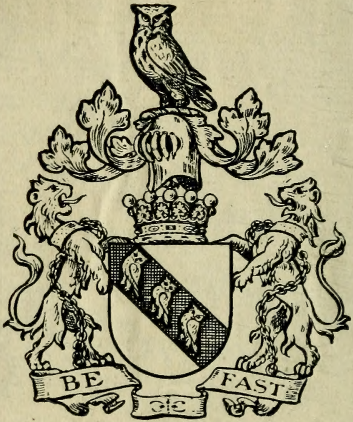

MEXBOROUGH.

DUKE
UNIVERSITY
LIBRARY

Treasure Room

Alciati

BOUND BY ZAEHNSDORF

(80×3)
30—
dep.

FRANCISCI SANCTII BROCENSIS

In inclyta Salmaticenſi Academia Rhetoricæ, Græcæque linguæ profeſſoris,

COMMENT. IN AND. ALCIATI EMBLEMATA,

Nunc denuò multis in locis accuratè recognita, & quamplurimis figuris illuſtrata.

Cum Indice copioſiſſimo.

IN VIRTVTE,

ET FORTVNA.

LVGDVNI,

APVD GVLIEL. ROVILLIVM,

M. D. LXXIII.

Cum priuilegio Regis.

Extraict du priuilege du Roy.

PAR grace & priuilege du Roy eſt permis à Guillaume Rouille libraire de Lyon, d'imprimer ou faire imprimer, vne fois ou pluſieurs, ce preſent liure intitulé *Franciſci Sanctij Brocenſis in inclyta Salmaticenſi Academia Rhetoricæ, Græcæq; linguæ profeſſoris, Commentarij in Andr. Alciati Emblemata.* Pource eſt defendu par ledict Seigneur, à tous autres Libraires, Imprimeurs & perſonnes quelconques, de non imprimer, vendre, ny diſtribuer en ſon Royaume ledict liure, d'autre impreſsion que dudict Rouille, ou de ſon conſentement, & ce iuſques au temps & terme de dix ans, à compter du iour & datte que ſera paracheuee la premiere impreſsion, ſur peine d'amende arbitraire, & de confiſcation des liures qu'ils auroyent imprimez. Et à fin qu'aucun ne puiſſe pretendre ignorance du preſent priuilege, ledict Seigneur veut & entend, que l'extraict d'iceluy eſtant mis au commencement, ou à la fin dudict liure, ſerue pour toute notification, comme ſi la ſignification eſtoit faicte ſur l'original. Car tel eſt ſon plaiſir, comme plus à plein eſt contenu & declaré par les lettres de priuilege, ſur ce donnees à Blois le premier de May, l'an de grace mil cinq cens ſoixante douze, & de ſon regne le douzieme.

Par le Roy en ſon Conſeil,

Signé, Moré.

Et ſcellé du grand ſceau en cire iaune à ſimple queuë.

Tr. Ru
A 357 YF
A6
498843

ILLVSTRISSIMO DOMINO MARTINO AB AZPILCVETA NAVARO, Decretorum Doctore,

Gulielmus Rouillius S.

COgitanti mihi diu multúmq;, doctiſſime Nauare, ecquodnam tui in me grati animi pignus, quidue illi tuæ eximiæ doctrinæ conſentaneum, & his tuis uirtutibus egregiis nõ alienum, offerrem atq; dedicarem, occurrerunt ſanè tandem hi Franciſci Sanctij Brocenſis *in* Alciati Emblemata *commentarij, quos ad me abhinc annis aliquot ille miſerat, ut eos, ſi uiris doctis arriderent, prælo ſummitterẽ. Quúmq; his noſtris doctoribus, atq; adeò aliis quamplurimis probari animaduertiſſem, eos euulgare non diutius deſiſtendum putaui, tum uerò clientelæ & fauori tuo cõmiſſos. Atq; eò liberius id feci, quòd munus ipſum nũcupandi ab auctore fuerit mihi conceſſum: citius uerò, ne mihi eiuſcemodi procraſtinatio nonnihil officeret:* Ἁ χάρις γὰρ ἁ βραδύπους, ἄχαρις χάρις, *inquit ille: & eò maximè, non ita pridem à te prouocatus, & honore (mihi quidem maximo) affectus. Etenim noſtræ diligentiæ plurimum tribuens, atq; iſtud humanitatis & amicitiæ ergô, elegantem illum & eruditum, de finibus humanorum actuum tractatum, ty-*

pis noſtris mandari uoluiſti:in quo quidem ſi tibi ſit ſa-tisfactum, haud ſcio: enimuero illud affirmarim, à nobis nihilnon effectum. Neq; *tamen exiſtimes uelim, à me eo animo iſtud ſuſcipi, quòd hoc meo beneficio ad tuæ famæ celebritatem aliquid addi poſſe ſperem, (ſat enim noui quàm ſit mihi curta ſupellex) aut inde tua laus uel gloria amplificari, ornariuè poßit: etenim illius extant ampla monimenta, nec deſunt teſtes fideliſsimi, qui etiam me obticente, illius memoriam uetuſtatis ſitu obrui, aut ſepeliri non ſinunt: ſed* μισῶν φίλκισιν ὕστερον βοηθρομεῖν, *moræq; impatiens, uideri malui deſipere(hoc tamen ſi deſipere eſt) quàm tui immemor beneficij, turpi uitio ingrati animi notari.* Accipe *igitur hoc munuſculũ, nec illud leue tamẽ. ſunt enim hi commẽtarij perelaborati, nec* ἄμικτοι ἢ ἀπαίδευτοι, *tum uerò(meo quidem iudicio)tibi non ingrati futuri, cùm ob* Alciati *celeberrimi illius iuriſconſulti memoriam, tum maximè* Sanctij *noſtri, uiri profectò(nec inficiaberis) perquam eruditi, & in hoc ſcribẽdi genere admodum uerſati.* Atq; *id ſi intellexero, & me deinceps alacriorem in id genus muneribus ſuſcipiendis reddideris, & timidè currenti calcar addideris.* Vale *tuæ ætatis delitium, & tui amantiſsimum plurimùm dilige.* Vale *etiam atque etiam.* E *muſæolo noſtro, decimoſexto* Calend. Ianuar.

1573.

CLAR

CLARISSIMI VIRI ANDREÆ ALCIATI IN LIBRVM EMBLEMATVM PRAEFAtio ad Chõradum Peutingerũ Auguſtanum.

Dum pueros iuglans, iuuenes dum teſſera fallit,
Detinet & ſegnes chartula picta uiros:
Hæc nos feſtiuis Emblemata cudimus horis,
Artificum illuſtri ſignáq; facta manu:
Veſtibus ut torulos, petaſis ut figere parmas,
Et ualeat tacitis ſcribere quiſq; notis.
At tibi ſupremus precioſa nomiſmata Cæſar,
Et ueterum eximias donet habere manus.
Ipſe dabo uati chartacea munera uates,
Quæ (Chonrade) mei pignus amoris habe.

ANdreas Alciatus hoc ſæculo non modò Iuris Cæſarei, verùm & omniũ ſtudiorum decus, nec minùs ſuſpiciẽdus ob rarũ quendam ingenij candorem, quàm ob exactam omnium liberallum diſciplinarũ peritiam: Mediolanenſis fuit, vt ipſe teſtatur in hoc opere. Ius ciuile magna cum laude Biturigibus profeſſus eſt, conductus à Gallis in ſingulos annos octingentis coronatis. Tandem in patriam ampliori ſtipendio reuocatus eſt anno Domini 1533. Multa opera, æterna memoria digna, ſcripſit: è quibus ego tãtùm hunc Emblematũ librum ſumpſi pro ingenio explanandum. In quo mihi vnus præcipuè ſcopus fuit propoſitus: vt vnde ſumptum ſit

Alciatus Mediolanenſis.

Scopus autoris.

vnumquodq; emblema, indicarem: id enim ad explicationẽ cuiuſlibet rei, magni eſſe arbitror momẽti. Hæc igitur præfatio imitatione ſumpta eſt à Cicerone, pro Archia Poëta, vbi ille ſic argumẽtatur, Quare quis tandẽ me reprehendat, aut quis iure mihi ſuccenſeat, ſi quantũ cæteris ad ſuas res obeundas, quantũ ad feſtos dies ludorum celebrandos: quantũ ad alias voluptates: & ad ipſam requiem animi & corporis conceditur temporis: quantũ alij tribuũt intẽpeſtiuis conuiuiis: quantum deniq; aleæ, quantum pilæ: tantum mihi egomet ad hæc ſtudia recolenda ſumpſero? Nunc percurramus aliqua verba, quę fortaſsis lectorem poſſent remorari. Id quod in ſequentibus ſumus facturi. *Dum pueros iuglans.*

Iuglans vnde. Macrobius lib. Saturnal. 3. c. 18. Nux, inquit, iuglans, ſecundum nonnullorũ opinionẽ, à iuuando & à glande dicta exiſtimatur. C. Baſſus verò in li. de ſignificatione verborũ hoc refert: Iuglãs arbor dicta inde eſt, perinde ac Iouis glãs. Nã id arboris genus nuces habet, quę ſunt ſuauiori ſapore, quàm glans. Hunc fructũ antiqui illi, quia egregiũ, glandíq; ſimilem, ipſamq; arborẽ Deo dignã exiſtimabant, Iouis glandẽ appellauerũt, quę nunc literis interliſis iuglans nominatur. Cloatius autem Verrius in lib. à Græcis tractatorũ ita memorat: Iuglans, di, prætermiſſum eſt: quaſi diuglans, id eſt, διὸς βάλανος. Hãc gręci & baſilicam vocãt. *Iuuenes dum teſſera fallit.*

Teſſera quid. Ex eodem Macrobio poteris elicere teſſeram eſſe, id quod ex omni parte quadratum eſt: & quod in quancunq; partem incubuerit, immotam habet

ſtabi

ſtabilitatem. Octo, inquit, angulis continetur, & Græco nomine Cubus vocatur, Hiſpanè *dado.*

Hæc nos feſtiuis emblemata. Emblema dicitur ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλω, quod eſt, interſero. Trifariã ſolet diſtingui, quod fit in parietibus, vermiculatum, ſeu Muſæatum dicitur: quod in lignis, ſegmentatum: quod in pauimẽtis, teſſellatum. Confundũtur tamen hæc aliquãdo. Cicero lib. de Orat. 3. loquens de coaptatione dictionum citat hos Lucilij verſus, *Emblema unde.*

Quàm lepidè lexes compoſtæ, ut teſſerulæ omnes
Arte, pauimento, atq; emblemate uermiculato.

Veſtibus ut torulos. Alludit ad Plauti verſiculũ, qui eſt in Amphitryone, Tum meo patri autem torulus inerit aureus ſub petaſo. Vbi Commentatores atq; author Theſauri linguæ Latinæ fortaſſe non intelligentes, quid ſit hic torulus, legendum cenſent, Troculus: eò quòd Torulus à torus ducatur, diminutiua forma: id eſt, paruus lectus. Sed nos Plauti locum defendentes, Tori, orum, ſignificare dicimus carnem extantem in brachiis hominũ robuſtorum. Quo ſenſu dixit Cicero, in Orat. ad Brutum: Isq; vno tenore (vt aiunt) in dicendo fluit, nihil afferens præter facultatem, & ęqualitatem: aut addit aliquos, vt in corona, toros, omnémq; orationem &c. In hac igitur ſignificatione dixit Plautus forma diminutiua, Torulus aureus in petaſo. Et Alciatus alluſit ad magnatũ morem noſtri temporis, qui in famulorũ veſtibus ſolent addere torulos holoſericos diuerſi coloris, quàm ſit veſtis ipſa: veluti ſphęrulam depictam extantẽ, vel mundum, *Plauti locus defenditur.* *Tori, qui.* *Alluſio Alciati.*

vel globulum, aut lacertum, & ſimilia.

Petaſus vnde dicatur. *Petaſis ut figere parmas.* Petaſus ἀπὸ τοῦ πετάννυω. M. πετάσω, quod eſt, extendo, ſeu pando: ſignificat tegmen capitis. Alio nomine galerus: *Galerus.* quanuis aliqui diſtinguant inter galerum & petaſum. Parma autem eſt breue ſcutum, eò dicta *Parma.* quòd ex omnibus partibus comparatione ad medium eſſet par, id eſt, rotunda. Hiſpanè vertere poſſumus *Medallas.*

Tacitis notis ſcribere. *Et ualeat tacitis ſcribere quiſq; notis.* Tacitis notis ſcribere, eſt rem ita per picturam exprimere: vt non indigeat characteribus: vt ſi velis ſignificare manendum eſſe mulieri domi, pingis Venerem, quæ referat muliebrẽ ſexũ, apponíſque ſub pedibus teſtudinẽ: hæc enim nũquã domo ſua egreditur. Hoc ſcripturæ genus non ſolùm apud Ægyptios dignitatis plurimũ habuit: ſed etiã voluptatis non parùm. Nemo enim poterat *Hieroglyphica litera* callere Hieroglyphicarum myſterium (ſic enim vocabant illi hoc ſcribendi genus) niſi rerum & animalium naturas perſpectas habuiſſet. Quod non cõtingit, niſi illi, qui ſolerti cõtẽplatione rerum naturalium cauſas eſſet perſcrutatus. De Hieroglyphicis, id eſt, ſacris literis duos libros ſcripſit Orus Apollo Niliacus. Hũc & Cheremonem ſe fatetur Alciatus imitari in libr. de verb. ſignif. in princ.

Et ueterum eximias donet habere manus. Tabulas & ſigna antiquorũ artificũ intelligit. Artificum enim opera, manus vocãtur. Et ita dicũtur noſtro idiomate. Mart. li. 8. epig. 50. & li. 1. epig. 119.

Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua? Idem,

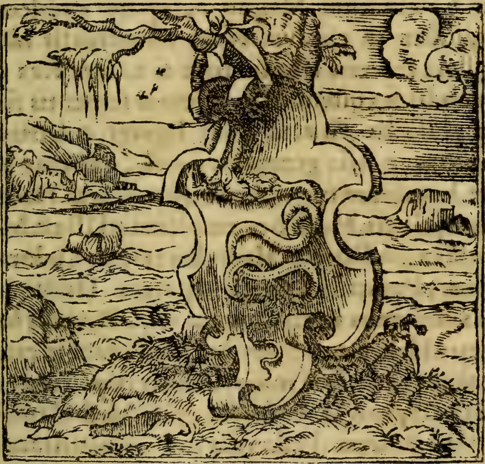
Solus

Solus Praxitelis manus ſcopæq́;.

Quæ Chonrade mei. Chõradus, ſiue Cunradus idẽ ſignificat apud Germanos, quod apud Græcos Thraſybulus, id eſt, audacis cõſilij. Fuit hic Chõradus à cõſiliis vrbi Auguſtæ in Germania, cuius extat libellus, ſeu Epitome de Romani imperij, & cæterarum gentium inclinatione. Ad quem etiam extat epiſtola Eraſmi. *Chonradus quid ſignificet apud Germanos.*

Ad Illuſtriſ. Maximil. Ducem Mediolanen.

EMBLEMA I.

Exiliens infans ſinuoſi è faucibus anguis,
Eſt gentilitiis nobile ſtemma tuis.
Talia Pellæum geßiſſe nomiſmata regem
Vidimus, hisq́; ſuum concelebraſſe genus.
Dum ſe Ammone satũ, matrem anguis imagine luſam
Diuini & ſobolem ſeminis eſſe docet.

Ore exit,tradunt ſic quoſdam enitier angues.
An quia ſit Pallas de capite orta Iouis?

VNde ſit deſumptum emblema, ipſe Alciatus indicat in libello, quem de ſingulari certamine compoſuit,cap.43.cùm inquit, Celebre eſt in Annalibus Othonis vicecomitis,cum quodam Saraceno in Aſia certamen, quem ille manucaptum,confoſsúmque galeæ ornamento priuauit: ídque gentilitiis inſignibus ſuis addidit:hoc eſt,vipera vix natum,& adhuc manantem ſanguine infantem ore euomens. Ab Alexandro nimirum Magno acceptum emblema. Siquidem in eius veteribus numiſmatis idem ſigillum reperire eſt,quo Ioue ſe natum Rex ille per ambages oſtendebat. Etenim ſerpentis forma pluribus Græciæ locis Iupiter colebatur. Súntque in Aſia genera ſerpentũ, quos ore parere hominum opinione receptum erat. Hactenus Alciatus. Mittit hoc emblema ad Illuſt. Maximilianum Ducem Mediolanenſem, Ludouici filium, Franciſci Sforciæ nepotem. Floruit hic Maximilianus anno Domini 1512. Deceſsit ſine liberis. Habeo ego numiſma Mediolanẽſe,quod ex altera parte hoc inſigne habet depictum: ex altera effigiem D. Ambroſij,epiſc. Mediolanẽſis.

Othonis hiſtoria.

Vetus numiſma Alexandri.

Maximilianus quis.

Numiſma Mediolanenſe.

Talia Pellæum. Pella vrbs fuit abiectiſsima in Macedonia: ſed illam (vt Mela refert) Alumni Philippus,& Alexander illuſtrem reddidere. Inde dictus Pellæus Alexand. Iuuenalis Satyr.10.

Vnus Pellæo iuueni non ſufficit orbis.

Dum ſe Ammone ſatum. In Aphrica, Cyrenaica prouincia eſt: in Cyrenaica Iouis Ammonis templum

plum(teſte Mela & aliis Geographis) Dictus fuit Ammon, id eſt, arenoſus (nam ἄμμος Græcis eſt arena) quòd cùm Liber pater per arentes Libyæ campos exercitũ duceret, ſitíque premeretur, Iouem patrẽ fertur imploraſſe, ſtatim ei apparuit aries, & in mediis arenis fons adapertus. Hac cauſa Bacchus tẽplo Ioui cõſtituto, vbi fons erũperat, ſimulachrũ arietina figura in tẽplo collocauit. Alex. Magnus, vt inquit Curtius, ingẽti ductus cupiditate adeundi Iouẽ, quem generis ſui autorẽ, haud contentus mortali faſtigio, aut credebat eſſe, aut credi volebat, nullis difficultatibus abſterreri potuit, quò minùs per ſiccas regiones, & tenaciſsimũ ſabulũ ductaret exercitũ ad Ammonẽ. Quò cùm perueniſſet, maximus natu è ſacerdotibus filiũ appellauit, hoc nomẽ illi parentẽ Iouẽ reddere affirmãs. Putarchus tamẽ aliter hoc refert. Aſſerunt (inquit) ſacerdotẽ, dũ græcè ipſum ſalutaret, & blandiùs παιδίον (hoc eſt, Filiole) cõpellare vellet, per barbariſmũ, pro ν, abuſum σ. παιδίος (id eſt, Iouis fili) pronunciaſſe. Illum vocis errorem Alexandrum libenter perinde, ac omen audiſſe.

Pauſanias lib. 4.

Ἄμμος quid.

Bacchus templum Ioui conſtituit.

Iuſtin. lib. 22.

Matrem anguis imagine. Olympias Alexan. mater fuit, iuxta cuius dormiẽtis corpus (vt ait idẽ Plutarchus) draco accubuiſſe cõſpectus eſt: quæ res amorẽ, charitatẽmque Philippi extinxiſſe fertur: adeò, vt illius perſæpe cõcubitus euitauerit, ſiue aliquas magicas & veneficia reformidãs, ſiue illius cõſuetudinẽ, & cõtuberniũ cuiquã Deo ex quadã religione permittẽs. Poſt illa cùm Philippus hac de cauſa Cheronẽ Megalopolitanum Delphos

Olympias Alexandri mater.

Chero Delphos miſſus.

Delphos miſiſſet, à Deo reſpōſum eſt, vt Ammoni rem diuinā faceret: & hunc in primis Deū veneraretur, amiſſurúmque ex oculis alterum, quo die in draconis forma concūbentē Deum cum Olympiade per hoſtij rimulā aſpexiſſet. Olympias quoque (ſicut ait Eratoſthenes) proficiſcēti in expeditionē Alexandro, ſecretò genituræ detexit arcana, proinde dignos genitore animos fouere iuſsit. Hæc carptim ex Plutarcho.

Olympias aperit Alexandro arcana generationis.

Serpentes ore pariētes.

Tradunt ſic quoſdam enitier angues. Dixit iam Alciatus eſſe in Aſia genera ſerpentum, qui ore pariant. Addo tamen ex opinione Anaxagoræ Philoſophi, ceciniſſe Ouidium muſtellam ore parere. Sic enim inquit in 9. Metamorph.

Muſtella ore parit.

Quæ quia mendacem parientem iuuerat ore:
Ore parit, noſtraſq; domos, ut antè frequentat.

Hanc opinionem refutat Ariſtoteles lib. de animaliū generatione tertio. Plinius quoque 10. li. Lacertam (inquit) ore parere, quod vulgò creditur, Ariſtoteles negat.

An quia ſic Pallas de capite orta Iouis? Hæc nō eſt interrogatio: ſed phraſis Philoſophorū in diſſoluendis problematis: qui etiā ſi certiſsima proferant, veluti dubitando finiūt per particulam, an. De Natali Palladis extat feſtiuus Luciani Dialogus, quē compendio hūc adſcribā: Laborabat Iupiter dolore capitis, iuſsit Vulcanū cum ſecuri acutiſsima venire, qui caput diffinderet. Vulcano totis viribus in caput Iouis impellēte ſecurim, virgo Pallas proſiluit armata, iā nubilis, cæſia, pulchra, clypeū ſaltādo concutiens, cū armatis tripudiās, haſtā vibrans. Addit prætereà Pindarus

darus in Olympicis adaperto Iouis capite, adeò
vehemẽter Mineruã infremuiſſe, vt totũ clamo-
re perterrefaceret Olympũ. Sed nõ ab re fuerit, *Affabulatio.*
quoniã ſæpe in hoc opere ſe nobis offert Miner
ua, ſemel dixiſſe, quid hæc fabula ſignificet. Nul
la enim tã vilis fabula eſt, ex qua Plato non eli- *Plato ex quauis fabula aliquid ad vitã vtile elicit.*
ciat, aut aſtrologiæ myſteria, aut ad vitæ cõmo-
da præcepta ſalubria. Minerua igitur, ſiue Pal-
las, eſt artiũ omniũ & bellorũ Dea. Artes & in-
genuæ diſciplinæ ex cerebro, ceu capite Iouis, *Artes ex cerebro Iouis.*
id eſt, Dei Op. Max. ſapientia proueniũt. Scimus
etenim ex ſacris literis, omne datũ optimum, &
omne donũ à patre luminũ deſcẽdere. Securi ca
put Iouis aperit Vulcanus, vt Minerua naſcatur.
Quid hoc aliud eſt, quàm impetu quodam, qua
lámq; lucta, & ſummo ingenij conatu artẽ tan-
dem cõquiri? Nemo enim vnquã artiũ apicẽ con
ſequetur, ſi priùs nõ ſe vigiliis, ſudoribus & al-
goribus exercuerit. Vnde mihi potiùs videtur
dicta Minerua, ꝙ minuat neruos, quàm aliun- *Minerua vnde dicta.*
de. Sed quid eſt, quod addit Pindarus, cælum &
terrã clamore Mineruæ cõtremuiſſe? Nihil aliud
eſſe reor, quàm cælũ, terrã, ſtellas, mare, cũcta de
nique ſapiẽtia gubernari. Ad cuius imperiũ at-
que nutũ omnia moueantur, atque cõtremiſcãt. *Clamor Mineruæ.*
Quid tandẽ innuit clamor ille Mineruæ recèns
natæ? Iuſtitiã, æquitatem, iura, leges, ſocietatem
humani generis, virtutũ præmia, ſcelerũ punitio
nem. Rectè itaque tã pium clamorẽ cælũ & ter-
ra timẽt & reuerentur. Sed quoniã & bellorum *Pallas belli præſes.*
præſes eſt, videamus rurſus, an hęc quę diximus
in diſciplinis bellicis etiam poſsint adaptari. Eſt
dea

dea belli Pallas,haſtámq; vibrans effingitur:propterea quòd illi ſe in bellicis operibus gerũt ſtrenuè,qui bonas diſciplinas cum arte bellica coniunxerunt. Víxque reperias in re militari ducem inſignẽ,qui non idẽ ſumma prudẽtia ſit præditus. Naſcitur ex cerebro Iouis:quia belli gubernatio ex Deo eſt,vt inquit Homerus. Sed militaris ars vſu & exercitatione conſtat. Quapropter Vulcanus ſecuri caput findit Iouis:vnde naſcitur bellona,id eſt,animus fortis,agilis,ſtrenuus, & conſiliis atque ſtratagematis valẽs. Et quia Iouis eſt filia,propter Iuſtitiã defendendã clamat. Bella enim ideò ſuſcipiuntur,vt in pace viuatur. Sed enim cũ bellum adeò res ſit horrẽda, vt vix eius calamitas explicari poſsit,quid mirũ, ſi cælum,& terra concutiantur,ad horrẽdas Bellonę voces? Naſcitur Pallas armata,& iam adulta, nõ infans:quia conſiliũ Ducis, antequàm in lucem prodeat, iam oportet eſſe perfectum, & integrum,omnibúſque numeris abſolutum.

Bellona quid.

Pallas cur naſcitur armata.

An quia ſic Pallas. Quoniã iam de Pallade cœpimus,cantemus iterũ eiuſdẽ natiuitatem,vt ab Heſiodo accepimus:ſed tamẽ breuiùs. Primam, inquit,vxorem duxit Iupiter Metin (id eſt,prudẽtiã) quę cùm iãiam eſſet Mineruã paritura: Iupiter à Cælo & Tellure monitus,filios, quos ex Metide ſuſciperet, conſilio & fortitudine patrẽ ſuperaturos,Mineruã ex vẽtre Metidis per iocũ & dolũ erutã ſuomet aluo condidit. Subdit inferiùs: Ipſe autẽ Iupiter ex capite proprio Mineruã progenuit,cæſiis oculis præditã, acrẽ,indomitã,venerandã,cui bella,& belli clamor erãt cordi

cordi.Hæc ille.Dicitur autẽ(vt ait Euſtathius in prin.Iliad.) ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ δόρυ,id eſt, à vibrãdo haſtã. Vnde à Poëtis Latinis dicitur Armiſona:vel quòd Pallantẽ gigantẽ in Gigãtomachia occiderit:vel ꝙ ἐκ τῆς τοῦ διὸς συνεπάλτο κεφαλῆς, id eſt,ex Iouis exilierit capite.Hinc, vt ait Heſiodi interpres in Aſpide,dicta eſt Tritonia, vel Tritogenia:quoniã lingua Æolica τριτὼ caput ſignificat:quanquã de nomine hoc magna eſt opinionũ diuerſitas.Nã Homeri Scholaſtes lib. Iliad.θ. ἀπὸ τοῦ τρεῖν dictã aſſerit, quòd hoſtes cõpaueſcere faciat.Põponius Mela li.1. Super hunc inquit ingẽs palus amnẽ Tritona recipit,ipſa Tritonis: vnde & Mineruæ cognomẽ inditũ eſt,vt incolę arbitrãtur,ibi genitę.Faciúntq; fabulę ei aliquã fidẽ,ꝙ quem natalẽ eius putant, ludicris virginum inter ſe decertantium celebrant. Hoc ſequutus Lucanus ſic canit de Tritonide palude,

Pallas vnde dicta. *Tritonia Pallas.* *Palus Tritonis.*

Hanc & Pallas amat,patrio quæ uertice nata,
Terrarum primam Libyam (nam proxima cælo eſt,
Vt probat ipſe calor)tetigit,ſtagniq; quieta
Vultus uidit aqua,poſuitq; in margine plantas.
Et ſe dilecta Tritonida dixit ab unda.

Porrò aſſerit Euſtathius in 1.Iliad.vbi canit Homerus deſcendiſſe de cælo Mineruã, Achillis irã vt ſedaret,οὐρανὸν ab antiquis pro capite vſurpari:quia caput ex Platonis ſententia ad inſtar mũdi ſit ſphæricũ,vbi Pallas cõmoratur, quæ nihil aliud eſt(Democrito interprete)quàm ipſa prudentia,quæ(vt autor Allegoriarũ in Heſiodum, tradit)iure dicitur è Iouisvertice prognata:quoniã ab experientia ſeſe promit prudẽtia:experiẽtia verò ex ſenſibus qui in capitis ambitu cernũ

tur. Alluſit ad fabulã Terentius in ſene ſeipſum excruciante, cùm inquit, Non ſi ex capite ſis meo natus item, vt aiunt, Mineruam eſſe ex Ioue. Et Ouidius in Faſtis,

Aut quia de capitis fertur ſine matre paterni
Vertice cum clypeo proſiluiſſe ſuo.

Mediolanum.

EMBLEMA II.

Biturigis ueruex, Heduis dat ſucula ſignum,
His populis patriæ debita origo meæ eſt,
Quam Mediolanum ſacram dixere puellæ
Terram: nam uetus hoc Gallica lingua ſonat.
Culta Minerua fuit, nunc eſt, ubi numine Thecla
Mutato matris uirginis ante domum.
Laniger huic ſignum ſus eſt, animalq́; biforme,
Acribus hinc ſetis, lanitio inde leui.

Indi

INdicat Alciatus hoc emblemate, quodnam ſit patriæ ſuæ inſigne atque origo. Sus, inquit, cuius dimidia pars ſit lanea, reliqua ſetacea, patriæ meæ dat inſigne: indéque Mediolanum dicitur, quaſi dicas, dimidia parte lanatum, inſigne compoſitum à duorum populorum ſigno Heduorum & Biturigum. Porcula enim Heduis inſigne eſt, Biturigibus veruex. Hiſtoriam ex Tito Liuio accipe, Priſco Tarquinio Romæ regnante, Celtarum (quæ pars Galliæ tertia eſt) penes Bituriges ſumma imperij fuit: ij regē Celtico dabant. Ambigatus is fuit, virtute, fortunáque cùm ſua, tum publica præpollens: quod in imperio eius Gallia adeò frugū hominumq; fertilis fuit, vt abundans multitudo vix regi videretur poſſe. Hic magno natu ipſe iam exonerare pręgrauante turba regnum cupiens, Belloueſum ac Sigoueſum ſororis filios impigros iuuenes miſſurum ſe eſſe, in quas dij dediſſent augurijs ſedes oſtendit: quātum ipſi vellent, numerum hominum excirent, ne qua gens arcere venientes poſſet. Tum Sigoueſo ſortibus dati Hercynæi ſaltus: Belloueſo haud paulò lætiorem in Italiam viam dij dabant. Is Bituriges, Auernos, Senones, Heduos, Ambarros, Carnutes, Aulercos, exciuit. Profectus ingētibus peditum, equitúmque cōpiis in Tricaſtinos venit. Alpes tranſcendit: fuſisque acie Tuſcis, haud procul Ticino flumine: cùm in quo conſederat, agrum Inſubrium appellari audiiſſet, cognominem Inſubribus Heduorum: ibi omen cuncti ſequentes loci, condidere vrbem, Mediolanum appellarūt.

Inſigne patriæ Alciati.

Mediolanum vnde dicatur.

Ambigatus.

Belloueſus & Sigoueſus.

Hęc ex Liuio. Hinc iam lux aliqua effulget verſiculis Claudiani, de nuptiis Honorij & Mariæ,

Iam Ligurum terris ſpumantia pectora Triton
Appulerat, laſſosq́; fretis extenderat orbes:
Continuò ſublimè uolans ad mœnia Gallis
Condita lanigeris, ouis oſtentantia pellem
Peruenit. —

Claudiani verſus emendatus. Aliter tamen, & rectiùs legit Alciatus hæc carmina in Parergis.

— ad mœnia Gallis
Condita, lanigeræ ſuis oſtentantia pellem.

Bituricis ueruex. Bituricis poſuit pro Biturigibus per enalagen, Gallicè, le païs al'entour de Bourges.

Hedui. *Heduis dat.* Hedui, Gallicè, le païs al'entour d'Autun en Bourgongne. Apud Straboné, Ptolemæum, Stephanum, Melam, & Cornel. Tacit. inuenio Heduos, Eduos, Æduos, Oeduos, Æduſios, pro eodem.

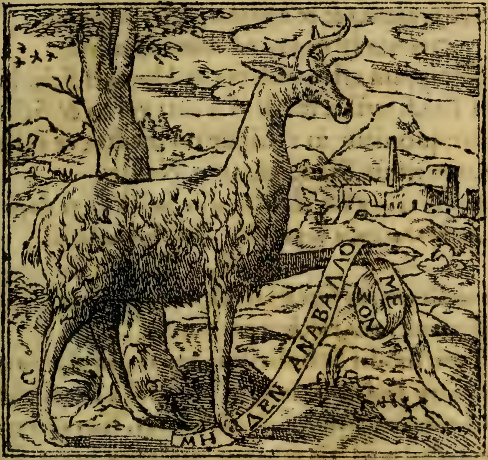
Quam Mediolanum ſacram. Mediolanũ Alciati patria in Italia eſt. Eſt & Mediolanum, ſiue *Mediolanũ in Gallia.* Mediolanium in Gallia, Gallicè Xainctes, quod ſanctum ſignificat: inde Alciatus dixit, Sacrá dixere puellæ: nam vetus hoc.

* *
*

Nunquam

Nunquam procraſtinandum.

EMBLEMA III.

ALCIATAE *gentis inſignia ſuſtinet Alce,*
Vnguibus & μηδὲν fert ἀναβαλλόμενος.
Conſtat Alexandrum ſic reſpondiſſe roganti,
Qui tot obiuiſſet tempore geſta breui?
Nunquã (inquit) differre uolens, quod & indicat Alce:
Fortior hæc dubites, ocyor ánne ſiet.

QVid quodque emblema contineat, ſatis prope ſemper indicat titulus: proinde in explananda ſententia non multũ ſumemus deinceps operę. In qua re non parum aliquos ſollicitos video. Ponit nobis ob oculos Alciatæ gentis inſignia: & tacitè innuit Alciatus nõ potuiſſe ſe ad tantum diſciplinarum faſtigiũ per- *Alciatæ gentis inſignia.*

uenire,niſi laboribus multis,atque vigiliis,perpetuo curriculo in literarũ ſtadio cucurriſſet, iuxta illud Ouidij,

Sed propera,nec te uenturas differ in horas:
Qui non eſt hodie,cras minus aptus erit.

Vnde ſumptum emblema.

Sumptum eſt emblema ex Homeri Scholiaſte 2.Iliad.Subſcribã & Homeri verba & Scholiaſtis:quoniam in vtriſque nõ mediocre ſubeſt documentum.Sic igitur infit Neſtor,

Μηκέτι νῦν δῆθ᾽ αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.

Id eſt,

Ne uerbis tempus fugiat : neque tempore longo
Differamus opus,pulcherrima munera Diuûm.

Tum ſubdit Scholiaſtes, στρατηγικὴ διδασκαλία χρόνου φείδεσθαι. οὔτε γὰρ παρελθόντα ἀνακαλεῖσθαι, οὔτε αἰτήσαντας λαβεῖν αὐτὸν δυνάμεθα. ἐρωτηθεὶς γὰρ ἀλέξανδρος πῶς τῆς ἑλλάδος περιεγένου, μηδὲν ἀναβαλλόμενος εἶπεν. Id eſt, Militare ſtratagema eſt, tempori parcere. Non enim aut prætereuntem horam reuocare,aut comprehendere poſſumus. Interrogatus Alexander quo pacto Græciam ſuperaſſet, Nihil procraſtinãs, reſpondit. Hæc eadem Heſiodus præcipit in Ergis lib.2.

Μηδ᾽ ἀναβάλλεσθαι ἔς τ᾽ αὔριον ἔς τ᾽ ἔννηφιν,

Id eſt,

Ad cras rem differre nocet,tempusq́; futurum.

Alce fera, ex Plinio & Solino.

Suſtinet Alce. De Alce fera Plinius agit lib.8. cap. 15. & Solinus cap. 32. Sed apponam verba Cæſaris in Commentariis de Bello Gallico, lib.6.quoniam huius feræ mirè explicant naturam.Sunt (inquit) quæ appellantur Alces: harum

rum eſt conſimilis capris figura,& varietas pellium:ſed magnitudine paulò antecedunt:mutilæque ſunt cornibus,& crura ſine nodis,articuliſque habent:neque quietis cauſa procumbũt: neque ſi quo afflictæ caſu conciderint, erigere ſeſe,aut ſubleuare poſſunt. His ſunt arbores pro cubilibus:ad eas ſe applicant,atque ita paulùm modò acclinatæ quietem capiunt:quarũ ex veſtigiis cùm eſt animaduerſum à venatoribus, quò ſe recipere conſueuerint, omnes eo loco aut à radicibus ſubruunt,aut accidunt arbores: vt tantùm in ſumma ſpecies earum ſtãtium relinquatur. Huc cùm ſe conſuetudine acclinauerint, infirmas arbores pondere affligunt, atque vnà ipſæ concidunt.

Fortior hæc. ἀλκὴ γὰρ. fortitudinem ſignificat: vnde videtur nomen hoc deductum.

Ocyor anne ſiet. Plinius loco citato, ad inſidias capi ait, aliàs velocitatis memoratæ. Subdit ſtatim, Labrum ei ſuperius prægrande:ob id retrograditur in paſcẽdo,ne in priora tendens inuoluatur. Idem ait & Solinus. Vide adagium, Nunc tuum ferrum in igne eſt. Quod ad picturam attinet, mutilas & ſine cornibus dixit Cæſar eſſe Alcas:at verò Pauſanias (Æliano de natura animalium teſtante) in ſuperciliis cornua habere mares teſtatur: fœminas contrà omnino carere.

Alce retrograditur in paſcendo.

Alce an habet cornua.

In Deo lætandum.

EMBLEMA IIII.

Aſpice ut egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra uehi.
Quiſne Iouem tactum puerili credat amore?
Dic, hæc Mæonius finxerit unde ſenex
Conſilium, mens atque Dei cui gaudia præſtant:
Creditur is ſummo raptus adeſſe Ioui.

EX Homeri Scholiaſte lib. 4. Iliad. vt mox ſubiiciemus. Epigramma eſt obſcurum, niſi præmittantur paucula ex Ariſtot. lib. Moral. ad Nichom. 10. cap. 4. Cuius ſententiam aliquanto latiùs tractabo, quàm illic poſita eſt, dummodo eodem ſenſu. Inquit igitur, Eſt vniuſcuiuſque ſenſus voluptas propria, vt auditionis, guſtatonis, &c.

nis, &c. Sed ita in vnoquoque ſenſu perfecta erit voluptas, ſi ſenſus ille puriſsimus ſit: & obiectum illius ſenſus ſit præſtantiſsimum. Fiet hæc res exemplis illuſtrior. Si auditionis ſenſus purgatus eſt abundè, obiiciatúrque illi cæleſtis quædam & diuina Muſica, tum ingenerabitur ſumma illius ſenſus voluptas. Sic in viſu. Quid prodeſt, ſi tibi oſtẽdatur, vel Apellis, vel Timanthis ingenioſiſsimè depicta tabula, ſi lippus, aut ſis captus lumine? Opus eſt denique, vt oculus ſit puriſsimus, & illius obiectum præſtantiſsimum. Vt igitur ſua cuiuſque ſenſus voluptas eſt propria: ita & mentis & intellectus, & contemplationis: ſimilíque pacto ſumma voluptas generatur intelligentiæ noſtræ; ſi ipſa quod fieri poteſt, puriſsima ſit, & defæcata: & ſibi eligat ex omnibus rebus quod ſit præſtantiſsimũ, vtpote Deum in quem contempletur, & totis viribus rapiatur. Qui igitur ſic collocat intellectũ ſuũ, nec vilibus & caducis huius ſeculi rebus intentus eſt, meritò Ganymedes poterit appellari. Nã γάνυσθαι, gaudere ſignificat, μῆδος conſiliũ: quaſi dicas, conſiliis & cõtẽplatione gaudentẽ. Nũc verba commẽtatoris Homeri ſubiiciamus, quę ſecutus eſt noſter Alciatus, Γαννυμήδης ὑπηρετεῖ μόνῳ τῷ Διΐ, ἐπεὶ ὁ μὲν Ζεὺς πρῶτός ἐστι νοῦς, μόνος δὲ ὁ νοῦς ἔχει οἰκεῖον τὸ τοῖς μήδεσι γάνυσθαι· τοῦτο γὰρ ὁ Γαννυμήδης. Hoc eſt, Ganymedes ſoli Ioui miniſtrat. Quoniam Iupiter prima eſt intelligentia: ſolius autem intelligentiæ proprium eſt conſiliis gaudere, atque hoc ſonat Ganymedes. Gany medis autem fabula refertur ab Homero in hãc

Ganymedes quid.

ſententiam, vt vertit Nicolaus Valla:

Tros ab Erichthonia ſatus eſt de ſanguine Trois
Ilus, & Aſaracus, ſimilisq́; Deo Ganymedes
Egregius forma raptus ſublimis in auras
A ſuperis cælo poſitus diuûm inter honores
Pulcher, ut ante Iouem miſceret pocula menſis.

Ganymedes Trois filius. *Magni viri memoria laborare ſolent.*

Trois igitur fuit filius Ganymedes, non Laomedontis, vt videtur ſenſiſſe Cicero in prima Tuſculana, lapſus videlicet memoria (quo nomine ſolent magni viri laborare, qui grauioribus impeditis curis, cùm citant vel autores, vel autorum teſtimonia, toto, quod aiunt, cælo aberrant: id quod diligẽs lector ſæpe in Ariſtot. deprꝿhendet in libris præſertim de moribus.) verba Ciceronis hæc ſunt: Nec Homerum audio, qui Ganymedem à Diis raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula miniſtraret: non iuſta cauſa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad Deos transferebat, diuina mallem ad nos. Meminerunt huius fabulæ & alij Poetæ. Virgil. lib. 5. Æneid. ſic;

Intextusq́; puer frondoſa regius Ida
Veloces iaculo ceruos, curſuq́; fatigat:
Acer anhelanti ſimilis, quem præpes ab Ida
Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger uncis:
Longæui palmas nequicquam ad ſydera tendunt
Cuſtodes, ſæuitq́; canum latratus in auras.

Statius lib. 1. Thebaidos,

Hinc Phrygius fuluis uenator tollitur alis:
Gargara deſidunt ſurgenti, & Troia recedit:
Stant mœſti comites, fruſtraq́; ſonantia laxant,
Ora canes, umbramq́; petunt, & nubila latrant.

Ouidius

Ouidius non ab Aquila Iouis, ſed ab ipſo Ioue in Aquilam transformato Ganymedem raptum canit.

Rex ſuperûm Phrygij quondam Ganymedis amore
Arſit, & inuentum eſt aliquid, quod Iuppiter eſſe,
Quàm quod erat, mallet: nulla tamen alite uerti
Dignatur, niſi quæ poſſet ſua fulmina ferre.
Nec mora percuſſo mendacibus aëre pennis,
Arripit Iliadem, qui nunc quoque pocula miſcet,
Inuitáque Ioui nectar Iunone miniſtrat.

Sunt qui fabulam hanc ad hiſtoriam referant, & quibus Herodianus lib. 1. Licet (inquit) apud alios comperiam pugnam illic Ilum Phryga, Tantalumq; Lydum inter ſe conſeruiſſe, ſiue de via ortam, ſiue potiùs ob raptum Ganymedis. Cúmque diu æquis viribus decertatum foret, ac permulti vtrinque cecidiſſent, nomen ex ea clade loco eſſe impoſitum. Hîc etiam fama fertur Ganymedem ipſum trahentibus in diuerſa Germani atque amatoris manibus vita eſſe orbatum, ſublatúmque è medio pro calamitatis ſolatio relata ad Iouem raptorem fabula, diuinis fuiſſe honoribus affectum. Paulus Oroſius lib. 1. cap. 12. Tantalus (inquit) rex Phrygiorum Ganymedem Trois Dardaniorum Regis filium cùm flagitioſiſsimè rapuiſſet maiori conſerti certaminis fœditate detinuit: ſicut Phanocles poëta confirmat, qui maximum bellum ab hoc concitatum fuiſſe commemorat. Euſebius in Chronicis idem ferè ſcribit, inquiens, Ob raptum Ganymedis, & Trois patris Ganymedis, & Tantali bellum exortum eſt, vt ſcribit

Phanocles poëta. Fruſtra igitur Iouis fabula, & raptrix aquila fingitur. Chalcidenſes ſolebant oſtendere locum (quem Harpiguim nominabant) vbi Ganymedes ab Ioue fuiſſet raptus. In fabulam hanc Ganymedis multis in locis iocatur Lucianus, quem conſule, ſi plura de Ganymede cupis. Nunc accedamus ad explanationem. Et primùm de titulo pauca prælibemus.

Locus vbi Ganymedes fuit raptus.

In Deo lætandum.) Videtur ſumptus titulus ex verbis D. Pauli ad Philip. 4. cùm ait, χαίρεται ἐν κυρίῳ πάντοτε, καὶ πάλιν ερῶ, χαίρεται. Id eſt, Gaudete in domino ſemper, iterũ dico, gaudete.

Aſpice ut egregius. Quis fuerit hic egregius pictor, parui refert inquirere. Nam poteris hæc intelligere de pictore quodam, qui hæc emblemata depinxit: niſi malis de Leocra nobiliſsimo pictore ſermonem fieri. Is enim (vt inquit Plinius) Aquilam ſentientem quid rapiat in Ganymede, & cui ferat, parcentem vnguibus etiam per veſtem fecit.

Leocra pictor.

Iouis alite. Aquilam intelligit, quæ in Iouis tutela ideò eſſe dicitur, quia fulmine non tangitur, vt Plinius lib. 2. cap. 51. & lib. 10. cap. 3. autor eſt: vel quòd altiſsimi ſit volatus, ita vt nubes trãſuolet, quod ſcribit Ariſtot. ſiue quòd regina ſit auium, vt cecinit in Olympiis Pindarus.

Quis ne Iouem? Iupiter idem eſt, quod iuuans pater, quem conuerſis caſibus appellamus à iuuando Iouem. Ita Cicero lib. 2. de Natu. Deor. Simili modo dicitur à Græcis Ζεὺς, quòd vitæ omnium ſit autor ἀπὸ τοῦ ζάω, viuo. Eundem

dem & Δία vocant, quòd per ipſum ſint omnia. Hæc & plura Diogenes Laërtius in vita Zenonis.

Dic, *hæc Mæonius.* Mæonia regio eſt minoris Aſiæ teſte Plinio, & Ptolemæo: nunc Lydia dicitur: inde Mæonius, & Mæonides dictus fuit Homerus, quòd inde, vt quorundam fuit opinio traxerit originem. Sed de Homeri patria varia traduntur, multáque in hanc ſententiam ſunt conſcripta epigrammata. Addam tamen diſtichon ex Gellianis noctibus, lib. 3. cap. 11. *Mæonia regio.*

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν ὁμήρου,
Σμύρνα, ῥόδος, κολοφὼ, σαλαμὶν, ἴος, ἄργος,
ἀθῆναι. Hoc eſt,

Septem urbes certant de ſtirpe inſignis Homeri,
Smyrna, Rhodos, Colophō, Salamin, Ios, *Argos, Athenæ.*

Sed Plutarchus ex ſententia Ephori Cumæi, non à patria, ſed à genere Mæonium appellatum tradit. Tres enim enumerat fratres Cumæos, Attellem, Mæonem, Dium, horum Dium in Aſcram Bœoticæ vicum migraſſe, ibique ex Pycimide vxore ſuſcepiſſe Heſiodum: Attellem in patria diem obiiſſe, filiámque nomine Critheida fratris Mæonis tutelæ reliquiſſe. Hanc Mæon cùm ingrauidaſſet, infamiam veritus, eam Phemio Grammatico in Matrimonium collocauit, quæ non multò pòſt iuxta fluuium Meletem Homerum peperit, qui Meleſigenes inde fuit appellatus. Eius vitam latiſsimè proſequitur Herodotus. Hunc vide. *Tres Cumæi fratres.*

Conſilium, mens atque Dei. Reſpondit nunc ad interrogata, dicitque illam eſſe propriam lætitiam *Propria lætitia quæ.*

tiam, quæ à conſiliis & contemplatione oritur, & in qua ſummum bonum nonnulli Philoſophorum collocarunt. Atque ita τὸν μακάριον, id eſt, beatum, ἀπὸ τοῦ χαίρειν, id eſt, à lætando nominauerunt, vt autor eſt Ariſt. in lib. 7. de Moribus ad Nicomachum, cap. 10. Diſtichon igitur ſic explico, Ille cui Dei conſilium atque mens præſtant gaudia, is creditur adeſſe ſummo Ioui. Hoc facient planum Ariſtotelis verba lib. 10. cap. 8. ad Nicomachum. Etenim (inquit) ſi Dij res curant humanas (ſicuti curant) profectò illud quidem eſt conſentaneum: vt re delectentur, & optima, & quæ generis ſocietate cum ipſis ſit coniunctiſsima, qualis mens videtur eſſe, iiſque hominibus, qui eam rem maximè ament, & colant, beneficia reddant: quòd res eas curent illi, quas habent charas, rectéque vt præclarè facta ſequantur. Ergo Deo chariſsimus eſt, idémque beatiſsimus debet eſſe. Ita ſapiens maximè eſt beatus futurus. Hæc ille.

Sapientia

Sapientia humana ſtultitia eſt apud Deum.

EMBLEMA V.

Quid dicam? quónam hoc compellam nomine monſtrum
Biforme: quod non eſt homo nec eſt draco?
Sed ſine uir pedibus, ſummis ſine partibus anguis,
Vir anguipes dici, & homiceps anguis poteſt.
Anguem pedit homo, hominem eructauit & anguis,
Nec finis hominis eſt, initium nec eſt feræ.
Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis,
Sic & gigantes terra mater protulit.
Hæc uiſrum ſpecies, ſed relligione carentem,
Terrena tantum quiq; curet, indicat.

TItulus eſt ex D. Pauli epiſt. ad Corinth. 1. cap. 3. ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστί. Et eadem epiſto. cap. 1. ex Eſaia citat,

Perdam

Perdam ſapientiam ſapientium, & prudentiam prudentium reprobabo. Verſus ſunt Exametri & Trimetri Iambici. Vtrique tamen claudicantes. Imitatio eſt ex lib. 4. Epigrammaton Græcorum deſumpta, vbi hæc carmina de Chirone leguntur:

εἰς χείρωνα τὸν ἱπποκένταυρον, (ἀνὴρ.
ἀνδρόθεν ἐκκέχυθ' ἵππος, ἀνέδραμεν δ' ἵππόθεν
εἰς τὸν αὐτὸν ἄδηλα, (ἵππος.
ἀνὴρ νόσφι ποδῶν, κεφαλῆς δ' ἄτερ, αἰόλος
εἰς τὸν αὐτόν, (ἵππον.
ἵππ' ἐρεύγεται ἄνδρα, ἀνὴρ δ' ἀποπέρδεται
εἰς τὸν αὐτὸν ἐνόδου,
ἵππος ἦν ἀκάρηνος, ἀνὴρ δ' ἀτέλεστος ἔκειτο.
ὃν γε φύσις παίζουσα θοῷ ἐνεκέντρισεν ἵππῳ.

Sic vertit noſter Alciatus,

Ex uiro deſcendit equus, aſcendit autem uir de equo:
Vir quidem ſine cruribus, & equus fuit ſine uertice.
Nam equum pedit uir: & uelox equus ructat uirum.
Non habebat finem homo, neq; quadrupes exordium.
Sed uirum natura ludens acri equo commiſcuit.

Huiuſmodi monſtra nullo pacto poſſe reperiri natura ſanè feſtiuis carminibus indicat Lucretius lib. 5. licet Plinius naturalis Hiſtoriæ lib. 7. cap. 3. dicat Claudium Cæſarem ſcripſiſſe natum in Theſſalia Hippocentaurum, eodémque die interiiſſe.

Sic olim Cecrops. Cecrops veniens Athenas ab Aegyptia vrbe, quæ dicitur Sais (atque vt inquit Charax, Sais apud Aegyptios Athenæ

vocantur

vocantur) biformis,ſiue διφυὴς vocabatur: vel quòd ex draconis dentibus fuerat prognatus (fuerat autem hic draco Athenienſium rex) vel quòd duorum virorum naturam & ſtaturam æquaret: vel quòd vtramque linguam calleret, Aegyptiam & Græcam. Vel quòd, vt fabulantur, ſuperiora hominis, inferiora draconis haberet. Quod ſic myſticè Demoſthenes interpretatur dicens, viribus quidem draconis præditum Cecropem, at intelligentia hominis. Ego autem ſic allegoricè interpretor, Cùm rex eſſet bonus, feram illam gentem ſic in ordinem reduxit, vt vnam concordiam omnes, ipſúmque ducem bonum, & rectorem agnoſcerent. Proptereà ipſum διφυῆ vocarunt (velut apud Ioannem Antiochenum inuenio) quòd priùs Græcæ fœminæ ferino ritu veluti pecora, & nõ per connubia commiſcebantur. Hoc pacto pueri μονοφυεῖς erant, id eſt, vnius naturæ: matrem quippe ſolam noſcebant. Regnante verò in Attica Cecrope ceſſauit illa ferina commiſtio, & viris legitimè Cecrops iunxit vxores. Inde iam pueris, & patrem & matrem noſcitantibus dictus eſt ipſe Cecrops διφυής, quòd per illum pueri hoc eſſent conſecuti. Hęc Iſacius Tzetzes in Lycophronem. Cecrops primus fuit Athenienſium Rex, teſtante Euſebio in Chronicis. Cecrope regnante primùm in arce oliua orta eſt, & ex Mineruæ quoq; nomine Græcè, Athenæ nuncupatæ. Dicebatur autem Cecrops diphyes, id eſt, duabus naturis ſiue ob longitudinem corporis: ſiue idcirco quòd cùm eſſet

Cecrops quare dictus διφυὴς

Ægyptius

Aegyptius vtramque linguam ſciebat, Græcam & Aegyptiacam. Primus Cecrops bouem immolans Iouem appellauit: & Cecropia regio ab eo nuncupata. Floruit tempore Moſis anno mundi 3645. Hæc ex Euſebij Chronicis, quæ omnia & in præfatione poſuit latiùs. Aliter Plutarchus in libello de Sera numinis vindicta: Perinde (inquit) ambiguè priſcos de Cecrope fabulatos arbitror, non, vt aliqui aſſerunt, ex optimo Rege crudelem, & immitem factum eſſe Tyrannum: ſed contrà cùm ſub initium moroſus ac terribilis fuiſſet, poſteà perquam humanè ac placidè imperaſſe. Lōgè aliter Iuſtinus, Ante Deucalionis tempora (inquit) regē habuere Cecropem, quem vt omnis antiquitas fabulata eſt, biformem prodidere: quia primus marem fœminæ matrimonio iunxit.

Cecrops primus bouem immolauit.

Iuſtin. li.2.

Sic & Gigantes. Gigantes Titanis & terræ fuere filij: ſiue, vt alij volunt, terræ tantùm ſine patre, vaſtiſsimis corporibus, ſerpentinis pedibus, tanta ſuperbia, vt in Deos impetum fecerint, montibus ſuper montes impoſitis: cuius rei cauſa Dij territi omnes mutatis figuris in Aegypto delituerunt. Tandem ab Ioue fulmine icti ſunt, atque ſub Aetnam, aliásque inſulas detruſi. Quæ fabula videtur à vero traxiſſe originem: ſi quidem legimus in lib. Geneſeos, gigantes turrim conatos ſtruere, cuius cælum attingeret culmen, niſi Deus confuſione linguarum eos ab incepto abſtraheret. Dicti ſunt Gigantes παρὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἰέναι, hoc eſt, quòd ex terra exierint, vt ait Orpheus,

Gigantes qui.

Fabula origo.

Gigantes vnde dicti.

Οὓς

Οὓς καλέουσι γίγαντας ἐπώνυμον ἐν μακάρεσσιν,
Οὕνεκα γῆς ἐγένοντο καὶ αἵματος οὐρανίοιο.

Id eſt,

Nomine gentili Diui hos dixere Gigantes,
Quòd geniti è terra, cæli ſint ſanguine creti.

Heſiodus quoque in Theogonia Erinyas, & Gigantes ex cruore cæli (cùm is à Saturno filio caſtraretur) in gremium terræ dilapſo procreatos dicit. Idem latè proſequitur Gigantomachiã in eodem opere. Gigantum meminit Ouidius Metamorph.1. Vbi eos vocat ſuperûm contemptores, & anguipedes. Meminit & lib.5. eiuſdem operis, & 5. Faſtorum ſic ait,

Terra feros partus immania monſtra Gigantes
Edidit, auſuros in Iouis ire domum.
Mille manus illis dedit, & pro cruribus angues:
Atque ait, in magnos arma mouete deos.
Extruere hi montes ad ſydera ſumma parabant,
Et magnum bello ſollicitare Iouem.
Fulmina de cæli iaculatus Iuppiter arce,
Vertit in authores pondera uaſta ſuos.

Et Claudianus in Gigantomachia,

Terra parens quondam cæleſtibus inuida regnis,
Titanumq; ſimul crebros miſerata dolores,
Omnia monſtrifero complebat Tartara cœtu.
Inuiſum genitura nefas, Phlegramq; retexit
Tanta prole tumens, & in æthera protulit hoſtes
Fit ſonitus, erumpunt crebri, &c.

Vide apud Eraſmum Adagium, Gigantum arrogantia, & item adagium, Terræ filius. & Politianũ cap.18. Miſcel. Scholiaſtes Homeri hanc fabulam in hanc ſententiam narrat. Cùm Iupi-

ter patrem Saturnum,regno perturbaſſet,Deorúmque ſibi principatum aſciuiſſet, Gigantes terræ filij ſuccenſentes,Tarteſi, (quæ ciuitas eſt iuxta Oceanum) magnum bellum aduerſus Iouem adornarunt. Iupiter verò illis obuiam factus,in Herebum deiecit, ac patri Saturno in ipſos imperium tradidit.Et Ophioni, qui cæteris ſuperbia præſtare videbatur,ſuperato,montem ab eius nomine Ophionium ſuperimpoſuit. Beroſus Babylonicus de antiquitatibus, Circa Libanum (inquit) fuiſſe Enos vrbem maximam Gigantum, qui vniuerſo orbi dominabantur ab occaſu Solis ad ortum. Hi vaſtitate corporis ac robore confiſi, inuentis armis omnes opprimebant:libidinique inſeruientes inuenerunt papiliones, & inſtrumenta muſica, & omnes delicias.Mãducabant homines, & procurabant aborſus,in eduliúmque præparabant, & commiſcebantur matribus, filiabus, ſororibus, maſculis, & brutis, & nihil erat ſceleris, quod non admitterent,contemptores religionũ & Deorũ. Homerus quoque in Batrachomiomachia,Terræ filios vocat Gigantes,

Ophion.

Gigantum praua conſuetudo.

Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων.

Terrigenumq; uirûm ſimulantes facta Gigantum.

Quinta Luna aliquid aggredi inauſpicatũ erat apud antiquos:erat enim hic numerus Mineruæ conſecratus,quam ſterilem eſſe conſtat.Hoc die canunt Poëtæ natum Orcum, Eumenides, & Gigantes.Vnde Virgil.1.Georgicôn,

Quinta Luna inauſpicata apud antiquos.

—— quintam fuge: pallidus orcus,

Eumenideſq; ſatæ:tum partu terra nefando

Cœumq;,

Cœumq́;, Iapetumq́; creat, ſæuumq́; Typhœa,
Et coniuratos cælum reſcindere fratres.
Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam:
Scilicet atque Oſſæ frondoſum inuoluere Olympum:
Ter pater extructos deiecit fulmine montes.

Hæc uafrum eſt ſpecies. Cicero de ſenectute, Nam quid eſt aliud Gigantum more bellare cũ Diis, niſi naturæ repugnare? Gigantes autem, vt ait Macrobius in Saturnal. lib. 1. cap. 20. quid aliud credendum eſt fuiſſe, quàm hominum quãdam impiam gentem, Deos negantem, & ideo æſtimatam Deum pellere de cæleſti ſede voluiſſe? Horum pedes in draconum volumina deſinebant: quod ſignificat, nihil eorum rectum, nihil ſuperum cogitaſſe: totius vitæ eorum greſſu atque proceſſu in inferna mergente.

More gigantũ pugnare quid.

Pedes draconum volumina.

* * *

Ficta Religio.

EMBLEMA VI.

Regali reſidens meretrix pulcherrima ſella,
Purpureo inſignem geſtat honore peplum.
Omnibus & latices pleno è cratére propinat:
At circum cubitans ebria turba iacet.
Sic Babylona notant quæ gentes illice forma,
Et ficta ſtolidas relligione capit.

Origo emblematis.

EX Hieremia duxit principium huius emblematis ſenſus. Verba Cęlij Rhodigini adſcribam ex cap.11. lib.8. In ſanctis (inquit) literis meretriculæ verſutioris typum habet Babylon, quæ gentibus aureo poculo inſcitiam propinet: vnde ſcelerum mox agmen promicet, & errorũ inexpugnabilis acies. Apud Hieremiam cap.51.

cap. 51. ſic adnotatum comperi, Calix aureus Babylon in manu Domini inebrians omnem terram. Sunt qui ſermonis ornatum ſic dici concipiant: quo vitiis inebrientur omnes, qui ſit tamen in manu Domini Pontificio conſtitutus. Origenes: Babylonis (inquit) calicem aureum accipe, dogmatum prauorum verba peſtifera, eloquentiæ cultu decora. Omnino per parabolam à Propheta dici ea ſcribit Nicolaus Theologus. Indicari autẽ Babylonis regem: is eſt (vt inquit Origenes) Nabuchodonoſor, qui gentibus innumeris propinarit mæroris potũ, ſuperbè ac crudeliter, quod domini fiebat virtute, ſibi arrogantius adſcribens. Quod autem ad picturam huius attinet emblematis, latius explicatur in lib. Apocalypſis D. Ioãnis cap. 17. Cuius verba huc retuli, vt paſsim leguntur, Et vidi mulierem ſedentem ſuper beſtiam coccineam, plenam nominis blaſphemiæ, habentem capita ſeptem, & cornua decẽ. Et mulier erat circundata purpura & coccino, & inaurata auro & lapide pretioſo, & margaritis, habens poculum aureum in manu ſua plenum abominatione, & immunditia fornicationis eius: & in fronte eius nomen ſcriptum, Myſterium, Babylon magna, mater fornicationum, & abominationũ terræ.

Purpureo inſignem geſtat honore peplum. Peplum, ſeu peplus: vtroque enim modo dicitur, teſte Cælio, veſtis eſt mulierum propria, vt annotat Euſtathius. Vnde & βαθύπεπλοι, & καλλίπεπλοι, & ἑλκεσίπεπλοι, & τανίπεπλοι, mulierum epitheta ſunt apud Homerum. Euripedes tamen viris *Peplum quid.*

etiam tribuit. Seruius Mineruæ conſecratã fuiſſe tradit Pallam, ſuper illo Vergilij verſu,

Crinibus Iliades paßis, peplumq; ferebant.

Erat & hoc titulo Ariſtotelis Commentarius, in quo Ducum genealogias præter Aiacis exequebatur. Item velum curribus inſtratũ ad puluerem arcẽdum. Ponitur & pro inſtratis equorum. Eſt etiam fruticis genus apud Dioſcorid.

Babylon. *Sic Babylona notant.* Babylon, de qua hîc loquitur Alciatus (Nã fuit alia in Ægypto à Cambyſe Perſarum rege condita) vrbs eſt Meſopotamiæ Chaldæorũ metropolis à Belo dicta per literarum reduplicationem & tranſmutationẽ, vt ait Magnus Etymologicus. Sed vt ſacrę literæ docent à confuſione potius dicitur, propter linguarum cõfuſionem eorum, qui turrim ædificabant. Babel enim Hebræis confuſio eſt. *Babel Hebræis.* Huius vrbis pulcherrimam deſcriptionem, vide apud Q. Curtium lib. 5. & apud Diodorum Siculum libro 3. de rebus fabuloſis: & apud Herodotum in prima hiſtoria circa finem.

Non

Non tibi, ſed religioni.

EMBLEMA VII.

Iſidis effigiem tardus geſtabat aſellus,
Pando uerenda dorſo habens myſteria.
Obuius ergo Deam quiſquis reuerenter adorat,
Piáſque genibus concipit flexis preces.
Aſt aſinus tantùm præſtari credit honorem
Sibi, & intumeſcit admodùm ſuperbiens:
Donec eum flagris compeſcens dixit Agáſo:
Non es Deus tu (Aſelle) ſed Deum uehis.

PRimus quiſque verſus exameter eſt, ſecundus quiſque trimeter Iambus. Epigramma deſumptum ex quadam Gabriæ Græci fabella, cuius talis circunfertur tranſlatio, Humeris aſinus geſtabat argenteum ſimulachrum, quod *Gabriæ fabella.*

vnuquiſque occurens adorabat. Superbia verò elatus nolens manere aſinus, audiuit, Non es tu Deus, ſed fers Deum. Affabulatio, Quòd oporteat eos, qui in dignitatibus conſtituti ſunt, cognoſcere ſe eſſe homines. Eraſmus in prouerbio, Aſinus portās myſteria, ſic ait, ὄνος ἄγων μυστήρια, in eum dicebatur, qui præter dignitatē in munere quopiam verſabatur. Veluti ſi quis ignarus literarum bibliothecæ præfectus eſſet. Ariſtophanes in Ranis,

Νὴ τὸν Δί' ἐγὼ γ' οὖν ὄνος ἄγων μυστήρια.
Ἀτὰρ οὐ καθέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον.

Id eſt,

Vnde natū adagium.

Ita per Iouem ſum aſinus uehens myſteria.
Verùm iſta non iam ſuſtinebo diutius.

Interpres affirmat inde natum adagium, quòd olim quibus ad peragenda ſacra Eleuſina opus erat, aſino impoſita deportabatur. Quadrabit & & in eos, quorum opera alij duntaxat eſt vſui, cùm ad ipſos præter moleſtiam, nihil interim redeat. Veluti ſi quis cibos alij guſtet, quibus ipſi non liceat veſci. Huc alluſiſſe videtur Apuleius, cum ſe fingit aſinum Cererem Deam circunferērem. Suidas adſcribit, Demonem ad lapidem molarem referre, quem Græci ὄνον appellant: propterea quòd in ſacris, molis frumentariis coronas imponere cōſueuerint. Itaque torquebitur eleganter in eos, quibus immerentibus honos habetur. Veluti cùm indoctis doctoris titulus, pileum, & annulus, aliáque id genus inſignia tribuuntur. Hæc Eraſmus.

Lapis molaris ὄνος Græcis.

Iſdis

Iſtâlis effigiem. Io filia Inachi Regis Argiuorum cùm priſtinæ figuræ fuiſſet reſtituta (nam fecerat illam Iupiter vaccam, vt in 1. Metamorpho refert Ouidius) ab Aegyptiis pro Dea culta fuit, Iſisque appellata De qua multa Diodorus lib. 1. cap. 2. & alibi, qui ait, primos in Aegypto genitos homines, hunc mundi ornatum admirantes, vniuerſorúmque naturam, duos tantùm Deos, & quidem æternos credidiſſe: Solem & Lunam, & illum quidem Oſiridim, *Iſis cur cornua habeat.* hanc verò Iſidem appellaſſe, vnde Iſidi apponunt cornua. Herodotus per Iſidem intelligi Cererem ab Aegyptiis tradit: vt per Oſirim Bacchum. Idem & Diodorus ſentit, atque etiam ipſius verba ſubiiciam, Quidam (inquit ille) Iſidem Iouis Aegyptij Regis filiam fuiſſe, eandémque cum Cerere eſſe, quæ ab Oſiride fratre vxor accepta, multa contulerit ad vſum vitæ humanæ. Prima enim triticum & hordeum, quæ priùs incognita hominibus caſu inter cæteras herbas oriebantur, inueniſſe fertur. Leges quoque Iſidem ſtatuiſſe ferunt, quibus iuſtitia æquè omnibus ſeruaretur, vi atque iniuria timore pœnæ ſublatis Hac de cauſa priſci Græci Iſidem legiferam appellarũt, tanquam primam legum inuentricem, & quæ ſequuntur. *Iſis legifera.* Extat Plutarchi de Iſide & Oſiride Commentarius, quem vide, ſi plura de hac re cupis. Addam tamen aliquid quod ſit auctarij vice, ex eodem libro, in Sai Pallados erat templum, quam Iſim etiam arbitrantur, eiuſmodi præſcriptione, ἐγώ εἰμι πᾶν τὸ γεγονὸς, καὶ ὂν, καὶ ἐσόμενον, καὶ τὸν

ἐμὸν πέπλον οὐδεὶς θνητὸς ἀπεκάλυψεν. Ego ſum omne quod fuit, eſt, erit: meum peplum mortalis reuelauit nemo. Nec his multum diſſimilia ſunt, quæ tradit Diodorus. Ait nanque ſacris literis in Iſidis columna hæc fuiſſe ſcripta verba: Ego Iſis ſum Ægypti Regina, à Mercurio erudita: quæ ego legibus ſtatui, nullus ſoluet. Ego ſum Oſiridis. Ego ſum prima frugum inuentrix. Ego ſum Ori Regis mater. Ego ſum in aſtro canis refulgens. Mihi Bubaſta vrbs condita eſt. Gaude, gaude, Aegypte quæ me nutriſti. Cæterùm ne illud quidem ſilentio prætereundum fuit, quod narrat Euſebius in Chronicis, rapuiſſe Iouem Io Inachi filiam, in vaccámque transformaſſe. Quo tempore apud Hebræos Patriarcha Iacob regnabat.

Diodorus Sicul. de fabul. antiq. geſtis.

Pando.

Pando ueneranda dorſo. Pando, as, incuruare ſignificat, vnde pādus, incuruus. Verg. 2. Georg.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exta.

Et Ouidius 10. Metamorph. de apro loquens,

Protinus excuſsit pando uenabula roſtro.

Myſteriū.

Habens myſteria. Myſterium Latinè arcanum, ſub quo arcani aliquid latet res occulta, quæq; nefas eſt vulgo efferri. Erant autem myſteria duplicia. Magna apud Eleuſinem terræ Atticæ Cereri ſacra. Et parua Proſerpinæ. In quibus quæ agebantur ſacerdotes ſummo ſilentio occultabant. Dicũtur μυστήρια ὅτι δεῖ μύειν τινὰς τηρεῖν ἔνδον, id eſt, quòd oportet occludere intus, intus cuſtodire, nec cuiquam profano explicare. Vide prouerbium, ante myſteria diſcedere.

Quiſquis.

Obuius ergo Deam quiſquis. Quiſquis, pro, quiuis

uis Thom. Linac. lib. 2. de part. enallage autor eſt, hæc nomina ſæpe mutari, vt quiſquam, pro, quiuis.

Piáſque genibus flexis concipit preces. Concipere preces pro precari tantùm accipio, quidquid alij dicant. Sic aliquando loquitur Ouidius, vt in 8. Metamorph. **Concipere preces.**

Concipiunt Baucisq; preces, timidúſque Philemon.

Et lib. 3. Triſt. Eleg. 13.

Libáque dem pro te genitale notantia tempus?
Concipiámque bonas ore fauente preces?

Quà

Qua Dij vocant eundum.

EMBLEMA VIII.

In triuio mons eſt lapidum: ſupereminet illi
Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
Mercurij eſt igitur tumulus. Suſpende uiator
Serta Deo rectum qui tibi monſtrat iter.
Omnes in triuio ſumus, atque hoc tramite uitæ
Fallimur, oſtendat ni Deus ipſe uiam.

Mercurius triceps. EX prouerbio ἕπου θεῷ. id eſt, Deum ſequere. De quo Eraſmum conſule. Mercurius triceps olim effingebatur, & tricephalus dicebatur: quia Phyſicum, Ethicum, ac Logicum amplectebatur: ſeu quòd cæleſtis, marinus, ac terreſtris crederetur. Solebat in triuiis apponi cum inſcriptione in ſingulis capitibus, quò duceret

eret via hæc,quò rurſus illa.

In triuio mons eſt lapidum. Prouerbium ſubeſt, ρμεῖον, id eſt, mercuriale : quod Eraſmus dum xplanat multum ſumit operæ:nec tamen quidquam proficit. Nos altiùs fabulam repetamus, rt loco difficili, qui Eraſmum torquet, lucem liquam afferamus.Didymus in lib.16. Odyſſeę uiuſmodi fabulam narrat ex Anticlide. Mercurius (inquit) præcipiente Ioue,vitam eripiens Argo Iûs cuſtodi,ductus eſt in iudicium ab Iunone aliiſque Deis impacta dica: eò quòd primus cæde mortalium dæmonum eſſet coinquinatus. Conueniunt in iudicium Dei : iudicant amen par & æquum eſſe, vt Mercurius dicto ouis audiens eſſet, quandoquidem illius eſt nuntius. Abſoluentes denique à cæde Mercurium,ſurrexerunt, atque ad illius pedes niueas ttráſque teſſeras, quibus erat damnandus, vel bſoluendus ille, proiecerunt. Inde mortales ſque in hæc tempora in Mercurij honorem per vias lapidum tumulum conſtituunt : quoniam Mercurius eſt viatorum Deus. Et hos tumulos vocant ἑρμαίους λόφους. Hæc Didymus, quem vide latiùs hæc narrantem. Quis iam dubitabit locum illum Prouerb. 26. ex hac antiquiſsima fabula poſſe interpretationem ſuſcipere? Sicut qui mittit (inquit Salomon) lapidem in aceruum Mercurij : ita qui tribuit incipienti honorem. Quaſi dicat, Inſcitia eſt lapideo Deo obſequium præſtare, lapides coaceruando ad illius ſtatuam.Mittebant enim viatores lapides ad pedes Mercurij religionis gratia: atque ἑρμαῖον.

atque inde erat, quòd ſimulachrum illud effingebatur pectore tenus, ne opera, & ſumptus fruſtrà conſumeretur in partibus inferioribus elaborandis, quæ mox lapidibus eſſent obruendæ. Vnde malè depicta circunfertur imago in Emblematibus.

Multi fuêre Mercurij.

Mercurij eſt igitur tumulus. Fuerunt multi Mercurij, ſicuti multi Hercules: ſed poëtæ vnum faciunt eloquentiæ præſidem, Deorum nuntium, mercatorum & furum Deum. Vide adagium, Expedit habere plura cognomina. Dictus eſt Mercurius à mercibus, vt ipſe videtur innuere apud Plautum in Amphit. Aut dictus, quaſi medius currens, quòd ſermo currat inter homines, veluti medius. Eloquentiæ nanque parens eſt. Vnde ſi quando ſilentium in multórum conciliabulis exoritur, dici conſueuit prouerbialiter, Mercurius ſuperuenit. Dictus eſt ἑρμῆς Græcè propterea quòd Græcos (vt refert Diodorus) verborum docuerit interpretationem. Vnde etiam eum Virgilius interpretem vocat.

Mercurius vnde dictus.

ἑρμῆς.

Nunc etiam interpres Diuûm Ioue miſſus ab ipſo.
Et paulò pòſt,
Interpres Diuûm fert horrida iuſſa per auras.

Nos multa conſultò omiſimus. Vide Cæſarem lib. 6. de bello Gallico. Et Macrobium. Saturnal. 1. cap. 19.

Omnes in triuio ſumus. Vide Adagium, In triuio ſum.

Fidei

Fidei ſymbolum.

EMBLEMA IX.

Stet depictus Honos Tyrio uelatus amictu,
Eiuſq; iungat nuda dextram Veritas.
Sitq; Amor in medio caſtus: cui tempora circum
Roſa it, Diones pulchrior Cupidine.
Conſtituunt hæc ſigna fidem, reuerentia honoris,
Quam fouet, alit Amor, parturitq; Veritas.

VErſus ſunt exametri cum trimetris Iambis cóiuncti. Eſt autem huius Emblematis argumentum ex pictura quadam deſumptum, quæ Romæ viſitur in antiquo depicta marmore in regione Harenulę in domibus Dominorũ de Sancta cruce, cum inſcriptione huiuſmodi, FIDII SIMVLACHRVM. Sunt autem *Emblematis huius origo.*

tem

tem tres imagines pectore tenus inſculptæ:quarum media eſt pueri: Dextra pro inſcription habet, VERITAS. Siniſtra, HONOR. Induti ſunt omnes,honor & veritas cõiunctis cernuntur manibus. Hęc ex Iacobo Mazochio in volumine, quod ex epigrammatibus antiquę Romæ collegit Ouidius Faſtorum 5. nõnihil hori attigit,cùm ex Honoris & Reuerentiæ coniugio ortam finxit maieſtatem.Inquit enim,

Donec honor placidóq; decens reuerentia uultu
Corpora legitimis impoſuere toris.
Hinc ſata maieſtas,quæ mundum temperat omnem,
Quáq; die partu eſt edita, magna fuit.

Et Pylades Brixianus in Theogonia lib.1.

Se quondam læto Reuerentia iunxit Honori,
Et ſacra maieſtas protinus orta fuit.

Fidei ſimulachrum. Fidei ſimulachrum antiqui Romani in Capitolio ſtatuerunt, teſte Cicerone Officio.3. Qui iuſiurandum (inquit) violat, is fidem violat, quam in Capitolio vicinam Iouis Opt.Max (vt in Catonis oratione eſt) Maiores noſtri eſſe voluerunt.Id quod etiam confirmat Plinius libro 35.cap.10.dum dicit,Spectata eſt in æde fidei in Capitolio imago ſenis cum lyra puerum docentis.Quo ritu Fidei ſacra facerent, indicat T.Liuius lib.1.ab vrbe condita,qui de Numa ſic inquit,Soli Fidei ſolenne inſtituit, ad id ſacrariũ flamines bigis curru arcuato vehi iuſsit: manúque ad digitos vſque inuoluta rem diuinam facere:ſignificantes fidem tutandam,ſedémque etiam in dextris ſacratã eſſe. Cicero de Legib.2. Noſtris (inquit) extra portam Collinam ædem Honoris,

Honoris, & aram in eo loco fuiſſe, memoriæ proditum eſt, ad eam cùm lamina eſſet inuenta, & in ea ſcriptum, DOMINA HONORIS, ea cauſa fuit ædis huius dedicandæ.

Tyrio uelatus amictu. Tyrio, hoc eſt, purpureo. De inuentione purpuræ, vide Lazarum Bayſiũ de re veſtiaria, & Antonium Thyleſium de coloribus. Et Politic. cap. 12. Miſcel. *Tyrius color.*

Eiusq; iungat nuda dextram. Dextra dicata eſt Fidei. vnde Virgilius in ſexto,

Nec ueriti dominorum fallere dextras.

Sed hæc plenius enucleabũtur in titulo de concordia in illo loco, *In bellum ciuile duces, &c.* Veritatis proprium eſt epitheton, Nuda. quippe quæ non debeat eſſe tecta, nec fucata: ſed ſimplex, & recta. Ita Horatius in Odis, Cui pudor, & Iuſtitiæ ſoror, incorrupta fides, nudáque veritas, quando vllum inuenient parem? *Nuda.*

Diones pulchrior cupidine. Dione Oceani, & Tethyos filia fuit, & vt Cicero in lib. de natura Deorum ſcribit, Venus tertia filia fuit Iouis & Diones: hinc Dione ſæpe apud Poëtas pro ipſa Venere ponitur. Statius 1. Syl. *Dione.*

Cedat equus Latiæ qui contra templa Diones.

Et Politianus in Nutritia,

— Liuor & Sandalion auſus
Carpere cùm dominam aſſeruit ſua forma Dionem.

Ouidius in Faſtis,

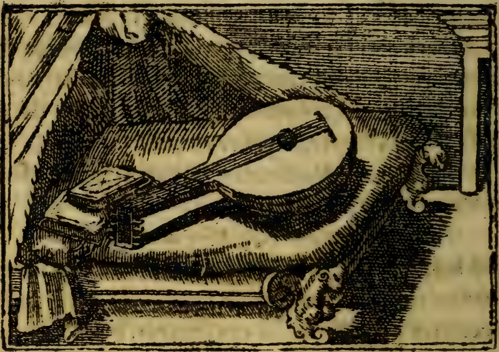
Hippolyte infelix uelles coluiſſe Dionem.

Et rurſus,

Terribilem quondam fugiens Typhona Dionem.

Fœdera.

EMBLEMA X.

Hanc citharam, à lembi quæ forma halieutica fertur,
Vendicat & propriam Muſa Latina ſibi,
Accipe dux: placeat noſtrum hoc tibi tempore munus,
Quo noua cum ſociis fœdera inire paras.
Difficile eſt, niſi docto homini, tot tendere chordas:
Vnáque ſi fuerit non bene tenta fides,
Ruptáue (quod facile eſt) perit omnis gratia conchæ,
Illéque præcellens cantus ineptus erit.
Sic Itali coëunt proceres in fœdera, concors
Nil eſt quod timeas, ſi tibi conſtet amor.
At ſi aliquis deſciſcat (uti plerumque uidemus)
In nihilum illa omnis ſoluitur harmonia.

MIttitur hoc emblema ad Maximilianum Ducem Mediolani Ludouici filium, cuius anteà meminimus. Sumpta eſt comparatio ex Oro Apolline Niliaco de literis hieroglyphicis in fine operis, cuius verba ſunt, ἄνθρωπον συμφο-

χία

χέα καὶ ἑνωτικὸν βουλόμενοι σημῆναι λύραν ζωγραφοῦσι. αὕτη γὰρ συνέχειαν φυλάττει τῶν ἰδίων κρουσμάτων. Id eſt, Hominem coniunctum & vnitiuum (vt ſic dicam) ſignificare volentes Ægyptij, lyram pingebant. Hæc enim cōtinuitatem, ſeu harmoniam propriarum ſeruat pulſationū. Huc propè pertinet illud Diogenis Cynici, qui (vt refert Laërtius) Muſicos in ius vocabat, quod cùm lyræ chordas cōgruè aptarent, animi mores incōcinnos haberent. Idem videns quendam parum cordatum aptare pſalterium, Nō erubeſcis (inquit) qui ſonos ligno aptes, animum ad vitam non componas? Prima carmina ſic ordino, Accipe dux hanc cytharam, quæ fertur halieutica, à forma lembi, & quam muſa Latina ſibi propriam vendicat. *Diogenis apophthegma.*

Cithara eſt muſicum inſtrumētum in triquetam figuram compoſitum plus viginti chordis aptum, Hiſpanè dicimus *harpa*. In qua ſignificatione vſus eſt Henricus Glareanus diligens antiquitatis ſcrutator in ſua Muſica. Hic tamen poſitam eſſe citharam ab Alciato, pro illo inſtrumento propè rotundo, quod Hiſpanè dicimus *Laúd*. Illa indicant verba, quæ à lembi forma, halieutica fertur, hoc eſt, dicitur piſcatoria. Nam ἁλιεύω piſcor ſignificat: & illud inſtrumētum habet formam ſcaphæ piſcatoriæ. Credo autem fieri alluſionē ex verbo græco ad Thuſcum: ſi quidem Thuſci Liutto, vocant illud organum, veluti à Græco deriuantes. *Cithara propriè quæ* *ἁλιεύω.*

Vendicat & propriam. Quia Itali plurimùm exercent hanc müſicam, adeò vt propriam ſibi

illam effeciſſe videatur. Quapropter inquit, hoc inſtrumentum Italum mitto, & non aliud: quia Itali principes coëunt in fœdera.

Halieutica. *Halieutica.* Vide Bayſium de re nauali. Lilius Gregorius in opuſculo de nauigiis ſic ait, Halias nauis eſt maritima apud Gręcos notiſsima ab ipſo vt liquet mari appellata, ſcapha ſcilicet. Sunt qui eandem cum piſcatoria faciant, hoc eſt, ἁλιευτικὸν πλοῖον, certè & à noſtris Piſcatoria dicitur. In hoc genere reponuntur cymbæ, ſcaphæ, horiæ, lemunculi, &c.

Fides. *Non bene tenta fides.* Fides, inquit Feſtus Pompeius lib. 6. genus citharæ, dicta, quòd tantùm inter ſe chordæ eius, quantum inter homines fides, cõcordent: cuius diminutiuum fidicula eſt.

Harmonia vnde nata. *Soluitur harmonia.* Plutarchus in libello de vita Homeri explanans allegoricè Martis & Veneris adulterium, ſic concludit, Hinc fiet planũ, quod & ab aliis poëtis dictum eſt, ex Martis atque Veneris concubitu natam eſſe harmoniam ex contrariis, videlicet graui & acuto pugnantibus inter ſe proportione debita ſiue apta. Addam & illud pro Alciato: quoniam reprehenditur à multis, quòd protraxerit ſententiam à fine pentametri vſque ad partem ſequentis hexametri in illis verbis,

Vnaq; ſi fuerit non bene tenta fides.
Ruptaue.

Quod & ſi apud Græcos eſt frequentiſsimum, Latinorum tamen teſtimonio defenditur. Ouidius 1. Faſtorum,

Vtq;

Vtq; dies incerta ſacris, ſic tempore certo,
Seminibus iactis, eſt ubi fœtus ager,
State coronati plenum ad præſepe iuuenci.

Idem lib.2.Faſtorum,

Forte fuit Nais Lar nomine: prima ſed illi
Dicta bis antiquum ſyllaba nomen erat
Ex uitio poſitum.

Horatius Ode 2.1.lib.

Néue te noſtris uitiis iniquum
Ocyor aura
Tollat.

Idem lib.2.Ode 16.

Apta quadrigis equa: te bis Afro
Murice tinctæ
Veſtiunt lanæ.

Silentium.

EMBLEMA XI.

Cùm tacet: haud quicquam differt ſapientibus amens.
Stultitiæ eſt index, linguaq́;, uoxq́; ſuæ.
Ergo premat labias, digitoq́; ſilentia ſignet:
Et ſeſe Pharium uertat in Harpocratem.

Silentium quantũ habeat autoritatis.

TAntum autoritatis & ornaméti ſilentium obtinet, vt homini etiam imperito & indocto prudentiæ opinionẽ conciliet, ſi garrulitatis vitium nouerit cõprimere. Duo ſunt igitur elegantiſsima Palladæ epigrammata, Vnde hoc tranſtulit Alciatus. Primum ſic habet,

ἡ μεγάλη παίδευσις ἐν ἀνθρώποισι, σιωπή.
μάρτυρα Πυθαγόραν τὸν σοφὸν αὐτὸν ἔχω.

ὅς,

ὃς λαλέειν εἰδὼς, ἑτέρους ἐδίδασκε σιωπᾶν.
φάρμακον ἡσυχίης ἐγκρατὲς εὑράμενος.

Thomas Morus ſic vertit,

Rebus in humanis magna eſt doctrina tacere,
Teſtis erit ſapiens hic mihi Pythagoras.
Nempe loqui doctus, reliquos docet ille tacere.
Magnum hoc ad requiem pharmacon inueniet.

πᾶς τις ἀπαίδευτος φρονιμώτατός ἐστι σιωπῶν.
τὸν λόγον ἐγκρύπτων, ὡς πάθος αἴσχιστον.

Sic ego Latinum feci,

Cùm tacet indoctus, poterit conſultus haberi,
Si celet uerbum, turpe uelut uitium.

Hoc etiam confirmant & Hebræorum prouerbia. Stultus (inquit Solomon) ſi tacuerit, ſapiens reputabitur: & ſi compreſſerit labia ſua intelligens. Et illud quod de Xenocrate circunfertur: Dixiſſe aliquando pœnituit, tacuiſſe nunquam. Quamuis hoc Plutarchus in libello περὶ τῶν ὑγιεινῶν tribuat Simonidi. Vide adagium, Silentij tutum præmium. Zeno Cittieus cùm vidiſſet adoleſcentem multa garrientem, Aures, inquit, tuæ in linguam defluxêre: ſubmonés adoleſcentis eſſe multa audire, loqui pauca. Quare dicebat idem Zeno, Ob id binas habemus aures, os vnicum: vt plura audiamus, loquamur pauciſſima. Quapropter in ore habendum nobis eſſet ſemper epigramma Græcum illud, quod monet indecentium verborum linguæ ſigillum eſſe imponendum: meliorem nanque eſſe verborum, quàm poſſeſsionum cuſtodiam, Id eſt huiuſmodi, **Cur binas habemus aures, os vnicum.**

ἀῤῥήτων ἐπέων γλώσσῃ σφρηγὶς ἐπικείσθω,
κρείσσων γὰρ ἐπέων ἢ κτεάνων φυλακή.

Id eſt,

In uerbo linguæ imponantur clauſtra tacendis:
Præſtat enim linguam, quàm modererîs opes.

Heſiodus in Ergis, lib 2. in fi.

γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ᾽ αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

Id eſt,

Lingua bonum eximium eſt homini, ſi pauca loquatur,
Siq; modum conſeruet, ineſt tunc magna uenuſtas.
Si probris laceres, laceraberis illico peius.

Idem Heſiodus,

Parcæ linguæ maximus theſaurus.

Pindarus in Nem. Ode 5. καὶ τὸ σιγᾶν πολλάκις ἐστὶ σοφώτατον ἀνθρώπων νοῆσαι. Sæpenumero ſilere nouiſſe homini ſapientiſsimum eſt. Idem Pindarus in Iſthmo, Ode 1. Antiſt. 4. ἦ μὰν πολλάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μείζω φέρει. Atque ſępenumero tacuiſſe non parum gratię attulit.

Labra & labiæ. Ergo *premat labias.* Labra & labias indifferenter dixerunt antiqui. Apuleius lib. 2. de aſino aureo, Ecce, inquit, naſus integer, incolumes oculi, ſaluæ aures, illibatæ labię, mentum ſolidum. Macrob. Saturnal. lib. 2 cap. 2. currit ad labias mihi. Vide Gellium lib. 10. cap. 4.

Pharos. *Et ſeſe Pharium.* Pharos Aegypti eſt inſula teſte Homero 4. Odyſſeæ: ergo Pharium, id eſt, Aegyptium.

Harpocrates. *Vertat in Harpocratem.* Harpocrates Deus fuit Ægypt

Ægyptiorum ex Iſide & Oſiride, vel Serapide natus: cuius ſimulachrum ita apud veteres fingebatur, vt digito admoto ori ſilentium indiceret. Qualis & apud Romanos Dea Angerona. De qua multa Macrobius libro 1. Saturnal. cap. 10. Vide adagium, Reddidit Harpocratem. Et vide Politian. in Miſcellaneis cap. 83. Harpocratem intellexit Ouidius in illo carmine 9. Metamorph. *Dea Angerona.*

Quiq; premit uocem, digitóque ſilentia ſuadet.

Dictus eſt & Sigalion, à verbo σιγάω, quod tacere ſignificat: Vnde Auſonius ad Paulinum epiſtola 2. *Sigalion dictus Harpocrates.*

Aut tua Sigalion Aegyptius oſcula ſignet.

Huc alluſit Iuuenalis, cùm dixit Prouerbiali figura,

Digito compeſce labellum.

Non vulganda conſilia.

EMBLEMA XII.

Limine quod cæco, obſcura & caligine monſtrum
Gnoſiacis clauſit Dædalus in latebris:
Depictum Romana Phalanx in prælia geſtat,
Semiviroq; nitent ſigna ſuperba boue,
Noſq; monent, debere ducum ſecreta latere
Conſilia. autori cognita techna nocet.

DEſumptum fuit epigramma vel ex lib. 11. Sexti Pompei Feſti vel ex Vegetio 3. de re militari cap. 6. Verba Feſti ſunt: Minotauri effigies inter ſigna militaria eſt: quoniam non minùs occulta eſſe debent conſilia ducum, quàm fuit domicilium eius, labyrinthus. Minotaurus putatur eſſe genitus cùm Paſiphaë Minois

Minotaurus.

Labyrinthus.

nois regis vxor dicitur concubuiſſe cum Tauro. Sed affirmant alij Taurum fuiſſe nomen adulteri. Vegetius ſic. Tutiſsimum nanque in expeditionibus creditur facienda neſciri. Ob hoc veteres Minotauri ſignum in legionibus habuerunt: vt quemadmodum ille in intimo & ſecretiſsimo labyrintho abditus perhibetur: ita Ducis conſilium ſemper eſſet occultum. Hæc illi. Proinde Antigonus Macedonum Rex Philippo filio multis præſentibus interroganti ac dicenti, Quando caſtra mouebimus? Nihil aliud reſpõdit, quàm, Num metuis, ne ſolus tubam non audias? Notans adoleſcentis imperitiam, qui hoc patrem multis audientibus percuntaretur: cùm in bello maximè celanda ſint conſilia principum. Idem ferè & Metellus ſenex. Inſtante ſiquidem quopiam, & eiuſmodi quid efflagitante. Si (inquit) tunicam meam huius arcani conſciam arbitrarer, continuò illam exutus concremarem. Vide Plautum in Milite act. 3. ſce. 1. per aliquot Carmina. *Antigoni reſponſum.* *Metelli præclarè dictum.*

Limine cæco & obſcura caligine. Periphraſis eſt labyrinthi, qui erat in Creta, de quo Virgilius in 5. Aeneidos: & Ouidius 8. Metamorph. Alius fuit in Aegypto, cuius egregiam deſcriptionem, vide apud Pomp. Melam lib. de ſitu orb. 1. cap. 9. Vide etiam Plinium lib. 36. cap. 13. & lib. 10. cap. 4.

Monſtrum, Minotaurum intellige, qui filius fuit Paſiphaes, Minois Regis vxoris, & Tauri, vt poëtæ fabulantur. Sed, vt Plutarchus aſſerit in vita Theſei, Paſiphaës, & Tauri (qui dux erat

Regis Minois) filius fuit adulterio conceptus. Monſtra vocantur errores naturæ. Facit enim caſus errorem in natura: ſicut Fortuna parit errorem in homine. Vt cum bonus alioqui Grammaticus, tamen barbariſmum, vel ſolœciſmum loquendo temerè facit. Phyſici monſtra vocant ea corpora naturalia, quæ non habent iuſtum ſitum membrorum, neque conſuetam Naturæ proportionem partium.

Monſtra quæ.

Gnoſus.

Gnoſiacis clauſit. Gnoſus, ſiue Cnoſus, ſiue Cnoſſus, vrbs eſt Cretæ inſulæ, olim Cerathus dicta, nunc Candia, quondam Minois regia, Vnde Gnoſus, Gnoſius, & Gnoſiacus.

Dædalus.

Dædalus in latebris. Dædalus (vt ex Chronicis Euſebij dicitur) tempore Gedeonis Hebræorum ducis claruit. Athenienſis fuit, Mitionis filius, qui viſus eſt ſimulachra feciſſe ſeſe mouentia. Labyrinthum in Creta fecit, in quem poſt occiſum à Theſeo Minotaurum, vnà cum Icaro filio incluſus eſt: vnde cum aufugiſſet, propter inſcrutabilem fugam (vt ait Palephatus) auolaſſe pennis exiſtimatus eſt. De hoc autem latiùs, cùm agemus de Icaro.

Phalanx.

Phalanx. Φάλαγξ, agmē militare, quo Macedones vtebantur, vt legione Romani. Cōtinebat 8000. armatorum. Verba Q. Curtij: Macedones Phalanges vocant peditum ſtabile agmen: vbi vir viro: armis arma conſerta ſunt. Eſt etiam animal araneo ſimile. Significat & internodium in digitis.

Semiuiroq; nitent. Alludit ad carmen Ouidij, in Epiſt.

Semibouemq́; uirum ſemiuirumq́; bouem.
Qui quidem verſiculus ex illis eſt, quos amici Ouidij ex ipſius operibus ſublatos vellent. Qua de re extant verba Senecæ 2. Declamat. lib. in hunc modum: Rogatus aliquando ab amicis ſuis, vt tolleret tres verſus, petiuit inuicem, vt tres exciperet, in quos nihil illis liceret. Conſcripſerunt illi, quos tolli vellent ſecretò. Hic quos tutos eſſe vellet. In vtriſque codicillis iidem verſus erant. Ex quibus primum fuiſſe narrabat Albinouanus Pedo, qui inter arbitros fuit, *Semibouemq́;, &c.* Secundum, *Gelidum Boream, Gelidumq́; Notum.* Ex quo apparet ſummi ingenij viro non iudicium defuiſſe ad compeſcendam licentiam carminum ſuorum, ſed animum. Aiebat interim decentiorem eſſe faciem, in qua aliquis næuus eſſet. Hæc Seneca. *Ouidius rogatus tres verſus ex ſuis operibus tolleret.*

Techna nocet. τέχνη, ars, artificium: aliquando pro dolo, aſtutia, impoſtura, fraude artificioſa: offucia (vt inquit Plautus) quemadmodum ars apud Latinos, quale eſt illud. *Sic ars deluditur arte.* Vtuntur & Latini Græca dictione. Terentius in Eunucho, Parmenonis tam ſcio eſſe hanc technam quàm me viuere. Et in Prouerb. Technam hanc in te ſtruxiſti. *Techna.*

Literæ illæ in ſigno depictæ S. P. Q. R. nihil aliud ſignificant, quàm Senatus, populúſque Romanus. Titulus generalior eſt, quàm pro emblematis ſenſu. Nam dicendum fuerat: Non vulganda conſilia ducum. *S.P.Q.R.*

* * *

Ne

Nec quæſtioni quidem cedendum.

EMBLEMA XIII.

Cecropia effictam quam cernis in arce leænam,
Harmodij (an neſcis hoſpes?) amica fuit.
Sic animum placuit monſtrare uiraginis acrem
More feræ, nomen uel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, ſuo non prodidit ullum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.

Leæna meretrix.

EX Plutarcho in libello περὶ τῆς ἀδολεσχίας, i. De loquacitate qui liber nondũ extat (quod ſciam) latiné. Pulchrum (inquit) & Leæna fortitudinis habet munus. Ea erat meretrix Harmodio & Ariſtogitoni familiaris. Erat & coniurationis aduerſus Tyrannos conſcia, & ſpem conceperat, vt fæmina, rem caſuram fæliciter. Biberàt enim ex communi cupidinis cratêre, atqu

argii

argiis eiuſdem Dei initiata, myſteriorum erat conſcia. Verùm vbi de illis ſupplicium ſumptú eſt, ad quæſtiones vocata, fateriſque iuſſa, nullum ex reliquis coniuratis prodidit, ſed forti animo fuit, referens viros illos nihil ſe indignos patientes, qui illam dilexerant. Athenienſes autem æneam fabricantes leænam elinguem in veſtibulis arcis conſtituerunt: vt fortè animal indicaret inuictam animi fortitudinem Quòd verò lingua careret, ſilentij fidem oſtenderet. Vide Eraſmum in prouerb. Harmodij Cantilena Hæc Athenis cõtigêre (vt ex Chronicis Euſebij elicio (quo tempore apud Romanos Tarquinius ſuperbus regnabat, Olympiade 65. Euſebij verba ſubiiciam, vt in Latinis Codicibus habentur. Armonius, inquit ille, & Ariſtogiton Hipparchum tyrannum interfecerunt, & Lemna meretrix amica eorum cùm tormẽtis cogeretur, vt ſocios proderet, linguam ſuam mordicus amputauit. Hæc ille. Sed vides multa corruptè legi, nec ſolùm in Euſebio, ſed in multis aliis aliter leguntur hæc nomina, & hiſtoria diuersè narratur. Quam ſi cupis videre, nec mihi fidem habes, vide Lilium Giraldum in Dialogo Poëtarum 3. cùm de Hipparcho loquitur. vide Lactantium Firmianum libro 1. de falſa religio. qui omnia confundit. Arrianum lib. 3. de rebus geſt. Alexand. Vide Alexand. ab Alexan libro 1. cap. 3 Stephanum Nigrum, de nimio vitę luxu. Boccatium de Claris mulieribus, cap. 48. Petrú Crinitum, De honeſta diſciplina, lib. 9. cap. 8. Aulum Gellium lib. 9. cap. 2. & lib. 17. cap. 21. Plinium

Tertul. in Apologet. & ad Martyres.

Quo tẽpore hæc contigerunt.

Diuerſè hæc legitur hiſtoria.

Plinium, Naturalis hiſtoriæ lib.34.cap.8. & lib. 7.cap.23.& lib.34.cap.4. Ariſtotelem lib.2. Rethoricæ ad Theodecten, cap.42. & 44. Sed ne in ius vocer ab illis, qui librorum ſupellectile non ita ſunt inſtructi, hanc hiſtoriam, paulò altiùs ex Thucydide clariſsimo, diligẽtiſsimóque ſcriptore petamus. Is igitur lib.6. ſic ait: Quam ego rem pluribus cõmemorando oſtendam, nec alios Græcos, neque Athenienſes ipſos de ſuis tyrannis, aut de re geſta aliquid compertum loqui. Etenim cùm Piſiſtratus ſenio in tyrannide deceſsiſſet, non Hipparchus, vt plerique opinantur, ſed Hippias, qui erat natu maximus obtinuit principatum. Erat autem Harmodius quidam flore ætatis conſpicuus, quem Ariſtogiton mediæ inter ciues conditionis vir adamabat, habebátque. Is Harmodius ab Hipparcho Piſiſtrati filio appellatus de ſtupro, non modò non expugnatus eſt, ſed etiam querelam ad Ariſtogitonem detulit. Hic amatorio dolore affectus, extimeſcensq; Hipparchi potentiam, ne vi adoleſcentem ſibi auferret, protinus inſidias tendit ad deſtruendam pro ſua facultate tyrannidem.

Interea Hipparchus cùm rurſus ſollicitando, Harmodium nihilo magis induceret, ſtatuerat tamen vi nihil agere: ſed in loco aliquo occulto. Cùm neque ſic quidem proficeret, accingebat ſe ad eum contumelia proſequendum. Sororem Harmodij puellam nunciatam venire in pompa quadam ad geſtandum caniſtrum, per ſuos à miniſterio ſubmouit, dicentes non permittere id magiſtratum, quia indigna eſſet.

Quod

Quod ægrè ferens Harmodius,& ob eum multò ægriùs Ariſtogiton, comparauerunt omnia, quæ ad conſpirationem pertinebant: opperiebantur tamen feſta, quæ dicuntur magna Panathenæa, quo tantùm die extra ſuſpicionem erat ciues eos,qui pompam miſiſſent, in armis frequentes eſſe: & debebant ipſi quidem aggredi: opitulari autem ſine mora ij qui erant inter haſtatos. Fuerunt autem non multi coniurati occultandæ rei gratia: & quia ſperabant eos etiam,qui conſcij non eſſent,quamlibet paucis facinus audentibus: tamen ex repentina re cùm arma haberent, libenter ſe ipſos pariter in libertatem aſſerturos. Vbi dies feſtus aduenit, Hippias exterius in loco, qui Ceramicus dicitur,cum haſtatis exornabat, quemadmodum oportebat, ſingula in pompa procedere. Harmodius autem atque Ariſtogiton cùm ſumptis iam pugionibus ad opus prodiiſſent, conſpicientes quendam de coniuratis cum Hippia familiariter loquentem, extimuerunt, arbitrati rem palam factam eſſe, tantúmque non ſe iam comprehenſum iri. Itaque eum, à quo fuerant dolore affecti & per quem omni ſtatu periclitabantur,voluerunt primùm vlciſci, ſi poſſent, atque quo erant habitu vadentes introëunt portas,nactique Hipparchum in loco, qui vocatur Leocorium, ſtatim adoriuntur inconſultè, ac per iracundiam præcipuè alter ob amaſium,alter ob dedecus,feriunt,occidúntque.Et Ariſtogiton quidem haſtatos à principio deuitauit: verùm concurſu multitudinis poſtea compre-

henſus non leuiter multatus eſt. Harmodius autem è veſtigio illic occubuit. Hæc Thucydides. Sed de Leæna nulla mentio.

Arx Athenarum.

Cecropia in arce. Id eſt, in Aſcropoli. Sic enim dicebatur Athenarum arx, de qua Heliodorus librum ſcripſit. Tradit quoque Pauſanias in Acropoli, quæ olim dicebatur Polis, ſimulachrum fuiſſe Mineruę, quod è cælo delapſum tenet fama. Propendebat lychnus aureus Callimachi opus, qui ſemel oleo plenus, etiam ſi interdiu noctúque luceret, nunquam deficiebat. Lino Carpaſio conſtabat ellychnium, ſiue θρυαλλίς, qui ignibus non abſumitur.

Simulachrum Mineruæ è cælo delapſum.

Fides tormenti genus.

Quod fidibus contorta. Fides pluraliter, & fidiculæ tormenti genus, quo à tortore ſontes funibus alligatis manibus à tergo torquentur. Eius meminit Seneca, & Fabius. χειμισμὸς à Græcis dicitur.

Iphicrates.

Iphicrates. Summus Orator, qui maximè fauebat Harmodio, aut ille, de quo meminit Plinius, vt retuli.

Conſilio

Conſilio & virtute chimæram ſuperari.

EMBLEMA XIIII.

Bellerophon (ut fortis eques) ſuperare Chimæram,
Et Lycij potuit ſternere monſtra ſoli.
Sic tu Pegaſeis uectus petis æthera pennis:
Conſilioq́; animi monſtra ſuperba domas.

EMblema ſumptum eſt ex ipſius vocabuli etymo, conuerſis aliquot literis. Nam Bellerophonta dixerunt, quaſi βουληφόροντα, id eſt, conſultum & ſapientem. Quod & innuit Homerus in Bellerophontis fabula 6. Iliados, qui illum ſapientiſsimum nominat. Hæc ferè Fulgentius lib. 3. Mythologiæ Fabulam narrat Pindarus latè ode 13. Olympiorum. Vide etiam Eraſmum in prouerb. Bellerophontis literas.

Bellerophō vnde ſic dictus.

Sed quia multi hanc fabulam narrant, & vnuſquiſque diuersè, viſum eſt mihi verba ſcholiaſtis Homeri ex libro 6. Iliados Latina facere, quæ ſi quis deſiderat, non grauabor adſcribere. *Hiſtoria Bellerophontis.* Bellerophontes (inquit) antè dicebatur Hipponus: ſed poſt occiſum Bellerum Corinthiorum dynaſtem, cœpit appellari Bellerophōtes. Erat autem natura Neptuni filius, fama verò Glauci. Cùm autem accepiſſet à Neptuno Meduſæ Gorgonis filiæ Pegaſum alatum equum, in hoc aufugit, & cæde conſanguinea perpetrata (occidit etenim, vt dixi, Bellerum quendam ciuem) Argos ſe contulit. Conſequutus deinde expiationem à Præto, regis hoſpitio eſt vſus. Interim Antêa Præti coniux adoleſcentis amore correpta, cœpit illius animum ad ſtuprum ſollicitare: ille hoſpitij religione permotus, cùm flagitium recuſaſſet: Antêa verita, ne Præto prior Bellerophontes indicaret amores, illum apud maritum occultè defert, tanquam ab illo fuiſſet de ſtupro interpellata. Sed tamen Prætus nollens propria manu Bellerophontem perimere, ablegauit eum in Lyciam ad ſocerum Iobatem, literis illi nec-opinanti deſignatum facinus indicantibus datis. At Iobates adoleſcentem plurimis & maximis obiectans periculis, incolumémque atque inuictum ſemper euaſiſſe cernens, re diligentiùs ſecum animaduerſa, reperit tandem, meram hanc eſſe fallaciam, & calumniam Non enim tantorum malorum cumulum viribus propriis ſuperaſſet illæſus. Obtulit igitur illi Caſſandram filiam in

vxorem

vxorem,& regni partem. Verùm Bellerophontes rebus feliciter geſtis elatus, Pegaſo inſidens in cælum euolare ſtatuit. Sed Iupiter id ęgrè ferens, œſtrũ immiſit Pegaſo: vnde cecidiſſe Bellerophontem fama eſt, cecidiſſeq; in Lycię campo (qui ab huiuſmodi euentu Aleius dictus eſt) erraſſeque ibi claudum,& mancum, accepiſſeq́, Auroram dono ab Ioue equum illum, vt ſine labore mundi plagas celeriùs poſſet circumire. Hiſtoria refertur ab Aſclepiade. Hæc Scholiaſtes. Heſiodi tamen interpretes in Theogonia, Chimæram ſenſu allegorico tres exponũt Rhetoricæ partes, Dicanicam ſeu iudicialem, Panegyricam, ſeu demonſtratiuam, Symbuleuticam, ſeu deliberatiuam. Ita vt leo iudicij referat genus, quod exterret, atque elingues quodã modo ex aduerſo dicentes conſtituit. Chimæra verò ſiue capra pręferat laudationis typum: quia laſciuit lætiùs tum qui dicit, tum qui audit. Draco denique obtineat Symbuleuticum genus, quod varium ſit in primis,& longiori ad perſuadendum vtatur orationis tractu. Monſtri mater ab Heſiodo dicitur Echidna, quam nihil aliud eſſe volunt quàm variam multiformémque mentis vim, & multiplicibus implicitam ſpiris artem, Chimæræ inſtar ignis euomentem globos. Ait Heſiodus in Theogonia Chimęram tricipitem fuiſſe, capitáque habuiſſe leonis, capellę, draconis, citátque eadem Homeri carmina. Vnde licet addubitare, vter eorum prior floruerit; quãuis ego Homerum antiquiorem credo. Cęterùm pro huius emblematis apertiore intelli-

Chimæra ſenſu allegorico quid.

Echidna.

Dubium vter prior fuit Homerus Heſiodo.

Chimeræ figmentũ, quid ſignificet.

gentia ſunt, qui Chimęrę figmentum ad veritatem reuocent. Vnde inquit Cælius lib.13 cap.9. Eſt, qui chimæram eſſe putet vitiorum quandam varietatem, ac multiformem (perinde ac Chimæræ eſt) vim, quam perimit Bellerophon, ideſt, vir bonus, prudénſque, qui Bellerophon cuncupatur, hoc eſt malorum occiſor. Nam ex dialecto τὰ βέλλερα vocantur mala. Sed accipe iam quid de hac re Plutarchus ſentiat in libello de Claris mulieribus, cum de Lyciis loquitur. Quod in Lycia, inquit, cõtigiſſe ferunt, & ſi fabuloſum videatur, rumor tamen publicus confirmauit. Amyſodarus, vt ferunt, quem Lycij Iſarem vocant, ex quadam Lyciorum colonia profectus Zeliam verſus, plurimas Piratarum naues ſecum vehebat, quarum dux erat Chimarrus bellicoſus homo, & manu ſtrenuus, cætera ferox, & crudelis. Hic naui, cuius prora leonis pictura erat inſignita: puppis verò draconis: Lyciorum regionem infeſtabat: atque ita, vt neque prętergnauigare tutum eſſet, nec vicinas vrbes incolere. Hunc Chimarrum, vt ferunt, occidit Bellerophon, perſequens illum Pegaſo: qui, vt coniecto, genus erat nauigij celerrimi. Sunt tamen qui dicãt Chimarrum fuiſſe montẽ quendam flammas & incendia ex ſeſe eiectantem, cuius cineres per campos ſparſi fructus, & arbores exſiccarent. Bellerophontem verò montem excidiſſe ſua prudentia, atque planũ redegiſſe. Noraphis autem 4.lib. de Hercule narrat, fuiſſe aprum ingentem in Xantorum finibus, & fruges depopulantem, quem Bellerophon occiderit,

Pegaſus genus nauigij celerrimi.

Noraphis.

rit. quod mihi minimè videtur fabuloſum. Hæc ex Plutarcho, ſed conſciſè.

Superare Chimæram. Chimæra, vt plurimorum *Chimæra mons.* eſt opinio, mons eſt Lyciȩ, flammas, vt Ætna eiectans, in cuius cacumine leones habitabant, in medio propter paſcua caprȩ: in radicibus ſerpentes. vnde finxerunt Poëtȩ monſtrum eſſe eò quòd flammas euomat, caput & pectus leonis habens, ventrem caprȩ, & draconis caudam. vide Lucretium lib. 5. & Palephatum.

Et Lycij potuit. Lycia regio eſt minoris Aſiȩ, *Lycia.* quam rigat fluuius Xanthus, alius ab eo, qui Ilium prȩterfluit, dicta priùs Termille, vt tradit Herodotus.

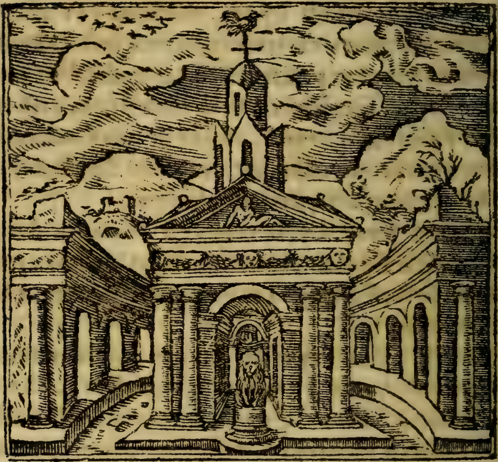
Sic tu Pegaſeis. Pegaſus, de quo antè diximus, *Pegaſus vnde dictus.* dictus eſt, vt ait Homeri Scholiaſtes 6. Iliad. ὅτι ἐκπεπηδήκει ἐκ τοῦ τῆς Γόργονος τραχήλου. Hoc eſt, quòd ſalierit ex Meduſȩ collo, aut potiùs, vt ait Heſiodus in Theog. ὅτι ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς γένετο. Id eſt, quòd apud Oceani fontes ſit natus.

Petis æthera pennis. Æther, vt autor eſt Ariſtoteles, libro 1. de Cȩlo, cap. 3. ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θέειν, *Aether quid.* id eſt, à ſemper currendo dicitur, cuius verba ſunt: Aetherem ſuperum locum appellauerunt à ſemper currendo, perpetuo tempore poſita appellatione, cȩlum ipſum, ſtellȩque omníſque ſyderea compago intelligitur. Non, vt quidam putant, quòd igneus ſit, & incenſus, ſed quòd curſibus rapidis ſemper rotetur.

* * *

Vigilantia & cuſtodia.

EMBLEMA XV.

Iſtantis quòd ſigna canens det gallus Eôi,
Et reuocet famulas ad noua penſa manus:
Turribus in ſacris effingitur:ærea mentem
Ad ſuperos peluis quòd reuocet uigilem.
Eſt leo:ſed cuſtos oculis quia dormit apertis:
Templorum idcirco ponitur ante fores.

Orus Apollo.

EX Oro Apolline,vt mox oſtendemus. Addit tamen Alciatus campanam & gallum ex communi vſu. Obſcurum eſt emblema, & malè diſpunctum in Codicibus, quos hactenus mihi contigit videre. Dicam tamen, quod ſentio, liberum vnicuique interpretandi campum relinquens. Titulus igitur huius epigrammatis

eſt,

eſt, *Vigilantia & cuſtodia.* Videamus ergo quo pacto hęc ex epigrammate eliciãtur. Ac primùm duplicem hîc depingit Alciatus vigilantiam, alteram corporis, mentis alteram. Corporis vigilantiam Gallus referat, qui homines ad labores ſolet excitare. Campana verò, quia mentem ad Deum excitat, ſymbolum interioris vigilantię contineat. Hactenus de vigilantia. Cuſtodiam autem repręſentet leo, qui apertis oculis ſolet dormire, tum ſic ſtructuram ordino: Gallus effingitur in ſacris turribus, quòd det ſigna inſtantis Eoi, & quòd reuocet famulas manus ad noua penſa. Ærea peluis, ſcilicet, effingitur in ſacris turribus, quòd reuocet mentem vigilem ad ſuperos. Sed leo cuſtos eſt, quia dormit oculis apertis. Nunc aliqua verba percurramus.

Duplex vigilantia.

Leo cuſtodiæ ſignũ.

Inſtantis Eoi. Hoc eſt matutini temporis. Eos enim, Gręcè ἠώς, aurora eſt. Vnde Ouidius in Faſtis, lib. 3. in fine, *Eos.*

Tres ubi luciferos ueniens præmiſerit Eos.

Sed pro poëſeos ſtudioſis pauca ſuper hęc annotabimus Vocalis η. apud Gręcos longa eſt: Latiníque cùm Gręcas voces huiuſmodi tranſferunt η, in e, longum commutant, quod Ouidius fecit in carmine citato. Sed euenit aliquando vt Gręcę dictiones, quę per η ſcribuntur, eędem & per ε enuntientur: quod hîc fit. Nam Gręcè ἠώς, & ἐώς dicitur, vnde Propertius lib. primo, vno diſticho vtramque quantitatem eſt complexus, *ἠώς & ἐώς.*

Siue illam Heſperiis, *ſiue illam oſtendet* Eois:
Vret & Eoos, *uret &* Heſperios.

Luciani de Gallo fab.

Canens det Gallus. Lucianus in Dialogo, qui inſcribitur Somnium, ſeu Gallus, multa diſſerit de gallo, è quibus pauca ex Eraſmi tralatione huc conieci, quia non ſine iocunditate leguntur. Loquitur Micyllus in hunc modum ad gallum, Profectò & olim iſtiuſmodi quiddam de vobis audieram, adoleſcentulum quempiam fuiſſe Gallum, Marti adamatum, atque huic Deo compotaſſe, colluſitaſſeque & in voluptatibus geſsiſſe morem. Itaque cùm Venerem adiret Mars, cum ea concubiturus, hunc Gallum vnà ſecum adduxiſſe. Quoniam autem Solem potiſsimùm metueret: ne ſi è ſublimi conſpexiſſet, Vulcano ſe proderet, foris ad oſtium adoleſcentulum ſemper relinquere ſolitum, cuius indicio certior fieret, quando Sol emergeret. Deinde Gallum aliquando ſomno correptum excubias deſeruiſſe inſcientem: Solémque nullo præſentiente imminuiſſe Veneri ac Marti ſecurè dormienti, propterea quòd confideret Gallum indicaturum fuiſſe, ſi quis interueniſſet. Itaque Vulcanum à Sole edoctum, eos deprehendiſſe implicitos, atque irretitos his vinculis, quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem, ſimulatque dimiſſus eſt, indignatum aduerſus Gallum fuiſſe, atque eum in auem tranſmutaſſe, iiſdem armis, vt in capite, pro galea, criſtam obtineret. Hanc ob cauſam quò vos Marti purgetis, cùm iam nihil opus, ſimulatque Solem exorientem ſenſiſtis, multò antè vociferari, atque illius exortum prænuntiare. Hæc Lucianus: & multa alia ibidem. Ariſtophanes in

Fabula,

Fabula, cui titulus ὄρνιθες, lepidam narrat fabellam, imperaſſe ſcilicet aliquando Gallum Perſarum genti; (quare quoque auis Perſica dicitur) vnde etiam tiaram geſtat rectam, quod ſolis regibus erat conceſſum. Adeò verò formidoloſum & durum imperium illud fuiſſe: vt nunc quoque gallis canentibus cuncti mortales, ceu mulctam reuerentes ad opera peragenda proſiliant. Eraſmus in adagio, Priùs quàm Gallus iterum cecinerit, cauſas reddit, cur noctu canat gallus ex Plinio & Cicerone, atque aliis, quem vide. *Gallus dominatus Perſarum genti.* *Priuſquàm gallus iterũ cecinerit.*

Turribus in ſacris. Hoc eſt in templis. Apud nos Salmanticæ multis in nobilium turribus viſitur huiuſmodi effictus gallus: vt poſsimus facilè inſpicere, qua regione ventus inflet. Interroganti mihi cur potiſsimùm gallus huic inſeruiret negotio, aliqui dixêre, proprium eſſe gallinaceorum roſtrum ad ventum dirigere. *Cur galli præfigãtur turribus.*

Aerea mentem ad ſuperos peluis. Peluis ærea dicitur campana. Alciatus lib. 8. Parerg. cap. 11. ſic ait, Dubitabilior eſt alia quæſtio, an immodici importuniq́ue campanarum peluium pulſatores officio iudicis compelli poſsint, vt ceſſent. Et ſciendum veteribus non fuiſſe hunc morem, ſed inſtar peluium fabricata hæc vaſa campanas appellari cœptas, quòd ex Cãpano ęre conflatæ eſſent. Vnde prouerbium in loquaces & obſtreperos, Dodonæum æs: quòd in Dodona duæ eſſent columnæ: in altera peluis ærea, in altera puer cum flagro peluim, vento impellente percutiens, vnde tinnitus in multas horas *Peluis ærea.*

perd

perdurabat. Iuuenalis,

Tot pariter pelues,tot tintinabula credas.

Hæc Alciatus.

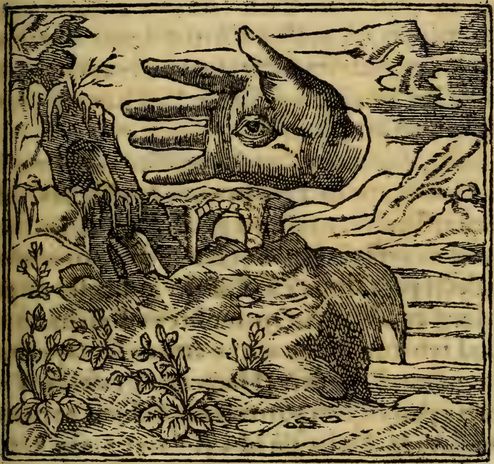
Orus Apollo. *Eſt leo,ſed cuſtos.* Hoc totum ſumpſit Alciatus ab Oro Apolline Niliaco, qui libellum de Hieroglyphicis notis Græcè compoſuit, cuius verba ſubiiciam, Vigilantem vel cuſtodem cùm voluiſſent ſignificare, leonis caput pingebant. Solet etenim cùm vigilat oculos habere clauſos leo: cùm verò dormit, apertos, quod quidem cuſtodiæ ſignum eſt. Hinc ſymbolicè leones templorum clauſtris ſolent apponi, veluti cuſtodes. Hæc Orus. *Leo vnde dictus.* Dicitur autem leo (nam Græcum nomen eſt) παρὰ τὸ λάω, quod eſt video: nam fera eſt perſpicaciſsimi viſus. De quo ſi plura cupis, vide Ariſtotelem de hiſtoria animalium, & Oppianum in 3. & 4. de venatione. Et Plinium Natur.hiſto.lib.8. cap.16. qui aſſerit ibi, leones nunquam limis oculis intueri: de oculis adapertis non meminit. Vide Cælium Rhodiginum, lib.13.cap.8.& lib. 6. cap. 13.

* *
*

Sobriè

Sobriè viuendum, & non temerè credendum.

EMBLEMA XVI.

Ne credas, ne (Epicharmus ait) non ſobrius eſto,
Hi nerui, humanæ membráque mentis erunt:
Ecce oculata manus credens id quod uidet. Ecce
Pulegium, antiquæ ſobrietatis olus,
Quo turbam oſtenſo ſedauerit Heraclitus,
Mulxerit & tumida ſeditione grauem.

CIcero epiſtola penultima lib. I. ad Atticum ſic citat hoc carmen, Νῆφε, καὶ μέμνασον ιςεῖν ἀνέρα φρονοῦντα ταῦτα, hoc eſt, Eſto ſoius, & memineris virum, qui ſic ſapiat, non orte re eſſe credulum. Sed quia Eraſmus deauatum eſſe verſiculum teſtatur, eius verba

ſubiiciam

ſubiiciam ex adagio, Nemini fidas, niſi cum quo priùs modium ſalis abſumpſeris. Idem admonet (inquit) illud Epicharmi, Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν, id eſt, ſobrius ſis, ac memineris nemini confidere. Verſus integer refertur apud Ciceronem lib. epiſt. ad Atti. 1. Atque ita tamen nouis amicitiis implicati ſumus, vt crebrò mihi vafer ille Siculus inſuſurret Epicharmus, cantilenam illam ſuam,

Νᾶφε, καὶ μέμνασο ἀπιστεῖν ταῦτ᾽ ἄρθρα τῶν φρενῶν

Reſtitutio verſus Epicharmi. Sic enim carmen Trochaicum è veſtigiis Codicum reſtituimus, ne quis temerè deprauet. Nam quod Νᾶφε dixit, pro Νῆφε, & μέμνασο, pro μέμνησο dialecti proprietas eſt. Cicero in libello de petitione conſulatus, Quamobrem Epicharmion illud teneto, neruos atque artus eſſe ſapientiæ non temerè credere. Hactenus Eraſmus. Vide item apud eũdem parœmiam, Fiducia pecunias amiſi. Vide Alciatum lib. 4. Parerg. cap. 8. circa finem.

Ne credas. Conuenit cum Epicharmi ſententia Theognidis verſiculus,

Πίστει χρήματ᾽ ὄλεσσα, ἀπιστίῃ δ᾽ ἐσάωσα.

Id eſt,

Fiſo res periit, diffiſo ſalua remanſit.

Licet nemini fidere ſit inhumanum, omnibus verò fidere ſtultum. Quare pulchrè Heſiodus,

Καὶ κασιγνήτῳ γελάσας ἐπιμάρτυρα θέσθαι,
Πίστιες δ᾽ ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.

Id eſt,

Si quidquam cum fratre tibi eſt, teſtem adiice rebus
Subridens, nocuit non credere, credere ſemper.

Senec

Seneca epiſtola 3.lib.1. vtrumque enim vitium eſt,& omnibus credere,& nulli.

Epicharmus ait. Epicharmus, vt ait Diogenes Laertius, Elothalis filius, fuit Pythagoræ diſcipulus. *Epicharmus.*

Ecce occulta manus. Verba Eraſmi ſubſcribam ex adagione oculatæ manus. Oculatas manus dixit Plautus,quæ promiſſa velint exhiberi re, non oratione promitti. Nã oculos habere,quibus videant exhibita,aures non habere, quibus audiant pollicitationes. Ita lena quædam in Aſinaria adoleſcenti montes aureos pollicitanti, cùm illa nihil commoueretur promiſsis:Semper,inquit,oculatæ noſtrę ſunt manus,credunt quod vident: vide adagium, Oculis magis habenda fides, quàm auribus. *Oculata manus quid.*

Pulegium antiquæ. Pulegium Grecè γλήχων, id eſt, glechon ſeu glachon. Cæterùm pulegio ſtomachi vitia tolli, teſtatur Dioſcori. lib.3 cap.31. Ναυτίας τε, inquit, καὶ δηγμοὺς στομάχου μετ' ὀξυκράτου ποθεῖσα παραμυθεῖται. Hoc eſt,nauſeas & eroſiones ſtomachi poſca, (id eſt, vino, quod aceto & aqua temperatum eſt) lenit.Dixerat antè, hanc herbam eſſe λεπτυντικὴν, θερμαντικὴν, καὶ πεπτικὴν, id eſt,extenuatiuam,calefactiuã, concoctionis adiutricem. vide Grecum epigrãma lib.2. εἰς φειδωλούς. quòd ego ſic verti. *Pulegium.*

Non Glechone Criton, aſt ſordidus æris odore
Vexatum ſtomachum ſæpe dolore leuat.

Sedauerit Heraclitus. De Heraclito alibi ſumus dicturi. Eius factum, cuius hîc mentionem facit Alciatus, vide apud Eraſmum in Apophtheg. lib.

lib.8.& apud Commentatores Dioſcoridis, in verbo, Glechon, & apud Cælium Rodiginum lib.13.cap 5 Sed & cur non Eraſmi verba apponemus? Heraclitus philoſophus in ſeditione rogatus, vt apud populum ſentẽtiam diceret, quo pacto ciuitas redigi poſſet in concordiam, conſcenſo ſuggeſto, popoſcit calicem aquæ frigidæ & paululum farinæ inſperſit. mox de glechone admiſcuit, id eſt vel pulegij ſylueſtris, vel leguminis genus. Dein epoto calice diſceſsit. Ne verbum addidit: hoc pacto innuens ita demum ciuitatem carituram ſeditionibus, ſi repudiatis delitiis paruo contenti eſſe aſſueſcerent. Et hic Heraclitus ſuo reſpõdit nomini. Nam σκοτινὸς dictus eſt, id eſt, tenebricoſus. vide adagium, Tymbra victitans.

Heracliti apophthegma.

Πῆ παρέβην? Τί δὲ ἔρεξας? Τί μοι δέον, οὐκ ἐτελέσθη?

Quid exceſsi ? quid admiſi?

EMBLEMA XVII.

Italicæ Samius ſectæ celeberrimus autor
Ipſe ſuum clauſit carmine dogma breui,
Quò prætergreſſus? quid agis? quid omittis agendum?
Hanc rationem urgens reddere quemque ſibi.
Quod didiciſſe gruum uolitantum ex agmine fertur,
Arreptum geſtant quæ pedibus lapidem,
Nec eſſent, neu tranſuerſas mala flamina raptent,
Qua ratione hominum uita regenda fuit.

ERaſmus in adagio, Quò tranſgreſſus, laudat plurimum hunc verſiculum:& meritò. Nam ſi ſic exerceremur quotidie, fieret vtique vt meliores, imò ſanctiſsimi euaderemus. Ait ta *Eraſmus immemor, cuius eſſet hic verſiculus.*

men Eraſmus,ſe neſcire cuius ſit verſiculus,quē apud Homerum non reperiat. Inuenies tamen illum in aureis Pythagorę carminibus. Vnde Virgilius,ſiue quiſquis ille fuit, qui carmen de viro bono compoſuit, præcipua ſibi ſumpſit. Atq; aliqua ex Pythagoricis verſibus ſubiiciā:

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Virgilius,

Non prius in dulcem declinat lumina ſomnum,
Omnia quàm longi reputauerit acta diei.
Quò prætergreſſus?quid geſtū in tempore, quid non?

Sic Horatius Satyra 4.primi Sermonū, ex perſona ſua docet quo pacto quis ſe ipſo melior euadat.Inquit enim,

— Neque enim cùm lectulus,aut me
Porticus excepit, deſum mihi, rectius hoc eſt:
Hoc faciens uiuam melius: ſic dulcis amicis
Occurram:hoc quidam non bellè:nunquid ego illi
Imprudens olim faciam ſimile? hæc ego mecum
Compreßis agito labris.

Humanæ vitæ lapſus in tribus conſiſtit.

Verſiculum verò ita explicat Eraſmus,

Lapſus ubi,quid feci,aut officij quid omiſſum eſt?

Omnis autem humanæ vitæ lapſus conſiſtit in tribus. Aut cùm ſecus facimus, quàm oportet: hoc eſt plus minúsve, quàm decet.Huic errori reſpondet illud *πῆ παρέβην*; aut facimus,quod omiſſum oportuit. Cui reſpōdent illa *τί δ' ἔρεξα*. Aut omittimus, quod factum oportuit, ad hoc pertinet extrema particula, *τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη* & quę ſequuntur.Refert eundem verſum

ſum Plutarchus in libello de curioſitate.

Italicæ Samius. Pythagoram intelligit, qui Samius fuit, Demarati mercatoris locupletiſsimi filius, vt quidam aiunt, quanquam Diogenes Laërtius, multos, ex multorum ſententia, illius numerat patres. Multas peragrauit regiones diſcendi cauſa. Tandem Crotonem venit Italiæ oppidum. Atque illa Italiæ pars, vbi Pythagoras ſuum tradidit dogma, magna Græcia fuit appellata. Primus omnium μετεμψύχωσιν inuenit, id eſt, animarum de corporibus in corpora trãſitum: ideóque vetuit carnibus veſci. De quo vide multa apud Ouidium libro vlti. Metamorpho. in princip. Et vide Politianum in Lamia. Diogenem Laërtium, Aulum Gellium lib. 1. cap. 9. & libro 17. cap. 21. & lib. 4. cap. 11. & Titum Liuium, lib. 1. ab vrbe cond. *Pythagoras Samius* *μετεμψύχωσις Pythagoræ.*

Clauſit ſuum dogma. Suum dogma, hoc eſt, totam ſuam Philoſophiam breui carmine circumſcripſit. Dogma verò dictio eſt Græca, ſententiam, edictum, decretum, placitum, dicitur ἀπὸ τοῦ δοκεῖν, quod eſt opinari. De dogmate vide plura in epiſtola 96. Senecæ. *Dogma.*

Quod didiciſſe gruum. Plinius Naturalis hiſto. libro 10. cap. 23. hæc de gruibus tradit, Certum eſt, Pontum tranſuolaturas, primùm omnium anguſtias petere inter duo promontoria Criumetopon & Charambin: mox ſaburra ſtabiliri. Cùm medium tranſierint, abiici lapillos è pedibus: cùm attigerint continentem, è gutture harenam. Idem ait Solinus & Cicero 2. de Natura Deorum. Alciatus libro primo Parer- *Gruũ prudentia.*

gon, cap.20. exponens locum Pollucis, ſic ait: Metaphora à gruibus ſumpta eſt, quæ in terram deſcendunt ſurripiēdi alicuius lapidis cauſa, quem pede retinent, vt in alto volantes, eo demiſſo experiantur ex cadentis ſtrepitu ſupra mare, an verò ſupra terram volitent, vt Suidas & Ariſtophanis interpres in Apibus oſtendit, &c. Contrarium tamen tenet Ariſtoteles, cuius hæc ſunt verba, in libro de Natura animalium 8. cap.12. Sed auium grues (vt dictum eſt) ex vltimis in vltima abeunt. Volant flatu ſecundo. Quod de lapide narrant, falſum eſt. Lapidē enim tenere eas fulmento, quem vbi deciderit, accipi vtilem ad auri probationem aiunt.

Ariſtoteles contrarium aſſerit.

* * *

Prudentia.

Prudentia.

EMBLEMA XVIII.

Iane bifrons, qui iam tranſacta, futuraq́; calles:
Quiq́; retro ſanas (ſicut & ante) uides.
Tot te cur oculis, tot fingunt uultibus? an quòd
Circunſpectum hominem forma fuiſſe docet.

SVmptum videtur hoc problema ex Plutarchi problematis, licet hiſtoria de Iano ſit notior, quàm vt Alciatum noſtrum velimus adigere, vt alicundè compilauerit. Ianus Rex fuit Italiæ, qui Saturnum ruris culturam edocuit. *Ianus rex Italiæ.* Templum Iani, vt author eſt Plinius, Numa Pompilius primus inſtituit. Verba Plinij ſunt, lib. 34. cap. 7. Præterea Ianus geminus à Numa Rege dicatus, qui pacis bellique argumento colitur, digitis ita figuratis, vt trecentorum

quinquaginta quinque dierum nota per ſignificationem, anni, temporis, & æui ſe Deum indicaret. Hæc ille. Eraſmus autem in prouerb. A fronte atque à tergo: hæc de Iano ſcribit: *Ianus bifrons.* Antiquitas Ianum bifrontem fingens, regum prudentiam indicabat, quorum eſt, & præterita meminiſſe, perpendereque, & futura proſpicere. Quamobrem & diuinitati duas comites addebant, *Anteuorta & poſtuorta.* Anteuortam, & Poſtuortam, quas olim religioſè colebāt Romani, vt indicat Macrob. in Somnio Scipionis lib. 1. Vide etiam prouerbium, Alter Ianus. Multa Ouid. de Iano lib. 1. Faſtorum, quæ cauſa breuitatis omiſi, illinc pete cur dicatur biceps, cur baculum dextra, clauémque ſiniſtra contineat. *Ianus Patulcius & Cluſius.* Cur vocetur Patulcius Cluſius, & alia multa. Effingebatur præterea Ianus quadrifrons, quòd quatuor mundi plagas maieſtate ſua cōplecteretur, vel quòd quatuor habeat annus partes, ver, æſtatem, hyemem, autūnum. *Ianus vnde ſit dictus.* Dicitur Ianus, quaſi Eanus ab eundo. Ianus enim pro cælo & mūdo capitur, cuius munus eſt, & officiū ſemper ire. Vel dicitur à Ianua, vt videtur ſentire Ouid. 1. Faſto.

Præſideo foribus cæli cum mitibus horis,
Et redit officio Iuppiter ipſe meo.
Inde uocor Ianus.

Alij potiùs Ianuam à Iano dictam volunt: alij dictum Ianum ab hiando contendunt: quoniam chaos ipſe ſit teſte Ouidio,

Me chaos Antiqui (nam ſum res priſca) uocabant.

Vide Macrobium Saturnal. lib. 1. cap. 9. ſi plura de Iano cupis.

Iane bifrons. Sic Virgilius in 7.

— Ianiq; bifrontis imago.

Ouidius bicipitem vocat.

Iane biceps, &c.

Quiq; retro ſannas.

Alludit ad illud Perſij Satyra 1.

O Iane à tergo, quem nulla Ciconia pinſit,
Nec manus auriculas imitata eſt mobilis albas
Nec linguæ quantum ſitiat canis Appula, tantum.
Vos ô Patritius ſanguis, quos uiuere fas eſt,
Occipiti cæco, uenienti occurrite ſannæ.

Eſt porrò ſanna idem quod ſcomma vel ludibrum, vnde ſubſannare, Hiſpanè *moſar.* Apud Cratinum (inquit Cælius Rhodiginus) ſannas fatuum indicat. Vnde & ſanna verbum Latinis frequens, puto, defluxit: etiamſi à ſonitu Grammatici opinentur ductum. *Sãna quid.*

An quòd circumſpectum. Hæc non eſt interrogatio poëtis, aut oratoribus familiaris : nec enim hîc dubitat, aut dubitando interrogat. Sed modus loquendi eſt, Ariſtoteli in problematis peculiaris qui omnia propoſita porblemata ſoluit per hanc particulam, an, vt ſuprà diximus. Beroſu Babylonicus lib. 3. Antiquitatum ſcribit Noëalio nomine vocatum cælum, tributúmque illi cognomen Ianus à Iain, quod apud Aramæo & Hebræos ſonat vinum, à quo Ianus, id eſt vinifer & vinoſus : quia primus vinum inuenit : cuius vi & vapore ebrius effectus, cùm nimis pudicè in terram cecidiſſet, Cham eius filius Magicus, & Veneficus (quem poſtea Aegyptus Saturnum Iuniorem coluit) *Noe dictus Ianus.* *Cham magicus.*

patris virilia comprehendit, taciteque ſubmurmurans carmine magico patri illuſit, ſimul & illum ſterilem perinde atque caſtratum effecit. Neque deinceps Noë fæmellam aliquam fæcundare potuit. Hinc orta fabula apud Poëtas, licet tempora non conueniant.

Prudens magis, quàm loquax.

EMBLEMA XIX.

Noctua Cecropiis inſignia præſtat Athenis,
Inter aues ſani Noctua conſilij.
Armiferæ meritò obſequiis ſacrata Mineruæ eſt,
Garrula quo cornix ceſſerat ante loco.

EX fabula Ouidiana, quæ refertur 2. Metamorphoſ. quam quia longiuſculè enarrat Ouidius, breuitati conſulens omitto. Hoc tamen

nen in ſumma dicam, Coronidem è miniſterio *Coronis.*
Palladis propter loquacitatem expulſam,in cu-
us locum ſucceſſerit Nictymene.Sed & adhuc
mperfectus eſt Epigrammatis ſenſus, niſi pau-
cula addantur ex prouerbiis. Noctua volauit,
&,Athenienſium inconſulta temeritas,&, Vlu-
as Athenas.Ea ſunt huiuſmodi: Cùm Neptu-
ius à Minerua victus non poſſet Attica Regio-
ie potiri, iratus immiſit illis δυσβουλίαν, id eſt,
euia ſtultáque conſilia. Hoc Minerua non mu-
auit,ſed quod illi malè ſtatuiſſent,illa in bonos
xitus vertebat.Vnde natum prouerbium, No- *Noctua volat.*
ctua volat: quoniam hæc auis ſacrata eſt Mi-
ieruæ,& auſpicata conſiliis credebatur, eiúſ-
que volatus Athenienſibus erat victoriæ ſym- *Athenienſes noctuas vbique pingebant.*
bolum.Hinc factum eſt,vt Athenienſes non ſo-
ùm in numis, tum aureis, tum argenteis no-
ctuam inſculperent: ſed etiam in templorum
oribus,& in portis vrbis, atque etiam in vexil-
s idem ſignum apponendum curauerint:vnde
ictum eſt, Noctuas Athenas. Quod idem ſo-
at,ac ſi dicas,in montem fers ligna.Habes cur
octua præſtet inſignia Athenis. Cur item di-
atur ſani conſilij: ab effectu ſcilicet: quia eius
olatus ratum & auſpicatum conſilium redde-
at.Nam quod quidam referunt, verba illa,ſani
onſilij,ad fabellam Angeli Politiani,quæ eſt in
ne Lamiæ de noctua & cæteris auibus, mihi
nè non placet: ſuum tamen cuique eſto libe-
im iudicium.Illud magis mirandum eſt, qua *In Eraſmum.*
uſa ductus Eraſmus vertit Græcum prouer-

bium γλαῦκας εἰς ἀθήνας. Vlulas Athenas, cùm vertendũ fuiſſet Noctuas Athenas. Nam γλαὺξ propriè noctuam ſignificat: αἰγώλιος vlulam. Neque eadem eſt noctua cum vlula, quod ex Ariſtotele liquet. Præterea vlula quamuis inter aues nocturnas nominetur, ſolet venari picas: noctua mures, lacertos & huiuſmodi beſtiolas, vt idem eſt author. Plinius etiam lib. 10. cap. 12. Ariſtotelis verba transferens ait, Vncos vngues & nocturnæ aues habent, vt noctuæ, bubo, vlulæ. Vlula hiſpanè *antillo*, noctua, *lechuza*.

Phornutus.

Sacrata Mineruæ. Phornutus in lib. de Natu Deor. cauſam reddit, quare noctuæ Mineruæ ſacra ſit his verbis, οἵ δε δράκοντες καὶ ἡ γλαὺξ διὰ τὶ ἐμφερὲς τῶν ὀμμάτων ἀνατίθενται ταύτῃ τῇ γλαυκώπιδι οὔσῃ. Id eſt, Dracones & noctua ei conſecrati ſunt propter oculorum ſimilitudinem: ſiquidem ipſa glauca eſt.

Vide Lamiam Politiani.

Garrula quo cornix. Virgines ſilentium decorat, garrulitas dedecorat, vt poſterius dicemus: ideo cornix, quæ loquax eſt, ex Mineruæ miniſterio fuit expulſa, Noctua verò aſcita. Vide Ouidium loco citato. Eſt quoque magna ſimultas inter cornicem & noctuam, vt inquit Ariſtot. lib. 9. De hiſtoria animalium, cap. 1. Cornix meridie oua ſurripiens noctuæ, abſumit, cùm non clarè interdiu noctua videat. Noctua contrà oua cornicis noctu exedit: eſtque altera interdiu, altera noctu potentior. Sed die vel cæteræ auiculæ omnes noctuam circũuolant, quod mirari vocatur, aduolantéſque percutiũt. Qua[illegible]

Simultas inter Cornicem & noctuam.

propte

propter aucupes ea conſtituta auicularum genera multa & varia capiunt. Vide Ælianum & Oppianum, de aucupio. Noctua, inquit Bocatius, ideo Mineruæ eſt attributa pulſa cornice, vt oſtendatur, ſapientem præmeditatione in obſcuris ſepoſita, noſcere, vti & noctua videt in tenebris, & loquacitate, atque garrulitate repulſa, vt opere agat, loca, tempúſque reſpicere. Fabula videtur ex vero traxiſſe originem. Nam Plinius de Cornice loquens ab Arcturi ſydere, inquit, ad hirundinum aduentum notatur eam Mineruæ lucis, templíſque raró, alicubi omnino non aſpici, ſicut Athenis. Vide Iuſtinum libro 23. in fine.

Fabula ex vero originem duxit.

***

Maturan

Maturandum.

EMBLEMA XX.

Maturare iubent properè, & cunctarier omnes,
Ne nimiùm præceps, neu mora longa nimis.
Hoc tibi declaret connexum Echeneide telum,
Hæc tarda eſt, uolitant ſpicula miſſa manu.

ARiſtoteles ſexto Moralium, cap. 9. ſic ait: Ad deliberandum autem multum temporis ſumunt, propterea quòd celeriter aiunt conficienda eſſe, quæ ſuſcipimus, lentè capiendum conſilium. Vnde ſumpſiſſe videtur Saluſtius illud, quod in Catilinæ hiſtoria poſuit. Nam & priuſquàm incipias conſulto: & vbi conſulueris, maturè opus eſt facto. Quem locum Ioachimus

chinus Perionius diligens Ariſtotelis interpres ſic cenſet poſſe melius legi (quoniam ex Ariſtotele eſt) antequàm incipias conſulto: & vbi conſulueris lentè, maturè facto eſt opus. Quæ quidem interpretatio plena eſt, & verbis Ariſtotelicis congruens. Sed tamen ſi verba Saluſtij, diuerſa diſpunctione legas, integer conſtabit ſenſus ſic, Antequàm incipias conſulto, & vbi conſulueris maturè, facto opus eſt. Multa in hanc ſententiam clarorum virorum dicta poterant adduci: ſed quia Eraſmus in prouerb. Feſtina lentè, elegantiſsimè, quæ dici poterant, attulit, ſuperſedebo. Vide etiam adagium, Antequam incipias conſulto. *Ioa. Perionius aliter legit.*

Maturare iubent. Nigidius apud Macrobium ſexto Saturnalium cap. 8. Maturare, inquit, eſt: quod neque citius, neque ſerius: ſed medium quiddam, & temperatum eſt. Sic & in frugibus, & in pomis, matura dicuntur, quæ neque cruda & immitia ſunt, neque caduca & nimiùm cocta, ſed temperata & adulta. Hanc interpretationem Nigidianam D. Auguſtus duobus verbis Græcis eleganter exprimebat. Nam & dicere in ſermonibus, & ſcribere in Epiſtolis ſolitum ferunt: σπεῦδε βραδέως. Per quod monebat, vt ad rem agendam ſimul adhiberetur & induſtriæ celeritas, & tarditas diligentiæ. Ex quibus duobus contrariis fit maturitas. Sic Neptunus apud Virgilium, iubet ventos maturare fugam, id eſt, vt ita diſcedant, tanquam fugiant: ita tamen fugiant, vt ſtandi mediocritatem, ſeu maturitatem in regreſſu teneant, ne ipſo diſceſſu claſsi *Maturare.*

ſu claſsi noceant, dum raptu nimio redeunt. Hęc ex Macrobio. Vide Aulum Gellium lib. 10. cap. 11. Noct. Atti.

Remora vnde dicta. Hoc *tibi declaret connexum* Echeneide. ἐχενηΐς, ἴδος, id eſt, Remora, à remorandis nauibus, hoc eſt, ἀπὸ τοῦ ἔχειν τὰς νῆας. De qua ſic ait Ariſt. lib. de Nat. Animalium 2. cap. 14. Remoram errore nonnulli pedes habere prodiderunt: expes enim omnino eſt: ſed quoniam pinnas habet pedibus ſimiles: hinc fit, vt pedibus inſtare videatur. Piſciculus quidam eſt hæc, ſaxis aſſuetus, in cibos non admittendus, nomen à remorandis nauibus adeptus, vtilis ad iudiciorum cauſas, & amatoria veneficia, vt aliqui volunt. Vide Plinium lib. 9. cap. 25. Eſt autem

Echeneis. Echeneis piſciculus ſemipedalis longitudinis & quinque digitorum craſsitudinis, limaci magnæ ſimilis, vt idem Plinius aſſerit lib. 32. cap. 1. Secundùm verò Oppianum aſpectu anguillæ, forma turbinata, colore nigro, ore acuto, qui & incuruatur vt hamus, in petris viuens.

* * *

In deprehenſum.

EMBLEMA XXI.

Iandudum quacunque fugis te perſequor: at nunc
Caßibus in noſtris denique captus ades.
Amplius haud poteris uires eludere noſtras,
Ficulno anguillam ſtrinximus in folio.

EX adagio, τῷ θρίῳ τὴν ἔγχελυν. Vide Eraſmum, Folio ficulno tenes anguillam. Nihil ultra deſiderabis ad explanationem emblematis. Vide Ariſtot. lib. 6. de hiſtor. animal. cap. 16. Cæl. Rhodig. lib. 18. cap. 1.

Cuſtodien

Cuſtodiendas virgines.

EMBLEMA XXII.

Vera hæc effigies innuptæ eſt Palladis: eius
Hic Draco, qui dominæ conſtitit ante pedes.
Cur diuæ comes hoc animal? cuſtodia rerum
Huic data: ſic lucos, ſacráq; templa colit.
Innuptas opus eſt cura aſſeruare puellas
Peruigili: laqueos undique tendit amor.

Draco cur Mineruæ ſimulachro appoſitus.

SVmptum ex peruulgata illa laude, quam Ph dias meruit in Mineruæ ſimulachro, cui dr conem appoſuit, veluti ambage tacita, innue ret virgunculas peruigili cura indigere: vt pu dor caſtus, illibatúſque ſeruaretur. Draco enim vt paulò antè ex Phornuto retulimus, ſacratu eſt Mineruæ, & propter acrimoniam viſus, vn de nome

de nomen habet, vigiliæ, cuſtodiæque admodum accommodus. Dicitur enim draco ἀπὸ τοῦ δέρκειν, quod eſt videre, teſte Macrobio, apud quem vide plura lib. Saturna. 1. cap. 20. Ad nominis etymologiam alluſit Horatius in Satyris, cùm inquit, *Draco vnde dictus.*

Cur in amicorum uitijs tam cernis acutum,
Quàm aut aquila, aut ſerpens Epidaurius?

Indicat & Virgilius Æneid. 2. dracones in tutela Palladis eſſe:

At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones
Effugiunt, ſæuæq; petunt Tritonidis arces,
Sub pedibusq; Deæ, clypeiq; ſub orbe teguntur.

Cuſtodia rerum. Inde celebres ſunt draco Heſperidum, draco aurei velleris, draco Martis Caſtalij fontis cuſtos Cicero Philip. 13. Qui domini patrimonium circumplexus quaſi theſaurum draco.

Sic lucos ſacraq;. Scribit Strabo lucos à poëtis templa Deorum vocari. Exiſtimabantur luci religione quadam eſſe imbuti, vtpote Deorum domicilia. Denique nullus erat lucus, vbi non adeſſet aliquod numen. Quod ſenſiſſe Ouidium puto in illo verſu Metamorph. 7. quamuis aliter explanent interpretes: *Lucus.*

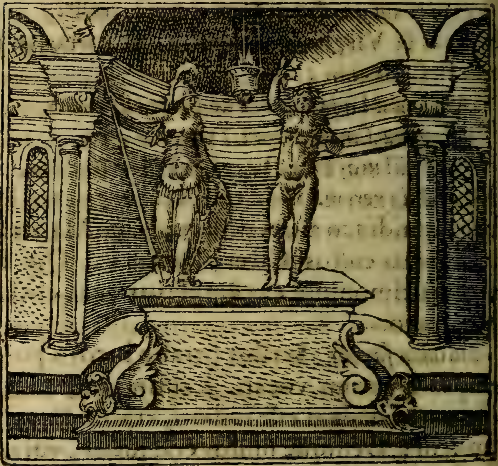
— per ſacra triformis
Ille, Deæ, lucoq; foret, quod numen in illo,
Iurat.

Ignorabat enim Iaſon quodnam numen in illo lucro coleretur: per illud tamen iurat, gnarus non poſſe lucũ eſſe ſine numine. Dicitur lucus à luca vocabulo Aramæo, quo Hetruſci vteban- *Lucus dictus à luca.*

tur,ſignificátque ſenem & ſeniorem,vt diſputat contra Quintilianum Ioannes Scopas in ſuis Collectaneis.

Vino prudentiam augeri.

EMBLEMA XXIII.

Hæc Bacchus pater,& Pallas communiter ambo
Templa tenent,ſoboles utraque uera Iouis.
Hæc caput, ille femur ſoluit: huic uſus oliui
Debitus,inuenit primus at ille merum.
Iunguntur meritò:quòd ſi qui abſtemius odit
Vina, Deæ nullum ſentiet auxilium.

EX lib. 4. Epigram. Græcorum, εἰς ἄγαλμα Διονύσου πλησίον Ἀθηνᾶς, id eſt, In ſtatuam Bacchi iuxta Mineruam. Hoc epigramma vertit

tit Ioannes Sleidanus, ſed quia minus Græcum expreſsit, volui ego penè ad verbum vertere, tantùm vt intelligantur Græca.

Viator. *Quid tibi cõmune eſt cũ Pallade,cui fera bella*
Et cordi haſtæ ſunt? at tibi uina placent.

Bacch. *Ne temerè, ô hoſpes,de diuis talia quæras:*
Sed quibus hanc referã, diſce maligne,deam.
Gloria bellorum chara eſt mihi:teſtis ad ortũ
India perdomitum littore ab Oceani.
Et mortale genus nos ambo iuuamus:oliua
Hæc iuuat: at uitis dulcibus ipſe botris.
Nec mea me ꝑpter genitrix eſt paſſa dolores:
Patris ego ſolui ſemen, & iſta caput.

Meritò igitur iunguntur eodem patre nati,ſine matre ambo,bellatores ambo:ambo duarũ prę-clariſsimarum rerum inuentores, olei & vini. Præterea poëtæ, qui Mineruam diſciplinarum deam colunt, ſine Baccho frigida componunt carmina. Vnde Horatius, *Cur iungãtur Bacchus & Minerua.*

Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda.

Vinum ἀπὸ τῆς ὀνήσεως, id eſt, emolumento, ſeu iuuamine dictum exiſtimant,iuxta illud Homericum Iliados 6. *Vinũ vnde dictum.*

— *ὀνήσεαι αἴκε πίνησθαι.* hoc eſt, iuuamen ſenties,ſi biberis.Hinc feſtiuè Niceratus nobili epigrammate,

οἶνός τοι χαρίεντι μέγας πέλει ἵππος ἀΐδῳ,
ὕδωρ δὲ πίνων καλὸν οὐ τέκοις ἔπος.

Id eſt,

Iucundo ſonipes uati eſt in carmine Bacchus,
Nam perit epota nobile carmen aqua.

Multa Homeri & aliorum poëtarũ poſſem afferre teſtimonia,quæ mirum in modum vinum extollunt. Sed ne hoc quoque nomine vinoſus arguar,qui à parentibus meis quaſi hæreditario iure acceperim,vt ſim abſtemius, tali munere ſuperſedebo.

Author abſtemius.

Bacchus vnde appel latus.

Hæc Bacchus pater. Bacchum ἀπὸ τοῦ βαχεῖν, quod eſt incondito vlulatu (quo furentes Bacchæ agebantur) perſonare, deducit Euſtathius Homericus, deinde inſertam literam κ, quo expreſsio fieret immanioris ſoni. Eadem de cauſa Iacchus dictus eſt. ἰάκχειν enim vociferari ſignificat. Bacchi natiuitatem & res geſtas vide apud Homerum in hymnis Bacchi, & apud Ouidium in fine 3. Metamorph. Extant & Orphei hymni in eũdem. Ouidij carmina de ortu Bacchi hæc ſunt,

Iacchus.

Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo
Eripitur,patrioq; tener (ſi credere dignum eſt)
Inſuitur femori,maternaq; tempora complet.

Pomponius Mela libro de Situ orbis 3. cap. 7. de India ſic ait, Vrbium, quas incolunt, Nyſa eſt clariſsima,& maxima montium, Meros Ioui ſacer: famam hinc præcipuam habent, quòd in illa genitum in huius ſpecu Liberum arbitrantur eſſe nutritum. Vnde Græcis autoribus, vt femori Iouis inſutum dicerent, aut materia ingeſsit, aut error. Hæc ille. μηρὸς autem, id eſt, Meros coxam,ſeu femur ſignificat: hinc dictus eſt Bacchus à Poëtis Dithyrambus παρὰ τὸ δύο θύρας βῆναι, id eſt, quòd duabus ianuis exierit: hoc eſt, vtero Semeles,& Iouis femore. Plinius

Meros.

Bacchus Dithyrambus.

eadem

eadem ferè, quæ & Pomponius narrat lib. 6. cap. 21. Necnon (inquit) & Nyſam vrbem plerique Indiæ adſcribunt, montémque Merum Libero patri ſacrum, vnde origo fabulæ Iouis ſemine æditum. Hæc Plinius. Phornutus autem in lib. de Natura Deorum, ſic inquit. Inſutus eſt femori Iouis, vt partus immaturus ad maturitatem & perfectionem veniret. Quod vinum pedibus (qui per femora ſignificantur) calcatum ad perfectionem feſtinet. Prima enim botrorum digeſtio & concoctio non eſt vſui idonea: vbi autem pedibus calcati fuerint, promanat vinum, & perfectionem accipere incipit. Prima vini concoctio fit temporis ratione per calorem radiorum Solis feruente æſtu. Secunda fit pedum miniſterio per calcationem, qua vinum è botris elicitur, & exprimitur, quaſi id neceſſariò femorum vi contingat. Hactenus Phornutus.

Bacchus cur inſutus femori Iouis fingitur.

Iunguntur meritò: quòd ſi qui abſtemius. De hac ſententia vide Adagia, Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam. Et, Aquam bibens, nihil boni parias. Quibus aſtipulatur Antiphanes poëta, qui bibere & viuere eadẽ in ſtatera collocabat, ſic,

Τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν φημ' ἐγώ.

Dic mihi quid eſt viuere? bibere dico ego.

Prudentes vino abſtinent.

EMBLEMA XXIIII.

Quid me uexatis rami? ſum Palladis *arbor:*
Auferte hinc botros, uirgo fugit Bromium.

EPigramma Græcum, vnde hoc deſumptũ fuit, ſic habet:

Παλλάδος εἰμὶ φυτὸν, βρομίου σοι τί με θλίβετε κλῶνες;
ἄιρετε τοὺς βότρυας. παρθένος οὐ μεθύω.

Huc alluſit Politianus,

Quid me implicatis palmites
Plantam *Mineruæ, non* Bromij?
Procul racemos tollite,
Ne uirgo dicar ebria.

Oliua vitis coniunctionem & ſocietatem deprecatur. Videtur autem hoc epigramma ex aduerſo

iduerſo cum præcedenti pugnare: nam quan-ta cum Pa lade & Baccho intercedit familiari-tas: tantum inter oliuam & vitem diſsidium interuenit. Sed ſi aduertas titulum malè collo-catum eſſe, nulla eſt diſcrepantia. Epigramma enim Græcum atque Latinum de virginibus tantùm agunt, quibus vinum dandum non eſt. Vinum enim iuxta prouerbium lac Veneris di-citur. Mutandum igitur lemma ſic, Virgines vino abſtinent. Multa nobis præcipiunt ſcri-ptores & ſacri & prophani de vini vſu, & eius incommodis. Sed ne omnia ſilentio præterea-mus, videamus breuiſsimè quid magni viri de vino ſentiant. Ac primùm quidem à finitione Græci vocabuli ordiamur. οἶνος (inquit Plato in Cratylo) διὰ τὸ οἰήσεως τὸν νοῦν ἐμπιμπλᾶν, hoc eſt, vinum dicitur ab eo, quòd exiſtimatio-ne ac opinionum vanitate mentem oppleat. Et Plutarchus de tranquillitate animi, Vini & car-nium plenior vſus, corpus quidem validum, athleticáque firmitate facit: animum verò im-becillum, & fragilem. Et Ouidius,

Titulus Emblematis malè legitur.

Vinum lac Veneris.

Vinum vnde dictum.

Nox & amor uinúmque nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore uacat, Liber amórque metu.

Propertius,

Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.

Virgilius in Opuſculis,

Nec Veneris, nec tu uini capiaris amore,
Vno nanque modo uina Venuſq; nocent.
Vt Venus eneruat uires, ſic copia uini
Ettentat greſſus debilitatq; pedes.

Multos cæcus amor cogit ſecreta fateri:
Arcanum demens detegit ebrietas.
Bellum ſæpe parit ferus exitiale Cupido:
At Lapithas bello perdis Iacche graui.

Sum Palladis arbor. Hæc carmina ex Auieno ſe tranſtuliſſe Perottus teſtatur:

Perotti carmina de arbor. diis dicatis.

Olim quas uellent eſſe in tutela ſua
Diui legerunt arbores: quercus Ioui,
Et myrtus Veneri placuit: Phœbo laurus;
Pinus Neptuno: populus celſa Herculi.
Minerua admirans quare ſteriles ſumerent,
Interrogauit cauſam. Dixit Iuppiter,
Honorem fructu ne uideantur uendere.
At me Hercules, inquit, quod quiſque uoluerit;
Oliua nobis propter fructus eſt gratior.
Tunc ſic Deorum genitor atque hominum ſator,
O nata meritò ſapiens dicere omnibus,
Niſi utile eſt, quod facimus, ſtulta eſt gloria.

Oleum cur Mineruæ donum.

Sum Palladis arbor. Oleum, inquit Phornutus, munus eſt, quod mortalibus dedit Minerua. Ideo autem Mineruæ donũ eſſe creditur, quòd ſemper in virore ſit, glaucúmque colorem præ ſeſe fert. Oleum adulterari nequit per alium humorem: verùm ſemper in ſua ſynceritate perſiſtit. Itaque non diſsimile virginitati eſt. Virgo creditur Pallas, vt inquit Ponticus Heraclitus, quia ἄφθονον ἀεὶ τὸ φρόνημα, id eſt, Nunquam conſeneſcit prudentia, neque vlla inficitur labe.

Botrus.

Auferte hinc botros. βότρυς, υος, declinãt Græci, racemum ſignificat.

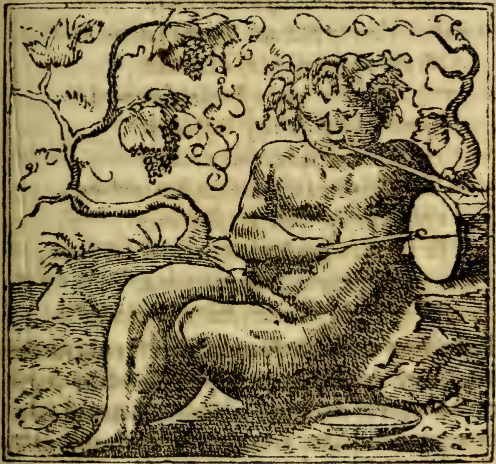
Bromius cur dictus Bacchus.

Virgo fugit Bromium. Bromius dictus et Bacchus à tonitru, quod in eius natiuitate contigit.

igit. βροντάω enim tono ſignificat. Vnde Bron
es ille Gigas Vulcani famulus dictus fuit. Vel
licitur à βρέμω, quod eſt inſtrepo.

In ſtatuam Bacchi.

EMBLEMA XXV.

DIALOGISMVS.

Bacche pater, quis te mortali lumine nouit?
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnoſida uidit:
Atque illo pinxit tempore qualis eram.
Cur iuuenis, teneráque etiam lanugine uernat
Barba, queas Pylium cùm ſuperare ſenem?
Muneribus quandoque meis ſi parcere diſces
Iunior, & forti pectore ſemper eris.

Tympana non manibus, capiti non cornua deſunt:
Quos (niſi dementeis) talia ſigna decent?
Hæc doceo, noſtro quod abuſus munere ſumit
Cornua: & inſanus mollia ſiſtra quatit.
Quid uult ille color membris penè igneus? (omen
Abſit) an humanis ureris ipſe focis?
Cùm Semeles de uentre parens me fulmine traxit
Igniuomo: infectum puluere merſit aquis.
Hinc ſapit hic, liquidis qui nos bene diluit undis:
Qui non ardenti torret ab igne iecur.
Sed nunc me doceas qui uis miſcerier? & qua
Te ſanus tutum prendere lege queat?
Quadrantem addat aquæ, calicem ſumpſiſſe falerni
Qui cupit, hoc ſumi pocula more iuuat.
Stes intra heminas: nam qui procedere tendit
Vltrà: alacer, ſed mox ebrius inde furit.
Res dura hæc nimiùm, ſunt pendula guttura, dulce
Tu fluis. Heu facilè commoda nulla cadunt.

Non vno ex loco ſumptum eſt epigramma: multa enim continet quæ ſparſim alibi leguntur, quæ ſuis locis annotabimus. Locum tamen prius quàm ad alia tranſeo ex Eubulo poëta, quem citat Athenæus, apponã: De Bacchi Cyathis, qui mirificè Bacchi virtutes exprimit. Loquitur ipſe Dionyſius,

Eubulus poëta.

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω,
τοῖς εὖ φρονοῦσιν, τὸν μὲν ὑγείας ἕνα,
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον,
ἔρωτος ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι,
οἴκαδε βαδίζουσιν. ὁ δὲ μὲν τέταρτος

οὐκ

κ ἔτ' ἁμέτερός ἐς', ἀλλ' ὕβρεως πέμπτος βοῆς.
ἕκτ@ δὲ κώμων. ἕβδομ@ ὑπωπίων.
ὄγδο@ δὲ κλήτορος. ὁ δ' ἐννατ@ χολῆς.
δέκατος δὲ μανίας ὥςε καὶ βάλλειν ποιεῖ.
πολὺς γὰρ εἰς ἐν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς,
ὑποχελίζει ῥᾶςα τοὺς πεπωκότας.

Quos verſus ſic vertit Ferdinandus Sanctius frater,laborum meorũ comes iucundiſsimus. *Ferdinandus Sanctius frater autoris.*

Tres nanq; ſolos bibere crateres meri
Suadeo diſertis,ſanitatis miſceo
Primum: ſecundum uerò amoris ac ioci:
Dulcia ſoporis dona præbet tertius:
Quem perbibentes, ſobrij ſi dici auent,
In tecta greſſus dirigant. Quartus tamen
Omnino non meus eſt:quia eſt iniuriæ.
Quintus refert clamorem:at ebrium arguit
Sextus: laceßit ſeptimus: lites mouet
Octauus:iræ nonus eſt : decimus ſurit,
Et tela torquet : nanque paruum in uaſculum
Effuſa uini copia euertit uirum.

Praxiteles qui me. Praxiteles ſtatuarius fuit nobiliſsimus,de quo multis in locis Plinius in hiſtoria naturali.lib.24. cap.8. *Praxiteles.*

Rapientem Gnoſida. Poſtquam Theſeus (vt retulimus) Minotaurum occidit, Ariadnem Minois filiam rapuit, quam in inſula Naxo, (quæ Baccho ſacrata eſt) periurus reliquit. Hanc poſtea Liber rapuit, Liberámque vocauit,vt ait Ouidius. Gnoſus autem vrbs eſt Cretæ præcipua. Expone igitur, Gnoſida, id eſt, Ariadnem. *Gnoſus.*

Quæ

Neſtor. *Quęas Pylium cùm ſuperare.* Neſtorem intelligit, qui Rex Pylij fuit. *Pylos.* Eſt autem Pylos oppidum in Peloponneſo in Meſenia verſus occidentem à Neléo conditum. *Neſtorea ſenecta.* Porrò Neſtorea ſenecta iam in prouerbium abiit de viuacibus ſenibus. Sed non tot annos vixiſſe Neſtorem quot vulgò creditus eſt, facilè coniiciet quiuis ex Quæſtionibus Porphyrij, *Porphyrius.* ſuper Homerum, cùm diſſerit quid ſit γενεά. Eſt verò γενεὰ, ſpatium triginta annorum, id eſt, pariendi ac generandi perfectius ſpatium, quod annorum triginta periodum conficit. Quo nomine ſexageſimum attingens annum, duas videtur vitæ impleſſe γενεάς. Si verò vltra pergat, in tertia iam vtique recenſebitur. Quod de Neſtore cecinit Homerus,

τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθίαθ', οἵ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο.
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν.

Id eſt,

Huic iam duæ quidem ætates mortalium hominum
Defecerãt, qui cũ ipſo antea ſimul nutriti ſunt & geniti.
In Pylo diuina, cùmque tertijs regnabat.

Quo in loco Commentator ait, ἰστέον ὅτι οἱ παλαιοὶ τὰς γενεὰς ἐψήφιζον ἐτῶν τριάκοντα. Hoc eſt, Sciendum eſt, quòd veteres geneas numerabant annorum triginta. Eadem & Cenſorinus ſcribit in lib. de die natali. & Plutarchus de oraculorum defectu. Herodotus in Euterpe. Nam tres virorum progenies centum anni ſunt. Tertio quoque Odyſſ. repetit Homerus Neſtoris ætatem. *Acron Comment. Horatij.* Huius opinionis eſt Acron ſuper Horatium,

atium, Carminum 2. Ode 9. Nam quod ceci it Ouidius in 12. Metamorph.

— Vixi
Annos hos centum, nunc tertia uiuitur ætas.

abulosè potiùs dixit, quàm hiſtoriæ veritatem equutus: nam ait in 8. eiuſdem operis Neſtoem primis in annis & Tyndaridas, Pirothoum c Theſeum, Peleum, & Laërtem alióſque comlures ſimul coiſſe, vt aprum Meleagricum ociderent. Atqui Helenam rapuerat Theſeus, uamuis ſenex puſillam, authore Plutarcho. ræterea viuebat Laërtes poſt reditum Vlyſsis, igeſimo poſt captam Troiam anno. Denique e pluribus agam, ſic Neſtorem perueniſſe ad ertiam ætatem intellige. Prima fuit, quando Hercules Pylum oppugnauit. Secũda, quæ inter llud tempus, & Troianã expeditionẽ interceſſit. Tertia, quando pugnabat in Troiano bello. *Quomodo ſit intelligendũ Neſtorem vixiſſe tres ætates.*

Tympana non manibus. Tympanum inſtrumen um erat ex vna parte membrana clauſum, inus vacuum, quod baculo pulſatur: vti eo ſo ebant in ſacrificio matris Deorum. Huic ſiuillimum eſſe videtur inſtrumẽtum illud, quo Æthiopes nunc vtuntur in noſtra Hiſpania, præcipuè in locis maritimis. Eſt quoque tympanum, inſtrumentum quo ſaxa ſubuehuntur, lio nomine γέρανος, id eſt, grus. Hiſpanè, *grua.* *Tympanũ.*

Hoc docet noſtro. Dicitur Bacchus habere cornua, eò quòd qui adbibit paulò plus, ſi ſoluat acutæ verbera linguæ, liberius notum, ignoúmque ferit, & arcana ſiqua tacenda ſuſcepit, effutit nullo delectu. Horatius, *Baccho cur cornua.*

Et addit

— *Et addis cornua pauperi.* Et Ouidius,

Tunc ueniunt riſus,tunc pauper cornua ſumit.

Feſtus Pompeius libro 3.Cornua,inquit,Libe patris ſimulachro (quem inuentorem vini d cunt) eò quòd homines nimio vino truces fiũ Vnde meritò Liber dicitur Bacchus, quòd ho mines à curis liberet. Et græcè Lyæus à λύω quod eſt ſoluere.

Siſtrum. Et *inſanus mollia ſiſtra quatit.* Siſtrũ græca dicti eſt, σεῖστρον à σείω, quatio: crepitaculum ſignifica vt ait magnus Etymologicus. Dicitur & σεῖστρ per ι. Mollia ſiſtra dixit, nó tam ob id quòd ſi ſtra ſint re ipſa mollia quàm quòd homines re dant molles, & effœminatos.

Bacchus vi ignis partu expulſus. *Quid uult ille color.* Phornutus in lib. de natu Deor. ſic ait, Dicitur Bacchus vi ignis partu eſſ expulſus: quo ſignificatur vini calor & potenti: quæ homines incendit atque inflammat. Habe enim vinum (vt teſtantur poëtæ) æquale cun igne robur. Hæc ille.

Cum Semeles de uentre. Hunc verſiculũ cũ tribu ſequentibus ex lib. 1. Epigrammaton Grçcorũ excerpſit Alciatus tit. εἰς οἶνον. tetraſtichũ græ cum cum latina verſione ex Chiliadibus pete in adagio, Perdidiſti vinum infuſa aqua.

Quadrans. *Quadrantem addat aquæ.* Quadrãs eſt tertia par aſsis: ſumitur pro vaſe, quod tres cyathos conti neat. Si vis (inquit) ſumere calicem vini meri adde illi tres aquæ partes. Calicem autem pro cyatho poſuit.

Cyathus. Cyathus autem idem eſt, quo vncia: ſicque cõſtabit ſenſus iuxta Heſiodi præ ceptionem, qua ad frugalitatem adhortatur ho

mine

nines, lib. 2. Georgicon,

Κρήνης τ' ἀενάυ καὶ ἀποῤῥύτυ ἥτ' ἀθόλωτος.
Τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἵεμεν οἴνυ.

Id eſt,

Fontibus ex liquidis ſemperque fluentibus adde
Tres lymphæ partes, uini non amplius unam.

Hunc miſcendi modum non attigit Eraſmus in prouerbio, Bibe quinq; aut tres, aut ne quater. quem vide. Neque Cælius Rhodiginus lib. 28. cap. 39. quãuis multa vterque de vini ſymphoniis ad aquam doctiſsimè diſputauerint. Eſt & epigramma Græcum Heſiodicæ ſentẽtiæ conueniens incerti authoris,

Βάκχυ μέτρον ἄριστον ὅμη πολὺ μηδ' ἐλάχιστον.
Ἔστι γὰρ ἢ λύπης αἴτιος, ἢ μανίης.
Χαίρει κιρνάμενος τρισὶ Νύμφαις τέτρατος αὐτός.
Τῆμος καὶ θαλάμοις ἐστὶν ἑτοιμότατος.
Εἰ δὲ πολὺς πνεύσειεν ἀπέστραπται μὲν ἔρωτας,
Βαπτίζεται δ' ὕπνῳ γείτονι τοῦ θανάτυ.

Vrſinus,

Sumere nec nimium Bacchi ualet optimus uſus,
Nec minimum: hinc mæror prouenit: inde furor.
Quartus & ipſe tribus Nymphis miſcerier optat,
Tunc quoque ſic thalamis conuenit ille magis.
Sin nimius ſpiret, placidos auertit amores,
Atque ſopor morti proximus inde uenit.

Stes citra heminas. ἡμίνη dimidiũ Sextarij ſignificat, Hiſpanè, *Vn quartillo ferè.* De qua ita Priſcianus, ſiue Q. Rhemnius Palæmon,

At cotylas quas, ſi placeat, dixiſſe licebit
Heminas: recipit geminas ſextarius unus.
Qui quater aſſumptus fit Graio nomine Chœnix.

Gramen.

Gramen.

EMBLEMA XXVI.

Gramineam Fabio patres tribuêre corollam,
Fregerat ut Pœnos Hannibalémque mora.
Occulit inflexo nidum ſibi gramine alauda,
Vulgò aiunt, pullos ſic fouet illa ſuos.
Saturno Martique ſacrum, quo Glaucus adeſo
Polybides, factus creditur eſſe Deus.
His meritò arguitur modis tutela ſalúſque,
Herbáque tot uires hæc digitalis habet.

cap. 3. 4. & 5. Corona graminea.

EX Plinio lib. 22. natur. hiſto. qui ſic de graminea corona loquitur: Corona quidē nulla fuit graminea nobilior in maieſtate p[...]uli terrarum principis, præmiiſque gloriæ. Gēr[...] r & aureæ, vallares, murales, roſtratę, ciuicę

p

phales: poſt hanc fuère, ſúntque cunctæ magno interuallo, magnáque differentia. Cæteras omnes ſinguli, & duces ipſi, imperatoréſque militibus, aut aliquando collegis dedere, decreuit in triumphis Senatus cura belli ſolutus & populus otioſus: graminea nunquam, niſi in deſperatione ſuprema cōtigit: nulli niſi ab vniuerſo exercitu ſeruato decreta. Cęteras Imperatores dedere, hanc ſolam miles Imperatori. Eadem vocatur obſidionalis, liberatis obſidione, abominandoque exitio totis caſtris. Quòd ſi ciuicæ honos, vno aliquo ac vel humillimo ciue ſeruato, præclarus, ſacérque habetur: quid tandem exiſtimari debet, vnius virtute ſeruatus vniuerſus exercitus? Dabatur hæc viridi è gramine, decerpto inde, vbi obſeſſos ſeruaſſet aliquis. Nanque ſummum apud antiquos ſignum victoriæ erat, herbam porrigere victos, hoc eſt, terra & altrice ipſa humo, & humatione etiam cedere. Quem morem etiamnum durare apud Germanos ſcio. & infrà: Data eſt & à Senatu, populóque Romano (qua claritate nihil equidem in rebus humanis ſublimius duco) Fabio illi, qui rem omnem Romanam reſtituit non pugnādo. Nec data cùm Magiſtrum equitum, & exercitum eius ſeruaſſet: tunc ſatius fuit nomine nouo coronari, appellatum patrem ab iis, quos ſeruauerat: ſed quo dictum eſt, conſenſu honoratus eſt, Hannibale ex Italia pulſo. Quæ corona adhuc ſola ipſius imperij manibus impoſita eſt: & quod peculiare ei eſt, ſola à tota Italia data. Hæc Plinius. Vide etiam Aul. Gel-

Obſidionalis.

Herbam porrigere.

Q. Fabij Max. corona gram.

lium lib.5.cap.6.Vitã Q. Fabij Maximi latè narrat Plutarchus: pugnam eius cum Hannibale pulchrè deſcribit Liuius lib.2. Decadis 3. Et alij multi. Dictus fuit cunctator, propterea quòd cunctando reſtituit Rempub.

Q. Fabius dictus cunctator.

Alauda.

Occulit inflexo. Alauda parua eſt auicula, quæ in ſummitate capitis apicem habet. dicitur etiã galerita, vt teſtatur Plinius lib.11.cap.37. Cuius propterea hic fit mentio, quòd legio militum dicatur alauda.

Gramẽ cur Saturno ſacratum.

Saturno Martique ſacrum. Quare gramen ſit Saturno ſacrum, non memini me legiſſe. Coniectura tamen ducor, Saturno ſacrum eſſe gramen, propter nimiam viuacitatem, quam huic herbę peculiarem tribuunt poëtę. Dicitur enim ab his viuax gramen, & inexpugnabile. Cui meæ opinioni concinit celebratum in Hiſpania prouerbium, *Mas uieio que la gramma.* Marti etiam ſacrum eſt, quia ex gramine ortum eſſe creditur. Neque abſurdum fuerit, eius natiuitatem recenſere pulcherrimis Ouidij verſibus. Quinto igitur Faſtor. ſic loquitur Flora:

Viuax gramen cur dictum.

Ouidius de martis ortu.

Mars quoque, ſi neſcis, per noſtras editus artes:
Iuppiter hoc ut adhuc neſciat uſque precor.
Sancta Iouem Iuno, nata ſine matre Minerua:
Officio doluit non eguiſſe ſuo.
Ibat ut Oceano quereretur facta mariti:
Reſtitit ad noſtras feſſa labore fores.
Quam ſimul aſpexi, quid te, Saturnia, dixi
Attulit? exponit, quem petat illa locum.
Addidit & cauſam. Verbis ſolabar amicis.
Non, inquit, uerbis cura leuanda mea eſt,

Si pater

Si pater eſt factus, neglecto coniugis uſu
Iuppiter, & ſolus numen utrunq; tenet:
Cur ego deſperem fieri ſine coniuge mater?
Et parere intacto dummodo caſta uiro?
Omnia tentabo latis medicamina terris:
Et freta tartareos excutiamq; ſinus.
Vox erat in curſu, uultum dubitantis habebam.
Neſcio quid Nymphe, ſcire uideris, ait.
Ter uolui promittere opem: ter lingua retenta eſt.
Ira Iouis magni cauſa timoris erat.
Fer precor auxilium, dixit, celabitur autor:
Et Stygiæ nomen teſtificabor aquæ.
Quod petis Olenüs, inquam, mihi miſſus ab aruis
Flos dabit: eſt hortis unicus ille meis.
Qui dabat, hoc dixit, ſterilem quoque tange iuuencam:
Mater erit: tetigi: nec mora, mater erat.
Protinus hærentem decerpſi pollice florem.
Tangitur, & tacto concipit illa ſinu.
Iámque grauis Thracem, & læua Propontidos intrat:
Fitq; potens uoti: Mársq; creatus erat.
Qui memor accepti per me natalis, habeto
Tu quoque Romulea, dixit, in urbe locum.

Quo in loco Antonius Conſtantius Fanenſis, Huic Deo, inquit, gramen conſecratum dicũt, quòd id ex humano cruore procreetur. Hęc ille. Poterit & phyſica huius rei oſtendi ratio. Nam quoties caſtra locantur, ſeligitur ad id expeditus locus, non exaratus: ob idque ſæpius in gramineis campis collocantur, qui ab agricolis ſpernuntur: propterea quòd gramen valde ſerpat & propagetur, humorémque omnem ebibat. Vn- *Phyſica ratio.*

de pulchrè cecinit Ouid. lib. Metamorph. 5.

— Lolium tribuliq; fatigant

Triticeas meſſes, & inexpugnabile gramen.

Gramen quid habeat commune cum Marte. Nomen etiam graminis videtur aliquid habe[r] cum Marte commune. Dicitur enim gramen gradiendo, quemadmodum & gradiuus.

Glauci fabula. *Quo Glaucus adeſo.* Glauci fabulam narrat O[-]uidius lib. Metamorph. 13. in ipſo fine. Et Era[ſ]mus latè in Prouerbio, Glaucus comeſſa herb[a] *Polybides.* Glaucus, vt narrat Commentat[or] Apollonij in primo Argonaut. in fine libri, An[-]thedonius fuit piſcator πολύβου παῖς, id eſt, Po[-]lybi filius. Alius fuit Glaucus Minois filius. D[e] quo talis refertur fabula: Glaucus Minois & P[a-]ſiphaës filius cùm murem perſequeretur, in do[-]lium melle plenum incidit, quem cùm parent[es] quærerent, Apollinem ſciſcitati ſunt de puer[o]: *Reſponſum Apollinis.* quibus Apollo reſpondit, Monſtrum vobis na[-]tum eſt, tribus coloribus: quòd ſi quis vobis in[-]dicauerit, cui rei in agro monſtrum hoc ſit ſi[-]mile: ille vobis filium reddet. Minos ſorte audi[-]ta, cœpit monſtrum à ſuis quærere: cui dixerũ[t] natum eſſe vitulum, qui ter in die colorem mu[-]taret per quaternas horas: primò eſſe album, ſe[-]cundò rubeum, deinde nigrum. Minos autem ad monſtri ænigma ſoluendum augures con[-]*Polyidius.* uocauit: inter quos Polyidius Cærani filius Ar[-]golicus dixit, monſtrum ſimile eſſe in agris fru[-]ctui mori ſiue rubi. Nam primum albus eſt, de[-]inde ruber, cum permaturuit, niger. Tunc M[i-]nos ait ex Apollinis reſponſo, filium mihi reſt[i-]

tu[-]

ias oportet. Quod Polyidius dum auguratur, idit noctuam in cella vinaria apes abigentem, ccepto augurio,quęſiuit puerum in dolio melſ,regique tradidit.Cui Minos,corpori,inquit, ıuéto ſpiritum reſtitue. Quod Polyidius cùm egaret poſſe fieri, Minos iuſsit illũ ſimul cum uero in monumento includi, & gladium aponi.Cùm eſſent incluſi,draco repentè ad corus pueri proceſsit:at Polyidius ſibi timens acepto gladio,draconem interemit. Cùm ſuperenirer & dracæna,vidiſſetque draconem morıum,herbam attulit quandam,qua tactus drao, ſpiritum recuperauit.Id cum vidiſſet Polyiius,ſimiliter fecit in puero:cúmque ambo voiferarentur intus in monumento,quidam præeriens Minoi nunciauit,qui monumentũ iuſt aperiri: ſed nec etiam ſic Polyidium dimiſit, t abiret in patriam, niſi priùs Glaucum doceet artem illam vaticinandi: qui quidem docuit rtem:ſed iam iam abiturus iuſsit, vt Glaucus ı os ipſius Polyidij inſpueret. Quod Glaucus ùm feciſſet,artem edoctam perdidit. Hæc ex Tetze in Lycophronem,& Hyginio. Fuit & aıus Glaucus Siſyphi filius, qui in Bœotia iuxta otnias dilaceratus fuit ab equabus ſuis, quas Venere arcebat, vt velociores in quadrigis eſent. Alij aliter referunt. Hinc iam verſiculi Oidiani in Ibin nihil habebunt obſcuritatis,

Herba mirabilis.

Alius Glaucus.

Verſus Ouidij clari ſunt.

Potniadum morſus ſubeas ut Glaucus equarum,
Inq; maris ſalſas Glaucus ut alter aquis.
Vtq; duobus idem dictis modò nomen habenti
Præſocent animæ Gnoſia mella uiam.

His meritò arguitur. De graminis virtute mult multa loquuntur.Plinius verò poſtquam mult de gramine dixit lib.24. cap.19. hæc addit, Sunt qui & aculeatum gramen vocent triun generum : cùm in cacumine aculei ſunt plurimum quini,dactylon appellant: hos cõuolutos naribus inſerunt,extrahúntque ſanguinis ciendi gratia.Altero,quod eſt aeizoo ſimile ad parc nychia,& pterygia vnguium : & cùm cato vnguibus increuit,vtuntur cum axungia.Ideo dactylon appellantes, quia digitis medeatur.Tertium genus dactyli,ſed tenuis, naſcitur in parie tinis,aut tegulis. Huic cauſtica vis eſt. Siſtit vlcera, quæ ſerpunt.Gramen capiti circundatum, ſanguinis è naribus fluxiones ſiſtit.

Titulus emblematis emendatur. Titulus emblematis non mihi placet. Quorſum enim gramen, quod ad aliud eſt,apponatur pro lemmate,ac non potiùs illud quod per gramen ſignificatur? Repone igitur in titulo, Tutela & ſalus.

Neque

Neque verbo neque facto quenquam lædendum.

EMBLEMA XXVII.

Aſſequitur, Nemeſisq́ uirûm ueſtigia ſeruat,
Continet & cubitum, duráque fræna manu.
Ne malè quid facias, néue improba uerba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

EX lib.4.Epigrã. Græco. εἰς ςήλην Νεμέσεως. Refertur tamen epigramma Græcum ab Eraſmo in prouerbio, Adraſtia Nemeſis. Quapro pter huc non apponam: quia multa ibi diſſerit Eraſmus. Hoc autem emblema vulgò ſic depingitur: vt ſiniſtra manus Nemeſis frænum contineat ad compeſcendam loquacitatem: dextra verò manus cubitum ſiniſtrę teneat apprehen-

ſum, ne malefacta queat exercere. Sed ſi ego eſſem in hac ſententia de cubito compreſſo, non ſic pingendam putarem Nemeſin: ſed verſa vice: vt frænum haberet in dextra, cuius cubitus ſiniſtra premeretur: dextra enim agimus quidquid ſiue boni ſiue mali agimus. Niſi rurſus obiicias ſiniſtram malefactis attribui, dextram benefactis. Sed tamen his omiſsis, ego potius in hac ſum ſententia, vt credā cubitum in hoc emblemate non ſumi pro brachij cubito: ſed pro quodam menſuræ genere, qui cubitus dicitur apud Vitruuium & alios, Græcè πῆχυς: Luſitani vocant *cuodo* penultima correpta. Itaque illa verba,

Autoris opinio de cubito.

Vitruuij opinio de cubito.

Continet & cubitum duráq; fræna manu.

ſic interpretor: Nemeſis vna tantùm manu ſimul & cubitum (hoc eſt virgam illam menſoriam) & frænum continet, quod declarat vltimus verſiculus,

Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

Hoc eſt, iubet, vt adſit menſura tum factis, tum dictis. Denique ſi Græca epigrammata, quæ adducit Eraſmus, cum Latina verſione ad vnguē examinaueris, non dubito, quin libens venias in noſtram hanc ſententiam. Quam ſi ſequeris, emendabis picturam.

Nemeſis.

Nemeſisq; uirum. Nemeſis Noctis filia fuit, vt tradit Heſiodus in Theogonia, cuius verba ſunt,

τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή. Hoc eſt,

Nocte ſata eſt Nemeſis damnum mortalibus ægris.

Latinè

Latinè ſonat indignatio, quam veluti virtutem laudat Ariſto. in lib. de moribus. & alibi. De qua ſic Plato in libris de Legibus, Leuium volatiliúmque verborum grauiſsima imminet pœna. Nam omnibus præpoſita eſt Nemeſis: iudicij Angelus huiuſcemodi inſpector omnium. Angelus autem Politianus pulcherrimè illam deſcribit in Sylua, cui titulus Manto, ſic,

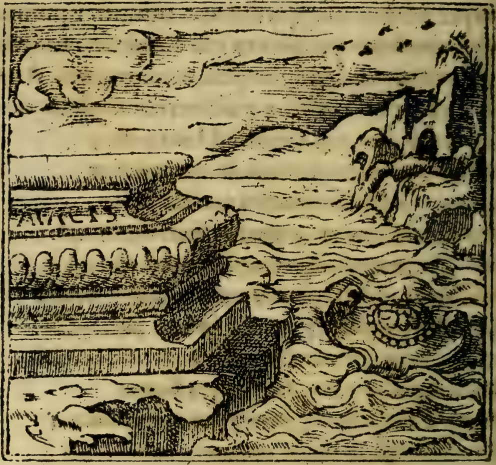
Indignatio tanquam virtus laudatur ab Ariſt.

Politiani de Nemeſi carm.

Eſt dea, quæ uacuo ſublimis in aëre pendens
It nimbo ſuccincta latus: ſed candida palam,
Sed radiata comam, ac ſtridentibus inſonat alis.
Hæc ſpes immodicas premit: hæc infeſta ſuperbis
Imminet: huic celſas hominum contundere mentes
Succeßúſq; datum, & nimios turbare paratus.
Quam ueteres Nemeſin genitam de nocte ſilenti
Oceano dixere patri: ſtant ſydera fronti:
Fræna manu, pateráq; gerit, ſemperq; uerendum
Ridet, & inſanis obſtat contraria cœptis.
Improba uota domans ac ſummis ima reuoluens
Miſcet, & alterna noſtros uice temperat actus.
Atq; huc, atq; illuc uentorum turbine fertur.

Tandem, tandem iuſtitia obtinet.

EMBLEMA XXVIII.

Aeacidæ Hectoreo perfuſum ſanguine ſcutum,
Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit:
Iuſtior arripuit Neptunus in æquora iactum
Naufragio, ut dominum poſſet adire ſuum.
Littoreo Aiacis tumulo nanq; intulit unda,
Quæ boat, & tali uoce ſepulchra ferit:
Viciſti Telamoniade, tu dignior armis.
Affectus fas eſt cedere iuſtitiæ.

IN lib. primo Epigrammaton Græcorum duo ſunt epigrammata titulo εἰς Αἴαν. Ex quibus Alciatus vnum concinnauit. Primum Græcum eſt huiuſmodi,

Ἀσπίδ' Ἀχιλλῆος τὴν Ἕκτορος αἷμα πιοῦσαν,
Λαερτιάδης

Λαρτιάδης Δαναῶν εἷλε κακοκρισίῃ.
Ναυηγοῦ δὲ θάλασσα κατέσπασε, καὶ παρὰ τύμβον
Αἴαντος νηκτὴν ὥρμισεν, οὐκ Ἰθάκῃ.

Alterum eſt huiuſmodi,

Καλὰ ποσειδάων δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης,
καὶ κρίσιν Ἑλλήνων στυγερὴν ἀπέδειξε θάλασσα,
Ἀσπὶς ἐν αἰγιαλοῖσι βοᾷ, καὶ σῆμα τινάσσει,
Αὐτόν σε ἐκαλέουσα τὸν ἄξιον ἀσπιδιώτην
Ἔγρεο παῖ τελαμῶνος, ἔχεις σάκος Αἰακίδαο.

Primum ſic vertebam,

Hectoreo clypeum Pelidæ ſanguine tinctum
Iudicio Danaûm falſo habuit Ithacus.
Per mare diſiectus, diuulſa puppe ſepulchrum
Concutit Aiacis, littora non Ithacæ.

Alterum ſic,

Iudicio pulchro Neptunus Pallada uicit:
Arguit & Graiûm iuſtus ſuffragia Pontus.
Nam clypeus reboat Pelagi delatus ad undas.
Buſta quatit, dominum potiorem uoce ſalutans.
Eia age iam Telamon, clypeum iam cernis Achillis.

Hanc hiſtoriam de Achillis armis (quoniam multi aliter intelligunt, aut narrant, quàm oportet) ex Q. Calabri lib. quarto & quinto, libuit carptim diſcerpere in hunc modum: Achille à Paride occiſo, adiit Græcorum exercitum Thetis, Achillis mater, propoſitiſque præmiis, eos inuitauit, vt certaminibus filij ſui funus celebrarent. Certaminibus porrò confectis, Thetis Achillis arma in medium protulit, illi offerenda, qui in aſſerendo Achillis cadauere maiorem in Troia nauaſſet operam. Aiax Telamonius, & Vlyſſes ſibi inuicem arma petunt. Conſtituuntur *Hiſtoria de armis Achillis.*

tur

tur iudices aliquot ex captiuis Troianis, idque conſilio Neſtoris: ne ſpe fruſtratus, vel Aiax, vel Vlyſſes Græcis exitium ſtrueret. Quare Aiax in rabiem & furorem actus in oues Græcorum ſæuit, exiſtimans ſe Vlyſsi, cæteriſque proceribus necem admoliri. Sed poſtea ſaniori menti reſtitutus, pudore affectus ob ea, quæ patrauerat, ſibi mortẽ conſciuit. Troiani itaque iudices Aiacẽ armis ſpoliarunt, non Græci quãuis Ouidius aliter videatur ſentire lib. 13. Metamorph. & Sophocles in Maſtigophoro, cùm inquit:

Ouidius aliter ſentit.

Νῦν δ᾽ αὔτα Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντουργῷ φρένας ἔπραξαν, hoc eſt, Nunc verò arma ipſa Atridæ homini verſutiſsimo tribuerunt. Illud tamen poteſt accipi veluti ab irato homine dictum, qui temerè in principes Græcorum debacchatur, quaſi ipſi ſponte dederint, non iudices. Hoc autem de iudicibus Troianis præter Calabrum aſſerit etiam Homerus lib. 11. Odyſſeæ in fine, vbi ſic loquitur Vlyſſes,

Οἴη δ᾽ Αἴαντος ψυχὴ τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη εἵνεκα νίκης.
Τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσί,
Τεύχεσιν ἀμφ᾽ Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
παῖδες δὲ τρώων δίκασαν καὶ παλλὰς Ἀθήνη.

Id eſt,

Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
Scorſum ſtabat irata propter uictoriam,
Qua ipſum ego uici litigans apud naues,
De armis Achillis: poſuit autem ueneranda mater.
Filij autẽ Troianorũ iudicauerũt & Pallas Minerua.

Pindarus etiam in Nemeis, Oda 8. idem vide-

tur ſent

tur ſentire, dum inquit, Κρυφίαισι γὰρ ἐν ψαφοῖς Ὀδυσσῆ Δαναοὶ θεράπευσαν, id eſt, Occultis enim iudiciis Vlyſſem Danai prætulerunt.

Iuſtior arripuit Neptunus. In Græco Epigrammate fit comparatio inter Neptunum, & Palladem ſic: καλὰ ποσειδάων δίκασεν πολὺ μᾶλλον Ἀθήνης. hoc eſt, multò melius iudicauit Neptunus, quàm Pallas. Igitur expone, Neptunus iuſtior Pallade, & cæteris arripuit, hoc eſt mare, quòd melius iudicauit, quàm ſapientia.

Neptunus dicitur à nando paulùm primis literis immutatis, authore Cicerone lib. 2. de Natura Deorum. *Neptunus vnde dictus*

Littoreo Aiacis tumulo. De Aiacis tumulo inferius diſputabimus. Aiax autem, vt tradit Sophocles in Maſtigophoro, dictus eſt ab hac particula αἰ, αἰ, id eſt, heu, heu. Verba Aiacis hæc ſunt apud Sophoclem, αἰ, αἰ, τίς ἄν ποτ᾽ ᾤεθ᾽ ὧδε ἐπώνυμον τοὐμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς. hoc eſt, Heu, heu, quis vnquam putaret ſic meum nomen meis malis allaturum cognomentum. Pindarus autem longè aliam huius nominis affert rationem conficta non illepida fabella Cuius ſenſus carptim collectus ex ode 5. Iſthmiorum, talis eſt, Telamonem Hercules belli ſocium adiunxit, quod in Laomedontem Troiæ Regem parauerat. Capta Troia, occiſóque Laomedonte Telamon pro concione Herculem celebrauit. Hercules verò cùm ſacra Ioui faceret, ſic pro Telamone Iouem ſupplicauit, Iupiter pater, iam ſæpe meas audiuiſti proces: nunc te oro pater, vt huic viro fortem prolem ex pro- *Aiax.*

pria

pria vxore tribuas, amicúmque meum fortunatum reddas. Hæc vbi dixit, auium reginã Aquilam magnam Deus è cælo demiſit. Hæc tanquã vates aliquis oraculum promens dixit, Erit tibi filius, vt petis Telamon, quem Aiacem vocabis ex viſo alite, viribus præſtantem, bellíque ſudoribus cunctis populis admirandum. Vocat autem Pindarus hoc in loco αἰετὸν Aquilam, vnde αἴας dicitur.

Boo, as. *Quæ boat.* Boo, as. mugire ſignificat, à verbo Græco βοάω, quod eſt clamare: vnde reboo, & boatus.

Telamon. *Viciſti Telamoniade.* Telamon pater fuit Aiacis: dictus à loro, vnde ſcutum propendet. Nam τελαμὼν cingulum latum, vnde pendet enſis, aut ſcutum ſignificat. *Pauſanias.* Pauſanias in Atticis ſic ait, Dicunt Salaminis accolæ florem in ea regione primum poſt mortem Aiacis eſſe viſum. Candidus, & purpureus nonnihil, lilio minor, & caule, & foliis. Literæ in eo ſunt quales hyacinthis. Hiſtoriam iudicij, quod de armis inſtitutum fuit, audiui ab Aeolenſibus, qui inſtauratũ poſtea Ilium incoluerunt, quíque arma poſt Vlyſsis naufragium ad Aiacis tumulum eiecta dixerunt. Oſſa genuum, quæ medici molas vocant, diſco adoleſcentis pentathli fuiſſe paria oſtenderũt. Pro titulo: tandem, tandem iuſtitia obtinet, ſubiiciam Heſiodi verba lib. 1. Georg.

— δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει
Ἐς τέλος ἐξελθοῦσα. — hoc eſt,

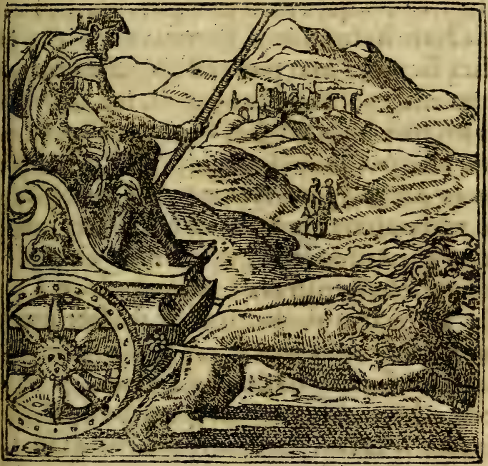
Iuſtitia verò emergit ſuper iniuriam tandem prodiens. quæ verba non commodè interpreta-

tus

tus eſt extra omnem ingenij aleam poſitus Deſyderius Eraſmus in prouerbio, *Malo accepto ſapit ſtultus.* ſiue quòd properanter admodũ componebat, ſiue quòd fortè in exẽplar incidit corruptum. Nam legit pro ὕβρεως, ὕβριν. *Eraſmi lapſus.*

Etiam ferociſsimos domari.

EMBLEMA XXIX.

Romanum poſtquam eloquium, Cicerone perempto,
Perdiderat patriæ peſtis acerba ſuæ:
Inſcendit currus uictor, iunxitq́; leones,
Compulit & durum colla ſubire iugum:
Magnanimos ceßiſſe ſuis Antonius armis,
Ambage hac cupiens ſignificare duces.

Ex

EX Plinio ſumptum Emblema lib. 8. cap. 16 cuius verba ſunt, Iugo ſubdidit eos (leones intellige) primúſque Romę ad currum iunxit Marcus Antonius, & quidem ciuili bello cùm dimicatum eſſet in Pharſalicis campis, non ſine oſtento quodam temporum, generoſos ſpiritus iugum ſubire illo prodigio ſignificante. Nam quòd ita vectus eſt cum Mima Cytheride ſupra monſtra etiam illarum calamitatum fuit: Hæc Plinius. De Ciceronis vita & factis cōſule Plutarchum, qui vitam eius pleniſsimè conſcripſit. Nam huius operis breuitas tanti viri præclara facinora non potis eſt cōprehendere: iuſtum enim volumen deſiderant. Illa tantùm referam, quæ lucis nónihil huic Emblemati poſſunt afferre. Compoſita inter tres Romanorum duces pace, Lepido, Antonio, & Cæſare Auguſto, triumuiratus inuaditur: fit ciuium proſcriptio: vbi Antonius ea conditione auunculum ſuum proſcribi paſſus eſt ab Auguſto, vt Cicero ſibi ab eodem proſcribendus traderetur. Itaque Cicero cum tota domo proſcriptus Aſturam primò nauigauit, mox Circeios, in terram poſtea deſcendit, nondum omni ſpe de Octauio abiecta. Aſturam pedibus rediit. Hinc filiis ſuadentibus Formias proceſsit: quò cùm appuliſſet, corui infauſto volatu ab infauſto appulſu arcere voluiſſe viſi ſunt. Hinc lectica delatus eſt in proximam villam ſuam: neque ibi diutius commorari eſt auſus, coruis iterum omnia garritu infeſtantibus. Referebatur igitur lectica in nauim, cùm Popilius Lenas, quem ipſe capitali iudicio

Antonius primus curru ſubegit leones.

Sabellicus Ennead. 6. lib. 8.

Ciceronis hiſtoria.

iudicio olim defenderat, cum globo militum obuiam occurrit. Senſit Cicero eos ad cædem miſſos, continuò lecticam deponi iuſsit, hícque ſine gemitu barbam ſibi læua manu (qui mos illi fuiſſe dicitur) demulcens venientes excepit. Interficitur ergo annos natus quatuor & ſexaginta, caput cum dextra in roſtris ſuſpẽdit Antonius. Nec cohibere lachrimas potuit tota ciuitas, cùm reſciſum Ciceronis caput in illis ſuis roſtris ſpectaret: nec aliter ad videndum illud, quàm antè ad audiendum concurrebatur. *Mors Ciceronis.*

Romanum poſtquam eloquium. Sic ordino, Poſtquam peſtis acerba ſuæ patriæ, hoc eſt, Marcus Antonius, qui Romanam Rempub. peſte infecit bellorum ciuilium, perdiderat Romanum eloquium, id eſt, Ciceronem, qui, vt ait Lucanus, Romani maximus author eloquij fuit, incendit currus &c. Eximiam Ciceronis laudem vide apud Plinium Natur. hiſto. lib. 7. cap. 30. & lib. 31. cap. 2. Martialis pulchro epigrammate comparat ſcelus Photini, qui Pompeium occidit, cum ſcelere Marci Antonij lib. 3. Epigr. 24.

Par ſcelus admiſit Phariis Antonius armis,
Abſcidit vultus enſis vterq; ſuos.
Illud laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi Roma caput cum loquereris erat.
Antonij tamen eſt prior, quàm cauſa Photini,
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

Fallitur tamen Alciatus in tẽporis ſupputatione: nam ante Ciceronis mortem, Antonius iunxerat Leones vt ex Plutarcho patet, & ex verbis Plinij citatis. Et ex Cicerone ad Atticum libro *Alciatus deceptus.*

ro. cùm inquit, Tu Antonij Leones pertime-ſcas, caue. Et in ſecunda Philip. Sequebatur rhe-da cum leonibus. ſic enim eſt legendum, non lenonibus.

Gratiam referendam.

E M B L E M A XXX.

Aërio inſignis pietate Ciconia nido,
Inueſtes pullos pignora grata fouet.
Taliaq; expectat ſibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
Nec pia ſpem ſoboles fallit, ſed feſſa parentum
Corpora fert humeris, præſtat & ore cibos.

Ex

EX Oro Apolline Niliaco lib. poſteriore de Hieroglyphicis, vel ex D. Baſilio in Exameron homilia 8. cùm inquit. Iam verò pietas & obſequium Ciconiarũ erga ſuos ſenio cõfectos parentes, ſatis profectò liberos noſtros beneuolos parentibus, atque obſeruantiſsimos efficere poteſt, modò mentẽ adhibere velint. Nemo enim prorſus eſt, qui naturæ ſenſu, prudentiáve ſic deſtituatur, vt non mediocri pudore eum exiſtimet dignum: quiſquis quod ad virtutem attinet, ſiuit ſe alitibus iſtis, nulla rectæ rationis vi præditis, deprehendi inferiorem. Illę genitorem per ſenium defluxu pennarum degraueſcentem, ſuiſmet pennis circundatum fouent, & abundè victum, lautéque ſubminiſtrantes ſubſidium etiam ei, quoad fieri poteſt, in ipſo volatu præſtant ſenſim vtrinque ſuis eum ſubleuantes alis. Idq; adeò diuulgatum eſt, adeóque notum: vt quidam harum ipſarum alitum nomine vicariam gratiæ dictionẽ appellent ἀντιπελάργωσιν. Hactenus D. Baſilius. Extat in Chiliadibus Eraſmi elegantiſsimum prouerbium, ἀντιπελαργεῖν, centuria 10. chil. 2. in prin. Pulchra ibi leguntur ex Homero, Euripide, Ariſtophane, Plinio, cæteriſque. Addam nihilominus quod Ariſtoteles de Ciconia ſcriptum reliquit lib. de natura animalium 9. Ciconias (inquit) genitorum ſenectutem inuicem educare vulgatum eſt. Sed ſunt, qui Meropes quoque idem facere confirment vicémque reddi, vt parentes non modò ſeneſcẽtes: verumetiam

Ciconiarũ pietas.

Ariſtot. de Ciconia.

ſtatim, cùm iam datur facultas, alantur opera liberorum, nec patrem, aut matrem exire: ſed in cubili manentes paſci labore eorum, quos ipſi genuerunt, enutrierunt, educarunt. Hæc ille. Orus autem Apollo ſic: Parentis amatorem ſignificare volentes Ægyptij Ciconiam pingunt. Hæc enim à parentibus enutrita, non ſeparatur ab illis: verùm ad vltimam vſque ſenectam permanens, parentibus victum ſufficit. Idem libro priore de Cucupha in hunc modum ſcribit: Gratitudinem ſcribentes Cucuphā auem pingunt. Sola enim hęc cęterorum animalium parentibus iam ſenio confectis gratiam refert. In quo enim loco ab eis nutrita eſt, nidum illis conficit, ac pennas vellit, cibúmque ſufficit, quouſque renatis pennis per ſe ipſos iam parentes cibum parare poſsint. Vnde diuina ſceptra Cucupha inſigniunt. Hæc ille. Fuit autem Ciconia (vt ad fabulas nos conuertamus) antè pulcherrima puella Troiana, nomine Antigone, Laomedontis filia, quæ cùm ſe iactaret formæ pulchritudine Iunonem ſuperare, à Iunone in Ciconiam conuerſa fuit. de qua Ouidius in 6. Transformat. 10.

Orus Apollo de Ciconia.

Cucupha in parentes obſequium.

Ciconia puella.

Ouidius de Ciconia.

Pinxit & Antigonem auſam contendere quondam
Cum magni conſorte Iouis: quam regia Iuno
In uolucrem uertit: nec profuit Ilion illi,
Laomedónue pater: ſumptis quin candida pennis,
Ipſa ſibi plaudat crepitante Ciconia roſtro.

Huc alluſiſſe crederem Virgilium in illis verbis (ſpretęque iniuria formæ) neque exponendum ibi, que, pro id eſt: vt aliqui putant, qui omnia

Virgilij locus nouè explanatur

coniun

coniungunt ſimul: videlicet iudicium Paridis, ſpretæ iniuria formæ. Sed hoc curioſus lector diiudicet. Non patitur autem Ciconia nos vltra progredi, priuſquam Ioannis Mallaræ ciuis Hiſpalenſis, mihíque amiciſsimi carmen apponam ad me olim miſſum, in quo Ciconiæ pietas extollitur. Id eſt huiuſmodi,

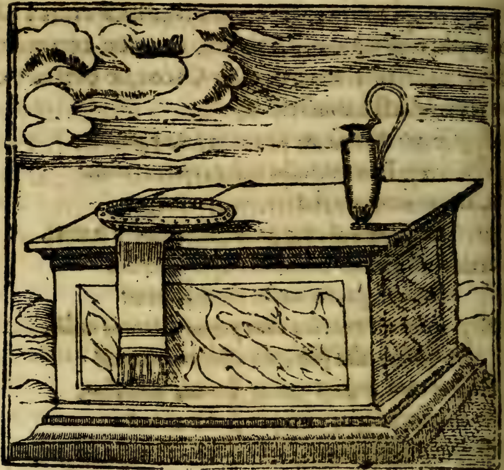
Epigrāma de pietate Ciconiæ.

Qui legis Aeneæ pietatem in fata parentis,
Cúmq; humeris olim dulce referret onus:
Laudas antiquos fratres, exarſerit igne
Cùm grauis Aetna, ſuos qui eripuêre patres.
Miraris quando Iunonis templa ſacerdos
Aſcendit, gnatis uecta duobus anus:
Non animum extollis cùm parua Ciconia nidis,
A quibus alta fuit, conuehit ore dapes?
Nonne tuas ardens exurit flamma medullas,
Antipelargias cùm pia facta uides?
Quæ ratione carent, ſunt noſtro exempla labori,
Vt diſcat grates reddere, parq; pari.

Vocantur autem pulli inueſtes (vt ait Nonius) quibus ob teneram ætatem, nulla pars corporis pilat.

Abſtinentia.

EMBLEMA XXXI.

Marmoreæ in tumulis una ſtat parte columnæ
Vrceus, ex alia cernere malluuium eſt.
Ius hæc forma monet dictum ſine ſordibus eſſe,
Defunctum puras atque habuiſſe manus.

ANtiqua pictura huius emblematis, & mala diſpunctio tranſuerſos egit multos, vt deliramenta authoribus ſuis inculcarent. Iam meliùs depingitur. Nam in ſepulchro iudicis apponitur ex alia parte vrceus: ex alia malluuium: vt intelligas iudicem ibi ſepultum à muneribus contra ius accipiendis abſtinuiſſe manus. Sic loquutus eſt Horatius 1. Sermonum Saty. 4.

Horatius.

Magnus uterq; timor latronibus: at bene ſi quis

Et uiuat

Et uiuat puris manibus, contemnat utrunq;.

Hæc verba leguntur ff. ad Leg. Iul. repetund. l. eadem. Lege Iulia repetundarum cauetur, vt vrbani magiſtratus ab omni ſorde ſe abſtineant, néve plus doni muneríſve accipiant &c. Vide Alciatum lib. 3. diſpunctionum cap. 9. *L. eadem. ff ad Leg. Iul. repet.*

Cernere malluuium eſt. Bayſius in libello de vaſculis ſic ait. Nõnulli peluim à peluendo dictam affirmant: alij à pedum lotione: inde pelluuium vas, in quo manus lauantur. *Malluuiū.* Titulus mihi videtur in hunc modum mutandus, Abſtinentia iudicum. *Titulus emblematis reponitur.*

Bonis à diuitibus nihil timendum.

EMBLEMA XXXII.

Iunctus contiguo Marius mihi pariete, necnon
Subbardus, noſtri nomina nota fori,
Aedificant bene nummati, ſatagúntque uel ultro
Obſtruere heu noſtris undique luminibus.
Me miſerum, geminæ quem tanquam Phinea raptant
Harpyiæ, ut propriis ſedibus eiiciant.
Integritas noſtra, atque animus quæſitor honeſti,
His niſi ſint Zetes, his niſi ſint Calaïs.

Fabula Phinei apud Seruiũ.

HVius emblematis argumentum ſumptum eſt ab illa vulgatiſsima fabula Phinei, quã Seruij verbis enarrabimus. Ille igitur 3. Æneidos ſic inquit. Phineus rex Arcadiæ liberis nouercam ſuperinduxit, eóſq; illius inſtinctu excæcauit. Ob quam rem irati Dij ei oculos ſuſtulerunt, & immiſerũt Harpyias, quæ illi diu cibũ abriperent. Hic Iaſonem cum Argonautis vellus aureum petentem ſuſcepit hoſpitio. Hoc beneficio Argonautæ Zetum & Calain Boreæ filios & Orythiæ, alatos iuuenes ad pellendas Harpyias miſerũt. Illæ ex Arcadia armatos iuuenes fugientes ad inſulas Plotas peruenerunt. Et cùm vltra tendere vellent ab Iride admoniti, vt à Iouis canibus abſtinerent, conuerterunt ſuos volatus. Hæc conuerſio, id eſt, ſtrophe nomen inſulis dedit. Hactenus Seruius. Sed ferè ſemper in Coſmographia fallitur Seruius: id quod diligens lector poterit intelligere multis in locis. Phineus igitur non Arcadię, ſed Odryſiæ rex fuit, vt ex 4 Vale. Flacci conſtat, vbi eius narratur hiſtoria multis verſibus. Odryſia porrò in Thracia eſt, teſte Plinio, & extenditur

Seruius ſæpe in Coſmographia fallitur.

vſque

ſque ad Boſphorum Thracium, vbi tunc erat
hineus, quando Argonautæ Cholcos petebāt:
ndéque Harpyię fuere fugatæ, non ab Arcadia,
t Seruius narrat. Harpyiarum deſcriptio ſic
habet apud Virgilium,

Virginei uolucrum uultus, fœdiſsima uentris
Proluuies, uncæq; manus, & pallida ſemper
Ora fame.

icuntur à rapacitate: nam ἁρπάζειν, rapere eſt. *Harpyiæ vnde dictæ.*
unt, qui prodant à poëtis fingi virgines, eò
uòd rapina ſit arida & ſterilis. Ideo plumis cir
undatas, quòd rapina celet quicquid rapuerit.
olucres verò, ob rapinæ celeritaté. Tres ſunt *Tres Harpyiæ.*
arpyiæ, Aello, quaſi ἑλὼν ἄλλο, id eſt, alienum
llens. Ocypete, ab ὠκὺς velox, & πέτομαι, volo.
elæno, à κελαινὸς, quod eſt niger.

Iunctus mihi pariete. Pariete pes eſt Proceleuſ-
aticus, conſtans ex quatuor breuibus ſic ∪∪∪∪,
uales multi ſunt apud Virgilium.

Bene nummati. Nummati, Diſplaſiaſmus eſt: *Numm.*
, quando in medio dictionis eadem conſonās
minatur. Nam numus & numatus cum ſim-
ici m, debet ſcribi, teſte Ariſtotele lib. de mo-
us quinto. Inquit enim, Sed introductus nu-
us eſt ex inſtituto, quaſi inopiæ ac indigentiæ
æſidio futurus. Ob eámque cauſam nomē du
, quòd non à natura, ſed à νόμῳ, id eſt, lege
mus ſit ortus, in nobíſque id ſit, vt mutetur,
ldarúrque inutilis.

Obſtruere luminibus. Cicero pro domo ſua. Pri *Obſtruere luminibus.*
ſe luminibus eius eſſe obſtructurum mina-
ur. Idem de claris Orator. Sic Latonis lu-

minibus obſtruxit hæc poſteriorũ quaſi exaggerata altiùs oratio. Vide adagium, Officere luminibus. Vide Budæum in annotat. prioribus in Pandect.

Orpheus. *His niſi ſint Calais.* Verba Orphei ſubiiciam Latinis verſibus, ne Græcis obtundamus.

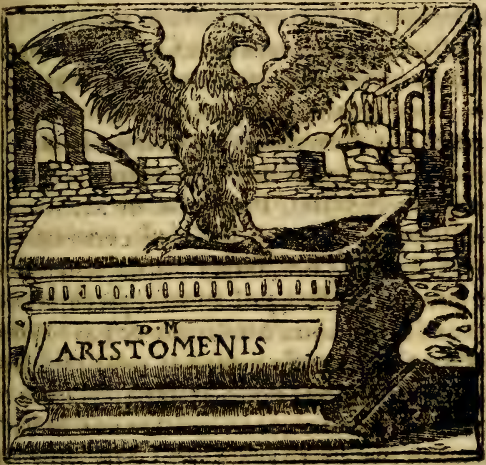
Agnoui duplicem Boreæ de germine ſpicam,
Quos peperit nubens Illiſi ad fluminis undam
Regis Erechthei diuum genus Orithia,
Qui plumis etiam circum talaria fuſis
Corpore Diis ſimiles Zetes Calaiſq; uolabant.

Vide Pindarum in Pythiis Oda 4. Strophe octaua, vbi interpretes hæc nomina ſic deducunt: ζήτης, quaſi ζαάητης, hoc eſt, ἄγαν ἄων, nimium flans. καλαΐς, id eſt, καλῶς ἄων, iucundè flans. Conficta creditur fabula propter nimiam velocitatem illorum, qui ad Boream habitant. vnde hi principes ad Argo venerunt. Alciatus aliam videtur ſequi etymologiam. Zetea à ζητέω, inquiro. Calais ἀκαλός, *Zetea.* integritas noſtra, atque animus quæſitor.

Signa

Signa fortium.

EMBLEMA XXXIII.

DIALOGISMVS.

Quæ te cauſa mouet uolucris Saturnia, magni
Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis?
Hoc moneo, Quantùm inter aues ego robore præſto,
Tantùm Semideos inter Ariſtomenes.
Inſideant timidæ timidorum buſta columbæ,
Nos aquilæ intrepidis ſigna benigna damus.

EX lib. 3. Epigram. Græco. εἰς ἀνδρείους, Antipatri eſt epigramma, ſic,

Ὄρνι, Διὸς Κρονίδαο διάκτορε, τεῦ χάριν ἕστας
Γοργὸς ὑπὲρ μεγάλου τύμβου Ἀριστομένους;
Ἀγγέλλω μερόπεσσιν ὁθ᾽ οὕνεκεν ὅσσον ἄριστος
Οἰωνῶν γενόμαν, τόσσον ὅδ᾽ ἠϊθέων.

Δειλαὶ

Δειλῷ τοι δειλοῖσιν ἐφεδρήσουσι πέλειαι,
Ἄμμες δ' ἀτρέστοις ἀνδράσι τερπόμεθα.

Non opus eſt verſione.

Ariſtomenis hiſtoria. Ariſtomenis hiſtoriam quoniam multis, vt video, eſt incognita, paulò latiùs, quàm pro operis inſtituto narrabimus: quā credo legentibus non fore iniucundam. *Rhianus.* Scripſit illam Rhianus Renæus græcis carminibus, in quibus Ariſtomenes nihilo fuit ignobilior, quàm in Iliade apud Homerum Achilles. Pauſanias in Meſſeniacis (Rhianum ſequutus) latiſsimè commemorat hanc hiſtoriam: nos autem multa abſcindentes, quod ad Ariſtomenē attinet, perſequemur. Fuerunt igitur inter Meſſenios & Lacedæmonios certis de cauſis acerrima odia, belláque plurima, in quibus æquo Marte pugnatum eſt. Tandem poſt continuos viginti annos in bellis exhauſtos (vt Tyrthæus canit) Meſſeniis deuictis tales leges impoſuerunt Lacedæmonij. Primùm iureiurando eos aſtringunt, ne vel vnquam à Lacedæmoniis deficiant, vel aliàs noui quippiam moliātur. Deinde vt de omnibus frumentis, quę agricultura comparantur in hominum alimoniam, dimidiam partem in Spartam ferrent. Decretum item eſt, vt ad funera regum, aliorúmque, qui magiſtratum geſſerunt, tum viri ex Meſſenia, tum mulieres pullis induti veſtimentis accedant. Itaque tantis oppreſsi ærumnis Meſſenij cùm nihil humanitatis in poſterū à Lacedæmoniis ſperarent, ſatius eſſe duxerunt in acie cadere, aut tota Pelopóneſo eiectos fugere, quàm hæc pati. Deficere itaque decreuerunt.

runt. Vrgebant eos non leuiter adoleſcétes quidam rerum quidem bellicarum imperiti, magnitudine tamen animi præſtantes, qui in libera patria mori mallent, quàm aliàs beato etiam ſeruitio frui. Inter quos fuit & Ariſtomenes cæteris nobilior. Nam cum eius Nicotelea, Genium aut Deum ſerpentis ſpecie aiunt rem habuiſſe. Putabatur tamen Pyrrhi, aut Nicomedis filius. Hic florens ætate excelſóque præditus animo magiſtratus ad defectionem ſollicitat: conſeritur prælium: victoriam neutri manifeſtam ſunt conſequuti. Ariſtomenem verò plura facinora edidiſſe fama eſt, quàm de vno viro credi poſsit, adeò vt finita pugna regem eum elegerint. Fuit enim oriundus ex genere Æpytidarum. Cùm regnum detrectaſſet, exercitus eum Imperatorem deſignarunt. Qui vt terreret Lacedæmonios, profectus noctu Lacedęmonem ad templum Palladis Chalciæci clypeũ ſuſpendit, cui inſcriptũ fuit, Ariſtomenes de Spartanis Deæ dicauit. Lacedęmoniis redditum fuit oraculum, vt conſiliarium Athenienſem acciperent. Athenas itaque mittunt, qui oraculum nuntiarent, & virum peterent. Athenienſes verò cùm nollent, nec res Lacedæmoniorum creſcere, neque Deo refragari, Tyrtæum Ludimagiſtrum, qui & ingenio minimè valere putabatur, & altero pede erat claudus, Spartam mittunt. Profectus rò Tyrtæus magiſtratibus & militibus elegiaca & anapæſtica recitauit carmina, quibus eorum animos ad bellicam laudem excitabat. Itur in bellum. Anaxander Spartanorum rex erat. Ariſtome

ſtomenem Legionarij ex Meſſeniis octoginta ſelecti comitabantur. Qui contra Anaxandrum & principes Lacedęmoniorũ imperterrito animo irruentes, vulneráque excipientes audacia & tempore Anaxandri milites fugabant. Hos vt inſequerentur, aliis Meſſeniorum præcepit Ariſtomenes. Ipſe autem facto in alios impetu, qui maximè reſiſtebãt, iiſdémque vi repulſis, ad alios rurſus eſt conuerſus. Cùm hos quoque abſque mora pepuliſſet, alacrius iam in eos irrupit, qui adhuc reſiſtebant: donec totam Laconũ aciem perturbauit. Cùm verò non ſine turpitudine fugerent, & vim ſuſtinere non poſſent, horribilius eos, quàm pro vnius hominis furore inſequebatur. Ibi ne pyrum ſylueſtrem in campo enatam curſu prętereueheretur Ariſtomenes, prohibuit vates Theoclus. Ad hanc enim Caſtorem & Pollucem dixit ſubſediſſe. Ariſtomenes autem cùm effrænatè ferretur, pyrum præterlapſus ſcutum amiſit. Quod dum quærit, multi Lacedæmoniorum fuga ſalutem quæſierũt. Poſt acceptam cladem cùm eſſet abiectus Laconibus, neque iam amplius arma ſumere ſtatuiſſent, Tyrtæus, recitatis elegis, perſuaſit eis, vt arma non abiicerent, ſed bella capeſſerent. Ariſtomeni autem Andamiam reuerſo coronas mulieres & fruges iniecerunt, canticum huiuſmodi concinentes,

In medium campum Stenyclerion, & iuga montis
Spartanos ſequitur fortis Ariſtomenes.

Ariſtomenes poſt hæc Delphos eſt profectus: cúmque ex Bœotia rediret, in templo Trophonij, re

nij, reuelante Pythia inuenit ſcutum, quo accepto, maiora continuò eſt aggreſſus. Nanque obſeruato veſpertino tempore in oppidum Pharis Spartanorũ peruenit, Indéq; occiſis, qui repugnabant, prædam ingentem abegit. In itinere autem cùm Lacedæmoniorum quidam grauioris armaturæ milites & rex Anaxander irruerent, in fugam eos vertit, & Anaxandrum eſt inſequutus. Sed iaculo in coxendice grauiter vulneratus, receptui cecinit: non tamẽ prædam ſibi, quam abegerat, extorqueri eſt paſſus. Poſtquam è vulnere conualuit, cùm vellet in Spartam irrumpere, Helenæ prodigiis & Dioſcurorum noctu eſt prohibitus. Virgines deinde quæ in honorem Dianæ in Caryis ſaltabãt, per inſidias cepit, quarum patres opibus & autoritate valebant. Perductis his in Meſſeniæ vicum quẽdam, noctem illam quieuit, & militibus & manipularibus virginum cuſtodiam demandauit. Ibi petulantes adoleſcentes ad violãdas virgines impellebantur, vrgebántque propoſitum, vel renuẽte Ariſtomene, tanquam Spartanis viris ſolùm inferrent iniuriam. Sed adeò res proceſsit, vt cogeretur Ariſtomenes quoſdam eorũ interficere. Deinde virgines illæſas magna pecunia redẽptas dimiſit. Eſt in Laconica Ægila, vbi templum Cereris eſt: ibi feſtum celebrari à mulieribus cùm ſciret Ariſtomenes, illuc cum militibus irruit. Sed cùm mulieres non ſine numinis auxilio ad defenſionem proueherentur, multos Meſſeniorum & gladiis, quibus victimas ſecabant, vulnerant, & verubus, quibus aſſabãt, tranſ-

transfigunt. Ariſtomenē autem facibus percuſſum, viuū capiūt. Vt autem vinculis elaberetur Archidamia fuit in cauſa Cereris ſacrifica, quæ eum dimiſit illa nocte, nō largitionibus corrupta, ſed eius amore correpta. Excuſauit autē fugam, tanquā peruſtis Ariſtomenes vinculis euaſerit. Tertio belli anno cùm præliū eſſet cōmittendum ad foſſam magnā, & Arcades ex omnibus ſimul oppidis Ariſtomeni miſiſſent auxilia, Ariſtocratē Arcadum regem, & illo bello ducem pecunia Lacedæmonij corruperunt. Ariſtocrates accepta pecunia Arcadas celauit primò quid eſſet facturus. Cùm verò ad manus iam eſſent vēturi, eos perterrefecit, tāquā & anguſtiis forent cōprehenſi, & ſi vincantur, recedendi copiam nullā ſint habituri. Sacrificia inſuper inauſpicata fuiſſe aſſerit. Quemlibet igitur iuſsit, ſibi fuga conſulere, cùm primùm ipſe ſignū daret. Cùm verò intuliſſent ſe iam hoſtibus Lacedæmonij, & contrà niterētur Meſſenij, ſub initium pugnæ Ariſtocrates ſubduxit Arcades. Itaque ſiniſtrū cornu, & medium agmen deſtitutū eſt prę ſidio. Ariſtocrates flagitiū flagitio addidit. Fugit enim per mediā aciem Meſſeniorum. Quare Meſſeniis cadebāt animi, & Arcadū trāſcurſu ſunt perturbati. Et quidā eos, vt manerēt, ſuppliciter orabant: quidam conuitiis aduerſus eos tanquam proditores & iniuria ſunt vſi. Lacedæmonij deſtitutos auxiliis Meſſenios facilè circundant, ſuperant, fundunt. Ex Meſſeniorum vulgo multi ceciderunt: ex principibus etiam non pauci. Ariſtomenes qui multa in illa pugna

cum

um laude pugnauerat, ſed fruſtra propter paucitatem, collegit palantes Meſſenios, quibus perſuaſit, vt mediterranea oppida deſererent, & in Iram montem commigrarent. Hunc itaq; in locum cùm ſe contuliſſent, obſidione eos Lacedæmonij cinxerunt, quibus per vndecim annos reſtiterunt Meſſenij. Nec ſolùm reſtiterunt: ſed incurſiones multas in agros Laçones exercuerunt, iumenta comportando, meſſéſque Laconicas comburendo. Captiuos inſuper ſub haſta vendebant. Fecerunt & irruptionem in oppidum Amyclas noctu, cepítque illas Ariſtomenes, & diripuit, antequam Spartani ſuppetias poſſent ferre. Deinde cùm totam regionem deuaſtaret, obuiá factus eſt Lacedæmoniorum manipulis, & duobus regibus, commiſſóq; prælio vulnera inter pugnandum tum alia accepit, tum caput eius lapide eſt ictum, adeò vt tenebræ oculis offunderetur. Proſtrato eo Lacones frequentes accurunt, viuumque capiunt. Ceperunt item ex eius militibus circiter quinquaginta. Hos omnes Lacedæmonij in Cæadam barathri id nomen erat, quò Lacedæmonij nocentes præcipitabant) abiiciendos cenſuerunt. Cæteri Meſſenij deiecti in Cæadam continuò perierunt. Ariſtomenem autem tum quoque ut antea deorum aliquis conſeruauit. Aiunt etenim Aquilam volatu ſe ſubmiſiſſe aliſque illum ſuſtinuiſſe, donec ad finem barathri perueniret illæſus. Hîc iam Ariſtomenes forti & imperterrito animo mortem expectabat. Sciebat enim fatale hominibus eſſe, vt moreretur. Obuolutus

erat pallio. Tertio autem die pòſt, cùm ſtrepi tum ſentiret, facie detecta, vulpem cadauer corrodentem aſpexit. Tacitus ſiuit illam ad ſ accedere. Eam vt acceſsit, cepit. Et altera man chlamydem mordendam beſtiæ obiiciebat, n læderetur. Fugere volenté ſequebatur per tene bras apprehenſa cauda: cúmque in loca tranſit difficilia eſſet peruentum, à beſtia eſt auulſus. Tandem & cauernam quandam deprehendit & per eam luminis ſplendorem vidit: tunc vul pem dimiſit, cauernámque latiorem manibu reddidit, domúmque in Iram montem incol lumis euaſit. Extemplò Lacedæmoniis eſt pe transfugas nunciatú viuere Ariſtomenem. Hui rumori non minùs fidei eſt adhibitum, quam ſi mortuus ſuis viribus reuixiſſe diceretur. Dum hæc aguntur, Corinthij Lacedæmoniis miſſi exercitum ad expugnandam Iram. Cuius re cùm Ariſtomenes eſſet factus certior per exploratores, nocte ſopôra ſecuros & palantes, nec excubias agé es Corinthios trucidat cum Ducibus, ſpoliaq; diripuit. Quæ res effecit, vt Spartani crederent Ariſtomenem viuere. Lacedæmonij poſt hæc quadraginta dierum inducias cum Iræ incolis pepigerunt: & ipſi quidem domum reuerſi feſtum celebrarunt. Cretenſes autem ſagittarij per Meſſeniam paſsim vagabantur. Ariſtomeni igitur ab Ira propter inducias longiùs profecto, & ſecurè vagâti, ſeptem ſagittarij inſidias ſtruxerunt. Captum autem loris, quæ in pharetris habebant, conſtringunt. Duo itaque Spartam proficiſcuntur, Ariſtomenem captum

captum nunciaturi. Reliqui agellum Meſſeniæ vicum petunt. Habitabat ibi quædam puella cum matre, patre orbata. Hæc nocte præterita per quietem viderat leonem vinctum, & vnguibus deſtitutum à lupis in agrum earũ eſſe perductum. Ipſa verò vinclis leonẽ exoluebat, vnguéſque reſtituebat: & ſic lupi diſperſi à leone ſunt viſi. Tunc autem adducto à Cretenſibus Ariſtomene, intellexit virgo, re vera ſibi offerri, quod noctu antea apparuiſſet, & quis eſſet, matrem interrogauit. Vt rem percepit, Cretenſibus vinum infudit liberiùs. Qui cùm fuiſſent inebriati, pugionem ab eo abſtulit, qui maximè ſomno erat oppreſſus: & ſic Ariſtomenis vincula reſecuit virgo. Ariſtomenes autẽ arrepto gladio Cretenſes interfecit. Hanc poſtea virginẽ duxit vxorem Gorgus Ariſtomenis filius. Hoc enim modo præmia perſoluit Ariſtomenes puellæ pro ſeruata vita. Vndecimo autẽ obſidionis anno fatale iam erat tum Iram capi, tum Meſſenios ſedibus eiici. Habebat enim Ariſtomenis huiuſmodi oraculum,

Cùm Neda curuiuagas ex te caper hauſerit vndas,
Non ego Miſſenam tuear: quia fata propinquant.

Neda fluuius eſt, cuius fontes ſunt in Arcadia, Meſſeniámque ab Elæis diſterminat. Timebant itaque Ariſtomenes, & vates Theoclus (quibus datum fuerat oraculum) ne capri ex Neda biberent. Sed cùm vates Theoclus iuxta Nedæ ripas ambularet, conſpexit caprificũ, quæ ſummis foliis radebat aquas: hanc Græci Olynthum nominant, Meſſenij Tragum, id eſt, ca-

prum. Vnde vates coniecit id voluiſſe Deum ſignificare, inſtaréque iam fatum Meſſeniis. Id ſignificauit Ariſtomeni. Reliquos Meſſenios celauit. Habebant neſcio quid in occulto Meſſenij, quod ſi euaneſceret, futurum erat ex oraculo, vt tota Meſſena ſubmergeretur: ſin verò conſeruaretur, fore, vt regionē aliquando Meſſenij recuperarent. Id cùm certò ſciret Ariſtomenes, oracula noctu aſportauit, & in monte Ithoma defodit, vbi maxima erat ſolitudo: Iouémque & reliquos Deos, qui Meſſeniam vſque ad illa tempora ſeruauerant, adhibuit custodes. Poſt hæc nocte quadam procelloſa cuſtodes deſeruerunt præſidia. Id cùm per paſtorē quendam intelligerent Lacedæmonij, eadem nocte per tenebras inuadunt Meſſeniorū arcē. Quod cùm percepiſſet Ariſtomenes, venit cum Gorgo filio, Theoclo vate, Manticlo, Theocli filio, & aliis. Noctu quidem nihil memoria dignum ab vtriſque eſt geſtū. Orta autem luce, cùm inuicem ſe aſpicere poſſent, Ariſtomenes Meſſeniis oraculum propalauit. Qui in extremā deſperationē adducti in Lacedæmonios, quo quiſque potuit modo, impetum fecerunt. Meſſeniæ item mulieres correptas tegulas & ſaxa aliáque in Lacedæmonios iaculabantur: ſed imbrium & fulgurum violentia oculos Meſſeniorum obcæcabat. Quæ omnia Lacedæmoniorum animos erexerunt. Meſſenij tamen contra fatalem neceſsitatem totis viribus agebant. Tres itaque dies contra Lacedæmonios ſteterūt, & totidem noctes. Prodiit itaque vates Theoclus, & Ariſtomenem

tomenem ſic eſt alloquutus: Quid fruſtra labo
as? Capi Meſſenam prorſus nunc fatale eſt. Vi-
liſti caprificum, Apollo prædixit, mihi commu
nem cum patria mortem Deus intentat. Tu te
pſum, reliquóſque Meſſenios ſerua. Hæc cùm
lixiſſet, in hoſtes irruit, quos ſic eſt alloquutus,
Atqui non perpetuò læti Meſſeniorum opibus
ruemini. Poſt hæc irruptione in hoſtes facta,
nultos occidit, & ipſe interiit. Meſſenios à pu-
gna auocauit Ariſtomenes, quibus præcepit, vt
e ſequerentur, ſi quem ipſe tranſitum prȩberet.
Congregatis igitur vxoribus & liberis in extre-
na parte poſuit filium Gorgum, & Manticlum
ratis filium. Ipſe in principio ad hoſtes conuer
us capitis nutu ac motu haſtæ ſignificauit ſe
ranſitum petere. Lacedæmonij ex Hecati vatis
onſilio aditum patefecerunt, ne rabioſi homi-
nes, & ad extremam deſperationem perducti ſu
pra modum ferocirent. Meſſenios abeuntes ſuſ-
ceperunt Arcades allatis veſtimentis & cibis.
Terrã inſuper cum eis ſunt partiti. Poſt aliquot
deinde dies cùm & Meſſenij & Arcades expe-
ditionem occultam duce Ariſtomene, in Lace-
dæmonios paraſſent, Ariſtocrates (quem ſuprà
diximus pecunia Lacedæmoniorum corruptũ)
hoc conſilium Lacedæmoniis patefecit. Hoc
cùm Arcades intelligerent (nũquam enim ne-
que Arcades, neque Meſſenij proditorem pu-
tarent Ariſtocratem) lapidibus obruerunt, in-
ſepultúmque dimiſerunt. Rurſus Ariſtomenes
cum quinquaginta Meſſeniis Iram montem in-
uaſit, multos ibi Lacedæmoniorum trucidauit,

illorúmq; triumphum vertit in luctũ. Reuerſu in Arcadiã filium Gorgum & Manticlum vatis filium cum exercitibus dimiſit, terras & ſedes quæſitum. Gorgus in Siciliam peruenit,& Zenclam vrbem occupatam Meſſenem nominauit. Manticlus inſulam Sardoã cepit,habitauítque. Ariſtomenes Delphos eſt profectus: quid ſit ei reſponſum,non dicitur. Cum filia poſtea in inſulam Rhodum ſe contulit. Deinde Sardis ad Ardyn Gigæ filium. Cumq; ad regẽ Aphraortẽ animo deſtinaſſet iter, morbo correptus obiit. Neq; enim debebãt Lacedæmonij vlla iam clade poſthæc ab Ariſtomene affici. Mortuo Ariſtomeni Damagetus ac Rhodij monumentum ædificarunt illuſtre, & honores ab eo tempore decreuerunt. Ariſtomenẽ item contendunt Thebanis in Leuctrico prælio auxilium tuliſſe poſt mortẽ:& in cauſa eum potiſsimũ fuiſſe, vt cladẽ acciperẽt Lacedæmonij. Hoc breuiter ex Pauſania. Quibus addimus feſtiuũ Marulli epigrãma.

Mors Ariſtomenis.

Viderat armatas uni dare terga cohortes,
Iuppiter & Martem credidit eſſe ſuum.
Mox ut Ariſtomenis notis procul agnitus armis,
Effulſit uolucris auxiliaris apex:
Macte ait,ô iuuenis,ſi te mea bella tuliſſent,
Non alia cælum tunc eguiſſet ope.

Dignum eſt relatu quod Plinius lib. natur. hiſt. vndecimo, de Ariſtomene ſcriptum reliquit. Hirto corde, inquit, gigni quoſdam homines proditur,neq; alios fortioris eſſe induſtriæ,ſicut Ariſtomenem Meſſenium,qui trecentos occidit Lacedæmonios. Ipſe conuulneratus & captus

Plinij locus de Ariſtomene.

ſemel

ſemel per cauernam latomiarũ euaſit, anguſtos vulpium aditus ſequutus. Iterum captus ſopitis cuſtodibus ſomno, ad ignẽ aduolutus lora cum corpore exuſsit. Tertiò capto Lacedæmonij pectus diſſecuere cauſa videndi, hirſutúmq; cor repertum eſt. Hæc Plin. Vide Plut. in vita Romuli, & Val. Max. in fine 1. libri, cùm agit de Lynceo. Sed in omnib. codicibus inoleuit mendum. Legendum eſt enim ibi pro Athenienſes, Lacedæmonij. Quod clarius eſt, quàm longiori indigeat probatione. Vide etiã Cælium lib. 17. c. 9. In ſepulchro ſunt hæ literæ, D. M. Ariſtomenis, quod eſt, Diis Manibus Ariſtomenis.

Hirſutum cor Ariſtomenis.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.

Suſtine & abſtine.

EMBLEMA XXXIIII.

Et toleranda homini triſtis fortuna ferendo eſt,
Et nimiùm felix ſæpe timenda fuit.
Suſtine (Epictetus dicebat) & abſtine.oportet
Multa pati, illicitis abſque tenere manus.
Sic ducis imperium uinctus fert poplite taurus
In dextro: ſic ſe continet à grauidis.

Taurus quid ſignificet.

SVmptum eſt emblema ex Oro Apolline in Libel.de literis Hieroglyphicis,vbi ſic ait de tauro, Hominem inſtabilis temperantiæ ſignificare volentes, taurum pingunt genu dextrum ligatum: ſic enim non coit. Aſſumitur autem taurus ſemper ad temperantiam ſignificandam: quippe qui poſt conceptum,fœminã non adeat. Hæc ille. Vide adagium, ſuſtine,& abſtine.

Plin. lib.8. cap. 45.

Et *toleranda* &c.Alluſit ad carmẽ Virg.5.Æne.
Quidquid erit ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

Epictetus dicebat. Epictetus Philoſophus fuit inſignis ſeruus,& claudus, cuius extat Enchiridion philoſophicis præceptis eiſdémq; ſaluberrimis refertũ. Quod Politianus Latinitate donauit. Duos Epicteti de ſe verſus citat Aulus Gellius lib. 2.cap.18. quos is ſic Latinos fecit,

Aulus gellius de Epicteto.

Seruus Epictetus fueram,qui corpore mancus,
Pauperie preſſus,charus eram ſuperis.

Duo vitia omnium grauiſſima

Idem Gellius de eodem lib. 17. cap. 19. Solitus (inquit)erat dicere, duo eſſe vitia multò omniũ grauiſsima ac teterrima:intolerãtiam & incontinentiam:cùm aut iniurias, quæ ſunt ferendæ, non toleramus neq; ferimus:aut à quibus rebus voluptatibúſq; nos tenere debemus, non tenemus.Itaq; inquit, Si quis hæc duo verba cordi habeat,eáq; ſibi imperãdo,atq; obſeruãdo curet,

is erit

i erit pleraque impeccabilis, vitamq; viuet tranquillisſimam. Verba duo hæc dicebat, ἀνέχου καὶ ἀπέχου. patere & abſtine. Hæc ille.

In adulari neſcientem.

EMBLEMA XXXV.

Scire cupis dominos toties cur Theſſalis ora
Mutet, & ut uarios quærat habere duces?
Neſcit adulari, cuiquámue obtrudere palpum,
Regia quem morem principis omnis habet.
Sed ueluti ingenuus ſonipes, dorſo excutit omnem,
Qui moderari ipſum neſciat Hippocomon:
Nec ſæuire tamen domino fas. ultio ſola eſt,
Dura ferum ut iubeat ferre lupata magis.

EX Plutarcho de diſcrimine adulatoris & amici, vt ſtatim ſubiiciam. Extant apud Ti-

tum Liuium, Decad. 4. lib. 9. orationes, quibus mutuis conuitiis ſe lacerant Philippus Theſſalorum rex, & ipſi Theſſali coram Legatis, quos Senatus ad diſceptandas controuerſias miſerat. Verba Liuij apponā ex oratione Theſſalorum. Nequicquam & illum victum, & ſe liberatos eſſe, vt equum tenacem non parentem, frænis aſperioribus caſtigandū eſſe. Philippus ſic claudit ſuam orationem, Inſolenter & immodicè abuti Theſſalos indulgentia populi Romani, velut ex diutina ſiti nimis auidè meram haurientes libertatem. Itaque ſeruorum modo præter ſpem repentè manumiſſorum licentiam vocis & linguæ experiri, & iactare ſeſe inſectatione & conuitiis dominorum. Subdit paulò pòſt Liuius in oratione Maronitarum: Itaque dominari aſſentatores regios, his ſolis loqui & in Senatu & in concionibus licere: eos omnes honores & capere ipſos, & dare aliis: optimū quenque, quibus libertatis, quibus legum cura ſit, aut exulare pulſos patria, aut inhonoratos, & deterioribus obnoxios ſilere. Plutarchi verba ſunt: Pulchrè igitur Carneades, qui diuitum & regum filios nihil rectiùs diſcere, quàm equitare affirmabat. Præceptor enim illis inter literarum exercitationes palpatur: illis in palæſtra ſe ſubmittunt Antagoniſtæ, vincíque ſinunt. Attamen equus qui, ſitne princeps an priuatus, diues an pauper ſeſſor ignorat, dorſo excutit indoctum moderatorem. Hæc Plutarchus. Equus verò libertatis eſt inſigne.

Carneadis pulchrum dictum.

Neſciat hippocomon. Alciatus in annotationibus

bus in lib.12.C.in l.non patimur ypocomos,vbi legendum Hippocomos,id eſt, ſtabularios, qui equos curant. ἵππος enim equũ ſignificat, κομέω nutrio,curo. Exiſtimo autem fuiſſe munus publicum eorum qui in id agebantur, vt de provincialibus acceptos cauſa publici curſus equos cura ſua alerent. Hæc ille.

Obdurandum aduerſus vrgentia.

EMBLEMA XXXVI.

Nititur in pondus palma,& conſurgit in arcum,
Quò magis & premitur,hòc mage tollit onus.
Fert & odoratas bellaria dulcia glandes,
Queis menſas inter primus habetur honos.
I puer,& reptans ramis has collige,mentis
Qui conſtantis erit,præmia digna feret.

EX

EX Aulo Gellio in Noctibus Atticis, cuius hæc ſunt verba, Perhercule rem mirandam Ariſtoteles in octauo Problematon, & Plutarchus in 8.Sympoſ.dixit.Si ſupra palmæ, inquit, arboris lignum magna pondera imponas, ac tá grauiter vrgeas,oneréſque,non deorſum palma cedit, nec intra flectitur; ſed aduerſus pondus reſurgit, & ſurſum nititur recuruatúrque.Propterea(inquit Plutarchus) in certaminibus palmam ſignum eſſe placuit victoriæ:quoniam ingenium eiuſmodi ligni eſt,vt vrgentibus opprimentibúſque non cedat. Hactenus Gellius. Quę verba nuſquam viderat, qui in hoc emblemate interpretãdo, magno conatu magnas nugas dicebat. Cùm autorum teſtimonia,quæ videre cótigerat, huc referre pararem, venit in mentem prouerbij,Palmam ferre. Quod ſi legeris, nihil erit amplius, quod deſideres. Vide Philoſtrati Icones lib.1.in Paludibus. Vide Orũ Apollinem lib. 1. Cauſam fornicationis palmæ reddit Plutarchus in Libello de cauſis naturalibus, problemate 32.his verbis,Cur inter omnes arbores ſola palma contra impoſitum onus aſſurgit? vtrùm quòd ignea, & ſpirabilis facultas, qua maximè pollet, cùm tentatur & irritatur, ſeſe exercens magis, & magis erigit? An quoniam pondus ramo ſubitò vrgens,aërem omnem,qui in his eſt, oppreſſum cedere retro cogat, qui deinde reſumptis paulò viribus, aduerſus onus acrius rurſus inſtat? An molles & teneræ virgæ impetum non ſuſtinentes, cùm onus quieſcit, paulatim ſe erigunt, & ſpeciem, quaſi contra

Palma aduerſus pondus reſurgit.

Palma cur renititur oneri.

ra illud aſſurgant, præbent?

I *puer & reptans &c.* Hæc omnia eò tendunt, t pueri laboris admoneantur, qui poſtea dul- iſsimos fructus ſolet elargiri. Neſcio an ad almæ naturam alluſerit Solomon in Canticis ap.7.cùm inquit, Aſcendam in palmam, & ap- rehendam fructus eius. Certè nullus interpre- um eorum, quos viderim, quid literalis ſenſus gnificet, indicat. Phornutus in lib. de natura eorum, cap. de Muſis, loquens de palma, Ar- or hæc, inquit, difficulter ſcanditur, fructúſque roducit dulciſsimos: vt non immeritò etiam ropter haſce cauſas, ea coronentur Muſæ. *Solomonis locus elucidatur.*

Omnia mea mecum porto.

EMBLEMA XXXVII.

Hunnus

Hunnus inops Scythiciq; miſerrimus accola Ponti,
Vſtus perpetuo liuida membra gelu.
Qui Cereris non nouit opes, nec dona Lyæi,
Et pretioſa tamen ſtragula ſemper habet:
Nam murinæ illum perſtringunt undiq; pelles,
Lumina ſola patent, cætera opertus agit.
Sic furem haud metuit, ſic uentos temnit & imbres,
Tutus apúdq; uiros, tutus apúdq; deos.

Biantis apophthegma. SVmptum ex celebri illo Biantis apophthegmate, qui enumeratur inter ſeptem ſapiẽtes, cuius (vt inquit Cicero in Paradoxis) cùm patriam Prienem cepiſſet hoſtis, cæteríque it fugerent, vt multa de ſuis rebus ſecum aſportarent: cùm eſſet admonitus à quodam, vt idem ipſe faceret. Ego verò (inquit) facio. nam omnia mea mecum porto. Hæc Cicero. Hoc tam inſigne dictum, vt nobis in pictura oſtenderet Alciatus, depingit Hunnum pellibus coopertum nihílque pretioſi geſtantem: vnde fit, vt & frigora contemnat, & latrones non pertimeſcat.

Cantabit enim uacuus coram latrone uiator, vt inquit Iuuenalis. Hunni porrò ſunt in Scythia Europæa, iidem cum Sarmatis, de quibus Mela libro 2. *Hũni qui.* Sarmatæ, inquit, auri & argenti maximarum peſtium ignari: vice rerum cõmercia exercent, atque ob ſæuitiam hyemis admodum aſſiduæ, demerſis in humum ſedibus, ſpecus aut ſuffoſſa habitant: totum braccati corpus, & niſi, qua vident, etiam ora veſtiti. *Ouidius.* Ouidius 3. de Triſti.

Pellibus & ſutis arcent mala frigora braccis,

Oráq

Oráq; de toto corpore ſola patent.

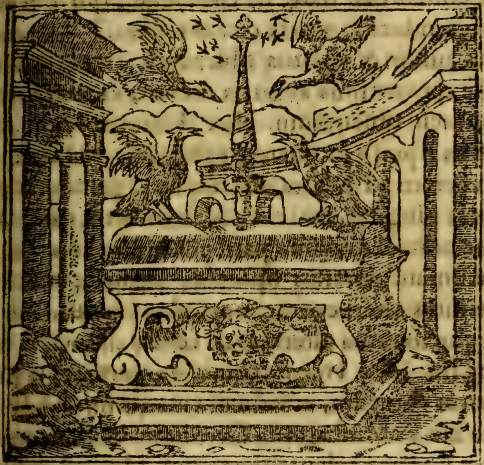
Idem.5.de Triſt.

Quos ut non timeas, poßis odiſſe, uidendo,
Pellibus & longæ corpora tecta coma.

Vide Valerium Maximum lib.7.cap.2.& Alciacum lib.6. Parergon cap.26.

Concordiæ Symbolum.

EMBLEMA XXXVIII.

Cornicum mira inter ſe concordia uitæ eſt,
Mutua ſtátq; illis intemerata fides.
Hinc uolucres hæc ſceptra gerũt, quòd ſcilicet omnes
Conſenſu populi ſtántq;, cadúntq; duces.
Quem ſi de medio tollas, diſcordia præceps
Aduolat, & ſecum regia fata trahit.

Deſum

DEſumptum ex lib.3.de animalibus Æliani Græci ſcriptoris citante Politiano cap.67 Miſcella.in hæc verba,Cornices inter ſe fidiſſimæ ſunt:& cùm ſocietatem coierint,maximo ſ opere diligunt.Neque id genus animalia videa quiſpiam licenter miſceri,& temerè. Quin ho quoque dictitant,qui res iſtiuſmodi callent, al tera extincta, comparem viduam degere. Cæterùm id quoque audio,veteres in nuptiis poſt Hymenæum, cornicem inuocare, ſignúmque id concordiæ dare iis conſueſſe, qui liberûm quęrendorum gratia conueniſſent.Tum qui ſedes auium & volatus obſeruant, inauſpicatum eſſe captantibus auguria dicunt, vnius tantùm cornicis obſequium. Hæc Ælianus. Idem fere Orus Apollo in Hieroglyphicis ſic, Martem & Venerem ſcribentes,aut nuptias, geminas cornices pingunt, marem, & fœminam, quoniam hoc animal duo oua parit: ex quibus marem & fœminam generari oportet, iugati mares cum fœminis alteri cornici non admiſcentur.Itidem neque fœmina alteri mari: verùm diſſociati ſoli degunt. Ideo vnicæ cornici occurrentes augurantur futurum, vt viduali vita ſibi ſit viuẽdum. Sic ille.Vide adagium,Cornicum oculos configere.Cuius explanationem non admittit noſter Alciatus lib.7.Parerg.cap.17.quem vide. Ouidius 1. Faſtor.nonnihil agit de concordia ibi,

Cornicum fidiſſima ſocietas.

Alciatus non admittit explanationem.

Candida te niueo poſuit lux proxima templo,
Qua fert ſublimes alta Moneta gradus.

Et ſecum regia fata trahit. Alludit ad illa famigerata verba,quæ poſuit Saluſtius in Iugurtha, Concor

Concordia paruæ res creſcunt, diſcordia maximæ dilabũtur. Quod & euãgelicæ literæ teſtantur. Secundus verſiculus claudicat: quare quidam repoſuerunt,

Mutua ſtátq; illis intemerata fides.

Concordia.

EMBLEMA XXXIX.

In bellum ciuile duces cùm Roma pararet,
Viribus & caderet Martia terra ſuis:
Mos fuit in partes turmis coëuntibus, eaſdem
Coniunctas dextras mutua dona dare.
Fœderis hæc species, id habet concordia ſignum,
Vt quos iungit amor, iungat & ipſa manus.

SVmpſiſſe Alciatũ hoc emblema ex Cornelio Tacito, vel inde apparet, quod ipſemet Alciatus in ſcholiis, quæ in Tacitum edidit, annotauit, ídque in lib. 2. dextras fidei ſymbolum præferre, adducítque hunc locum ex lib. 18. Centurionémque Siſennam dextras, cócordiæ inſignia, Syriaci exercitus nomine ad Prętorianos ferétem, variis artibus aggreſſus eſt. Eſt & alius locus in Tacito, quo idem ſignificatur. Inquit enim li. 17. Miſerat ciuitas vetere inſtituto dona legionibus dextras hoſpitij inſigne. Poſſe hoc emblema elucidari ex Cornelio Tacito auto mihi fuit amicus ſummus meus Alphóſus Sanctius Balleſta Talabricenſis, cuius ingenium & literas, quas græcas cum latinis feliciter coniunxit, nouiſsima probauerit, quiſquis candido eius mores, vitæque ſummam integritatem fuerit expertus. Cuius eò libentius mihi grata occurrit memoria, quòd de concordia agimus quæ mihi cum eo ſumma intercedit, vt non tantùm manus, ſed & corda vel in magna locorum diſtantia habeamus coniúcta. Emblemati igitur hic eſt ſenſus, Cùm belli ciuilis temporibus totus orbis in duas diuiſus eſſet partes mos fuit, vt quicunque dux vel populus in alteram partem vergeret, offerret, & ſimul acciperet dextras. Intelligo autem dextras coniunctas auro vel argento elaboratas vel depicta hoc enim videtur ſentire Tacitus tribus illis in locis. Vnde conſtat malè depictú eſſe emblem viuorum hominum manus coniungens.

Alphóſus Sanctius Balleſta.

Malè depictum emblema.

Romani à Marte orti.

Martia terra. Romanos à Marte traxiſſe originem

ginem tritum & peruulgatum eſt. Lege Titum Liuium in principio totius operis.

Mos fuit in partes. Sic ordino, Mos fuit dari dextras coniunctas mutua dona, turmis coeuntibus in eaſdem partes, id eſt, cùm turmæ eiuſdem factionis coirent in vnam eandemq; partem, vt bellum inferrent alteri. Hæc ideo lõgiuſculè ſum proſequutus: quia video à plerîſque magni nominis viris aliter, ſed perperam, meo quidem iudicio, paſsim explanari.

Coeuntibus eaſdem. Synæreſis eſt figura, quæ fit, quando duæ vocales in vnicam contrahuntur ſyllabam.

Coniunctas dextras. Dextra fidei dicata eſt. Virgilius 6. Æneidos, *Dextra quid ſignificet.*

— Nec veriti dominorum fallere dextras.

Plinius lib. 11. cap. 45. Ineſt & aliis partibus quædã religio: ſicut dextra oſculis auerſa appetitur, in fide porrigitur. Ouidius 6. Metamorph.

Vt pignus fidei dextras utraſq; popoſcit,
Inter ſeq; datas iunxit.

Cicero ad Atticum, Vbi ſunt illæ denſæ dextræ? Idem in Philippum: Dextræ quæ fidei teſtes eſſe ſolebant perfidia ſunt, & ſcelere violatæ. Dextrã in fide porrigi ideo ait Varro, quòd omnis veterum autoritas dextræ manus virtute conſtaret. Autor eſt Plutarchus Flamines rem diuinam manu ad digitos inuoluta facere cõſueſſe, ſymbolicè ſignificantes, fidem tutandam eſſe, ac eius ſedem in dextris eſſe ſacratam. Quæ Cælius Rhodig. de dextris diſputat lib. 22. cap. 4. ridicula planè ſunt. *Flamines qualiter ſacra faciebant.*

Concordia vnde dicta.

Id habet concordia ſignum. Concordia dicta eſt quaſi cordium coniunctio. Quæ coniunctio quia reipſa nequit fieri, vt ſcilicet corda ipſa amicorum coniungantur, id fit per dextrarum apprehenſionem: dextræ enim parti potior cordis vis incumbit, & ipſa dextra manus eſt cordis potiſsima miniſtra.

Concordia inſuperabilis.

EMBLEMA XL.

Tergeminos inter fuerat concordia fratres,
Tanta ſimul pietas mutua, & unus amor:
Inuicti humanis ut uiribus ampla tenerent
Regna, uno dicti nomine Geryonis.

EX vltimo Iuſtini Hiſtorici lib. vbi hæc verba leguntur, In alia parte Hiſpaniæ, & quæ

ex inſulis conſtat, regnum penes Geryonem fuit. In hac pabuli tanta lætitia eſt, vt niſi abſtinentia interpellata ſagina fuerit, pecora rumpantur. Inde denique armenta Geryonis, quæ illis temporibus ſolæ opes habebantur, tantæ famæ fuêre, vt Herculem ex Aſia prædæ magnitudine illexerint. Porrò Geryonem ipſum non triplicis naturæ (vt fabula proditur) fuiſſe ferût: ſed tres fratres tantæ concordiæ extitiſſe, vt vno animo omnes regi viderentur. Nec bellum Herculi ſua ſponte intuliſſe, ſed cùm armenta ſua rapi vidiſſent, amiſſa bello repetiiſſe. Sic ille. Geryon porrò (vt ad fabulas conuertamur) filius fuit Chryſaoris, qui fuit Meduſæ filius, vt teſtatur Heſiodus in Theogonia, in hâc ſententiam, *Heſiodus.*

Edidit at Chryſaor ſibi Geryonea triſaucem,
Herculis ante ſuos illum uis inclyta tauros
Perdidit, atq; animam claua deponere iuſsit.

Silius Italicus lib. 13. *Silius Italicus.*

Qualis Atlantiaco memoratur littore quondam
Monſtrum Geryones immane tricorporis iræ,
Cui tres in pugna dextræ uaria arma gerebant.
Vna ignes ſæuos, aſt altera pone ſagittas
Fundebat, ualidam fundebat tertia cornum:
Atq; uno diuerſa dabat tria uulnera uiſu.

Talis depingitur Herilus apud Virgilium, *Herilus apud Virgilium.*

Et regem hac Herilum dextra ſub Tartara miſi,
Naſcenti cui tres animas Feronia mater,
Horrendum dictu, dederat terna arma mouenda.
Ter letho ſternendus erat, cui tum tamen omnes
Abſtulit hæc animas dextra, & totidem exuit armis.

Vide Plinium lib. 4. cap. 2. & Pomponiũ Melam

lib.5.cap.6. Ouidius 9. Metamorph.

— Nec me paſtoris Iberi

Forma triplex mouit.

Iſocrates. Huic armenta Hercules abduxit, ab Euriſtheo iuſſus, vt eſt apud Iſocratẽ in Encomio Helenę.

Vnum nihil, duos plurimùm poſſe.

EMBLEMA XLI.

Laertæ genitum, genitum quoque Tydeos unà,
Hac cera expreßit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat, hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cùm duo coniuncti ueniunt, uictoria certa eſt:
Solum mens hominem, dextráue deſtituit.

Ex

Ex lib.10.Homericę Iliad.hoc argumentum fuit deſumptum. Sed ne longum faciam, vide adagium apud Eraſmum, Duobus pariter euntibus. Verba porrò Homerica ſic vertit ille,

At mihi ſi quis alius ueniat comes, ille futurus
Solamen, fueritq; ſimul fiducia maior,
Si duo coniuncti ueniant. Dein hic prior illo,
Si quid opus facto, uidet. Atqui ſolus & unus
Quamuis perſpiciat: tamen eſt mens ſegnior illi, &
Conſilium tenue.

Vide præterea adagiũ, Vnus vir nullus vir. Pręter citata ab Eraſmo loca, illud ab Ariſto. dictum in lib. de moribus octauo ferè in prin. adiicio, Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καὶ γὰρ νοῆσαι, καὶ πρᾶξαι δυνατώτεροι. hoc eſt, Pariter autem ſi duo iter faciant, & maiora mente concipere, & plura conficere poterunt. Attigit & locum Homeri Claudianus, cùm ſic cecinit in Sexto Conſulatu Honorij,

Nunc mihi Tydiden attollant carmina uatum,
Quòd iuncto fidens Ithaco patefacta Dolonis
Indicio, dapibúsq; ſimul, religatáq; ſomno
Thracia, ſopiti penetrauerit agmina Rhæſi,
Graiáq; retulerit captas ad caſtra iugales.

Et Ouidius in Oratione Vlyſsis,

Deniq; de Danais quis te laudátue petitue?
At ſua Tydides mecum communicat acta,
Me probat, & ſocio ſemper confidit Vlyſſe.
Eſt aliquid de tot Graiorum millibus unum
A Diomede legi, nec me ſors ire iubebat.

Laertæ genitum Tydeos. Antonomaſia eſt, vt annotauit Plutarchus in vita Homeri: ſignificat

enim Vlyſſem,& Diomedem. Laërtes pater fuit Vlyſsis, vt liquet ex Ouidio in eadem Oratione,

Nam mihi Laërtes pater eſt, Arceſius illi,
Iuppiter huic.

Tydeus. Tydeus filius Oenei regis Ætoliæ pater Diomedis, fuit magnus bellator, paruus tamen corpore. De quo dictum fuit illud peruulgatum,

Maior in exiguo regnabat corpore uirtus.

De quo ſatis multa Statius, præcipuè lib. 3. The.

Solùm mens hominum. Ordo eſt, Mens, id eſt, illa potentia, qua præſtat ſapiens, deſtitui ſolum hominem.

Firmiſsima conuelli non poſſe.

EMBLEMA XLII.

Oceanus

Oceanus quamuis fluctus pater excitet omnes,
Danubiumq; omnem barbare Turca bibas:
Non tamen irrumpes perfracto limite, Cæſar
Dum Carlus populis bellica ſigna dabit.
Sic ſacræ quercus firmis radicibus aſtant,
Sicca licet uenti concutiant folia.

SVmptũ ex lib. 1. Epigram. Græcorũ titulo, εἰς ἀνδρείαν. Epigramma Græcũ eſt Crinagoræ:

Οὐδ' ἢν ὠκεανὸς πᾶσαν πλημμῦραν ἐγείρῃ,
Οὐδ' ἢν Γερμανίη Ῥῆνον ἅπαντα πίῃ:
Ῥώμης οὐδ' ὅσσον βλάψει σθένος, ἄχρι κε μίμνῃ
Δεξιὰ σημαίνειν Καίσαρι θαρσαλέη.
Οὕτω καὶ ἱεραὶ Ζηνὸς δρύες ἔμπεδα ῥίζαις
Ἑστᾶσιν φύλλων δ' αὖα χέουσ' ἄνεμοι.

ic vertit Ioannes Sleidanus,

Oceanus moueat licet omnes undiq; fluctus,
Et potet Rhenum Theutona terra ſuum:
Non cadet imperium Romæ, quo tempore Cæſar
Præerit, ac ſolus publica facta reget.
Sacra Ioui quercus nam ſi radicibus hæret,
Et tamen aridulas huic rapit aura comas.

ſus eſt Virgilius hac ſimilitudine lib. 4. Æneiɔs, quæ Æneę conſtantiam oſtenderet: quam ɔ Homero ſumpſit, teſte Macrobio lib. 5. ca. 6.

Ac uelut annoſam ualido cum robore quercum
Alpini Boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc,
Eruere inter ſe certant: it ſtridor, & altè
Conſternunt terram, concuſſo ſtipite frondes.
Ipſa hæret ſcopulis, & quantum uertice ad auras
Aetherias, tantum radice in tartara tendit.

de adagiũ, Incus maxima nõ metuit ſtrepitus. *Oceanus quamuis pater.* Dictus Oceanus à ve- *Oceanus unde dictus.*

locitate. ὠκὺς enim citum & velocem ſignificat. Quod videtur innuere Mela Pôponius in principio 3. cùm inquit, Tanta vi ſemper immiſſum, vt vaſta etiam flumina retroagat, & aut terreſtria deprehēdat animalia, aut marina deſtituat. Dicitur autem pater ex Thaletis Mileſij opinione, qui omnia ex aquis generari exiſtimauit. Plutarchus in vita Homeri, adducítque illud Homericum,

Oceanus pater.

Ὠκεανὸς δ᾽ ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Vnde Virgilius 4. Georgicôn,

Oceanúmq; patrem rerum, Nympháſq; ſorores.

Danubiúmq; omnem. Danubius & Iſter idē eſt, teſte Pomponio Mela lib. 2. cuius verba ſunt, Apertis in Germania fontibus, alio quàm deſinit, nomine exoritur. Nam per immania magnarum gentium diu Danubius eſt: deinde aliter appellantibus accolis Iſter fit, acceptíſque aliquot amnibus ingens iam, & eorum, qui in noſtrum mare decidunt, tantùm Nilo minor, totidem, quot ille oſtiis, ſed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit. Hæc ille. Exonerat autem in pontum Euxinum, ſolus in Europa ad Orientem curſum perpetuū dirigens. Vide Plinium lib. 4. cap. 12.

Danubius & Iſter idem.

Barbare Turca bibas. Hæc verba magnam innuunt hyperbolen: idem enim ſonant, ac ſi dixiſſet, O barbare Turca etiam ſi tot hominum millia congregares, quot dicitur olim Xerxes Perſarum rex, à cuius copiis flumina ingentia exſiccata tradit Herodotus, nihil quicquā proficeres, ſi aduerſus inuictum Cæſarem arma mouere

Hyperbole in Turcam.

uere

eres : imò iam omnibus notũ eſt, qualiter ali-
uando ſalutem fuga quæſieris, idque præfractis
ontibus, ne à Cæſarianis capereris. Sed hæc
ò ſunt noſtri inſtituti, & Caroli Cæſaris inui-
iſsimi triũphi & parta gloria, magna deſiderãt
olumina. Vide Pantalæonis Proſopographiã.
Sic ſacræ quercus. Sacræ, Ioui ſcilicet: nã Græ-
a verba ſic habent, ἐν τῷ καὶ ἱεραὶ Ζηνὸς δρύες. Hoc
ſt: ſic & Ioui ſacræ quercus. Cauſam, cur Ioui
t ſacrata hæc arbor, idem Alciatus refert in
ne libri huius ſic,

Quercus ſacra Ioui.

Alciatus.

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruátq; , fouétq;.
Seruanti ciuem querna corona datur.
Glande aluit ueteres, ſola nunc proficit umbra:
Sic quoq; ſic arbos officioſa Iouis.

Spes proxima.

EMBLEMA XLIII.

Innumeris agitur reſpublica noſtra procellis,
Et ſpes uenturæ ſola ſalutis adeſt:
Non ſecus ac nauis medio circùm æquore, uenti
Quam rapiunt, ſalſis iamq; fatiſcit aquis.
Quòd ſi Helenæ aduenìant lucentia ſydera fratres,
Amiſſos animos ſpes bona reſtituit.

MVlti ſunt vel poëtarum vel hiſtoricorum loci, vnde potuit Alciatus hoc ſumpſiſſe epigramma. Apponam igitur potiora: vt diligẽs Lector hac de re facilè ſententiam ferre poſſit. *Theocritus.* Theocritus eidylio 27. multa de Caſtoribus canit. *Pindarus.* Pindarus decima Nemeæorũ ode, ſatis multa de Caſtore & Polluce. Vide Homerum & eius interpretes lib. Iliados 3. in illo verſu,

Κάϛορα θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα

Horatius primo Carminum,

Dicam & Alciden, pueróſq; Lædæ,
Hunc equis, illum ſuperare pugnis
Nobilem: quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit.
Defluit ſaxis agitatus humor,
Concidunt uenti, fugiúntq; nubes,
Et minax (ſic dij uoluêre) ponto,
Vnda recumbit.

Plinius Naturalis hiſtoriæ li. 2. cap. 37. Vide (inquit) nocturnis militum vigiliis inhærere pilis pro vallo fulgorem effigie ea, & antennis nauigantium, aliíſque nauium partibus, ſeu vocal quodam ſono inſiſtunt, vt volucres ſedem ex ſede mutantes. Graues cùm ſolitariæ venêre, mergétéſque nauigia: & ſi in carinæ ima deciderint exurentes. Geminæ autem ſalutares, & proſper

curſu

urſus prænuntiæ: quarum aduentu fugari di-
um illam,ac minacẽ, appellatámque Helenam
:tunt. Et ob id Polluci & Caſtori id numen
ſsignant, eóſque in mari deos inuocant.Homi
um quoque capita veſpertinis horis magno
ræſagio circunfulgent.Omnia incerta ratione,
in naturæ maieſtate abdita.Hæc Plinius.An-
eus Seneca,Naturalium Quæſtionum lib.1.ſic,
rgumentum tempeſtatis nautæ putant, cùm
ultæ tranſuolãt ſtellæ:quod ſi ſignum vento-
um eſt,ibi venti ſunt,id eſt in aëre, qui medius
ter lunam & terram eſt. In magna tempeſta-
apparent quaſi ſtellæ velo inſidentes, adiu-
ari ſe tunc periclitantes exiſtimant Pollucis &
aſtoris numine. Cauſa autẽ melioris ſpei eſt,
uòd iam apparet frangi tempeſtatem, & deſi-
ere ventos. Sic ille. Solet & hoc noſtro tem-
ore id ſplendoris ſiue luminis nautis appare-
, inter procellas & tempeſtates: quo viſo be-
e ſperare incipiunt nautæ, ídque vel D. Nico-
i, vel S.Thermi, ſiue D. Hermiæ numini tri-
unt. Res tamen eſt naturalis (nautarum pace
ixerim) vt maximi nominis Philoſophi pro-
dere.Nam fit hic ignis in infima aëris regione
x fumo pinguiore,qui frigiditate aëris noctur-
i cogitur atque denſatur. Incenditur autem ex
oncurſu duarum cõtrariarum qualitatum,quæ
nter ſe pugnant. Vapor enim calidus eſt, & aër
octurnus frigidus. Concurrunt autem tanti-
per, donec hac agitatione vapor incendatur.
igitur autem pilis, aut antennis nauium, pro-
ter eius grauitatem,vbi tantiſper hæret, donec
incen

Pollux & Caſtor.

Anneus Seneca de maris tempeſtate.

Pollux & Caſtor cauſa melioris ſpei.

incendij materia fuerit abſumpta.

Fatiſcere vnde. *Salſis iamq; fatiſcit aquis.* Seruius in illo Virgilij verſu, remiſque fatiſcunt, ſic inquit: Fatiſcunt abundanter aperiuntur: fatim enim abundanter dicimus, vnde affatim: id eſt, affatim hiſcunt.

Fatim, affatim. *Quod ſi Helenæ &c.* Ita Horatius primo Carminum,

— Sic te diua potens Cypri,
Sic frater Helenæ lucida ſidera,

Caſtor, & Pollux Iouis & Ledæ filij. Intelligit autem Caſtorem & Pollucem, qui, vt in fabulis eſt, Iouis & Lædæ fuerunt filij. Iupiter enim in cygni formam verſus Lædam compreſsit: quæ peperit oua, è quorum altero gemini nati ſunt Caſtor & Pollux: ex altero vero Helena. *Ortus fabulæ.* Quæ fabula ex dictione ὠὸν [illegible] nata eſt, vt ait Athenæus lib. 2. cap. 17. in Dipnoſophiſtis, qui aſſerit ὠὸν, id eſt, ouum, idem apud veteres, quod ὑπερῷον ſignificaſſe, id eſt, ſuperiorem thalamum, cœnaculum, vel cubiculum, quale tribuit Homerus Penelopæ primo Odyſ. Atque ideo nati ex ouis: quia ex ſuperiore parte domus fuerint nati. *Dioſcuri.* Dicútur autem hi gemini Dioſcuri, id eſt, Iouis filij. Quorum fabulam eleganter narrat Ouidius, in fine quinti Faſtorum, his verbis,

Abſtulerant raptas Phœben, Phœbéſq; ſororem
Tyndaridæ fratres, hic eques, ille pugil.
Bella parant, repetúntq; ſuas, & frater & Idas,
Leucippo fieri pactus uterq; gener.
His amor, ut repetant, illis ut reddere nolint,
Suadet, & ex cauſa pugnat uterq; pari.
Effugere Oebalidæ curſu potuere ſequentes:

Se

Sed uiſum celeri uincere turpe fuga.
Liber ab arboribus locus eſt, apta area pugnæ:
Conſtiterant illo nomina fida loco.
Pectora traiectus Lynceo Caſtor ab enſe,
Non expectato uulnere preßit humum.
Vltor adeſt Pollux, & Lyncea perforat haſta,
Qua ceruix humeros continuata coit.
Ibat in hunc Idas, uixq; eſt Iouis igne repulſus:
Tela tamen dextræ fulmine rapta negant.
Iámq; tibi Pollux cælum ſublime patebat:
Cùm mea, dixiſti, percipe uerba pater.
Quod mihi das uni, cælum partire duobus:
Dimidium toto munere maius erit.
Dixit, & alterna fratrem ſtatione recepit:
Vtile ſollicitæ ſidus utrunq; rati.

Sidera. Sidus latinum eſt verbum, ideo ſcribendum cum i, non per y, vt imperiti ſcribunt, & conſiderare & deſiderare. Eſt autẽ ſidus conglobatio multarum ſtellarum, quod aliqui conſtellationem dicũt, vt Taurus, Orion. Quanuis aliquando ſidus pro ſtella ponatur contra præceptum Macrobij. *Sidus.*

In

In Simulachrum ſpei.

EMBLEMA XLIIII.

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſydera uultu?
Cuius penicillis reddita imago fuit?
Elpidij fecere manus: ego nominor illa,
Quæ miſeris promptam ſpes bona præſtat opem.
Cur uiridis tibi palla? Quòd omnia me duce uernent.
Quid manibus mortis tela refracta geris?
Quod uiuos ſperare decet, præcido ſepultis.
Cur in dolioli tegmine pigra ſedes?
Sola domi manſi uolitantibus undiq; noxis,
Aſcræi ut docuit Muſa uerenda ſenis.
Quæ tibi adeſt uolucris? Cornix fidiſſimus oſcen,
Eſt bene cùm nequeat dicere: dicit, Erit.
Qui comites? Bonus euentus, præcépſq; Cupido.
Qui præeunt? Vigilum ſomnia uana uocant.

Quæ

Quæ tibi iuncta aſtat? Scelerum Rhamnuſia uindex,
Scilicet ut ſperes nil niſi quod liceat.

EX multis Authorum locis aptè concinnatum eſt hoc emblema: quapropter ſingula carmina percurramus, vt vnicuique ſuam explanationem adaptemus.

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſidera uultu? Videtur verſiculus exprimere geſtus ſperantium, qui ſemper Cælum intuētur: quoniam omnia bona è Cælis atque à Deo ipſo bonorum omnium datore proueniunt.

Elpidij fecere manus. Nullus extitit, quod ſciã, pictor aut ſtatuarius hoc nomine: ſed eleganter fictum eſt à Græco fonte. ſpes enim græcè dicitur ἐλπὶς, vnde Elpidius.

Ego nominor illa &c. Hæc explicatius dixit Ouidius 1. de Ponto Elegia 7. *Spei encomia.*

Hæc Dea, cùm fugerent ſceleratas Numina terras,
In Diis inuiſa ſola remanſit humo.
Hæc facit, ut uiuat foſſor quoq; compede uinctus,
Liberáq; à ferro crura futura putet.
Hæc facit, ut uideat cùm terras undiq; nullas,
Naufragus in mediis brachia iactet aquis.
Sæpe aliquem ſolers medicorum cura reliquit:
Nec ſpes huic, uena deficiente, cadit.
Carcere dicuntur clauſi ſperare ſalutem:
Atq; aliquis pendens in cruce uota facit.
Hæc Dea quàm multos laqueo ſua colla ligantes,
Non eſt propoſita paſſa perire nece.

Spei quoque commoda ſcribit eleganter Tibul. lib. 2. Eleg. 7.

Iam mala finiſſem letho: ſed credula uitam

Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.
Spes alit agricolas, ſpes ſulcis credit aratris
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum:
Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſin ſpondet mihi: ſed negat illa,
Hei mihi, ne uincas dura puella deam.

Viridis color ſpei dicatus.

Cur uiridis tibi palla? Viridis color non immeritò ſpei ſemper fuit dedicatus, ſimilitudine ducta à ſegetibus, quas quando virides videmus, ſperamus illas ad maturitatem peruẽturas. Hæc ſubindicat Alciatus in illo emblemate de coloribus,

Nos ſperare docet uiridis, ſpes dicitur eſſe
In uiridi, quoties irrita retro cadit.

Quod uiuos ſperare decet. Sic ordino, Præcido ſepultis illud, quod decet ſperare viuos: vt illud, quod, ſit in accuſandi caſu, non aduerbium. Poſt mortem enim nulla eſt ſpes, quam dum viuimus, nullo pacto amittimus. Theocritus,

Theocritus de ſpe.

Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.

Id eſt,

In uiuis eſt ſpes, ſine ſpe ſunt mortui.

Vide adagium, Ægro, dum anima eſt, ſpes eſt. *Cur in dolioli tegmine.* His tribus carminibus tangit fabulã, quam Heſiodus poſuit in lib. 1. ἔργων καὶ ἡμερῶν. Quã quia prolixè ille eſt proſequutus, ſatiùs duxi Lectorem illuc remittere, prælibatis tantummodo, quæ huc pertinebant ſic,

Viuere dulce fuit quondam: ſed tegmen ab urna,
Dum Pandora leuat, totum exiliere per orbem
Curarum infectæ effigies: ſpes ſola remanſit

Intus,

Intus, & è labris ima ſub parte reſedit:
Obſtitit impoſitum nam tegmen abire uolenti.

Eraſmus in adagio, Malo accepto ſtultus ſapit, narrat hāc fabulam,ſed conciſè,& qui videatur innuere Epimetheū aperuiſſe pixidem (ſi pixis vocandum eſt vas illud,quod omnia mala continebat, & non dolium) cùm ipſa Pandora in domo Epimethei repertum vas aperuit. Certè verba Heſiodi non indicant,vas illud poſſe Latinè dici pixidem, *Pixis Epimethei.*

Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι, πίθου μέγα πῶμα ἀφελοῦσα.

Hoc eſt, Sed mulier manibus magnum operculum auferés &c. Vide Plutarchum in Conſolatione ad Apollonium.Moſchopulus in Heſiodum Satyros dicit doliū dediſſe Epimetheo, ante Pandoræ aduentum.

Quæ tibi adeſt uolucris. Duplici de cauſa cornix ſimul cum ſpe coniūgitur.Prima propter oſtētum illud, quod in morte Domitiani contigit. De quo ſic ait Suetonius, Ante paucos, quàm occideretur, mēſes cornix in Capitolio elocuta eſt, ἔσται πάντα καλῶς.Id eſt,omnia rectè procedēt.Nec defuit,qui oſtentū ſic interpretaretur, *Cornix cur ſpei coniungatur. Suetonius de cornice.*

Nuper Tarpeio,*quæ ſedit culmine cornix,*
Eſt bene non potuit dicere, dixit Erit.

Hæc Tranquillus in fine totius operis. Altera eſt cauſa,(vt ego coniecto) propter frequentem iſtius auis clangorē,quæ ſemper ingeminat hoc aduerbiū, cras,cras: vnde meritò ſpei ſymbolū eſt cornix,propterea quòd ſemper qui ſperant, animi pendeant in futurum tempus. *Authoris altera ratio.*

Qui comites? bonus euentus. Circūfertur libellus

Bartolomęi Marliani, qui inſcribitur Topographia vrbis Romæ. Ibi igitur lib. 6. cap. 6. hæc verba reperi, Templi boni euentus veſtigia quadrata, & oblonga ſpectãtur, inter Mineruæ & S. Euſtathij plateas. Colebatur autẽ euentus, vt omnia proſperè fœliciterq; euenirent. Quare

Varro de euentu.

Varro ad Fundaniam ſcribẽs, ipſum inuocauit. Cuius ſimulachrum erat habitu pauperis, dextra manu pateram, ſiniſtra verò tenens ſpicam. Praxitelem huius Diui ſimulachrũ in Capitolio feciſſe teſtatur Plinius. Hæc ille. Vide etiã Alexandrum ab Alexandro in lib. Dierũ genialium lib. 4. cap. 12. Et Plinium lib. 34. cap. 8.

Emendatur verſus.

Qui præeunt? Hæc verba mihi videntur poſſe meliùs legi ſine interrogatione, & ad ſuperiora referri: vt intelligas bonum euentum, & Cupidinem Spei eſſe anteambulones, qui etiam vocantur ſomnia vana vigilum. Sed de hoc liberum eſto iudicium. Hoc autem ex Platone ſumptum eſt, qui τὰς ἐλπίδας ἐγρηγορότων ἀνθρώπων ὀνείρους εἶναι, hoc eſt, ſpes eſſe vigilantium ſomnia. Et Quintilianus lib. 6. cap. 3. ſpes inanes, & tanquam ſomnia quædam vigilantium.

Quæ tibi iuncta aſtat. De Nemeſi Pomponius Lætus ſic ait in Romanarum hiſtoriarum compendio, Virgo & victrix Nemeſis numen fuit,

Nemeſis quod numẽ fuerit.

quo qui ex malefactis delinquebãt, puniebãtur. Vnde victores Nemeſim non fruſtra inuocabant. Romani enim ſemper iuſta mouêre arma. Cæteræ nationes odio, & maleuolẽtia liuoréq; quòd imperium tantæ vrbis iuſtitia augeretur, tela in populum Romanum capiebãt. Nemeſis,

quam

quam plerique exiſtimauêre eſſe vim fortunæ, alij filiam iuſtitiæ, alij vim quandam eſſe inter cæleſtes diſcurrentem prima rerum ſemina, quę fatorum & ſortiũ vires temperat atq; emendat, rebus humanis trutinam adhibens è cælóque terrena deſpectans, nocentes punit, bonis præmia largitur. Et cùm ſit velociſsima, quia diu non permittit impios præeſſe atque graſſari, alata fingitur à veteribus: & eius pedibus ſupponitur rota, cùm citiſsimè diſcurrat. Sed tandem multitudine ſcelerũ indignata, oculos iam diu à rebus humanis auertit, & cum genitrice in remotiore parte cæli vltra terrarum regiones non reditura, renaſcentem vrbem expectat. Rhamnuſia eſt appellata ab Rhãnunte oppido Atticæ regionis, vbi templum & ſimulachrum habuit, & ab Adraſto, Adraſtia. Roma templũ huic Deæ poſuit in Capitolio: vt inde ſuam vrbem poſſet vlciſci. Hæc ille. Marullus libro 3. Epigram. *Rhãnuſia.*

Quænã hæc, tam ſemper quæ læta eſt? optima rerum
Spes bona. Quæ lateri iuncta? potens Nemeſis.
Dux magis an comes eſt? iudex magis. Vnde duabus
Templa eadem? ſperes ne niſi quod liceat.

Si plura de ſpe cupis, adi Stobæũ ſermone 109.

In dies meliora.

EMBLEMA XLV.

Roſtra nouo mihi ſetigeri ſuis obtulit anno,
Hæcq; cliens uentri xenia (dixit) habe.
Progreditur ſemper, nec retro reſpicit unquam
Gramina cùm pando proruit ore uorax.
Cura uiris eadem eſt, ne ſpes ſublapſa retrorſum
Cedat: & ut melius ſit, quod & ulterius.

Mos xeniorũ antiquitus.

SOlebant antiqui (id quod ad noſtra vſque tempora perdurat) mittere mutuò xenia, nouo incipiẽte anno: vt bene diſcamus ſperare, & à lætitia incipiat annus. Hoc repræſentat porculus, qui non retrograditur, cùm paſcitur. Epigramma facile eſt.

Illicitum

Illicitum non ſperandum.

EMBLEMA XLVI.

Spes ſimul, & Nemeſis noſtris altaribus adſunt,
Scilicet ut ſperes non niſi quod liceat.

IN lib. 1. Epigrammatum Græcorum eſt diſtichon ἐις ἐλπίδας. ad quod videtur alluſiſſe Alciatus. Sed diuerſa clauſula. Nam Græcum diſtichon irridendo concludit hoc pacto:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὔνους παρὰ βωμὸν ἔτευξα,
Τὴν μὲν ἵν' ἐλπίζῃς, τὴν δ', ἵνα μηδὲν ἔχῃς.

Sic vertit Politianus,

Spem ſimul & Nemeſim poſita dicat Eunus in ara,
Scilicet ut ſperes omnia, nil habeas.

PVDICITIA.

EMBLEMA XLVII.

Porphyrio domini ſi inceſtet in ædibus uxor,
Deſpondetq́; animum, præq́; dolore perit.
Abdita in arcanis naturæ eſt cauſa: ſit index
Syncerae hæc uolucris certa pudicitiæ.

Cal. Rhodig. lib. 4. c. 10.

Porphyrionis natura.

EX Atheneo in lib. 9 cap. 12. cuius verba ſic tranſtuli: Polemon in quinto eorum, quæ ad Antigonum ſcripſit, Porphyrionem auem refert, in quacunque domo fuerit enutrita, vxorum pudicitiam mirè ſeruare, & eiuſmodi præſenſionem habere in adulteriis: vt ſi tale quid cognouerit, ſtatim domino ſignificet, ſuſpendio vitę finem imponens. Addit pręterea hâc auem non priùs cibum ſumere, quàm loco cõmodo reperto, vbi pauliſper deambulet. Poſtea ſe pul-

uere

ere conſpergens lauat. Sic demum cibũ capit. Ariſtoteles autem eam inter ſciſsipedas cõmemorat, cæruleóque eſſe colore, cruribus longis, roſtróque iuxta caput purpureo, magnitudine Galli gallinacei. Eorum etiam, quæ pedibus aprehendit, ſeruat fruſtula. Fodientis more bibit. Quinque digitos habet, inter quos medius emi iet. Alexander Myndius in 2 de Volucrũ hiſtoria. Libycam eſſe auem dicit, inter Libycos Deos numen habere. Omnia hæc ex Athenæo. Porphyrio (inquit Plinius) ſolus morſu bibit: idem ex proprio genere omnem cibum aqua ſubinde tingens: deinde pede ad roſtrum veluti manu afferens. Laudatiſsimi in Comage. Roſtra iis & prælonga crura rubent. Porphyrio Hiſpanè dicitur Calamõ, vt admonet Antonius Nebriſſenſis in Quinquagenis, cap. 35. De hac aue, vide Ælianum & Oppianum. Ioannes Tzetzes Chiliade 9. ſic ait,

Ὁ πορφύρεον ὄρνεον ἄγαν ὑπάρχει σώφρον,
ὡς εἰ καὶ μόνην ὄψεται πόρνην εὐθέως θνήσκειν.

Id eſt,

Porphyrio auis ualde eſt temperans,
Vt ſi ſolùm meretricem uideat, ſtatim pereat.

Nicolaus Leonicus lib. 3. de varia hiſto. cap. 17. ritè proſequitur Porphyrionis naturam. Fit & in Leuitico mentio cap. vndecimo.

PERFIDIA.

In victoriam dolo partam.

EMBLEMA XLVIII.

Aiacis tumulum lachrymis ego perluo Virtus,
Heu miſera albentes dilacerata comas.
Scilicet hoc reſtabat adhuc, ut iudice Græco
Vincerer: & cauſa ſtet potiore dolus.

EX lib. 3. Epigram. Græcorum, tit. εἰς ἥρωας autore Aſclepiade,

Αδ' ἐγὼ ἀτλάμων ἀρετὰ παρὰ τῷδε κάθημαι
Αἴαντος τύμβῳ κειραμένα πλοκάμους,
Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, οὕνεκ' Ἀχαιοῖς
Αδολόφρων ἀπάτα κρεῖσσον ἐμοῦ κέκριται.

Vrſinus,

Dilaniata comas uiſu miſerabilis, eheu

Con

Conſideo ad cineres hîc Telamoniadæ,
Icta dolore graui, mihi quòd fraus callida quondam
Iudicibus Grais antè locata fuit.

Aliud Epigramma Antipatri eiuſdem ſentētiæ,

Σῆμα παρ' Αἰάντειον ἐπὶ ῥοιτηΐσιν ἀκταῖς
Θυμοβαρὴς ἀρετὰ μύρομαι ἑζομένα.
Ἀπλόκαμος, πινόεσσα διακρίσιν: ὅττι πελασγῶν
Οὐκ ἀρετὰ νικᾶν ἔλλαχεν, ἀλλὰ δόλος.
Τεύχεα δ' ἂν λέξειεν Ἀχιλλέος, ἄρσενος ἀκμᾶς,
Οὐ σκολιῶν μύθων ἄμμες ἐφιέμεθα.

Ego ſic vertebam,

Aiacis propter Rhœteo in littore buſtum
Aſsideo Virtus: nec leuis ira mea eſt.
Dilaniata comas, lachrymans, quòd mouit Achiuos
Non Virtus, quando uicerit arte dolus.
Arma uel hæc dicant Pelidæ fortis, inane
Quid uolumus uerbum? poſcimus arma uirum.

Cæterùm quoniam in hoc Antipatri epigramnate de Rhœteo facta eſt mentio, déque ſepulhro Aiacis, libuit hoc loco nonnihil de hac re, riuſquam ad alia tranſeo, diſputare, etſi comnodiùs id poſſe fieri crederem in illo emblemae, quod de Achillis ſepulchro compoſitum eſt. Cuius initium eſt,

Aeacidæ tumulum Rhœteo in littore cernis.

Achillis ſepulchrũ fuit in Sigæo, Aiacis in Rhœeo Idę mōtis promontoriis. Quod ex Cicerone pro Archia, & Mela lib. 1. cap. 18. & Plinio & ſtrabone liquet. Deceptus igitur Alciatus Soliium ſequutus, qui etiam malè intellectis Plinij erbis Achillem in Rhœteo ſepultum aſſerit. *Achillis ſepulchrũ.* *Alciatus deceptus.*

Iudice Græco. Quanuis in bonam & in malam *Agamemnonem intellige.*

lam partem ſi accipiantur hæc verba, in vtro queſenſu conqueritur Virtus. Ego tamen in malam partem accipio: quoniam Græci malè audiebant circa fidem & probitatem. Vide Adagia, Græca fide, & Pergræcari.

Græca fides.
Pergræcari.

In fraudulentos.

EMBLEMA XLIX.

Parua lacerta, atris ſtellatus corpora guttis
Stellio, qui latebras & caua buſta colit,
Inuidiæ prauiq; doli fert ſymbola pictus.
Heu nimium nuribus cognita zelotypis.
Nam turpi obtegitur faciem lentigine quiſquis,
Sit quibus immerſus ſtellio, uina bibat.
Hinc uindicta frequens decepta pellice uino,
Quam formæ amiſſo flore relinquit amans.

EX

EX Plinij Naturalis hiſtoriæ li. 29. cap. 4. Fit enim inquit, & è ſtellionibus malum medicamentum. Nam cùm immortuus eſt vino, faciem eorum, qui biberint, lentigine obducit: ob hoc in vnguento necant eum inſidiantes pellicum formæ. Idem lib. 30. cap. 10. Operæpretium eſt ſcire, quomodo prærípiatur, cùm exuitur membrana hyberna aliàs deuoranti eam, quoniam nullum animal fraudulētius inuidere homini tradunt. Inde ſtellionem nomen aiunt, in maledictum tranſlatum. Hæc Plinius. Ouid. in lib. Transfor. 5. ſic canit de Latona, & ſtellione: *Stellionis nomen in maledictū tranſlatū.*

Dum ſcribit illa datum: duri puer oris, & audax
Conſtitit ante Deam, riſitq; auidamq; uocauit.
Offenſa eſt, neque adhuc epota parte loquentem
Cum liquida miſta perfudit diua polenta.
Combibit os maculas: & quæ modò brachia geſſit,
Crura gerit, cauda eſt mutatis addita membris,
Inq; breuem formam, ne ſit uis magna nocendi
Contrahitur, paruaq; minor menſura lacerta eſt.
Mirantem, flentemq;, & tangere monſtra parantem
Fugit anum, latebramq; petit, aptúmque colori
Nomen habet, uariis ſtellatus corpora guttis.

Ex his vltimis verſibus patet, cur dictus ſit ſtellio. Græcè dicitur ἀσκάλαφος: quia ſit ἀσκελὴς τῆς ἁφῆς, id eſt, contactu aſper & durus: hinc dictum crimen ſtellionatus, vbicunque titulus criminis deficit. Vide Alciatum lib. 1. Parergon cap. 46. & lib. 8. cap. 5. Venus apud Apuleium de Aſino aureo ſic loquitur de ſuo Cupidine, Quibus modis ſtellionem iſtum cohibeam. *Stellio cur ſic dictus.* *Crimen ſtellionatus.*

Stellatus corpora. Helleniſmus eſt: vt nuda pedem,

dem, hoc eſt ſecundum pedē. Græci ſæpe omittunt hanc præpoſitionem κατὰ, id eſt ſecundum.

Nam turpi obtegitur. Ordo eſt: Nam quiſqui vina biberit, quibus ſit immerſus ſtellio, obtegitur faciem turpi lentigine. Ex verbis Plin citatis, & ex ipſo emblemate videtur addendu in titulo, & Inuidos.

Titulus emblematis emendatur.

Dolus in ſuos.

EMBLEMA L.

Altilis allectator anas, & cærula pennis
Adſueta ad dominos ire redire ſuos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum ſe recipitq; gregem,
Prætenſa incautas donec ſub retia ducat.
Obſtrepitant captæ: conſcia at ipſa ſilet.

Perſi

Perfida cognato ſe ſanguine polluit ales,
Officioſa aliis, exitioſa ſuis.

ALciatus lib. 9. Parergon cap. vndecimo ſic ait. In Milite Plautino vitioſè legitur Paſtrio, cùm legendum ſit, Paleutrio, nomen eteratori, impoſtoríque ſeruo conueniens. Vne & παλεύτριαι, quaſi allectatrices aues Ariſtoteli lib. de hiſtoria animalium 9. turtures vel olumbæ, quæ aluntur, vt alias alliciant, & aupes ad congeneres capiẽdas adiuuent. Quod in coturnicibus fieri conſueuit, itémque anabus: de quibus (eſt enim aucupij genus valè iucundum) nos quandoque ſic carmine lumus,

Locus Plauti emendatus.

Altilis allectator anas, & cærula pennas
Aſſueta ad dominos ire redire ſuos:
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas,
Garrit, in illarum ſe recipitq; gregem:
Incautas donec prætenſa in retia ducat.
Obſtrepitant aliæ: conſcia at ipſa ſilet.
Perfida fraudatrix cognati ſanguinis ales,
Officioſa aliis, inſidioſa ſuis.

actenus Alciatus. Eraſmus in adagio, **Sedens** olumba. Mos eſt, inquit, aucupibus exoculam columbam in reti ponere, quæ ſubſaltans eteras columbas alliciat. Ea græcis dicitur pautria, à verbo παλεύειν, quod eſt, ſeducere, ſiè in laqueum illicere. Ariſtoph. in Auibus de olumbis loquens,

καὶ ἐπαναγκάζει παλεύειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ.

Id eſt,

Et

Et cogit paleutriam agere alligatas in reti.
Vide item Adagium, Pulchrè fallit vulpem. Ari
ſtot. lib. 9. de hiſtoria animalium, cap. 7. ſic ai
Palumbum allectricum (quæ domi excæcati
aluntur) priùs mas, quàm fœmina moritur.

Maledicentia.

EMBLEMA LI.

Archilochi tumulo inſculptas de marmore ueſpas
Eſſe ferunt, linguæ certa ſigilla malæ.

Archilochi maledicentia.

MVlta ſunt Græca Epigrammata in Archi
lochum, & in eius maledicentiam, & Iam
bos. Sed vnum tantùm apponam ex lib. 3. ti
εἰς ποιητάς.

Σῆμα τόδ' Ἀρχιλόχου παραπόντιον, ὅς ποτε πικρὴν
Μοῦσα

Μοῦσαν ἐχιδναίῳ πρῶτος ἔβαψε χόλῳ,
Αἱμάξας Ἑλικῶνα τὸν ἥμερον. οἶδε Λυκάμβης,
Μυρόμενος τρισσῶν ἅμματα θυγατέρων.
Ἠρέμα δὴ παραμείψων ὁδοιπόρε, μήποτε τοῦδε
Κινήσῃς τύμβῳ σφῆκας ἐφεζομένους.

Quidam vertit,

Archilochus iacet hoc in littore tectus, amara
Cuius uipereo carmina felle madent.
Sanguine fœdauit Muſarum Helicona: Lycambes
Luget natarum turpia lora trium.
Hoſpes abi tacitè, moueas ne fortè crabrones,
Illius in tumulo quos habitare uides.

Archilochi crebra eſt mẽtio apud autores. Vide Adagia, Archilochia edicta: & Archilochi patria: & Archilochũ teris: &, Irritare crabrones. Et Alciatum lib. 5. Parergon cap. 18. Valerium Maxi. lib. 6. cap. 3. Ouidium in Ibin, Horat. in arte Poetica, *Archilochus.*

Archilochum proprio rabies armauit Iambo.

Et alibi,

Et agentia uerba Lycambem.

In receptatores ſicariorum.

EMBLEMA LII.

Latronum furúmque manus tibi ſæua per urbem
It comes: & diris cincta cohors gladiis,
Atq; ita te mentis generoſum prodige cenſes,
Quòd tua complures allicit olla malos.
En nouus Actæon, qui poſtquam cornua ſumpſit,
In prædam canibus ſe dedit ipſe ſuis.

Fabula Actæonis. HOc totum Epigramma alluſio eſt ad fabulam Actæonis, de qua Ouidius latè lib. 3. Metamorph. Breuiter autem ſic habet fabula, Actæon venator Ariſtæi ex Autonoë filius, Cadmi nepos, cùm ex venatione laſſus ad fontem potaturus accederet, Dianam ibi vidit nudam lauantem ſe. Quod illa ægrè ferens, in faciem Actæonis

ctæonis aquam inſperſit, ille continuò in cer-
um cõuerſus eſt. Quem cùm canes conſpexiſ-
ent, in eum irruẽtes dilaceratum comederunt.
Janque ita Saturni legibus cautum fuerat (vt
it Callimachus in quodã hymno) vt qui Deum
nuitum cernat, ingenti mercede cernat. Quò
eſpexiſſe videtur Virgil. in Pharmaceut. cùm
ixit,

Fer cineres Amarylli foras: riuóq; fluenti,
Tránſq; caput iace, ne reſpexeris.

Vide pulchrum de Tireſia (qui Pallada quoque *Tireſias.*
idit nudam, & propterea oculis captus eſt) in
Miſcella. Politiani cap. 8. Vide Eraſm. in pro-
uerb. Ale luporum catulos. Actæonis autem
igmentum ſic ad hiſtoriam reducit Palephatus *Palephatus reducit fabulam ad hiſtoriam.*
le fabulis: Actæon Arcadicus genere vir erat
renationis amator, qui quidem ob id multos
anes alebat, & cum eis in montibus venabatur,
bonarum rerum atque facultatis ſuæ negligens
prorſus. Illo autem tempore omnes homines
propriis manibus laborabant, operariíque per
e erant. Actæoni verò rei domeſticæ curam
negligenti, quinimò venationi dũtaxat intento
facultas omnis & vita defecit. Cùm autem ni-
hil amplius in bonis haberet, in illum homines
dicebant, δείλε Ἀκταιῶν, ὃς τῶν ἰδίων κυνῶν κατε-
βρώθης. Id eſt, O miſer Actæon, qui à propriis
canibus conſumptus es. Hæc ille. Conuerſus
autem fingitur in ceruum haud abs re. Nam ſic
aptè ſignificatur ſtultitia. Autor nanque eſt Ari- *Magnum cor habent timida animantia.*
ſtoteles, omnia animalia, quæ magnum cor ha-
bent, timidiora, inſanioráque eſſe. Vnde apud

Homerum Achilles vocat Agamemnonem

Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.

Temulente, qui canis oculos habes, cor autem cerui.

Vide adagium, Ceruinus vir. Plinius quoque autor eſt, pauida eſſe animalia, quibus prægrãde ſit cor: quo in numero refert mures, lepores, aſinos, ceruos &c.

Latrones vnde dicti. *Latronum furumq́.* Latrones olim dicebantur, qui comitabãtur imperatorem, quaſi laterones: quia circa latera eſſe ſolebant, à verbo Græco λατρεύω, quod eſt, inſeruio. Nunc dicuntur viarum obſeſſores, qui publicè & per vim furãtur, à latendo dicti, vel quòd à latere adoriantur.

Quòd tua complures &c. Martialis libro 9. Epigramma. 15.

Hunc quem cœna tibi, quem menſa parauit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mulos, & ſumen, & oſtrea, non te:
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus eris.

In adu

In adulatores.

EMBLEMA LIII.

Semper hiat, ſemper tenuem qua ueſcitur auram,
Reciprocat Chamæleon,
Et mutat faciem, uarios ſumitq; colores,
Præter rubrum, uel candidum.
Sic & Adulator populari ueſcitur aura,
Hiánſq; cuncta deuorat:
Et ſolùm mores imitatur principis atros,
Albi, & pudici neſcius.

PRimus quiſq; verſus eſt Hexameter: ſecundus quiſque Iambicus dimeter conſtans quatuor Iambis, recepto tamen in locis imparibus Spondeo. Sumptum eſt autem Emblema ex Plutarchi libello de diſcernendo amico ab *Vnde deſumptum emblema.*

adulatore. Verùm (inquit) adulatori prorſus i
Chamæleō. accidit, quod ſolet Chamæleonti. Siquidem &
ille colorum omnium exprimit ſimilitudinei
præterquam albi. Itidem adulator cùm ſeſe ſi
milem præſtare nequeat, in his quæ digna ſu
ſtudio, nihil in turpibus inimitatum relinqui
Plinius lib. 8. cap. 33. Reddit ſemper quencun
colorem, quem proximè attingit, præter rubr
candidúmque. Meminit & Ariſtoteles Cham
leontis lib. de moribus 1. cap. 10. & Plutarchu
in Alcibiade. Vide prouerb. Chamæleonte mu
tabilior. Ouidius lib. 13. Metamor.

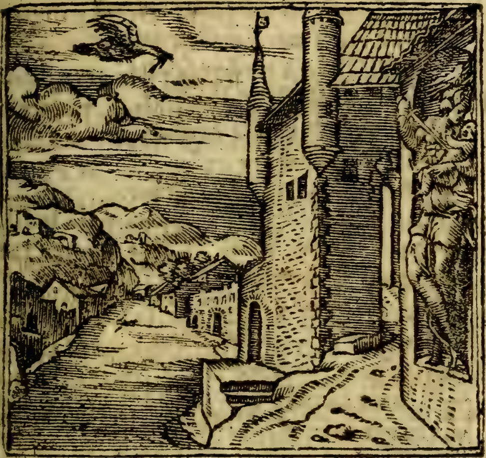
Id quoq; quod uentis animal nutritur & aura,
Protinus aßimilat, tetigit quoſcunq; colores.

Chamæleonta non edere falsò creditū eſt. Falſò creditur Chamæleon nihil edere ac vent
nutriri: quia octo menſium, atque interdum in
tegri anni famem tolerat. Nam cùm pulmoni
bus magnis ſit præditus, ventum intrò magn
impetu attrahit, eóq; intumeſcit. Venatur mu
cas, ſcarabeos, locuſtas, formicas & alia inſect
quibus præcipuè veſcitur. Chamæleon, nome
eſt animalis & herbæ mutantis colorem, à χα
μαὶ, id eſt, humi, & λέων, quaſi leo terreſtri
Ariſtotel. 4. de parti. animal. cap. 11. Omniu
verò ouiparorum pedeſtrium tenuiſsimus Ch
mæleon eſt. Præ nimio nāq; metu, multiform
efficitur. Metus enim refrigeratio per inopia
ſanguinis caloriſque eſt. Vide eundem de na
tura animal. lib. 2. cap. 11. per totum.

Ei q

Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere.

EMBLEMA LIIII.

Colchidos in gremio nidum quid congeris? eheu
Neſcia cur pullos tam malè credis auis?
Dira parens Medea ſuos ſæuiſſima natos
Perdidit, & ſperas parcat ut illa tuis?

EX quodam Archiæ poëtæ Epigram. libro 1. Florilegij, tit. εἰς φιλοςοργίαν, quod ſic ſe habet,

Αἶαν ὅλην νήσοις τε διιπταμένην σὺ χελιδὼν,
Μηδείης γραπτῇ πυκτίδι νοσσοτροφεῖς.
Ἔλπῃ δ᾽ ὀρταλίχων πίςιν σέυ τήνδε φυλάξειν
Κολχίδα, μήδ᾽ ἰδίων φεισαμένην τεκέων;

Sic vertit Marullus paraphraſticè,

Quid uaga tot terras, urbéſq; emenſa uolucris,
Colchidos in ſæuo nidificas gremio?
Pignoribusq; tuis credis malè ſana fidelem,
Ipſa ſuos partus quæ laniauit atrox?
Ni fœtus exoſa tuos Pandione nata
Phaſiaca quæris perdere ſæuitia.

Huc quoque alluſit Politianus,

Medeæ ſtatua eſt miſella hirundo,
In qua nidificas, tuos ne credas
Huic natos, rogo, quæ ſuos necauit.

Multa in Medeam ſunt epigrammata in lib. 4. Epigram. Græco. tit. εἰς ἡρωΐδας. Vnum tamen eſt eiuſdem argumenti, quod vide.

Medea fuit Corinthia.

Dira parens Medea. Medeę patria fuit Corinthus, vt teſtatur Pindarus, ode 13. Olympi. & interpres Apollonij, non Colchi, vt plerique exiſtimant. Sed iam euicit vſus, vt Medea dicatur Colchis, propterea quòd pater eius Aëta Corinthum linquens, Colchos tenuit, vbi regnauit diu: quò appulit Iaſon cum Argonautis, vellus aureum reportaturus; qui illam ſurripiens in patriam adduxit, duóſque ex ea filios ſuſtulit. Sed Iaſon poſtea coactus eſt, filiam Creontis regis ducere

Medea crudelitas.

Medea repudiata, quæ ita ira excanduit, vt duos filios, quos ex Iaſone ſuſceperat, in patris conſpectu trucidaret, nec priùs à cædibus abſtinuit, quàm nouam nuptam cum tota domo concremaret. Tum demum Athenas ſe contulit, Ægeóque Athenarum regi iam ſeni nupſit, &c. Hæc breuiter perſtrinxi, quia nihil tritius, quàm Medeæ hiſtoria. Qui tamen plura cupit, adeat

Senecam

enecam in Tragœdia, cui titulus Medea. Et
)uid.lib.Metamorph.7.

Temeritas.

EMBLEMA LV.

In præceps rapitur, fruſtra quoque tendit habenas
Auriga: effræni quem uehit oris equus.
Haud facilè huic credas, ratio quem nulla gubernat,
Et temere proprio ducitur arbitrio.

PHilon Iudæus lib.1.de vita Moſis ſic ait. In vniuerſum dabat operam, vt ad primos im etus animi reſiſteret, quaſi contumacē equum bſeruans: nimirum, ne inuito auriga ratione, urſum plus ſatis accelerantes confunderent, erturbaréntque omnia. Hæ ſunt enim bono- *Philon Iudæus de Moſe.*

rum & malorum origines: bonorum, ſi ratio t[illegible] neat imperium: contrariorum, ſi affectus ded[illegible] cant obedientiam.

Furor & rabies.

EMBLEMA LVI.

Ora gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptum in ſummo margine carmen habet:
Hic hominum eſt terror, cuius poſſeſſor Atrida
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

EX Pauſania lib. 5. qui primus ἠλιακῶν, cui hæc ſunt verba. Timor Agamemnonis ſcu to inſidet, habens caput leonis cũ hoc carmin[e,]

Οὗτος μὲν φόβος ἐστὶ βροτῶν, ὁ δ' ἔχων Ἀγαμέμν[ων]

Id eſt,

Hic timor eſt hominum, ſed cum geſtans Agamem[non]

Pau

Paulò aliter Homerus Agamemnonis arma depinxit. illius verba nos ſic Latina fecimus, ex lib.11.Iliad.

Accipit ingentem clypeum, pulchrumq; ſuperbumq́;
Orbibus hunc decies circundabat æreus orbis,
Biſq; decem in gyrum radiabant ultima bullis:
Aſt media infixis clauis,atq; ære rigebant.
In medio horribilis ſurgebat Gorgone ſæua:
Vmblicus durus,circum,terrórq;,timórq;.
Deſuper huic inerant cælata argentea lora:
Cæruleus queis terga Draco maculoſa trahebat.
Ipſe triceps ternam tollebat in aſtra coronam.

Orus Apollo ſic inquit, Terrorem ſignificantes, leonis caput pingunt: quoniam hoc fortiſsimum animal, omnibus aſpicientibus timorem incutit. *Leonis caput terrorë ſignificat.*

Cuius poſſeſſor Atrida. Atreus Tantali filius fuit, & pater Agamemnonis, & Menelai, qui etiam Atridæ dicuntur. Horatius, *Atreus.*

— Neſtor componere lites
Inter Pelidem feſtinat,& inter Atridem.

Signa Agamemno tulit. Agamēnon filius Atrei, & Æropes, de quo multa Homerus. Nam rex fuit Mycenarum, & rex regum in expeditione Troiana dictus,ab ἄγαν id eſt, valde, & μίμνω, maneo, duro. quaſi qui diu duret in bello: aut qui in operanda virtute ſit indefeſſus. Paulò tamen aliter deriuat Socrates apud Platonem in Cratylo. quanquam ratio etymologiæ eodem tendat. Etymologia verò hæc, ἀγαςὸς κατὰ τὴν ἐπιμονήν. *Agamēnon vnde dictus.*

In te

In temerarios.

EMBLEMA LVII.

Aſpicis aurigam currus Phaëthonta *paterni,*
Igniuomos auſum flectere Solis *equos.*
Maxima qui poſtquam terris incendia ſparſit:
Eſt temere inſeſſo lapſus ab axe miſer.
Sic pleriq; rotis fortunæ ad ſidera Reges
Euecti, ambitio quos iuuenilis agit:
Poſt magnam humani generis cladémq; ſuámq;,
Cunctorum pœnas deniq; dant ſcelerum.

Phaëthon. HAnc de Phaëthonte fabulam latè proſequ tur Ouidius ex fine 1. Metamorph. per ma gnam partem 2. Idcirco ſuperuacaneum dux tritam fabulam inculcare. Primus verſus huiu epigrammatis alludit ad Epitaphium Phaëtho tis, quod loco citato ſcribit Ouidius,

Hic

Hic ſitus eſt Phaëthon, currus auriga paterni:
Quem ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

[C]itur exemplo Phaëthontis Horatius lib. 4. [C]arminum ad Philonidem amicam, qui illam [m]onet, ne altiora ſe petat, ſic,

Terret ambuſtus Phaëthon auaras
Spes, & exemplum graue præbet ales
Pegaſus, terrenum equitem grauatus
Bellerophontem.
Semper ut te digna ſequare, & ultra
Quam licet, ſperare, nefas putando
Diſparem uites.

[C]icero quoque Offi. 3. ſic de Phaëthonte me[m]init. Ac ne illa quidem promiſſa ſeruãda ſunt, [q]uæ non niſi iis ipſis vtilia, quibus illa promi[ſe]ris. Sol Phaëthonti filio (vt redeamus ad fa[bu]las) facturum ſe eſſe dixit, quidquid optaſſet: [o]ptauit, vt in currum patris tolleretur. Sublatus [es]t, atque is antequam conſtitit, ictu fulminis de[fl]agrauit. Quantò melius fuerat, in hoc pro[m]iſſum patris non eſſe ſeruatum? Hæc ille. Pli[n]ius Nat. hiſto. li. 37. cap. 2. Phaëthontis, inquit, [fu]lmine icti ſorores fletu mutatas in arbores po[p]ulos, lachrymis electrum omnibus annis fun[d]ere iuxta Eridanum amnem, quẽ Padum vo[c]amus, vt plurimi poëtæ græci dixerunt. Sed [p]aulò inferiùs ſubdit, Phaëthõtem in Æthio[p]ia Ammonis obiiſſe Theophraſtus aſſerit &c. [V]ide Icones Philoſtrati, tit. Phaëthon, & Plutar[c]hum de Sera numinis vindicta.

Ciceronis locus de fabula Phaëthontis.

In eos,

In eos qui ſupra vires quicquam audent.

EMBLEMA LVIII.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora ſomno
Sub picea, & clauam cæteráq; arma tenet,
Alciden Pygmæa manus proſternere letho
Poſſe putat, uires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, uelut pulices, ſic proterit hoſtem,
Et ſæui implicitum pelle leonis agit.

Philoſtrati locus de Pygmæis.

PHiloſtrati verba ſubiiciam Latinè, quæ ſ ſe habent: Herculem in Libya dormier tem, poſt Antæum ſuperatum, Pygmæi inu: dunt, vt Antæum vlciſcerentur: cuius ſe fr: tres aſſerebant, non quòd athletæ, aut illi par eſſent, ſed quòd terrigenæ, & alioqui fortes. Q bus

lis è terra exeuntibus(nam veluti formicæ ter-
am habitant)concitatur arena, non aliena, ſed
oppria, propriiſque manibus culta paſcuntur.
ùm meſsis aduenit, ſecuribus dicuntur vti in
icas, eò quòd arbores eas arbitrentur. Sed ô
neritatem, Herculem dormientem ſe interfe-
uros aſſerunt, quem nec vigilantem formida-
nt. Ipſe verò ex palæſtra defeſſus in arena cu-
t dormiens, exanimiſque ante ipſum iacet An
us. Pygmæorum verò manus Herculem cir-
nſiſtit: vnáque phalanx ſiniſtram, duæ dextrã
uadunt. Sagittarij & funditores pedes obſi-
ent, ingentes tibias non ſine admiratione ſpe-
antes. Alij caput oppugnant, inter quos erat
x, húcque machinas omnes impellunt, arcem
luti munitiſsimam expugnaturi, admouent
nem comæ, oculis ſarculos, naribus & ori fo-
s: ne cùm caput captum fuerit, poſsit Hercu-
s reſpirare. Dum hæc circa dormientem agũ-
r, ecce hic erigitur, tantúmque ridens adeſſe
ſcrimẽ, hoſtes colligit vniuerſos, inque pellem
onis congerit, ad Euriſtæum (vt coniecto) re-
rtaturus. Hæc ex Philoſtrato, quæ ſatis no-
rum declarant emblema. De Pygmæis vide
riſtot. 8. de nat. ani. cap. 12 & Plinium lib. 7.
p. 2. Homerus autem in principio 3. Iliados
eminit huius rei, carmina ſic obiter vertebã,

Ac ueluti ſonitus ingentes æthere ab alto
Ingeminant triſtes imbres hyememq; peroſæ,
Læta grues cani repetentes littora Ponti,
Pygmæa bellum genti crudele minantes,

omponius Mela lib. 3. cap. 9. loquens de ſinu
Arabi

Arabico, Fuere(inquit) interius Pygmæi mini-tum genus, & quod pro ſatis frugibus contr grues dimicando defecit. Solinus in Thraci ponit Pygmæos, in vrbe Gerania. vnde fugato à gruibus ait Plinius lib.4.cap.11.Ouid.lib.Me tamorph.6.ſic ſcribit,

Altera Pygmææ factum miſerabile matris
Pars habet,hanc Iuno iuſsit certamine uictam
Eſſe gruem,populumq; ſuis indicere bellum.

Vide Iuuenalem Satyra 13.

Cubitus dicitur græcè πυγών, vnde appella Pygmæos tradit Euſtathius. Vide adagia, Py gmæorum acrothinia coloſſo adaptare,& Com munis Mercurius.

Alcides vnde dictus. *Alcidem Pygmæa.* Sic ordina,Pygmæa manu putat poſſe proſternere letho Alcidem, dũ dor mit,&c.Alcides dictus eſt Hercules, vel ab au Alcæo,vel ἀπὸ τῆς ἀλκῆς,id eſt,fortitudine.

Pelle leonis agit. Id eſt, portat, vel adducit a Euriſtæum.Vide verba vltima Philoſtrati citata

Impoſi

Impoſsibile.

EMBLEMA LIX.

Abluis Aethiopem quid fruſtra? ah deſine, noctis
Illuſtrare nigræ nemo poteſt tenebras.

DIſtichon Luciani, quod reperies in lib. 2. Epigrammaton Græcorũ tit. *εἰς ἀδύνατον* ſic,

Εἰς τί μάτην νίπτεις δέμας Ἰνδικόν; ἴσχεο τέχνης,
Οὐ δύνασαι δνοφερὴν νύκτα καθηλιάσαι.

Eraſmus,

Abluis Aethiopem fruſtra, quin deſinis artem?
Haud unquam efficies nox ſit ut atra, dies.

Eſopicus apologus extat de quodam, qui emit Ethiopem, ratúſq; illum colorem non natura, ſed præteriti domini negligentia accidiſſe, perpetuis lotionibus, miſerum vſque ad morbum *Apologus Aeſopi de Aethiope.*

diuexauit. Vide prouerbium, Æthiopem lauas. Et, Æthiops nunquã dealbeſcit. Natiuũ Æthiopum nigrorem ex ſideris vicini vapore putat Plinius accidere. Ouid. 2. Metam. ad fabulam retulit, ex incendióque Phaëthontis accidiſſe, vt Æthiopes nigreſcerent.

Sanguine tum credunt in corpora ſumma vocato,
Aethiopum populos nigrum traxiſſe colorem.

Æthiops autem dicitur à verbo Græco αἴθω, ardeo & ὤψ aſpectus quod ſolis vicinitate torreatur

Cuculi.

EMBLEMA LX.

Ruricolas, agreſte genus, plerique cuculos
Cur uocitent, quænam prodita cauſa fuit?

Vere nouo cantat Coccyx, quo tempore uites
Qui non abſoluit, iure notatur iners.
Fert oua in nidos alienos, qualiter ille
Cui thalamum prodit uxor adulterio.

EX Alciato lib. 7. Pare rg. cap. 5. ſenſus emblematis eſt, Per cuculum ſignificantur deſides agricolæ, deinde illi, quorũ vxores alteri ſe dedunt. Alciati verba ſunt, Ego (inquit) cuculos peculiari conuitio agricolas dictos apud veteres legi, qui negligentes ſocordes, tardíque eſſent: quòd non priùs putatas vites haberent, quàm cuculus canere cœpiſſet. Horatius,

Magna compellans uoce cuculum.

Græcè κόκκυξ à voce dicitur, vt appareat veteres Græcos ypſilon per v, eo more quo nos Latini facimus, pronunciaſſe. Recẽtiores Grammatici cuculos dici hos homines putant, à natura auis, quæ in alienũ nidũ, maximè hypolaidis (quam ipſi corucã vocant) oua ſua trãsfert. Sed hac ratione non cuculi, ſed corucæ dici debuiſsẽt: cùm non ipſi in alienũ, ſed alij in ſuũ nidũ congerẽt: vnde & adulteriũ dictũ, quaſi ad alterius torum. Hæc Alciatus. qui illã recentiorũ opinionẽ non probat. Eius ſententiã in fine emblematis aperiam. Latiùs hæc proſequitur Eraſmus duobus adagiis Cuculus &, Hernioſi in campum. ibíq; citat Plinium & Heſiodum, à quibus hæc ſumpta ſunt, alióſque præterea. Addit inſuper: quin arbitror in conuitio cuculi alluſum ad vocẽ cucandi. Quod autem ibi diſſerit de penultima longa, non omnino probo. Nanq; & breuẽ & productam reperire licet. Horatius in Sermo. *Grammaticorum error.*

Ceßiſſet magna compellans uoce cuculum.

Martialis,

Quanuis per multos cuculus cantauerit annos.

Cuculi varia quantitas.

Inuenio autem & quantitatem in hoc nomine variam, cuculus, cuculus, cuculus. Ariſtoteles li. de natu. ani. 6. cap. 7. ſic ait, Pullos cuculi nemo ait ſe vidiſſe. parit tamen: verùm non in nido, quem ipſe fecerit: ſed interdum in nidis minorũ auium, & oua, quæ aliena reperit, edit. Maximè verò nidos palumbum petit: quorum & ipſorũ oua eſu abſumens ſua relinquit. Multa quoque repetit de cuculo lib. 9. cap. 29. per totum. Nicolai Leoniceni circunferuntur problemata naturalium. In quorum 28. ſic inquit, Cur cuculus auis in alienis (vt aiunt) ſemper parit nidis? An quia natura duce animantium nonnulla pro ſui cuſtodia, multa callidè & prudẽter facere videntur? Quamobrem rationis nõ omnino expertia eſſe bruta pleriq; philoſophorum contenderunt. Timiditatis igitur ſuæ conſcius cuculus, vtpote qui à minimis quibuſque vellicetur auiculis, ita non fore tutã generi ſuo ſtirpem ratus, ni fefellerit, nullum facit nidum: ſed ad alios deuolat, vbi adulterato fœta nixu pro ſuo alienum, & ſubdititium educat cuculum.

Nicolaus Leonicenus de cuculo.

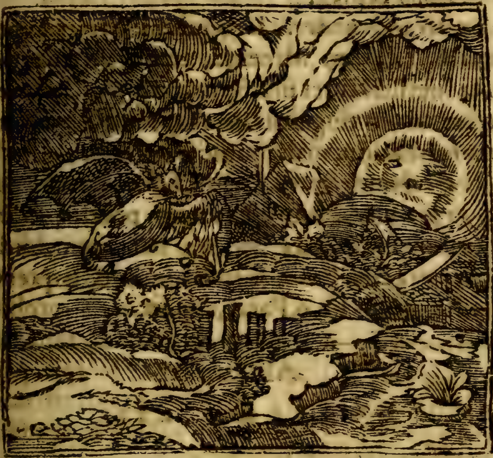
Agricolæ cur vocati cuculi.

Fert oua in nidos alienos. Agricolæ non vocãtur cuculi, propterea quòd cuculi naturã imitẽtur, ſed quòd domi habeãt cuculũ, id eſt adulterum. Sic igitur ordino: Fert cuculus oua in nidos alienos, qualiter ille, id eſt adulter, cui vxor, ſcilicet aliena, prodit thalamũ, ſcilicet mariti, adulterio, id eſt, adulterando. Vide Plinium lib. 18. cap. 26.

Veſperi

Veſpertilio.

EMBLEMA LXI.

Aſſumpſiſſe ſuum uolucri ex Meneide nomen,
Socraticum autores Chærophoonta ferunt.
Fuſca uiro facies, & ſtridens uocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.

SVmptum ex Suida in dictione χαιρεφῶν. Fuit Chærephō Socratis diſcipulus, qui propter aſsiduum in literis laborem, macilentus, pallidúſque fuit, dictúſque ob hoc Veſpertilio. Quapropter prouerbium increbruit in macilentos & pallidos propter ſtudiū, Nihil differs à Chęrophonte. De quo vide Eraſmū, & Cæliū Rhodig. lib. 7. cap. 22. Hic eſt ille Chærophon, vt ait Laërtius in Socrate, cui Pythia de Socrate reddidit celebre illud oraculum, ἀνδρῶν ἁπάντων *Chærephon quis.*

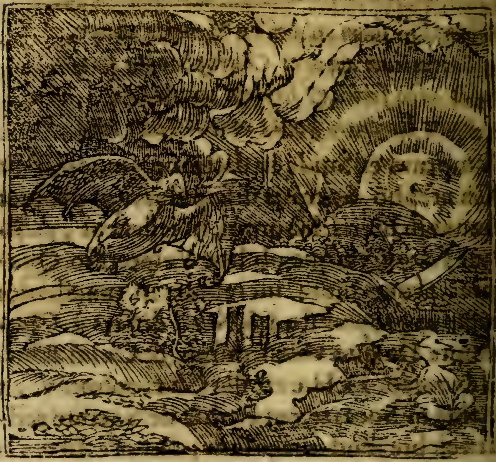
Σωκράτης σοφώτατος. Mortaliū vnus Socrates verè ſapit. De veſpertilione vide Pliniū lib. 10. cap. 61. & lib. 11. cap. 37.

Mineides. *Ex Meneide nomen.* Legendum Mineide per tertiam vocalem. Mineides autẽ Thebanæ ſorores fuerũt, Minei filiæ: quæ quia Bacchi ſacra ſpreuerunt, in veſpertiliones ſunt verſæ, quarum transformationem depingit Ouid. lib. 4

Chærephoonta ferunt. Lege Chærephoonta per *αι* non per *οι*. additum eſt autem o poeticè. Nam dicendum erat Chærephonta. Eſt autem accuſatiuus græcus. Pro hoc emblemate & ſequenti vide Alciatum lib. 9. Parer. cap. 16.

Aliud.

EMBLEMA LXII.

Veſpe

Veſpere quæ tantùm uolitat, quæ lumine luſca eſt,
Quæ cùm alas geſtet, cætera muris habet,
Ad res diuerſas trahitur, mala nomina primum
Signat: quæ latitant, iudiciúmque timent.
Inde & philoſophos, qui dum cœleſtia quærunt,
Caligant oculis, falſáque ſola uident.
Tandem & verſutos, cùm clàm ſectentur utrunq;,
Acquirunt neutra qui ſibi parte fidem.

IDeſt, Veſpertilionis nomēclatura multa ſignificamus. Nam vt diximus præcedenti emblemate, veſpertilionē vocamus illum, qui vocem, cutem, & colorem propter ſtudia conſumpſit. Veſperilio etiam debitorem malæ fidei ſignificat, qui metu creditorū etiam interdiu latitat, noctu prodit, vt indicat Alciatus de rerū ſignif. Quod ab Æſopica fabella tractum eſt de Veſpertilione, Mergo & Rubo. Vide Eraſmum in adagio, Veſpertilio. Significat præterea veſpertilio ineptum philoſophū, qui dum arcana naturæ conatur indagare, nihil aſſequitur præter meras nugas: quales multos noſtro tempore videmus. Quod tractum eſt ab imbecillitate oculorum veſpertilionis, qui Solis iubar non poteſt aſpicere. Poſtremò illū deſignat, qui ſtudet ſuam fidem in ſoluendo ſtabilire, vt ſibi credatur pecunia: & vir ſtudioſus & frugi vult haberi, vt facilius decipiat. Sed nulla in parte poteſt fidem facere. Quod ductū eſt à natura animalis, quod nec mus planè, nec auis eſt, vt dicebat Varro citāte Nonio Factus ſum verſpertilio, nec in muribus planè, nec in auibus ſum. Huc alluſit Politianus in quadam Epiſtola. Dum nec mures

Veſpertilionis varia acceptio.

planè, nec aues ſumus: vtriſque tamen nos probare tẽtamus. Orus Apollo, Hominem (inquit) imbecillem καὶ προπετευόμενον, id eſt leuẽ, & temerarium ſignificare volentes, veſpertilionem pingunt. Hæc enim auis, cùm pennas non habeat, volat tamen.

Mala nomina. Id eſt debitores, vt paſsim inuenias apud autores.

Ira.

EMBLEMA LXIII.

Alcæam ueteres caudam dixere leónis,
Qua ſtimulante iras concipit ille graues.
Lutea cùm ſurgit bilis, crudeſcit & atro
Felle dolor, furias excitat indomitas.

Plinius

PLinius Natur. hiſtoriæ lib. 8. cap. 16. Leonũ, inquit, animi index cauda, ſicut & equorum aures. Nanque & has notas generoſiſsimo uique natura tribuit: immota ergo placido, lemens, blandienti, quod rarum eſt. Crebrior nim iracundia, cuius in principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incremẽo flagellantur. Ita enim legendum cenſet hunc ocum doctiſsimus Ferdinandus Magiſter Pinianus in ſuis caſtigationibus Plinianis. Cælius Rhodig. lib. 13. cap. 8. Quoniam verò (inquit) Plinius ſcribit leonem conuerberando ſe caula, ſtimulandóque in prælium excitari, ſciendũ ſt ex hoc facto dici eam ab eruditiſsimis Alæam, ἀπὸ τοῦ δι' αὐτοῦ εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι, quòd eius ncitamento ad fortitudinem exciteтur. Plutarhus in libello de vita Homeri, ſic ait, loquẽs de eone, οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μαστίεται, hoc eſt, Cauda latera, & coſtas vtrinque flagellat. Eſt autem verſiculus Homericus. Vide Orum Apollinem lib. 1. & 2. Nicolaus Leoicenus in ſuis quæſtionibus naturalibus duas eddit cauſas, cur leo moueat in iracundia caudã. nquit enim, Cur leones in iracundia terga ſua auda flagellant? An quia leonum animi index ſt cauda? & reliqua Plinij verba. An quòd iraundia, accenſo circa præcordia calore, proenire dicitur? Calidi autem eſt mouere cùm omnia, tum ea magis, & crebrius, quæ mobiliora exiſtunt, qualis ſanè in animantibus omnibus ſt cauda. Interpres Apolloni, lib. 4. à quo videur emblema deſumptum, varias huius nomi-

Leonum animi index cauda.

Cur leo moueat in iracũdia caudã.

nis affert etymologias. Inquit enim, ἀλκαία λέ-γεται κυρίως ἡ τοῦ λέοντος οὐρά, ἀπὸ δ' αὐτῆς εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι Id eſt, Alcęa propriè dicitur leonis cauda, ab eo, quòd illa ſe ad fortitudinem excitet. Reliqua apud eundem require. Luca. lib. 1. ſic,

Alcæa unde dicta.

Lucanus de cauda leonis.

Mox ubi ſe ſæuæ ſtimulauit uerbere caudæ.

Vide Gellum lib. 7. cap. 29.

In eum qui ſibi damnum parat.

EMBLEMA LXIIII.

Capra lupum non ſponte meo nunc ubere lacto,
Quòd male paſtoris prouida cura iubet.
Creuerit ille ſimul, mea me poſt ubera paſcet.
Improbitas nullo flectitur obſequio.

EX

EX lib. 1. Epigrāma. Græco.tit. εἰς εὐχαρίστους καὶ ἀχαρίστους. Si græcum epigramma cupis, ide Eraſmum in prouerbio, Ale luporum ca-ulos Eraſmi verſio Latina hæc eſt,

Lacto lupum uberibus propriis, nō ſpōte, ſed horſum
Me demens adigit paſtor ut id faciam.
In me rurſus erit fera, poſtquam creuerit ex me,
Natura haud unquam uertitur officiis.

Improbitas nullo &c. Conſonant hæc verba cū ocratis dicto, κακοὺς ποιῶν εὖ θρέψαι λύκους. hoc ſt, malis faciens bene, nutrit lupos. Hiſpanè di-imus, *Cria el cueruo, ſacarte ha el ojo.* *Socrates.*

Fatuitas.

EMBLEMA LXV.

Miraris

Mirariſ noſtro, quòd carmine dicerik Otus,
Sit uetus à proauis cùm tibi nomen Otho.
Aurita eſt, ſimiles & habet ceu noctua plumas,
Saltantémq; auceps mancipat aptus auem.
Hinc fatuos, captu & faciles, nos dicimus Otos,
Hoc tibi conueniens tu quoq; nomen habe.

EX Athenæo lib. 9. qui cùm ferè ea quæ ex Ariſtotele citabimus, diſputauerit, ſubdit: Vnde effectum eſt, vt qui facilè decipiuntur, Comici ex re ipſa Otos vocauerint. Vtitur autem in hoc Epigrammate Alciatus quodam ridiculi genere, de quo meminit Quintilianus lib. 6. cap. de riſu, his verbis: Fiunt & detracta & adiecta aſpiratione, & binis coniunctis verbis &c. Iocatur enim Alciatus in quendam Othonem, vocando eum Otum, id eſt, ſtultum ob vocabuli ſimilitudinem. Porrò de Oto ſic ſcribit Ariſtoteles lib. 8. de natu. anima. cap. 12. Otus noctuæ ſimilis eſt, pinnulis circiter aures eminentibus præditus: vnde nomen accepit: quaſi auritũ dicas. Nonnulli vlulam eũ appellant, alij aſionem. Blatero hic eſt, & hallucinator & planipes: ſaltãtes enim imitatur. Capitur intentus in altero aucupe, altero circumeunte, vt noctua. Cælius Rhodig. lib. 3. cap. 29. ab auribus, inquit, quæ græcè ὦτα dicuntur, corriuatur Otus: veluti auritus dicatur, pinnulis circa aures prominentibus. Vlulam nonnulli interpretãtur, alij aſionẽ. Scitum eſt, quod ſcribit Ælius Dionyſius. Auis hæc, inquit, laudata, & ſaltãs capitur, veluti Nycticorax. Vnde Otos itẽ dicimus, qui nullo negotio decipiuntur, aut gloriæ vanitatem affectan

Oti qui dicantur.

Otus cur ſic dictus.

ſtantes, id eſt, κενόδοξοι. Hactenus Cælius. Plinius lib. 10 cap. 23. Otis bubone minor eſt, noctuis maior, auribus plumeis eminentibus. vnde & nomen illi. Quidam Latini Aſionem vocant: imitatrix aliàs auis ac paraſita, & quodam genere ſaltatrix. Capitur haud difficulter, vt noctua, intenta in aliquo circumeunte alio. Otus hiſpanè vocatur *mochuelo.* Otis hiſpanè *çauda.* quanuis interdum hæc nomina confundantur. *Otis quæ.* *Aſio.*

Mancipat aptus. Mancipare verbum eſt Iuriſconſultorum: ſignificat, manucapere. *Mãcipare.*

Obliuio paupertatis parens.

EMBLEMA LXVI.

Cùm lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq; fame captum deuorat hinnuleum,

Reſpi

Reſpiciat ſi fortè aliò, uel lumina uertat,
Præſentem oblitus quem tenet ungue cibum,
Quæritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam.
Qui ſua neglexit, ſtultè aliena petit.

EX Plinio lib. 8. cap. 22. Cuius ſunt verba, Sũ (inquit) in eo genere, qui ceruarij vocatur qualem è Gallia in Pompeij Magni arena ſpectatum diximus. Huic quanuis in fame mandenti, ſi reſpexit obliuionem cibi ſurrepere aiũt digreſſúmque quærere aliud. Solinus hoc explicatius dixit cap. 8. Coeunt, inquit, lupi toto anno non amplius dies duodecim. Veſcuntur in fame terra. At hi, quos ceruarios dicimus, quanuis poſt longa ieiunia repertas ægrè carnes mandere cœperint, vbi quid caſu reſpiciunt, obliuiſcuntur, & immemores præſentis copiæ, eunt quæſitum, quam dereliquerunt ſatietatem. Meminit & Eraſmus in ſimilibus.

Subes

Superbia.

EMBLEMA LXVII.

En ſtatuæ ſtatua, & ductum de marmore marmor,
Se conferre deis auſa procax Niobe.
Eſt uitium muliebre ſuperbia, & arguit oris
Duritiem, ac ſenſus, qualis ineſt lapidi.

MVlti tum Græcorum, tum Latinorum hãc Niobes fabulam narrant, vt mox ſubiiciemus. Sed dicamus hoc emblema ex Iuuenalis Satyra 6. præcipuè ſumptum, vbi ille hanc fabulam commemorat, vt mulierum ſuperbiam notet, quæ multorum ſæpe malorum cauſa fuit. Sic igitur inducit Iuuenalis Niobes maritum Amphionem clamantem ad Apollinem: *Fabula Niobes.*

Parce precor, Pæan, & tu depone ſagittas.
Nil pueri faciunt, ipſam configite matrem,

Amphi

Amphion clamat: ſed Pæan contrahit arcum.
Extulit ergo gregem natorum, ipſumq; parentem,
Dum ſibi nobilior Latonæ gente uidetur,
Atq; eadem ſcropha Niobe ſœcundior alba.

Emẽdatur verſus Iuuenalis. Quibus in carminibus (vt hoc quoque obiter dicamus) legendum puto,

Parce precor Pæan, & tu Dea depone ſagittas.

Nam Apollo mares, Diana fœmellas interficie bat, vt patet ex Homeri verſibus, quos iam ap ponam. Fabulam autem non aliunde petendam putaui, potius, quàm ex Eraſmi Chiliadibus quæ ſic ſe habet, in adagio Niobes mala. Erat inquit, Niobe filia Tãtali, vxor Amphionis, quæ filios habebat ſex, totidẽ puellas. Eo ſucceſſu in ſolens contẽpſit Latonam, quæ non niſi duorũ mater eſſet, Apollinis ac Dianæ Hãc fabulæ na rant, poſt occiſos liberos (quos permultos ha bebat) præ dolore in ſaxum conuerſam fuiſſe, il lud innuentes, immodico dolore diriguiſſe. Id ſaxum, quod fabulę dedit occaſionẽ, in Sypilo Phrygiæ conſpici tradit Homeri Scholiaſtes, la chrymarũ fontes emittens. Ouid. Metam. li. 6. fa bulá elegantiſsimè narrans de ſaxo ſic loquitur

Flet tamen, & ualidi circundata turbine uenti
In patriam rapta eſt ubi fixa cacumine montis,
Liquitur, & lachrymis etiamnum marmora manant

Hactenus Eraſmus. Cicero 3. Tuſculanar. Et *Niobe cur fingitur lapidea.* Niobe (inquit) fingitur lapidea, propter æternum, credo, in luctu ſilentium. Verba Homeri ſic vertit Nicolaus Valla,

Aureo ſex natas arcu cecidiſſe Dianæ,
Ac totidem Phœbi iuuenilia corpora telo

Infelix

Infelix uidit Niobe:cùm ſe illa per omnes
Oſtentat populos, nec demens cedit honori
Inſignis Latona tuo:quia numero fælix
Natorum.Sed te genitam Titanida Cęo
Arguit enixam geminos:qui numina facti
Tam facilè exitio potuerunt tradere plures.
Nona dies illos funeſta morte iacentes
Vidit adhuc:nec enim tumulari Iuppiter ipſe
Paſſus, & in lapidem populum conuerterat omnem.
Luce tamen decima,miſerantia numina Diuûm
Mandauere ſolo.Niobe tot funera uidit:
Et potuit tandem lachrymis ſaturata dolorem
Indulſiſſe epulis.Sypili nunc monte ſub alto
In lapidem uerſa aſpicitur,ſimuliſq; gementi
Supplicia expendit ſuperis,ubi numina mille
Nympharum ſub tecta colunt Acheloia circum
Littora,ubi toties iuuat indulgere choræis.

Meminit huius fabulę & Q.Calaber li.1.de re-
ictis ab Homero. Cuius verba ſic latina feci,

In Sypili ſcopulis,Niobes ubi corpora quondam
In ſaxum uertere Dei,nunc ſaxa per uda
Diſtillant lachrymæ,nebulæ caligine miſtæ
Circunſtant lapidem,damnoſa umbracla colonis.
Hanc faciem ueniens longis ſtupet aduena ab oris,
Et gemebunda piè miratur lumina petræ,
Fœmineam ſpeciem referentis imagine luctus.

Gellius lib.19.cap.6.ſic ait: Mira & propè adeò ridicula diuerſitas fabulæ apud Græcos poëtas deprehenditur ſuper numero Niobes filiorum. Nam Homerus pueros puellásq; eius ſenos dicit fuiſſe.Euripides bis ſeptenos.Sappho bis nouenos,Bacchilides & Pindarus bis denos.Qui-

Varietas in numero filiorum Niobes.

dã alij ſcriptores tres fuiſſe ſolos dixerũt. Mult Niobe inuenies epigrammata Græca lib. 3. Flor legij tit. εἰς ἀρχαίους τίνας. Et li. 4. εἰς ἡρωίδας, qu omiſi breuitatis gratia. Niobé in marmor con-

Pauſanias de Niobe.

uerſam etiãnum lachrymas emittere in Sypilo autor eſt Pauſanias in Atticis, qui aliquãdo il-luc, vt videret, acceſsiſſe dicit his verbis, Ad the-atri verticem ex mediis ſaxis ſpelunca in arcem ſubiit, impoſito tripode, in quo Apollo & Diana ſunt Niobes filios necantes. Niobem ego quoq; vt viderem Sypilum montem cõſcendi. Sed vbi prope acceſſeris, videas ſaxum & rupem præci-pitem, nullam prorſus effigiem præferentem, nec mærorem. Quod ſi procul abſcedas, intueri videaris flentem & mæſto vultu mulierem. Hoc

Palephatus qualiter fabulam intelligat.

carminibus iam citatis innuit Ouidius. Pale-phatus in libello, de non credendis fabulis ſic ait, Niobem dum viueret, ſuper filiorum ſepul-chrum lapidem factã eſſe memorant. Quicunq; autem ex lapide hominem, rurſúmque ex ho-mine lapidem fieri poſſe credit, ſtultus hic qui-dem planè eſt. Verum autem ſic habet, Niobe, mortuis ſuis liberis, cùm lapideam imaginem ſibi conſtituiſſet, eam ſupra natorum ſuorum ſepulchrum poſuit. Nóſque ipſi hanc vtiq; qua-lis reuera eſſet, inſpeximus. Hæc Palephatus. Nos verò dum epigrammata Græca euoluere-mus, ſic diſtichon ex tempore vertimus,

Viuebam. fecêre Dei me marmora: marmor
Sed rurſum uiuit munere Praxitelis.

Oris duritiês.

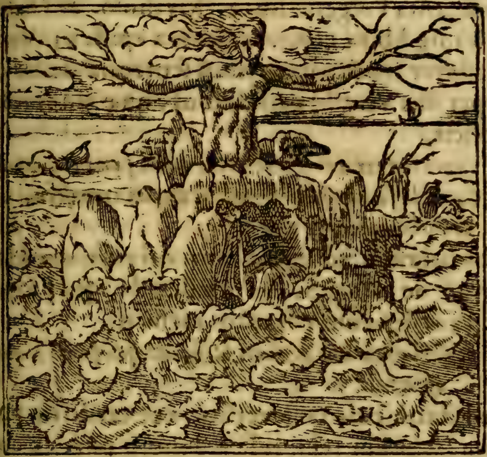
Et arguit oris duritiem. & ſuperbia arguit duri-tiem oris atq; ſenſus, qualis ineſt lapidi. Senſus

eſt

ſt genitiuus. Huic conſonat Terentij illud, os lurum, pro impudente.

Impudentia.

EMBLEMA LXVIII.

Pube tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis, Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus.
At Scylla eſt nullus cui ſit in ore pudor.

SCyllæ fabula notiſsima eſt. Refertur ab Ouidio Meta. 14 in prin. & ab Eraſmo in prouerb. Charybdim fugiens incidi in Scyllam. Virgilius ſic Scyllam depingit,
At Scyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris
Ora exertantem, & naues in ſaxa trahentem,

Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo
Pube tenus: poſtrema immani corpore piſtrix,
Delphinum caudas utero commiſſa luporum.

Scylla mythologicè quid. Quæ carmina mythologicè intelligenda ſunt de libidine, impudentia, confuſione. Scylla enim meretrix eſt, quæ canibus, lupíſq; inguina commiſcet. Ita Fulgent. lib. 2. Mytholo. & Cælius Rhodig. lib. 14 cap. 3. & Seneca epiſt. 93. Variæ feruntur Doctorum virorũ ſententiæ de Scylla ſuper illis Virgilij carminibus, quæ ſunt in Bucolicis,

Quid loquar aut Scyllã Niſi, quam fama ſequuta eſt,
Candida ſuccinctam latratibus inguina monſtris,
Dulichias uexaſſe rates?

Vbi primùm aduertendum voluiſſe quoſdam Virgil. de vtraq; Scylla intellexiſſe: quapropter ſic excudendum curarunt carmen,

Quid loquar aut Scyllam Niſi, aut quã fama ſequuta eſt. &c.

Sed duriuſculus eſt verſus, nec credo ſic poëtam ſcriptum reliquiſſe: ſed more poëtico confudiſſe fabulas; vt vnã pro altera Scyllam acciperet. Nam & ipſe in Ciri varias refert opiniones. Quẽ vide. Et Propertius lib. 4. ſic loquitur,

Quid mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos,
Candidáq; in ſæuos inguina uerſa canes?

Ouidius in Amoribus,

Per nos Scylla patri canos furata capillos
Pube premit rabidos inguinibúſq; canes.

Idem 2. de remed. amo.

Præterita cautus Niſeida nauita gaudet.

Alciatus lib. 1. Parer. cap. 6. contendit, Virgilium

τὸ περὶ

τὸ φρέπτον ſeruare voluiſſe, quę vt plurimùm falſa eſt. Quod mihi non placet. Succurrit mihi nunc Ariſtotelis locus in lib. de moribus 2. circa finem, nuſquam quod ſciam, ab interpretibus declaratus, qui & ſi ad noſtrum emblema non maximè pertineat, ab Scylla tamen, & Charybde non abhorret omnino. Quem locũ pro viribus explanare tentabimus, lõgè aliter, quàm omnes intelligunt, quos & legere & audire contigerit. Verba igitur Ariſto. hæc ſunt; Quare omnes, qui mediocritatem inueſtigant & exquirunt, primùm ab eo debent, quod magis ei contrarium eſt, diſcedere, quemadmodum Calypſo monebat, *Ariſtotelis locus explanatur.*

Extra undam & fumum longè compelle carinam.

Hæc Ariſto. Quo in loco primò eſt notandum lapſum Ariſtotelem memoria, vt ſæpe ſolet, cùm citat Homerum. Nam vt omnes ibi notant Calypſo poſuit pro Circe. Sed ego pro Calypſo reponendum cenſeo, Vlyſſes. Nam locus, quem Ariſtoteles citat eſt apud Homerum lib. Odyſſ. 12. Verba autem ſunt Vlyſsis ad nauclerum ſuum, iubentis, vt nauem deflectat longè à fumo & vnda, vbi erat Charybdis. Nam de Scylla non auſus eſt Vlyſſes verbum facere, ne & ſocios & nautam terreret multitudine periculorũ, vt ipſemet Vlyſſes paulò inferius teſtatur. Denique intellige fumum & vndam tantùm pro Charybdi. Monet enim Ariſtoteles, vt quãdo vitium aliquod fugere voluerimus, in contrarium deflectamus. Sic enim medium melìus tenuerimus: idq; probat experimento illorum, *Ariſtotelis lapſus memoria.*

Eraſmus fruſtra putauit, Fuge fumum & vndam eſſe adagium.

qui contortas virgas in rectum dirigunt. Ex his collige fruſtra ſcripſiſſe Eraſmum adagiũ illud, extra fumum & vndam. Namque neq; adagium illud eſt, nec locus explicatur, nec meritò taxatur Argyropylus, qui & ſi non omnino ſcopum tetigit, minùs tamẽ aberrauit in ſua traſlatione. Præterea verſiculus ille, qui circũfertur incerto autore,

Incidit in Scyllam cupiens uitare Charybdim,

Verſiculus explicatur.

malè intelligitur à noſtris. Non enim ſignificatur minus periculum vitans in maius incidere. Sed contrà. Nam Scyllam minus malum eſſe, quàm Charybdim, notius eſt, quàm vt egeat admonitione.

Philautia.

EMBLEMA LXIX.

Quòd

Quòd nimiùm tua forma tibi Narciſſe placebat,
In florem & noti eſt uerſa ſtuporis olus.
Ingenij eſt marcor, cladéſq; Philautia, doctos
Quæ peſſum plures dátq; deditq; uiros:
Qui ueterũ abiecta methodo, noua dogmata quærunt,
Nilq; ſuas præter tradere phantaſias.

NArciſsi fabula refertur ab Ouidio. 3. Meta. Emblema autem ſumptum eſt ex ipſa nominis etymologia. Siquidem Narciſſus dictus eſt à Narce, teſte Plinio li. 21. cap. 19. Eſt autem Narce, νάρκη ſiue νάρκωσις, ſtupor, torpor, diſſolutióue membrorum. Et Narciſſus flos, ſi diutius naſo admoueatur, mentis torporem inducit, de quo vide Marcellũ Virgilium in Dioſcoridem. De Narciſſo vide Icones Philoſtrati tit. Narciſſus. & Statium lib. 7. Thebaidos. *Narciſſus vnde dictus* *Narciſſus flos.*

De philautia vide quid dicat Ariſt. lib. moral. 9. cap. 7. & 8. & Eraſmus in prouerb. Suum cuiq; pulchrum. & in promerb. φίλαυτοι, φιλαυτία, vt vertit Horatius, eſt cæcus amor ſui. Cuius verba ad Bacchum elegantiſsima ſubſcribam: *Philautia*

— Sæua tene cum Berecynthio
Cornu tympana, quæ ſubſequitur cæcus amor ſui,
Attollens uacuum plus nimio gloria uerticem.

Qui ueterum abiecta methodo. Methodus eſt compendioſa via, ſeu præceptio: ſiquidem ὁδὸς viam ſignificat, & μέθοδος viam breuiuſculam, & compendioſam, quà incedere vetuit Pythagoras. Vnde abbreuiationes & artium præceptiones hoc vocabulo ab Ariſt. intelliguntur. *Methodus.*

Pauſanias in Bœoticis, ſic ait de Narciſſo, In Theſpienſium terra locus eſt, qui Danacum ap- *Fabula Narciſsi.*

pellatur. Ibi Narciſsi fons viſitur. Et aquam hãc inſpexiſſe Narciſſum ferunt, qui non intellexit ſuam ſe vmbram videre, ac ſeipſum à ſemetipſo amari ignorauit, atque hoc amore iuxta fontem contabuit. Sed id planè inſulſum eſt eò deméti quenquam peruenire, vt ex amoris ardore hominem ab hominis vmbra dignoſcere nequeat. Verùm de eodem & alia quædã narrantur prioribus minùs nota. Sororem Narciſſum gemellã habuiſſe, tum in aliis rebus ſpecie planè ſimili, tum eandem: vtroſq; comam habuiſſe, iiſdémq; veſtibus fuiſſe indutos, ſimul item venatum exiiſſe: at Narciſſum in amorem incidiſſe ſororis. Mortua autem puella fontem adiit, & ſuam ſe videre imaginem intellexit. Qua re intellecta, non nihil in amore ſenſit alleuationis, tanquam non ſuam vmbram, ſed ſororis imaginem conſpicaretur. Hęc Pauſanias, qui & Narciſſum herbam, multò ante Narciſsi mortem fuiſſe, teſtimoniis antiquiſsimorum probat

Garru

Garrulitas.

EMBLEMA LXX.

Quid matutinos Progne mihi garrula ſomnos
Rumpis? & obſtrepera Daulias ore canis?
Dignus Epops Tereus, qui maluit enſe putare,
Quàm linguam immodicam ſtirpitùs eruere.

CVm Luſcinia, nō cum hirundine loquitur autor, quæ (vt quidam tradunt) antequam eſſet auis, Progne vocabatur, hanc garrulam vocat: quia cantare ſimul nocte diéque poteſt, vt inquit ille: ductus præterea veteri prouerbio. Daulia cornix: quod in garrulos & canoros dicitur, & de luſcinia intelligitur. Martialis etiam, vt ſtatim ſubiiciam, garrulam illam vocat, quanuis aliter intelligit transformationem. Plinius quoque garrulum cantum luſciniæ vocat li 10. *Progne cur garrula vocata.*

P 5

cap.29.Vide adagium Luſciniæ deeſt cantio. Fabulam narrat Ouid.6. Metamorph. Ex Ouidio tamen in hoc loco non conſtat, quæ illarum in luſciniam,quæue in hirundinem ſit transformata.At in 2.Faſto.Prognem in hirūdinem tranſformatam canit,

Fallimur,an ueris prænuntia uenit hirundo,
Et metuit,ne qua uerſa recurrat hyems.
Sæpe tamen Progne nimium properaſſe quereris:
Virque tuo Tereus frigore lætus erit.

Martialis Philomelam in Luſciniam commutatam ait lib.14.Epigram.

Flet Philomela nefas inceſti Tireos:& quæ
Muta puella fuit,garrula fertur auis.

Statius hirundinem videtur innuere his verſibus,

— non ſic Philomela penates
Circuit amplectens,animámque in pignora transfert.

M. Varro de luſcinia. Marcus Varro, Luſciniola (inquit) quòd luctuosè canere exiſtimatur, atque eſſe ex Attica Progne facta auis.Ouidius ad Liuiam de morte Druſi Luſciniam intelligit,cui tribuit filium, & in vmbroſis ſyluis commorari dicit.vnde collige hanc ante fuiſſe Prognem.

Talis in umbroſis mitis nunc denique ſyluis
Deflet Threicium Daulias ales Itym.

Gabrias etiam Græcus fabulator Itym filium facit Luſciniæ, vnde apparet rectius declaraſſe Probum, quàm Seruium illud Virgilij carmen ex Ecloga 6.

Quas illi Philomela dapes,quæ dona pararit.

Atqui(inquit Seruius)Progne fecit:ſed abutitur nomine,

omine, aut illi imputat propter quam factum ſt. Probus autem Prognem in Luſciniam dit transformatam. Vide Cælium Rhod.lib. 29. ap.26 Ioannes Tzetzes in Chiliadib. Prognem n luſciniam, Philomelam in hirundinem mutatam dicit. Alciatus more poëtico confundit omina:& Prognem pro Philomena poſuit.

Daulias ore canis. Daulia vel Daulis regio eſt Locrorum teſte Plinio lib.4.cap.3. Fuit ſub ditione Terei regis Thracũ. Hinc Daulias. Auem orrò ipſa philomelam lingua carere, pro certo ffirmare poſſum, niſi me oculi fallunt. Nã diebus ab hinc paucis, cùm hæc ſcriberem, amicus uidam meus mihi commoſtrauit philomelam n cauea concluſam, quam cùm inde extraxiſſemus, pertenue veſtigium linguæ vix potuimus eperire: quæ res non paruam mihi præbuit admirationem, tantam ineſſe huic auiculæ ſuauiatem cantilenæ, & vocis criſpationem, nullam amen linguam, qua id poſsit modulari, niſi forè eam in gutture habet abſconditam. Vnde nõ bs re finxerunt poëtæ, Philomelæ præciſam fuiſe linguam Vide Ariſto.9.de hiſto.animal.ca.15.

Daulias.

Philomela lingua caret.

Inuidia

Inuidia.

EMBLEMA LXXI.

Squallida uipereas manducans fœmina carnes,
Cuiq; dolent oculi, quæq; ſuum cor edit.
Quam macies, & pallor habent, ſpinoſaq; geſtat
Tela manu. Talis pingitur inuidia.

PVlchrè deſcribit Ouid. 2. Metamorph. & inuidiæ domum, & ipſam inuidiam eiúſque effectus ſic,

Protinus inuidiæ nigro ſquallentia tabo
Tecta petit: domus eſt imis in uallibus huius
Abdita, Sole carens, non ulli peruia uento
Triſtis, & ignaui pleniſſima frigoris, & quæ
Igne uacet ſemper, caligine ſemper abundet.

& infrà,

— Videt intus edentem

Vip

Viperas carnes uitiorum alimenta ſuorum
Inuidiam,uiſaq; oculos auertit,at illa
Surgit humo pigrè ſemeſarúmq; reliquit
Corpora ſerpentum,paßúq; incedit inerti.
Pallor in ore ſedet,macies in corpore toto:
Nuſquam recta acies,liuent rubigine dentes.
Pectora felle uirent,lingua eſt ſuffuſa ueneno:
Riſus abeſt,niſi quem uiſi mouere dolores:
Nec fruitur ſomno,uigilantibus excita curis,
Sed uidet ingratos,intabeſcitque uidendo
Succeſſus hominum,carpitque & carpitur unà,
Suppliciúmq; ſuum eſt.

Et infrà,

— Baculúmque capit,quem ſpinea totum
Vincula cingebant,adopertaq; nubibus atris,
Quacunque ingreditur,florentia proterit arua,
Exuritque herbas,& ſumma cacumina carpit,
Afflatúque ſuo populos,urbéſque,domóſque
Polluit.

Multa ſunt in hanc materiam ſcripta apud poëtas & oratores.Vide opuſculum Verg.de Liuore.& Horatium in Epiſtolas.Cicero 3. Tuſcula. inuidiam dixit eſſe ægritudinem ex alterius rebus ſecundis.Dicitur porrò inuidia ab in,quod ſignificat aliquando valde : & video. Quia qui inuidentia laborant, ſemper oculos & animum in eum,cui inuident,habent. *Inuidia quid.*

Vipereas. Vide diuum Baſilium in prin. libelli de Inuidia.

Luxuria

Luxuria.

EMBLEMA LXXII.

Eruca capripes redimitus tempora Faunus
Immodicæ Veneris ſymbola certa refert.
Eſt eruca ſalax, indéxq; libidinis hircus,
Et Satyri nymphas ſemper amare ſolent.

EX Pauſania videtur deſumptum, cuius verba ſunt, ex li.1. Euphemus Car. narrabat, ſe cùm in Italiam nauigaret, vi ventorum ad mar extimum excuſſum, inſuláſque ibi multas eſſe quas vocabant Satyrias: incolas ineſſe rubicun dos, & caudas in imo dorſo habere, equinis no multò minores. Hos ad nauigium accurriſſe nullámque vocem edidiſſe: ſed mulieribus nau aduectis manus inieciſſe: nautas verò timor correptos, barbaram mulierem in inſulam tan der

Inſulæ Satyriæ.

em proieciſſe. Eam Satyros non ſolùm qua arte conſuetudo permittat: verùm etiam toto orpore libidinosè violaſſe. Hæc ille. Quos verò atyros Græci vocabant, Latini Faunos appelınt, qui dij nemorum habiti ſunt, & agrorum. eruius in ſeptimo Æneidos, Faunus (inquit) Fauna dicti ſunt à vaticinando, id eſt, à fano: vnde & fatuos dicimus incõſideratè loquenès. De Fauno cùm de Pane Deo agemus, plura icemus. Siquidem, vt doctis placet, Pan Inuus, Faunus pro eodem ſumuntur. Eruca, & vernis eſt & herba calidæ virtutis. De qua hîc Aliatus loquitur. Vocatur ab Ouidio in lib. de emed. amo. Salax, ſic, *Satyrorum libido.* *Fauni.* *Eruca vermis & herba.*

Nec minùs erucas iubeo uitare ſalaces.

e hac agemus inferius.

Hircus. Græcis τράγος. Caprarum admiſſaius eſt, atque mirum in modum zelotypus, & bidinoſus. Vnde dixit Apuleius, homo ſordius, & hircina libidine fętés. Et Horat. in Epod. *Hircus libidinoſus et Zelotypus.*

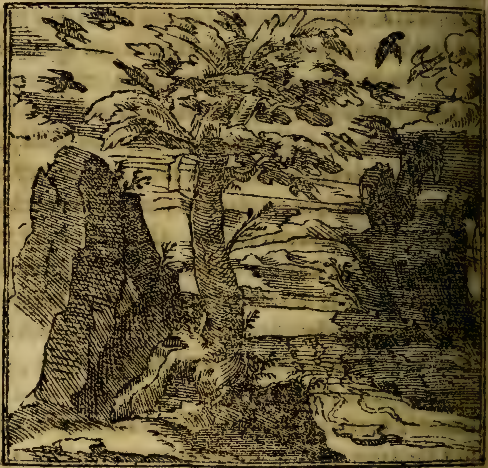
Libidinoſusq; imolatur caper.

rimum diſtichon ſic ordino, Faunus capripes dimitus tempora eruca immodica, refert cer ſymbola Veneris, id eſt luxuriæ.

Luxu

Luxurioſorum opes.

EMBLEMA LXXIII.

Rupibus aëreis ſummiq; crepidine ſaxi
Immites fructus ficus acerba parit,
Quos corui comedũt,quos deuorat improba corni:
Qui nihil humanæ commoditatis habent.
Sic fatuorum opibus paraſiti,& ſcorta fruuntur:
Et nulla iuſtos utilitate iuuant.

Diogenes Cynicus.

EX Diogenis apophthegmate. Diogene enim Cynicus apud Laërtiũ,luxurioſos di cebat ſimiles ficubus,quæ per pręcipitia naſcũ tur: quarum fructus homo non guſtat. Cor autem & vultures comedunt. Idem ferè Gale nus in ſuaſoria ad artes oratione. Verba Galer ſic ſe habent, Rectè igitur, inquit, vterque d

Galenus de ficu.

Dem

Demoſthenes & Diogenes:quorum alter oues aureo vellere opertas eos vocat, qui diuites idémq; rudes ſint: alter eoſdem fico in præcipitio natæ aſsimilandos arbitratur. Vt enim eius fructus non homines, ſed corui graculíq; depaſcuntur: ſic talium diuitum opes, nihil proſunt bonis ciuibus:ſed ab adulatoribus abſumi cernuntur. Qui tamen poſt(ſi tamen locupletis res omnis conſumpta eſt) huic fortè occurrentes, cùm eius cognitionem diſsimulent, ſine ſalutatione prætereunt. Qua de re nec ille inelegans, qui huic locupletum generi ſimilitudinem cum fontibus eſſe oſtendit: quandoquidem hos(cùm fortè humore omni exhauſti ſint)qui antè ab iiſdem aquari ſolebant, mox abducta veſte permingunt. Hæc Galenus. Quæ ad emblematis declarationem ſatis eſſe puto. Illud tantùm addam videre mihi meliùs quadrare pro emblematis tit. fatuorum opes, quàm luxurioſorum opes. Aut pro luxurioſis effuſos & prodigos intellige:quare hoc emblema non fuerat hoc loco ponendum. *Emēdatur titulus emblematis.*

Q

Tumulus meretricis.

EMBLEMA LXXIIII.

Quis tumulus? Cuia urna? Ephyrææ eſt Laidos: ah n
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma, illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi uult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprehenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quòd & ipſa teneret amantes,
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

Laidis monumentum.

EX Pauſania in Corinthia. Cuius verba hæc ſunt, Ante vrbem (Corinthũ dicit) cupreſſorum nemus viret, quod Cranion vocant, in quo eſt Bellerophontis lucus, & Veneris Melanidis templum, ac Laidis monumentum inſculpta Leæna, quæ prioribus pedibus arietem

com

complectitur. Alterum item in Theſſalia eſt, quod Laidis exiſtimant. In Theſſaliam enim acceſsit Hippoſtratis amore capta. Antea verò cùm adhuc puella eſſet, ex Hyccaris, quæ in Sicilia ſunt, à Nicia & Athenienſibus captiuam fuiſſe referunt, Corinthíque diuenditam: forma omnes eius temporis meretrices ſuperaſſe: atq; in tantam veniſſe æſtimationē apud Corinthios, vt nunc quoque pro Laide contēdant. Hæc ille. Plura de Laide require apud Stephanum Nigrum, de nimio vitæ luxu, cùm de meretricibus agit. Vide adagium, Non eſt cuiuſlibet Corinthum appellere. De Laide vide Athenæum lib. 13. cap. 20 *Plutarch. in vita Niciæ.* *Stephanus Niger de nimio vitæ luxu.*

Quis tumulus cuia urna? Vrna propriè ſignificat vas aquarium à verbo vrinare, ſiue vrinari, quod eſt in aquam mergi. Sed hîc capitur pro ſepulchro: quia cùm corpora mortuorū cremabātur, quidquid reliquiarum remanebat, in vrnam coiiciebatur, ſiue lapideam, ſiue fictilem, quæ imponebatur ſepulchris. *Vrna quid.*

Ephyreæ Laidos. Ephyra, ſeu Ephyre vrbs eſt in Peloponeſo, quam poſtea Corinthum appellauere, teſte Plinio lib. 4. Nat. hiſto. cap. 4 Cuius verba ſunt: Medio hoc interuallo quod Iſthmon appellamus, applicatu colli habitatur colonia Corinthus antea Ephyra dicta. Dicta ab Ephyra Oceani filia. Propertius lib. 2. Eleg. 6. *Ephyrea.*

Non ita complebant Ephyreæ Laidos ædes
Ad cuius iacuit Græcia tota fores.

Iam ſpeculum Veneri. Quando aliquis ſe gerebat ſtrenuè in aliquo munere obeūdo, diſcedebátq; *Speculum dicare.*

ab eo cum honore, arma vel inſtrumenta, quibus id peregerat, alicui Deo conſecrabat. Sic Entellus apud Maronem,

— Hic victor ceſtus, artémq; repono.

Et Veianus apud Horat.

— armis

Herculis ad poſtem fixis latet abditus agro.

Auſonius Græcũ Platonis Epigrãma ſic vertit,

Lais anus Veneri ſpeculum dico, dignum habeat ſe
Aeterna æternum forma miniſterium.
At mihi nullus in hoc uſus: quia cernere talem,
Qualis ſum, nolo: qualis eram, nequeo.

Idem inuenies apud Thomam Morum.

Quid ſcalptus? Scalptus idem eſt, quod ſculptus. Hoc ex Pauſania ſuprà cõmemorauimus.

Vir gregis eſt aries. Simile quiddam dixit Diogenes Cynicus apud Laërtiũ, qui videns Olympionicem quendam oculos in ſcortum ſubinde reflectentem, Ecce (inquit) vt aries Martius à puella vulgari obtorto collo vinctus abducitur.

In ama

In amatores meretricum.

EMBLEMA LXXV.

Villoſæ indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit ut capiti cornua bina ſuo,
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore Sargum,
In laqueos ſimiles quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum, ſimilis fit Sargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

SArgus piſcis quidam eſt Cantharo piſci ſimilis, bis anno pariens, Vere & Autumno. Hic (vt refert Ælianus lib. 11. cap. 19) irrationali quodam amore proſequitur capras. Et ſi earum in littore paſcentium vmbra in mari viſa fuerit, adnatat libenter, lætúſque exilit, & attingere eas miro quodam modo geſtit, cùm *Sargus piſcis.*

Oppianus & Volaterranus, de Sargo.

tamen non admodum ſit natura ad ſaliendum habilis. De Sargo plura dicemus alibi. Pulchrè deſcribit Oppianus amorem Sargi in capras lib. 4. Vide etiam Volaterranum lib. 25. Sargus & amor illius in capras quærendus apud Gaudentium Merulam lib. 3. Memorab. cap. 33.

Sacerdotes Romani cur abſtinerent capra & cane.

Capra refert ſcortum. quia capra libidinoſa admodum eſt, vt ait Plutarchus in Quæſtionibus Romanis prope finem. Cuius hæc ſunt verba, Quid eſt, quòd cane & capella ſacerdotem adeò abſtinere voluerunt, vt non modò attingere, ſed ne appellare quidem liceret? An quòd capram quaſi luxurioſam atque olidã abhorrerent? An quòd tanquàm morbidã timerẽt? Simum autẽ gregem pro capris accipe, vt Poeta 10. Ecloga,

Dum tenera attundent ſimæ uirgulta capellæ.

Obſcœnus quid.
L. Andr. Reſendius Luſitanus.
Oſci.

Qui miſer obſcœno. De hoc nomine obſcœnus, quod ad ſcribendi rationem attinet, pulchrè annotauit Lucius Andreas Reſendius Luſitanus, vir pariter & græcis & latinis literis imbutus in ſuo Vincentio. Oſci (inquit) populi fuère Italiæ, de quibus Æneidos 7. Oſcorumque manus. Hi notati ſunt à veteribus de ſpurcarum libidinum frequentiori vſu. Vnde verba impudentia & ſpurca autore Feſto, Verrius tradit oſcœna appellari. Ergo in prima ſyllaba b ſcribendum non eſt, nec diphthõgus in penultima. Quin etiã ſi à Scena deriuetur (vt Varroni placet, qui ſanè etymologias coactiores facit) abſq; diphthongo ſcribi oportet: quoniã in ſcena quæ Græcè σκηνὴ dicitur nulla eſt. Memini plura de hac Baptiſtã Piũ in Lucretiũ eſſe cõmẽtatum.

Baptiſta Pius, Lucret. comment.

Cauend

Cauendum à meretricibus.

EMBLEMA LXXVI.

Sole ſate Circes tam magna potentia fertur,
Verterit ut multos in noua monſtra uiros.
Teſtis equûm domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquàm uina bibere ſues.
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere, quiſquis amat.

MOrale figmentum huius emblematis ſumptum eſt ex Plutarcho in libello quem de vita Homeri conpoſuit: qui libellus quod ſciã, nondum eſt donatus Latinitate: quamuis Politianus raptim atque ſuppreſſo autore omnem ſuam præfationem in Homerum tranſcripſerit. Plutarchi verba ſic ſe habẽt, Καὶ τὸ μεταβάλλειν

Libellus Plutarchi nõdum latinitate donatus.

ὃ τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα τοῦτο αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ μεταβάλλουσιν εἰς εἴδη ἀσωμάτων θηριωδῶν ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφορὰν ἣν κίρκην προσαγορεύει. καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται οἰκοῦσαν ἐν τῇ Αἰαίῃ νήσῳ. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν, καὶ ὀδύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς θανάτοις κέκληκεν. Hoc eſt, Et illa tranſformatio ſociorum Vlyſsis in ſues, & ſimilia animalia, ænigmaticè innuit, quòd amentium hominum animæ tranſmutantur in ſpeciem corporum ferinæ naturæ, cadẽtes in circularem hallucinationẽ vniuerſi, quam Circem appellat Homerus. Et meritò Solis filiam illam facit in Aiæa inſula commorantem, & hanc à lamentatione & luctu hominum ſic appellauit, id eſt ab αἰ, αἰ. Circe, vt inquit Heſiodus in Theogonia, filia fuit Solis ex Perſide. Hæc venefica fuit, & multarum herbarum vires adinuenit. Nupſit Sarmatarum regi, quem veneno ſuſtulit, regnóque crudeliter vſa, ab incolis pulſa eſt. Indéque in Italiam perueniens non longè à Caieta Campaniæ oppido in monte Circeio conſedit. Vide Virg. lib. 7. Aeneid.

Tráſmutatio ſociorũ Vlyſs. quid ſignificet.

Circe Solis filiam.

Picus.

Teſtis equũ domitor Picus. Picus vt ait Ouidius 14. Metamor. filius fuit Saturni & rex in Latio, qui cùm valde amaret ſuam vxorem canẽtem, nunquam illum Circe in ſuum amorem pellicere blanditiis potuit in venatione viſum, quæ ab eo deſpici moleſtè ferens, in Picum auem illum commutauit.

Scylla.

Tum Scylla biformis. Idẽ Ouid. eodem lib. circa prin

rincipium refert Glaucum Deum marinum à
cylla Phorci filia ſpretũ, Circes auxilium im-
loraſſe, Circémque eiuſdem Glauci amore
orreptam, illi Scyllæ odium conatam induce-
e. Quod cum minùs aſſequeretur, lacum in
uo ſe Scylla lauare conſueuerat, infecit vene-
is: quibus pubetenus in varia monſtra con-
erſa Scylla cùm ipſi diſpliceret, ſeq; ipſam fu-
eret, in fretum Siculum deſiluit, ibíque in ſaxũ
onuerſa eſt, cuius ſuperior pars virginis figu-
am refert: inferior in canes & lupos, & huiuſ-
iodi animalia conuerſa eſt. Carmina Virgilij
e hac re alibi citauimus.

Atq; Ithaci ſues. Vlyſsis ſocios innuit, qui Itha
æ rex fuit. De Vlyſsis autem ſociis in ſues con-
erſis idem Ouid. eod. lib. Quæ omnia ſumpſit
x Homeri Odyſſ. lib. 10. Sed hæc trita ſunt, nec
n his immorari amplius decet. *Vlyſſes rex Ithacæ.*

Indicat illuſtrem. Hoc Epitheton declarat cur
olis filia dicta fuerit Circe: quia illuſtris & fa-
nigerata. Nam hoc ſentit Plutarchus in verbis
itatis. Extat etiam in hanc ſententiam Epi-
ramma Græcum lib. 1. Florilegij tit. εἰς πόρνας. *Circe dicta illuſtris.*

Q 5

Amuletum Veneris.

EMBLEMA LXXVII.

Inguina dente fero ſuffoſſum Cypris Adonim
Lactucæ foliis condidit exanimem,
Hinc genitali aruo tantum lactuca reſiſtit,
Quantum eruca ſalax uix ſtimulare poteſt.

Athenæus lib.2.ca.32.

EX Athenæo lib. Dipnoſophiſtarum 2. circ finem, cuius ſunt verba, Καλλίμαχος φησὶν ὅ ἡ ἀφροδίτη τὸν ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν, ἀλλη γορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς Ἀφροδί σια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. Hoc eſt, Calli machus ait Venerem inter lactucas Adonin condidiſſe, allegoricè innuentibus poëtis, eos a venerea imbecilles eſſe, qui lactucis aſsiduè ve

ſcantu

cantur. Idem Athenæus citat hæc carmina Eubuli poëtæ,

Μὴ περιτίθει μοὶ θριδακίνας, ὦ γύναι
Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ:
Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γὰρ, ὡς ὁ λόγος ποτὲ,
Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκε Κύπρις
Δύς ἐστι νεκύων βρῶμα. Hoc eſt,

Ne appone nobis lactucas, ô mulier,
Meam ante menſam, uel tete coargue:
Nanque hac in herba, ut uetus ſermo prædicat,
Venus Adonim condidit exanimem.
Eſt itaq; ne erres, mortuorum hic cibus.

Hactenus ex Athenæo. Cælius item Rhod. lib. 7. cap. vlt. in fine ſic ait, Quod ad Lactucas attinet, celebres ſunt apud Athenæũ Ariſtoxeni thridacinæ, id eſt, lactucæ, quibus in hortis ſole occiduo œnomeli infundebat, manè oſtentans virentes ſe habere placentas ſibi à terra ſubmiſſas. In lactuca denique occultatũ à Venere Adonim cecinit Callimachus. Quod allegoricè interpretatus Athenæus illûc referẽdum putat, quòd in Venerem hebetiores fiant lactucis veſcentes aſſiduè, tanquam mortuorum ſit cibus, vt ſcripſit Eubulus. Hæc & plura Cælius. Plinius lib. 19. cap. 8. de generibus lactucæ loquens ſic inquit, Quidámque Eunuchion: quoniã hæc maximè refragetur Veneri. Eſt quidẽ natura omnibus refrigeratrix, & ideo æſtate gratæ: ſtomacho faſtidium auferunt, cibíque appetentiam faciunt &c. Fabulam autem Adonidis narrat Ouidius lib. 10. Metamorph. in hanc fermè ſententiam, Adonis filius fuit Cyniræ regis Cypriorum

Cælius Rhod. refert locum Athenæi de lactucis.

Eunuchion

Fabula Adonidis.

rum ex propria filia Myrrha, adeò pulchritudine excellens, vt eius amore Venus caperetur. Cúmque maximè deditus eſſet venationi, aliquando aprum excipere auſus, ab eo fuit interemptus. Quod cùm Venus ſciuiſſet, in florem purpureum illum commutauit. Addunt autem Græci fabulæ huic Martem riualem, quia inuideret Adonidi, ſeſe in aprum transformaſſe, & ſub illius ſpecie Adonim interemiſſe. Morale huius fabulæ vide apud Macrobium Satur. 1 cap. 21.

Aruum genitale. *Hinc genitali aruo.* Honeſtè dixit, pro pudendis. Sunt autem Vergiliana verba ex 3. Georgi

Hoc faciunt nimiæ ne luxu obtuſior uſus
Sit genitali aruo, & ſulcos oblimet inertes.

Eruca. *Quantum eruca ſalax.* De eruca ſatis Plinius li 20. cap. 13. in princip. ſed apertius eius naturam declarat lib. 19. cap. 8. his verbis, Eruca præcipue frigorum contemptrix, diuerſæ eſt, quàm lactucæ naturæ, cōcitatrix Veneris. Idcirco iungitur illi ferè in cibis, vt nimio frigori par feruor immiſtus temperamentum æquet. Sic Virgil. in Moreto,

Et Venerem reuocans eruca morantem.

Inui

Inuiolabiles telo Cupidinis.

EMBLEMA LXXVIII.

Ne dirus te uincat amor, neu fœmina mentem
Diripiat magicis artibus ulla tuam:
Bacchica auis præſto tibi motacilla paretur,
Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
Ore crucem & cauda, & geminis ut complicet alis,
Tale amuletum carminis omnis erit.
Dicitur hoc Veneris ſigno Pegaſæus Iaſon
Phaſiacis læſi non potuiſſe dolis.

SVmptum ex Pindaro & eius interpretibus, ſed oſcitanter, vt mihi videtur, qui quatuor rrores in hoc epigrammate adnotauerim. Pri- ius eſt in effectu: ſecundus in nomine Mota- illa: tertius in pictura: quartus in hiſtoria. Verba indari ex Oda 4. Pythiorum, hæc ſunt,

Quatuor errores in hoc epigrãmate.

Pindarus.

Πόντι

al. πότνια

Πόντια δ' ὀξυτάτων βελέων
Ποικίλαν ἴυγγα τετρακνάμον
Ὀλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξασα κύκλῳ,
Μαινάδ' ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν
Πρῶτον ἀνθρώποισι. λιτάς τ' ἐπαοιδὰς
Ἐκδιδάσκησεν σοφὸν Αἰσονίδαν.
Ὄφρα Μηδείας τοκέων ἀφέλοιτ' αἰδῶ. id eſt,

Veneranda uerò Cyprogenia teloru͂ acutoru͂ domin
Picturatam Iyngem Bacchi auem ex Olympo attu
Hominibus primum: ut indiſſolubili circulo quadi
radiam
Iungens, carmina præterea magica ſapientem doc
Aeſonidem, ut Medeæ erga parentes reuerentiam
Et pudorem adimeret.

Iynga quid

Quo loco admonent interpretes, Pindari Iyn gem auiculam eſſe maculoſis plumis, oblong collo, lingua admodum protenſa, frequenter ſ ſe vertentem, ceruicem ſubinde volutantem quam ſibi veneficæ accommodam ad amator incantamenta putent. Vnde accipientes ea rotæ cuipiam alligant, ac ſua canentes carmin circumuoluunt. Addunt inſuper Scholia Ven rem Iaſoni dediſſe hanc auiculam applicata rhombo pedibus, & alis crucem complicatem vt Medeæ erga parentes ſuos ipſe Iaſon auferr pudorem, & illam ad ſuum auxilium inſtim laret. Vides igitur picturam perperam conſtai Nomen præterea latinum non conuenit Iyn

Motacilla.

Nam Motacilla, vt ſtatim dicam, alia eſt. Iynge vocat Gaza in Ariſtotele Turbinem & Torqu lam: ſed non deſunt, qui illum in hac parte r prehendant. Sed de hoc nomine, quomodo re

dendu

lendum ſit latinè, magna eſt controuerſia: quin & græcis vix accedo, qui ἴυγγα καὶ σείσυραν, καὶ σεισοπυγὶν pro eodem numerant, vt Suidas, & cõmentaria Theocriti. Eſt etiam alius locus Pindari ſuper eadem re, quem citat Eraſmus ſimul cum his quæ adducunt interpretes. Quapropter conſultius fecero, ſi Eraſmi verbis omnia referam. In adagio igitur, Iynge trahor, ſic ait, Qui vehementi, & impotenti deſiderio trahuntur ad aliquid, Iynge trahi dicũtur. Ita Pindarus in Nemeis hymno 4. ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ, id eſt, Iunge trahor animo. Interpres addit huiuſmodi fabulam. Iyngem (aiunt) fuiſſe filiam Echûs, alij Pythûs, quæ cùm amatoriis venenis incitaſſet in amore Iûs, à Iuno irata verſa eſt in auem, qua mulieres vti conſueuerunt in amatoriis veneficiis, quemadmodum indicat Theocritus in Pharmaceutria,

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Per te Iynx meus ille domum uir quæſo trahatur.

Quidam Iyngem vertunt Motacillã, quòd caudam aſsiduè moueat. Hæc Eraſmus. Ex quibus ſatis apparet hanc auiculam non fuiſſe olim accommodam ad depellendos amores, ſed ad inducendos potius. Id quod ſatis declarat verſiculus Theocriti, toties in Pharmaceutria repetitus. Intercalaris enim eſt. Et verba commentatorum Pindari: tũ præterea ipſa fabella. Siquidem Iynx pellexit Iouem in Iûs amorẽ: non autem amuletum fuit, ne Iupiter ab amore liberaretur. Agit etiam de hoc Zezes Chilia. 11. & Suidas, & Lycophronis interpres. De Iynge etiam

Ariſt

Ariſt lib.2,De natura anima.ca.12. his verbis,
auiculæ,quam Iyngem vocant. Hæc paulò m
ior,quàm fringilla eſt, colore vario. Habet ſi
propriam digitorum,quam modò dixi, diſpo
tionem,& linguam ſerpentibus ſimilem:quip
quam in longitudinē menſura quatuor digit
rum porrigat, ruſúmque contrahat intra r
ſtrum.Collum etiā circumagit, in aduerſum
liquo quieſcēte corpore,modo ſerpentū:vngu
ei grandes & ſimiles,vt monedulis exeunt: vo
autem ſtrident. Hactenus Ariſto Appellatur e

Verticilla. Latinè hæc auis Verticilla Hiſpanè *Torçecuel*

Motacilla. Motacilla verò longè diuerſa eſt auis ab h
Græci σεισοπυγὶν, aut σείσεραν vocant. Hiſpa
Pezpita, vel *aguzaniue*. Hac vtebantur antic
aduerſus incantationes,vt quidam ſcribunt. I
qua tamen non intellexiſſe Alciatum argume
to ſunt verba Pindari:vnde ille omnia ſumpſi
videtur, & duo illa carmina vltima huius E
grammatis.

Bacchica auis præſto. Μαινάδα ὄρνιν dixit Pind
rus, hoc eſt, inſanientem,à μαίνω, quod eſt f
rioſè moueor,aut inſanio, quemadmodum M

Mænades. nades Bacchi Sacerdotes, & ipſe Bacchus di
tur Ι'ύγγίης vt ait Heſichius.

Quadriradia. *Quam quadriradiam.* hoc eſt,vt quatuor radi
conſtituat, voluit exprimere Græcum verbu
τετράκναμον κνήμη, radius eſt rotæ.

Ore crucē & cauda. Hoc allegoricè interpret
tur aliqui, innuentes,ſi velis ab amoris ſerui
liberari,opus eſſe,vt illū amorē diuidas.Id qu
præcipit Ouid.2.de Remed.amo. his verbis,

Hori

Hortor & ut pariter binas habeatis amicas:
Fortior eſt, plures, ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cùm mens diſcurrit utroq;,
Alterius uires ſubtrahit alter amor.

oc pulchra ſimilitudine ob oculos ponit Plu-
rchus in libel. de amicitia in multos diffuſa.
quit enim: Verùm quemadmodum fluuij in
ultos diducti riuos, lentiorem habent cur-
m, ita vehemens amor in multos diſperſus
ud dubiè marceſcit.

Tale amuletum. Ἀλεξιφάρμακον omne genus
medij aduerſus cuncta mala medicamenta: *Amuletum.*
æſertim contra veneficia, dictũ ab α & molio,
ajunt quidam.

Pegaſeus Iaſon. Iaſon filius Æſonis fuit Theſ-
iæ regis, qui in Colchos expeditionẽ parauit
vellus aureum expugnandum. Quam rem
è proſequitur Ouid. lib. 7. Meta. & Orph. in
gonauticis. Et Pindarus 4. Pythiorum ode.
ollonius Rhodius, Valerius Flaccus, & alij.
on autẽ à ſanando dicitur, vt videtur innuere *Iaſon vnde dictus.*
ndarus loco citato: ἴασις namque ſanitas eſt:
quia Chirõ, qui à primis annis Iaſonẽ inſti-
t, magnus fuit in arte medendi; ideò ab ea
e ἰάσωνα quaſi ſanatorem nominauit.

Pegaſæus. Pegaſæ, in numero multitudinis, *Pegaſa.*
os eſt, Theſſaliæ, quam ſinus Pegaſæus ample
tur, teſte Pomponio Mela lib. 2. Quo in loco
rruptè legi Pagaſam pro Pagaſas, doctè anno
it Ferdinandus Pincianus accerimi iudicij
in ſuis caſtigationibus in Pompo.

Phaſiacis. Phaſis fluuius eſt Colchorum: vnde *Phaſit, hinc Phaſiani.*

Phaſiani fuere denominati. Phaſiacis dolis, h
eſt Medeæ, quæ Phaſiaca fuit, vt nonnulloru
eſt opinio: nam Pindarus Corinthi natam fui
dicit Oda 13. Olympio. Quidam dicunt ſun
pſiſſe hæc Alciatum ex quodã Paulo geome
Florẽtino, qui eadẽ trãſtulerit, ex quodã Albe
Magni libello. Sed omnia ſunt meræ nugæ.

Laſciuia.

EMBLEMA LXXIX.

Delicias & molliciem mus creditur albus
Arguere, at ratio non ſat aperta mihi eſt.
An quòd ei natura ſalax, & multa libido eſt?
Ornat Romanas an quia pelle nurus?
Sarmaticum murem uocitant pleriq; Zibellum,
Et celebris ſuaui eſt unguine muſcus Arabs.

Quor

QVoniã breuiter declarat Eraſmus adagiũ Mus albus, omnia illius verba tranſcribã: Mus albus (inquit) apud Suidã μῦς κακὸς, id eſt, Mus malus. Apud Diogenianum in hominem laſciuũ, & libidinis immodicæ dicebatur. Nam mures domeſtici ſalaciſsimi ſunt: præſertim albi. Ælianus miram eſſe murium ſalacitatem authorum teſtimoniis docet lib. 12. cap. 10. Atq; inter multa illud addit, Epicratem in fabula quapiam cùm mulierem ſignificare vellet prodigioſæ libidinis, μυωνίαν appellaſſe, quaſi diceres murinam citatque prouerbium, μῦς λευκός ex Philemonis comœdia. Vnde receptũ videtur et inter amatoria blandimenta, quemadmodum paſſerculi, columbæ & id genus aliorum itidem & muris cognomentum vſurpetur. Martialis,

μῦς λευκὸς, in hominem laſciuum.

Ælianus.

μῦς λευκός, ex Philemone.

Nam cùm me murem, cùm me tua lumina dicis.

Hactenus Eraſmus. Idem ferè Politianus Miſcellaneorum cap. 96. Cæl. Rhodig. lib. 24. cap. 5. Ælian. de animal. hiſto. lib. 12. cap. 10.

Mus albus. à noſtris dicitur, vt arbitror, *Armino.*

Mus Sarmaticus. La Marta.

Mus Zibellinus. Marta Zibellina.

Muſcus Arabs. Almiſque.

Aduerſus naturam peccantes.

EMBLEMA LXXX.

Turpe quidem factu, ſed & eſt res improba dictu,
Excipiat ſi quis chœnice uentris onus,
Menſuram, legiſq; modum hoc excedere ſancta eſt,
Quale ſit inceſto pollui adulterio.

EX Plutarcho de educatione puerorũ σιτίον (inquit Plutarchus) εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλειν. ἐπισημαίνει γὰρ, ὅτι εἰς πονηρὰν ψυχὴν ἀστεῖον λόγον ἐμβάλλειν οὐ προσήκει. ὁ μὲν γὰρ λόγος τροφὴ διανοίας ἐστὶ· τοῦτον δ' ἀκάθαρτον ἡ πονηρία ποιεῖ τῶν ἀνθρώπων. Id eſt, Cibos in ſcaphio non ponendos. Significat autem, in animum nequam vrbanos ſermones immitti non oportere. Sermo enim, intelligentiæ cibus eſt, quem impurum hominum nequitia reddit. Vide adagium, Cibum in matellam ne immittas. Emblematis titulus ſatis declarat carmina. Quare non eſt, quod hîc amplius immoremur.

Excipiat ſi quis. Imitatio eſt Mart. ad Baſſam:
Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro.

Chœnix.

Chœnice uentris. Chœnix eſt demensũ & cibus diurnus, de quo ſtatim dicemus.

Deſidiam

Deſidiam abiiciendam.

EMBLEMA LXXXI.

Quiſquis iners abeat. Nam in chœnice figere ſedem,
Nos prohibent Samij dogmata ſancta ſenis.
Surge igitur, duróq; manus adſueſce labori,
Det tibi dimenſos craſtina ut hora cibos.

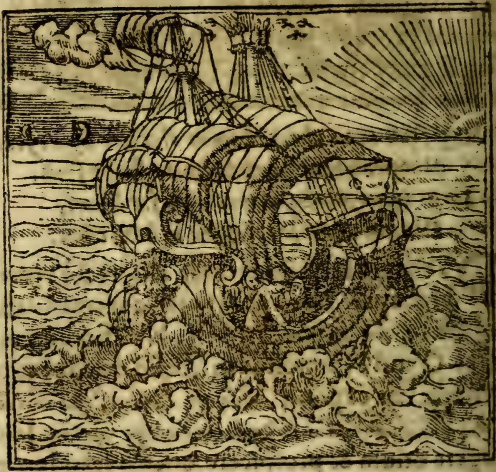
PYthagoras Samius inter alia rectè viuendi prę̨cepta hoc præcipuè commendabat, μὴ ἐπὶ χοίνικα καθίζειν. Id eſt, Ne chœnici inſideas. Quod Plutarchus in libello de educatione pueror. ita exponit, φεύγειν ἀργίαν, καὶ προνοεῖν ὅπως τὴν ἀναγκαίαν παρασκευάσωμεν τροφήν. Id eſt, fugere otium & proſpicere, quemadmodum neceſſarium paremus cibum. Diogenes Laërtius in vita Pythagoræ ait, in chœnice non ſeden- *Symbolum Pythagoræ.*

dum: id eſt, ex æquo futuri habendam curam. Chœnix enim diurna eſca eſt. Huius Pythagorici ſymboli diuerſæ feruntur expoſitiones: ſed hanc Plutarchi ſequutus eſt hîc Alciatus:& lib. etiã 1. Parergῶν c.17. vide plura in adagio Chœnici ne inſideas.& Cibũ in matellã ne immittas.

Samij dogmata. Pythagoram dicit, qui Samius fuit, de quo iam diximus alibi. Pithagoræ ſymbola, oraculorũ inſtar priſcis fuerunt celebrata. De his Plutarchus,& Eraſmus in Chiliad.

In facilè à virtute deſciſcentes.

EMBLEMA LXXXII.

Parua

Parua uelut limax ſpreto Remora impete uenti,
Remorúmq́;, ratem ſiſtere ſola poteſt.
Sic quoſdam ingenio, & uirtute ad ſydera uectos,
Detinet in medio tramite cauſa leuis.
Anxia lis ueluti eſt: uel qui meretricius ardor
Egregiis iuuenes ſeuocat à ſtudiis.

PVlchra ſimilitudine declarat, quàm ſint leues cauſæ, quæ à recta virtutis via nos auertant: cùm ne grauiſsimis quidem cauſis nobis eſſet cedendum. De Echeneide, quæ alio nomine vocatur Remora, à remorando diximus alibi. Vide adagium, Feſtina lentè. Duo primi verſiculi ſumpti ſunt ex Plinio lib. 32. cap. 1. Vbi Plinius ait eam Remoram à latinis vocari, limaci magnæ ſimilem eſſe. Nauigia (ruant licet venti & procellæ ſæuiant) ſiſtere. Deniq; multa ſcitu digna commemorat, quæ hîc appoſuiſſem, niſi ille longiùs progrederetur. Sic ergo contextum ordino: (quandoquidem multos fallit, inter quos etiam, qui docti nomen ſibi vendicant) Parua remora velut limax, id eſt, quæ adeò parua eſt, vt limaci magnæ poſsit comparari, ſpreto impete venti & remorum, ſola poteſt ſiſtere ratem. Itaque illa verba, velut limax, per parentheſin reſpondeant ad verbũ parua. Vide D. Baſilium in Examero. homil. 7. Vnde cætera ſumpta ſunt. Lucanum in 6. & Volaterranum 25. Philologiæ.

Echeneis.

Contextus ordo.

Ignaui.

EMBLEMA LXXXIII.

Ignani Ardeolam ſtellatum effingere ſerui
Et ſtudia, & mores fabula priſca fuit.
Quę famulum Aſteriam uolucris ſumpſiſſe figuram
Eſt commenta: fides ſit penes hiſtoricos.
Degener hic ueluti qui ceuet in aëre falco eſt,
Dictus ab antiquis uatibus Ardelio.

SVmptum eſt emblema ex Ariſt. lib. de hiſto. animal. 9. cap. 18. Cuius hæc ſunt verba, Sed ſtellaris ὄκνος, id eſt, piger cognominatus in fabula eſt: vt olim è ſeruo in auem tranſierit, atq; (vt cognomen ſonat) iners ocioſaque eſt: talis Ardeolarum vita eſt. Idem eodem libro capite primo Ardeolarum tria ſunt genera. Pella, Alba, ſtellaris

ὄκνος.

Ardeolarum tria genera.

ſtellaris piger cognominatus. Quæ verba tráſ-ſtulit Plinius lib.10.cap.60. Inquiens, Ardeolarum tria genera, Leucon, Aſterias, Pellos.

Ignaui ardeolam ſtellarem. Ordo eſt: Fabula priſca fuit, id eſt, antiqui fabulati ſunt, Ardeolam ſtellarem, id eſt, auem illam Aſteriam vocatam à fulgore aſtrorum, effingere ſerui ignaui & ſtudia & mores. Tarda enim eſt auis, Hiſpanè *Garçola*.

Degener hic. Hic ſcilicet ſeruus eſt, veluti falco degener, qui ceuet in aëre. Falconem degenerem vocat auem illam, quæ in turribus nidificat: quam pueri ſæpe alunt pro accipitre ad aucupandos paſſerculos. Tinnunculus Latinè dicitur, Hiſpanè *Cernicalo*: qui aliquando durat in aëre pendens leuiter commotis alis, nec dextra nec læua, antè, aut retrò, infrà vel ſuprà mouetur, quod hîc vocat Alciatus ceuere. *Falco degener.* *Ceuere quid.*

Dictus ab antiquis. Quid ſit Ardelio nemo melius docet Martiale, his verbis, *Ardelio.*

Declamas bellè, cauſas agis, Attale, bellè,
Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis bellè mimos, epigrammata bellè,
Bellus Grammaticus, bellus es aſtrologus.
Et bellè cantas, & ſaltas, Attale, bellè,
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam quid ſis? magnus eſt ardelio.

Idem Martialis alibi, deridens ſenem Afrum ſic ait:

Condita cùm tibi iam ſexageſima meßis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo:

Decurris tota uagus urbe, nec ulla cathedra eſt,
Quò non manè feras irrequietus, aue.
Et ſine te nulli fas eſt prodire Tribuno,
Non caret officio Conſul uterq; tuo.
Et ſacro decies repetis palatia cliuo
Saturióſq; modos, Parthenióſq; ſonas.
Hoc faciant ſanè iuuenes, deformius, Afer,
Omnino nihil eſt, ardelione ſene.

Pauſanias de ocno. Tetigit nonnihil Pauſanias in Phocicis, Augures (inquit) & auem ocnon appellant, quæ int ardeolas & maxima eſt, & pulcherrima.

Auaritia.

EMBLEMA LXXXIIII.

Heu miſer in mediis ſitiens ſtat Tantalus undis,
Et poma eſuriens proxima habere nequit.

Nom

Nomine mutato de te id dicetur auare,
Qui, quaſi non habeas, non frueris quod habes.

Vmptum ex primo Sermonum Horatij Satyra 1. Quo in loco multis verbis carpit aua os Horat. tandémque Tantali fabula narrata miles eſſe auaros Tantalo dicit,

Tantalus à labris ſitiens fugientia captat
Flumina. quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congeſtis undique ſaccis
Indormis inhians, & tanquam parcere ſacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.

antalus Iouis ex Plote filius fuit, qui Deos im aliquando conuiuio ſuſcepiſſet, vt eorum iuinitatem experiretur, Pelopem filium membatim diſcerptum, coctúmque appoſuit comeendum: illi verò cùm exhorruiſſent cibũ, non lùm abſtinuère: ſed collectis in vnum mẽbris, erum in formam priſtinam reduxere: Tantam autem ad inferos detruſum perpetua fame rquendum cenſuere. Quod canit Homerus o.11. Odyſſ. Cuius verba ſic latina feci, *Tantali fabula.*

Homerus de Tantalo.

Tantalus hic aderat duros ſine fine dolores
Corde ferens, mento, & contingens uſque paludem,
Et ſitiens, nullas poterat comprehendere lymphas:
Nam quoties hauſtus liquidarum optabat aquarum,
Hæ toties fugiunt, & ſe tellure recondunt,
Nigráq; ſub pedibus (Dij ſiccant) terra manebat.
Atq; caput ſupra pendebant Punica mala,
Pomáq; cum pyris, ſplendentes arbore fructus,
Et dulces ficus fœtúſq; uirentis oliuæ,
Quas miſer eſuriens, ſi uellet carpere, uentus
In ſublime ferens nebulis condebat & umbris.

Alij

Alij dicunt hoc tormenti genus illi inditum ſe, quòd cùm eſſet conuiua Deorum, cæleſtia creta mortalibus reuelauerit. Ouidius 2. Am Eleg. 2.

Ouidius de Tantalo.

Aſpicis indicibus nexas per colla catenas
Squallidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis, & poma fugacia capta
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

Idem 2. de arte,

Eximia eſt uirtus præſtare ſilentia rebus:
At contrà grauis eſt culpa, tacenda loqui.
Quàm bene quod fruſtra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.

Vide Pindarum 1. Olympior. ode. & Adag Tantali pœna. Tantali lapis: vbi alias cauſas Athenæo & aliis de pœna Tantali reperies. Dicitur autem quaſi ταλάντατος, id eſt, infeliciſſimus. Plat. in Cratylo.

In a

In auaros.

EMBLEMA LXXXV.

Septitius populos inter ditiſſimus omnes,
Arua ſenex nullus quo magis ampla tenet.
Defraudans geniúmq; ſuum, menſáſq; paratas,
Nil præter betas, duráq; rapa uorat.
Cui ſimilem dicam hunc, inopem quem copia reddit?
An ne aſino? Sic eſt: inſtar hic eius habet.
Namq; aſinus dorſo pretioſa obſonia geſtat:
Séq; rubo, aut dura carice pauper alit.

St inter epigrammata Græca quodam incerti autoris tit. εἰς φειδώλους. lib. 2. quod e eſt,

πολλὰς μυριάδας ψηφίζει Ἀρτεμίδωρος,

Καὶ

Καὶ μηδὲν δαπανῶν, ζῇ βίον ἡμιόνων,
Πολλάκις αἱ χρυσοῦ τιμαλφέα φόρτον ἔχουσαι
Πολλὸν ὑπὲρ νώτου, χόρτον ἔδουσι μόνον.

Id eſt,

Viuens ut muli dum ſumptus præcauet omnes,
Supputat innumeras Artemidorus opes.
Auri ſæpe gerunt ingentia pondera dorſo
Muli, ſed ſiccum non niſi gramen edunt.

Simile quiddam Plutarch. de cupiditate diuiti rum, de aſino balneatoris. Septitius nomen ... ctum eſt ab Alciato, qui ſenex effingitur ... quòd auaritia ſenes præcipuè ſolet inuade... quia deſerit eos calor deficiente ſanguine.

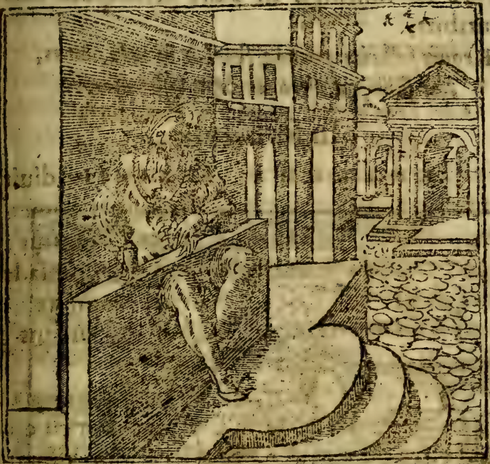
Defraudare genium. *Defraudans geniúmque.* Suum defraudans g... nium dixit Terent. in Phormi.

Obſonium. *Inopem quem copia reddit.* Inopem me copia f... cit, dixit Ouid. In Meta. 3. Obſonium eſt qui... quid vltra panem & vinum in cibum adiicit...

In a...

In aulicos.

EMBLEMA LXXXVI.

Vana Palatinos quos educat aula clientes,
Dicitur auratis nectere compedibus.

Χρυσαῖ πέδαι, inquit Eraſmus in adagio aureæ compedes, prouerbiali metaphora, di- tur ſeruitus ſplendida, & amabilis, qualis eſt rè aulicorum vita. Diogenes in epiſtola quaam ſcriptum reliquit, Ariſtippum in aula reia aureis teneri compedibus, ne poſſet auola-. Seneca in Dialogo quodam affectus & raonis, Stulti eſt, inquit compedes ſuas, quanuis ureas, amare. Loquitur de vxore formoſa. Hotius item de vxore formoſa, χρυσαῖ πέδαι.

— *tenetq; grata compede vinctum.*

Hacte

Hactenus Eraſmus.

Circunferuntur nimiùm veri verſiculi incerto autore de miniſtris in aulis principum ſeneſcentibus,

In ſeneſcentes in aula principum.

Regum ſollicita quicunq; ſeneſcit in aula,
Aut furit, aut ultro concupit eſſe miſer.

In ſordidos.

EMBLEMA LXXXVII.

Quæ roſtro (clyſtere uelut) ſibi proluit aluum
Ibis, Niliacis cognita littoribus,
Tranſiit opprobrij in nomen: quo Publius hoſtem
Naſo ſuum appellat, Battiadéq; ſuum.

Ibis. PLinius lib.8.cap.27 De Ibide ſic ait, Simil quiddam & volucris in eadem Ægypt monſtrauit, quæ vocatur Ibis, roſtri aduncitat pe

er eam partem ſe abluens, qua reddi ciborum
nera maximè ſalubre eſt. Hæc Plinius. Vide
riſto. li.9.de hiſto.ani. ca.27.& lib.3.de gener.
nim.cap.6.& Ciceroné 2.de natur.Deor. Am-
ianum lib.22.hiſto.Pompo. Melam li.3. ca.9.
olinum cap.45. Plutarchum de Induſtria ani.
Ierodotus autem in Euterpe, Ibidis formā ſic
eſcribit, Nigra, inquit, tota vehemēter eſt, cru- *Ibidis forma.*
bus gruinis, roſtro maxima ex parte adunco,
idé qua crex magnitudine. Et hæc quidé ſpe-
es eſt nigrarū, quæ cum ſerpentibus pugnant.
t earū quę pedes humanis ſimiles habent (nam
ifariæ Ibides ſunt) gracile caput ac totū collū, *Bifariæ Ibides.*
ennæ candidæ, prętet caput ceruicémq; & ex-
ema alarū, & natiū, quæ omnia ſunt vehemē-
er nigra, crura & facies alteri cōſentanea. Coli
ur ab Aegyptiis: quia ſerpētes alatos ex Arabia
ı Aegyptū vere ineunte cōmigrātes interficit.
Clyſtere uelut. Clyſter græca vox eſt à verbo *Clyſter vnde.*
κλύζειν, quod eſt abluere. Dicitur etiā Clyſteriū.
ſt enim inſtrumentum, quo aluus ægrotantium
olet purgari, ſeu lauari.
Niliacis cognita. De Nilo vide multa apud Pō-
onium Melam lib.1.cap.9.
Tranſlit op. in nomen. Videtur Alciatus velle
icere nouū adagiū, & meritò. Nam Ibides poſ-
ımus vocare ſordidos, propter auis naturā: quā
oquidem ſic vocauit Ouidius hoſtem ſuum, in
uem ſcripſit Ibim: & Callımachus carmen
ıaledicū ſcripſit in Apolloniū, qui Argonautas *Suidas de Ibide.*
elebrauit, quem tecto nomine appellat Ibim, *Callimachus quis.*
t ait Suidas.
Battiadéſq; ſuum. Calimachum intelligit poe-

tam elegiacum Cyrenenſem, qui Battiados dicitur, aut quia originem traxit à Batto rege Cyrenenſium, qui alio nomine dicitur Ariſtæus: aut quia Cyrenenſes omnes à Batto gaudebant denominari ſicut Cecropidæ à Cecrope. Nam *Battus rex* Battus, vt ait Pindarus, in Pythiis oda 4. rex fuit inclytus & probus: quamq; fuerit charus Cyrenæis, aperit Ariſtophanes in Pluto. Vide prou. Batti Silphion. Ouid. lib. 4. amo. eleg. 15 ſic laudat Callimachum,

Battiades toto ſemper cantabitur orbe.

& rurſum in Ibin:

Nunc quo Battiades inimicum deuouet ibin,
Hoc ego deuoueo, téq; tuóſq; modò.

Suidas Callimachũ Batti filiũ & Meſatmę facit.

In diuites publico malo.

EMBLEMA LXXXVIII.

Anguillas quiſquis captat, ſi limpida uerrat
Flumina, ſi illimes auſit adire lacus,
Caſſus erit, ludétque operam: multùm excitet ergo
Si creta, & uitreas palmula turbet aquas,
Diues erit. Sic iis res publica turbida lucro eſt,
Qui pace, arctati legibus, eſuriunt.

EX Ariſtophane in equitibus. Sed quia hoc argumētum plenè tractat Eraſmus in prouerb. Anguillas captare. ad alia tranſeo. Ariſto. lib. 8. de nat. animal. cap. 2. Anguillæ (inquit) paucæ quædam certíſque locis veſcuntur limo, atque eduliis ſi quis apponat. Sed plurimę dulci humore viuunt: ídque qui viuariis anguillariis dant operam, obſeruant: vt quàm maximè pura ſinceráque ſit aqua, fluens ſemper, & effluens per ripas, vbi viuaria extruuntur. Nam niſi aqua ſit clara, breui ſtrangulatæ intereunt. branchias enim habent exiguas. Hinc turbare aquas ſoliti ſunt, qui eas piſcantur. Hactenus Ariſt. *Ariſtophanes.* *Anguillarũ natura.*

In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur.

EMBLEMA LXXXIX.

Delphino inſidens uada cærula ſulcat Arion,
Hócq; aures mulcet, frænat & ora ſono.
Quàm ſit auari hominis, nõ tam mens dira ferarũ eſt:
Quique uiris rapimur, piſcibus eripimur.

Bianori epigram. IMitatus eſt Alciatus Epigramma Bianori ex 4. lib. Florilegij tit. εἰς κιθαρῳδοὺς, quod tale eſt,

Ἔστησεν Περίανδρος Ἀρίονος εἰκόνα ταύτην,
Καὶ τῷ ἀπολλυμένῳ σύνδρομα νηξάμενον
Εἰνάλιον δελφῖνα. λέγει δ᾽ ὅτ᾽ Ἀρίονι μῦθος,
Κτεινόμεθ᾽ ἀνθρώποις, ἰχθύσι σωζόμεθα.

Nos ferè ad verbum ſic vertimus,
Conſtituit Periander Arionis Icona talem,

Vt per

Vt peritum hominem piſce uehi uideas.
Delphin piſcis erat.quid Arionis indicat icon?
Nos piſces ſeruant,interimunt homines.

Eiuſdem ſententiæ extat aliud epigramma Bianori lib.1. Florilegij tit.13.Porrò Arionis fabula, ſeu hiſtoria notiſsima eſt, & refertur latiſsimè & eleganter ab Aulo Gellio lib.16.ca.19.& à C. Iulio Higino in poetico aſtronomico, cùm loquitur de Delphino: & à Plinio lib. natur. hiſtor.9.cap.8.Plutarcho in conuiuio ſeptem ſapientum: & ab Herodoto in Clione, vnde omnes illam ſumpſerunt. Sed cur non apponamus Ouidij carmina ex 2.Faſtorum ipſa venuſtate venuſtiora?

Arionis hiſtoria.

Quod mare non nouit,quæ neſcit Ariona tellus?
Carmine currentes ille tenebat aquas.
Sæpe ſequens agnam lupus eſt à uoce retentus:
Sæpe auidum fugiens reſtitit agna lupum.
Sæpe canes leporéſq; umbra iacuere ſub una:
Et ſtetit in ſaxo proxima cerua leæ
Et ſine lite loquax,cum Palladis alite cornix
Sedit,& accipitri iuncta columba fuit.
Cynthia ſæpe tuis fertur uocalis Arion,
Tanquam fraternis obſtupuiſſe modis.
Nomen Arionium Siculas impleuerat urbes:
Captáq; erat lyricis Auſonis ora ſonis.
Inde domum repetens puppim conſcendit Arion,
Atq; ita quæſitas arte ferebat opes.
Forſitan infelix uentos,undáſq; timebas:
At tibi naue tua tutius æquor erat.
*Nanq; gubernator diſtricto conſiſtit * enſe,*

** al.conſtitit.*

Cæteraq́; armata conſcia turba manu.
Quid tibi cum gladio? dubiam rege nauita puppim
Non ſunt hæc digitis arma tenenda tuis.
Ille metu pauidus, mortem non deprecor, inquit,
Sed liceat ſumpta pauca referre lyra.
Dant ueniam ridentq́; moram: capit ille coronam,
Quæ poſſet crines Phœbe decere tuos.
Induit & Tyrio diſtinctam murice pallam.:
Reddidit icta ſuos pollice chorda ſonos
Flebilibus numeris, ueluti canentia dura
Traiectus penna tempora cantat olor.
Protinus in medias ornatus deſilit undas:
Spargitur impulſa cærula puppis aqua.
Inde (fide maius) tergo Delphina recuruo,
Se memorant oneri ſuppoſuiſſe nouo.
Ille ſedet citharamq́; tenet, pretiumq́; uehendi
Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
Dij pia facta uident: aſtris delphina recepit
Iuppiter, & ſtellas iuſsit habere nouem.

Extat venuſtum & elegans tetraſtichon Philippi lib. I. Epigrammaton Græcorum, quod breuitatis gratia omiſi, vbi Philomela gloriatur ſe vectam eſſe delphino. Quo facto colligit fabulam de Arione non fuiſſe vanam nec fictitiam. Eius Epigrammatis ſenſum ſic conatus ſum vertere. Nam lepôrem vix quiſquam aſſequatur græcæ compoſitionis, nedum ego.

Præpetibus pennis uento bacchante ferebar
Per mare Biſtonio, qui mihi ſæuus erat.
Sed me dulciſonam ſuſcepit aëdona curuo:
Pontiuagus delphin corpore, piſcis auem.

Quæ

Quæ fido tranans ſpatioſum in remige Pontum,
Mulcebam uariis corda marina ſonis.
Delphini muſas (naulo ſine) ſæpe tulerunt:
Nam neq; Arionia fabula falſa fuit.

Hócq; aures mulcet. Alibi ſcriptum reperi ex eodem Alciato,

Et citharæ mulcet, frænat & ora ſono.

Delphinum muſicum ideo ſignum dici, Arati interpres ſcribit: quia nouem ſit ſtellis inſignitus: qui eſt Muſarum numerus. *Delphinus cur dicatur muſicum ſignum.*

Gula.

EMBLEMA XC.

Curculione gruis tumida uir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus geſtat Onocrotalum.

Talis forma fuit Dionyſi, & talis Apici,
Et gula quos celebres delicioſa facit.

ARiſto. 3. Moral.cap. 10. ad Nicomachum ſic ait, Itaque Philoxenus quidam Erixius, cùm epularum voluptate duceretur, collum ſibi dari gruis longius optabat, quòd ex tactu caperet voluptatem.

Philoxenus

Larus auis qua.

Qui larum. Larus auis eſt auida, & vorax. Larũ ſignificauit Virgilius in illis carminibus, qui ſunt in 4. Æneidos,

Hic primùm paribus nitens Cyllenius alis
Conſtitit: hinc toto præceps ſe corpore ad undas
Miſit aui ſimilis, quæ circum, littora circum
Piſcoſos ſcopulos humilis uolat æquora iuxta.

Pet. Nannius, de laro.

Quæ carmina vt inquit Petrus Nannius ab Homero ſumpta ſunt, quod primus ipſe animaduertit. Homerica ſic vertit ille,

Pieria inſcenſa ſe miſit ab æthere in undas:
Deinde laro ſimilis uolitat iuxta æquora ſumma,
Qui maris indomiti ſinuoſa ad littora ſæpe
Captando piſces aſpergine tingitur undæ.

Poſtea ſubdit, Valde miror, cur Virgilius nomẽ auis omiſerit: & in genere, quàm in ſpecie verſari maluerit: cùm non ſine cauſa Homerus larum ex omnibus piſcatricibus auibus exemerit, cui Mercurium in volando aſsimilem vellet. Eſt enim larus Mercurio dicatus, qui à loquacitate nomen inuenit: λάρος enim quaſi λάλος dictus. Denique hanc cauſam reddit: Larus latinè ab aliis dicitur Fulica, in quibus eſt Beatus Auguſtinus. Ab aliis Gauea, in quibus Gaza. Ab

Larus Mercurio dicatus.

aliis

liis Herodios,Ciconia, Ibis. Quare Virgilius, e litem faceret, nomen auis omiſit. Hæc ille. liam cauſam affert Seruius in illo loco, quæ on diſplicet. Incongruum enim erat Heroico armini, ſi Mergum diceret. Sic alibi per perihraſim ciconiam dixit,

Candida uenit auis longis inuiſa colubris.

Iæc ille. De Laro multa ſunt apud Eraſmum rouerbia.

Geſtet onocrotalum. Antonius Nebriſſ. multæ octrinæ vir,noſtræ laus Hiſpaniç,in ſuis Quin uagenis teſtatur ſe vidiſſe duos onocrotalos: terum mortuum in foro Bononienſi: alterum olantem ad Anæ fluminis ripam, qui æquipaıbat mole ſua agnum anniculum. Aſcribam iqua illius verba. Ingluuies,inquit,in onocrolo mirum in modum eſt ampla: quippe quæ nphoræ menſuram, aut non multo minus caiat.De qua Marti. *Anto.Nebriſ.de onocrot.* *Onocrotali ingluuies.*

Turpe Rauennatis guttur onocrotali.

am turpe guttur, pro magna ingluuie poſuit. ſt porrò ingluuies,vt definit Ariſtoteles, cutis amplum ſinuata:qua primùm cibus ingeſtus ontinetur incoctus &c.Hãc onocrotalus aqua plet, atque ore aperto piſciculis ſe obiectat, ios cùm ſenſit deprehenſos intra ingluuiem, quam per oris ſpiramenta euomit: atque ita æda veſcitur. Croton Bononienſes vocant. terpretatur aſinus crepitans:quoniam ὄνος eſt inus, κροτάω, crepito:nomen impoſitum eſt à oce,quam auis illa edit, quam mihi audire nõ cuit. Hæc ille. Plinius autem lib. 10. cap.47.

Olorum ſimilitudinem Onocrotali habent, n diſtare exiſtimantur omnino, niſi faucibus ip ineſſet alterius vteri genus. Huc omnia ine plebile animal congerit, mira vt ſit capacit Mox perfecta rapina, ſenſim inde in os reddi in veram aluum ruminantis modo refert, Ga lia hos ſeptemtrionalis proxima Oceano mitt

Gallia fert onocrotalos.

Talis forma fuit Dionyſij. Dionyſius Clearc qui primus Heracliæ regnauit, filius, & ipſe p triæ imperans ob nimias delitias, nimiáſque c pulationes, adeò pinguis effectus eſt, vt præ pi guedine vix ſpiraret, & penè ſuffocaretur. Qu re ſtatuerunt medici, vt acus oblõgæ ac tenu ſimæ fierent, quæ tunc lateribus ac ventri ac gerentur, cùm profundiſsimo ſomno teneret tunc enim excitabatur cùm viuam carnem ac attingebant. Ius dicebat corpore arca ita conc to: vt præter caput, penitus nihil extaret. Qui que & quinquaginta annos vixit, cùm tres triginta imperaſſet. Hæc Stephanus Niger, in bel. de nimio luxu. Athenæus lib. 1. cap. 3.

Dionyſius rex.

Et talis Apici. pro Apicij, per apocopem fig ram poëtis vſitatiſsimam. Mar. Apicius, (que Plinius vocat nepotum omnium altiſsimu gurgitem: & alibi ad omne luxus ingenium (lertem) nobilis fuit Romanus, valde guloſu qui ampliſsimum vectigal comeſſationibus h ſit: tandem famem metuens veneno vitam fi uit. In quem ſic luſit Martialis lib. 5. Epigram

M. Apicius.

Dederas Apici bis trecenties uentri:
Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum:
Hoc tu grauatus, ne famem & ſitim ferres,

Sum

Summa ueneno potione duxiſti.
Nil eſt Apici tibi guloſius factum. Libros de gula conſcripſit, vt autor eſt Suidas. Vide ſi plura cupis Senecam, De conſolatione ad Albinam matrem. Et Lucianum in Nigrino. *Et gula quos celebres.* Multos huius generis ſi cupis legere, conſule Stephanum Nigrum de Ninio vitæ luxu. Vide adagium Gallonius.

Apicius libros de gula ſcripſit.

Stephan. Niger.

Ocni effigies. De his qui meretricibus donant, quod in bonos vſus verti debeat.

EMBLEMA XCI.

Impiger haud ceſſat funem contexere ſparto,
Humidáq; artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis uix torquet ſtrenuus horis,

Protinus

Protinus ignaui uentris aſella uorat.
Fœmina iners animal facili congeſtat marito
Lucra rapit, mundum prodigit inq; ſuum.

EX Pauſania in Phocicis. Poſt hos (inqu vir quidam ſedens conſpicitur. Inſcripi Ocnum eſſe teſtatur. Funiculum autem nect aſtat aſina, quæ quidquid eſt nexum deuor Ocnum hunc hominem fuiſſe laborioſum m morãt: ſed vxorem habuiſſe ſumptuoſam, à q quidquid is laboribus collegerat, non ita mul pòſt fuiſſe dilapidatum. Hæc propter Ocni vx rem obſcurè tradidiſſe Polygnotum puta Scio item ab Ionibus dici, ſi quem laborib intentum conſpicerent, ex quibus nil ipſe cor modi caperet, Hic vir Ocni funiculum cp texit. Hactenus Pauſanias. Vide adagium, Co torquet piger funiculum. Et Pollitia. Miſc cap. 81.

Ocnus. *Ocni funiculus.*

Mundus quid. *Mundum prodigit.* Mundus eſt ornatus muli bris: græcè dicitur κόσμος: vnde mundus dict eſt hic, quod alio nomine cælum appellare buit. Nam vt inquit Plinius lib. 2. cap. 4. que κόσμον Græci nomine ornamenti appellaueru eum nos à perfecta abſolutáque eleganti mundum.

Fœmina iners animal. Heſiodus in Theogon mulieres fucis aſsimilat, qui apum labores co ſumunt, cuius ſententia eſt,

Quale fauis examen apum dulciq; liquore
Cernimus infames haud rarò paſcere fucos,
Per thyma manè uolant, & picta per arua tepenti
Sole uagæ, ceráſq; legunt, & dulcia mella.

Pra

Prædo latet, curuóq; uorax ſub uimine uiuit,
Inq; ſua abdit edax alienos exta labores.
Talis in humanis prius ab Ioue fœmina rebus,
Eſt data, flagitiis hominem, quæ lædat iniquis.
de Iuuenalis carmina in hoc, ſatyra 6. Prodiga
ſentit &c.

In Paraſitos.

EMBLEMA XCII.

Quos tibi donamus, fluuiales accipe cancros,
Munera conueniunt moribus iſta tuis.
His oculi uigiles, & forfice plurimus ordo
Chelarum armatus, maximáq; aluus adeſt.
Sic tibi propenſus ſtat pingui abdomine uenter,
Pernicéſq; pedes, ſpiculáq; apta pedi.
Cùm uagus in triuiis, menſæq; ſedilibus erras,
Inq; alios mordax ſcommata falſa iacis.

EX

EX Plutarcho in lib. de diſcrimine adulato-ris & amici. Cuius verba ſunt, Ego vero noui quendam, qui vxorem ſuam eiecerit, v amicus item ſuam repudiaret. Deprehenſus eſt autem clanculum ad illam commeare: vel ad ſe ſe accerſere: id quod etiam ab amici vxore animaduerſum eſt. Vſqueadeò non nouerat adulatoris ingenium, qui credidit hos verſus Iambicos magis cõuenire cancro, quàm aſſentatori

Eſt uenter omne corpus, undiq; obtuens
Oculus, ſuiſq; beſtia reptat dentibus.

Nam huiuſmodi quidem eſt imago paraſiti & amicorum, qui patellam ſequuntur, & ad prandia præſto ſunt, quemadmodum inquit Eupolis. Hęc Plutarchus. De adulatoribus feſtiua inuenies epigrammata lib. 1. Floril. tit. εἰς κόλακας

Cancri. Vide adagium Polypi. De cancris lege Plinium lib. 9. cap. 31. vbi leges aliquos cancros hippos vocari tantę velocitatis, vt conſequi non ſit. Vnde apertior erit comparatio ad paraſitum, cu tribuit Alciatus pernices pedes.

His oculis &c. Sic ordino: his. ſ. cancris oculi vigiles ſunt, & plurimus ordo chelarum armatus forfice. vbi libentius legerem forcipe, vt

Lib. 9. c. 31. lego in Plinio, qui ſic ait de cancris, Præterea bina brachia, denticulatis forcipibus. Sed non magni refert, quomodo legas.

Chelæ. *Chelarum armatus.* Chelæ dicuntur ſcorpionũ & cancrorum brachia: eſt etiam ſignum cæleſte, anterior, ſcilicet pars Scorpij. Vnde Virg. 1. Georg.

Qua locus Erigonem inter cheláſq; ſequentes.

Abdo

Abdomine uenter. Abdomen propriè ſignificat *Abdomē quid.*
gucdinem, quæ ſpinæ, vbi renes ſunt, adhæ-
dictum vt quidam volunt, quòd abditum ſit.
nflatè ponitur pro vitio ventris: vnde Cice-
pro Seſtio dixit, inſaturabile abdomen.
Scommata. σκῶμμα, cauillum, ſales, dicterium *Scomma.*
erbo σκώπτω, cauillor, dicteria iacio.

Paruam culinam duobus ganeonibus non ſufficere.

EMBLEMA XCIII.

n modicis nihil eſt quod quis lucretur: & unum
Arbuſtum geminos non alit Erythacos.

ALIVD.

n tenui ſpes nulla lucri eſt: unóq; reſidunt
Arbuſto geminæ non bene Ficedulæ.

Sum

SVmptum ex prouerbio Græco Zenodo μία λόχνη ἐ τρέφει δύο ἐριθάκους. Vide Eraſm in Adagio, Vnicũ arbuſtum haud alit duos E thacos. Et in adagio, Vna domus non alit duo canes.

Eſt autem Erithacus auis quædam ſolitaria, eodem in ſaltu non temerè, niſi vnam inuenia Hanc Theodorus Gaza, nunc Syluiam, nun Rubeculam interpretatur in Ariſtotele. Han ſententiam diuerſo ſenſu protulit Lucanus lib. & fortaſſe multò melius ſic,

Erithacus.

Nulla fides regni ſociis, omniſq; poteſtas
Impatiens conſortis erit.

Quò etiam reſpexit Alexander Magnus cũ dixit mundum con capere duos Soles. Cicer. Offi. Quod enim eſt apud Ennium, Nulla ſan cta ſocietas, neque fides regni eſt. Id latius pate Nam quidquid eiuſmodi eſt, in quo nõ poſsin plures excellere, in eo fit plerunque tanta con tentio, vt difficillimum ſit ſanctam ſeruare ſo cietatem.

Capi

Captiuus ob gulam.

EMBLEMA XCIIII.

Regnatórq; penus, menſæq; arroſor herilis
Oſtrea mus ſummis uidit hiulca labris.
Queis tenerã apponẽs barbã falſa oſſa momordit:
Aſt ea clauſerunt tacta repentè domum,
Deprenſum & tetro tenuerunt carcere furem,
Semet in obſcurum qui dederat tumulum.

SVmptum ex Antiphili Epigrammate lib. I. Florileg. tit. εἰς ζῶα, quod tale eſt,

Παμφάγος ἑρπιςὴς καὶ δώματα λυχνοβόρος μῦς,
Ὄςρεον ἀθρήσας χείλεσι πεπταμένον,
Πώγωνος διεροῖο νόθην ἐδράξατο σάρκα,
Αὐτίκα δ' ὀςρακόεις ἐπλατάγησε δόμος.

Ἁρμόζῃ δ' ὀδόντεσσιν ὅδε ἐν κλείθροισιν ἀφύκτοις
Ληφθεὶς, αὐτοφόνον τύμβον ἐπεσπάσατο.

Non indiger verſione: quandoquidem ipſe Alciatus expreſsit penè ad verbũ. Vide Adagium Mus piſcem guſtans.

In garrulum & guloſum.

EMBLEMA XCV.

Voce boat torua, prælargo eſt gutture, roſtrum
Inſtar habet naſi multiforiſq; tubæ.
Deformem rabulam, addictum uentriq; gulæq;
Signabit, uolucer cùm truo pictus erit.

Alcatraz FOrtè hic eſt, qui paſsim inuenitur apud Indos Mexicanos, dicitúrque Alcatraz, anſeris magnitudine piſcibus victitans, roſtro duarum ſpitha

ſpithamarum, cuius tantùm inferiorem partem mouet. Habet ingluuiem à roſtro ad pectus, in qua piſcium decem libras ingerit, & aquæ vrnam. Reddit facilè quæ ingurgitauit. Quidam autem præ grauedine cecidit, & captus eſt: deglutierat enim paruulum puerum Æthiopem.

Doctorum agnomina.

EMBLEMA XCVI.

Moris uetuſti eſt, aliqua profeſſoribus
Superadiici cognomina.
Faciles apertóſq; explicans tantùm locos,
Canon uocatur Curtius.
Reuoluitur qui eodem, & iterátq; nimis
Mæander, ut Pariſius.
ſOcurus & confuſus, ut Picus fuit,

Labyrinthus appellabitur.
Nimis breuis multa amputans, ut Claudius,
Mucronis agnomen feret.
Qui uel columnas uoce rumpit, Parpalus,
Dictus truo eſt ſcholaſticis.
Contrà eſt uocatus, tenuis eſſet Albius
Quòd uoce, ueſpertilio.
At ultimas mutilans colobotes ſyllabas,
Hirundo Craſſus dicitur.
Qui ſurdus aliis, ſolus ipſe uult loqui,
Vt ſturnus in prouerbio eſt.
Hic bleſus, ille raucus, iſte garriens.
Hic ſibilat ceu uipera.
Tumultuatur ille rictu, & naribus.
Huic lingua terebellam facit.
Singultit alius, atque tuſsit hæſitans.
Conſpuit alius ut pſecas.
Quàm multa rebus uitia in humanis agunt,
Tam multa ſurgunt nomina.

HOc emblema non alicunde fuit deſumptum: ſed tantùm Academiarum oſtendit moré, in quibus ſemper profeſſoribus adduntur cognomina ex vitiis præcipuè deſumpta. Nec in promptu eſt dicere quos hîc notauerit Alciatus: tecto enim nomine quoſdam pungit. In quinto verſ. lege, & iterat qui nimis. verſ. 17. Qui ſurdis aliis. Vide adagia Mæandri labyrinthus, Pſecas, aut res. Eſt auté Mæander ſinuoſus fluuius: quod nomen plerunque pro obliquitate ſumitur. Pſecas ſtillicidium ſignificat, guttam, aut ſtillam.

Vis

Vis naturæ.

EMBLEMA XCVII.

Pana colunt gentes,(naturam hoc dicere rerum eſt)
Semicaprúmq; hominem,ſemiuirúmque Deum.
Eſt uir pube tenus,quòd nobis inſita uirtus,
Corde oriens,celſa uerticis arce ſedet.
Hinc caper eſt,quia nos natura in ſecla propagat
Concubitu:ut uolucres,ſquamea,bruta,feras.
Quod commune aliis animantibus,eſt caper index
Luxuriæ,Veneris ſignáq; aperta gerit.
Cordi alij ſophian,alij tribuere cerebro.
Inter ista, modus,nec ratio ulla tenet.

PVlchrum epigramma, & eruditionis atque varietatis plenum: in quo rerum natura depingitur in figura Panos, quem colebat antiquitas,quaſi naturæ Deum; quod & ipſum *Quid antiquitas de Deo Pane fabulata ſit*

indicat nomen: Πᾶν etenim omne ſignificat. Sed audiamus iam antiquitatem quid de hoc Deo dicat, vt aliquid lucis noſtro afferamus emblemati. Phornutus ſiue Cornutus in lib. de natura Deorum, cap. de Pane, Talem, inquit, & Pana eſſe non dubito. Siquidem & ipſe cum hoc vniuerſo idem eſt. Inferior pars huius Dei hiſpida eſt, & hircũ refert, ad deſignandã aſperitatem terræ. Superior autem pars ſimilis eſt homini, propterea quòd æther teneat totius mundi principatum. Hoc autem rationabilem deſignat partem. Laſciuũ & libidinoſum eum fingunt, propter multas ſeminum cauſas & commiſtiones, quæ ex ipſis fiunt. In locis deſertis eum morari tradunt, vt eius vnitatẽ oſtendant. Mundus enim eſt vnus & vnigenitus. Nymphas perſequitur: ſiquidem gaudet exhalationibus, quæ ex humido prodeunt, ſine quibus impoſsibile eſt, vt mũdus appareat. Indutus eſſe dicitur nebride, aut pelle pardi, tum propter pulchram rerum omnium varietatem, tum etiam propter colores, qui in mundo cernũtur. συρτὸν eum appellãt, ſiue quòd à ventis omnibus perfletur, ἀπὸ τοῦ συρίττειν id eſt, à flando: ſiue quòd ad ſaltandi ritum ſit minùs aptus & more ruſticorum, qui politiorem muſam non deguſtarunt, ſubſultet: ἀπὸ τοῦ σκιρτᾶν, id eſt, à ſaltãdo. Quòd autem plerunque in montibus & ſpeluncis verſatur, factum eſt, vt coronam è pino arbore ſortiretur. Hæc enim arbor montani quippiam & magnificum habet. Fingitur cornutus & bifidos habere pedes. Fuerit fortaſſe hic

hic & Priapus, cuius vi omnia in lucē prorumpunt. Hæc & alia plura Phornutus. Homerus autem in hymno Panos eum Mercurij filium facit, vocatúmque Pana dicit à Baccho, quòd oblectarit omnium deorum animos. Orpheus in hymnis latiùs Panem Deum celebrat. Hymni principium tale eſt, *Orphei hymnus*

Πάνα καλῶ κρατερὸν, κόσμοιο τὸ σύμπαν,
Οὐρανὸν, ἠδὲ θάλασσαν, ἠδὲ χθόνα παμβασίλειαν,
Καὶ πῦρ ἀθάνατον. ταῦτα γὰρ μέλη ἐστὶ Ιάπανος.

Id eſt,

Panem inuoco fortem, mundi uniuerſum,
Cælum, mare, terram, omnium regem,
Et ignem immortalē. Hæ enim uiolæ curæ ſunt Pani.

Silius Italicus ſic deſcribit Panem lib. 3. *Silius Italicus de Pane.*

Pan Ioue miſſus erat ſeruari tecta uolente
Troia pendenti ſimilis Pan ſemper, & uno
Vix illa inſcribens terræ ueſtigia cornu:
Dextera laſciuit cæſa Tegeatide capra,
Verbera læta mouens feſta per compita cauda,
Cingit acuta comas, & opaca tempora Pinus,
Ac parua erumpunt rubicunda cornua fronte.
Stant aures ſummóq; cadit barba hiſpida mento.
Paſtorale Deo baculum, pelliſq; ſiniſtrum
Velat grata latus teneræ de corpore damæ.

Sed quæcunque hactenus de Pane dicta ſunt, explanatius ſcripſit Seruius in Bucol. Virg. Pan, inquit, Deus eſt ruſticus in naturæ ſimilitudinem formatus. Vnde dicitur Pan, id eſt, omne. Habet etiam cornua ad ſimilitudinem radiorum ſolis, & lunæ cornuū. Rubet eius facies ad ætheris imitationem. In pectore nebridā habet *Seruius in Virg.*

ſtellatam, vt ſtellas imitetur. Pars inferior hiſpida, propter arbores & feras. Caprinos habet pedes, vt oſtendat terræ ſoliditaté. Fiſtulam habet ſeptem calamorum, propter harmoniam eſt ſepté ſonis. Pedum habet, propter annű, quem in ſe recurrere fingunt Poëtæ; cum amore Deu luctatum eſſe, & ab eo victum: quia omnia vincit amor. Ex his autem Seruij verbis admoneor elegantiſsimi Epigrãmatis de Amoris & Panis lucta, quod hûc apponendum duxi: quandoquidem nec abhorret multùm à materia, nec est iniucundum auditu.

Stroza pater.

Pan & amor quondam certare uolentes,
Deponunt calamos ille uel ille ſacros.
Hic onus alarum, uilloſæ nebridos ille:
Proiicit hic arcus, proiicit ille pedum.
Tunc liquido exutos artus perfundit oliuo:
Cecropiæq; modum ſeruat uterq; Pales.
Conſeruêre manus totis conatibus ambo:
Robore Pan fidens, dexteritate puer.
Aſpera pugna fuit, primiſq; aſſultibus anceps:
Nunc Pana aiebant uincere, nunc puerum.
At demum elato prenſauit cornua ſaltu,
Panáq;, qui uincit omnia, uicit Amor.

Porphyrius

Sed iam addamus aliquid de Pane, quod peritioris literaturæ auidos nõnihil delectare poſſit. Porphyrius in lib. de reſponſ. Panem famulum Dionyſij facit, & in numero bonorű Deorű collocat: nihilominus narrat agricolis quibuſdã apparuiſſe, quos repétè mortuos confirmat, interrogatűq; Apolliné de nece nouë agricolarű in quodam Branchidarum agro, ſic reſpondiſſe,

Apollinis reſponſum.

Toruum

Toruum Dionyſij famulus Pan auriq; cornis,
Per nemora obſcura gradiens, monteſq; per altos,
Pinum una (atque alia reſonans ſyringa tenebat)
Geſtabat manu: multos is corpore uaſto
Proſtrauit, mortiq; uiros dedit horridus ille.

ed magna dignum eſt admiratione quod Plu-
rchus refert in eo lib. quem compoſuit de Ta-
:ntibus oraculis, qui liber nondum latinitate
onatus eſt. Ne tamen græcis centonibus ob-
repam, eius verba, quantum potero, exprimere
onabor, quæ ſic ſe habent: De morte autem hu
iſmodi Dæmonum, hæc ab homine nec impru
ente nec futili nobis ſunt tradita. Epitherſes
ræceptor Grammaticæ fuit Æmiliani Rheto-
s (quem & vos aliquando differentẽ audiiſtis)
ater. Nauigaturus hic in Italiam, nauim con- *Hiſtoria notanda.*
endit, mercimoniis, mercatoribúſque multis
lenam, qui ſe audiiſſe dicebat (cum ſub noctẽ
rca Echinadas inſulas ventus poſuiſſet, nauiſ-
ue prope Paxas conſtitiſſet) vigilantibus plu-
mis, multis etiam à cœna bibentibus, repentè
uiuſdam vocem auditam è Paxis, Thamum no
iine inclamantem, ita vt omnes teneret admi-
itio. Erat verò Thamus Ægyptius vir eiuſdẽm
ue nauis gubernator, non tamen omnibus, qui
derant, nomine cognitus. Bis itaque vocatum
luiſſe, tertiò reſpondiſſe. Aſt illum (quiſquis
at) altiore voce clamaſſe, Cùm perueneris ad
alodes, hæc verba nunciabis, πᾶν ὁ μέγας τέ-
νηκε. Hoc eſt, Pan magnus interiit. His auditis
pitherſes dicebat, obſtupuiſſe cunctos, conſul-
iſſéque inter ſe peragendáne, an negligenda

eſſent, quę audiiſſent: cenſuiſſe Thamum (ſi ſ[...] rarent venti) ſilentio prętemauigandum, ſin [...] tem deficerent, vbi eo locorum veniſſent, m[a]nifeſtanda quæ audierant. Cùm tandem ad P[a]lodes venerunt, & nauis, neque vẽtis neque v[n]dis poſſet impelli, è prora obuerſum in terra[m] Thamum, pronunciaſſe iuſſa, hoc eſt, ὁ μέγ[ας] πᾶν τέθνηκε. Id eſt, Magnus Pan obiit. Hæc vi[x] dum perfecta verba vlulatu magno, nec vni[us] modi, ſed quaſi multorum gementium excep[ta] ſunt. Quæ res (quoniam multis præſentibus a[c]ciderat) celeriter Romã eſt allata. Thamus ipſ[e] Tiberio Cæſare accerſitus. Conſuluit dein[de] Tiberius Philoſophos, quemnam Panem illu[m] arbitrarentur. Qui reſponderunt, ex Mercur[io] & Penelope natum eſſe credi oportere. Hacte[nus] ſunt verba Plutarchi. Euſebius verò refe[rt] hæc & ſimilia accidiſſe, quo tempore ſub Tibe[rio] Cæſare Chriſtus Deus ac Dominus noſt[er] paſſus eſt, qui omne dæmonum genus è vita e[x]pulit. Quanquam quid vetat hanc vocem inte[l]ligi poſſe de Chriſto Seruatore noſtro, qui v[e]rus eſt Pan, id eſt, Omne, ac totius naturæ d[o]minus & conſeruator? Sunt qui aſſerant illa[m] vocem auditam è Paxis illa nocte, quę poſt pa[ſ]ſionem Dominicam ſequuta eſt anno Impe[rij] Tiberij, 18. Sed hæc hactenus.

Euſebius de Pane.

Illa vox intelligi poteſt de Chriſto.

Cordi alij ſophiam. Cicero, 1. Tuſcula. Quæ[ſt]. Alij (inquit) in corde: alij in cerebro dixeru[nt] animi ſedem eſſe & locum. Homerus & Heſio[dus] in corde videntur poſuiſſe intelligentia[m], idque ſignificari volunt ſapientiores per illa ve[r]ba p[...]

Ciceronis de ſede animi opin.

a paſsim apud hos poëtas repetita, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν. Hoc eſt, vt dixit Maro, Tu condita mente teneto. Sunt enim phrenes ſeptum anſuerſum ſiue præcordia. Vnde pro mente et animo ſumuntur. Plutarchus tamen lib. 1. de Placitis Philoſophorum, teſtimonio Platonis, in capite mentem collocat. Plutarchi verba ſunt, Propterea (inquit Plato) mens, quæ in homine auguſtiſsima pars eſt, in capite conſtituta eſt. Herodotus in Euterpe loquens de Ægyptiorum moribus, Panos (inquit) ſimulachrum pictores pingunt, & ſtatuarij ſcalpunt, quemadmodum Græci caprina facie, hirciniſque cruribus, haudquaquam exiſtimantes eum eſſe talẽ, ſed ſimilem cæteris diis. Qua tamen eum cauſa talem deſcribant, non eſt mihi relatu iucundum. Vide Plutarchum lib. 4. de placit. philoſoph. ca. 5. Vide Alex. Aphro. in 7. μετὰ τὰ φυσικά. Vide Lucret. lib. 3.

Phrenes.

Ars

Ars Naturam adiuuat.

EMBLEMA XCVIII.

Vt ſphæræ Fortuna, cubo ſic inſidet Hermes:
Artibus hic, uariis caſibus illa præeſt.
Aduerſus uim Fortunæ eſt, ars facta: ſed artis
Cùm fortuna mala eſt, ſæpe requirit opem.
Diſce bonas artes igitur ſtudioſa iuuentus,
Quæ certa ſecum commoda ſortis habent.

Fortunæ figura.

SVmptum ex Galeno in orat. ſuaſoria ad a-tes in prin. operum, qui de fortuna loque-ſic ait, Cuius indicare nequitiam cùm veter-conſtituiſſent, in fœmineam ſpeciem exprim-re non contenti (quanquam hoc ſatis aptū e-amentiæ ſignum) gubernaculum etiam ma-bus habendum dederunt, baſin pedibus glob-

ı ſubiecerunt, eam denique orbatam oculis ınxerunt: vt ſcilicet per has figurandi ratio- ;,fortunæ inconſtantiam expreſſam oſtende- ıt. Et paulò inferius, Mercurium verò tan- am rationis dominum & artium omniũ au- ɔrem: aſpice rurſus, vt alia, quàm fortunam ef ie decorarũt. Nam iuuenis eſt formoſus, nec ſmodi, vt fucatum quicquam in eo aut com- ım deprehendas: ſed in cuius forma animi tutes protinus eluceant. Eſt enim hilari vul- ácribus oculis, baſi innititur: ſic vndique fi- ratæ, vt quadrantal, ſeu teſſeram referat, quã ıximè figura res ipſa ſtabilis ac immobilis red ũr &c.

Vt fortuna pilæ. De fortuna pleni ſunt Philo- ɔhorum & poëtarum libri. Addam tamen cuuij carmina, quæ citantur in 2. Rheto. ad :rennium, *Pacuuij carmẽ de fort.*

Fortunam inſanam eſſe & cæcam,
Et brutam perhibent philoſophi,
Saxoq; inſtare globoſo prædicant uolubili.
Ideo quò ſaxũ impulerit eò cadere fortunam autumãt.
Cæcam ob eam rem iterant: quia nil cernat, quò ſeſe applicet.
Inſanã autẽ aiunt: quia atrox, incerta, inſtabiliſq; ſit.
Brutã: quia dignũ atq; indignũ nequeat internoſcere.

de Lactant. diuinar. inſtit. 3. & Auguſt. de Ci- .Dei 2. 4. & 7.

Cubo ſt. inſ. Hermes. ἑρμῆς Mercurius dicitur, quòd ſit deorum interpres: ἀπὸ τοῦ ἑρμηνεύειν, od eſt interpretari. *Hermes vnde.*

Aduerſus uim fortunæ &c. Vide Ariſtot. 6. Ethi.

ad Ni

ad Nicomachum, cap. 4 vbi citat Agathon verſic.

Τέχνη τύχην ἔστερξε, καὶ τύχη τέχνην.

Id eſt,

Fortuna chara eſt arti, ars quoque fortunæ.

Vide præter loca citata Cælium Rhodiginum libro 22. capite nono in fine. Et eundem lib. vigeſimooctauo, capite 12. Et Didymum ſup. Odyſſ. 23.

Conciliatur emblema cũ dicto Agathonis.

Aduerſus &c. Hoc videtur diſſentire cum illo Agathonis; Fortuna chara eſt arti &c. Sed non ita eſt: quod vt intelligatur, ſimilitudine quadam demonſtratur. Arboribus fructu, pomis luxuriantibus ſolent ſubſtitui quædam furcæ, ne rami ingenti onere preſsi ruinam faciant. Sic aduerſus vim fortunæ ars eſt facta: & fortuna requirit artis opem. Vide Plutarchum in libello de fortuna.

In im

In iuuentam.

EMBLEMA XCIX.

Natus uterque Iouis, tener atque imberbis uterque,
Quem Latona tulit, quem tulit & Semele,
Saluete, æterna ſimul & florete iuuenta,
Numine ſit ueſtro quæ diuturna mihi.
Tu uino curas, tu uictu dilue morbos,
Vt lento accedat ſera ſenecta pede.

EX Callimacho, vt refert interpres Lycophronis pag. 42. Colebatur enim Delphis Dionyſius cum Apolline. Precatur longam iuuentæ viriditatem à Diis, qui nunquam conſeneſcunt, Apolline atque Baccho, qui ſemper florēte iuuenta pinguntur. De Baccho iã multa diximus. Epigrãma clarũ eſt, nec indiget luce.

In

In quatuor tempora anni.

EMBLEMA C.

Aduenisſe hyemem fringilla renuntiat ales.
Ad nos uere nouo garrula hirundo redit.
Indicat æſtatem ſeſe expectare cuculus.
Autumno eſt tantùm cernere ficedulas.

EX vulgari obſeruatione ſumptum. Solen enim per quatuor auicularum genera, qua tuor anni tépora deſignare. Fringilla enim, qu græcè σπίζα, Hiſpanè *aguzanieue*, hyemem ſig ficat. Hirundo vere nouo incipiente aduent Vnde prouerbium, Vna hirundo non facit ve Ouid. 2. Faſto.

Fringilla à frigore dicta. Ariſt. 8. ca. 3. hiſt. anim.

Fallimur? an ueris prænuntia uenit hirundo?

Cuculus æſtatem prænuntiat, de quo iam dix

Cuculus æſtatis prænuntius.

us. Ficedulæ autẽ ab edendis ficis dictæ, Aumno non ſolùm crebræ ſunt, ſed etiam moſtæ. Martialis,

Cùm me ficus alat, cùm paſcar dulcibus uuis,
Cur potiùs nomen non dedit uua mihi?

Scyphus Neſtoris.

EMBLEMA CI.

Neſtoreum geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti maſſa profudit opus.
Clauiculi ex auro: ſtant circum quatuor anſæ:
Vnamquanq; ſuper fulua columba ſedet,
Solus eum potuit longæuus tollere Neſtor.
Mæonidæ doceas quid ſibi muſa uelit?

V

Eſt cœlum ſcyphus ipſe:color argenteus illi eſt:
Aurea ſunt cœli ſydera clauiculi.
Pleiadas eſſe putant,quas dixerit ille columbas,
Vmbicili gemini magna minórq; fera eſt.
Hæc Neſtor longo ſapiens intelligit uſu:
Bella gerunt fortes,callidus aſtra tenet.

Poculum Neſtoreũ. POculi Neſtorei deſcriptio ex Homero ſu pta eſt. Quid poculi compoſitio ſignific ex Athenæo Dipnoſop.10.cap.12. Homeri ca mina ſic ſe habent,

Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς
Χρυσέιοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν. δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
Χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑποπυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
Πλεῖον ἐόν. Νέστορ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

Sic ego vertebam,

Et pulchram iuxta phialam,quam duxerat aureis
Transfixam clauis longæuus : quatuor anſæ
Huic inerant:geminæ circum unamquamq; colum
Ex auro ardebant:geminis erat abdita fundis.
Hanc ſi plena foret,magno conamine quiſquam
*A menſa:*Neſtor *uerò facilè ipſe leuabat.*

Verba Athenæi de poc. Neſt. Verba porrò Athenæi ad hunc ferè modum habent, Neſtoris poculum quatuor aures, Homerus teſtatur, habebat:quod ita Poëta de ſcripſit,vt cæli faciem repræſentaret. Argentu enim quo tantum poculum conflatum erat,cç colorem indicat : claui aurei, ſtellas : Peliade quæ circum aures erant, Pleiades referebar (Peliadas ſiquidem ſæpe Poetæ, pro, Pleiada *Simonides de pleiadib.* poſuerũt) vt Simonides & Pindarus teſtantu

pe

er tranſmutationem literæ. Et quando Homerus πελειάδ|ας, id eſt, columbas, inducit Ioui ferentes Ambroſiam, de Pleiadibus, non de columbis eſt intelligendum Hæc breuiter ex longiſsima Athenæi diſputatione, quem vide. *Ouidius 4. Faſtor.*

Stant circum &c. Quatuor, inquit Alciatus, nſas, ſeu aures habebat poculum, & quatuor olumbas: ſed Athæneus ſex ponit columbas, luæ, vt inquit Ouidius, ſeptem dici, ſex tamen ſſe ſolent. Vide igitur num Alciatus fuerit memoria lapſus. Meminit & Martialis huius oculi & columbarum lib. 8. Epigr. in Euctum: *Alciati lapſus.*

Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Police de Pylio trita columba nitet.

Longæuus tollere Neſtor. De Neſtore eiúſque etate ſatis diximus in Emblemate, De Baccho.

Mæonidæ doceas. Cur Homerus dicatur Mæonides, diximus in Ganymede.

Eſt cælum Scyphus. Scyphos, Athenæo Auhore, duplicem habet declinationem ὁ σκύφος, ῦ σκύφυ, &, τὸ σκύφος, τῦ σκύφυ. Dicitúrque, vt pſe putat, Scyphos quaſi Scythos: quia Scythæ ræter modum inebrientur. Vide de hoc nonnihil & apud Eraſmum in Adagio Epiſcythiare. Eſt porrò ſcyphus vas ligneũ rotundum, ac ſerúmve capiens: Herculi dicatus, vt Cantharus Baccho. *Scyphos.*

Magna minórq; fera eſt. Hemiſtichion Ouidianum ex lib. 4. Triſt. Eleg. 3. ſic,

Magna minórq; feræ: quarum regis altera Graias:
Altera Sydonias (vtráq; ſicca) rates.

Polum Arcticum intelligit, vbi eſt Vrſa maior,

Vrſa maior & minor.

& Vrſa minor. Quarum fabulā vide apud Ou dium Metamorp. 2.

Hæc Neſtor longo &c. Hæc ad aſtrologiam r tulit noſter Alciatus. Eraſmus verò ad aſsidu tatem, quē vide in prouerbio, Stilla aſsidua ſ xum excauat. Vter melius ſenſerit, non eſt m iudicare. Vtramq; ſententiā elicies ex Athen

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

EMBLEMA CII.

Caucaſia æternum pendens in rupe Prometheus
Diripitur ſacri præpetis ungue iecur.
Et nollet feciſſe hominem, figulóſq; peroſus
Accenſam rapto damnat ab igne facem.

Rodun

Roduntur uariis prudentum pectora curis,
Qui cœli affectant ſcire, deúmq; uices.

PRomethei fabulam narrat Heſiodus latè in Theogonia: tangit in Georg. Sed illam tiùs proſequitur Iulius Higinus in Poëtico ſtronomico, ca. de ſagitta. Prometheus (inquit) ui propter excellentiam ingenij miram, homi es finxiſſe exiſtimatur, dicitur à Ioue impetraſſe t partem hoſtiæ in ignem coniicerent: partem i ſuo conſumerent victu. Idq; poſtea conſue ıdo firmauit. Quòd cùm facilè à Deo, non vt ɔ auaro homine impetraſſet, ipſe Prometheus nmolat tauros duos. Quorum primùm io nora cùm in aram poſuiſſet, reliquam car em ex vtroque tauro in vnum compoſitam orio bubulo texit: oſſa autem, quæ circa reli ua fuerunt, pelle contecta, in medio collocauit: Ioui fecit poteſtatem, vt quam vellet eorum ımeret partem: Iupiter autem, etſi non pro di na fecit cogitatione, neque vt Deum licebat, nnia quæ debuit, ante prouidere. Sed (quoniã edere inſtituimus hiſtoriis) deceptus à Pro etheo, vtrunque putans eſſe taurum, delegit ſa, pro ſua dimidia parte. Itaq; poſteà in ſo nibus & religioſis ſacrificiis, carne hoſtiarum onſumpta, reliquias, quæ pars fuit eorum, eo em igni comburunt. Sed vt ad propoſitum re ertamur, Iupiter cùm factum reſciſſet, animo ermoto, mortalibus eripuit ignẽ. Prometheus item conſuetus inſidiari, ſua opera ereptum

Iul. Higinus de Prometh.

Iupiter deceptus à Prometheo.

mortalibus ignem reſtituere cogitabat. Itaqu
cæteris remotis venit ad Iouis ignem: quo di
minuto & in ferulam coniecto lætus, vt volan
non currere videretur, ferulam iactans, ne ſpi
ritus interclusus, vaporis extingueret in angu
ſtia lumen. Itaque homines adhuc plerunq
qui lætitiæ nuntij fiunt, celerrimè veniunt. Præ
terea in certatione ludorum curſoribus, inſti
tuerunt ex Promethei conſuetudine, vt curre
rent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter fa
cto mortalibus parem gratiam referens, mulie
rem tradidit his, quam à Vulcano factam Deo
rum voluntate omni munere donauit. Itaqu
Pandora eſt appellata. Prometheum autem i
mõte Scythię, nomine Caucaſo, forrea cathen
vinxit: quem alligatum ad triginta millia anno
rum Æſchilus Tragœdiarum ſcriptor ait. Præ
terea admiſit ei aquilam, quæ aſsiduè noctu re
naſcentia iocinora exeſſet. Vide Lucia. in Pro
meth. ſiue Caucaſo. Et in Deorum dialog. ſu
perſonis Iouis & Promethei. Et in opuſculo d
ſacrificiis, & in Amoribus. Quæ omnia ideo fi
cta eſſe aſſerit Ariſtides lib 2. contra Platonem
quia Prometheus Rhetoricem communicau
mortalibus. Qua de re vide plura apud Eraſm
in Adagio, communis Mercurius. Plutarchu
in libello de fortuna: Prometheus (inquit) fur
tim è cælo nobis afferens ignẽ, id eſt, rationem
omnia iſta ſuppeditat. Et paulò inferiùs, Fabell
de Promethei igne alio atque alio viritim om
nibus diuiſo, ſub inuolucro indicat partes pru
denti

Vide adagium, lãpada tradere.

Pandora.

Ariſtides lib. 2. contra Plato.

entiæ,in orbem particulis exiguis eſſe diſper-ſis,deinde ſe recepiſſe in ordinem.Seruius Grã-mat. in Sileno Verg. aliam allegoriam huius fabulæ affert, & quæ magis fortaſſe quadret noſtro huic emblemati. Prometheum Aſſyriis aſtrologiam indicaſſe,quam in monte Caucaſo diutina obſeruatione deprehenderat. Aquilam e ſollicitudinem, quæ illius cor vexaret & eroderet.Per Mercurium debere intelligi prudentiam, deprehendiſſe rationem fulminum Prometheum,hominibúſque indicaſſe.Denique ne longior ſim, vide ipſum Seruiũ in illo verſu, *Vide Budæum de rat. ſtudij.*

Caucaſeáſq; refert uolucres,furtúmq; Promethei.

Plinus lib.7.cap. 56. ait Prometheum aſſeruare ignem in ferula, primum docuiſſe.

Cacaſla æternùm. Sic Politianus in Nutritia,

Nodum Caucaſla pendens in rupe Prometheus.

Et Matialis,

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus,
Aſſiduam nimio pectore pauit auem.

Eternum aduerbium eſt:pro,perpetuò,Sed dignum videtur inquiſitione,quamobrem dixerit, æternùmquandoquidem poſtea ſolutus eſt Prometheus,vt ex Luciano & Higino conſtat locis citatis?Duplicem aſsigno reſponſionem. Aut,æternum,capitur pro lõgiſsimo temporis ſpatio, ſiquidem vt diximus, ad triginta millia annorum iacuit religatus, aut nunquam re vera fuit ſolutus. Namque ne Iouis iuſiurandum irritum caderet,ex duabus rebus,hoc eſt ferro & lapide quibus Prometheus fuerat alligatus, digitum

Vnde primus anulorum vſus.

Plinius de anulorum & gem.ori.

illius Iupiter vinciri iuſsit. Qua conſuetudin homines vſi, quo ſatisfacere Prometheo vide rentur, anulos lapide & ferro concluſos ha bere cœperunt. Qua de re meminit Plinius i Procemio lib. 36. his verbis, Quæ fuerit orig gemmarum, & quibus initiis in tantum hæ admiratio exarſerit, diximus quadantenus i mentione auri anulorúmque. Fabulæ primor dium à rupe Caucaſea tradunt, Promethei vin culorum interpretatione fatali: primúmque ſa fragmentum incluſum ferro ac digito circun datum hoc fuiſſe anulum, & hoc gemmam.

Diripitur ſacri præpetis. Diripitur iecur, Græca loquutio frequentiſsima poetis, in qua deeſt Græcis κατὰ, id eſt, ſecundum, vt nuda pedem, fractus membra Ouidius,

— partes quaſcunq; ſedendo
Flectitur.

Diripitur &c. Periphraſis eſt aquilæ, quæ, vt alibi diximus Ioui ſacra eſt. Hanc autem aquilam (inquit Higinus) nonnulli ex Typhone, & Echidna natam: alij ex terra & Tartaro, complures Vulcani factam manibus demonſtrant: animámque ei ab Ioue traditam dicunt.

Et nollet feciſſe hominem. Prometheus enim hominē fecit, vt ait Ouidius primo lib. Metam.

Natus homo eſt ſiue hunc diuino ſemine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo:
Siue recens tellus, ſeductáq; nuper ab alto
Aethere cognati retinebat ſemina cæli
Quam ſatus Iapeto miſtam fluuialibus undis
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

Ab igne

Ab igne. Solis intellige vt plerique fabulan-
ır,quanuis ſupra diximus ignem illum fuiſ-
Iouis.

Roduntur uariis. Ex his duobus verſiculis eruē-
us fuerat titulus. Siquidem totius emblematis *Titulus re-*
ic eſt cardo. Inſcribe igitur pro titulo, ſi pla- *ponitur.*
et, *Qui addit ſcientiam, addit dolorem*, vt legimus
ı ſacris literis. Hæc duo carmina videntur al-
ıdere ad illud Pythagoricum dogma, Cor ne
dito.hoc eſt,animam doloribus, angoribúſque
on excruciandam,vt explanat Diogenes Laër-
us in vita Pythag.Cui cōſonat Alexan.Aphro.
ı Problema.ſententia.Similiter (inquit) Prome
ıeus cùm ſapiēs eſſet, ſidereæque aquilæ cau-
ım peruestigaret, naturámque eius ac ſitum:
úmque diſcendi cupiditate veluti exederetur,
ım demum quieuit, cùm ei Hercules dubita-
onem omnem ſua ſapientia ſoluit.

Roduntur uariis prudentum. Bene dixit, pruden-
ım:nam reliquos non ſimilis macerat cura:&
rudentes refert Prometheus. Nam προμήθεια,
rudentiam,prouidentiámve ſignificat, & προ- *Promethe.*
ηθέυομαι proſpicio,prouideo. Vnde Adag. προ- *refert pru-*
ηθεὺς μετὰ τὰ πράγματα, id eſt, Prometheus *dentes.*
oſt res confectas. de homine qui ſemper ſerò
pit: qualis fuit Epimetheus huius frater. Ad-
amus nunc corollarij vice,queſtus Promethei
oud Æſchilum, vt Cicero vertit 2.Tuſcullan. *Aeſchili*
uæſtio. *verſus de*
Prometh.
Titanum ſoboles,ſocia noſtri ſanguinis *queſt.*
Generata cælo,aſpicite religatum aſperis

Vinctúmq; ſaxis:nauem ut horriſono freto
Noctem pauentes timidi adnectunt nauitæ.
Saturnius me ſic infixit Iuppiter,
Iouiſq; numen Mulcibri aſciuit manus.
Hos ille cuneos fabrica crudeli inſerens
Perrupit artus: qua miſer ſolertia
Tranſuerberatus caſtrum hoc furiarum incolo.
Iam tertio me quoq; funeſto die
Triſtia uolatu aduncis lacerans unguibus,
Iouis Satelles paſtu dilaniat fero.
Tum iecore opimo farta & ſatiata affatim
Clangorem fundit uaſtum, & ſublime aduolans,
Pinnata cauda noſtrum adulat ſanguinem.
Cùm uerò ad eſum inflatu renouatum eſt iecur,
Tum rurſus tetros auida ſe ad paſtus refert.
Sic hunc cuſtodem mœſti cruciatus alo,
Qui me perenni uiuum fœdat miſeria.
Namq; ut uidetis uinclis conſtrictus Iouis,
Arcere nequeo diram uolucrem à pectore.
Sic me ipſe uiduus peſtes excipio anxias,
Amore mortis terminum inquirens mali:
Sed longè à letho numine aſpellor Iouis.
Atq; hæc uetuſta ſeclis glomerata horridis,
Luctifica clades noſtro infixa eſt corpori:
Ex quo liquatæ ſolis ardore excidunt
Guttæ, quæ ſaxa aßiduè inſtillant Caucaſi.

Vide etiam Phornutum in lib. de Natu. Deor. cap. de Prometh. Extant & Græca epigrammata Iuliani in lib. 4. epigram. Græco. tit. εἰς εἰκόνας ἡρώων.

In aſtrologos.

EMBLEMA CIII.

Icare per ſuperos qui raptus & aëra, donec
In mare præcipitem cæra liquata daret:
Nunc te cæra eadem, feruénſq; exuſcitat ignis,
Exemplo ut doceas dogmata certa tuo.
Aſtrologus caueat quicquam prædicere, præceps
Nam cadet impoſtor, dum ſuper aſtra uolat.

IMitatus eſt Alciatus Epigramma Iuliani ex lib. 4. Epigramma. quod tale eſt, ***Iulianus.***

εἰς Ἴκαρον χαλκοῦν ἐν λουτρῷ
ἱστάμενον.

Ἴκαρε, κηρὸς μὲν σε διώλεσε, νῦν δέ σε κηρῷ
Ἤγαγεν εἰς μορφὴν ἄλθις ὁ χαλκοτύπος.

Ἀλλ' ἄ

Ἀλλ᾽ ἄγε μὴ πτερὰ πάλλε κατ᾽ ἠέρα, μὴ τὸ λοετρὸν
Ἠερόθεν πίπτων Ἰκάριον τελέσῃς.

κηρὸς Nos ad verbum ferè tranſtulimus, quanuis verba illa κηρὸς & κηρῷ, nobis item vt Alciato negotium præbuerunt. Nam in primo loco κηρὸς ceram ſignificat: in ſecundo videtur accipi pro igne. Quod verbum Alciatus volens exprimere dixit,

Nunc te cera eadem feruénſque exſuſcitat ignis.

q; pro, id eſt Vt intelligas (q;) pro (id eſt) poſitum. Quod in poëtis ſæpe notarunt Commentatores, vt ſit ſenſus, Nunc eadem cera, hoc eſt, ignis artificis te iterum ſuſcitat. Nam Icarus hic, de quo loquitur poëta, ænea erat imago Icari. Noſtram igitur verſionem accipe.

In Icarum æneum extantem in lauacro.

Icare cera quidem te perdidit, ipſa ſed igne
Artificis rediit priſtina forma tibi.
Nunc age ne moueas pennas, ne forte lauacrum,
Aethere ab uſq; cadens, Icarium facias.

Icarus Dædali filius. Icarus Dædali filius fuit, quos Minos Cretæ rex in labyrintho incluſit. Sed Dædalus corruptis cuſtodibus ſub faciendi muneris ſpecie, quo ſimulabat poſſe regem placari, cera & pennis alas ſibi & filio fabricauit, & aufugit volando. Sed Icarus altiora petens, ſolutis ex calore ſolis pennis, mari, in quod cecidit, nomẽ impoſuit. Hæc Seruius 6. Æneidos. Quæ ob id videntur ficta, quòd vela Icarus: malum, & antennas Dædalus inuenerit, teſte Plinio lib. 7. cap. 57. Palephatus

autem

ıtem ait in ſcapha fugiſſe Dædalum, periiſsé-
ıe Icarum in mari, cui nomen dederit. Hanc
bulam pulchrè canit Ouid.lib.8.Metam. non
ngè à prin. ſed pulchrius atque iiſdem penè
rbis in 2.de arte amãdi ſtatim in princi.Diod.
cul.rer.antiq.lib.4.cap.13.

Aſtrologus caueat. Hoc epigrãmate non dam-
ıt autor aſtrologiam, vt quidam putant ignari:
d meritò damnat præcipites aſtrologos, qui
ım nihil ſciant, omnia tamen ſe ſcire atteſtan-
ır, præſtigiíſque omnia complent, quales mul-
ıs paſsim inuenias. Vide in 2.lib Epigra.Græc.
t. In aſtrologos.

Qui alta contemplantur, cadere.

EMBLEMA CIIII.

Dum

Dum turdos uiſco, pedica dum fallit alaudas,
Et iacta altiuolam figit harundo gruem,
Dipſada non prudens auceps pede perculit: ultrix
Illa mali, emiſſum uirus ab ore iacit.
Sic obit, extento qui ſydera reſpicit arcu,
Securus fati, quod iacet ante pedes.

EX lib 3. Epigram. Græc. eſt autem Antipa Sidonij. Ille autem ſumpſit argumẽtum fabulis Æſopi. Epigramma eſt huiuſmodi,

Ὁ πρὶν ἐγὼ καὶ ψῆρα, καὶ ἁρπάκτειραν ἐρύκων
Σπέρματος ὑψιπετῆ εἰς ὀνίαν γέρανον,
Ῥινοῦ χερμαστῆρος εὔστροφα κῶλα τιταίνων
Ἀλκιμένης πλανῶν εἴργον ἀπωθεν νέφος.
Καί με τὶς οὐτήτειρα περὶ σφυρὰ διψὰς ἔχιδνα
Σαρκὶ τὸ ἐκ γενύων πικρὸν ἐνεῖσα χόλον,
Ἠελίου χήρωσεν. ἴδ' ὡς τὰ κατ' αἰθέρα λεύσσων,
τοὐν ποσὶν οὐκ ἰδάην κῆμα κυλινδόμενον.

Fernandi Sanctij verſio. Sic meus frater Fernandus Sanctius vertit,

Qui prius & ſturnum maturae meſſe fugabam
Paſcentémq; auidè ſemina noſtra gruem,
Excutiens torto ſaxum de uerbere fundæ
Arcebam innumeras Alcimenes uolucres.
Cùm me lethalis talos prope dipſas, amaram
Inſpirans bilem faucibus interimit.
En ego qui ſummum ſpeculatus ſum aëra, cladem
Non animaduerti quæ fuit ante pedes.

Turdus. *Dum turdos.* Turdus auis eſt nota optimi [c]poris. Vnde dixit Horatius in Epiſto.

Nil melius turdo, uulua nil dulcius ampla.

& Martialis,

Inter aues turdus ſi quis me iudice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Hiſpan

iſpanè dicitur *Zorzal*.

Dum fallit alaudas. Alauda & galerita, idem eſt: *Alauda.* : dicta, quòd apicem habet ſupra caput ad ſi- ilitudinem galeæ. Et Cæſar legionem Aludã ocauit. Vnde Cicero ad Atticum, Antonius ım Legione alaudarum ad vrbem pergeret.

Dipſada non prudens. διψας genus ſerpentis, vi- *διψάς.* ræ ſimile, à διψῶ, quod eſt ſitio, qui exhaurit nnem humorẽ, & ſiccitatem inducit ad mor- m vſque. Plinius lib. 2. c. 8. & lib. 22. cap. 5.

Auceps. Eſt qui aues aucupatur, ab auis & ca- *Auceps.* o. Erat aũt hic, vt dictum eſt, Alcimenes. Tali nilitudine vſus eſt Horatius in arte poetica,

Si veluti merulis intentus decidit auceps
In puteum, foueámue.

luc etiam pertinet locus de Thalete, qui ab a- *Thales.* ıcula fuit irriſus, quòd in foueam inciderit, dũ ris nimis eſſet intentus.

Poten

Potentiſsimus affectus amor.

EMBLEMA CV.

Aſpice ut inuictus uires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio uincat amor:
Vtq; manu hac ſcuticam tenet, hac ut flectit habena
Vtq; eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui uincere talem
Eſt potis, à nobis temperet ánne manus?

Argentarij epigra. EX lib. 1. Epigramma. Græco. tit. εἰς ἔρωτα. E autem epigramma Argentarij ſic,

Αὐγάζω τὸν ἄφυκτον ἐπὶ σφραγῖδος ἔρωτα
χερσὶ λεοντείαν ἀνιοχεῦντα βίαν.
Ὃς τὰ μὲν μάστιγα κατ' αὐχένος, ᾗ δὲ χαλινοὺς
Εὐθύνει, πολλὰ δ' ἀμφιτέθηλε χάρις.

φρίσσω

φρίσσω τὸν βροτολοιγὸν, ὃ γὰρ καὶ θῆρα δαμάσδων
Ἄγριον οὐδ' ὀλίγων φείσεται ἀμερίων.

Nos vt intelligi tantùm poſsit, ſic feſtinanter
vertimus,

Conſpicor inuictum pulchra in teſtudine Amorem
Frænantem manibus terga ſuperba leæ.
Hácq; manu ſcuticam per colla hæc grandia fræna
Dirigit, & pueri ſplendet in ore lepos.
Horreo carnificem: nam qui fera colla leonum
Sic domat, à nobis temperet ipſe manus.

Expreſſus gemma. Geſtabatur enim in anulo, vt moris eſt, in gemmis anulorum ſimilia emblemata geſtari. σφραγὶς autem baltheum, ſigillum, & teſtudinem ſignificat.

Vtq; manu &c. Ita legendum eſt, vt ſcripſit Alciatus. Nam qui vitare voluerunt vitium carminis, in alia ſtulti cucurrerunt, vt ait Horatius. Sed non eſſe vitium carminis, ſi T litera producatur in cæſura, multis teſtimoniis poſſem defendere, è quibus pauca accipe. Martianus communem affirmat eſſe literam T. finalem. Quod ego non in vniuerſum præcipi velim, ſed tantum, vt dixi, in cæſura. Virg. 10. Æneidos, *T. litera communis in carmine.*

Nam tibi Thymbre caput Euandrius abſtulit enſis.

Idem lib. 10.

Per medium quà ſpina dedit, haſtámq; receptat.

Iuuenalis,

Magnus ciuis obit & formidatus Othoni.

Ouid. 3. Metam.

Nubibus eſſe ſolet, aut purpureæ auroræ.

Horat. 1. Ser.

Qui non defendit alio culpante ſolutos.

X

Idem eodem,

Quum grauius dorſo ſubiit onus, incipit ille.

Potentiã amoris ſic depingit Virgilius in Ci

Seu malus ille puer, quem nec ſua flectere mater
Iratum potuit, quem nec pater atq; auus idem
Iuppiter: ille etiam Pœnos domitare leones
Et ualidas docuit uires manſueſcere tigris.

Potentia amoris.

EMBLEMA CVI.

Nudus amor uiden' ut ridet placidúmq; tuetur?
Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet.
Altera ſed manuum flores gerit, altera piſcem:
Scilicet ut terræ iura det, atq; mari.

Palladas. EX lib. 4. Epigr. Græ. εἰς ἔρωτα γυμνὸν, id eſt, amorem nudum. Eſt epigramma Palladæ

γυμ

Γυμνὸς ἔρως διὰ τοῦτο γελᾷ, καὶ μείλιχός ἐστιν,
 οὐ γὰρ ἔχει τόξον καὶ πυρόεντα βέλη.
δὲ μάτην παλάμαις κατέχει δελφῖνα καὶ ἄνθος,
 τῇ μὲν γὰρ γαῖαν, τῇ δὲ θάλατταν ἔχει.

os ſic vertimus, vt verba græca faciliùs perci-
antur,

Nudus amor ridet blandè: quæ cauſa requiris,
Non arcus retinet, ſæuáue tela manu.
Nec fruſtra palmis florem delphináq; geſtat:
Continet hæc terram, continet illa mare.

ı hanc ſententiam dixit Virgil.

— Omnia uincit amor.

Vis amoris.

EMBLEMA CVII.

Aligerum fulmen fregit Deus aliger, igne
Dum demonſtrat uti eſt fortior ignis amor.

EX diſticho Græco (puto Argentarij) quo eſt in li. 4. Epigrāmaton Græco. hoc modo

Ὁ πτανὸς τὸ πτανὸν ἰδὼν ἄγνυσι κεραυνόν,
Δεικνὺς ὡς κρεῖττον πῦρ πυρός ἐστιν ἔρως.

Non eget mea verſione: quandoquidem ad verbum penè reddita ſunt ab Alciato verba. Hanc ſententiam ſic expreſsit Venus apud ſummum poëtam,

Virgilium intellige.

Nate patris ſummi, qui tela Typhoëa temnis.

Quòd autem fulmen habeat alas, ſic cōprobat idem alibi,

Ocyor & uentis & fulminis ocyor alis.

Satyrus hiſt.

Satyrus hiſtoricus inter ea, quæ de Alcibiade commemorat, Clypeo (inquit) vtebatur, auro atque ebore confecto: in quo erat inſignis Cupido, κεραυνὸν ἀγκυλημένος, id eſt, fulmen incuruans ſeu flectens.

In ſtudioſum captum amore.

EMBLEMA CVIII.

Immerſus ſtudiis, dicundo & iure peritus,
Et maximus libellio,
Heliodoram amat, quantum nec Thracius unquam
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?
Num ſat ſub Ida eſt uincere?

VErſus quiſque primus Heroicus eſt: ſecundus quiſque eſt Iambicus Archilochius imeter, quatuor Iambis conſtans, receptis taen ſpondæis in locis imparibus.

Heliodoram amat. Heliodora nomen eſt puellę *Heliodora,* ępius repetitum in Græcis epigram. ſed nulm continet hiſtoriam, fabulámue. Significat onum Solis.

Thracius princeps. Tereũ intelligit,cuius long fabulam ſcribit Ouid.Meta.6. vt diximus alib

Sororis pellicem. Intellige Philomelam, qu ſic ait apud eundem,

Pellex ego facta ſororis.

Pellex vnde dicta. Dicitur autem pellex à pellendo: quia concu bina pellit è lecto propriam vxorem.

Cypri. Vocatiuus eſt Græcus. dicitur autem Cypris ἀπὸ τȣ̃ κύειν, quod eſt párere,ſeu produ cere:quia Dea ſit fœcunditatis.

Non ſat ſub Ida uincere. Alludit ad dearum iu dicium ſub monte Ida, iudicante Paride. Qu fabula quia adeò eſt trita, vt etiam apud nos i libris Hiſpanè ſcriptis teratur,hîc non appone tur. Si tamen pleniſsimè & feſtiuo carmine ſcriptam illam cupis videre,conſule Dareten Phrygium de Bello Troiano per totum ſecundum.

Daretes Phrygius, bel.Tro. ſcriptor poeta.

Αντέρ

Α'ντέρως, id eſt, amor virtutis, ἀλληγοριστικῶς.

EMBLEMA CIX.

Dic ubi ſunt incurui arcus? ubi tela Cupido?
Mollia queis iuuenum figere corda ſoles?
Fax ubi triſtis? ubi pennæ? tres unde corollas
Fert manus? unde aliam tempora cincta gerunt?
Haud mihi uulgari eſt (hoſpes) cum Cypride quicquã,
Vlla uoluptatis nos neq; forma tulit.
Sed puris hominum ſuccendo mentibus ignes
Diſciplinæ: animos aſtráq; ad alta traho.
Quatuor éque ipſa texo uirtute corollas,
Quarum quæ ſophiæ eſt, tempora prima tegit.

EPigramma vnde hoc emblema ſumptum fuit, eſt Mariani ſcholaſtici lib. 4. Epigram. Græc. ſic: *Marianus ſcholaſticus.*

εἰς ἔρωτα στεφανομένον. id eſt,

In amorem coronatum.

Πῦ σοι τόξον ἐκεῖνο παλίντονον, οἵ τ' ἀπὸ σεῖο
Πηγνύμενοι μεσάτην ἐς κραδίην δόνακες;
Πῦ πτεραὶ; πῦ λαμπὰς πολυώδυνος; ἐς τί δὲ τρισσὰ
Στέμματα χερσὶν ἔχεις κρατὶ δ' ἐπ' ἄλλο φέρεις;
Οὐκ ἀπὸ πανδήμον ξένε Κύπριδος, οὐκ ἀπὸ γαίης
Εἰμὶ, καὶ ὑλαίης ἔκγονος εὐφροσύνης.
Ἀλλ' ἐγὼ ἐς καθαρὴν μερόπων φρένα πυρσὸν ἀνάπτω
Εὐμαθίης, ψυχὴν δ' οὐρανὸν εἰσανάγω.
Ἐκ δ' ἀρετῆς στεφάνους πισύρων πλέκω· ὧν ἀφ' ἑκάστης
Τοὺς δὲ φέρον, πρώτῳ τῷ σοφίης στέφομαι.

Nullam adhibui verſionem. Quid enim poſſet ad Alciati verſionem addi?

Plato duas Veneres po ſuit.

Vbi tela Cupido. Plato in Sympoſio duas Veneres duóſq; eſſe Cupidines ſcribit: diuinum & cæleſtem alterum: alterum vulgarem & plebeium. Hos duos Cupidines videtur innuere Ouid. 4. Faſto. cùm inquit,

Alma faue, dixi, geminorum mater amorum.

Et, ſi nõ me fallit, aliter explanari ab interprete.

ἔρως.

Cupido græcè dicitur ἔρως. Huic contrarius, quíque amorem diſſoluit, Anteros. De quo ſenſiſſe Virgilium autumat Seruius 4. Æneidos in his Carminibus,

Teſtatur moritura deos, & conſcia fati
Sidera: tum ſi quod non æquo fœdere amantes
Curæ numen habet, iuſtúmq; memórq; precatur.

Anteros.

Anteros, vt inquit Cicero 3. de natura Deor. ex Venere natus eſt, atque Marte. Tertia (inquit

uit) Venus, Iouis nata & Dione, quæ nupſit Vul
ano ſed ex ea & Marte natus Anteros dicitur.
Tres unde corollas fert manus? Quatuor ſunt vir-
utes Cardinales, de quibus latę Cicero in offi- *Virtutes morales.*
is; prudentia, iuſtitia, fortitudo, temperantia.
Quarum tres vltimæ in operatione conſiſtunt:
uſtra enim (vt ſępe repetit Ariſtot.) quid ſit vir
is, quæ eius partes didiceris, niſi eas fueris o-
eratus. Prudentia ſine ſapientia (nam hîc pro
odem ſumũtur, quanuis alibi differant) omnis
i meditatione conſiſtit, intellectioneque vti-
ır. Hæc igitur eſt cauſa, quare amor virtutis ſa-
ientiæ corollam in capite habeat, reliquas in
ianibus, quæ in exercitatione conſiſtunt.
Tres unde corollas? Quid ſignificet corona, no-
ım eſt: inde corolla, parua corona, de quibus *Corona.*
de Plinium lib. 21. cap. 2. Inde corollarium (vt
quit M. Varro de lingua latina lib. 4.) quod eſt *Corollariũ quid.*
lditum, ſeu additio, præter id quod debetur,
iſpanè añadidura. Hoc in ludis, cũ placuiſſent
tores, ſolebat dari præter promiſſas coronas.
ıetonius in Auguſto, Corollaria & præmia in
ienis quoque muneribus ac ludis, & crebra &
andia de ſuo offerebat.
Quatuor &c. Virtus in genere ſub ſe continet
tutes morales, & intellectiuas. duodecim e-
imerat Ariſt. practicas: & quinque quæ ad in-
llectum pertinẽt, è quibus omnibus quatuor
ſumpſit ſibi Anteros: tres ex practicis, iuſti-
, fortitudinem, temperantiam: vnam ex intel-
ctiuis ſapientiam.

ἀντέρως, Amor virtutis, alium Cupidinem ſuperans.

EMBLEMA CX.

Aligerum, aligeróque inimicum pinxit Amori,
Arcu arcum, atque ignes igne domans Nemeſis.
Vt quæ aliis fecit patiatur. at hic puer olim
Intrepidus geſtans tela, miſer lachrymat.
Ter ſpuit: inque ſinus imos (res mira) crematur
Igne ignis. furias odit amoris amor.

SVmptum eſt ad verbum ex li. 4. Epigram[m] Græco. incerto autore. hæc ſunt carmin[a]

Πτανῷ πτανὸν ἔρωτα τ' ἀντίον ἔπλασ' ἔρωτι
Ἁ Νέμεσις, τόξῳ τόξον ἀμυνομένα.
Ὅς κε πάθῃ, τάπερ ἔρεξεν. ὁ δ' ἦε θρασὺς ὁ πρὶν ἄτερ

Δα

Δακρύει, πικρὸν γευσάμενος βελέων.
Ἐς βαθὺν τρὶς κόλπον ἀπέπτυσεν αἶ, μέγα θαῦμα,
Φλέξει τὶς πυρὶ πῦρ, ἥψατ' ἔρωτος ἔρως.

Nemeſis eſt indignationis Dea, de qua ſatis alibi diximus. Hîc capitur pro ipſa indignatione, atque adeò pro artifice, qui ægrè ferebat amorem omnia ſub ditione tenere, atque omnia vaſtare. Talis igitur artifex pinxit amorem virtutis qui Cupidinem vinctum teneret & ſuperaret. Potentior ſiquidē eſt Cupidine virtutis amor. *Nemeſis.*

Ter ſpuit, inq; ſinus imos. Sic legendũ eſt, & diſiungendum, non vt antea, ter ſpuit. Alludit autem poëta Græcus ad morem puerorum, qui plorantes totum pectus conſpurcant ſaliuis & craſsiore ſputo. Ter ſpuit id eſt, ſępius conſpergit pectus ſaliua. Nã, ter, ſuperlatiui vim obtinet. Vide Cælium Calcag. in libello ἀντέρως. *Ter ſpuit.* *Cælius Calcag.*

Dul

Dulcia quandoque amara fieri.

EMBLEMA CXI.

Matre procul licta, paulùm ſeceſſerat infans
Lydius: hunc diræ ſed rapuiſtis apes.
Venerat hic ad uos placidas ratus eſſe uolucres,
Cùm nec ita immitis uipera ſæua foret.
Quæ datis ah, dulci ſtimulos pro munere mellis!
Proh dolor. Heu ſine te gratia nulla datur.

DVo ſunt epigrammata Græca: vnde hc ſumptum eſt emblema. Antipatri alteri alterum Bianori, tit. εἰς θάνατον lib. 1. Sed qu noſter Alciatus magis ad Bianori epigramm viſus eſt accedere, illud apponam:

Bianori epigram.

Κοῦρον ἀποπλανίην ἐπιμάζιον ἑρμώνακτα,
Φεῦ βρέφος ὡς ἀδίκως εἵλετε βουγενέες.
Ἠγρίωσεν ὁ δείλαιος ἐς ὑμέας οἷα μελίσσα

Ελθω

Ελθών. αἱ δ' ἔχεων ἦτε χερειότεραι.
Ἀντὶ δὲ οἱ θοίνης ἐσεμάξατε φοίνια κέντρα.
Ὦ πικραὶ, γλυκερῆς ἀντίπαλοι χάριτος.

Matre procul licta. Non probo tale participiũ: ıribus enim latinis eſt inauditum, quanuis in ſu ſit dereliƈtus,a,um.

ſans Lydius. Lydia regio eſt minoris Aſię,omni ıollitie deprauatæ. Herodot. lib. 1. Pli. lib. 5. cap. & lib. 5. cap. 29. & Athenæum Dipnoſo. lib. 12. ı. 4. Sed hoc nihil ad emblem. Nam neq; tangit iſtoriam, neque fabulam. Puerum vocat Bia-orus Hermonaƈta in Epigrammate.

Pro dolor, heu ſine te. Alludit ad prouer. Neque el, neque apes. Quod vide apud Eraſmum 'hiliad. 1. Centur. 6.

Ferè ſimile ex Theocrito.

EMBLEMA CXII.

Alueolis dum mella legit, percußit Amorem
Furacem mala apes, & ſummis ſpicula liquit
In digitis: tumido gemit at puer anxius ungue.
Et quatit errabundus humum: Venerìq; dolorem
Indicat, & grauiter queritur, quòd apicula paruum
Ipſa inferre animal tam noxia uulnera poßit.
Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque, dixit
Nate feram: cui das tot noxia uulnera paruus.

Vigeſimumſecundum εἰδύλλιον eſt Theocriti, cuius titulus eſt, Cupido mellilegu nec habet plura, quàm hæc octo Carmina,

Τὸν κλέπταν ποτ' ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα,
Κηρίον ἐκ σίμβλων συλεύμενον. ἄκρα δὲ χειρῶν
Δάκτυλα πάνθ' ὑπένυξεν. ὁ δ' ἄλγεε, καὶ χεῖρ' ἐφύσα
καὶ τὰν γᾶν ἐπάταξε, καὶ ἅλατο. τᾷ δ' ἀφροδίτᾳ
Δεῖξεν τὰν ὀδύναν, καὶ μέμφετο ὅττι γε τυτθὸν
Θηρίον ἐντὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ.
Χ' ἁ μάτηρ γελάσασα, τί δ' οὐκ ἴσον ἐσσὶ μελίσσα
Χ' ὡ τυτθὸς μὲν ἔης, τὰ δὲ τραύματα ἁλίκα ποιεῖς.

Apicula. Apicula diminutiuum ab ape. Sed reclam ſecunda ſyllaba, quominus intret carmen H roicum. Nam quantum ſentio, illud i, breue e quanuis non occurrit aliquod poëtarum teſt monium. Dignum verò ſcitu eſt, quod ſcrib Plutarchus de cauſis naturalibus. Apes eni air, citius illos pungere, qui dudum ſtuprum f cerunt: Cauſam verò eſſe, quòd apes mundit & elegantiæ ſint ſtudioſiſsimæ, olfactu plurin valeant. Hinc apes aduerſus immundiores od concipere vehementius.

Notãda de apibus.

In ſtatuam Amoris.

EMBLEMA CXIII.

Quis ſit amor, plures olim cecinere Poëtæ,
Eius qui uario nomine geſta ferunt.
Conuenit hoc, quòd ueſte caret, quòd corpore paruus,
Tela, aláſq; ferens, lumina nulla tenet.
Hæc ora, hic habitúſq; Dei eſt. Sed dicere tantos
Si licet in uates, falſa ſubeſſe reor.
Eccur nudus agat? diuo quaſi pallia deſint,
Qui cunctas domiti poßidet orbis opes.
Aut quî quæſo niues Boreámq; euadere nudus,
Alpinum potuit, ſtrictáq; prata gelu?
Si puer eſt, puerúmne uocas qui Neſtora uincit?
An noſti Aſcræi carmina docta ſenis?
Inconſtans puer hic obdurans pectora, quæ iam

Trans

Trans adiit, nunquam linquere ſponte poteſt.
At pharetras & tela gerit, quid inutile pondus?
An curuare infans cornua dura ualet?
Alas curue tenet, quas neſcit in æthera ferre?
Inſcius in uolucrum flectere tela iecur.
Serpit humi, ſempérq; uirûm mortalia corda
Lædit: & haud alas ſaxeus inde mouet.
Si cæcus uitámq; gerit, quid tænia cæco
Vtilis eſt? ideo num minus ille uidet?
Quiſue ſagittiferum credat, qui lumine captus?
Hic certa, aſt cæci ſpicula uana mouet.
Igneus eſt, aiunt, uersátq; in pectore flammas,
Cur age uiuit adhuc? omnia flamma uorat.
Quinetiam tumidis cur non extinguitur undis,
Naiadum quoties mollia corda ſubit?
At tu ne tantis capiare erroribus audi,
Verus quid ſit Amor carmina noſtra ferent.
Iucundus labor eſt, laſciua per ocia. ſignum
Illius eſt, nigro punica glans clypeo.

HOc emblema non parum negotij ſolet f[...] ceſſere aliquibus, præſertim in extremo [...] ſticho: quod quàm praue ſimul & nequiter in[...]terpretentur, non poſſem ſine pudore ſcriber[...] Nos igitur paulatim ſingula percurramus. A[...] primò totum Epigramma cótendit, vt prob[...] Amorem, non eſſe Deum, nec aliud, cuius exp[...]mi forma queat. Idque argumentis confirm[...] ridiculis, & nihil probantibus. Nam Antiquit[...] non credidit eſſe Deum Amorem: optimis t[a]men rationibus & argumentis id omne qu[...] finxit, comprobauit, & ex eius effectibus pu[l]cherrimè illum pinxit.

Qu

Quid ſit Amor. Multi cùm Græci, tum Latini
ëtæ cecinerunt, quid ſit Amor, quos eſſet ſu-
ruacaneum hûc adducere. Vnus tamen Pro-
rtius ſit inſtar omnium, qui ſic lib. 2. deſcri-
t Amorem,

Quicunq; ille fuit puerum qui pinxit Amorem,
Nonne putas, miras hunc habuiſſe manus?
Hic primùm uidit ſine ſenſu uiuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra uentoſas addidit alas,
Fecit & humano corde uolare Deum.
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda:
Noſtráq; non ullis permanet aura locis,
Et meritò hamatis manus eſt armata ſagittis,
Et pharetra ex humero Gnoſia utroq; iacet.
Antè ferit: quoniam tuti quàm cernimus hoſtem,
Nec quiſquam ex illo uulnere ſatus abit.
Heu curuum genus, & ueri corda inſcia: quò ius
Fáſq;? ſcelus miſeri, ſi ſcelere abluimus.

Amor cur puer.

Cur habeat ſagittas.

ornutus in lib. de Natu. Deorum ſic loquitur
Cupidine, Puer eſſe fingitur, quòd planè
ente careant, deceptioníque obnoxij ſint, qui
ant. Alatus eſt, quoniam plerunque cædis
autor: vel quòd tanquam auis in hominum
entes inuolet impetuoſè. Sagittas tenere fin-
ur: quia qui eius ſagittis vulnerantur, non
us ac re vera percuſsi dolent: neque appro-
quare, aut attingere quos amant, audent:
ùm longè eos intuentur, ſtupentes. Fax ei
ditur: quia videtur inflammare animos. ἔρωτα
eſt, cupidinem dici exiſtimāt ab inquiſitione
rū, quos amantes inquirunt. ἐρᾶν enim inqui-

Phornutus de Cupid.

Amoris pictura.

Ἔρως vnde.

rere ſignificat. Hæc & alia Phornutus. Vnd[e] licet intueri bene expreſsiſſe veteres amorem non quòd eum ita crederent aut eſſe aut viuer[e] ſed vt commodius eius effectus nobis oſtéder[ent] poſſent. Alciatus autem iocoſis argument[is] confutat ea quæ ab antiquis dicta ſunt, no[n] quò veterem picturam improbaret: ſed vt commodius quid ſit amor, ipſe poſſet declarar[e]. Quod neque ſine authore fecit. Siquidem Seneca in Hippol. ſic ait,

Seneca In Hippol. de amore car.

Deum eſſe amorem turpiter uitio fauens
Finxit libido: quoq; liberior foret,
Titulum furori numinis falſi addidit,
**Natum per omnes, ſcilicet, terras uagum*
Erycina mittit: ille per cælum uolans
Proterua tenera tela molitur manu.
Regnumq; tantum minimus in ſuperos habet,
Vana iſta demens animus aſciuit ſibi,
Veneriſq; numen finxit, atq; arcus Dei
Quiſquis ſecundis rebus exultat nimis
Fluitq; luxu ſemper inſolita appetens:
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libibo &c.

Idem in Octaua,

Volucrem eſſe amorem fingit immitem Deum
Mortalis error: armat & telis manus,
Arcúſq; ſacros inſtruit ſæua face:
Genitumq; credit Venere Vulcana ſatum.
Vis magna mentis, blandus atq; animi calor
Amor eſt, iuuenta gignitur, luxu, ocio.
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem ſi fouêre atq; alere deſiſtas, cadit:

Breui[s]

Breuiq; uires perdit extinctus ſuas.
e amore,déque eius cauſis, & pictura latè &
ulchrè Alex.Aphro.problem.87.

Puerum ne uocas. De antiquitate amoris ita
eſiodus in Theogonia,

Principio confuſa chaos,ſine imagine moles
Extitit:hinc uacuis tellus apparuit aruis. *Antiquitas Amoris.*
Nam prius ipſorum pauimentum facta Deorum eſt,
Quondam qui cælo ſedes habuêre ſupremo.
Tartara dehinc una ſunt uiſa dehiſcere terra.
Et mox pulcher amor ſurgit,mediúſq; Deorum
Cernitur:hic illos forma ſupereminet omnes:
Membra Deus latè ſoluit Diuûmq; uirûmq;
Conſilium, atq; ipſam domitat ſub pectore mentem.

ide Adagium,Tapeto antiquior.

Aſcræi ut docuit. Heſiodus ex Aſcra Bœotię vi- *Heſiodi*
 prope Heliconem oriundus fuit, terra mi- *patria.*
ra & peſsima,vt ipſe ait in Georg.

Ἄσκρῃ χεῖμα κακῇ θέρι δ' ἀργαλέῃ οὐδέποτ' ἐσθλῇ.

eſiodi vitam & mortem elegantiſsimo car-
ine perſtringit Politianus in Nutricia ex illo
rſo, At tibi Dædaleos.

Pectora quæ iam &c. Sic Propertius,

In me tela manent,manet & puerilis imago:
Sed certè pennas perdidit ille ſuas,
Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam,
Aſsiduúſq; meo ſanguine bella gerit.

Iucundus labor. Amoris (inquit) finitio eſt, vt *Finitio*
 labor iucundus in ocio laſciuo.Id eſt,Aman- *Amoris.*
um vita omnis verſatur in labore:qui tamen
bor voluntate ſuſcipitur,conſeruatúrque atq;
geſcit luxu & ocio, vt adduximus ex Seneca.

Signum illius eſt. Hoc eſt, emblema & pictura talis laboris cum iucunditate miſti erit clypeus niger(qui color laboris eſt indicium)& in medio clypei glans Punica, cuius ſuccus ex dulci & amaritudine conſtat. Quod alibi expreſsit Alciatus clariùs loquens de malo medica,

Color niger laboris indicium.

Aurea ſunt Veneris poma hæc:iucundus amaror.
Indicat:eſt Græcis ſic γλυκύπικρος Amor.

Plautus de amore.

Plautus in Ciſtellaria,Nanque ecaſtor,amor & melle & felle eſt fæcũdiſsimus.Guſtu dat dulce: amarum ad ſatietatem vſque aggerit.

In obliuionem patriæ.

EMBLEMA CXIIII.

Iam dudum miſſa patria, oblitúſq; tuorum,
Quos tibi ſeu ſanguis, ſiue parauit amor.
Romam habitas: nec cura domum ſubit ulla reuerti.
Aeternæ tantùm te capit Vrbis honos.
Sic Ithacûm præmiſſa manus dulcedine loti
Liquerat & patriam, liquerat atque ducem.

IMitatio ex epigrammatis Græcis li.4. tit. εἰς λάτρον. Cæterùm extat prouerbium in oblitos patriæ, quod ab Homero ſumpſit initium. Sed præſtat Eraſmi verba recenſere. Is igitur in prouerb. Lotum guſtauit. de iis, inquit, dicebatur, qui diutiùs in peregrinis regionibus hærerent, veluti obliti reditus. Neq; inconcinnè dixeris in eos, qui ſimul atq; ſemel voluptatem inhoneſtam deguſtarint, ad priſtina ſtudia reuocari nequeunt. Sumptũ à fabula Lotophagorum. De quibus meminit Homerus Odyſſ.li. 9. narrans, quemadmodum Vlyſsis ſocij guſtata apud Lotophagos populos herba loto, redire ad natiim noluerint, niſi verberibus adacti. Eſt autem Lotos, quam eãdem Celtim dici docet Dioſcorides lib.1. arbor de qua Plinius lib.13. tam dulcis ibi cibus; vt nomen etiam genti terræque dederit, nimis hoſpitali, aduenarum obliuione patriæ. Eſt & herba eiuſdem nominis gratiſſima & ipſa palato, de qua permulta Theophraſtus lib. de plantis 4. cap. 9.

Fabula lotophagorũ

Lotos quæ apud Dioſcoridem.

Theophraſtus de loto.

Iamdudum miſſa patria. Iamdudum non rectè d longum temporis ſpatium refertur, vt ex Terentio & aliis poteris elicere. Ego hîc (iam pridem) dixiſſem.

Aeternæ tantùm &c. Æternã vrbem vocat Al-

Aeternã vrbem quã appellet.

ciatus Romam tum hîc, tum alibi. Idem voluit ſentire Virgilius loquens de Romanis,

His ego nec metas rerum nec tempora pono,
Imperium ſine fine dedi.

Ouidius 3. Faſto.

— Aeternæ cùm pater urbis ait.

Sic Ithacûm. Vlyſſes delegit, cùm ad Lotophagos appulit, tres è ſociis, quos præmitteret ad exploranda loca illa. Ithacûm genitiuus eſt, pro Ithacenſium.

Lotos Nympha. *Dulcedine loti.* Lotos Nympha fuit, quæ Priapum fugiens in arborem ſui nominis conuerſa fuit: à cuius arbore cùm Dryope Euryti filia flores aut bacchas decerperet in loton quoque fuit trāsformata. Ouidius Meta. 9. Loti fructum

Herodotus de loto. ſic deſcribit Herodotus in Melpomene, Fructus eſt inſtar fructus lentiſci, ſuauitate aſsimilis fructui palmarum. Ex hoc fructu Lotophagi vinum conficiunt. Hæc ille. Sed notabis obiter Herodotum hîc, Straboně vltimo geographiæ, & alios geographos poſuiſſe Lotophagos in minore Syrti: contra Pomponium Melam & Plinium lib. 13. cap. 17. qui in maiori ponunt. Aut ſubeſt in codicibus mendum.

Sirene

Sirenes.

EMBLEMA CXV.

Abſq; alis uolucres, & cruribus abſq; puellas,
Roſtro abſq; & piſces, qui tamen ore canant:
Quis putet eſſe ullos? iungi hæc natura negauit,
Sirenes fieri ſed potuiſſe docent.
Illicitum eſt mulier, quæ in piſcem deſinit atrum,
Plurima quòd ſecum monſtra libido uehit.
Aſpectu, uerbis, animi candore, trahuntur,
Parthenope, Ligia, Leucoſiáq; uiri.
Has muſæ explumant, has atque illudit Vlyſſes,
Scilicet eſt doctis cum meretrice nihil.

EX Fulgentio lib. 2. Mytholog. De Vlyſſe & Sirenis. Tribus, inquit, modis illecebra amoris trahitur, cantu, aut viſu, aut conſuetudine. &c.

Sirenes quæ. Sirenes (inquit Seruius in fine quinti Æneid
ſecundum fabulam tres in parte virgines fu
runt,in parte volucres,Acheloi fluminis & C
liopes Muſæ filiæ. Harũ vna voce,altera tibi
alia lyra canebat.Et primò iuxta Pelorum:pò
in Capreis inſula habitauerunt : quæ illect
ſuos cantu in naufragia deducebant.Secundu
veritatem meretrices fuerunt,quæ tranſeunte
quoniam deducebant ad egeſtatem : his fict
ſunt inferre naufragia.Has Vlyſſes contemne
deduxit ad mortem.Hæc Seruius.Ouid.5.Me

— Vobis Acheloides unde
Pluma pedéſq; auium cùm uirginis ora geratis?
An quia cùm legeret flores Proſerpina uernos,
In comitum numero miſtæ Sirenes eratis?
Quam poſtquam toto fruſtra quæſiſtis in orbe,
Protinus in ueſtram ſentirent æquora curam,
Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis,faciléſq; Deos habuiſtis, & artus
Vidiſtis ueſtros ſubitis flaueſcere pennis.
Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures,
Tantaq; dos oris linguæ deperderet uſum:
Virginei uultus & uox humana remanſit.

Abſq; alis. Deſcribit monſtrum ad imita
tionem ferè illius Horatiani in arte poetica,atq
inquit:Quis putet eſſe vllos piſces qui ſunt vo
lucres abſque alis, & ſint puellæ abſque cru
ribus,& inſuper ore canant?

Sirenes vnde dictæ. *Sirenes fieri.* σειρὴν , à verbo σείω , quod eſt ia-
cto,decipio,turbo. vel ἀπὸ τῆς σειρᾶς, id eſt à ca-
tena ſeu vinculo , eo quòd libidinis vinculum
Sirenes fuerint.Non ducitur à verbo σύρω id eſt
traho,

aho, vt aliqui putant, nec debet ſcribi per y, yrenes, ſed per i, Siren.

Quæ in piſcem. Sic Horat. in arte poëtica, *Horatius de Siren.*

— Vt turpiter atrum

Deſinat in piſcem mulier formoſa ſupernè.

Aſpectu uerbis. Ordo eſt, Viri trahuntur aſpectu, id eſt, Parthenope. verbis, id eſt, Ligia. canore, id eſt, Leucoſia. Nam id ſignificăt hæc nomina. Parthenope διὰ τὸ ἔχειν ὄπα παρθενικόν. Ligia, à λιγέως acutè, dulciter. Leucoſia, à λευκὸς, albus.

Parthenope. Hæc ſunt nomina Sirenum, ſecundum quos Scholiaſtes Homeri natas ait Sirenas ex Acheloo, & Sterope vel Terpſicore. as autem ſic nominat Aglaopheme, Thelchiereia, Piſinoe, & Ligia. Commentator Apollonij c vocat Thelxinoe, Molpe, & Aglaophonos. *Nomina Sirenum.*

Hæ muſæ. Pauſanias in Bœoticis dicit Sirenes cum Muſis in certamen muſicæ deſcendiſſe, victíſque pẽnas ablatas, ex quibus Muſæ ſibi coronas fecerint. Vnde Antonius Thyleſius, qui e coronis libellum compoſuit. Sed vbi (inquit) tandem canendi ſuauitas & doctrina Muſis adjudicata eſt, victrices Iouis filiæ Sirenum alas turpitus deuellentes ſe nouo ſerti genere nunquam antea viſo decorauerunt, ne ſolus Maia natus temporibus eſſet aligeris. Spectătur Romæ nouem Muſarum ſigna marmorea affabrè antiquo artificio facta: ſingulæ pennam habent capillo ſuffixă. Hæc ille. Lilius Gregorius, Pauſanias & Stephanus Muſas aliquando cum Sirenibus ab Iunone incitatis certamen ha- *Anton. Thyleſius de Coronis.* *Lilius Gregorius, Stephanus de Siren.*

buiſſe tradunt. Quo victæ Sirenes pennas p[...] didêre. Atque idcirco à re locus Aptera in C[...] ta vocitatus eſt: tum ex iis pennis Muſæ ſibi [...] ronas compoſuiſſe dicuntur. Id quod ſub al- *Allegoria.* goria intelligi poteſt de malis & ineptis poë[...] qui bonis infeſti ſunt, & fuere ſemper. Sed [...] mum à bonis & doctis vincuntur inepti.

Hiſtoria Vlyſſis. *Has atq; illudit.* Notum eſt, quemadmodu[...] Vlyſſes ſociorum aures cera illeuerit, ne Sire[...] cantus audirent, ſéque nauis malo iuſſerit al[...] gari, ne quanquam cuperet, ad Sirenas iret. S[...] renum cantilenam, quæ eſt apud Home[...] *Cicer. car. Sir.* Odyſſ. 12. Cicero 5. de finib. ſic conuertit:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlyſſes,
Auribus ut noſtros poſſis cognoſcere cantus?
Nam nemo hæc unquam eſt tranſuectus cærula cur[ſu],
Quin prius aſtiterit uocum dulcedine captus:
Pòſt uariis auido ſaciatus pectore muſis,
Doctior ad patrias lapſus peruenerit oras.
Nos graue certamen belli cladémq; tenemus,
Græcia quam Troiæ diuino numine uexit,
Omniáq; è latis rerum ueſtigia terris.

Sen[...]

Senex puellam amans.

EMBLEMA CXVI.

Dum Sophocles (quanuis affecta ætate) puellam
A quæſtu Archippen ad ſua uota trahit,
Allicit & pretio, tulit ægrè inſana iuuentus
Ob zelum, & tali carmine utrunq; notat:
Noctua ut in tumulis, ſuper utq; cadauera bubo,
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

HAnc hiſtoriã refert Athenæus lib. 14. Dipnoſoph. his verbis de Sophocle agens, ùm iam ad occaſum vitæ tenderet (vt inquit legeſander) Archippen adamauit meretricem, uam etiam reliquit hæredẽ. Cuius prior ama-r Smicrines interrogatus, quid ageret Arhippe, venuſtè reſpondit, ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων

τάφων κάθηται. Id eſt,tanquam noctuæ in tun lis ſedet. Idem refert Lilius Gregorius in hiſ ria poëtarum:& Stephanus Niger de nimio tæ luxu.

Sophocles. Sophocles Athenienſis poëta tragicus fuit quo Cicero in Cato. Maio. Obiit ex inſper gaudio, vt refert Val. Maxim. ob victoriam Tragœdia quadam. *Bubo adoleſcens.* Bubo adoleſcens fuit ap inferos,vt fabulantur poëtæ,antè dicebatur calaphus,cuius formam deſcribit Ouid.5.M

In colores.

EMBLEMA CXVII.

Index mœſtitiæ eſt pullus color:utimur omnes
Hoc habitu,tumulis cùm damus inferias.

At ſynceri animi, & mentis ſtola candida puræ,
Hinc ſyndon ſacris linea grata uiris.
Nos ſperare docet uiridis. Spes dicitur eſſe
In uiridi, quoties irrita retro cadit.
Eſt cupidis flauus color, eſt & amantibus aptus:
Et ſcortis, & queis ſpes ſua certa fuit.
At ruber armatos equites exornat amictus,
Indicet & pueros erubuiſſe pudor.
Cæruleus nautas, & qui cœleſtia uates
Attoniti nimia religione petunt,
Vilia ſunt giluis natiuáq; uellera birris:
Qualia lignipedes ſtragula habere ſolent.
Quem curæ ingentes cruciant, uel zelus amoris,
Creditur hic fulua non malè ueſte tegi.
Quiſquis ſorte ſua contentus, ianthina geſtet,
Fortunæ æquanimis tædia quiq; ferat.
Vt uaria eſt natura coloribus in gignendis,
Sic aliis aliud: ſed ſua cuiq; placent.

Cripſit de coloribus Bayphius, ſcripſit & Thyleſius, & Gellius lib. 2. cap. 26. & alij. Sed omiſsis, qui latiùs rem tractant, Alciatum ſtrum accerſamus interpretem, cuius verba ſtim ex 2. Parerg. ca. 1. hûc ordine referemus.

Index mœſtitiæ. Niger color (inquit) in Æthiopibus cernitur, cùm candore temperatur: fuſcus cùm aliquid illi ruboris miſcetur, pullus dir. Plautus Moreum vocat, nos Moreum obſcurum. **Color niger.**

At Synceri animi. Albus in pallorem deſinit: candidus purior eſt, & niuibus ſimilis: ſunt qui m maximè candenti igni æqualem ferunt: Græci φλογόλευκον videntur dixiſſe album co- **Albus.**

lorem

lorem,cui neſcio quid flammei admixtum Alciatus.

Cicero quid de albo col. *Hinc Sindon.* Cicero 2.de Legib.Color aut albus præcipuè decôrus Deo eſt tùm in cæte tùm maximè in textili:tincta verò abſint, n bellicis inſignibus.

Viridis. *Nos ſperare docet.* Viridis color qui ex ch ſocolla vel ærugine fit,ad ſatietatem viret.A De hoc diximus in emblem.de Spe.

Flauus. *Eſt cupidi flauus.* Aliquanto clarior eſt flau quem colorem amantiũ comæ attribuunt:it que ſegetibus maturis.Alciat.

Ruber vel rufus. *At ruber.* Ruber ſeu rufus color multis ſtinguitur notis.Aliquis ex ſandaracha fit, ad ſatietatẽ flammeus eſt,& à ſimilitudine ig

Burrum. πυῤῥὸς dicitur. Burrum veteres Latini dixeru Alius ex cinnabari concipitur aliquantò co

Oſtrinus. ratior, ῥυθρὸς appellatur Græcè. Eſt & Oſtr color qui & purpureus.Alciat.De hoc vide p chrum in Miſcellaneis Politiani cap.12. Plut chum in apophtheg.Laconum.Lacones(inqu

Puniceis tunicis quare vterentur Lacones. in bellis vtebantur Puniceis tunicis, ſiue, qu hic color videbatur illis aliquid habere vir ſiue, quòd ſanguinei coloris rubor plus terro incuteret bellorum imperitis: ſiue,ne protin conſpicuum eſſet hoſtibus ſi quis vulnus ac piſſet,ſed vtiliter lateret ob veſtem ſanguini colorem.

Diogenes de pueri rub. *Indicet & pueros.* Diogenes apud Laërtiũ c vidiſſet puerum rubore perfuſum, Confide, fili,huiuſmodi eſt virtutis color.Vide Ariſtot lib.De Moribus.

Cæruleus nautas. Cæruleus vel à Cælo, vel à *Cæruleus.*
rulo auicula, quæ & κυανὸς dicitur. Hic aëris
or eſt, itémque tranquilli maris. Alciat.
Vilia ſunt giluis. Id eſt, vilia natiuáque vellera
nis birris. Id eſt, ſunt apta ad birros faciẽdos.
m hîc birrus non pro colore capitur, ſed pro
timento, quo arcemus aquas cum iter faci-
s, qui ex colore natiuo fit. Natiuus autem co *Color natiuus quis.*
, vt ait Perottus, modò in albedinem, modò
nigredinem tendit. Hunc vocat Alciat. hîc
uum. Eius verba ſunt, Subſequitur (inquit) *Cineritius.*
neritius quo Franciſcani paſsim in præſentia
uuntur. Nos vulgò birretinũ dicimus, quòd
torij militaréſque birri propter vtilitatẽ hoc
ore eſſent. Melinus ex pigmento à Mele in- *Melinus.*
ı ſic dictus, quem Latini & Giluum appellãt,
uio autore. Et infrà, Eſt igitur Giluus color: *Giluus.*
icet, quadantenus in rubrum vergẽs. Birrum
ꝑque vocat Alciatus in Parerg. quo interdiu
nes pro tegmine capitis vtuntur. Per ligni- *Lignipedes qui.*
les intellexit Franciſcanos, qui alicubi vtun-
calceis ligneis, præcipuè extra Hiſpaniam.
ud illos vocantur pinzocheri. Lignipedum
minit Politia. lib. epiſt. 7. in Prologo Plauti.
Cucullati lignipedes cincti funibus.
Quem curæ ingentes. His accedit & fuluus co- *Fuluus color.*
, quem Leoni Virgil. attribuit: fraxineæ haſtæ
idius: vt ſatis appareat eſſe, quem à caſtanea
netum vocamus: niſi quòd fuluus clarior: *Tanetum.*
aneus paulò obſcurior eſt. Alciat.
Quiſquis ſorte ſua. Eſt & Oſtrinus color qui &
pureus alibi ex conchyliorum ſanie rubens
ardẽnſ

Ianthinus. ardénſque, alibi violaceus, ſeu ianthinus, artif cum ingeniis nunc intenſior, nunc preſsior A ciat. Ion, viola eſt, anthos flos: inde Ianthinu violaceus.

Nota. *Qualia lignipedes.* In parte hac malè depictu eſt emblema: claudos enim, & qui haberent pe des ligneos intellexit.

Virtuti Fortuna comes.

Anguibus implicitis, geminis caduceus alis,
Inter Amaltheæ cornua rectus adeſt
Pollentes ſic mente uiros, fandiq; peritos
Indicat ut rerum copia multa beet.

Mercurij virga & Amaltheæ cornua. COniũgit ingenioſè Alciatus in hac pictur Mercurij virgam & alas (qui Deus eſt ha bitu

ıitus diſciplinarũ, præcipuè eloquentiæ) cum Amaltheæ cornuis, quæ opulentiã ſignificant: ıt inde poſsis elicere nõ poſſe fieri, quin ſit opu entiſsimus, qui literas & diſciplinas virtuteſq; xtoluerit. De virga Mercurij ſic Virgil. 4. Æne.

Tum uirgam capit: hac animas ille euocat orco
Pallentes, alias ſub triſtia Tartara mittit.
Dat ſomnos adimitq́;, & lumina morte reſignat.
Ille fretus agit uentos, & turbida tranat
Nubila.

ıt Statius in primo Thebaidos,

Summa pedum properè plantaribus illigat alis,
Obnubitq; comas & temperat aſtra galero.
Tum dextræ uirgam inſeruit: qua pellere dulces
Aut ſuadere iterum ſomnos: qua nigra ſubire
Tartara: & exangues animare aſſueuerat Vmbras.

ʼide adagium, Munerum corruptela. De Amal hea variè refertur fabula, vt inquit Eraſmus in Copiæ cornu. Sed è multis vnus Ouidius pro- eat, qui in 5. Faſtorum ita inquit de Nympha *Ouidius.* Amalthea,

Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida
Dicitur in ſyluis occuluiſſe Iouem.
Huic fuit hœdorum mater formoſa duorum,
Inter Dictæos conſpicienda greges,
Cornibus aëriis atq; in ſua terga recuruis,
Vbere quod nutrix poſſet habere Iouis.
Lac dabat illa Deo, ſed fregit in arbore cornu:
Truncaq́; dimidia parte decoris erat.
Suſtulit hoc Nymphe, cinxitq; decentibus herbis,
Et plenum pomis ad Iouis ora tulit.
Ille ubi res cæli tenuit, ſolióq; paterno

Sedit; & inuicto nil Ioue maius erat:
Sidera nutricem: nutricis fertile cornu
Fecit, quod dominæ nunc quoq; nomen habet.

Eraſmus de caduc. Mer.

Anguibus implicitis. Eraſmus in Adagio Caſsioticus nodus. In caduceo (inquit) Mercuriali duo ſunt ſerpentes, maſculus & fœmina, qui medio corporum complexu nodum efficiunt Herculanum. Ab eo ſupernæ partes ſic ad oſculum, vt flexu circulum efficiant: infernæ ſimili flexu ad caducei capulũ reuocantur: qua parte item caudæ coëunt vtriuſque. Hanc imaginem caducei adhuc videre eſt in numiſmatibus antiquis. E quibus, opinor, ſymbolũ ſuum mutuatus eſt Ioan. Frobenius typographus diligẽtiſsimus, niſi quòd addidit columbam ſceptro inſidentẽ. Húc nodum Mercurio conſecrarunt Ægyptij, innuentes fœdera non oportere vnquam diſſolui: verùm plurimum valere debere: vnde & Herculano cognomen additum. Quanquam Galli & haud ſcio an etiam Ægyptij non alium putant Herculem, quàm Mercurium. Hactenus Eraſmus. Iul. Higinus in Poetico aſtronomico. cap. de Lyra. Mercurius, inquit, cùm proficiſceretur in Arcadiam, & vidiſſet duos dracones inter ſe coniuncto corpore alium alium appetere, vt qui dimicare inter ſe viderentur, virgulam (quã ab Apolline dono acceperat) intèr vtrunque proiecit. Itaque diſceſſerunt: quo facto eam virgulam pacis cauſa dixit eſſe conſtitutam. Nonnulli etiam cùm faciunt caduceos, duos dracones implicatos virgula faciunt, quod initium Mercurio fuerat pacis. Hæc ille. Plinius

Io. Frobenij inſigne.

lib

lib.29. Natur.hiſto.cap.3.ſic ait: Hic tamen cõplexus anguium & efferatorum cõcordia, cauſa videtur eſſe, quare exteræ gentes caduceum in pacis argumentis circundata effigie anguium fecerint.

Pollentes ſic mente. Ordo eſt, Sic indicat, ſcilicet, caduceus vel virga, vt multa copia, id eſt, quẽadmodum affluentia & fortuna beet, id eſt, diuites reddat, viros pollentes mente, id eſt, ſapientes, & fandi peritos, id eſt, eloquentes.

Fortuna Virtutem ſuperans.

EMBLEMA CXIX.

Cæſareo poſtquàm ſuperatus milite, uidit
Ciuili undantem ſanguine Pharſaliam:

Iamiam ſtricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore ſonos;
Infelix Virtus & ſolis prouida uerbis,
Fortunam in rebus cur ſequeris dominam?

EX Dione hiſtorico refert idem Alciatus ſumptum eſſe emblema, qui Iambum carmen compoſuit in mortem cuiuſdam Pyrrhi Senatoris Mediolanenſis, imitatus verba Dionis, quę Brutus cùm ſibi manus inferret, dixiſſe fertur. Epitaphium tale eſt,

Pyrrhus Senator Mediolanẽſis.

Quis non malignas mortis accuſet uices,
Virtute claros quæ uiros præceps rapit,
Viuaciores improbos coruis ſinens?
En Pyrrhus ille, tot animi illuſtris bonis,
Latóq; clauo eſt ante præreptus diem.
Fruſtra putauit eſſe te Virtus Deam
Quæ fortuitis ſeruiebas caſibus.

Longa eſt hiſtoria, longæ ambages, ſi omnia, quæ ad Brutum pertinent, hîc referenda eſſent. Nam bellum Bruti & Caſsij cum Cæſare ſcripſerunt T. Liuius lib. 124. Plutar. in vita M. Anto. & M. Bruti. Appia. lib. de bellis ciuilibus 4. Valerius Maxi. multis in locis. Suetonius in Auguſto. Lucanus 2. Pharſaliæ. Referam tamen paucula ex epitome Iulij Flori in Liuiũ. C. Cæſar (inquit) & Antonius apud Philippos vario euentu contra Brutũ & Caſsium pugnauerunt: ita vt vtriuſque dextera cornua vicerint, & caſtra quoque vtrinque ab iis, qui vicerant, expugnarentur. Sed inæqualem fortunã partiũ, mors quidẽ Caſsij fecit. Qui cùm in eo cornu fuiſſet, quod pulſum erat, totum exercitũ fuſum ratus, mortem

Iulij Flori verba de bello Bruti & Caſsij.

mortem ſibi conſciuit. Altero deinde prælio victus M. Brutus, & ipſe vitã finiuit exorato Stratone fugæ comite, vt ſibi gladiũ adiiceret. Annorum erat circiter quadraginta. Verba enim Bruti refert idẽ Florus li. 4. hiſt. Rom. cap. 7. in hęc verba, Capta ſunt hinc Cæſaris caſtra, inde Caſsij. Sed quanto efficacior eſt fortuna, quàm virtus! & quàm verũ eſt quod moriens efflauit, Non in re, ſed & in verbo tãtùm eſſe virtutem. Victoriã illi prælio error dedit. Verba Dionis lib. 47. circa finem hæc ſunt, Ἀπογνοὺς μὲν τὴν σωτηρίαν ἀπαξιώσας δὲ τὴν ἅλωσιν, ἐς τὸν θάνατον καὶ αὐτὸς κατέφυγε, καὶ ἀναβοήσας τοῦτο δὴ τὸ ἡράκλειον, ὦ τλῆμον ἀρετὴ λόγους ἄρ' ἦσθα ἄλλως, ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. *M. Brutus victus.*

Sanguine Pharſaliam. Pharſalia cãpus eſt Theſſaliæ. Lucanus, Pharſaliam, Theſſaliam, Æmoniam, Macedoniã, Philippos pro eodẽ numerat. *Pharſalia.*

Iamiam ſtricturus. Mortem ſibi conſciſcere glorioſum & magni animi factum multi putauerunt, præcipue Romanorum, quod non probat Ariſtot. in Ethicis lib. 3. his verbis, Mortem autem ſibi ipſi conſciſcere fugientem vel inopiam, vel amorem, vel moleſtiam fortis animi magníque non eſt: ſed anguſti potiùs & timidi. *Mortem acerſere ſibi, timidi animi eſt.*

Z 3

Paupertatem ſummis ingeniis obeſſe, ne prouehantur.

EMBLEMA CXX.

Dextra tenet lapidem: manus altera ſuſtinet alas.
Vt me pluma leuat: ſic graue mergit onus.
Ingenio poteram ſuperas uolitare per arces,
Me niſi paupertas inuida deprimeret.

LOquitur puer per proſopœiam. Manus, inquit, mea dextra tenet lapidē &c. Dextra. inquam, quæ totius corporis habet regimen: nam hoc in ſiniſtra aliquo pacto eſſet ferendū. Idem dixit Iuuenalis Saty. 3.

Haud facilè emergunt, quorum uirtutibus obſtat
Res anguſta domi.

In

In occaſionem.

Διαλογιστικῶς.

EMBLEMA CXXI.

Lyſippi hoc opus eſt, Sycion cui patria. Tu quis?
Cuncta domans capti temporis articulus.
Cur pennis ſtas? uſq; rotor. Talaria plantis
Cur retines? Paßim me leuis aura rapit.
In dextra eſt tenuis dic unde nouacula? Acutum
Omni acie hoc ſignum me magis eſſe docet.
Cur in fronte coma? Occurrens ut prendar. At heus tu
Dic cur pars calua eſt poſterior capitis?
Me ſemel alipedem ſi quis permittat abire,
Ne poßim apprenſo poſtmodò crine capi.
Tali opifex nos arte, tui cauſa, edidit hoſpes:
Vtq; omnes moneam, pergula aperta tenet.

EX epigrammate Poſsidippi, quod legitur li. 4. Epigam. Græco tit. εἰς καιρὸν, quod tale eſt, *Poßidippi Epigram.*

Τίς, πόθεν ὁ πλάστης; Σικυώνιος. οὔνομα δὴ τίς;
Λύσιππος. σὺ δὲ, τίς; καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.

Τίπ]ε δ' ἐπ' ἄκρα βέβηκας; ἀεὶ τροχάω. τί δὲ ταρσοὺς
Ποσσὶν ἔχεις διφυεῖς; ἵπταμ' ὑπηνέμιος.
Χειρὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; ἀνδράσι δεῖγμα,
Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.
Ἡ δὲ κόμη, τὶ κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι.
Νὴ Δίατ' ἐξόπιθεν, πρὸς τὶ φαλακρὰ πέλει;
Τὸν γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι παραθρέξαντά με ποσσὶν,
Οὔτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
Τοῖον ὁ τεχνίτης με διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων
Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίην.

Multi hoc epigramma Latino carmine dona-runt, ſed ſuo quiſque modo, & velut paraphra-ſticè. Nos vt intelligi duntaxat Græcum poſsit, ferè verbum verbo, & verſum verſui, vt reſ-pondeat, curauimus:

Sanctij verſio.

Quis figulus? Sycionius. Huius nomina profer.
Lyſippus. Quis tu? occaſio cuncta domans.
Cur pinnis ſtas? uſq; rotor. Cur accipis alas
Sub pedibus geminas? ut leuis aura uolo.
At dextræ unde nouacula ſit? Mortalibus omni
Sic acie oſtendo ſim quòd acuta magis.
At coma cur uelat uultus? ſic obuia prendor.
Cur uillis capitis poſteriora carent?
Si ſemel alatis homines effugero plantis,
Ne poſſim parte hac poſteriore capi.
Tali opifex ueſtra me finxit imagine cauſa
Hoſpes, & ante fores, ut moneam poſuit.

Ad Græcum epigramma videtur alluſiſſe Au-ſonius Gallus, ſed additis quibuſdam, & arti-ficis nomine mutato ſic,

Cuius opus? Phidiæ, qui ſignum Pallados, eius
Quiq; Iouem fecit, tertia palma ego ſum.

Sum

Sum dea, quæ rara & paucis occaſio nota,
Quid rotulæ inſiſtis? ſtare loco nequeo.
Quid talaria habes? uolucris ſum, Mercurius quæ
Fortunare ſolet, trado ego cùm uolui.
Crine tegis faciem? cognoſci nolo. ſed heus tu,
Occipiti caluo es? Ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes? Dicat tibi. Dic rogo quæ ſis.
Sum Dea cui nomen nec Cicero ipſe dedit.
Sum Dea quæ facti, non factiq; exigo pœnas,
Nempe, ut pæniteat, ſic Metanæa uocor.
Tu modò dic quid agat tecum? Si quando uolaui,
Hæc manet. hanc retinent quos ego præterij.
Tu quoq; dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapſam dices me tibi de manibus.

n Salmanticenſi bibliotheca viſuntur hodie tatuæ lapideæ ita affabrè expolitæ, vt cum an iquitate poſsint certare, quæ omnes typum oc aſionis oſtendunt. Eſt enim illic puer globo nſidens capillitio ſuper oculos effuſo, in manu abens nouaculam cum inſcriptione καιρὸς, quę ox occaſioné ſignificat. Hunc circumſtat Mer urius & Fortuna cum cornu copiæ. Per quæ in uitur poſſe occaſioné tribuere quidquid Mer urius & Fortuna poſſunt. Sequitur hos vetula lorabundo vultu, quæ Metanæam, id eſt, pæni entiam refert. *Occaſionis ſtatua in bibliotheca Salman.*

Lyſippi hoc opus. Lyſippus Sycionius (Sycion iuitas eſt in Peloponneſo) adeò eximius fuit in atuaria, vt edicto vetuerit Alexander Magnus, e quis ſe præter Apellem pingeret, aut alius yſippo duceret æra, fortis Alexandri vultum mulantia, vt ait Horatius in epiſtol. Lege Pli-

nium libro 34. capite 7. & 8.

Occaſio quid. *Capti temporis articulus.* Eſt occaſio, quædam breuis opportunitas, quæ multum valet ad res conficiendas aut omittendas. Occaſionem innuit Terentius in ſene ſeipſum excruciante. In tempore, inquit, ad eam veni quod rerum omnium eſt primum. Et in Adelphis, vt in ipſo articulo oppreſsit. Heſiodus ſic laudat occaſionem lib. 2. Georgicon,

Μέτρα φυλάσσεσθαι, καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.

Mediocritatem obſerua, occaſio autem in omnibus optima.

Vide prouerbium, Noſce tempus, vbi plura inuenies.

Pinna. *Cur pinnis ſtas?* Pinna & plumam ſignificat & alas, quibus innatant piſces. Hîc autem videtur ſignificare ſummitates pedum: quaſi dicat, cur ſummis inſtas digitis?

Cur in fronte coma? Hoc diſtichon vno verſiculo ſignificauit quiſquis ille fuit, qui Catonis libellum compoſuit,

Fronte capillata, poſt hæc occaſio calua.

Legendum cenſeo, poſtica occaſio calua. Nam in quacunque re pars anterior dicitur antica, poſterior, poſtica nominatur. Lege prouerb. Premenda occaſio. &, Capere crines.

Pergula quid. *Pergula aperta.* Pergula à pergendo, locus eſt à multis lateribus aërem excipiens. Apelles in pergula poſt tabulas à ſe depictas latitare conſueuerat, vt inde multorum iudicium de pictura exciperet.

In ſubitum terrorem.

EMBLEMA CXXII.

Effuſo cernens fugientes agmine turmas,
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.

PAnici terrores appellari conſueuerũt, quoties repentè in exercitu viri equíque per-bantur, nulla comparẽte cauſa. Veteres enim iſtimabant Panem Deum repentinos terrores animi conſternationes immittere lymphatiſimillimas. Vide adagium, Panicus caſus. Et litianum in Miſcellaneis cap. 28. vbi multa & lchra de hac re citantur teſtimonia. Theon ati interpres militaſſe ait Pana Deum aduer-Titanas, primúmque eum videri concham m tortilem & turbinatã, qua pro tuba vtuntur,

Panici terrores.

Theõ Arati interpres.

tur,inueniſſe,quæ græcè Cochlos appellatur: f
ctúmque ipſius opera, vt ſe armandi ſociis inte
rim fieret copia, dum ſonitu quocunque illo
qui panicos vocatur,in fugam Titanes ageban
tur. Plutarchus in apophtheg.Epaminũda Th
bano exercitum ducente, nunquam panicus &
Faunus. repentinus terror in caſtra incidit. Faunus fi
lius Pici, Latiníque pater, & Aboriginum re
apud Virgil. poſt mortem Deus eſt habitus, di
ctus,vt ait Seruius,à fando, id eſt, vaticinando
Poëtæ Faunos Syluanos,Panes,Satyros pro eo
dem ſæpe ponunt.

In illaudata laudantes.

EMBLEMA CXXIII.

Ext

Ingentes Galatûm ſemermi milite turmas,
Spem præter trepidus fuderat Antiochus,
Lucarum cùm ſæua boum uis, dira proboſcis,
Tum primùm hoſtiles corripuiſſet equos.
Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit.
Inſuper & ſociis, Occideramus, ait,
Bellua ſeruaſſet ni nos fœdiſsima barrus:
Vt ſuperaſſe iuuat, ſic ſuperaſſe pudet.

Ex Luciani hiſto. de Gal.

Extat pulcherrima hiſtoria apud Lucianum in Zeuxi, ſiue Antiocho: vnde ſumptum fuit oc emblema. Luciani hæc ſunt verba: Cùm nõ noraret Antiochus Soter, & corporis viribus audacia Galatas eſſe præditos, inuſitatámue illorum multitudinem videret, tum phalanm fortiter coniunctam: à tergo verò æneis oracibus indutos bellantes: præterea in prondum ſemper armatos vigintiquatuor ordios. In vtrumque autem cornu equitatum, i 20. millibus equitum cõſtabat, diſpertitum e. Porrò è medio octoginta currus falcatos pturos: ac cum illis bigas bis totidem. Hæc, quam, cùm videret, ſpem valde malam animo ncipiebat potiundæ victorię, tanquam ſi cum uictis eſſet agendum. Siquidem ipſe modicè tructo exercitu, neque ampliter, neque pro lli dignitate & apparatu, aut magnitudine, ſaperquàm paucis comitatus aduenerat, ac illos idem vt plurimum ſcutatos & nudos. Sed im ex his, qui nudi erant, plures quàm dimi pars exercitus numerabantur. Itaque iam petendo fœdere, ferendiſque pacis conditious & bello conuenientiſsimè componendo

ſecum

ſecum agebat. Atqui Theodatas Rhodius vi excelſi & generoſi animi, inſtruendæ aciei no imperitus, cùm præſto eſſet, regémque pertur bato animo eſſe nō ſinebat. Et erant Antioch vndecim in exercitu elephantes. Hos Theoda tas iuſsit interea haberi quàm occultiſsimos, n ex acie apparentes conſpicui fierent hoſtibu Vbi verò tuba ſignum dedit,& manus confere dæ forent,ac hoſtium equitatus impreſsioner faceret, & Galatæ aperta phalange currus im mitterent, tunc vnà cum quatuor elephant vtrinque equitibus eſſe occurrendum doceba Octo autem reliquos aurigis & curribus eſſ immittendos. Hoc enim facto, inquit, illoru equi perterrebuntur ac retro fugientes in ipſo Galatas illapſi impetum facient,nec opinioner eius rei prædictæ euentus fefellit. Cùm enim a tea nullum elephantum vidiſſent, cùm ipſi Ga latæ tum equi illorum, adeò nouo & inopinat elephantorū ſpectaculo animis cōſternati ſun vt longè adhuc à belluis conſtituti, poſteaquan ſolùm rugientes audiſſent, dentéſque candor relucentes vidiſſent, veluti ex toto nigro corp re,tum etiam proboſcides, ad prædā & direpti nem faciendam ſublatas,priuſquàm ab arcubu tela extorſiſſent, verſis retrò habenis, nullóqu ſeruato ordine aufugerūt.Sed enim pedites ali quantiſper alterna cæde ſemet haſtis cōfodien tes conculcabantur ab equitibus in illorum or dinem illapſis. Currus autem ſubuerſi, & illi deinceps denuo in ſuos non citra ſanguinē fe rebantur,ac planè iuxta illud Homeri,

Subuer

Subuerſi currus paßim iacuêre ſupini. vero equi poſteaquam ſemel à recta via auer leclinaſſent, elephantorum impetum non ſu- nentes, ſeſſores dorſo excutiebāt. Currus ſtre- bant proſcindentes acutis falcibus quoſcun- e ex amicis comprehendiſſent. Non pauci ve vt in tali tumultu eiecti proſternebantur. os elephanti inſequebantur pedibus proteren atque conculcantes, ſimúlque in altum pro- ſcidibus proiicientes, ac dentibus correptos nſuerberantes. Ad extremum illi ſumma ope entes Antiocho victoriam pepererunt. Cæte- n Galatæ alij quidem dimicando occiderunt genti clade edita: alij viui capti in victoris po tatem peruenerunt. Perpauci fuga in montes ner abdiderũt. Porrò autem Macedones qui- que cum Antiocho in prælium deſcende- it, Pæana canebant, ſimúlque clamore irrué- , regem coronabant victorem. At ille profu- vt fertur, lachrymis, Pudore afficimur, in- it, ô milites, quibus ſalus in hiſce vndecim it belluis: adeò vt niſi ſpectaculi nouitas ho- im animos perculiſſet, quid nos erga illos ſſemus? In trophæum nihil aliud quàm ele- antum iuſsit ſculpere.

Ingentes Galatum. Galatæ, quos & Gallogræ- vocant, populi ſunt minoris Aſiæ iuxta rygiam.

Lucarum cum ſæua. Sic contexe, Cùm ſæua boum Lucarum, appoſitiuè, dira proboſcis. uſmus in adagio Latinum verbum. Latini eres (inquit) Lucam dicebant pro grandi. Et in ada

in adagio,Prius locuſta bouem pariet.Lucas,i
quit,antiqui boues,appellabant ob magnitud
nem.Quod mihi non fit veriſimile:nec ſcio v
de hæc ille tam antiqua eruerit. Nam M.Va
lib.6. de Lingua Latina, nihil ait huiuſmod
imò à Luce ait dictos Lucas. Sed ego Plinio
hac re magis adhæreo,qui lib.8. cap. 6. dict
innuit Lucas boues, eò quòd in Lucanis Ital
primùm elephantes vidit Pyrrhi regis bello.

Dira proboſcis. προβοσκὶς, roſtrum Elephanti
ſiue etiam muſcæ. Dicitur & promuſcis. Dic
putant aliqui à verbo προβόσκειν, quod eſt an
paſcere. Vtitur autem ea Elephas tanquam m
nu,teſte Plinio,eo quo ſuprà loco.

Ergo trophæa locans. Trophæũ græcè τρόπα
à verbo τρέπω, ſiue τροπόω, quod eſt verto,eſt i
dicium victoriæ.Primùm fiebant trophæa ex
boribus deciſis ramis,& trunco hoſtium ſpol
decorato, fiebántque vbi hoſtes terga verteb
Nam trophæum id ſignificat.Pulcherrimã tr
phæi deſcriptionem poſuit Verg. Æneidos v
decimo in princip.

Ingentem quercum deciſis undiq; ramis
Conſtituit tumulo,fulgentiáq; induit arma,
Mecentij Ducis exuuias(tibi magne trophæum
Bellipotens)aptat rorantes ſanguine criſtas,
Teláq; trunca uiri,& bis ſex thoraca petitum
Perfoſſumq; locis,clypeumq; ex ære ſiniſtræ
Subligat,atq; enſem colo ſuſpendit eburnum.

Et infrà,

Indutosq; iubet truncos. &c.

In momentaneam felicitatem.

EMBLEMA CXXIIII.

Aëriam propter creuiſſe Cucurbita pinum
Dicitur, & grandi luxuriaſſe coma.
Cùm ramos complexa, ipſúmq; egreſſa cacumen,
Se præſtare aliis credidit arboribus.
Cui pinus, Nimirum breuis eſt hæc gloria: nam te
Protinus adueniet quæ malè perdet hyems.

EX Apologo quodam, quem refert Petrus Crinitus lib. 2. de honeſta Diſciplina cap. 4. ſata eſt, inquit, olim cucurbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat: cucurbita verò cùm multis pluuiis atq; cæli tẽperamento creuiſſet laſciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iã ſerpebat in pi-

num,iam ſurgere,iam ramos & frondes inuol
uere audebat:ampliora folia, candentes flore
prægrandia poma,& virentia oſtentans. Itaqu
tanto faſtu atque inſolentia intumuit,vt pinum
arborem auſa ſit aggredi. Et vides inquit, vt
ſupero,vt amplis foliis,vt virore præſto. Et iai
iam ad cacumen proſurgo. Tum pinus quæ ſe
nili prudentia & robore pollebat, nihil mira
eſt cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ita a
eam reſpondit: Ego hîc multas hyemes,calore
æſtus,variáſque calamitates peruici, & adhu
integra conſiſto. Tu ad primos rigores mini
audaciæ habebis,cùm & folia concident, & v
ror omnis aberit. Morale, ſecundis rebus nc
eſſe ſuperbiendum.

Eſt & alia fabella huiuſmodi Laurentij Abſt
mij de cucurbita & olea.

I

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

EMBLEMA CXXV.

Dum ſæuis ruerent in mutua uulnera telis,
Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
Accurrit uultur ſpectatum, & prandia captat,
Gloria uictoris, præda futura ſua eſt.

EX quadam Æſopi fabula, quæ ſic habet, Leo & vrſus ſimul magnum nacti hinnu-m de illo pugnabant: grauiter igitur à ſe ipſis fecti, vt ex multa pugna tenebræ oculis obori ntur, defeſsi iacebant. Vulpes autem, vt circun indo proſtratos illos vidit, hinnulum in me-um iacentem, per illorum medium percurrens puit, fugiénſque abiit. Illi autem ipſam vi-entes, atq; ſurgere non valentes: Nos miſeros

Aeſopi fabula de leone, vrſo, & vulpe.

dicebant, qui vulpi laborauimus. Fabula ſignificat, aliis laborantibus alios lucrari. Prope hûc ſpectare videtur Claudianus in Epigrammate,

Affabulatio.

Toruus aper, fuluúſq; leo coïere ſuperbis
Viribus, hic ſetis, ſæuior ille iuba:
Hunc Mars: hunc Cibele laudat: dominatur uterq;
Montibus, Herculeus ſudor uterq; fuit.

Bonis auſpiciis incipiendum.

EMBLEMA CXXVI.

Auſpiciis res cœpta malis, bene cedere neſcit.
Felici quæ ſunt omine facta, iuuant.
Quicquid agis, muſtella tibi ſi occurrat, omitte:
Signa malæ hæc ſortis beſtia praua gerit.

X Diogeniano refert Eraſmus tale adagiũ, γαλῆν ἔχεις, id eſt, Muſtellam habes. in eum *Diogeniani adagium.*
adrat, cui omnia ſunt inauſpicata, tanquam
tis & diis iratis, vt aiunt. Olim creditum eſt,
c animal inauſpicatum infauſtúmque eſſe iis *Muſtella inauſpicatum animal.*
i haberent, domiq; alerent: vt non admodum
ſideat ab illis, Equum habet Seianũ. &, Au-
m habet Toloſanum. Vnde nunc etiam apud
aſdam gẽtes nominatim apud Britannos in-
lix omen habetur, ſi cum paratur venatio ali-
is muſtellam nominet. Cuius etiam occurſus
lgo nunc habetur inauſpicatus. Vide Ale-
ndrum ab Alex. lib. 5. cap. 13.

Nil reliqui.

EMBLEMA CXXVII.

Scilicet hoc deerat, poſt tot mala deniq; noſtris
Locuſtæ ut raperent, quicquid ineſſet, agris.
Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas:
Qualia non Atylæ, caſtráue Xerxis erant.
Hæ fœnum, milium, farra omnia conſumpſerunt:
Spes & in anguſto eſt, ſtant niſi uota ſuper.

EX cap. 10. Exodi, vbi ſic minitatur Deu Pharaoni per Moyſen, Ecce ego inducar cras locuſtam in fines tuos, quæ operiet ſuper ficiem terræ: ne quidquã eius appareat: ſed de paſcet reſiduum, quod ſaluatum, quódque reli ctum eſt vobis à grãdine. Corrodet enim omni ligna, quæ germinant in agris, & implebunt d mos tuas, & ſeruorum tuorum, & omniur Ægyptiorum, quantum non viderunt patres tu & aui. & Amos cap. 7. Et ecce fętus locuſtarur venit matutinus: & ecce bruchus vnus Gog grex, & erit, ſi compleuerit, vt deuoret fœnur terræ. Vide etiam in Apocalyp. cap. 9.

Locuſtæ. *Locuſtæ ut raperent.* Locuſtæ noxiæ ſunt fru gibus quas exedũt & perdũt ad internicionem Vnde quicquid noxium & incommodum eſt & perniciem affert alicui rei, meritò locuſta voca bitur, Locuſtam ſic deſcribit Claudianus, *Claudiani de locuſta carm.*

Horret apex capitis, medio fera lumina ſurgunt
Vertice cognatus dorſo dureſcit amictus:
Armauit natura cutem, dumiq; rubentes
Cuſpidibus paruis, multis acuere rubores.

His veſcebatur ſanctiſsimus propheta Ioannes in deſerto: quamuis aliqui aliter ſentiãt dicentes ἀκρίδας locuſtas ſignificare, & cacumina, & ſummitates: vt intelligas D. Ioannem arborum *Locus D. Marci ca. 1.*

aut

ut herbarum ſummitatibus veſci. Sed his non obſtantibus verum eſſe credo D. Ioannem locuſtis victitaſſe, quæ inter animalia munda numerantur in Leuitico cap. vndecimo.

Euro duce. Eurus ventus eſt ab Oriente flans vt ait Ouidius: *Eurus.*

Eurus ad auroram Nabathæáq; regna receßit.

Dictus vt quidam volunt ἀπὸ ἠῶ ῥέων, id eſt ab Aurora fluens.

Qualia non Atylæ. De Atyla, ſiue Attila, quoniã non eſt iniucunda hiſtoria, longiuſculè illã proſequi ſtatui. Primùm omnium Gotthi, deinde Vandali, poſtremò Hunni Hungariam ingreſsi ſunt, & hi poſtremi retinuerunt terram: vnde & Hũgariæ appellationem ſortita eſt. Crudelis hic locus maximam cladem vniuerſæ propemodum Europę intulit. Attila ex Hũgaria exercitũ trecentorum millium duxit in Germaniam, plurimáſque potentes vrbes diripuit, inter quas Baſilea, Auguſta, Argentoratum, Vuormacia, Colonia, & plures aliæ vrbes fuere. Inde in Galliam progreſſus, Burgundiorum regem cepit, Aureolam obſidione cinxit, & ſtatuit totius Europæ ſibi dominium vſurpare. Erat autem tunc in ea parte Galliæ citerioris, quæ à Cæſaribus adhuc tenebatur, Romanus dux Aętius: hîc fœdus iniit cum Francis, cum Gotthis, vt iunctis viribus crudeliſsimo tyranno Attilæ reſiſteretur. Attila verò quia timuit ſibi à viribus Gotthorum, ſollicitauit Dietrichum regem eorum, ne quid auxilij Romanis ſuppeditarent:

Hungaria vnde dicta. *Attilæ exercitus.* *Burgundiorum Rex captus.* *Dux Aetius.*

ſed pro ſingulari conſtantia ſua Gotthi recu ſarunt vllam vel amicitiæ vel confæderation cum Tyranno Barbaro cõtrahere. Itaque apu Toloſam vrbem Galliæ vtrinque infeſtis ſigni congreſsi ſunt. A Romanorum parte Aetiu Gotthi & Franci: ab altera parte Attila. Et te ſtantur hiſtoriæ nunquam in Occidente tan tum ab vtraque parte exercitum, tantamqu multitudinem collectam fuiſſe, perinde ac e fuit. Pugnæ conflictus ab exortu Solis in no ctem vſque durauit. Tandem in fugam con uerſus Attila amiſit centena octoginta millia Ipſe etiam tanta anguſtia exagitatus eſt, quò non procul aberat, quin ſe ipſum interemiſſe Aetius verò, Franci, & Gotthi, etſi victore erant: tamen Gotthorum rex Diethricus in e conflictu periit. Mortem patris vlciſci filiu voluit, & ſtatuit collectis copiis inſequi Attila & reliquum exercitum prorſus delere: & dele uiſſet, haud dubiè, niſi ex Aetij conſilio ſen tentiam ſuam immutaſſet. Sed malum hoc fui conſilium Aetij: nam parua manu potuiſſe tunc vinci Attila. Poſtea verò reuerſus Hun gariam reparato exercitu, & collectis viribu Italiam inuaſit: direptis vrbibus in primo Ita liæ ingreſſu vſque ad Apenninum. Tum ver occurrens ei Leo Pontifex ſupplex petiit, v retrocederet. Fertur dixiſſe Attilam, viſam iu xta Pontificem aſtantem viri cuiuſdam ima ginem minitantem ſibi ſtricto gladio, & ter rore percuſſum promiſiſſe ſe receſſurum. Por

Attila victus.

Attila reuerſus in Italiam.

rò in

ò in Hungariam reuerſus ſolennes nuptias e-
it:& in prima nocte largiter potus præter ex-
ectationem fato quodam periit. Exitum hunc
abuit hic Tyrannus, quem non puduit publi-
o titulo Flagellum Dei ſe appellare. Hæc con-
gerunt Anno Domini 455.

Caſtráue Xerxis erant. Xerxis hiſtoriam tam
atè proſequitur Herodotus, vt nõ ſit iudicium
ûc eam referri. Iuſtinus quoque non paucis.
los igitur adeat, qui integram hiſtoriam velit:
os potiora, & quæ hûc magis ſpectant decer-
emus. Xerxes rex fuit Perſarum Darij filius: *Xerxes rex, & eius exerc.*
sceptum à patre bellum in Græciam inſtaurat.
)e numero militum ſic ait Iuſtinus lib. 2. Iam
(erxes ſeptingenta millia de regno armauerat,
c trecenta millia de auxiliis: vt non immeritò
roditum ſit, flumina ab exercitu eius ſiccata,
Græciámque omnem vix capere exercitum po-
uiſſe. Herodotus in Polymnia ſic, Nauiũ ſum-
na trium millium fuit: ita in eis fuit virorum vi
inti quatuor myriades, id eſt, ducenta & qua-
raginta millia. Hæc igitur erat claſsis ex Aſia
nius & quinquaginta myriadum virorum in
niuerſum: & præterea ſeptem millia ſexcenti
ecem. Peditatus fuit decies ſepties centena
nillia. Equitatus octoginta millia. Quibus ad-
e Arabes, qui camelos, Pęnos, qui currus age-
ant: quæ facio viginti millia. Quæ copiæ claſ-
iarij & terreſtres in ſumma redactæ fiunt ter
c vicies cẽtena & decem & ſeptem millia ſex-
enti & decem. Huic tanto exercitui obuium ſe

tulit ad Thermopilas Leonidas cum quadrin gentis Lacedæmoniis, qui etſi omnes morter oppetierunt, circiter viginti millia Perſarur prius ſtrauerunt. Tandem Xerxes à Themiſto cle Athenienſium Duce fuſus turpiter aufugit.

Leonidas in Xerxem.

Corda omnia conſumpſerunt. Cordum, cordi (v ex Plinio libro 18. capite 28. colliges) eſt ſecun dum fœnum. Hoc eſt illud quod germinat po primam meſsionem. Locuſtarum etiam plag extitit in Longobardia Inſubrum anno 1541. v coniicere licet. Verùm depaſtis omnino frugibus, in Narbonenſem prouinciam euolarunt: Auſtro verò flante, tandem diuino nutu in mare præcipitatæ ſunt.

Cordum.

Mal

Malè parta, malè dilabuntur.

EMBLEMA CXXVIII.

Miluus edax, nimiæ quem nauſea torſerat eſcæ,
Hei mihi mater, ait, uiſcera ab ore fluunt.
Illa autem: quid fles? cur hæc tua uiſcera credas,
Qui rapto uiuens ſola aliena uomis?

SVmptum eſt per imitationem à fabula Græca Gabriæ, cuius hæc eſt ſententia, *Gabrias.*

Bouis puer feſto die cùm comediſſet uiſcera:
Hei mihi clamabat, quòd inteſtina effundo mater:
Hæc ridendo ait, Ne timeas fili,
Non enim ex tuis quidquam: ſed uomis aliena.

'ide adagium, Malè parta malè dilabuntur. laut. in Pœnulo. Notandum etiam, in Hieroglyphi

glyphicis rapacem locupletem per miluum notari: quod & Socrates in Phędone monſtrat: ſe & in Sacris miluus pro prædone accipitur.

Semper præſto eſſe infortunia.

EMBLEMA CXXIX.

Ludebant parili tres olim ætate puellæ
Sortibus: ad Stygias quæ prior iret aquas.
Aſt cui iactato malè ceſſerat alea talo,
Ridebat ſortis cæca puella ſuæ,
Cùm ſubitò icta caput labente eſt mortua tecto,
Soluit & audacis debita fata ioci.
Rebus in aduerſis mala ſors non fallitur: aſt in
Fauſtis nec precibus, nec locus eſt manui.

E

EX lib. 1. Epigrammatum Græcorum titul. εἰς δυσπραγίαν, incerti autoris. Tale eſt epigramma Græcum,

Αἱ τρισσαί ποτε παῖδες ἐν ἀλλήλῃσιν ἔπεζον
Κλήρῳ, τίς προτέρη βήσεται εἰς Ἀΐδην.
Καὶ τρὶς μὲν χειρῶν ἔβαλον κύβον, ἦλθε δὲ πασέων
Ἐς μίαν. ἡ δ' ἐγέλα κλῆρον ὀφειλόμενον.
Ἐκ τέγεος δ' ἄρ' ἀέλπτων ἀπωλίσθησε πέσημα
Δύσμορος. εἰς Ἀΐδην δ' ἤλυθεν ὡς ἔλαχεν.
Ἀψευδὴς ὁ κλῆρος, ὅτῳ κακόν. ἐς δὲ τὸ λῷον
Οὔτ' εὐχαὶ θνητοῖς εὔστοχοι, οὔτε χέρες.

Sic Ouidius 4. de Ponto Eleg. 2.

Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo,
Et ſubito caſu quæ ualuere ruunt.

Idem Elegia 3.

Ludit in humanis diuina potentia rebus,
Et certam præſens uix habet hora fidem.

Hoc etiam confirmat prouerbium, Mala vltrò adſunt.

Reme

Remedia in arduo, mala in prono eſſe.

EMBLEMA CXXX.

Aethereis poſtquam deiecit ſedibus Aten
Iuppiter: heu uexat quàm mala noxa uiros?
Euolat hæc pedibus celer, & pernicibus alis,
Intactúmq; nihil caſibus eſſe ſinit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quicquid fecerit illa mali,
Sed quia ſegnipedes, luſcæ laſſæq; ſenecta,
Nil niſi poſt longo tempore reſtituunt.

HOmericus Agamemnon lepidam fabul narrat Græcis de Ate lib.19. Iliad. Quan ego, quàm potero breuiſsimè colligam. Ate Io uis nuncia, noxia cunctis, mollibus non ingre ditu

itur pedibus per terram, ſed hominum inua-
it læditque capita. Nec ab ipſo Deorum homi-
úmque parente abſtinuit. Quem Iuno (licet
œmina) ſic decepit. Cùm iam iam Hercules in
ucé ex Alcmena eſſet proditurus, ſic Diuos Iu-
iter eſt alloquutus, Audite Diui Deæque om-
es: hodie ex meo genere proles naſcetur vici-
is omnibus dominatura. Cui Iuno, Nunquam
redam niſi iureiurando confirmaueris. Iupiter
aud dolum ſentiens, maximum adhibuit iura-
nentum. Tum Iuno cælo delapſa Argos petiit,
oniugem Steneli ſeptimeſtrem vterum feren-
em facit vt pareret, Alcmenæ partu impedito.
nde ad Iouem reuerſa dixit, Iupiter omnipo-
és, iam vir natus eſt Euryſtheus ex ſemine tuo,
ui meritò dominabitur Argis. His auditis Iu-
iter, Aten comis apprehenſam, iratus è ſummo
ælo deturbauit, iuratus, nunquam ſe poſtea il-
am in ſuperas ſedes recepturum. Sic illam ma-
u rotatam hominum operibus perniciosſam in
erram deiecit. Hæc Homerus. Sunt qui velint
oc Homeri de caſu Ates figmentum idem eſſe
um illo, quod de caſu Luciferi ex beatis ſedi-
us credimus Chriſtiani. Eſt & alius Homeri
ocus vnde ſumptum eſt emblema Iliados 9. Ho
neri carmina ſic reddidit Eraſmus in adagio,
ra omnium tardiſsimè ſeneſcit:

Nam Litas etiam genuit Saturnius ingens,
Rugoſas pedibus claudis, ac lumine læſas.
Quæ Ates à tergo ueniunt, medeantur ut illi
Ipſa Ate pedibusq; ualens & robore praſtans,
Proinde gradu celeri longè præuertitur, omnes

Occu

Occupat, & terras prior aduenit illa per omnes,
Mortales lædens: uerùm hæ poſt terga ſequuntur,
Sarturæ quidquid commouerit illa malorum.

Ἄτη. Ἄτη, ης. Calamitas, nocumento ab ἄω nt ceo, quod in futuro mittit ἄσω: vnde Ἄτη p Ἄση. τ. in σ.

Euolat hæc pedibus. Celeris dicendum fuera nam celer, celeris & celere dices rectiùs quà aliter.

Lita. Ergo *Litæ.* Λιτὴ ῆς, ſupplicatio, à verbo λ ταίνω, rogo, ſupplico, vota accipio, lito. Vn *Litaniæ.* Litaniæ, id eſt, preces, non Letaniæ, vt barba paſsim ſcribunt.

Offenſa cita, reconciliatio tarda. *Nihil niſi poſt.* Innuit offenſam eſſe citam, r cõciliationem eſſe tardam, propterea quòd in iurias diu ſolent homines meminiſſe, iuxta i lud Ciceronis, Cui dolet, meminit: cui place obliuiſcitur. Vide Phornutum de Natur. De rum. cap. de Litis, & Cælium Rhodiginum li 2. cap. 7.

E

Ex arduis perpetuum nomen.

EMBLEMA CXXXI.

Crediderat platani ramis ſua pignora paſſer,
Et bene: ni ſæuo uiſa dracone forent.
Glutiit hic pullos omnes, miſerámq; parentem
Saxeus, & tali dignus obire nece.
Hæc, niſi mentitur Calchas, monumenta laboris
Sunt longi, cuius fama perennis eat.

HÆc referuntur ab Homero lib. Iliados 2. Eius carmina conuertit Cicero lib. 2. de uinat. ſub perſona Agamemnonis, cùm de- ant citari ſub perſona Vlyſsis, vt annotauit litianus in Miſcellaneis. Carmina Ciceronis c ſunt,

Cicer. carmina.

Ferte uiri, & duros animo tolerate labores,
Auguris ut noſtri Calchantis fata queamus
Scire, ratos ne habeant, an uanos pectoris orſus.
Nanq; omnes memori portentum mente retentant,
Qui non funeſtis liquerunt lumina fatis
Argolicis primùm, ut ueſtita eſt claßibus Aulis,
Quæ Priamo cladem & Troiæ peſtemq; ferebant:
Nos circum latices gelidos fumantibus aris
Aurigeris Diuûm placantes numina tauris
Sub platano umbrifera, fons unde emanat aquaï,
Vidimus immani ſpecie tortúmq; draconem
Terribilem, Iouis ut pulſu penetrabat ab ara,
Qui platani in ramo foliorum tegmine ſeptos
Corripuit pullos, quos cùm conſumeret octo,
Nona ſuper tremulo genitrix clangore uolabat,
Cui ferus immani laniauit uiſcera morſu.
Hunc ubi iam teneros uolucres matrémq; peremit,
Qui luci ediderat, Genitor Saturnius idem
Abdidit, & duro firmauit tegmine ſaxi.
Nos autem timidi ſtantes, mirabile monſtrum
Vidimus in mediis Diuûm uerſarier aris.
Tum Calchas hæc eſt fidenti uoce loquutus:
Quidnam torpentes ſubitò obſtupuiſtis Achiui?
Nobis hæc portenta Deûm dedit ipſe creator
Tarda & ſera nimis: ſed fama ac laude perenni.
Nam quot aues tetro mactatas dente uidetis,
Tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos:
Quæ decimo cadet, & pœna ſatiabit Achiuos.
Edidit hæc Calchas: quæ iam matura uidetis.

Ouidius Metamorph. duodecimo,

Hic patrio de more Ioui cùm ſacra paraſſent,
Vt uetus accenſis incanduit ignibus ara,

Se

Serpere cæruleum Danai uidere draconem
In platanum, cœptis quæ ſtabat proxima ſacris.
Nidus erat uolucrum bis quatuor arbore ſumma:
Quas, ſimul & matrem, circum ſua damna uolantem
Corripuit ſerpens, auidaq́; recondidit aluo.
Obſtupuere omnes: at ueri prouidus augur
Theſtorides, Vincemus ait: gaudete Pelaſgi:
Troia cadet: ſed erit noſtri mora longa laboris.
Atq; nouem uolucres in belli digerit annos.
Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos,
Fit lapis, & ſeruat ſerpentis imagine ſaxum.

Hæc niſi mentitur. Calchas augurum præſtan-iſsimus (vt ait Homerus) Theſtoris Troiani filius: vnde Theſtorides dicitur, Apollinis monitu ſecutus eſt Græcos. Achilli charus fuit. Poſt expeditionem Troianam in Colophonem Ioniæ urbem peruenit. Cúmq; eſſet in luco Apollinis Clarij, cum Mopſo augure præſtantiſsimo in certamen diuinandi deſcendit. Cui propoſuit quot ficus haberet caprificus quædam. Quæ cùm Mopſus diuinaſſet, & Calchas quot filios haberet in ventre porca, non rectè explicaſſet, præ ęgritudine diem obiit. Vide hæc latiùs apud Nicolaum Leonicum lib. 3. de varia Hiſto. c. 63. *Calchas.* *Mopſus augur.*

Cuius fama perennis. Vide adagium, Quæ ſerò contingunt, ſed magnifica.

Ex literarum ſtudiis immortali a-
tem acquiri.

EMBLEMA CXXXII.

Neptuni tubicen, cuius pars ultima cetum,
Aequoreum facies indicat eſſe Deum:
Serpentis medio Triton comprehenditur orbe,
Qui caudam inſerto mordicus ore tenet.
Fama uiros animo inſignes præclaraq; geſta
Proſequitur: toto mandat & orbe legi.

SVmptum eſt emblema ex Macrobio & Orc Apolline. Innuit autẽ per hæc quæ hîc ſun depicta historiam debere intelligi, quæ viro claros & inſignes per totum orbem prædicat Macrobij verba ſunt ex primo Saturna. cap. 8 *Tritones quid olim.* Illud, inquit, non omiſerim Tritonas cum buc- cini

cinis faſtigio Saturni ædis ſuperpoſitos: quoniam ab eius commemoratione ad noſtrã ætatatem hiſtoria elata, & quaſi vocalis eſt. Antè verò muta & obſcura & incognita. Quod teſtantur caudæ Tritonũ humi merſæ & abſconditæ. Orus ſic ait lib. de Hierogl. Ægyptij mundum ſignificare volentes, ſerpentem pingunt, ſuam ipſius caudam deuorantem, diſtinctum variis ſquamis, per quas mundi aſtra figurant. Et grauiſsimum quidem hoc animal eſt, quemadmodum terra. Eſt etiam lubricum, & in hoc aquæ ſimile, ac ſingulo quoq; anno pellem vnà cum ſenio exuit, ſecundùm quam rationem & in mundo annuum tempus mutationẽ faciens iuueneſcit. Quod verò pro cibo corpore ſuo vtitur, ſignificat id, quæcunque diuina prouidentia generantur in mundo, hæc omnia in eodem diminutionem pati. Vide Adagium, Feſtina lentè. *Orus Apollo.*

Neptuni tubicen. Sic conſtrue: Triton Neptuni tubicen, cuius vltima pars, id eſt, cauda indicat eſſe cetum, id eſt, piſcem magnum. Et ſupple facies indicat eſſe Deum. Is inquam Triton comprehenditur medio orbe ſerpentis, qui ſerpens tenet caudam ore inſerto mordicus. Id eſt tenet inſertam caudam ori, per hypallagen. *Triton.*

Tritonẽ ita pingit Vergilius lib. decimo Æneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Exterrens freta: cui laterum tenus hiſpida nanti
Frons hominem præfert, in priſtin deſinit aluus.
Spumea ſemifero ſub pectore murmurat unda.

Eſſe autem aut fuiſſe aliquando Tritones ea *Hiſtoria Tritonum.*

qũa pinguntur forma, confirmat Plinius lib. 9. cap. 5. Pauſanias ſe Romæ vidiſſe Tritonem affirmat. Circunfertur & Epiſtola cuiuſdam Alexandri Iuriſconſulti Neapolitani, in qua mira de Tritonibus leguntur. Quædam ſe vidiſſe ait, quędam teſtimonio Theodori Gazæ & Georgij Trapezuntij confirmat. Qui verò plura de hac re cupit, adeat ſyluam variæ lectionis quam vernacula lingua compoſuit multa eruditione vir Petrus Meſsias. De Tritone Gel. lib. 20. c. 11. Macrob. Satur. 1. cap. 8.

Tumulus Ioannis Galeacij, Vicecomitis, primi Ducis Mediol.

EMBLEMA CXXXIII.

Pro

Pro tumulo pone Italiam,pone arma,ducéſq;,
Et mare,quod geminos mugit aduſq; ſinus.
Adde his barbariem conantem irrumpere fruſtra.
Ac mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger aſt ſummo ſiſtens in culmine,dicat:
Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?

IN lib.3.Epigrammaton Græcorum eſt quoddam emblema Themiſtoclis autore Germanico, quod Alciatus eſt imitatus. Carmen eſt huiuſmodi; *Germanici epigr.*

Ἀντὶ τάφου λιτοῖο θὲς Ἑλλάδα, θὲς δ' ἐπὶ ταύτᾳ
Δούρατα, βαρβαρικᾶς σύμβολα ναυφθορίας.
Καὶ τύμβῳ κρηπῖδα περίγραφε πέρσικον ἄρη,
Καὶ Ξέρξην. τούτοις θάπτε Θεμιστοκλέα.
Στάλα δ' ἁ Σαλαμὶς ἐπικείσεται, ἔργα λέγουσα
Τἀμά. τί με σμικροῖς τὸν μέγαν ἐντίθεται;

Quæ carmina ſic latina feci,

Pro tumulo exiguo terras appone Pelaſgas,
Armáq; barbaricæ ſymbola militiæ.
Inq;baſi tumuli circunduc Perſica bella,
Et Xerxem, hiſq; ſuperpone Themiſtoclea.
Et Salamis noſtræ uirtutis buccina dicat,
Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?

Sanctij authoris verſio.

Scripſit Alciatus hoc Emblema in ſepulchrum Ioannis Galeacij, qui primus fuit dux Mediolani. Vicecomes autem nomen eſt familiæ in Italia,non officij,vt apud nos. Geſsit Galeacius bellum per duodecim annos cum Florentinis, quo tempore Stephanus Bauariæ dux è Germania conductus à Florentinis in Italiam contra Galeacium magno exercitu venit, nihílque gerens memorabile,tandem in patriam reuer- *Galleacij bellum in Florẽtinos.*

ſus eſt. Poſt hunc Iacobus Armeniaci Comes Mediolano bellum infert acceptis à Florentino ſtipendiis, magnámque manum ex vlteriore Gallia traducit: qui profligatus interiit. Sequutus eſt hos aliquot interiectis annis, Robertus Imperator, qui grandem pecuniam à Florentinis accipiens contra Galeacium Mediolanenſium Ducem, maximo exercitu in Italiam tranſiit: inde nulla re geſta memorabili, inglorius reuerſus eſt Tandem Galeacius dum per ſuos duces bellum in Florentinos continuat, moritur anno Domini 1403. Vide Sabellic. Ennead. lib. 8. & Paulum Iouium de Ducibus Mediolanenſibus.

Iaco. Armeniaci comes.

Robertus Imperator.

Galeacij mors.

Et mare quod geminos. Mare ſuperum & mare inferum intelligit. Nam Italia quanta quanta eſt, inter duo maria procurrit. Eius latam deſcriptionem proſequitur Plinius, Mela, Solinus, & alij.

Anguifer.

Anguifer aſt ſummo. Anguifer, id eſt, ille qui pro inſignibus fert anguem, qui eſt ipſe Dux. De hoc diximus latiùs in primo emblemate.

Optimus

Optimus ciuis.

EMBLEMA CXXXIIII.

Dum iuſtis patriam Thraſybulus uindicat armis,
Dumq́; ſimultates ponere quemq; iubet,
Concors ordo omnis magni inſtar muneris, illi
Palladiæ ſertum frondis habere dedit.
Cinge comam Thraſybule, geras hunc ſolus honorem,
In magna nemo eſt æmulus urbe tibi.

HAnc hiſtoriam non iniucundam paulò altiùs repetemus ex quinto lib. Iuſtini hiſtorici. Nam Xenophon latiùs ſe extẽdit, quàm ut hîc poſsit coarctari: quin nec omnia, quæ in hanc ſententiam dicit Iuſtinus, huc transferam, ſed carptim potiora. Victi igitur Athenienſes, duce Conone, à Lyſandro Lacedæmoniorum *Hiſtoria Thraſybuli memorãda.*

duce, triginta viros ex Lacedæmoniis recipere coacti ſunt, qui Athenas gubernarent, qui ſibi tria millia ſatellitum ſtatuunt, & quaſi paruus hic ad continendam ciuitatem exercitus eſſet ſeptingẽtos milites à victoribus accipiunt. Deinde miſeras vrbis reliquias cædibus & rapinis exhauriunt. Fiunt denique crudeliſsimi. Fit igitur ex vrbe paſsim omnium fuga, repletúrque Græcia Athenienſium exulibus. Sed Lacedæmoniorum edicto ciuitates, exules recipere prohibebantur. Omnes ſe Argos & Thebas contulêre, vbi non ſolùm tutum exilium egerunt: verùm etiam ſpem recuperandæ patriæ receperũt. Erat inter exules Thraſybulus, vir ſtrenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria & pro ſalute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus Caſtellum Philem Atticorum finium occupat. Nec deerat quarundam ciuitatum tam crudelis caſus miſerantiũ fauor. Itaque & Hiſmenias Thebanorum princeps etſi publicis non poterat, priuatis tamen auxiliis adiuuabat. Et Lyſias Syracuſanus Orator, exul tunc, quingentos milites ſtipendio ſuo inſtructos in auxilium patriæ communis eloquentiæ miſit. Fit itaque aſperum prælium. Sed cũ hinc pro patria ſummis viribus, inde pro aliena dominatione ſecurius pugnaretur, tyrãni vincuntur: victi in vrbem refugerunt, quàm exhauſtam cædibus ſuis etiam armis ſpoliant. Deinde cùm omnes Athenienſes proditionis ſuſpectos haberent, demigrare eos ex vrbe iubent, & in brachis murorum qui diruti fuerant, habitare, ex-

trane

traneis militibus imperium tuentes. Poſt hæc Thraſybulum corrumpere, imperij ſocietatem pollicentes conantur: quod cùm non contigiſſet, auxilia à Lacedæmoniis petiuere. Quibus aſcitis iteratò præliantur. In eo bello Critias & Hippomachus Tyrãnorum ſæuiſsimi cadunt. Cæteris victis cùm exercitus, ex quibus maior pars Athenienſium erat, fugeret, magna voce Thraſybulus exclamat: cur ſe victorem fugiant, potius quàm vt vindicem communis libertatis adiuuent? Ciuium illã meminerint aciem, non hoſtiũ eſſe. & cætera, quæ adiecit Xenophon in Thraſybuli oratione. Tandẽ Tyranni in exilium mittuntur, qui ægrè ferentes exilium Athenienſes inuadunt. Sed per inſidias comprehenſi trucidantur. Atque ità ciuitas per multa membra diſsipata, in vnum tantùm corpus redigitur. Et ne qua diſſentio ex antè actis naſceretur, omnes iureiurando obſtringuntur, diſcordiarum obliuionem fore.

Dúmq; ſimultates. Alluſit ad hæc vltima verba Iuſtini & intelligit ἀμνήστιαν, id eſt, malorũ obliuionem. ſic enim vocabant Athenienſes plebiſcitum illud, quo multæ ſeditiones fuerũt ſublatæ. De quo vide Eraſmum in prouerbio, Malorum meminiſſe. Et Valerium Maximum lib. 4. cap. 1. Et lib. 5. cap. 6. qui pulchrè narrat hiſtoriam. Ἀμνήστια

Palladiæ ſertum. Citat Eraſmus eodem loco hæc verba ex Probo Æmilio, Huic pro tantis meritis, præmij loco, data eſt corona ex duabus virgulis oleaginis: & hoc ciuili honore vir pru

dens

dens contentus fuit. De hac corona Gell. lib. 5 cap. 6. & Plin. lib. 16. cap. 4.

Thraſybulus vnde dictus.

Cinge comam. Si Thraſybulum velis interpr tari, hominem audacis, ſiue ardentis conſilij, di ces. Nam θραυσὺς audax, & βȣλὴ conſilium ſigni ficat. Tāta porrò laus continetur in vltimo ver ſiculo, vt non poſsit eſſe maior in homine ciu Meminit Thraſybuli Pauſanias in Atticis, & Pl tarchus in vita Pelopidæ. Vide Adagium, Thra ſybulo Dionyſium comparas. Vide etiam Iuſti num lib. 5. & Valer. Max. lib. 4. cap. 1.

Strenuorum immortale nomen.

EMBLEMA CXXXV.

Æac

Aeacidæ tumulum Rhœtæo in littore cernis,
Quem plerunq; pedes uiſitat alba Thetis.
Obtegitur ſemper uiridi lapis hic amarantho,
Quòd nunquam herois ſit moriturus honos.
Hic Graium murus, magni nex Hectoris, haud plus
Debet Mæonidæ, quàm ſibi Mæonides.

EX Philoſtrato in Iconibus, qui ſepulturas ex amarantho coronari moris fuiſſe affir-at: ídque Theſſalos inſtituiſſe primos ad tu-ulum Achillis.

ntonius Thyleſius in libello, quem de coro-is compoſuit, ſic ait, Theſſali Achillis ſui mo-umentum amarantho coronabant: vt oſten-erent, quemadmodum flos ille nunquam inte-it: ſic eius famam perpetuò duraturam. Ad hoc pſe reſpexi, cùm de Achille loquerer in Heroi-is epitaphiis: *Amaranthi flos.*

Heroum iacet hîc flos immortalis Achilles.

'ide Cælium Rhodig. antiq. lect. lib. 17. cap. 21.

Rhœtæo in littore. Iam admonuimus ſepul-hrum Achillis eſſe in Sigæo, erraſſéq; Solinum c Alciatum in hoc.

Quē plerumq;. Miror valde quî potuerit faceſ-ere negotium hic verſiculus, illis præſertim, ui ſe græcè ſcire profitentur: cùm ſit Græcus oquendi modus: & apud Homerũ vſitaſsimus: ui ſæpe vt ait, & quidem lib. 1. Iliados, ἀργυρό-εζα θέτις, id eſt argenteos habens Thetis, vel lba pedes Thetis, id eſt, pulchra. Sic Iuno apud undem vocatur λευκώλενος ἥρη, id eſt, albas vlnas abens Iuno. Capitur & Thetis pro mari, quan is diuerſa orthogaphia. Tethys enim ſcribitur

prima

Thetis cur pedes albos habeat.

prima longa, quam pro Achillis matre breuia-
bis. Dicitur mare argenteos pedes habere, pro-
pterea quòd maris aqua in locis profundis eſt
obſcuriſsima & in extremis partibus clarior &
pellucida.

Amaranthi natura & virtus.

Viridi lapis. Amarãthus ideo vocatur viridis
quia nunquam marceſcit: vnde nomen habet al
ἀ priuatiua, & μαραίνομαι, marceſco. quaſi nũq
marceſcens. Pli. lib. 21. cap. 8. inquit, Amarantho
non dubiè vincímur. Eſt autem ſpica purpurea
veriùs, quàm flos aliquis, & ipſe ſine odore, mi
rúmque in eo gaudere decerpi & lætius rena
ſci. Prouenit Auguſto menſe: durat in Autum
num. Alexandrino Palma, qui decerptus aſſer
uatur: mirúmque poſtquam defecere cuncti flo
res, madefactus aqua reuiuiſcit, & hybernas co
ronas facit. Summa eius natura in nomine eſt
appellato: quoniam non marceſcat.

Dionis lib. de Troia nõ capta.

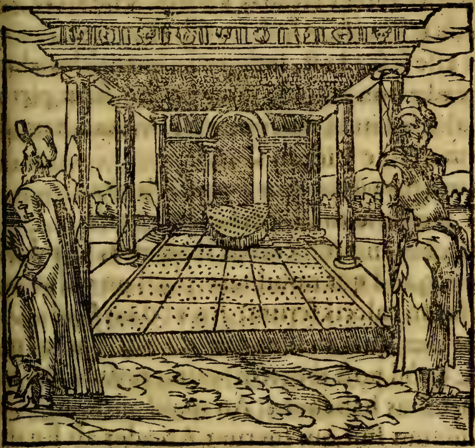
Hector occidit Achillem.

Magni nex Hectoris. Notum eſt quo pacto A
chilles Hectorem interfecerit: ſed ſciant Hecto
ris ſtudioſi extare libellum Græcum Dionis d
Troia non capta, vbi multò aliter refertur hi
ſtoria: Achillem ſcilicet ab Hectore occiſum
Quod & Homerus videtur aliquibus locis ſub
indicaſſe, ſed tectà. Lege libellum, cui fortaſſ
plus habebis fidei, quàm Homero.

Nob

Nobiles & generoſi.

EMBLEMA CXXXVI.

Aurea Cæcropias nectebat fibula ueſtes,
Cui coniuncta tenax dente cicada fuit.
Calceus, Arcadico ſuberat cui lunula ritu,
Geſtatur patribus mullea Romulidis:
Indigenas quòd ſe adſererent, hæc ſigna tulerunt
Antiqua illuſtres nobilitate uiri.

ERaſmus in adagio, Terræ filius, apud Pauſaniam inquit & Strabonem, atque alios id enus autores legimus populos quoſdam αὐτό-θονας appellatos, qui non aliò referant originē am, quemadmodum plerique faciunt, verùm ipſo ſolo nati videri velint: quorum de nuero ſunt Atheniēſes. Idem in adagio, Cicadis pleni

αὐτόχθονες.

pleni. In glorioſos(inquit) ac ſtultos olim dicebatur, aut obſoletis ac iam deſitis vtentes. Antiquitus etenim Atticis mos erat capillorum cincinnis aureas cicadas addere. Vnde τεττιγοφόροι dicti ſunt:hoc indicio ſignificantes αὐτόχθονας eſſe ſeſe,id eſt, indigenas:quemadmodum & cicadæ non aliunde cõmigrant, ſicut pleraque alia:ſed inibi naſcuntur,vbi viuunt.hæc ille & plura.Hinc Virg.in Ciri,

Aurea ſolenni comptum quoq; fibula ritu
Mopſopio,tereti nectebat dente cicadæ.

Plutarchus in problematis Romanis, Quid eſt inquit, quòd qui nobilitate præſtare videntur lunulas in calceis ferunt? An vt dicit Caſtor,ſignum eius quæ in luna eſſe dicitur habitationis:& quòd poſt mortem animi rurſum lunam ſub pedibus habebunt? An quòd antiquiſsimis præcipuum fuit,qui fuerunt Arcades ab Euandro Proſeleni appellati? & reliquas cauſas quas adiecit. Bayfius de re veſtiaria. Calceus Lunatus inſigne nobilium Romanorum, vt voluit Plutarchus,addita lunula circa talum. Iuuenalis de Quintiliano,

Proſeleni. *Calceus lunatus.*

Appoſitam nigræ lunam ſubtexit alutæ.

Vide adagium,Calceos mutare, & Budæum in Pãdectas. Grapaldus, de partibus ædium in dictione Mullus,lib.1.cap.6. Nomen eis Feneſtella à colore mulleorum calciamentorum datum exiſtimauit. Mullei autem fuerunt calcei regum Albanorum,poſtea patriciorum,à mullando,id eſt,ſuendo nominati. Huc alluſit Martialis lib. 1.Epigramma.

Mullei.

Lun

Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga.
Hæc omnia aliquantò copioſiùs tractat Alex. ab Alexandro lib.5. cap.18.

Calceus Arcadico. Sic conſtrue, Calceus Mulea, cui ſuberat lunula ritu Arcadico, geſtatur à patribus Romulidis.

Arcadico ritu. Arcades qui ſunt in medio Peloponneſo antiquiſsimi volebant videri. Vnde Ouidius 2. Faſtorum, *Arcades antiquiſsimi.*

Ante Iouem genitum terras habuiſſe feruntur
Arcades, & Luna gens prior illa fuit.

Hinc vocati ſunt Proſeleni, id eſt antelunares. Vide adagium Beccelenus. Et Cælium Rhodig. lib.20. cap.28.

Indigenas. Indigenas, id eſt, ibidem natos. *Indigenæ.* Græcè αὐτόχθονας diximus vocari: ſic etiam vocantur Cicadę. Nam ibi cantant vbi naſcuntur: nec mutant locum.

Duodecim certamina Herculis.

Ἀλληγορικῶς.

EMBLEMA CXXXVII.

Roboris inuicti ſuperat facundia laudes:
Dicta Sophiſtarum laqueóſq; reſoluit inanes.
Non furor, aut rabies uirtute potentior ulla eſt.
Continuum ob curſum ſapienti opulentia cedit.
Spernit auaritiam, nec rapto aut fœnore gaudet.
Vincit, fœmineos ſpoliátq; inſignibus aſtus.
Expurgat ſordes, & cultum mentibus addit.
Illicitos odit coitus, abigitq; nocentes.
Barbaris, feritáſq; dat impia deniq; pœnam.
Vnius uirtus collectos diſsipat hoſtes.
Inuehit in patriam externis bona plurima ab oris.
Docta per ora uirûm uolat, & non interit unquam.

Alleg

ALlegoricè proponit, nihil aliud ſignificare duodecim Herculis certamina, quàm opera quæ poſsit perficere ſapientia, facundiáve. Facile erit epigramma illis, qui non ignorant Herculis certamina, de quib. Verg. in opuſculis. Perottus latiſsimè. Lilius Gregorius libellũ de Hercule compoſuit. Nouiſsimè Ioannes Mallara Hiſpalenſis, meus Pylades, tam ingenioſè in duodecim cantus Herculis labores digeſsit, idque Hiſpana lingua, vt nihil ibi deeſſe credas, quod ad eruditionem & lepórem ſpectet. Labores Herculis, ad quos in hoc epigrammate ſit alluſio, hoc ordine habentur: Primus eſt Leo Nemæus, qui fortitudinis typum gerit: hunc tamen ſuperat prudentia: quia vt ait Saluſtius, Non viribus, aut velocitate corporis res magnę geruntur, ſed conſilio, authoritate, prudentia. Secundus, Hydra Lernæa, aptiſsimè ſophiſticis argutiis aſsimilata, cui tot, vno amputato, pullulabant capita. Quod ſumptũ fuit ex Platone in Euthydemo, cùm ait, Hercule quidem multo ſum imbecillior, qui pugnare ſimul non valuit aduerſus Hydram ſophiſticam (cui propter ſapientiam pro vno ſermonis capite amputato multa repullulabãt) ac etiam aduerſus Cancrũ ſophiſtam quendam ex mari aduentantem &c. Vide Prouerb. Hercules aduerſus duos. Hydrã putauit Eraſmus inuidiæ referre ſymbolum, Horatij deceptus teſtimonio, cùm nihil minùs hic intendat Horatius. Vide prouerb. Herculei labores. Tertius labor fuit, Erimanthæus aper, furoris & rabiei emblema. Quartus, cerua æri

Io. Mallara Hiſpalẽſis, Pylades authoris.

Primus labor Herculis.

Secundus.

Tertius.

Quartus.

pes, id eſt, velociſsima in monte Mænalo, quæ, quia cornibus aureis erat inſignis, diuitiarum eſt emblema. Hanc curſu ſuperauit Hercules. Sunt tamen qui dicant ineptè fictum à poetis ceruas aurea cornua habere, cùm omnino cornibus careant. Sed contra hos diſputat Cælius Rhodiginus. *Quintus.* Quintus, Stymphalides volucres quæ auaritiam referunt, quemadmodum & Harpyiæ apud Virgilium, propter incuruos vngues. *Sextus.* Sextus, Baltheus, quem Amazonibus abſtulit. *Soluere Zonam.* Soluere zonam, idem eſt, quod deuirginare. *Septimus.* Septimus, Augiæ ſtabulam repurgatum. Nihil eſt enim tam ſordidum, quod non eloquentia excolatur. *Octauus.* Octauus, Taurus, quem Creta expulit. Taurus autem inire ſolet & matrem & ſorores. quare addidit, illicitos odit coitus. *Nonus.* Nonus, equæ Diomedis, quæ homines diſcerptos mordicus comedebant. Equus autem peculiari epitheto dicitur ferus. *Decimus.* Decimus, Geryō, qui cum tres eſſent fratres, vnus dicebatur. *Vndecimus* Vndecimus, mala Heſperidum, quæ aurea erāt, quæ Atlantis opera decerpta Hercules in Græciam portauit. *Duodecimus.* Duodecimus tandem Herculis labor Cerberus fuit, quem Hercules ab infernis tenebris ad ſuperos traduxit. Hanc allegoriam explicatiùs protulit Rodulphus Agricola lib. 1. de Inuent. cap. 3. *Rodolphi Agricolæ allegoria.* Magni, inquit, ſudoris eſt Cerberum tricipitem ab inferis extrahere, hoc eſt abſtruſa & in rerum interiore receſſu latentia proferre in lucem, & tanquam ſpectanda proponere. Hæc Rodolphus. Labores Herculeos etiam decantat Homerus lib. 11. Odyſſ. &

Q. Ca

Q.Calaber latè lib. 6. de relictis ab Homero. Cicer. 2.Tuſcul.Marti.li.5.Epig.66.Oui.& alij. *Docta per ora uirûm.* Hemiſtichium eſt Ennianum, refertur à Cicerone 1.Tuſculana.

In nothos.

EMBLEMA CXXXVIII.

Herculeos ſpurij ſemper celebretis honores:
Nam ueſtri princeps ordinis ille fuit.
Nec prius eſſe Deus potuit, quàm ſugeret infans
Lac, ſibi quod fraudis neſcia Iuno dabat.

ALciatus lib.4.Parergon cap. 3. fatetur hoc emblema ſumptũ ex antiquo illo adagio, Ad Cynoſarges. Cuius explanationem vide in

Eraſmo. Verba porrò Alciati in illo loco loquentis de adoptione ſunt. At apud Græcos aliud traditum eſt,apud quos ſcriptum legi, Iouem nato Hercule (quòd ſpurius eſſet, nec in Deorum numerum admitti poſſet) dormienti coniugi ſuæ Iunoni eum clam ſuppoſuiſſe, & exſucto de mammis ab ea lacte infantem ceu natalibus reſtitutum, diuinitatis iura acquiſiuiſſe.Cuius rei & Hyginus meminit, & Arati interpres, & qui collectanea rei ruſticæ Conſtantino Cæſari inſcripſit. Hincque factum eſt, vt nothi ad Cynoſarges,vbi templum eſt Herculis,exercerentur:quoniam is Deus illis præeſt.Hæc Alciatus.Et citat ibi hoc epigramma.

Spurij qui. *Herculeos ſpurij.* De nothis, & ſpuriis vide Alciatum,qui præter locum citatū lib.4.cap.5. & lib.10.cap. 8. Parergon,putat dictos ſpurios (teſtimonio Iuſtiniani) quaſi vulgò conceptos, παρὰ τὸ σποράδην. Quod non valde probo. Siquidem reperio aliam apud Plutarchum deriuationem, qui in Romanis quæſtionibus ſic ait, Quid eſt, quòd eos quorum patres ignorantur,ſpurios vocant? non enim quod Græci *Spurij vnde dicātur.* opinantur, & in cauſis oratores dicunt, quòd ex colluuione quadam & ſeminis communione progenerati ſint. Sed eſt ſpurius inter prima nomina,vt Sextius, Decimus, Gaius. Sed hæc prima nomina latini non integra ſcribunt. Sed aut vna litera,vt T. L. M. Titus, Lucius, Marcus,aut duabus,vt Gn. Ve. Gneus Verrius:aut tribus,vt Sex. Ser. Eſt igitur ſpurius inter ea

prima

prima nomina, quæ duabus literis notantur S. & P. Quibus etiam orbos parentibus ſcribunt, cùm ſine patre eſſe dicunt, per S. ſine: per p. patrem ſignificantes. Hoc igitur errorem fecit, quòd ſine patre & ſpurius eiſdem literis annotantur. Hæc Plutarchus. Meminit & Eraſmus huius rei in adagio, Ne patris nomen quidem dicere poſsit.

Nec prius eſſe Deus. Hyginus in Poetico aſtronomico loquens de lacteo circulo, Herculi infanti inſciam Iunonem dediſſe lac: ſed poſtquam eum reſcierit pellicis eſſe filium, reieciſſe eum à ſe, Herculémque qui nimia auiditate lactis multitudinem ore comprehenderat, non potuiſſe illud in ore continere: ſícque ex ore eius profuſum lacteũ circulum in cęlo ſignaſſe.

Iamparilitas.

EMBLEMA CXXXIX.

Vt ſublime uolans tenuem ſecat aëra falco,
Vt paſcuntur humi graculus, anſer, anas:
Sic ſummum ſcandit ſuper æthera Pindarus ingens,
Sic ſcit humi tantùm ſerpere Bacchilides.

Pindari carmen. EX Pindaro deſumptum eſt hoc emblema in Nemeis oda 3. in fine odæ ſic,

Ἔστι δ' αἰετὸς ὠκὺς ἐν πετανοῖς,
Ὃς ἔλαβεν αἶψα τηλόθεν μεταμαιόμενος.
Δαφοινὸν ἄγραν ποσίν.
Κραγέται δὲ κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται. Id eſt,

Aquila. Eſt autem aquila velox inter volucres, quæ citò venatur, procul inueſtigans cruentam prædam pedibus ſuis: loquaces autem graculi humilia paſcu

paſcuntur. Quo in loco indicant Pindari commentatores per aquilã intelligi Pindarũ (quod non obſcurè dixit in Olympiis) per graculos Bacchilidem Lyricum poëtam. Vide Adagium Aquila in nubibus.& Humi ſerpere.

Pindarus fuit vnus è nouem Lyricis: eius educationem vide in imaginibus Philoſtrati titulo Pindarus. Eius mortem refert Valer.Maximus lib.9.cap.12. de morte non vulgari ex Philoſtrato hæc ſumpſit Politianus, *Politianus de Pindaro.*

Aerios procul in tractus & nubila ſupra
Pindarus it Dircæus olor, cui nectare blandæ
Os tenerum libaſtis apes, dum feſſa leuaret
Membra quiete puer mollem ſpirantia ſomnum.

Vide Alciatum lib.10.Parerg.cap.8.De Pindaro Macrobius 5.Satur. Horat.lib.4. Carminum:& Plin.lib.7.cap.29.

In deſciſcentes.

EMBLEMA CXL.

Quod ſine egregios turpi maculaueris orſus,
In noxamq́; tuum uerteris officium,
Feciſti, quod capra, ſui mulctraria lactis
Cùm ferit, & proprias calce profundit opes.

Capra Scyria.

Ex antiquo adagio αἲξ Σκυρία. ideſt, capra Scyria, in eos, qui beneficium maleficio corrumpunt, aut qui virtutes adiunctis vitiis contaminant atque obſcurant: quíve rectè inſtituta nō rectè finiunt: veluti capra Scyria, quòd feraſit, mulctrum quod lacte impleuerat, ipſa rurſus euertit: atque hoc modo beneficium, quod dederat, eadem perdidit. Eraſmus.

Æmu

Aemulatio impar.

EMBLEMA CXLI.

Altiuolam miluus comitatur degener harpam,
Et prædæ partem ſæpe cadentis habet.
Mullum proſequitur, qui ſpretas ſargus ab illo
Præteritáſq; auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates agit, at deſerta ſtudentum
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

EIuſdem ferè eſt argumenti cum ſuperiori de Pindaro: ſed ſimilitudines ſunt obſcuriores. Erat quidam Leguleius triuialis (quem tecto nomine Oenocratẽ, eo quòd à vino vinceretur. Nã οἶνος vinũ eſt, & κρατέω vinco) qui illa tradebat diſcipulis, quæ Alciatus tanquam vilia ſpernebat.

Altiu

Altiuolam miluus. Ariſto. 9. de hiſto. Anima
c.1 Amici, inquit, ſunt piphex, harpa, & miluu
Mullum proſequitur. Ariſt. li. 8. cap. 2. de nat. an

Sargus. Sargus mulli reliquias ſequitur. Nam vbi ille l to excitato abiit (fodere enim poteſt) hic deſce dit & paſcitur, imbecillioréſque, ne eodem ad natent, arcet. Ordo eſt, Sargus, id eſt, piſcis ill ignauus proſequitur mullum, id eſt alium piſc marinũ (quem non credas eſſe barbum, vt vo cant Hiſpani, ſed alium maximi precij) qui, ſu Sargus auidus deuorat ore ſpretas præteritá que dapes, ab illo, ſup. mullo.

At deſerta ſtudentum. Alciatus lib. 6. parergon

Oculo lippo quid. cap. 12. Vti, inquit, tanquam lippo oculo proue bialiter dicimur de re, qua carere nõ poſſumus cùm tamen damnoſa nobis ſit. Eleganter Plau tus ad ſeruos improbos traxit, quos, quanuis d minum decipiant, tamen retinet dominus, & v poteſt, eorum opera vtitur: cùm vt velit, non po ſit, eius carmen eſt in Perſa:

Ego neq; lubenter ſeruio, neq; ſum hero ex ſententia
Sed quaſi lippo oculo me meus herus utitur, manum
Haud abſtinere quit tamen, quin imperet mihi,
Quin me ſuis negotiis præficiat.

Sed & apud eundẽ in Bacch. ſic ſenex loquitur

Lippo illic oculo ſeruus eſt ſimillimus:
Si non eſt, nolis eſſe, neq; deſideres.
Si eſt, abſtinere, quin attingas non queas.

Sunt autem hæc carmina non ſolùm ab inter pretibus malè intellecta: ſed etiam vitio exem plarium corrupta. Hæc Alciatus. Vide Eraſ

mun

ꝗum in prouerb. 10. Lippo oculo ſimilis. Et, Vbi
ꝗui dolet, ibidem & manum habet.

Albutij ad Alciatum, ſuadentis vt de tumultibus Italicis ſe ſubducat: & in Gallia profiteatur.

EMBLEMA CXLII.

Quæ dedit hos fructus arbor, cælo aduena noſtro,
Venit ab Eoo Perſidis axe prius.
Translatu facta eſt melior: quæ noxia quondam
In patria: hîc nobis dulcia poma gerit.
Fert folium linguæ, fert poma ſimillima cordi.
Alciate hinc uitam degere diſce tuam.
Tu procul à patria in pretio es maiore futurus:
Multùm corde ſapis, nec minus ore uales.

Perſica arbor.

Aur. Albutius.

EX Plutarcho in Commentario de Iſide & Oſiride, referente Politiano, Miſcellaneo rum cap.83. De Ægyptiacis, inquit, arboribu Perſicam in primis Harpocrati ſacratam ferũ quòd fructus cordi, frondes linguæ perſimil ferat. Hoc epigramma non eſt Alciati, ſed Au relij Albutij Iuriſconſulti, Græci & Latini ſer monis periti. Vixit aliquando Mediolani. A fuerit Mediolanenſis, ignoro.

Nõ eſſe noxiam Perſis ait Plinius.

Venit ab Eoo. Aduectam fuiſſe hanc arbore è Perſide fatetur Plinius, ſed noxiam apud Per ſas eſſe, & tranſlatu miteſcere: id verò pernega Albutius ſequutus eſt id quod vulgo dicitu Perſas in Ægyptum immiſiſſe hanc arborem: v eius fructu veſcentes Ægyptij omnes interirẽ Verba Plinij hæc ſunt ex cap.13. lib.15. In totu quidem perſica peregrina etiam Aſiæ Græciæq eſſe ex nomine ipſo apparet: atque ex Perſide a uecta. Et paulò inferius, Falſum eſt venenat cum cruciatu in Perſis gigni, & pœnarum cau ſa à regibus tranſlata in Ægyptum & terra mi tigata. Eſt & epigramma græcum in lib. 1. Flori leg. εἰς δἑνδρα, incerto autore, in quendã Theo gnoſti filium, qui præ ſatietate Perſicorum po morum interiit. Id ſic habet,

Ἐκ φονίων Περσῶν φόνιον φυτὸν ἤγαγε Περσεὺς
Παιδὶ Θεογνώστου τοῦ θανάτου πρόφασιν.

Id eſt,

Ex *mortiferis* Per*ſis mortiferam plantã duxit* Per*ſeu*
F*ilio* T*heognoſti mortis cauſam.*

T*u procul à patria.* Hoc quàm verum ſit, ex ſa cris literis abundè poſſumus intelligere: ſiqui dem

lem Dominus ita loquitur in Euangelio, Amen *Nemo propheta in ſua patria.*
ico vobis. Nemo propheta acceptus eſt in ſua
atria. Eſt autem Hemiſtichium Virgilianum
n decima Ecloga,

Tu procul à patria nec mihi credere tantum.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans.

EMBLEMA CXLIII.

Titanij quoties conturbant æquora fratres,
Tum miſeros nautas anchora iacta iuuat.
Hanc pius erga homines Delphin *complectitur: imis*
Tutius ut poßit figier illa uadis.
Quàm decet hæc memores geſtare inſignia Reges,
Anchora quod nautis, ſe populo eſſe ſuo?

Titus

TItus Veſpaſianus mãdauit excudi numiſ-
ma:cuius altera in parte ipſius Veſpaſian
facies eſſet expreſſa cum inſcriptione nominis
in altera eſſet anchora, cuius medium delphi
obuolutus complecteretur.Hoc numiſma ſe vi
diſſe teſtatur Eraſmus,in prouerb.Feſtina lent
Id autem ſymboli nihil aliud ſibi velle affirma
quàm illud Auguſti Cæſaris dictũ σπεῦδε βρα-
δέως.id eſt, feſtina lentè. Quia anchora tardita
tem:Delphin celeritatem aptè repręſentet. Hæ
Eraſmus multis verbis tractat, nec malè, vt vi

Alciatus ab Eraſmo diſſentit.

detur.Sed noſter Alciatus,qui aliquibus in loci
ab Eraſmo ſolet diſſentire,aliter numiſmatis fi
guram interpretatur.Nam per Delphinem cu
anchora (quæ aduerſus procellas & tempeſta
tes fabricata eſt)regem ipſum & regium munu
vult intelligi,ad quẽ pertinet calamitati & per
turbationi ſubuenire:ſeditiones & procellas c
ponere:& ærumnas ſubditorum depellere, pa

Delphini natura.

cíque incumbere.Idque ex natura Delphini di
ſcere,qui valde φιλάνθρωπος eſt, id eſt, hominun
amicus,ideóque capitalis Crocodili hoſtis:qu
non eſt aliud hominibus infeſtius animal.Et in
ſuper magna erga filios charitas eſt in hoc ani
mali,quos etiam adultos diu comitatur. Autho

Ariſto. de delphino.

Ariſto.lib.5.de hiſtor.animal. ſic rex animo pa-
terno debet eſſe in ſuos:alioqui non eſt rex,ſe
Tyrannus,vt in Politicis docet Ariſto.In ſubue-
niendis miſeris debet etiam rex delphini celeri-
tatem imitari, quæ maxima eſt & penè incre-
dibilis,vt refert Plinius lib. 9. cap.8. Et Ariſto
& Oppianus.Sed ſi multa de Delphinis déqu
Alc

Aldi Manutij anchora, cupis. Vide Eraſmum in adagio citato, Feſtina lentè.

Titanij quoties. Hoc primùm admoneo Titanij triſyllabum eſſe. Nam duo ij coëunt per ſynæreſin in vnum; ſic Tita - - nij quoti - ᴗ ᴗ: dicuntur autem venti Titanij fratres: quia Aurora Titanis filia fuit, quæ miſta fratri Aſtræo peperit illi ventos, autore Heſiodo in Theogon. & Brixiano Pylade lib. 2. Theogoniæ, vbi ſic ait,

Aurora Aſtræo peperit Titania fratri
Aſtræam & uentos, qui freta longa premunt.

Anchora iacta. Solent multi dubitare, ſcribendũ ſit anchora cum aſpiratione, an ancora. Quo pacto ſcribas, parui refert. Autor tamen eſt Valer. Probus, tria tantum latina nomina poſt c. aſpirationem habere, lurcho, pulcher, orchus. Huc adde græcam vocem, quæ ſine aſpiratione profertur ἄγκυρα, anchora per trãſlationem pro ſecuritate ponitur. Vnde adagiũ, Anchora domus. &, Sacram anchoram ſoluere: quæ pro interpretatione Alciati faciunt, contra Eraſm. *Val. Prob. de orthog. anchora.*

In ſenatum boni principis.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXLIIII.

Effigies manibus trunca ante altaria diuûm
Hîc reſidens: quarum lumine capta prior,
Signa poteſtatis ſummæ, ſanctiq; Senatus
Thebanis fuerant iſta reperta uiris.
Cur reſiden ? Quia mente graues decet eſſe quieta
Iuridicos: animo nec uariare leui.
Cur ſine ſunt manibu ? Capiant ne xenia: nec ſe
Pollicitis flecti muneribúſue ſinant.
Cæcus at eſt princeps quòd ſolis auribus, abſq;
Affectu, conſtans conſilij acta probat.

PLutarchus in lib. de Iſide & Oſiride ſic ait. Ἐν δὲ Θήβαις εἰκόνες ἦσαν ἀνακείμεναι δικαστῶν ἄχειρες. ἡ δὲ τοῦ ἀρχιδικαστοῦ καταμύουσα τοῖς ὄμμασιν. ὡς ἄδωρον ἅμα τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἂν ἔντευκτον οὖσαν. Id eſt

Id eſt, Thebis quædã erant repoſitæ imagines iudicum, quæ manibus carebant. Quæ autem præſidem iudicij repræſentabat, oculis capta erat, quò oporteat ab omni munerum corruptela, & ab omni affectu quàm maximè ſeiũctos eſſe, qui ius dicunt populis. Huius rei meminit Eraſmus in adag. Scarabeus aquilam quærit.

Quia mente. Ariſto. in lib. de morib. 4. deſcribens magnanimum, inter alia hæc addit: Inceſſus eſt magni viri, tardus ſit neceſſe eſt. Vox grauis, conſtans, & firma oratio. Nec enim, aut feſtinat is, qui paucis rebus ſtudet: aut vehemens eſt, cui nihil magnum eſſe videatur.

Cur ſine ſunt manibus. Lex eſt in Pandectis de officio præſidis, quæ vetat præſides munus, donúmve capere, niſi eſculentum, poculentúmve, quod intra dies proximos prodigatur. Xenia porrò ſunt munera hoſpitalitatis. Nam ξένος, hoſpes eſt. Sed iam vſu venit, vt pro quocunque munere accipiatur. Inter leges quas Dominus in Exodo præſcribit iudicibus, hæc etiam refertur, Nec accipies munera, quę etiam excæcant prudentes, & ſubuertunt verba iuſtorũ. Et in Deuteronomio iterum ſic iudices monet, Non accipies perſonam nec munera: quia munera excæcant oculos ſapientum, & mutant verba iuſtorum. Xenia & dona (inquit Eccleſiaſticus) excæcant oculos iudicum, & quaſi mutus in ore auertit correptiones eorum.

L. plebiſcito. ff. de offi. præſi.

Exod. 22

Deut. 16

Cap. 28.

Quod non capit Chriſtus,rapit fiſcus.

EMBLEMA CXLV.

Exprimit humentes,quas iam madefecerat antè
Spongiolas,cupidi principis arcta manus.
Prouehit ad ſummum fures:quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiſcum quæ malè parta ſuum.

HOc emblema ſumptum ex Suetonio Tranquillo in Veſpaſiano cap. 16. Creditur(ait Suetonius)procuratorum rapaciſsimum quenque ad ampliora officia ex induſtria ſolitus promouere, quo locupletiores mox condemnaret,quibus quidem vulgò pro ſpongiis dicebatur vti,quòd quaſi & ſiccos madefaceret, & exprimeret humentes.

Spōgiæ pro rapacibus.

Quod non capit Chriſtus. Hæc verba ſumpta ſunt

ſunt ex cap. Maiores. 16. qu. 7. Scopus horum verborum eſt apud Alciatum lib. 9. Parerg. c. 13.

Spongiolas. Diminutiuum à ſpongia: eſt autem ſpongia quiddam medium inter animal & plantam eius generis quod Græci ζωόφυτον, id eſt, plantam viuentem appellant. Dicitur δὲ τὸ ἀποσπᾶν τὰ ὑγρά. id eſt, quòd hauriat humida. Meminit eiuſdem Ariſto. 1. de Hiſto. ani. cap. 1. vbi dicit, ſenſum habere ſpongias: cuius rei ſignum eſt, quoniam difficulter euelluntur, niſi arte & latenter fiat. Nam ſe contrahunt.

Spongiæ ſenſum habent.

Vertat ut in fiſcum. Huc pertinet illud Heſiodicum in Georg.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.

Ne *mala lucra pares, mala lucra æqualia damnis.*

Et illud Plauti in Pœnulo, Malè partum, malè diſperit. Et Ciceronis illud in 2. Philipp. Malè parta malè dilabuntur. Fiſcus eſt regis crumena, ſeu publica pecunia: vnde confiſcare.

Opulentia tyranni, paupertas ſubiectorum.

EMBLEMA CXLVI.

Humani quod ſplen eſt corporis, in populi re
Hoc Cæſar fiſcum dixerat eſſe ſuum.
Splene aucto, reliqui tabeſcunt corporis artus,
Fiſco aucto, arguitur ciuica pauperies.

EX Sexto Aurelio Victore in vita Iulian Cuius hæc ſunt verba, Pompeia Plotir incredibile dictu eſt, quanto auxerit gloriai Traiani. Cuius procuratores cùm prouinci: calumniis agitarent, adeò vt vnus ex his dice retur locupletium quemque ſibi conuenire ſc litus, Quid habes? vnde habes? Hæc vbi didic

ra

rat, addebat tertium, pone quod habes. Plotina coniugem corripuit, atque increpans quòd laudis eſſet ſuę incurioſus: talem illum reddidit, vt poſtea actiones improbans, & deteſtans, fiſcum lienem vocaret: quòd eo creſcẽte, artus reliqui tabeſcant. Idem inuenies Apophtheg. lib. 8. in Traiano.

Fiſcus cur lien dictus.

Conſiliarij Principum.

EMBLEMA CXLVII.

Heroum genitos, & magnum fertur Achillem
In ſtabulis Chiron erudiiſſe ſuis.
Semiferum doctorem, & ſemiuirum Centaurum,
Aſſideat quiſquis regibus, eſſe decet.
Eſt fera, dum uiolat ſocios, dum proterit hoſtes:
Eſtq; homo, dum ſimulat ſe populo eſſe pium.

VNde ſumptum ſit emblema, docet Alciatus lib. 9. Paretgôn cap. 13. Cæterùm, inquit, in Græcis autoribus annotaui à Chirone centauro Achillem aliósque regum filios eruditos fuiſſe fingi, quòd ſoleant doctores conſultoréſque principum natura quidem feri eſſe, & promptum ad aſperiora ingenium habere: humanitatẽ verò in ſpeciẽ tantùm præ ſe ferre.

Educatio Achillis.

Et magnum fertur. Achilles dicitur quaſi ſine cibo, ab ἀ priuatiua particula & χιλὸς cibus, nutrimentũ: quoniã primò aluit Chiron Achillem vrſorum, leonum, aliarúmque ferarum medullis: póſtea nihil ei ciborum porrigebat, niſi ipſe Achilles venaretur ſibi feras quibus veſceretur. Hac de cauſa ſcribendum fuerat Achiles ſimplici l, & duabus primis ſyllabis breuibus, vt eſt apud Homerum in primo verſu Iliados. Sed idẽ Homerus paulò inferius cauſa metri duplicauit ll. vnde vſus obtinuit, vt Achilles græcè Ἀχιλλεὺς ſcriberetur. Vide in imaginibus Philoſtrati, Achillis cibus.

Chirõ quis fuerit.

In ſtabulis Chiron. Chiron centaurus (vt refert Hyginus) Saturni in equum conuerſi, & Phillyræ nymphæ filius fuit, qui non modò cæteros centauros, ſed homines quoque iuſtitia ſuperauit. Æſculapium & Achillem nutriſſe exiſtimatur. Apud hunc Hercules cùm diuerteretur, illeque ſagittas Herculis tractaret, ſimúlque miraretur, quòd tam breuibus ſagittis tam magna centaurorum corpora interirent: vna illarum in Chironis pedẽ prolapſa adeò ipſum cruciauit (erat enim veneno Hydræ infecta) vt op-

tarer

taret mori, quod ægrè ab Ioue obtinuit, & inter aſtra relatus eſt. Hæc magna ex parte Hyginus. Ouidius in 5. Faſto. idem proſequitur, ſed latiùs & elegantiùs. Vnde mirari poteris Zenodotũ & Eraſmum in prouer. Chironium vulnus, qui ſcripſerunt Chironem cum aliis centauris, quibuſcum Hercules præliatus eſt, interiiſſe. Chiron græcè ſonat deterior, id eſt χείρων. Vnde eſt iocus Diogenes apud Laertium. Nam conſpiciens Diogenes formoſum adoleſcentẽ in conuiuium euntem, Chiron, dixit, redibis, id eſt, peior. At ille cùm rediiſſet, dixit Diogeni, Reuerſus ſum, ſed non Chiron: non Chiron, ſed Eurycion: erat autem Eurycius alius centaurus, qui latè incedens interpretatur. Hæc ex Alciato loco iam citato, qui reprehendit Eraſmum, & interpretẽ Laërtij, quòd malè verterint iocum hunc, aut in corruptum exemplar inciderint. Eſt & apud eundem Laërtiũ ſimilis iocus eiuſdem Diogenis, qui cùm vidiſſet duos centauros peſsimè pictos, vter horum (inquit) χείρων, id eſt, Chiron eſt, vel deterior. Luſit in æquiuoco. Et hoc non rectè explicuit Eraſmus.

Eraſmi & Zenodoti lapſus.

Diog. Laërtij iocus.

Diogenuis cus alius.

Et ſemiuirum centaurum. Centauri Ixionis & Nubis filij finguntur à poësis vmbilico tenus viri, inferius equi. Sed veritas habet, Theſſalos equites fuiſſe pernicisſimos bellatores, vnde illis nomen. Nam κένταυροι dicuntur διὰ τὸ κεντεῖν τοὺς ταύρους, id eſt, à ſtimulandis tauris. Dicuntur & Hippocentauri, hoc eſt in equis ſtimulantes tauros. Dicti ſunt Nubigenæ, quaſi nube geniti, eò quòd caſtellum habitarint nomine Nephe-

Centauri vnde.

Nubigenæ.

lem. Et νεφέλη nubem ſignificat. Plura vide apud Perottũ. De Chirone multa Statius in Achilleide, & Orpheus in Argonautis.

Principis clementia.

EMBLEMA CXLVIII.

Veſparum quòd nulla unquam Rex ſpicula figet:
Quódq; aliis duplo corpore maior erit,
Arguet imperium clemens, moderatáq; regna,
Sanctáq; iudicibus credita iura bonis.

ORus Apollo lib. 1. populum regi obſequẽtem ſignificare volentes, apes pingunt. Solum enim ex brutis regem habet, quem reliqua apium multitudo conſequitur, ac illi paret, quẽadmodum regi homines. Cætera ſunt lacera in Græco, nec legi poſſunt. Vide D. Baſiliũ in Exaemer

Apes ſola ex brutis regem habet.

mero, Homilia 8. Plinius Natur. hiſtor. lib. 11. cap.17. loquens de apibus, Non conſtat (inquit) inter autores, rex nullúmne ſolus habeat aculeũ, maieſtate tantùm armatus: an dederit eum quidem natura, ſed vſum eius illi tantùm negauerit. Illud conſtat Imperatorem aculeo non vti. Dixerat idem Plinius præcedenti cap. regem apum duplo quàm cæterę eſſe maiorem. *Rex apum an careat aculeo.*

Veſparum quod. De apibus loqui Alciatũ notius eſt, quàm vt egeat argumentis: cùm quia veſpæ immundæ ſunt & carniuoræ, tum præcipuè quia regem non habent: vt autor eſt idem Plinius lib. eod. cap. 21. Vſus eſt igitur autor catachreſi tropo, de quo Quintilianus lib. 8. cap. vlt. Solent (inquit) poëtæ abuſiuè etiam in his rebus, quibus nomina ſua ſunt, vicinis potiùs vti, quod rarum in proſa eſt. Vide plura de apibus apud Virg. 4. Georgicon. Meminit huius rei & Eraſmus in prouerb. Spartam nactus es. in fine.

Salus

Salus publica.

EMBLEMA CXLIX.

Phœbigena erectis Epidaurius inſidet aris,
Mitis, & immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri, ueniátq; ſalutifer orant:
Annuit, atq; ratas efficit ille preces.

SVmptum eſt emblema ex Saturnalibus Macrobij lib.1.cap.20. Cuius ſic ſe habent verba: Hinc eſt, quòd ſimulachris Æſculapij & Salutis draco ſubiungitur, quòd hi ad Solis naturam Lunæque referuntur. Eſt enim Æſculapius vis ſalubris de ſubſtantia Solis ſubueniens animis corporibúſque mortalium. Salus autem naturæ lunaris effectus eſt, quo animantium corpora iuuantur à ſalutifero firmata temperamento. Ideo ergo ſimulachris eorum iunguntur

Aeſculapius quid.

untur figuræ draconum: quia præſtant, vt humana corpora velut infirmitatis pelle depoſita d priſtinum reuireſcant vigorem: vt reuireſcũt racones per annos ſingulos pelle ſenectutis xuta. Hæc Macrobius & alia plura. Valerius Maxim. lib. 1. cap. 8. plenè hanc hiſtoriam narat, quam apponam, vt ſi inde ſumptum emblena contendas, habeas optionem. Sed vt cæterorum (ait) quoque deorum propenſum huic vrbi omen exequamur, triennio continuo vexata eſtilentia ciuitas noſtra, cum finem tanti & am diuturni mali neque diuina miſericordia, eque humano auxilio, imponi videret: cura acerdotum, inſpectis Sybillinis libris, animaduertit, non aliter priſtinam recuperari ſalubritaem poſſe, quàm ſi ab Epidauro Æſculapius eſet acceſſitus. Itaque eò legatis miſsis, vnicam atalis remedij opem autoritate ſua (quæ iam in erris erat ampliſsima) impetraturam ſe credilit. Neque eam opinio decepit. Pari nãque ſtuio petitum ac promiſſum eſt præſidium: è veſtigióque Epidaurij Romanorum legatos in tẽlum Æſculapij (quod ab eorum vrbe quinque nillibus paſſuum diſtat) perductos, vt quidquid nde ſalubre patriæ laturos ſe exiſtimaſſent, pro uo iure ſumerent, benigniſsimè inuitauerunt: uorum tam promptam indulgentiam numen pſius Dei ſubſecutum verba mortalium cæleſti bſequio comprobauit. Siquidem is anguis, uem Epidaurij rarò, ſed nunquam ſine magno pſorum bono viſo, in modum Æſculapij veneati fuerunt, per vrbis celeberrimas partes mitibus

Val. Maximi hiſtor. Æſculap.

tibus oculis & leni tractu labi cępit: triduóqu inter religioſam omnium admirationem con ſpectus, haud dubiam præ ſe appetitæ clarior ſedis alacritatē ferens, ad triremem Romanar perrexit, pauentibúſque inuſitato ſpectacul nautis, eò conſcendit vbi Q. Ogulini legati ta bernaculum erat, inque multiplicem orbem p ſummam quietem eſt conuolutus. Tum lega perinde atque exoptatæ rei compotes, exple gratiarum actione, cultu anguis à peritis exce pto, læti inde ſoluerunt: ac proſperam emen nauigationem, poſtquam Antium appulerun anguis qui vbique nauigio remanſerat, prolap ſus in veſtibulo ædis Æſculapij myrto frequē tibus diffuſæ ſupereminentem excelſi altitud nis palmam circundedit, pérque tres dies poſ tis quibus veſci ſolebat, non ſine magno met legatorum, ne in triremem reuerti nollet, An tienſis templi hoſpitio vſus: vrbi ſe noſtræ ac uehendum reſtituit: atque in ripā Tyberis egr ſis legatis in inſulam vbi templum dicatum eſ tranſnauit: aduentúque ſuo tempeſtatem c remedio quæſitus erat, diſpulit. Narrauit hæc T. Liuius decad. 2. lib. 1. Sed intercidit. Vic Flori epitomem lib. 11. Sed omnium elegantiſſ mè & latiſsimè Ouid. lib. vlt. Metamo. Vnde rurſus inſtes ſumptum emblema, facilè conc dam. Nam & illa verba ſubindicant, veniátqu ſalutifer orant. Quæ ſic Ouidius extulit, Veni que ſalutifer vrbi. Vide locum Ouidij ex il verſu,

Pandite nunc muſæ præſentia numina uatum.

Vi

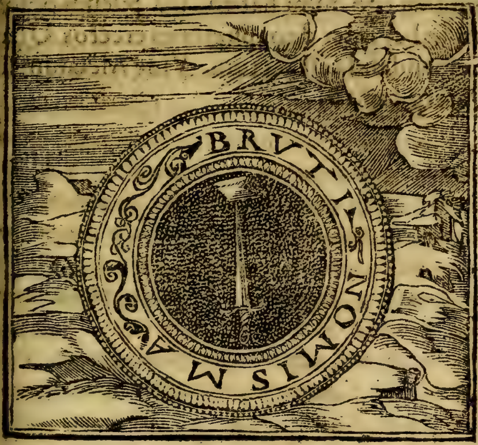
Vide Plutarchum in problematis, vbi quærit cauſam, cur Æſculapij ædes extra vrbem poſita ſit. Plinius loquens de angue li.29.c.4. Quin (inquit) ineſſe remedia multa creduntur, & ideo Æſculapio dicatur. & infrà, Atqui anguis Æſculapius Epidauro Romam aduectus eſt, vulgóque paſcitur, & in domibus. Phornutus in lib. de natura Deorum eadem ferè quæ & Macrobius ſcribit cap. de Aeſculapio. *Anguis Epidaurius.*

Phœbigena. è Phœbo genitus.

Epidaurius. Epidaurus ciuitas eſt in Peloponneſſo, vnde Epidaurius, a, um. Horat. in Sermon. Serpens Epidaurius. Vide Ouidiū 15. Metamorphoſ.

Reſpublica liberata.

EMBLEMA CL.

Cæſaris

Cæſaris auxilio, ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cuſa moneta fuit.
Enſiculi in primis, queis pileus inſuper adſtat,
Qualem miſſa manu ſeruitia accipiunt.

Numiſma Bruti. EX Dione hiſtorico lib. 47. referẽte Politia-no Miſcel. cap. 70. Si quis (inquit) numiſm- Bruti reperiat ipſius cælatum imagine, prætere- pileo & duobus pugiunculis, ne diutius in ex- plicanda ratione cauſáque laboret, legat hiſto- riarum Dionis lib. 47. Nam ex his (inquit) Bru- tus ſignificabat ab ſe & Caſsio patriam libera- tam. Sed enim pileum geſtari ab his ſolitum, qu- libertatẽ nacti, vulgatius manifeſtiúſque, quàm vt ſit autoritatibus confirmandum. Hæc Poli- tianus. Vide adagium, ad pileũ vocare. Hiſtori- de morte C. Iulij Cæſaris notiſsima eſt. Vide Suetonium.

Nota. Numiſma ego domi habeo, ſed pileum oblon- gum habet inter duos pugiones erectos. Quare hîc emendanda eſt pictura. Vide Alciatum lib 8. Parerg. cap. 10.

I

In vitam humanam.

EMBLEMA CLI.

Plus ſolito humanæ nunc d fle incommoda uitæ,
Heraclite: ſcatet pluribus illa malis.
Tu rurſus (ſi quando aliàs) extolle cachinum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.
Intereà hæc cernens meditor, qua deniq; tecum
Fine fleam, aut tecum quomodo ſplene iocer.

EX lib. I. Epigrammaton Græcorum, tit. ἐς. τ ἀντςώπινον βίοι id eſt, in vitam humanam. ſt incerti autoris. Et ſic habet, nec alia indiget erſione,

ὸν βίον ἡράκλειτε πολὺ πλέον ἤπερ ὅτ' ἔζης
Δάκρυε· νῦν ὁ βίος ἔς' ἐλεεινότερος.
ὸν βίον ἄρτι γέλα Δημόκριτε τὸ πλέον ἢ πρίν.
Νῦν ὁ βίος πάντων ἐςὶ γελοιότερος.

Ε'ις ὑμέας ἢ καὶ αὐτὸς ὁρῶν, τὸ μεταξὺ μεριμνῶ,
Πῶς ἅμα σοὶ κλαύσω, πῶς ἅμα σοὶ γελάσω.

Heraclitus Heraclitus Epheſius Philoſophus fuit, vt Suidas ait Huic omnes humanæ actiones videbantur ſumma miſeria:quapropter domo egrediẽs ſemper flebat. Sed de hoc fletu nihil meminit Laertius in vitis. Cùm eſſet hydropicus, medicis ſpretis, bubulo ſæuo curcunlitus, Soli ſe ſicandum oppoſuit: vbi ſomno correptus à canibus eſt dilaceratus. *Democritus.* Democritus ex Abdera oriundus, teſte Diogene, multas peragrauit regiones ad Gymnoſophiſtas qui ſunt in India, acceſsit Omnes actus hominum ſolebat ridere: quia omnia ei videbantur ridicula. Nec huius riſus meminit Laertius Tandem, vt refert Cicero 5. Tuſcula. ſe obcæcauit, vt naturæ ſecreta ſubtilius rimaretur. Centum aut plus eo vixit annos, teſte Laertio De his duobus ſapientibus ſic loquitur Iuuenalis Satyra 10.

Iamne igitur laudas, quòd de ſapientibus alter
Ridebat, quoties à limine mouerat unum,
Protulerátq; pedem: flebat contrarius alter?
Sed facilis cuiuis rigidi cenſura cachini
Mirandum eſt, unde illi oculis ſuffecerit humor.
Perpetuo riſu pulmonem agitare ſolebat
Democritus. —

& quæ ſequuntur. Meminit & Horatius Democriti in Epiſtolis,

Si foret in terris rideret Democritus.

Vide adagium, Boni viri lachrymabiles.

Æm

Aere quandoque ſalutem redimendam.

EMBLEMA CLII.

Et pedibus ſegnis, tumida & propendulus aluo,
Hac tamen inſidias effugit arte fiber.
Mordicus ipſe ſibi medicata uirilia uellit,
Atq; abicit, ſeſe gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo diſces non parcere rebus,
Et uitam ut redimas, hoſtibus æra dare.

EX fabulis Æſopi. Eſt autem fabulæ ſenſus talis, Caſtor ex quadrupedum eſt genere, vt lurimùm in aquis viuens, cuius pudenda di- unt medicamentis eſſe vtilia. Hic vbi videt ſe b hominibus indagari (nouit enim quapro- ter indagetur) ſecans ipſius ſibi virilia, proiicit **Caſtor quis**

aduerſus inſequentes, & ſic ſalutem cõſequitur. Fabula oſtendit ſic prudentes homines pro ſalute adipiſcenda debere nullam ſuarum fortunarum habere rationem. Huic videtur aſtipulari ſententiæ Plinius lib. 8. cap. 30. Eaſdem, inquit, partes ſibi Pontici amputãt fibri periculo vrgente ob hoc ſe peti gnari. Caſtoreum id vocant medici. Longè alia eſt ſententia Dioſcoridis, qui totum id pernegat lib. 2. cap. 26. Vanum (inquit) eſt, quod traditur, teſtes ab ipſis euelli, & à ſeſe abiici, cùm venatu vrgentur. Siquidem tangi nequeunt, ita vt in ſue ſubſtricti. Plinius rurſus pedibus hanc videtur in ſententiam ire, cùm ait libr. 32. cap. 3. Spectabilis naturæ potentia in his quoque, quibus & in terris & in aqua victus eſt, ſicut & fibris, quos Caſtores vocant, & Caſtorea teſtes eorum. Amputari hos ab ipſis, cùm capiantur, negat Sextius diligentiſsimus medicinæ. Quinimo paruos eſſe ſubſtrictóſque & adhærentes ſpinę, nec adimi ſine vita animalis poſſe. Simile reperies Homericum adagium apud Eraſmum, Omnibus anteuertenda vitæ cura.

Caſtoreum. *Dioſcoridis de fibris op. Plinio contraria.* *Sextius de fib.*

Iuuenalis Saty. 12.

— Imitatus caſtorea, qui ſe
Eunuchum ipſe facit, cupiens euadere damno
Teſticulorum, adeò medicatum intelligit inguem.

Iuuenalis de fib.

Solinus cap. 23. idem cap. 38. de elephantibus hoc idem ſcribit.

Solinus de fib.

Cum

Cum laruis non luctandum.

EMBLEMA CLIII.

Aeacidæ moriens percuſſu cuſpidis Hector,
Qui toties hoſtes uicerat ante ſuos,
Comprimere haud potuit uocem, inſultantibus illis,
Dum curru, & pedibus nectere uincla parant.
Diſtrahite ut libitum eſt, ſic caſſi luce leonis
Conuellunt barbam uel timidi lepores.

SVmptum ex lib. 1. epigr. græcor. εἰς ἀνδρείαν.
Βάλλεσθε νῦν μετὰ πότμον ἐμὸν δέμας ὅττι καὶ αὐτοὶ
Νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐφυβρίζουσι λαγωοί.

Sic vertit Thomas Morus,

Proiicitote meum Danai poſt fata cadauer:
Non metuunt lepores defuncti membra leonis.

Verba ſunt Hectoris iam demortui (vt notat

quoque emblema) ad Græcos inſultantes cadaueri. Hoc autem factitaſſe Græcos autor eſt Homerus lib. 22. Iliados,

Homerus

ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς πλησίον ἄλλον,
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ,
ὣς ἄρα τὶς εἴπεσκε, καὶ ἀντήσασκε παραστάς.

Sanctij verſio.

Quæ verba ſic latina feci,

Tum aliquis ſocio fundebat talia uerba:
Mollior ah quanto iacet hîc nunc inclytus Hector,
Quàm Danais, quando eſt iaculatus puppibus ignes,
Sic dicens, telis in uulnere uulnera figit.

Cum laruis luctari.

Vide adagia, Iugulari mortuos. Mortuo leoni barbam vellere. Mortuo leoni & lepores inſultant. Mortuos rurſus occidere. Eraſmus in adagio, Cum laruis luctari. ex Plinio & aliis elicit illos cum laruis luctari, qui vita iam defunctos maledictis inſectantur: qua re nihil poteſt eſſe indignius ingenuo viro.

Aeacides.

Aeacidæ moriens. Achilles filius fuit Pelei & Thetidis, Peleus Æaci ex Ægina. Vnde Achilles dicitur Peleus & Æacides.

Dum curru. Curru, datiuus caſus eſt, vt in illo Virgilij primo Æneidos notat Seruius,

Flectit equos, currúq; uolans dat lora ſecundo.

De

De Morte, & Amore.

EMBLEMA CLIIII.

Errabat ſocio Mors iuncta Cupidine: ſecum
Mors pharetras, paruus tela gerebat Amor.
Diuertêre ſimul, ſimul una & nocte cubarunt.
Cæcus Amor, Mors hoc tempore cæca fuit.
Alter enim alterius male prouida ſpicula ſumpſit.
Mors aurata, tenet oſſea tela puer.
Debuit inde ſenex qui nunc Acheronticus eſſe:
Ecce amat, & capiti florea ſerta parat.
Aſt ego mutato quia Amor me perculit arcu,
Deficio, iniiciunt & mihi fata manum.
Parce puer, Mors ſigna tenens uictricia parce.
Fac ego amem: ſubeat fac Acheronta ſenex.

REdolet Græcum argumentum: non tamen vnde ſit ſumptum comperi. Sed inter epigrammata Emanuelis à Coſta Luſitani, quæ cir *Emanuelis à Coſt. epigram.*

cunferuntur cum titulo. E Græco tale legitur Epitaphium,

Mors & amor quondam tectum uenere ſub unum:
Miſtáq; in hoſpitio tela fuere ſimul.
Cùm nondum clara diſceſſum luce pararent,
Mortis tela puer, morſq; tulit pueri.
Hinc iuuenes occidit amor fallente pharetra,
Hinc mors ipſa ſuos cogit amare ſenes.
Sic Didacus periit Stephanus florentibus annis,
Ereptus Muſis, legibus ac patriæ.
Qua Tagus auriferas latè diſpergit arenas,
Et diuæ Eiriæ mænia celſa uidet.
Hic iuuenem ob matris funus pietate gementem
Heu heu, letali cuſpide fixit Amor.

Acheronticus. Vide adagium, Alterum pedem in cymba Charontis habere. Capularem enim & morti proximum ſignificat eſſe ſenem, more Plauti.

In

In formoſam fato præreptam.

EMBLEMA CLV.

Cur puerum Mors auſa dolis es carpere Amorem?
Tela tua ut iaceret, dum propria eſſe putat.

EIuſdem argumenti cum præcedente. Obiurgat autem Mortem quòd Amorem cæcum & puerum fefellerit, tradens illi arcum & ſagittas mortiferas, quibuſcum pueros & virgunculas percutiat, mortale vulnus infigat. Id fit autem immodica amoris vehementia.

In mortem præproperam.

EMBLEMA CLVI.

Qui teneras forma allexit, torſitq; puellas,
Pulchrior, & tota nobilis urbe puer,
Occidit ante diem, nulli mage flendus (Ariſti)
Quàm tibi, cui caſto iunctus amore fuit;
Ergo illi tumulum tanti monumenta doloris
Aſtruis: & querulis uocibus aſtra feris:
Me ſine abis dilecte? neq; amplius ibimus unà?
Nec mecum in ſtudijs ocia grata teres?
Sed te terra teget, ſed fati, Gorgonis ora,
Delphinéſq; tui ſigna dolenda dabunt.

Ariſtius. ARiſtius inſtituerat in honorem amici iam demortui tumulũ, cuius erat tale ſuperpoſitũ inſigne: Caput Meduſæ inter duos Delphines, hoc ſcilicet innuente pictura: Quàm citò, ô amice,

amice, conuerſus es in aliam figuram! Nam hoc tribuunt Poëtæ Meduſæ, vt homines in lapides conuerteret. Delphin porrò (vt aliàs indicauimus) celeritatis eſt ſymbolum. Niſi malis etiam ad amorem puerorum idem referre. Nam Delphines puerorum amatores ſunt.

Delphin quid indicat.

Nulli mage. Imitatio eſt Horatiana in Odis lib. 1. ſic,

Multis ille quidem flebilis occidit:
Nulli flebilior quàm tibi Virgili.

Sed fati Gorgonis. Tres fuerunt ſorores dictæ Gorgones, Euryale, Steno, Meduſa. De quibus vide Ouid. 4. Metamorphoſ. aut Heſiodum in Theogonia. Vide adagium γοργὸν βλέπειν.

Gorgones tres.

Terminus.

EMBLEMA CLVII.

Quadratum inſoditur firmiſſima teſſera ſaxum,
Stat cirrata ſuper pectore imago tenus,
Et ſeſe nulli profitetur cedere, talis
Terminus eſt, homines qui ſcopus unus agit.
Eſt immota dies, præfixáq; tempora fatis,
Déq; ferunt primis ultima iudicium.

Solō Athenienſis. SVmptum eſt hoc emblema ex illa nobiliſſima Solonis Athenienſis Philoſophi voce de qua Iuuenalis Saty.10. ſic loquitur,

Feſtino ad noſtros, & regem tranſeo Ponti,
Et Crœſum, quem uox iuſti facunda Solonis
Reſpicere ad longæ iuſſit ſpatia ultima uitæ.

Et Ouidius 3. Metamorph.

— Sed ſcilicet ultima ſemper
Nota. *Expectanda dies homini eſt, diciq; beatus*
Ante obitum nemo ſupremaq; funera debet.

Hiſtoria Solonis. Sed iam ipſam hiſtoriam Solonis paulò fuſiu narremus, ídque Herodoti verbis, qui ita inqui in Clione, Solon vir Athenienſis cùm leges iu bentibus Athenienſibus tuliſſet, decem anno cauſa contemplandi, nauigando peregrinatu eſt: vt ne quam legum, quas condiderat, abro gare cogeretur. Nam hoc Athenienſes ipſi fa cere nequibant, maximo iureiurando adacti a eas decem per annos ſeruandas, quas ipſis So lon condidiſſet. Harum itaque legum, ac con templandi gratia Solon peregrè profectus i Aegyptum ad Hamaſim ſe contulit, & Sardi ad Crœſum. Eò cùm peruenit, hoſpitaliter i regiā à Crœſo exceptus eſt, tertióque aut quar *Crœſi theſauri.* to, quàm venerat die, iuſſu Crœſi miniſtri circū duxerunt hominem circa theſauros, omniáqu

qu

quæ illic inerant magna atque beata, oſtentarunt. Contemplatum eum cuncta, & vt ſibi opportunum fuerat intuitum, talibus percunctatus eſt Crœſus: Hoſpes Athenienſis, quia multus ad nos rumor de te emanauit, ob tuam ſapientiam, tuámque diſcurſationem, qui philoſophando permulta videndi gratia es peregrinatus: ideò mihi cupido inceſsit ſciſcitandi te, ecquem vidiſti omnium beatiſsimum? ſperás videlicet ſe inter homines beatiſsimum eſſe, ita ſciſcitabatur. Solon nihil admodum, ſed vt res erat reſpondens: Ego verò inquit, Rex, vidi beatiſsimum Tellum Athenienſem. Quod dictum admiratus Crœſus inſtat interrogare, Qua de re Crœſum iudicas eſſe beatiſsimũ? Quòd, inquit, Tello in Repub. bene inſtituta filij erant honeſti & boni, eorúmque ſingulis liberi, híq; omnes ſuperſtites: & cùm hoc vitæ quantum in nobis ſitum eſt, bene traduxiſſet, obitus ſplendidiſsimus obtigit. Siquidem prælio, quod Athenienſes cum finitimis geſſere apud Eleuſinam, hic cùm auxilio veniſſet, hoſtémq; in fugam vertiſſet, pulcherrimã oppetiit mortem. Quem Athenienſes quo loco occubuerat, in eo loco publicè humauerunt, magnificéque honorarunt. Multa de Tello ac beata referente Solone excitatus Crœſus interrogat, Quemnam ſecundum ab illo vidiſſet, putans haud dubiè ſecundas ſe partes eſſe laturũ. Cleobin (inquit ille) & Bitonem: quippe his & genus Argiuum erat, & victum ſuppeditabat. Ad hæc corporis robur tantũ, vt & in certaminibus ambo pariter victores extiterint:

Tellus beatus iudicatus.

Cleobis & Bito, de quib. Virg. lib. 3. Geor.

terint:& de iis hæc memorantur. Cùm dies feſtus Iunonis apud Argiuos eſſet, oporteretqu omnino matrem horum ad templum ferri bobus iunctis, híque boues ex agris eis ad hora præſtò non eſſent,tunc iuuenes excluſi tempore iugum ſubeũtes,plauſtrum pertraxerunt,qu mater vehebatur: & quinque ac quadragint per ſtadia trahentes ad templum peruenerun Quibus cùm hæc feciſſent,& ab omni cœtu cõſpecti fuiſſent,optimus obtigit vitæ exitus. Pe quæ Deus iudicauit, ſatius hominem eſſe mori quàm viuere. Nam cùm circunſtantes Argiu laudibus tollerẽt, viri quidem conſilium filiorum:fœminæ verò eorum matrem,quòd talibu filiis prædita eſſet:mater gaudio perfuſa cum liberorum faſtu, tum fama,ante ſimulachrũ ſtan precata eſt Deam, vt Cleobi & Bitoni filiis ſui daret, id quod optimum eſſet homini contingere. Poſt hanc precationem vbi ſacrificarunt epulatíque ſunt, quieſcentes in ipſo delubro ne ſunt amplius excitati:ſed hoc vitæ exitu perfuncti. Quorum effigies tanquam virorũ,qui optimi extitiſſent,Argij factas apud Delphos collocarunt. Et his quidem Solon ſecundas beatitudinis partes tribuebat. Crœſus autem conturbatus inquit: Hoſpes Athenienſis adeóne tibi pro nullo contemnitur noſtra felicitas, vt ne priuatis quidem viris nos æquiparãdos ducas? Cui ille, In diuturno Crœſe tempore multa vidẽtur, quæ nemo velit videre:& tolerantur multa,quæ nolit quiſpiam tolerare. Proponamus enim homini vitæ terminum ad ſeptuaginta annos, qui

anni

nni conſtant viginti ſex millibus ducẽtis quin
uaginta diebus:horum dierum omniũ nullus
rorſus,qualem alius,rem affert. Ita igitur Crœ
omnino calamitoſus eſt homo. Verùm tu mi-
i videris & diuitiis valde pollere:& permulto-
um hominum eſſe rex. Sed quò me interroga-
i nondum te appello: priuſquã bene vita fun-
tum te audiero. Neque enim beatior eſt, qui
agnis opibus præditus eſt,eo,qui diurnum vi-
tum habet,niſi eidem omnibus bonis prædito
rtuna conceſſerit bene vita defungi. Prius ta- *Beatus quã-do quis dicatur.*
en,quàm ad obitum peruenerit, nequaquam
eatus eſt appellãdus,ſed fortunatus. Quæ om-
ia conſequi quandiu ſis homo,impoſsibile eſt.
)mnis rei oportet inſpicere exitum,quò ſit eua
ra. Quoniam multos Deus, quibus fortuna
ppeditauerat,radicitus euertit. Hæc Solon. Et
actenus de his,quæ pertinent ad noſtrum em-
lema. Sed quoniam crebrò ſollicitatus ſum à
uibuſdam, ne in his meis ſcholiis conciſas &
uncas vel fabulas vel hiſtorias narrarem:de-
eui ex eodem Herodoto(monente etiam So-
rate in Gorgia,ne fabulas truncas dimittamus,
d caput imponamus,ne abſque capite truncæ
berrent)ſubiungere:quæ Cręſo euenerint,poſt
ceptum à Solone reſponſum. Crœſus igitur
raculo Apollinis perperam intellecto, in Cyrũ
peditioné parauit, vbi à Perſis captus ad Cy- *Cyrus cepit Crœſum.*
um perductus fuit.Eum Cyrus vinctum com-
edibus ſuper ingentem lignorum ſtruem im-
onit:circáque eum bis ſeptem Lydorum filios,
ue habens in animo primitias has alicui offer-
re Deo,

re Deo ſiue volens votum perſoluere, ſiue cupidus ſciendi nũquis dæmonum liberaret Crœſum, quem religioſum eſſe audierat, quo minùs pyræ impoſitus viuus concremaretur. Crœſo autem ſuper pyram ſtanti, etſi in tanta calamitate poſito, tamen veniſſe in mentem Solonis, quod ab eo ſibi nutu Dei fuiſſet dictum, Ex viuentibus beatum eſſe neminem. Quod dictum vbi ſubiit Crœſo, ferunt eum ex vehementi defectione animi victum ingemiſcentem ter Solonem nominaſſe: & Cyrum, cùm audiſſet, iuſſiſſe interpretes eũ percunctari, quemnam inuocaret, illóſque accedentes fuiſſe percunctatos, & hunc interrogatum ſilentium egiſſe. Deinde cùm loqui cogeretur dixiſſe, Illum nominaui qui vt omnes alloqueretur, potius quàm ingentem pecuniam præoptarem. Eum non planè loquẽtem rurſus interrogat quodnam eſſet, quod dixiſſet. Efflagitantibus atque infeſtantibus interrogatione, inquit, quemadmodum Solon ad eum veniſſet, &c. Hæc Crœſo referente, iam pyra incenſa ardere inceperat. Cyrus auditis per interpretẽ quæ Crœſus retulerat pœnituiſſe dicitur, cùm ſe quoque hominẽ eſſe cognoſceret qui alium hominem, qui ſe inferior non fuiſſet opibus, viuum rogo traderet. Præterea veritum ob id pœnam, ac reputantem nihil eſſe in rebus humanis ſtabile, iuſsiſſe ignem celerrimè extingui. Verùm, eos, qui ignem conabantur extinguere, non eualuiſſe. Ibi Crœſum cognita per Lydos Cyri pœnitentia, cùm cerneret vnumquemque extinguendo deuoluendóque igni incumber

Solonis laus à Crœſo.

Cyri pœnitentia.

cumbentem, nihil tamen profici, exclamando inuocaſſe Apollinem, vt ipſi adeſſet, ſi quod ab eo donum illi gratum fuiſſet oblatum, ipſumque præſenti malo liberaret. Ita cum lachrymis Crœſo Deum inuocante, nymbos repentè (cùm ſerenum ac tranquillum eſſet) confractos eſſe, imbréſque erupiſſe, ac vehementiſsima aqua pluiſſe: & rogum extinxiſſe. Ita Cyrum cognito Deorum cultorem eſſe ac bonum virum Crœſum, eum in amicitiam recepiſſe, magnáque in obſeruantia habuiſſe. Hæc ex Herodoto, multis omiſsis breuitatis gratia. Nunc quæ reſtant dicenda in ipſo emblemate inſeramus paulatim.

Quadratum infoditur. Aptè conuenit Termino quadratum ſaxum, vbi reſidit: vtpote ſtabili, nec mouendo è loco. Nam quadratam figuram habentia corpora, in quamlibet partem proiecta ceciderint, quadrata baſi innituntur, ac recta ſemper inſiſtunt. *Quadratũ ſaxum quare cõueniat Termino.*

Firmiſsima teſſera. Alludit ad pertinaciam Termini, qui nec Ioui ipſi voluit concedere, cùm noua Capitolia fierent, vt autor eſt Tit. Liuius Decad. 1. lib. 5 in calce. Ouid. 2. Faſtor. D. Auguſtin. de ciuit. Dei lib. 4. cap. 23 *Pertinacia Termini.*

Et ſeſe nulli. Extat ſuper hac re bellum ænigma Varronis, quod ſoluit Politianus in Miſcell. cap. 36. Eſt autem huiuſmodi in tribus Senariis, *Ænigma Varronis.*

Semel minúſne, an bis, minus ſit, non ſat ſcio:
An utrunq; horum, ut quondam audiui dicier,
Ioui ipſi regi noluit concedere,

Sed cur non apponimus elegantiſsima Ouidij carmina ex 2. Faſtorum?

Ouidij de Termino carmen.

Termine ſiue lapis,ſiue es defoſſus in agro,
Stipes ab antiquis tu quoq; numen habes.
Te duo diuerſa domini de parte coronant:
Bináq; ſerta tibi bináq; liba ferunt.

Et infrá,

Tu populos urbéſq; & regna ingentia finis:
Omnis erit ſine te litigioſus ager.
Nulla tibi ambitio eſt:nullo corrumperis auro:
Legitima ſeruas credita rura fide.

Et infrá,

Quid noua cùm fierent Capitolia? nempe Deorum
Cuncta Ioui ceßit turba locúmq; dedit.
Terminus(ut ueteres memorant)inuentus in æde
Reſtitit,& magno cum Ioue templa tenet.
Nunc quoq; ſe ſupra,ne quid niſi ſidera cernat,
Exiguum templi tecta foramen habent.
Termine poſt illud leuitas libera non eſt,
Qua poſitus fueris in ſtatione,mane.
Nec tu uicino quicquam concede roganti,
Ne uideare hominem præpoſuiſſe Deo.
Et ſeu uomeribus,ſeu tu pulſabere roſtris,
Clamato,tuus eſt hic ager,ille tuus.

Talis terminus. Applicat antiquam hiſtoriam ad terminum vitæ noſtræ: ſtatutum enim eſt hominibus ſemel mori: vnde inquit verſiculus, Talis eſt terminus, ſcilicet,vitæ hominum, qui vnus ſcopus agit homines.

Eſt immota dies. Hanc ſententiam ſic extulit Seneca in Hercule furente,

Certo ueniunt ordine parcæ,
Nulli iuſſo ceſſare licet:
Nulli ſcriptum proferre diem.

Sic

Sic Lucretius lib. 3

Certa quidem finis uitæ mortalibus aſtat.

Sic Silius Italicus lib. 5. belli Punici,

Et pace & bello cunctis ſtat terminus æui.

Vide, ſi plura de hac re cupis, adagium, Finem vitę ſpecta.

Deq; ferunt primis. Sic Ouidius in Epiſtolis,

Exitus acta probat. —

Eraſmus (vt ipſe refert in quadam apologia) annulum habebat, in quo inſculptus erat terminus cũ hac inſcriptione, Nulli cedo: quę verba imperiti eò deflectebant, vt intelligerent Eraſmum nulli cedere. *Eraſmus ab imperitis notatus.*

Opulenti hæreditas.

EMBLEMA CLVIII.

Patroclum falſis rapiunt hinc Troës in armis,
Hinc ſocij,atq; omnis turba Pelaſga uetat.
Obtinet exuuias Hector, Graciq; cadauer.
Hæc fabella agitur,cùm uir opimus obit.
Maxima rixa oritur,tandem ſed tranſigit hæres,
Et coruis aliquid,uulturiiſq; ſinit.

EMblema ſumptum eſt ex conuiuio Luciani. Patrocli fabula ex Homeri lib. 17. Iliados. Quam quia multis verſibus canit Homerus, non hûc intuli. Summam totius rei habes in Emblemate. Verba porrò Luciani hæc ſunt, Iámque tollebant Ariſtænetus atque Eucritus ex his,quæ ſibi fuerant propoſita,ſuam vterque partem. Tum ego quæ mihi , & Chæreas item quæ ſibi erant propoſita , eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porrò Diphilus etiam Zenonis digreſsi partem tollere parabat, affirmãs vni ſibi ea fuiſſe propoſita : atque hac de cauſa cum miniſtris dimicabat:ac viciſsim inter ſeſe trahebant, manibus vtrinque in auem iniectis, non aliter quàm Patrocli cadauer hinc atque illinc attrahere conantes.

Lycophron. *Græciq; cadauer.* Græci,græca dictio eſt.Lycophron in Caſſandra Γραικῶν ἄριστος, id eſt Græcorum , vbi Tzetzes, Græci prius vocabantur Hellados habitatores , poſtea ab Hellene Hellines ſunt vocati.

Amici

Amicitia etiam poſt mortem durans.

EMBLEMA CLIX.

Arentem ſenio, nudam quoque frondibus ulmum,
Complexa eſt uiridi uitis operta coma.
Agnoſcitq́; uices naturæ: & grata parenti
Officij reddit mutua iura ſuo.
Exemploq́; monet, tales nos quærere amicos,
Quos neq́; diſiungat fœdere ſumma dies.

EX Græco epigrammate Antipatri lib. 1. Epigram. Græcorum εἰς ἀνταπόδοσιν. Carmen ſic habet, *Antipatri epig.*

Αὔην με πλατάνιστον ἐφερπύζουσα καλύπτει
Ἄμπελος ὀθνείῃ δ' ἀμφιτέθηλα κόμῃ,
Ἡ τὶριν ἐμοῖς θαλέθουσιν ἐνιθρέψασ' ὀροδάμνους
Βότρυας, ἡ ταύτης οὐκ ἀπετηλοτέρη. *al. Ἡ πρὶν.*

Τοίην μέν τοι ἔπειτα τιθηνείσθω τὶς ἑταίρην,
Ἥτις ἀμείψασθαι καὶ νέκυν οἶδε μόνη.

Sic vertebam,

Sanctij verſio.

Me platanum ſiccam folijs & palmite obumbrat
Vitis, & externa contegor ipſa coma.
Illa meos ramos creuit complexa uirentes:
Illius at ramos uſq; putabo meos.
Hanc ſociam uitæ quærat ſibi quiſq; uicißim,
Quæ ſiet in fato reddere docta uices.

Ouidius 2. Triſtium,

Vidi ego pampineis ornatam uitibus ulmum,
Quæ fuerat ſæuo fulmine tacta Iouis.

Mutuum auxilium.

EMBLEMA CLX.

Lorip

Loripedem ſublatum humeris fert lumine captus:
Et ſocij hæc oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat uterq;,
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

MVlta ſunt epigrammata Græca in hanc ſententiam, eáque in lib. 1. Florilegij titulo εἰς ἀναπήρους. Sed vnum tantùm apponam Philippi ſeu Iſidori,

Τυφλὸς ἀλητεύων χωλὸν πόδας ἤερταζεν,
Ὄμμασιν ἀλλοτρίοις ἀντεράνιζόμενος.
Ἄμφω δ' ἡμιτελεῖς πρὸς ἑνὸς φύσιν ἡρμόσθησαν,
Τοὐλλιπὲς ἀλλήλοις ἀντιπαρεχόμενοι.

Sic vertit Auſonius Gallus, — *Auſonij Galli verſio.*

Inſidens cæco graditur pede claudus utroq;:
Quo caret alteruter, ſumit ab alterutro.
Cæcus namq; pedes claudo greſſumq; miniſtrat:
At claudus cæco lumina pro pedibus.

Idem aliter,

Ambulat inſidens cæco pede captus utroq;,
Atq; alterna ſubit munia debilitas.
Nam cæcus claudo pede commodat: ille uiciſsim
Mutua dat cæco lumina pro pedibus.

Sic Thomas Morus, — *Thomas Morus.*

Claudipedem geſtat cæcus uicinus ocellis,
Conducitq; oculos arte locátq; pedes.
Cæcus fert claudum, atq; opera conducit eadem,
Iſtius ille oculos, iſtius ille pedes.

Huc alluſit Politianus in ſuis græcis epigrammatis ſic, — *Politianus.*

Τυφλὸς ἄπους τ' ἤτην ἀλλήλοιιν θεράποντε:
Τυφλὸς ὁδηγεῖτο νωτοφορεῖτο δ' ἄπους.

Loripedem. Loripes compoſitum à loro &

pes. Dicuntur loripedes, qui pedes habent intortos in modum corrigiæ, aut veriùs, qui blandos & carneos habent pedes ſine oſsibus, quales ſunt populi in Aphrica, qui dicuntur Himantopodes, id eſt, loripedes, quibus ſerpendo ingredi natura eſt. Plinius lib. 5. cap. 8.

Himantopodes.

Mutuo, as.

Mutuat hic. Mutuo as. non eſt verbum latinum ſaltem apud probatos autores. Mutuo dare dicunt Latini, quod facilè diligens lector deprehendet. Sed danda eſt Alciato venia, qui toties occurrebat Bartolis & Baldis. Poteris verſiculum paucis mutatis literis corrigere,

Hic oculos mutuat, mutuat & ille pedes.

Auxilium nunquam deficiens.

EMBLEMA CLXI.

Bina

Bina pericla unis effugi ſedulus armis,
Cùm premerérq; ſolo, cùm premerérq; ſalo.
Incolumen ex acie clypeus me præſtitit: idem
Naufragum apprenſus littora ad uſq; tulit.

EX Epigramate Iulij Leonidæ in lib. i. Florilegij tit. εἰς ναυάγιον. Epigramma tale eſt, *Iulius Leonidas.*

Εἰν ἑνὶ κινδύνους ἔφυγον δύο Μυρτίλος ὅπλῳ,
Τὸν μὲν, ἀριστεύσας, ὃν δ᾽ ἐπινηξάμενος,
Ἀργέστης ὅτ᾽ ἔδυσε νεὼς τρόπιν ἀσπίδα δ᾽ ἔσχον
Σωθεὶς κεκρυμμένην ὕδατι καὶ πολέμῳ.

De quodam nomine Myrtilo, qui poſt conflictũ terreſtre, nauem ingreſſus, naufragium paſſus eſt: cúmque frangeretur nauis, clypeum apprehendens incolumis ſuper illo enatauit. Antè ſcripſerat Alciatus, *Myrtilus.*

Bina pericla unis effugi Myrtilus armis, &c.

Eſt epigramma venuſtum & figuris abundans. Talem pingit Claudianus in panegyricis, Horatium Coclitem, cuius hæc ſunt verba, *Claudianus de Hor. Coclite.*

Traiecit clypeo Tybrim, quo texerat urbem,
Tarquinio mirante Cocles, mediiſq; ſuperbus
Porſennam reſpexit aquis.

Gratiæ.

EMBLEMA CLXII.

Tres Charites Veneri aſsiſtunt, dominámq; ſequuntur
Hincq; uoluptates, atq; alimenta parant.
Lætitiam Euphroſyne, ſpecioſum Aglaia nitorem.
Suadela eſt Pithus, blandus & ore lepos.
Cur nudæ? mentis quoniam candore uenuſtas
Conſtat, & eximia ſimplicitate placet.
An quia nil referunt ingrati: atq; arcula inanis,
Eſt Charitum? qui dat munera, nudus eget.
Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat
Qui citò dat: minimi gratia tarda pretij eſt.
Implicitis ulnis cur uertitur altera? gratis
Fœnerat: hinc remanent una abeunte duæ.
Iuppiter iis genitor, cœli de ſemine diuas,
Omnibus acceptas edidit Eurymone.

EX

EX marmoribus, quæ Romæ viſuntur, huiuſmodi ſubdito epigrammate longè feſtiuo, vt tradit Alciatus in Parerg.

Sunt nudæ Charites niueo de marmore, at illas
Diua columna ſuis ædibus intus habet.
Par tribus eſt facies, qualem decet eſſe ſororum,
Par tribus eſt ætas, par quoq; forma tribus.
Grata Thalia tamen geminæ conuerſa ſorori
Implicat alternæ brachia blanda ſoror.
Euphroſynem dextra ſtupeo, Aglaiamq; ſiniſtra
Miror, & implicitis brachia nexa modis.
Iuppiter eſt genitor, genuit de ſemine cœli
Eunomia, & Veneris turba miniſtra fuit.
Inde vlitur nudus placida ſub matre Cupido,
Inde voluptates inde alimenta Dei.

Quoniam pars emblematis potiſsima, ſi rectè conferas, ex epigrammate adducto lucem accipit: pauca & in tranſcurſu attingemus in ampla alioqui materia.

Lætitiam Euphroſy. De numero & nomine Gratiarum varia eſt autorum ſententia. Orpheus in hymnis tres recenſet: Aglaiam, Thaliā, Euphroſynam, Iouis & Eunomiæ filias, ſic,

Κλῦτέ μοι ὦ χάριτες μεγαλώνυμοι ἀγλαότι μοι
Θυγατέρες ζηνός τε κ̀ Ευνομίης βαθυκόλπυ
Ἀγλαΐη τε Θάλεια, κ̀ Εὐφροσύνη πολύολβε.

Plutarchus item tres in lib. de diſputatione philoſophi cum principe. Sapiebat (inquit) qui Gratiis nomen indidit, Aglaiæ, Euphroſynę, ac Thaliæ. Siquidem hilarem eſſe & gaudere in conferendis beneficiis, id & maius eſt & purius. Has etiam tres inuocat Pindarus oda Olympiorum *Plutarchus de Gratiis.*

vltima πότνια ἀγλαΐα, φιλησίμολπετ', Εὐφροσύνα Θαλία τ' ἐρασίμολπε, θεῶν κρατίστου παῖδες. Id eſt O venerabilis Aglaia, amabilitérque demulcens Euphroſyne, amicéque oblectans Thalia, optimi Deûm filiæ. Quidam verò, vt ait Phornutus in lib. de nat. Deorum, duas tantùm Gratias poſuerunt, innuētes aliquos benefaciendi initium facere oportere, alios autem gratiā referre. Homerus lib. 14. Iliados Paſitheam vocat vnam Gratiarum, quam Iuno Somno Deo in matrimonium collocat.

Nomina gratiarū. *Lætitiam* Euphroſ. Scilicet parat. Εὐφροσύνη, bene affectam & hilarem ſonat. Αγλα, vel ἀιγλη ſplendorem ſignificat. Θαλεία floriditatem & conuiuium lætum, παρὰ τὸ θάλλειν, id eſt, vireſcere.

Pithus. *Suadela eſt Pithus.* Pithus generandi caſus eſt, & eſt dea eloquentiæ & perſuaſionis. Vnde Iſocrates apud Quintilianum πειθοῦς δημιουργὸν, id eſt, perſuadendi opificem, rhetoricē nominauit.

Cur nudæ. Duas affert cauſas cur nudæ pingantur Gratiæ. Prima: quia nihil oportet in beneficiis vltro citróque collocandis eſſe duplex aut tectum: ſed clara omnia & ſimplicia.

Σιμωνίδου μέλη. *Arca Simonidis.* An *quia.* Secunda prouerbium tangit Σιμωνίδου μέλη. Id eſt, Simonidis cantilena. Habebat enim Simonides duas arcas, præmiorum alteram, alteram gratiarum: quas cùm aliquando aperuiſſet, gratiarum arculam ſemper offendebat inanem, præmiorum plenam. Quo ſignificari volebat, ſe gratis donare nolle carmina. Sic quoque queritur Theocritus in Charitibus, qui

grati

Gratias ſuas ideo nudas ait, quòd à principibus ıd quos mittantur, indotatæ remittantur. Multa le Gratiis Pauſanias, & Seneca lib. I. de benefi- ciis, & multi alij.

Addita cur nuper. Innuit autor nunquam de- ɔictas hactenus fuiſſe Charites pedibus alatis, ed ſe primum hoc inueniſſe, vt talaribus illas lecoratas diceret, vt locum haberet prouerbiũ, ßis dat, qui citò dat. In quam ſententiam cir- unfertur verſiculus Græcus,

Ἁ χάρις ἀβραδύπους ἄχαρις ἐστι χάρις.

/nde Auſonius,

Gratia quæ tarda eſt, ingrata eſt, gratia namq;
Cùm fieri properat gratia grata magis.

Gratus fænerat. Hoc eſt, qui primus gratiam niſit perinde fecit, ac ſi fęnori dediſſet: nam pro na gratia duas accipiet.

Edidit Eurynome. Quænam fuerit Charitum nater, varia eſt opinio. Nam hæc ferè nomina ircunferuntur, Eurydomene, Eurynome, Eu- ymeduſe, Antonoe, Iuno, Euanthe, Aglaia. De uibus vide Phornutum, De natura Deorum, ap. de Gratiis.

In

In detrectatores.

EMBLEMA CLXIII.

Audent flagriferi matulæ, ſtupidiq́; magiſtri
Bilem in me impuri pectoris euomere:
Quid faciam? reddámne uices? ſed nonne cicadam
Ala una obſtreperam corripuiſſe ferar?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flabris?
Negligere eſt ſatius, perdere quod nequeas.

Orus Apollo de muſca.

EX prouerbio, Cicadã ala corripuiſti: & e. Oro Apolline lib.1. de lite. hiero. vbi ſic ait: Impudentiam ſi volebant ſignificare, muſcan pingebant: ea nãque abacta, continuò nihilom nus reuertitur. Hæc ille. Sed hoc elegantius Homerus Iliad.17. his verbis,

καὶ οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
Ἥτε καὶ εἰργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,

Ἴσχα

Τραχαλέης δάκνειν, χαρὸν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου.

Quæ ſic verti, *Sanctij verſio.*

Et muſcæ audacis uim illi in præcordia miſit:
Quæ quamuis de pelle hominis ſit ſæpe repulſa,
Aſſilit exoptans humani ſanguinis hauſtus.

Vide adagium, Muſcas pellere. Duo ſunt, inquit Plutarchus, animantium omnium, quæ noſtro vtuntur hoſpitio, muſca & hirundo, quæ nulla queunt arte cicurari. Muſca ne moleſti quicquã patiatur prehenſari horret: hirundo ſuapte natura hominem odit, &c. Sed cur muſcæ tam impudenter ſæpe abactæ reuolent, alia ſolet aſsignari cauſa, prætérquam, quæ ab Homero tradita eſt: quòd videlicet ſint obliuioſæ, nec ſatis meminerint quanto ex periculo ſe paulò antè ſubduxerint. *Muſcas pellere.*

Philon Iudæus in vita Moſis loquens de Cynomyia, Cui veram (inquit) appellationem impoſuerunt periti nominum, vt erant ſapientiſsimi, compoſita è duobus impudentiſsimus animantibus: muſca & cane. Altera vincente omnes volucres temeritate; altero omnes terreſtres quadrupedes. Accurrunt enim intrepidè, & ſi quis arceat, non cedunt peruicacia, donec ſatientur carnibus & ſanguine At Cynomyia particeps amborum audaciæ, mordax & inſidioſum eſt animal. Nam è longinquo cum ſtridore in teli morem magnóque impetu aduolat, infixáque cuti hæret pertinaciter. *Philon Iudæus de muſca.* *Cynomyia.*

Inanis impetus.

EMBLEMA CLXIIII.

Lunarem noctu(ut ſpeculum)canis inſpicit orbem:
Séq; uidens,alium credit ineſſe canem,
Et latrat:fruſtra agitur uox irrita uentis,
Et peragit curſus ſurda Diana *ſuos.*

VNde ſit ſumptum nondum comperi, nihil tamen habet difficultatis. Vide adagium, Inanis conatus. Oryx genus quoddam canis apud Ægyptios. Hic, teſte Oro Apolline, Lunam exorientem adlatrat, clamoréque magno illam proſequitur: vnde prò impuritate apud ipſos Ægyptios ponitur. De Oryge agit Plinius & Ariſtoteles.

Oryx.

Aliquid

Aliquid mali, propter vicinum malum.

Προσωποποιΐα.

EMBLEMA CLXV.

Raptabat torrens ollas, quarum una metallo,
Altera erat figuli terrea facta manu.
Hanc igitur rogat illa: uelit ſibi proxima ferri,
Iuncta ut præcipites utraq; ſiſtat aquas.
Cui lutea, Haud nobis tua ſunt commercia curæ,
Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
Nam ſeu te nobis, ſeu nos tibi conferat unda:
Ipſa ego te fragilis ſoſpite ſola terar.

EX fabulis Æſopi feſtiuum epigramma & clarum. Titulum emblematis vide in Chiliadib. Eraſmi, vbi multa præclara de malo vicino reperies ex Heſiodo, & aliis.

Cui lutea haud. Extat de hac re præſtantiſsim Elegia Ouidij lib. 3. Triſtium, Elegia 4. cuiu aliquot accipe carmina,

Vſibus edocto ſi quicquam credis amico,
Viue tibi, & longè nomina magna fuge.
Viue tibi, quantúmq; potes prælustria uita:
Sæuum prælustri fulmen ab arce uenit.
Nam quanquam ſoli poſſunt prodeſſe potentes,
Non proſunt, potiùs plurimùm obeſſe ſolent.

Reliqua ibi quære.

In eum qui truculentia ſuorum perierit.

PROSOPOPOEIA.

EMBLEMA CLXVI.

Delphinem inuitum me in litora compulit æſtus,
Exemplum infido quanta pericla mari.

Nam

Nam ſi nec propriis Neptunus parcit alumnis,
Quis tutos homines nauibus eſſe putet?

EX lib. 3. Florilegij εἰς ἰχθύας. ſub incerti auctoris nomine ſic,

Κύματα, καὶ τρηχύς με κλύδων ἐπὶ χέρσον ἔσυραν
Δελφῖνα, ξείνης κοινὸν ὅραμα τύχης.
Ἀλλ' ἐπὶ μὲν γαίης, ἐλέῳ τόπος. (οἱ γὰρ ἰδόντες,
Εὐθὺς πρὸς τύμβον μ' ἔστεφον εὐσεβέες.)
Νῦν δὲ, τεκοῦσα θάλαττα διώλεσε. τίς περὶ πόντῳ
Πίστις, ὃς οὐδ' ἰδίης φείσατο συντροφίης;

Sic vertebam, *Sãctij verſio.*

Delphinum me fluctus atrox in littora adegit:
Hoſpitibus ſortis ſic documenta dabo.
Terra tamen miſero tribuit pietatis honorem:
Nam ſertis decorant noſtra ſepulchra pij.
Nunc mare quod genuit, me perdidit: ſi neq; parcit
Ipſe ſuis, ponto quæ ſit habenda fides?

Cælius Rhodig. lib. 8. antiq. lect. cap. 6. ſic inquit, Extat adagium ex Plutarcho δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία. Id eſt Delphini in terra vis, in eos, qui quod neſciunt iudicant & in quo minus valeant, toto conatu petunt. Delphinorum celeritas memorabilis eſt: adeò vt ocyor volucre, acrior telo credatur, teſte Ariſtotele. Cæterùm iam ſtupendæ agilitatis eſt animal: terræ tamen contactum non patitur, quin inuectum in arenam emoritur confeſtim. Hæc & plura ille: qui erroris anſam è Plinij verbis (ni fallor) arripuit. Quæ verba & multos alios deceperunt. Locus Plinij talis eſt, cùm de Delphinis agit: Solent incerta de cauſa in terram erumpere, & ſtatim tellure tacta moriuntur, multóque ocyus fiſtula *Delphinorũ celeritas.*

Locus Plinij corruptus. obturata. Qui locus proculdubio corruptè legitur: nam illud verbum, ſtatim, expungendum eſt è contextu: aut intelligendum, ſtato tēpore. Nam emori delphinos ſtatim tacta terra falſum eſſe deprehendet, quicunque legerit attentè octauam à fine libri noni epiſtolam Plinij Cæcilij: vbi agit de puero & delphino, qui ſubinde in arenam erumpebat, tactúſque à Solis calore iterum ſe in mare recipiebat. Meminit huius rei Pincianus in Plinium & alij. Neque Plutarchus (vt ad Cælium reuertar) id vult ſignificare, *Pincianus in Plinium de delph.* Delphinum illico tacta terra emori, ſed perdere celeritatem & violentiam illam, poſtquam, in alienum elementum exceſſerit.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα.

In dona hoſtium.

EMBLEMA CLXVII.

Bellorum cœpiſſe ferunt monumenta uiciſſim
Scutiferum Aiacem Hectoráq; Iliacum.
Balthea Priamides, rigidum Telamonius enſem,
Inſtrumenta ſuæ cepit uterq; necis.
Enſis enim Aiacem confecit, at Hectora functum
Traxêre Aemoniis cingula nexa rotis.
Sic titulo obſequij, quæ mittunt hoſtibus hoſtes
Munera, uenturi præſcia fata ferunt.

TItulus emblematis ex gręco epigrammate. Hiſtoria emblematis ex Homero Iliados De quibus omnibus latè & præclarè agit Eraſmus in prouerb. Hoſtium munera non munera. Epigrammata græca, quæ citat Eraſmus inuenies lib. 3. Florilegij lib. 3. tit. εἰς ἥρωας. Sed quia Eraſmus ex epigrammate, vnde totum ſumptum eſt emblema, non attulit niſi poſtremum diſtichum, libuit integrum apponere. Eſt autem Leontiæ,

πικρὴν ἀλλήλοις Ἕκτωρ χάριν ἠδὲ φέρασπις
Αἴας ἐκ πολέμου μνῆμ' ἔπορον φιλίης.
Ἕκτωρ γὰρ ζωστῆρα λαβὼν, ξίφος ἔμπαλιν δῶκεν·
Τὴν δὲ χάριν δώρων πείρασαν ἐν θανάτῳ.
Τὸ ξίφος εἷλ' Αἴαντα μεμηνότα, καὶ πάλι ζωστὴρ
Εἵλκυσε Πριαμίδην δίφρια συρόμενον.
Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτοκτόνα πέμπετο δῶρα,
Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.

Pro verſione ſufficit emblema.

Scutiferum Aiacem. Tranſtulit verbum illud ex Epigrammate Græco φέρασπις, & ab Ouidio vocatur Aiax clypei dominus ſeptemplicis. De Aiacis nomine iam alibi diximus. Eſt autem verſiculus licentioſus & duriuſculus.

Balthea Priamides. Id eſt, Hector, qui filius fuit Priami, vt apud Homerum ſæpe legimus. Porphyrius tamen philoſophus teſtimoniis Ibici, Alexādri, Euphorionis, & Lycophronis probat Hectorem filium fuiſſe Apollinis. Hæc ex Homeri ſcholiaſte. Iliad. 3.

Aemonia. *Traxere Aemoniis.* Æmonia, ſiue Hæmonia eadem eſt cum Theſſalia: vnde Achilles duxit originem.

Sic titulo obſequij. Huic ſententiæ conſonat verſiculus cuius autor nō occurrit in præſentia,

Non ſunt dona ſuis, quæ mittunt hoſtibus hoſtes.

A minimis quoque timendum.

EMBLEMA CLXVIII.

Bella

Bella gerit Scarabæus, & hoſtem prouocat ultrò.
Robore & inferior, conſilio ſuperat.
Nam plumis aquilæ clàm ſe neq; cognitus abdit,
Hoſtilem ut nidum ſumma per aſtra petat.
Ouaq; confodiens, prohibet ſpem creſcere prolis:
Hócq; modo illatum dedecus ultus abit.

EX Oro Apolline lib. 1. de literis hieroglyphicis: aut ex fabella Æſopica de ſcarabæo & aquila. Vide adagium, Scarabæus aquilam quærit, vbi vires ſuas extendit Eraſmus pulcherrimè. Docet, inimicum quamuis humilem, doctis & prudentibus eſſe metuendum.

Obnoxia infirmitas.

EMBLEMA CLXIX.

Piſciculos Orata rapit medio æquore ſardas,
Ni fugiant pauidæ, ſumma mariſq; petant.
Aſt ibi ſunt mergis fuliciſq; uoracibus eſca.
Eheu intuta manens undiq; debilitas.

Orata. QVid ſibi vult emblema ſatis ſupérque indicat titulus. Orata, ſiue Aurata græcè χρύσοφρυς, piſcis eſt optimi ſaporis, à quo aliqui Romanorum cognomen acceperunt: vt *Sergius Orata.* Sergius Orata. Naturam huius piſcis vide apud Ariſtotelem lib. 8. de Hiſto. animal. cap. 15. & Plinium lib. 9. cap. 16. Macrob. Satur. 3. cap. 15. *Sardæ.* Sardas Græci Trichias vocant. Hæ ſunt, quas Hiſpani vocant Sardinas, aut parum differunt.

Vide Ariſtotelem lib. 8. de hiſto. animal.
cap. 3. & 13. & Plinium lib. 9. cap. 15.
Fulica, ſeu Fulix auis marina,
paulò columba maior.
Plin. lib. 18.
cap. 35.

Vel

Vel poſt mortem formidoloſi.

EMBLEMA CLXX.

Cætera muteſcent, coriumq́; ſilebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle ſonent.
Hanc membrana ouium ſic exhorreſcit, ut hoſtem,
Exanimis quamuis non ferat exanimem.
Sic cute detracta Ciſchas, in tympana uerſus,
Bohemos potuit uincere pontifices.

IOannes Ciſchas, ſiue Ziſchas hæreticus quidam fuit, qui contra Chriſtiani nominis duces ſæpe feliciter pugnauit,& Bohemorum pontifices ita odio perpetuò proſecutus fuit, vt moriens iuſſerit ex proprio corio fieri * taratantaram, quam in bellum ſui milites ferrent. Putabat enim in bello non leue momentum eſſe, ſi

Ioan. Ciſchas.

**al. tympanum, quod.*

vel ipſius pellis in acie perſtreperet: eúmque ſpes nō fefellit. Vide Æneam Syluium 3. Comment.de reb.geſtis Alphonſi, & Cochlęum lib. 5.hiſto. Huſsitarum, & Bohemorum hiſtoriam, quam quia non habui ad manum cùm hæc ſcriberem,latius enarrare non potui.Credunt Phyſici, etiam poſt mortem durare odia illorũ,quæ natura ſunt inimica.Ouis enim corium in tympanis non ſonat,ſi tympanũ ex pelle lupi confectum pulſetur.Eodẽ pacto in fidibus citharæ, ſi aliqua lupina ſit,cæteræ ſurdeſcunt. Sic aquilæ plumæ cōmiſtę columbinis eas deuorant & cōminuunt. Nec deſunt,qui cauſas explicent.

In animalibus inimicitia poſt mortem.

Iuſta vindicta.

EMBLEMA CLXXI.

Dum

Dum reſidet Cyclops ſinuoſi in faucibus antri,
Hæc ſecum teneras concinit inter oues,
Paſcite uos herbas: ſociis ego paſcar Achiuis,
Poſtremumq; Vtin uiſcera noſtra ferent.
Audiit hæc Ithacus, Cyclopaq; lumine caſſum
Reddidit: En pœnas ut ſuus autor habet!

EX nono Homericæ Odyſſeæ: vbi Homerus latè tractat fabulam, quã nos in verba conferemus pauca, nihil quod ad fabulam pertineat omittentes. Vlyſſes dum huc illuc per mare diſcurrit vagus, in inſulas Cyclopum deuenit: relictíſque ſociis cum naui, in portu ipſe duodecim comitatus, antrum Polyphemi ſubit. Qui vbi venit è paſtu, ſaxum quod duo & viginti quadriiugi currus attollere nequirent, appoſuit oſtio. Aduenas deinde interrogat qui ſint: vnde & quò. Quibus cùm reſpondiſſet Vlyſſes, Cyclops duos è ſociis arripuit, ſolóque tãquam catulos illiſit, deuorauítque, abiítque dormitũ, quem Vlyſſes per inſidias interfeciſſet, ſi ianua poſſet aperiri aliis quàm Cyclopis viribus. De mane antequã paſtum iret Cyclops, duos ſimiliter conſumpſit, abiítque occluſa ianua. Tum Vlyſſes excęcandi Cyclopis cœpit conſiliũ. Reuerſus Polyphemus, noctu duos de more cænat. Cui Vlyſſes, quaſi ſublandiens poculũ vini porrexit (vtrem enim generoſi vini ſecum è naui attulerat) petiítque aliquod hoſpitale donũ à Cyclope. Ille exhauſto poculo, aliud poſcit, itémq; tertium, rogauítque Vlyſſem quî vocaretur. Ille dixit ſibi nomen eſſe Vtin, id eſt, nullum. Percũctanti deinde Vlyſſi quodnam munus ſibi eſſet *Polyphemi hiſtoria.*

datur

daturus, reſpondit Cyclops, Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι. Id eſt, Vtin ego poſtremum deuorabo. Poſt hæc graui ſomno eſt oppreſſus. Ibi tũ Vlyſſes & ſocij ingentem præuſtam ſudem multa vi Cyclopis oculo inſeruerunt. Ille præ dolore vociferãs, multos Cyclopas excitauit, qui ad oſtiũ foris aſtantes rogabant Polyphemum, quis eum percuſsiſſet: cũ ille ſubinde repeteret, Vtis, Vtis, id eſt, nullus, illi abierunt. Manè Cyclops oſtio antri ſemiaperto pertentabat exeũtes oues. Sed Vlyſſes ita diſpoſuerat negotium, vt tres arietes veherent vnum hominem ſubtus, ipſe verò ingentem arietem ſubiit, extremúſque omnium exiit: & ita morti eſt ſubductus. Vide adagium Cyclopis donum.

Dum reſidet Cyclops. Cyclopes Heſiodus in Theogonia ideo vocatos ait, quòd vnum tãtùm oculum circularem in fronte haberent ἀπὸ τοῦ κύκλου καὶ ὄψ. De quibus vide Virgil. Æneid. 3. & Philoſtratum in Iconibus, tit. Cyclops. & Alciatum lib. 9. cap. 12. Parerg.

οὔτις. *Poſtremúmq; Vtin.* οὔτις nullum ſignificat, quo nomine ſe dixit appellari Vlyſſes, vt Cyclopum manus effugeret, vt patuit.

Audiit hæc Ithacus. Id eſt, Vlyſſes, qui rex erat Ithacæ inſulæ.

En pœnas. Alludit ad prouerbium κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη. Id eſt, Malum conſiliũ conſultori peſsimum. Cicero ſic. 2. Tuſcul. ex Poëta quopiam, Qui alteri exitium parat, eum ſcire oportet, ſibi paratam peſtem, vt participet parẽ.

Inſta

Iuſta vltio.

EMBLEMA CLXXII.

Raptabat uolucres captum pede coruus in auras
Scorpion audaci præmia parta gulæ.
Aſt ille infuſo ſenſim per membra ueneno,
Raptorem in Stygias compulit ultor aquas.
O riſu res digna: aliis qui fata parabat,
Ipſe perit, propriis ſuccubuitq; dolis.

EX epigrammate Græco Archiæ poëtæ in li. 1. Epigramma. Græco. tit. εἰς δίκην. Sed quia Eraſmus in prouerb. Cornix ſcorpion, epigramma Græcum, & latinam verſionẽ appoſuit, hîc non ſcribam. Vide etiam prouerbium, Conſiliũ improbi in extremum incidit malum. Addo & illud epigramma Græcũ ſumptum eſſe ex Æſopi fab

pi ſabella, κόραξ καὶ ὄφις. Scorpius dicitur ἀπὸ τοῦ σκορπίζειν τὸν ἰόν. Id eſt, ab ſpargendo venenum vel παρὰ τὸ σκαιῶς ἕρπειν. Id eſt, à ſerpendo ſiniſtrè. De quo extant adagia, Scorpius ſub omn lapide. & Scorpion pro perca.

Styx. Styx dicta ἀπὸ τοῦ στυγεῖν, id eſt, odio habere. Eſ palus inferni vt poëtæ fabulantur,

Dij cuius iurare timent, & fallere numen.

Parem delinquentis, & ſuaſoris culpam eſſe.

EMBLEMA CLXXIII.

Præconem lituo perflantem claſsica, uictrix
Captiuum in tetro carcere turba tenet,
Queis ille excuſat: quòd nec ſit ſtrenuus armis,
Vllius aut ſæuo læſerit enſe latus.
Huic illi: Quin ipſe magis timidiſsime peccas,
Qui clangore alios æris in arma cies.

EX fabulis Æſopi, titulo, Tubicem. Nihil habet obſcuritatis. In hanc ſententiam dixit Plautus, Qui monet, quaſi adiuuat. Et Lucanus,

Facinus quos inquinat, æquat.

Item Ouidius 5. de Triſtib. Eleg. 15.

Qui monet ut facias, quod iam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Cicero in Lælio, Improbis pœna ſtatuenda eſt: nec minor verò iis, qui ſecuti erunt alterũ, quàm iis, qui ipſi fuerint impietatis duces.

Alius peccat, alius plectitur.

EMBLEMA CLXXIIII.

Arripit ut lapidem catulus, morſuq; fatigat,
Nec percuſſori mutua damna facit.

Sic

Sic pleriq; ſtnunt ueros elabier hoſteis:
Et quos nulla grauat noxia, dente petunt.

ET hoc emblema ſumptũ eſt ex fabulis Æſo pi. Vide adagium, Vrſus cùm adſit, veſtigia quæris. &, Cũ laruis luctari. Ariſtot. lib. 3. Rhetor. ad Theodec. cap. 4. citat Platonem in 5. de Repub. in hæc verba, Plato in libris de Repub. eos qui mortuos ſpoliarent, ſeu allatrarent (vt vertit Eraſmus) ſimiles canibus dicebat, qui iactos lapides mordent, eos verò qui lapides miſiſſent, non tangerent. Plinius lib. 29. cap. 5. Minus hoc (inquit) miretur, qui cogitet lapidem a cane morſum vſque in prouerbiũ diſcordiæ veniſſe. Sed hoc ad aliud ſpectat. Sed quamobrem miſſum lapidẽ canes ſoleant mordere, tres cauſas reddit Plutarchus in libel. De cauſis natur. Prima eſt, Canis cùm ratione nequeat vti (id enim ſoli homini datũ eſt) id quod ante oculos minaciter verſatur, inimicũ putat, dèque eo ſumere vltionem parat. Secũda, cùm lapis per terram curſitat, feram putat eſſe canis, quam prius capere conatur: deinde ſpe fruſtratus hominem rurſus petit. Tertia, cùm id quod ab homine ſit miſſum, & ipſum hominem æqualiter odio habeat, id quod proximius eſt, prius inſectatur.

Canis cur mordeat lapidem miſſum.

Mutua damna facit. Facere damnum in hoc ſignificatu nõ eſt latinis vſitatum, ſed dare damnum. Nam facere damnum eſt iacturam facere. Ego ſic reponendum exiſtimo verſiculum,

Facere dãnum.

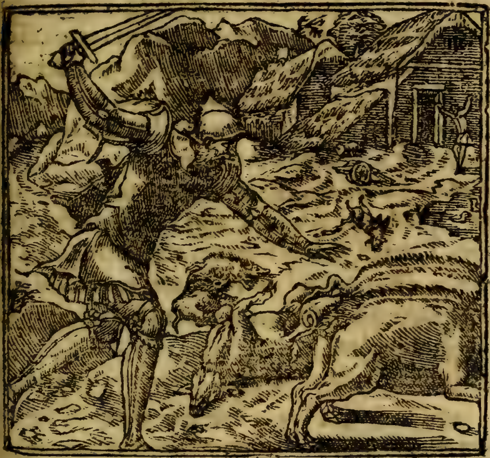
Nec percuſſori mutua damna parat.

Vide adagium, Canis in lapidem ſæuiens.

Inſan

Inſani gladius.

EMBLEMA CLXXV.

Setigeri medius ſtabat gregis enſifer Aiax,
Cæde ſuûm, credens cædere Tantalidas.
Hoſtia ſic tanquam ſus ſuccedanea pœnas
Pro Laertiade, pro caueaq; dabat.
Neſcit obeſſe ſuis furor hoſtibus, errat ab ictu,
Conſiliiq; impos in ſua damna ruit.

EX hiſtoria Aiacis. Aiax enim grauiter tuliſſe fertur Vlyſſem ſibi prælatum in ſucceſſione armorũ Achillis, vt præ dolore in inſaniã erſus ſit. Itaque gladio diſtricto in gregem pe orum inſiluit, exiſtimans ſeſe Græcorum co ias cædere. Tum duos quoſdam maximos ſues trabe ſuſpenſos flagris cæcidit, arbitrans hos *Aiacis hiſtoria Iliad. β. & Odyſ. λ.*

eſſe Agamemnonem atque Vlyſſem. Quorum alteri, vt iudici alteri vt victori potiſsimùm erat iratus. His igitur ſuibus plurimo cum riſu exultauit, addens conuitia quæcunq; ſuggerebat ſplendida bilis. Deinde poſteaquam reſipuiſſet, partim pudore, partim metu ſibi mortem conſciuit. Hæc Eraſmus in prouerb. Aiacis riſus.

Setigeri gregis. Sophocles & alij, arietes, non ſues dicunt verberaſſe Aiacem.

Tantalides. *Cædere Tantalidas.* Agamemnonem & Menelaum, qui Atræi fuerunt filij: Atręus Pelopis: Pelops Tantali. Ad hiſtoriam alluſit Plautus in Captiuis, cùm quendam inſanum vellet vocare. Armenta (inquit) abſunt. Aiacem, hunc cùm vides, ipſum vides.

Pax.

EMBLEMA CLXXVI.

Turrige

Turrigeris humeris, dentis quoq; barrus eburni,
Qui ſuperare ferox Martia bella ſolet,
Suppoſuit nunc colla iugo, ſtimuliſq; ſubactus,
Cæſareos currus ad pia templa uehit.
Vel fera cognoſcit concordes undiq; gentes:
Proiectiſq; armis munia pacis obit.

EX lib. 1. Epigram. Græco tit. εἰς πόλεμον. Eſt autem Epigramma Philippi.

Οὐκ ἔτι πυργωθεὶς ὁ φαλαγγομάχας ἐπὶ δῆριν
Ἄσχετος ὁρμαίνει * εὐριόδους ἐλέφας,
Ἀλλὰ φόβῳ στείλας βαθὺν αὐχένα πρὸς ζυγοδέσμους
Ἄντυγα διφρηλατεῖ Καίσαρος οὐρανίου.
Ἔγνω δ' εἰρήνης καὶ θὴρ χάριν, ὄργανα ῥίψας
Ἄρεος, εὐνομίης ἀντανάγει πατέρα.

al. μυριόδους.

Quando primùm iuncti fuerint Elephanti docet Plinius lib. 8. cap. 2.

Ex bello pax.

EMBLEMA CLXXVII.

En galea, intrepidus quam miles geſſerat: & quæ
Sæpius hoſtili ſparſa cruore fuit,
Parta pace, apibus tenuem conceßit in uſum
Alueoli: hincq; fauos grataq; mella gerit.
Arma procul iaceant: fas ſit tunc ſumere bellum,
Quando alta pacis non potes arte frui.

VNde ſumptum ſit emblema, nondum reperi, nec valde fui anxius in diſquirendo: videtur enim commune argumentum, & fortè ipſius Alciati eſt inuẽtio. Poſtremum diſtichon ex Ariſtotele ſumptum videtur: qui lib. Moral. ad Nicoma. 10. cap. 7. ſic ait, Negotia enim ſuſcipimus, vt in otio ſimus, & bella gerimus, ob eam

eam cauſam, vt in pace viuamus. Cicero Offi. 1. Quare ſuſcipienda quidem bella ſunt, ob eam cauſam, vt ſine iniuria in pace viuatur.

Intrepidus quam miles. Vnde dicatur miles, viſum fuit hûc afferre, eò quòd Laurentius Valla non ſatis intellexit Vlpiani verba l.1.ff. de mil. teſta. Miles, inquit, appellatur, vel à malitia, id eſt, duritia, quam pro nobis ſuſtinet: aut à multitudine, aut à malo, quod arcere milites ſolent. Aut à Græco verbo χίλιοι, vnde χιλιαςὺς tractū eſt. Nam ita Græci τάγμα & mille hominum numerum appellant, quaſi milleſimum quenq; dicas: vnde quoque ducem χιλίαρχον appellant. *Miles vnde dicatur.*

Ex pace vbertas.

EMBLEMA CLXXVIII.

Grandibus ex ſpicis tenues contexe corollas,
Quas circum alterno palmite uitis eat,
His comptæ Halciones tranquilli in marmoris unda
Nidificant, pullos inuolucréſq; fouent.
Lætus erit Cereri, Baccho quoq; fertilis annus,
Aequorei ſi rex alitis inſtar erit.

ARiſto. lib. de natu. animal. 5. cap. 8. Genus (inquit) auium ex parte plurima vere ac ineunte æſtate coit & parit: excepta Alcyone, quæ circa brumam párere ſolita eſt. Quamobrẽ quoties bruma ſerena exiſtit, dies Alcyoneę appellantur: ſeptem ante brumam & ſeptem à bruma: vt Simonides quoque ſuo carmine tradidit: vt cùm per hybernum menſem prudenter conſtituit Iupiter dies quatuordecim, fugamq; ventorum tempus illud vocant mortales, Sacram nutricem variegatæ Alcyonis. Tranquillum verò tantiſper efficitur, ſi ita euenerit, vt bruma Auſtrina Vergiliis Aquiloniis fiat, ſeptẽ primis diebus nidum conficere fertur, reliquis ſeptem párere, atque educare. Dies Alcyonios fieri circa brumam non ſemper in noſtris locis contingit. At in Siculo mari, penè ſemper id euenit. Parit Alcyon circiter quinque oua. Vide etiam ſi placet, cap. ſequens. Alcyonem deſcribit idem Ariſtote. in eod. opere lib. 9. cap. 14. ſic: Alcyon non multò maior eſt paſſere, colore & cæruleo & viridi, tum etiã leuiter purpureo, & reliqua. Ibíque de ſpecie nidulationis & partu eiuſdem leges. Vide Adagium, Halcedonia ſunt apud forum. Vbi citatur Plinij teſtimoniũ ex lib. 10. cap. 32. qui omnia ex Ariſto. ſumpſit

Alcyon quo tẽpore parit.

Alcyon.

in lo

in locis citatis. Plutarchus de amore parentum in filios, mirè deſcribit Alcyonis nidum: atque adeò ipſius verba ponam: Alcyonem fac, quęſo, contemplere, quæ cùm ſe grauidam ſentit, piſciculi marini, (quem Græci Bellonam vocant) ſpinas in nidi ſtructuram congerit: quas tanto artificio inter ſeſe connectit, vt neque ferro, neq; ſaxis pertundi queat. Nidi forma vndique rotunda, inſtar piſcarioriæ naſſæ in longum exædificatur. At verò ipſum nidi os omnem admirationẽ ſuperat. Ita ad corporis magnitudinem ſeruata proportione: vt nullum aliud animal, licet Alcyone minus ſit, ingredi queat. Idem Plutarchus in lib. de Induſtria animalium, hoc prolixius exequitur. Meminit huius auiculæ D. Baſilius in exaemero Homil. 8. Meminit & Æſopus in fabulis, & Lucianus. Fabulam Ceycis & Alcyonis multis verbis narrat Ouidius in libr. 11. Metamor.

Alcyo nidus ex Plutarcho.

D. Baſilius de Alcyone

His comptæ Halcyones. Variè ſcriptum reperi hoc nomen: alij enim codices ἀλκυὼν cum tenui ſpiritu: alij cum craſſo. Vnde alij ſcribunt Alcyon, alij Halcyon. Vide Seruium in 1. Georg. in illo verſu, Dilectæ Thetidi Alcyones.

Lætus erit Cereri. Per figuram Metonymiam dixit, vt Terentius, Sine Cerere & Baccho, friget Venus. Ceres autem dicta eſt, quaſi Geres, à gerendo, quòd terra ferat omnia.

Ceres vnde dicta.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe.

EMBLEMA CLXXIX.

Quid rapis heu Progne uocalem ſæua cicadam,
Pignoribúſq; tuis fercula dira paras?
Stridula ſtridentem, uernam uerna, hoſpita lædis
Hoſpitam, & aligeram penniger ales auem?
Ergo abice hic prædã: nã muſica pectora ſummũ eſt
Alterum ab alterius dente perire nefas.

EX lib. 1. Epigramm. Græco εἰς ὄρνεις, incerto authore,

Ἀτθὶ κόρα, μελίθρεπτε, λάλος λάλον ἁρπάξασα
Τέττιγα, πτανοῖς δαῖτα φέρεις τέκεσιν.
Τὸν λάλον, ἁ λαλόεσσα, τὸν εὔπτερον ἁ πτερόεσσα.
Τὸν ξένον, ἁ ξεῖνα. ἀρινὸν, ἠερινά.
Οὐχὶ τάχος ῥίψεις; οὐ γὰρ θέμις, οὐδὲ δίκαιον
Ὄλλυσθ' ὑμνοπόλους ὑμνοπόλοις στόμασιν.

Alciatus

Alciatus rectè expreſsit Græca verba: quare verſionem non appoſui. Epigramma facile eſt, & pulcherrimis antithetis refertum. Sed vbi nunc legitur ſtridula ſtridentem, antè legebatur, ſtridula ſtridulam, idque pulchriore figura: ſed quia non patiebatur carminis lex, à quibuſdam fuit immutata lectio. Nam ſtrideo primã producit.

Hoſpita lædis. Hoſpes dicitur & qui recipit, & qui recipitur hoſpitio. Vnde duplex poteſt eſſe ordo in expoſitione. Tu hirundo, quæ aduena es, lædis illam, quæ te excepit. Nam cicada *αὐτόχθων*, id eſt, indigena eſt, vt alibi diximus, vel tu aduena lædis aduenam, quaſi poſt ætatem commigrent cicadæ, alio tempore non comparentes. *Hoſpes.*

Ergo abiice hanc. Malè audit hirundo, quòd ſit carniuora, & cicadas muſicum animal venetur. Vide adagium, Hirundinem ſub eodem tecto ne habeas. Adiiciam vice corollarij elegantiſsimum Martialis epigramma de hirundine ab aliis dilaniata, eò quòd apud nos manſerit hyemis tempore: *Martialis carm. de hirund.*

Hybernos peterent ſolito cùm more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit auis:
Deprendêre nefas ad tempora uerna reuerſæ,
Et profugam uolucres diripuêre ſuæ.
Serò dedit pœnas: diſcerpi noxia mater
Debuerat: ſed tunc cùm lacerauit Itim.

Eloquentia fortitudine præſtantior.

EMBLEMA CLXXX.

Arcum læua tenet, rigidam fert dextera clauam,
Contegit & Nemees corpora nuda leo.
Herculis hæc igitur facies? non conuenit illud
Quòd uetus & ſenio tempora cana gerit.
Quid quòd lingua illi leuibus traiecta cathenis:
Queis fiſſa faciles allicit aure uiros?
Anne quòd Alciden lingua non robore Galli
Præſtantem, populis iura dediſſe ferunt?
Cedunt arma togæ, & quamuis duriſſima corda
Eloquio pollens ad ſua uota trahit.

Lucianus de Hercule. *Ogmius.*

EX Luciano ſumptum in Hercule Gallico. Luciani verba ſunt, Herculem Galli lingua gentis vernacula Ogmium vocant. Porrò Deum ipſum noua quadam atque inuſitata figura depingunt. Decrepitus eſt apud illos, recaluaſter,

reliquis

eliquis capillis, ſi qui reliqui ſunt, planè canis, ute rugoſa, & in aterrimum exuſta coloré: cuuſmodi ſunt nautæ iſti ſenes. Charõtem potius ut Iapetum quempiam ex iis, qui apud infeos verſantur, diceres. In ſumma quiduis potiùs, quàm Herculem eſſe coniiceres ex imagie. Atque tali ſpecie cùm ſit, tamen Herculis rnatum gerit, vt qui tum leonis exuuium indutus ſit, tum clauam dextra teneat, tum pharetram humeris aptatam portet: tum arcum tenum læua prætendat. Denique modis omnibus Hercules eſt. Hæc equidem arbitrabar in Græanicorum Deorum contumeliam perperã facere Gallos: quum eum eiuſmodi fingerent effigie, quo nimirum illum talibus picturis vlciſcerentur, quod olim in regionem ipſorum prælam agens id temporis, cùm Geryonis armenta eſtigans, Occidentalium gentiũ pleraſque regiones peruaſtaret. At nondum etiam dixi id quod erat in imagine maximè nouum atque nirandum. Siquidem Hercules ille ſenex ingẽem admodum hominum multitudinem trahit omnibus ab aure reuinctis. Porrò vincula ſunt catenulæ tenues auro electróve confectæ, pulcherrimis iſtis monilibus adſimiles. Atqui quũ vinculis vſqueadeo fragilibus ducantur: tamen nihil de fugiendo cogitant: quum alioqui commodè poſſent, neque prorſus obnituntur, aut pedibus aduerſus trahentem obtendunt, ſeſe reupinantes: verùm alacres ac læti ſequuntur, ducentem admirantes, vltrò feſtinantes omnes: & axatis funiculis, etiam anteuertere ſtudentes:

perinde

perinde quaſi grauiter laturi ſi ſoluerentur vin-
culis. Ne illud quidem pigebit referre, quod mi
hi videbatur omnium abſurdiſsimum. Etenim
cùm non inueniret pictor, vnde catenularum
ſummas anſas necteret: videlicet dextera iā cla-
uam, læua arcum tenente, ſummā Dei linguam
perterebrauit: atque ex hac religatis catenulis
eos trahi fecit. Ipſe nimirum ad eos qui duce-
bantur vultum & oculos conuertebat arridens.
Hæc ego cùm diutius aſsiſtens eſſem contem-
platus, admirans, hæſitans, indignans, Gallus
quiſpiam, qui propius aſtabat, noſtratium lite-
rarum non indoctus (id quod declarauit quum
Græcanicam linguam abſolutè ſonaret) philo-
ſophus, opinor, ex eo genere philoſophorum,
quod apud eos eſſe fertur. Ego tibi, hoſpes (in-
quit) picturæ iſtius ænigma explicabo: nam vi-
dere vehementer ad eam attonitus ac ſtupefa-
ctus. Orationem nos Galli nequaquam arbitra-
mur eſſe Mercurium, quemadmodum vos Græ
ci: verùm Herculi illam tribuimus, propterea
quòd hic Mercurio longè robuſtior extiterit.
Nam quòd ſenex fingitur, nihil eſt, quod mirê-
re, ſiquidem vna facundia conſueuit in ſenecta
demum abſolutum vigorem oſtendere: modò
verum veſtri dicant poëtæ,

Facūdia in ſenecta.

Obduci iuuenum denſa caligine pectus:
Contrà ſenectam poſſe quiddam dicere
Rudi iuuenta melius ac præclarius.

Hinc videlicet apud vos, & Neſtoris lingua mel
le profluit, & Troianorum concionatores Li
rioeſſam edunt: videlicet floridam quādam vo-

cem

tem. Nam Liria, ſi ſatis commemini, flores appellantur: proinde quòd ab auribus vinctos ad linguam trahit ſenex hic Hercules, qui nõ aliud, quàm ipſe eſt ſermo, ne id quidem debes admirari: qui quidem non ignores, linguæ cum auribus eſſe cognationem. Neque verò ad contumeliam illius illud pertinet, quòd ea pertuſa eſt. Nam memini, inquit, & Iambicos quoſdam verſiculos è comœdiis apud vos diſcere, *Liria.*

Siquidem uiris loquacibus
Extrema lingua perforata eſt omnibus.

Quin de eodem hanc in ſumma habemus opinionem: vt quicquid egit, id oratione facundiáque confeciſſe putemus: vtpote virum ſapienté, ac perſuadendo pleraque ſibi ſubegiſſe. Iam tela illius, nimirum rationes ſunt acutæ, miſsiles, citę, atque animam ſauciantes. Vnde pennigera dicta vos quoque nominatis. Hactenus Gallus. Videto Budæum in Pandectas priores: qui hæc eadem ex Luciano fuſius vertit. Huic concinit illud Salomonis, Vbi eſt ſapientia, ibi eſt fortitudo. *Budæus.*

Cedunt arma togæ. Alludit ad illud Ciceronianum,

Cædant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Facun

Facundia difficilis.

EMBLEMA CLXXXI.

Antidotum Aeææ medicata in pocula Circes
Mercurium hoc Ithaco fama dediſſe fuit.
Moly uocant, id uix radice euellitur atra,
Purpureus ſed flos, lactis & inſtar habet.
Eloquij candor facundiaq; allicit omnes:
Sed multi res eſt tanta laboris opus.

Moly herba. HOmerus lib. Odyſſ. 10. Vlyſſem à Mercurio accepiſſe herbam moly narrat, qua ſe aduerſus Circes ueneficia defenderit: herbam porrò ſic deſcribit Homerus,

Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν
Ανδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Sic

ſic vertit Eraſmus,

Atra quidem radix ſuberat,ſed lacteolus flos,
Moly uocant ſuperi,mortalibus ardua res eſt
Euulſiſſe uiris:cæleſtes omnia poſſunt.

Hoc Homericum moly multi ſapientiæ adumbrationem eſſe autumant : nec malè. Siquidem ſapientiæ radix amara eſt:fructus autem dulcis. Eraſmus in adagio, Qui è nuce nucleum, ad omnem diſciplinam accommodari poſſe moly, & ad virtutis quoque ſtudium cõfirmat. Quem etiam vide in prouerb. Neque mel neque apes. Hîc noſter Alciatus pulchrè herbam moly facundiæ referre ſymbolum declarauit. Nihil eſt enim inter omnes diſciplinas quod plus expetat ſibi laboris, quàm ſit orandi facultas. Sed nihil quod æquè homines ad ſe alliciat,& velut conſtrictos trahat,quàm facundia. Vnde illud Ouidij in laudem Eloquij, *Moly facundiæ ſymbolum.* *Laus eloquij.*

Non formoſus erat:ſed erat facundus Vlyſſes:
Et tamen æquoreas torſit amore deas.

Antidotum. De Circe, déque Epitheto Ææ, iam alibi retulimus ex Plutarcho.

Mercurium hoc Ithaco. Plutarchus in libello de vita homeri, Prudens, inquit,vir:id eſt, Vlyſſes non poteſt huiuſmodi incantamentis irretiri:eò quòd à Mercurio, id eſt, à ratione, acceperit pharmacum.

Moly uocant. Homeri Scholiaſtes loco citato μῶλυ βοτάνης εἶδος παρὰ τὸ μωλύειν ὅ ἐςιν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα. Id eſt, Moly herbæ genus eſt dictum ab eo quòd medicamenta valeat hebetare

betare

betare. Plinius libro 25. capite 4. laudatiſsima herbarum eſt Homero, quam vocari à Diis putat Moly: & inuentionem eius Mercurio aſſignat, contráque ſumma veneficia demonſtrat. Naſci eam hodie circa Pheneum, & in Cyllene Arcadiæ tradunt, ſpecie illa Homerica radice, rotunda, nigráque, magnitudine cæpæ, folio ſcyllæ: effodi autem difficulter. Græci autores florem eius luteum pinxere, cùm Homerus candidum ſcripſerit. Inueni è peritis herbarum medicis qui & in Italia naſci illam diceret, afferríque è Campania mihi aliquot diebus effoſſam inter difficultates ſaxeas, radicis triginta pedes longæ, ac ne ſic quidem ſolidæ ſed abruptæ. Hæc Plinius. Vide Dioſcoridem lib. 3. & Ouidium libro 13. Metamorphoſ.

Anti

Antiquiſsima quæque commentitia.

APOLOGESIS.

EMBLEMA CLXXXII.

Pallenæe ſenex, cui forma eſt biſtrica, Proteu,
Qui modò membra uiri fers, modò membra feri,
Dic age, quæ ſpecies ratio te uertit in omnes,
Nulla ſit ut uariò certa figura tibi?
Signa uetuſtatis, primæui & præfero ſæcli:
De quo quiſq; ſuo ſomniat arbitrio.

SVmptum videtur ex nominis etymologia. Nam παλαιὸν antiquum ſignificat. Proteus (vt inquit Iſacius Tzetzes in Lycophronem) Neptuni fuit filius, genere Ægyptius, qui ex Thracia Phlegram veniens, quæ Pallęne ciuitas eſt, Toronem Ægyptiam duxit vxorem, ex qua

liberos ſuſcepit Tmylon & Telegonum. Hæc ille, & alia multa. Herodotus in Euterpe longam contexit de Proteo & Paride,& Helena hiſtoriam, quam omiſi breuitatis gratia. Vide Diodorum Siculum in libr.2. qui multo aliter, quàm Herodotus ſentit. Philoſtratus in vita Apollonij in multis ſuffragatur Herodoto. Lucianus autem in libello de Saltatione, Saltatorem eximium fuiſſe ait. Ioannes Tzetzes alius ab eo qui iam citatus eſt, non ſaltatorem, ſed diuinatorem per pelues fuiſſe dicit, aut rhetorem eximium,aut naturalem philoſophum, qui poſſet de feris,arboribus,aquis; & igni diſputare. Hæc diuerſitas authorum de Proteo, maximè confirmat emblematis intentum. Nam de vetuſtiſsimis vnuſquiſque pro ſuo arbitrio, aut fabulatur,aut ſomniat.

Pellenæe ſenex. Legendum Pallenæe cum a in prima, non per e. Nam Pallene in Thracia eſt, iuxta Macedoniam,ſoli tam patentis(inquit Mela) vt quinque vrbium ſedes ſit,atque ager. Vide Plinium lib. 4 cap. 9. Vnde Virgil.

Hic nunc Emathiæ portus,patriámq; reuiſit
Pallenam.

Pellana verò ſeu Pellene vrbs eſt Arcadiæ. Vide Plinium lib. 4 cap 6. Et Ptolemæum tabula 10. Europę. Aliter interpres Apollonij li. 1. Pellene, inquit,per e,ciuitas Achaiæ:alia eſt Arcadiæ,& per a ſcribitur Pallane. Sed nos de Philigrea loquimur Pallene.

Hiſtricus. *Cui forma eſt.* Hiſtrica poſſeſsiuum eſt ab hiſtrio,non ab hiſtrix,vt imperiti putant,& interpreta

pretantur. Nam ſenſus eſt, O Proteu, qui hiſtrionem ſoles agere, dummodò in ignem, modò in aquas, modò in ſuem vel leoné transformaris. Sic Plautus dixit; Iubet hoc Imperator hiſtricus. Huc refer illud Luciani de Saltatione, & multa quæ Homerus cecinit de Proteo lib. 4. Odyſſæ. Quæ omnia tranſtulit Vergil. in quartum Georgico . Vide etiam Ouidium Faſtorum 1. Viſum fuit hîc addere, quinam fuerint quibus ſe in varias figuras mutandi permiſſa fuerit poteſtas. Et hi quidem ſunt, quos memini me legiſſe. Proteus, Thetis, de qua Ouid. lib. 11. Metamorph. Maſtra, ſiue Triopeis, de qua idem 8. Meta. Vertumnus, de quo idem lib. 14. Meta. Periclymenus Neſtoris frater, de quo idem lib. 12. Empuſa, cuius meminit Lucianus in lib. citato de Saltatione. Et Ariſtophanes in Ranis. Vide adagium, Proteo mutabilior. Proteus autem reuera, vt Diodorus ſcribit, rex fuit Ægypti ideo dictus formas mutaſſe: quia Ægypti regibus fuerit mos, quoties in publicum prodirent, aut leonis aut tauri, aut draconis priorem partem in capite ferre inſignia principatus: quandoque verò arborem, quandoque ignem, quandoque redolentia ſupra caput vnguenta. Hæc tum ad decorem ſpectant, atq; ornatum, tum ſtuporem ac ſuperſtitionem quandam aſpicientibus iniiciebat Non inconcinnè alij ſcripſerunt, nihil aliud poëtas per Proteum voluiſſe ſignificare, quàm Philoſophorum illam materiam primam, quæ cùm cerni tangíve non poſsit, in innumeras tamen formas tranſit.

Proteus quis fuerit.

Inſignia Poëtarum.

EMBLEMA CLXXXIII.

Gentiles clypeos ſunt qui in Iouis alite geſtant,
Sunt quibus aut Serpens, aut Leo ſigna ferunt.
Dira ſed hæc Vatum fugiant animalia ceras,
Doctáq; ſuſtineat ſtemmata pulcher Olor.
Hic Phœbo ſacer, & noſtræ regionis alumnus:
Rex olim, ueteres ſeruat adhuc titulos.

EMblema tum facile tum elegans eſt: addemus tamen aliquot poetarũ carmina (quoniam res tota eſt poetica) vt omnia ſint explanatiora. Eraſmus igitur in Tragœdiis Euripidis à ſe conuerſis ita canit: *Eraſmus.*

Scite poetas doctus appellat Maro
Cygnos, Guilielme præſulum eximium decus.
Res mira dictu: ut cuncta conſenſu nouo
Vati atq; olori congruant diuinitus.

Niueus utriq; candor: alter lacteis
Plumis, amico candet alter pectore.
Muſis uterq; gratus, ac Phœbo ſacer,
Et limpidis uterq; gaudet amnibus.
Pariter canorus uterq;, tum potiſsimum
Vicina ſeram mors ſenectam cùm premit.
Sed qui tenent arcana naturæ, negant
Audiri Olorem, ni ſonent Fauonij.
Nil ergo mirum, barbaro hoc ſi ſeculo
Canorus olim obmutuit uatum chorus:
Cùm tot procaces undiq; obſtrepant Noti,
Boreæq; triſtes: inuidorum & pinguium:
Nulli fauentum prouocent Fauonij.
Quòd ſi bonis clementer ingeniis tuæ
Benignitatis blandus aſpiret fauor
Ita ut fauit, tota ſtatim Britannia
Vates uidebis exoriri candidos
Adeò canoros, atq; uocales, uti
In alta fundant aſtra Cygnæum melos,
Quod ipſa & ætas poſterorum exaudiat.

Huc accinit Epiſtola elegantiſsima Politiani ex lib. 7. Cygno (inquit) poëta ſimilis: vterque candidus, vterque canorus, vterque fluuios amans, vterq; Phœbo gratus. Sed negatur canere Cygnus, niſi cùm Zephirus ſpirat. Quid igitur mirum, ſi taceo tuus poëta, cùm tu tandiu non ſpires meus Zephirus? *Politianus de Cygno.*

Hic Phœbo ſacer. Cygnum Apollini dicatum eſſe declarat Callimachus, in hymno Apollinis,

ἡ μὲν ἔφη, κύκνοι δὲ θεοῦ μέλποντες ἀοιδοὶ
Μηόνιον πακτωλὸν ἐκυκλώσαντο λιπόντες
Εβδομάκις περὶ δῆλον. Id eſt,

Sanctij verſio.

Sic ait illa, Dei tunc Cygni dulceſonantes
Meonium Pactolum linquunt, terq́; quaterq́;
Circundant Delum.

Et paulò pòſt,

Ἔνθεν ὁ παῖς τόσσας δὲ λύρῃ ἐνεδήσατο χορδὰς
Ὕστερον ὁσσάκι κύκνοι ἐπ' ὠδίνεσσιν ἄεισαν.

Id eſt,

Tum puer in cythara tot digerit ordine chordas,
Quot fuerant matris partu modulamina olorum.

Inde eſt, quod Horatius in fine ſecundi Carminum vertitur in olorem, cùm ſic ait,

Non uſitata nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vates, neq; in terris morabor
Longiùs: inuidiáq; maior
Vrbes relinquam.

Et paulò pòſt,

Iam iam reſidunt cruribus aſperæ
Pelles, & album mutor in alitem
Supernè, naſcuntúrq; leues
Per digitos humeróſq; plumæ.

Et noſtræ regionis. Ouidius 2. Meta. Cygnum regem Ligurum iuxta Padum Italiæ flumen verſum in olorem Phaethontis mortem dolentem ait ſic,

Affuit huic monſtro proles Stenelcia Cygnus,
Qui tibi materno quamuis à ſanguine iunctus,
Mente tamen Phaethon propior fuit. Ille relicto
(Nam Ligurum populos, & magnas rexerat urbes)
Imperio, ripas uirides, amnémq; querelis
Eridanum implerat, ſyluámq; ſororibus auctam:
Cùm uox eſt tenuata uiro canæq; capillos
Diſſimulant plumæ, collumq́; à pectore longè

Porrigitur,digitóſq; ligat iunctura rubentes.
Penna latus uelat:tenet os ſine acumine roſtrum.
Fit noua Cygnus auis: nec ſe cælóq;,Iouiq;
Credit:ut iniuſtè miſſi memor ignis ab illo.
Stagna petit,patulóſq; lacus,ignémq; peroſus,
Quæ colat,elegit contraria flumina flammis.

Sed audiamus etiam Maronem Æneid.10. hæc eadem canentem:

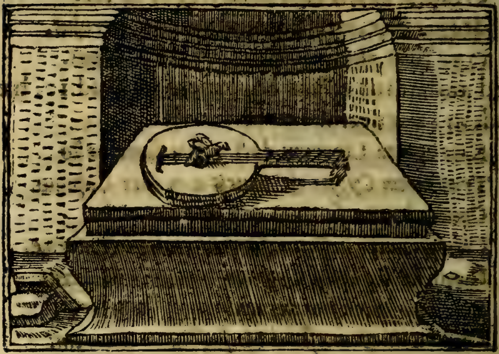
Non ego te Ligurum ductor fortiſſime bello
Tranſierim Cygne & paucis comitate Cupauo.
Cuius olorinæ ſurgunt de uertice pennæ,
Crimen amor ueſtrum,formæq; inſigne paternæ.
Nanq; ferunt luctu Cygnum Phaethontis amati
Populeas inter frondes umbrámq; ſororum,
Dum canit & mœſtum Muſa ſolatur amorem:
Canentem molli pluma duxiſſe ſenectam,
Linquentem terras, & ſidera uoce ſequentem.

Cicero 1. Tuſcul.propter diuinationem, quam ab Apolline habere videantur(præſentiũt enim & mortem & mortis bonum)Cygnos ait Apollini dicatos. Multa de Cygno poterant hîc afferri de cantu ſub mortem: quod paſsim tangũt Poetæ,Plinius in dubium vertit. Sed omnia libens prætereo: quia non magnopere ad noſtrum emblema ſpectant. Nodum tamen haud contemnendum proponam curioſis, quid ſibi velit Verg.li.1.& 12.Ænei.& Homerus li.15. Ili. circa finem, cùm fingunt aquilas ſolere cygnos inſectari,atque vnguibus rapere:cùm Ariſtotel. li.9.de hiſt. ani.ca.12.dicat Cygnũ in certamina prouocatum aquilis ſolere negotium faceſſere, quas ſæpius vincit.

Cur finguntur Aquilæ Cygnos inſequi.

Muſicam diis curæ eſſe.

EMBLEMA CLXXXIIII.

Locrenſis poſuit tibi Delphice Phœbo cicadam
Eunomus hanc, palmæ ſigna decora ſuæ.
Certabat plectro Sparthin commiſſus in hoſtem,
Et percuſſa ſonum pollice fila dabant.
Trita fides rauco cœpit cùm ſtridere bombo,
Legitimum harmonias & uitiare melos,
Tum citharæ argutans ſuauis ſeſe intulit ales:
Quæ fractam impleret uoce cicada fidem.
Quæq; allecta, ſoni ad legem deſcendit, ab altis
Saltibus, ut nobis garrula ferret opem.
Ergo tuæ ut firmus ſtet honos (ô ſancte) cicadæ
Pro cithara hic fidicen æneus ipſa ſedet.

Pauli Silentiari epigr.

EX libro 6. Epigram. Græco. tit. ἀπὸ Κιθαρῳδῶν, autore Paulo Silentiario, Epigramma tale eſt,

Τὸν

Τὸν χάλκεον τέττιγα Λυκωρεῖ Λοκρὸς ἀνάπτει
  Εὔνομος ἀθλοσύνας μνᾶμα φιλοστεφάνου.
Ἦ γὰρ ἀγὼν φόρμιγγος, ὁ δ᾽ ἀντίος ἵστατο Πάρθις.
  Ἀλλ᾽ ὅκα δὴ πλήκτρῳ Λοκρὶς ἔκρεξε χέλυς,
Βραγχὸν τετριγυῖα λύρας ἀπεκόμπασε χορδά.
  πρὶν δὲ μέλος σκάζειν εὔποδος ἁρμονίης.
Ἀβρὸν ἐπιτρύζων κιθάρας ὑπερέζετο τέττιξ,
  Καὶ τὸν ἀποιχομένου φθόγγον ὑπῆλθε μίτου.
Τὰν δὲ πάρος λαλαγεῦσαν ἐν ἄλσεσιν ἀγρότιν ἠχὼ
  Πρὸς νόμον ἁμετέρας τρέψε λυροκτυπίης.
Τῷ σε μάκαρ Λητῷε τεῷ τέττιγι γεραίρει,
  Χάλκεον ἱδρύσας ᾠδὸν ὑπὲρ κιθάρας.

Extat aliud epigramma lib. 4. εἰς κιθαρῳδοὺς, incerti autoris, vbi loquitur ipſe Eunomus Lorenſis,

Εὔνομον ὦ πολλὸν σὺ μὲν οἶσθά με πῶς ποτ᾽ ἐνίκων
  Σπάρτιν ὁ Λοκρὸς ἐγώ. πευθομένοις δὲ ἐρέω.
Αἰόλον ἐν κιθάρᾳ νόμον ἔκρεκον. ἐν δὲ μεσεύσᾳ
  ᾠδᾷ μοι χορδὰν πλᾶκτρον ἀπεκρέμασεν.
Καί μοι φθόγγον ἕτοιμον ὁπανίκα καιρὸς ἀπῄτει
  Εἰς ἀκοὰς ῥυθμὸν τὠντρεκὲς οὐκ ἔμενεν.
Καί τις ἀπ᾽ αὐτομάτω κιθάρας ἐπὶ πῆχυν ἀνασὰς
  Τέττιξ ἐπλήρου τὠντρεκὲς ἁρμονίης.
Νεῦρα γὰρ ἑξ ἐτίνασσον. ὅθ᾽ ἑβδομάτας δὲ μελοίμαν
  Χορδᾶς, κἀν τούτῳ γῆρυν ἐπιχεάμεθα.
Πρὸς γὰρ ἐμὰν μελέταν ὁ μεσαμβρινὸς οὔρεσιν ᾠδὸς
  Τῆνο τὸ ποιμενικὸν φθέγμα μεθηρμόσατο.
Καὶ μὲν ὅκα φθέγγοιτο σὺν ἀψύχοις τόκα νευραῖς
  Τῷ μεταβαλλομένῳ συμμετέπιπτε θρόῳ.
Τοὔνεκα συμφώνων μὲν ἐγὼ χάριν. ὃς δὲ τυπωθεὶς
  Χάλκεος ἁμετέρας ἕζεθ᾽ ὑπὲρ κιθάρας.

Nos ſic vertimus, tantùm vt intelligi poſſet, *Sanctius.*

Eunomus ut Parthin Locrenſis carmine uici
Delphice ſcis:dicam iis qui mea facta rogant.
Aeolico cithara reſonabant pectine cantum,
Concentu in medio deſilit una fides.
Inde per attentas non ibat dulciter aures,
Legitimúſq; mihi non erat ille ſonus.
Tum citharæ cubito ſedit ſic forte cicada,
Vt dulcem cantum conderet harmonia.
Fracta namq; fide rithmum meditabar eundem
Supplere,& netes æquiparare uicem.
Ecce mihi uenit cantor de montibus altis,
Aeſtiuus,dulces concinuitq; modos.
Extinctis qui uoce leui ſua carmina neruis
Aptabat,reparans,qui periêre tonos.
Propterea grates ſoluo tibi Delphice,noſtraq;
Aeneus hic cantor deſidet in cithara.

Strabo libro Geographiæ 6. refert Rheginum agrum à Locrenſi dirimi fluuio,cui nomẽ Alex. Cicadas autem,quæ in Locrenſi verſantur ripa ſonantius ſtridere; cùm in Rhegino ſint mutæ. Huius rei hanc eſſe cauſam cõiectat, quòd Rheginorum regio cùm ſit ymbroſa atque opaca, cicadarum pelliculas humore torpefaciat. Eaſdem in agro Locrenſi quòd ſit aprica, ſolis arefactas æſtu, ſtridorem aptius emittere. Auget autem miraculum, Rhegineſium cicadarum etiam fabuloſè celebrata vocalitas vicinarũm. Nam idem Strabo Timæum citat autorẽ quondam in Pythiorum certamine. Eunomum Locrenſem, & Rheginenſem Ariſtonem Apollinem inuocaſſe Delphicum, vt ſibi canenti foret auxilio, quòd à Delphis olim Rheginenſes eſſent.

ſent profecti. Eunomus reſpondit Rheginenſibus, ne certandum quidem omnino de muſica, apud quos cicada vocaliſsimum animal voce careret. Vtriſque certantibus cùm in Eunomi cithara vna inter canendum corda frangeretur, cicada ſuperuolans aſtitit, & vocem alioqui defuturam ſuo cantu ſuppleuit. Atque ita victor declaratus, ſtatuam citharœdi poſuit cum cicada citharæ inſidente. Huiuſmodi fermè tradit Strabo. Vide prouerbium Acanthia cicada. Et Chordæ vice. Et Cicada vocalior. Solinus cap.8. de Italia ſic ait: Cicadæ apud Rheginos mutæ nec vſquam alibi Quod ſilentium miraculo eſt: nec immeritò: cùm vicinæ, quæ ſunt Locrenſium vltra cæteras ſonitent. Cauſas Granius tradit: cùm obmurmurarent illic Hercule quieſcente, Deum iuſsiſſe, ne ſtreperent. Itaque ex eo cęptum ſilentium permanere. Hæc Solinus. Vide Plin. lib 11. cap. 27. *Solinus, de Italia.*

Certabat plectro. Ex Græcis emendaui Parthin, licet Strabo Ariſtonem nominet, fortaſsis erat binominis.

Suauis ſeſe. Tribuunt antiqui poëtæ cicadis canendi ſuauitatem: neſcio quam ob cauſam. Nam noſtris locis & temporibus ſtreperum atque inamabilem ſonum edunt. Comparat Homerus Troianos Oratores cicadis 3. Iliad. Vide Theocritum in primo Eidilio. Tradunt nonnulli aues omnes canoras muſarum volucres appellari. At cicadas Apollini ſacras ob cantum docet Ariſtophanes in Nebulis. vbi Scholiaſt. *οἱ τέττιγες μουσικοὶ ὄντες ἀνάκεινται τῷ Ἀπόλλωνι.* Id eſt *Cicadis cur tributa canendi ſuauitas.*

cicadæ

cicadæ propter muſicam Apollini conſecrãtur. Ergo ut tua. Ordo eſt, Ergo, ô Sancte Apollo, vt honos tuæ cicadæ ſtet firmus, id eſt, ſit perpetuus: ipſa ſcil. cicada, ſedet hic æneus fidicen, id eſt, ex ære fuſus fidicen, id eſt, tanquam fidicen. Pro cithara, id eſt, ſuper citharam, non voluit exprimere græca ὑπὲρ κιθάρας, id eſt, ſuper citharam. Vel expone pro id eſt, ante, quod vſitatius eſt apud Latinos.

Litera occidit, ſpiritus viuificat.

EMBLEMA CLXXXV.

Vipereos Cadmus dentes ut credidit aruis,
Seuit & Aonio ſemina dira ſolo:
Terrigenum clypeata cohors exorta uirorum eſt,
Hoſtili inter ſe qui cecidere manu.

Euaſere quibus monitu Tritonidos armis
Abiectis data pax, dextraq; iuncta fuit.
Primus Agenorides elementa, notaſq; magiſtris
Tradidit, iis ſuauem iunxit & harmoniam,
Quorum diſcipulos contraria plurima uexant,
Non niſi Palladia quæ dirimuntur ope.

TItulus eſt ex D. Paulo in 2 epiſtola ad Corinthios cap. 3. τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Id eſt, Litera occidit: ſpiritus auté viuificat. Cuius ſententiæ variæ ſunt expoſitiones. Sunt enim qui literam interpretentur veterem legem: ſpiritum verò, nouam. D. Auguſtinus librũ ſcripſit de Spiritu & litera. Nos verò ſubmiſsiùs nos geremus: & expoſita hac ſententia, pingui (vt aiunt) Minerua, intelligemus totum epigramma. Literam pro ipſa ſcriptura accipio: ſpiritum pro ſenſu in ſcriptura comprehenſo. Pinguius adhuc dicam. Literam voco illos, qui nullam ſcientiam deguſtarunt, nullis ſe optimis diſciplinis tradiderunt excolendos, ſed grammaticis næniis armati, de conſtructione verbi vel aduerbij horrendas mouét tragœdias, & circa literam ipſam digladiantur. Spiritum verò intelligo illos, qui non tantùm quid verba ipſa ſonent: quantum quid habeat myſterij, mẽtis acie conſiderant, qui verè docti ſunt & ſapientes. Nunc Cadmi Draconíſque allegoriam interpretemur ex elegantiſsimo doctiſsimóque libello Eraſmi, de recta Latini, Græcíque ſermonis pronuntiatione. Sic igitur inquit Eraſmus: Narrãt Cadmum literas à Phœnicibus primùm inuexiſſe, eam rem fabula notatam, quæ fingit illum

Spiritus & Literæ diſcrimen.

Eraſmi interpreta. de Cadmo.

illum, ſerpentis extincti dentes in terram ſeminaſſe: ex hac ſemente ſubitò duas galeis & haſtis armatas acies, quæ ſe mutuis vulneribus cōfecerint. Atqui demiror, quid hæc fabula faciat ad literas. Vr. Dicam niſi moleſtum eſt. L. Imò percupio, ſi graue non eſt. Vr. Inſpexiſti ne vnquā os ſerpentis? L. Ne cupio quidem. Vr. Mortui inquam. L. Ne mortui quidem Vr. Si inſpicias numeréſque ſupernos & infernos dentes, tot reperies, quot literas primùm attulit Cadmus. L. Quot? Vr. Sedecim, ni fallor. Otioſæ ſunt autem ſicut natę ſunt ordine poſitæ, diſsipantur ſeminantur, atque ita demum plures numero, variéque digeſtæ viuunt, agunt, pugnant. Id ſi non credis, conſidera qua ſtrage ſe viciſsim conficiunt hodie qui literas profitentur. Et ſermonem à ſerendo dictum aiunt Grammaticorum filij. Habes Cadmęæ ſerpentis allegoriam. Nunc excutiam ſcrupulum, qui, vti conie&o, vrit te. Tonorum ac ſpirituum notulas imaginarias eſſe lanceas & galeas exercitus. L. Rectè diuinas. Vr. Imò partes elementorum ſurſum eminentes, talium rerum ſpeciem præbent. Et ſi diligentius contemplere, videbis illic non ſolùm lancearios, ac leuis armaturæ milites: verùm etiam cataphractos, clypeis, enſibus, ac balliſtis inſtructos. Verùm harum rerum imagines melius exhibent Hæbræorum elementa, à quibus profectas fuiſſe literas noſtras cum ipſis figuris, non abſurdè quibuſdam videtur. Hactenus Eraſmus. Cadmi fabulā latè narrat Eraſm. in Adag Bœotia auris. Vide Ouid. in princip. 3. Metamorph.

Fabula ſerpentis Cadmei.

Primus

Primus Agenorides. Agenorides,id eſt, Cadmi Agenoris filius in Græciam è Phœnice ſedecim literas attulit,vt refert Plinius lib.7.cap.56.Non hîc tacebo iucundiſsimos verſiculos Auſonij elegantiſsimi poëtæ.ij ſunt huiuſmodi,

Aut adſit interpres tuus
Aenigmatum qui cognitor
Fuit meorum:cùm tibi
Cadmi nigellas filias
Melonis albam paginam,
Notasq́; furuæ ſepiæ,
Gnidiosq́; nodos prodidit.

Cadmi filias literas vocat:Melonis paginam, papyrum Niloticam (nam Nilo dictus fuit Melo) notas ſepiæ atramentum, Gnidios nodos calamum. Hæc vide latiùs in Miſcellaneis Politiani.cap.59.

His ſuauem. Harmonia Cadmi vxor,fuit filia Veneris ex Marte.Heſiodus in Theogonia,

Ἁρμονίην θ' ἣν κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτην.

Id eſt,

Harmoniam Cadmus iunxit ſibi fœdere lecti.

Dicta

Dicta ſeptem Sapientum.

EMBLEMA CLXXXVI.

Hæc habeas, ſeptem Sapientum effingere dicta,
Atq; ea picturis quî celebrare uelis.
Optimus in rebus modus eſt (Cleobulus ut inquit)
Hoc trutinæ examen, ſiue libella docet.
Noſcere ſe Chilon Spartanus quemq; iubebat.
Hoc ſpecula in manibus, utraq; ſumpta dabunt.
Quod Periander ait, fræna adde Corinthius iræ.
Pulegium admotum naribus efficiet.
Pittacus at ne quid (dixit) nimis: hæc eadem aiunt,
Contracto qui gith ore liquefaciunt.
Reſpexiſſe Solon finem iubet. ultimus agris
Terminus, haud magno ceſſerit ipſe Ioui.
Heu quàm uera Bias, eſt copia magna malorum:

Muſmo

Muſmoni inſideat effice Sardus eques.
Ne præs eſto (Thales dixit) ſic illita uiſco
In laqueos ſociam parra, merópſq; trahit.

EX lib. I. Epigramma. Græcorum tit. εἰς φιλοσόφους. incerti autoris,

Ἑπτὰ σοφῶν ἐρέω κατ' ἔπος πόλιν, οὔνομα, φωνήν.
Μέτρον μὲν Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος εἶπεν ἄριστον.
Χίλων δ' ἐν κοίλῃ Λακεδαίμονι γνῶθι σεαυτόν.
Ὃς δὲ Κόρινθον ἔναιε, χόλου κρατέειν Περίανδρος
Πιττακὸς οὐδὲν ἄγαν, ὃς ἔην γένος ἐκ Μιτυλήνης.
Τέρμα δ' ὁρᾶν βιότοιο, Σόλων ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις.
Τοὺς πλέονας κακίους δὲ, Βίας ἀπέφηνε Πριηνεύς.
Ἐγγύην φεύγειν δὲ, Θαλῆς Μιλήσιος ηὔδα.

Id eſt,

Verba canam ſeptem ſapientum, nomina, & urbem.
Optima menſura eſt, Cleobulos Lindius inquit,
Te cognoſce ipſum, Lacedæmonis incola Chilon.
Hinc Periander ait, frena adde Corinthius iræ.
Nihil nimis eſt genitus qui Pittacus ex Mitylene.
Atticus hinc Solon, uitæ, inquit, reſpice finem.
Plena malorum cuncta, Bias canit, urbe Priene.
Nos ſpondere Thales Mileſius utile cenſet.

Optimus in rebus. Vide Adagium, Ne quid nimis. Pindarus etiam in Pythiis hanc ſententiam retulit, χρὴ δὲ καθ' αὐτὸν ἀεὶ παντὸς ὁρᾶν μέτρον. *Pindarus.*

Noſcere ſe Chilon. Vide adagium, Noſce teipſum.

Pulegium. Diximus iam nonnihil de pulegio.

Pittacus. Vide adagium, Ne quid nimis.

Contracto. Gith & nigella & papauer nigrum idem ſunt Latinis. Græcis μελάνθιον, Hiſpanis axenus. Melanthion auté & nigella à nigro ſe- *Melanthion.*

minis calore dicitur. Vide Plinium lib. 20. cap. 17. & Dioſcoridem lib. 3. Sed pulchrè diſputat in ſuis quinquagenis doctiſsimus Anton. Nebriſſenſis non eſſe idem Nigellam (quam Hiſpani Neguillam dicunt) & Gith. Nam nigella eſt in zizaniorum genere: gith verò inter fruges numeratur. Vnde Auſonius in monoſyllabis,

Gith quid.

Eſt inter fruges morſu piper æquiparans gith.

Cùm igitur gith piperis ſaporem reddat, non poteſt ita facilè in ore contineri: præcipuè liquefactum, & corrugare facit os & nares: quo geſtu ſignificari poteſt, Ne quid nimis.

Reſpexiſſe Solon. Multa iam diximus de Solone. Vide adagium, Finem vitæ ſpecta. Diximus & de termino, quo pacto ſolus in Capitolio Ioui noluerit concedere locum.

Heu quàm uera. Vide prouerb. Sardi venales: quanquam mihi non placet in hoc prouerbio doctiſsimus alioqui vir. Nam Sardos non ego illos intelligo qui habitant Sardis vrbem Aſiæ, ſed qui in inſula Sardinia (quã Σαρδῶ appellat Stephanus) quæ peſtilens eſt, propterea quòd editiſsimos habeat à Septentrione montes, qui Boreæ flatus prohibeant. Indé eſt, quòd Cicero monet Q. Fratrem, vt meminerit ſe etiam cùm rectè valeat, in Sardinia eſſe. Idem Cicero in 7. Epiſto. volumine ad Gallum ſcribens de Tigellio Sardo, Id ego (inquit) in lucris pono, non ferre hominem peſtilentiorem patria ſua. Et in eadem epiſtola, Habes Sardos venales alium alio nequiorem. Comparat etiam Martialis Sardiniam

Sardinia.

Tigellius Sardus.

diniam Tyburi peſtilentẽ ſaluberrimo loco, ſic: *Martialis de Sardinia.*

Nullo fata loco poßis excludere: cùm mors
Venerit: in medio Tybure Sardinia eſt.

Non aliter rectè interpretabere Horatium in 3. Satyra, cùm inquit, Sardus habebat ille Tigellius hoc, niſi intelligas in nomine, ſardus, riſum ſubeſſe: nec fruſtra nomen addidiſſe patriæ poëtam. Non longè à Sardina eſt Corſica inſula, vbi naſcitur Muſmon animal non abſimile pecori, caprino villo, infirmiſsimo capite. Quamobrem auerſum à Sole paſci cogendum. Ex Plinio hæc lib. 8. cap. 49. Si igitur Sardus eques, ideſt malus vir inſideat Muſmoni peſsimo iumento, erit depicta copia magna malorum, *Muſmon.*

Ne præs eſto. Vide Adag. Sponde, noxa præſto eſt. Parra, ſiue parrha, auicula eſt inauſpicata. De qua Horatius in Odis, Impios parræ recinentis omen, Ducat. De Merope vide Plinium lib. 10 cap. 33. Hæ auiculæ ſolent religari viſco, & clãgore ſolent attrahere cæteras ſui generis, quæ cùm fauere cupiant, illigantur & illæ, capiuntúrque ab aucupe. Tales ſunt debitores, qui vt ſæpe explicent irretitos, alios quos poſſunt, fideiuſſores aucupãtur. Parra auis eſt inauſpicata, quæ Galerita vel Alauda dicitur. Plin. lib. 11. capite 37. *Parra.*

Submouendam ignorantiam.

Διαλογισμός.

EMBLEMA CLXXXVII.

Quod monſtrũ id? ſphinx eſt. Cur candida uirginis ora
Et uolucrum pennas, crura leonis habet?
Hanc faciem aſſumpſit rerum ignorantia: tanti
Scilicet eſt triplex cauſa & origo mali.
Sunt quos ingenium leue, ſunt quos blanda uoluptas,
Sunt & quos faciunt corda ſuperba rudes.
At quibus eſt notum, quid Delphica littera poßit:
Præcipitis monſtri guttura dira ſecant.
Namq; uir ipſe, bipéſq;, tripéſq; & quadrupes idem eſt.
Primáq; prudentis laurea noſſe uirum.

EX oraculo illo celeberrimo γνῶθι σεαυτόν: ſed aliter intellecto, quàm vulgò ſolet intelligi, vt ſtatim indicabimus. Nunc hiſtoriam referamus, vt ex probatis autoribus accepimus, non

non vt paſsim ſolet narrari. Rex Thebarum Laius Labdaci filius, Iocaſtam Creontis Thebani filiam ſumpſit in vxorem: quam cùm ingrauidaſſet, conſuluit de prole oraculum. Cui ſic reſponſum fuit, *Laius.* *Oraculum Apollinis.*

Inclyte Labdacida fælicia pignora poſcis.
Accipies natum: ſed nati occumbere dextra
Te tua fata uolunt, lucemq; relinquere uitæ.
Sic Pelopis Diris aſſenſit Iuppiter ultro.
Queis te deuouit, natum quòd ademeris illi.

Accepto Laius oraculo, volénſque obſtare periculo, iuſsit puerum exponi. Paſtor cui traditus fuerat exponendus infans, miſericordia motus, non abiecit illum, ſed perforatis ei pedibus vimine ex arbore ſuſpendit: vnde à tumore pedum dictus fuit Oedipus, penultima correpta. Dum ibi penderet Oedipus, paſtor quidam Polybi regis Corinthiorum procul vagitus audiuit, accepit puerum, Polybóque donauit. Qui cùm filiis careret, filij loco illum educauit. Cùm tamen adoleuiſſet Oepidus: intellexiſſétque ſe non Polybi filium eſſe, patrem verum inquirere ſtatuit, eóque Delphos petit. Cui Deus in hanc ſententiam reſpondit: Fuge templa hęc inuiſa proles, qui patris tui tua occiſi manu thalamos aſcendes. Vtero rurſus matris moleſtus, fratres tibi ex ea generabis. Oedipus oraculo territus, ne Polybum cogeretur aliquo caſu interficere, nũquam Corinthum redire decreuit. Sed cum in Phocide obuiam illi factus eſſet Laius, & prior iuuenem ſenex curru ſuperbus pelleret: arrepto ſtipite Oedipus & Laium &

aurigã morti tradidit. Poſt aliquot deinde annos cùm Thebas pergeret, inuenit Thebanum monſtrum Sphingem, quæ homines è rupibus altiſsimis præcipitabat, ſi neſciſſent ænigma ſoluere. Erat Sphinx monſtrum triforme, quale depingitur ab Auſonio his verſibus,

Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo, triformis
Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Proponebat autem omnibus tale ænigma de homine,

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὐ μία φωνὴ,
Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον ὅς σ᾽ ἐπὶ γαῖα᾽
Ἑρπετὰ κινεῖται ἀνά τ᾽ αἰθέρα, καὶ κατὰ πόντον,
Ἀλλ᾽ ὁπόταν πλείστοισιν ἐπειγόμενον πόσι βαίνῃ
Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

Eraſmus vertit:

Eſt bipes in terris & quadrupes, haud eadem uox,
Et tripes, immutat ſpeciem hoc ex omnibus unum
Quæcunq; in terris reptant, aut æthera circum
Perq; mare: aſt ubi iam pedibus compluribus auctum
Accelerat greſſum, uietis tum maxima membris
Segnities ac torpor adeſt, minimumq; uigoris.

Oepidus, ſoluto problemate, præcipitatáque Sphinge Thebas intrauit, vbi filius Polybi creditus Iocaſtam matrem duxit, liberóſque ex ea uſtulit. Sed orta Thebis letali peſte, reſponſum acceperunt Thebani, nõ ceſſaturã peſtẽ donec Lai occiſor puniretur, incæſtuoſumq; Iocaſtæ coniugiũ purgaretur. Dum quęritur Lai interfector, ecce paſtor, qui Oedipodem ſeruauerat, nuntiat Polybum obiiſſe diẽ. Veniat Oedipus & regnũ patris accipiat. Sed dum ſermones vl-

tro

tro citróq; cedũt, intellexit Oedipus ſe patrem interfeciſſe, matriq; ſe cõiunxiſſe. Tum ſibi ocu los eruens perpetuis ſe damnauit tenebris. Iocaſta ſe gladio peremit. Ipſe ducente filia Antigone Athenas abiit, vbi Theſeum exorauit, ne cineres ſuos aut ſepulchrũ Thebanis indicaret.

Quod monſtrum. Sphinx dicitur, vt ait Moſcopulus à verbo σφίγγειν, quod eſt conſtringere, vel vincire, eo quòd omnes problemate propoſito ligaret. De iis ita Diodorus Siculus lib. 4. Sphinges & apud Troglodytas Æthiopéſq; naſcuntur, forma haud ei diſsimili, qua pinguntur, ſed paulò pinguiores. Naturam habẽt manſuetam, & pluribus exercitiis, diſciplinı́ſq; deditam. Solinus c.40. Inter Simias habentur & Sphinges, villoſæ comis, mammis prominulis ac profundis, dociles ad feritatis obliuionẽ. Vide Plin. lib.8.c.21.& li.10.c.72. Heſiodus in Theogonia Sphingem narrat ex chimæra genitã. Vide Cælium Rhodiginum lib. 14.cap.8. Meminit & huius Statius lib.2. Thebaidos his verbis, *Sphinx.*

— Contra importuna crepido
Oedipodioniæ domus alitis. Hic fera quondam
Pallentes erecta genas ſuffuſaq; tabo
Lumina, concretis infando ſanguine plumis
Reliquias amplexa uirûm ſemeſáq; nudis
Pectoribus ſtetit, oſſa premens, uiſúq; trementi
Colluſtrat campos. Si quis concurrere dictis
Hoſpes inexplicitis, aut cominus ire uiator
Audeat, & diræ commercia iungere linguæ,
Nec mora: quin acuens exertos protinus ungues,
Liuentéſq; manus, fractóq; in uulnere dentes

Terribili applauſu circum hoſpita ſurgeret ora.
Et latuere doli,donec de rupe cruenta
Heu ſimili deprenſa uiro:ceſſantibus alis
Triſtis inexpletam ſcopulis affligeret aluum.

Pauſanias in Bœoticis ad hiſtoriam hæc refert, inquiens,Inde ſi proceſſeris,montem videbis,à quo Sphingem aiunt deſiliiſſe,quæ ad perdendos captiuos quæſtiones proponebat obſcuras. Dicunt nonnulli, nauali eam potentia inſtructam latrocinij exercendi cauſa oberraſſe,& ad mare circa Anthedonem appuliſſe. Hoc autem monte occupato,rapinis fuiſſe intentam,donec Oedipus eam confecerit obrutá exercitus multitudine, quem Corintho eduxerat. Dicitur itẽ Laij notha fuiſſe filia,& edocta à Laio per beneuolentiam,quod Cadmo datum erat oraculum Delphicum.Priuſquàm autem reges fierent, ſcire aliud nihil oportebat,quàm oraculum.Quoties itaque de regno quis litem Sphingi intenderat (nam & Laio & pellicibus liberos fuiſſe procreatos aiunt, & oraculum Delphicum ad Epicaſtem ſolummodo, & Epicaſtæ filios ſpectabat) hac Sphingem aiunt aduerſus fratres vſam eſſe fraude:vt Laij ſtirpe ſi eſſent procreati,quód datum fuerat Cadmo oraculũ proferrent.Qui reſpondere non poterant, eos morte mulctabat,vt qui immeritò & de genere diſceptarent & de imperio. Oedipus verò in ſomnis oraculum edoctus,Sphingem acceſsit.

At quibus. Delphicam literam vocat illud nunquam ſatis dignè laudatum oraculum,γνῶθι σεαυτὸν,id eſt,noſce teipſum.Sed relicta,vt dixi, cõmuni interpretatione adeamus Ciceronem,

qui nos hoc doceat. Is igitur primo de Legibus circa finem, Philoſophia (inquit) nos cùm cæteras res omnes, tum quod eſt difficillimum, docuit, vt noſmetipſos noſceremus. Cuius præcepti tanta vis, tanta ſententia eſt, vt ea non homini cuipiam, ſed Delphico Deo tribueretur. Nam qui ſe ipſe norit, primùm aliquid ſentiet, ſe habere diuinum, ingeniúmque in ſe ſuum, ſicut ſimulachrum aliquod dedicatum putabit, tantóque munere Deorum ſemper dignum aliquid & faciet & ſentiet. Et cùm ſe ipſe perſpexerit, totúmque tentarit, intelliget quemadmodum à natura ſubornatus in vitã venerit, quantáque inſtrumenta habeat ad obtinendam adipiſcendámque ſapientiam: & quæ ſequuntur. Idem Cicero 1. Tuſcul. Eſt illud, inquit, vel maximum, animo ipſo animum videre. Et nimirum hanc habet vim pręceptum Apollinis, quo monet, vt ſe quiſque noſcat. Nõ enim credo id pręcipit, vt membra noſtra, aut ſtaturam figurámve noſcamus: neque nos corpora ſumus, neque ego tibi dicens hoc, corpori tuo dico. Cùm igitur, Noſce te, dicit, hoc dicit, Noſce animum tuum. Nam corpus quidem quaſi vas eſt, aut aliquod animi receptaculum. Ab animo tuo quidquid agitur, id agitur à te. Hunc igitur noſce niſi diuinum eſſet, non eſſet hoc acrioris cuiuſdam animi præceptum, ſic vt tributum Deo ſit, hoc eſt ſe ipſum poſſe cognoſcere. Hæc Cicero. Nunc pingui Minerua dicamus, quid ſibi velit emblema. Nam magnum ineſt documentum in illo. Sphinx ignorãtia eſt, vt iam patuit,

Sphinx ignorantia eſt.

hæc præcipitat cunctos præter ſapientes qui ſeſe norunt. Clariùs adhuc dicam. Sphinx interrogat mortales, quid ſit homo propriè & verè. Cúmque huic tam difficili quæſtioni, pauci reſpondere poſsint, id eſt cùm pauciſsimis ſit datum noſſe ſeſe, nihil mirum eſt, ſi tam multos præcipitet ignorantia. Huic interpretationi palmam do, hîc me magnificè effero.

Mentem, non formam plus pollere.

EMBLEMA CLXXXVIII.

Ingreſſa uulpes in Choragi pergulam,
Fabrè expolitum inuenit humanum caput,
Sic eleganter fabricatum, ut ſpiritus
Solùm deeſſet, cæteris uiuiſceret.

Id

Id illa cùm ſumpſiſſet in manus, ait:
Hoc quale caput eſt! ſed cerebrum non habet.

SVmptum eſt ex fabulis Æſopicis, ſed præcipuè ex fabulis Gabriæ. Vide prouerb. Caput vacuum cerebro, eſt enim velut plumbeus gladius in aurea vagina.

Diues indoctus.

EMBLEMA CLXXXIX.

Tranat aquas reſidens precioſo in uellere Phrixus,
Et flauam impauidus per mare ſcandit ouem.
Ecquid, id eſt? uir ſenſu hebeti, ſed diuite gaza,
Coniugis aut ſerui quem regit arbitrium.

EX Galeno in ſuaſoria ad artes, oratione, quã poſuit in principio ſuorum operum. Eius verba

verba ſcripſimus emblemate 73. Vide adagium, Ouium mores. Fabula autem Phrixi & Helles paſsim narratur. Vide Ouid. 3. Faſtor. in fine & Pontanum in Vrania, cùm loquitur de ariete. Et Hyginum de Ariete. Et interpretem Lycophronis ferè in principio. Narrat hoc etiã pulcherrimis carminibus Hiſpanis meus Pylades Ioannes Mallara Hiſpalenſis in ſuo Hercule, cantu 4.

In fidem vxoriam.

EMBLEMA CXC.

Ecce puella, uiro quæ dextra iungitur. Ecce
Vt ſedet: ut catulus luſitat ante pedes.
Hæc fidei eſt ſpecies: Veneris quam ſi educat ardor,

Malor

Malorum in læua non malè ramus erit.
Poma etenim Veneris ſunt, ſic Scheneida uicit
Hippomenes, petiit ſic Galathea uirum.

EX multis partibus egregium hoc concinnauit emblema vt dicemus. Pulchrè autem fidem vxoriam deſcribit, & nullũ ferè eſt ocioſum verbum: ſed ſenſu tincta ſunt omnia. Iungitur enim dextra, quia in dextris fides eſt, vt iam diximus alibi. Sedet autem ne leuitatis appareat indicium. Sedét enim quieti & graues. Catulus quoque fidei ſymbolum præfert. Sũt enim fideliſsimi canes erga dominos. De quorum fidelitate multa extant exempla. Et aliqua citat Plutarchus in libello de Induſtria animalium. Hinc illud Horatij lib. 1. carminum, *Catulus fidei ſymbolum.*

Ceu uiſa eſt catulis cerua fidelibus.

Mala denique amoris ſunt ſigna, vt ait Philoſtratus in Iconibus tit. Amores. Vide adagium, Malis ferire. Extat epigramma Philodemi, ſeu, vt Laërtius vult, Platonis ad Xanthippen ſic,

Μῆλον ἐγω. βαλλειμε φιλῶν σέ τις, ἀλλ' ἐπίνευσον
Ξανθίππη, κ' ἀγὼ, κ) σὺ μαραινόμεθα.

Quod ſic vertit Bentinus, *Bentini verſio.*

Malum ego, me iaculatur, amat qui te, annue quæſo
Xanthippe, tibi mox & mihi forma perit.

Sic Scheneida. Fabulam habes apud Ouid. 10. Metamorph. de Atalanta & Hippomene.

Petiit ſic Galathea. Alludit ad Theocriti Eidyllia de Polyphemo & Galathea. Eidyll. 3. & 6. & 11. Virg. etiam 3. ecloga dixit,

Malo me Galathea petit laſciua puella.

Vide prouerbium, Malis ferire.

Reue

Reuerentiam in matrimonio requiri.

EMBLEMA CXCI.

Cùm furit in uenerem, pelagi ſe in littore ſiſtit
Vipera, & ab ſtomacho dira uenena uomit.
Murænamq; ciens, ingentia ſibila tollit,
At ſubitò amplexus appetit illa uiri.
Maxima debetur thalamo reuerentia, coniunx
Alternum debet coniugi & obſequium.

D Baſilius de vipera et murenæ cõiugio.

EX D. Baſilio in Exaëmero homilia 7. Cuius verba latinè ſic ſe habẽt, Vos ô viri, coniuges veſtras diligite: etſi locis longinquis ſemoti in coniugij ſocietatem conueniſtis, naturæ vinculum legibus ac benedictione obſtrictũ, vnio ac iugum diſtantium eſto. Vipera genus ſerpen-

tum

tum omnium exitioſiſsimum: murænæ marinæ nuptias expetit, & ſibilo ſuo ſignificat præſentiam, eámque è gurgite vaſto inuitat ad nuptiales complexus. Illa autem obtemperat & coit cũ venenato. Qu d hæc mea ratio vult? Quid portendit? Siue aſper eſt cuiuſpiam coniux, ſiue ferus moribus, perferat illum vxor neceſſe eſt: nec vllam prorſus ob cauſam ſocietatem vinculúmque diſſoluere patiatur. Ferítne, verberat, éſtque percuſſor? At vir tamen tuus. Temulentus? At tibi eſt natura coniunctus. Durúſne? moroſus? & implacidus? At membrum iam tuum eſt, & membrorum præſtãtiſsimum. Audiat & ipſe vir accommodatam, ſéque decentẽ admonitionem. Vipera virus ob nuptiarum venerationem euomit. Tu duritiem animi, tu ferocitatem, tu crudelitatem ob vnionis reuerentiam non deponis? Hæc ille.

Orus Apollo ſic ait, Hominem cum alienigenis coëuntem ſignificare volentes, Myrænam piſcẽ pingunt. Hæc enim è mari egreſſa viperis admiſcetur, ac ſtatim ad mare recurrit. Confirmant hanc opinionem grauiſsimi autores. Oppianus lib. 1. Athenæus 7. Ælianus 12. & Nicander in Theriacis & Pli. lib. 9. cap. 23.

Murænámq; ciens. Dicitur Smyræna & Myræna & Muræna. Porrò vt illud quoq; addam: noſtri cùm in hoc nomen incidunt, hiſpanè Lãprea interpretantur. Nam Lamprea Latinè Lampreta dicitur à lambendis petris, & Muſtella etiam nominatur, vt probat autor Cornucopiæ. Muræna Hiſpanè, Morena. Hæc ſibilo à pueris

Lampreta & muræna differunt.

& pi

& piſcatoribus elicitur è mari, ſicque capitur nullo aut paruo negotio. Quod non contingit in Lampretis. Hoc de ſibillo confirmat Plinius lib.32.cap.2.

Coniux alternum. Hoc nomen variè ſcribitur. Scribit enim Priſcianus coniunx: Phocas, coniux à verbo coniugo. Coniuges, inquit Feſtus, quaſi eiuſdem iugi ὁμόζυγοι.

In fœcunditatem ſibiipſi damnoſam.

EMBLEMA CXCII.

Ludibirum pueris lapides iacientibus, hoc me
In triuio poſuit ruſtica cura nucem.
Quæ laceris ramis perſtrictoq; ardua libro,

Certa

Certatim fundis per latus omne petor.
Quid ſterili poſſet contingere turpius? eheu,
Infelix, fructus in mea damna fero.

EX lib. 1. Epigram. Græcorum εἰς δένδρα. Eſt autem Epigramma Platonis, ſiue, vt alij ſentiunt, Stratonis,

Εἰνοδίην καρύην με παρερχομένοις ἐφύτευσαν
Παισὶ λιτοβλήτου παίγνιον εὐστοχίης.
Πάντας δ' ἀκρέμονάς τε, καὶ εὐθαλέας ὀροδάμνους
Κέκλασμαι, πυκιναῖς χέρμασι βαλλομένη.
Δένδρεσιν εὐκάρποις οὐδὲν πλέον, ἦ γὰρ ἔγωγε
Δυσδαίμων ἐπ' ἐμὴν ὕβριν ἐκαρποφόρουν.

Actum agerem, ſi Latinè vertiſſem, cùm tam pulchrè ſit redditum à noſtro Alciato. Hoc ſolùm monendum duxi, non rectè legi in penultimo verſu græco εὐκάρποις, id eſt bene fructificantibus, ſed legendum ἀκάρποις, vel ſimile aliquid vt ſonet (ſterilibus). Latinum etiam epigramma reperi alibi citatum diuerſis aliquantulum verbis. Nam in primo verſu legi, Lapides iacientibus in me. In tertio verſu, pro perſtricto erat perfricto. Ab hoc Græco epigrammate creditur Ouidius ſuam elegantiſsimam nucem ſumpſiſſe. Pro Colchi tangit Medæam, cuius hiſt. nota. Progne Ithym filium ex Tereo trucidauit, patríque comedendum appoſuit. *Epigrāma hoc emendatur.*

Amor filiorum.

EMBLEMA XCIII.

Ante diem uernam boreali cana palumbes
Frigore nidificat, præcoca & oua fouet:
Mollius & pulli ut iaceant, ſibi uellicat alas,
Queis nuda hyberno deficit ipſa gelu.
Ecquid Colchi pudet, uel te Procne improba? mortē
Cùm uolucris propriæ prolis amore ſubit?

EX lib. I. Epigramma. Græco. εἰς φιλοστοργίαν autore Alpheo.

Χειμερίαις νιφάδεσσι παλυνομένα τιθὰς ὄρνις,
Τέκνοις εὐναίας ἀμφέχεε πτέρυγας,
Μέσφα μιν οὐράνιον κρύος ὤλεσεν. ἦ γὰρ ἔμεινεν
Αἰθέρος οὐρανίων ἀντίπαλος νεφέων.
Πρόκνη, καὶ Μήδεια, κατ' αἴδος αἰδέσθητε

μητέρ

Μητέρες, ὀρνίθων ἔργα διδασκόμεναι.

Sic vertit Alphonſus Nunius Metylenenſis, egregia indole iuuenis, mihíque amicus,

Gallina hybernis niuibus cooperta, cubili
Compacto ex plumis pignora chara fouet.
Donec eam ſæuum frigus male perdidit, atq;
Aethereis manſit nuda parens niuibus.
Sit pudor, ô Medæa ferox, atque improba Procne.
Et matres, uolucrum diſcite nunc opera.

Vertit etiam eadem carmina Fernandus Sanctius frater meus: ſed velut paraphraſticè ſic,

Canus December brumáq; ſæuiens
Montes & agros texuerat niue,
Gallina pullos, mitis ales,
Frigore non poterat tueri,
Nec fata charis filiolis ualet
Auferre: uerùm nidificat ſuis
Plumis, & alas ponit, & quam
Perdiderant reparant ſalutem.
Aſt ipſa uitam perdidit & tulit
Mortem libenter. Procne aliter tamen
Colchiſq;, fædare utraq; audax
Paſſa manus proprio cruore.

Eiuſdem aliter:

Bruma fremebat atrox, pennas gallina reliquit,
Frigus ut à natis pelleret atq; obiit.
Hinc Medæa ferox, hinc Procne diſcite: namq; hæc
Bis uitam pullis præbuit ac moritur.

Pietas filiorum in parentes.

EMBLEMA CXCIIII.

Per medios hoſteis patriæ, cum ferret ab igne
Aeneas humeris dulce parentis onus,
Parcite (dicebat) uobis ſene adorea rapto
Nulla erit: erepto ſed patre ſumma mihi.

EX lib. I. Epigram. Græco. εἰς φιλοστοργίαν incerti autoris,

Ἐκ πυρὸς Ἰλιακοῦ, δοράτων μέσον ἥρπασεν ἥρως
Αἰνείας ὅσιον παισὶ βάρος πατέρα.
Ἔκλαγε δ' Ἀργείοις μὴ ψαύτε· μικρὸν ἐς ἄρη
Κέρδος ὁ γηραλέος, τῷ δὲ φέροντι, μέγα.

Marullus.

Cùm ferret medios proles Cytherea per hoſtes
Impoſiti collo languida membra patris,

Parc

Parcite, ait, Danai, leuis ſene gloria rapto,
At non erepto gloria patre leuis.

Adorea id eſt, gloria vel decus. Plinius lib. 18. cap. 3 Gloriam (inquit) ipſam à farris honore adoream appellabant. Similia exempla filiorum qui pij fuerint in parentes, habes apud Ariſtotelem in lib de Mundo ad Alexandrum in ipſo fine. Et apud Herodotum in prima hiſtoria, de Bithone. Nemo enim Deum rectè colere poteſt, ſi impius in parentes fuerit. *Adorea.*

Mulieris famam, non formam vulgatam eſſe oportere.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXCV.

Alma Venus quænam hæc facies? quid denotat illa
Teſtudo, molli quam pede Diua premis?
Me ſic effinxit Phidias, ſexúmq; referri
Fœmineum, noſtra iußit ab effigie.
Quódq; manere domi, & tacitas decet eſſe puellas,
Suppoſuit pedibus talia ſigna meis.

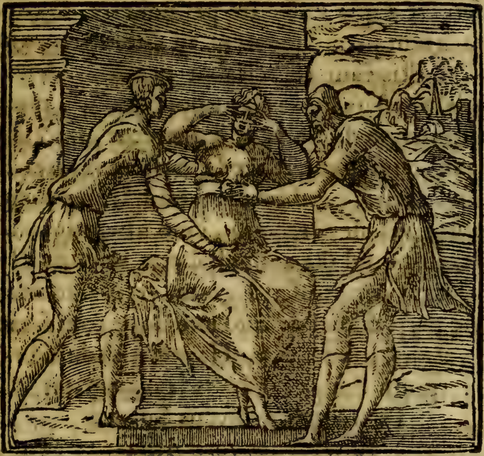
PAuſanias in Eliacis poſterioribus, Area, inquit, templo ſacrata ſub diuo, non longè abeſt. Quæ ibi colitur, Cæleſtem Venerem vocant. Eius ex ebore & auro ſignum eſt, Phidiæ opus: altero pede teſtudinem premit. Area ipſa maceria eſt circumſepta: intra maceriã crepido, ſuper qua Veneris (quam Popularem nominãt) ſignum ex ære capro inſidet ex eadem fabricato materia, Scopæ opus. Quæ vel teſtudinis vel capri ratio ſit, quibus hæc perſcrutari curæ eſt, quærendum relinquo. Hæc Pauſanias, qui nobis indicare noluit quare teſtudinem calcaret Venus. Quare Plutarchum adeamus, à quo ſumptum emblema eſt. Is igitur in præceptis connubialibus refert, Phidiam Elienſibus Venerem ita finxiſſe, vt teſtudinem calcaret, tacitè ſignificans, vxoribus domi manendum eſſe, ſilendúmque. Vide prouerbia, Domus amica. Domus optima. Et, Spartam nactus es, hanc orna. Et, Mulierẽ ornat ſilentium. Titulus emblematis verba ſunt Euripidis, vt teſtatur Alciatus in lib. de verbo. ſignif.

Venus cur calcat teſtudinem.

In

In pudoris ſtatuam.

EMBLEMA CXCVI.

Penelope deſponſa ſequi cupiebat Vlyſſem,
Ni ſecum Icarius mallet habere pater.
Ille Ithacam, hic offert Sparten. manet anxia uirgo.
Hinc pater, inde uiri mutuus urget amor,
Ergo ſedens uelat uultus, obnubit ocellos.
Iſta uerecundi ſigna pudoris erant.
Queis ſibi prælatum Icarius cognouit Vlyſſem,
Hócq; pudoris aram ſchemate conſtituit.

SVmptũ ex Pauſania in Laconicis, cuius hęc ſunt verba: Abeſt à Sparta ſtadia circiter triginta, Pudoris ſimulachrum. Icarij domum eſſe ferunt, & hanc celebrant dedicationis cauſam. Cùm Icarius Vlyſsi Penelopen filiam nuptum

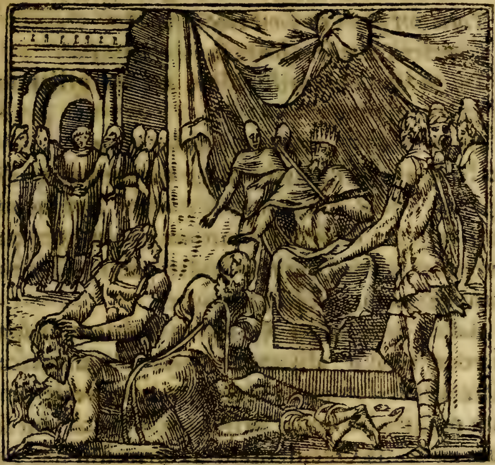
dediſſet, Vlyſsis animum tentauit, nunquid Lacedæmone domicilium habere vellet. Quæ ſpes vbi hominem fefellit, filiam orare cœpit, ne ſe desereret, atque vt ſecum permaneret. Quin & Ithacā iam proficiſcentem, in curru proſequutus, multis eam ſollicitabat precibus. Vlyſſes tandem victus hominis importunitate, puellæ optionem dedit: vel ſe vt ſequeretur, ſi id mallet: vel cum patre Lacedæmonem rediret. Ibi illam, aiunt, nihil ſanè reſpondiſſe, ſed faciem tantùm velaſſe: Icarium, cùm ſibi propè noſſe videretur quid illa animi haberet, vt cum Vlyſſe abiret, permiſiſſe. Signum verò pudoris ea in vię parte dedicaſſe, quo Penelope cùm faciem velauit, peruenerat. Hæc ille. Vide adagium Pudor in oculis. Icarius pater Penelopes, princeps Spartæ fuit. Vlyſſes verò, Ithacæ rex.

Signum pudoris.

Nupta

Nupta contagioſo.

EMBLEMA CXCVII.

Dij meliora pijs (Mezenti) cur age ſic me
Compellas? emptus quòd tibi dote gener,
Gallica quem ſcabies dira & mentagra perurit:
Hoc eſt quidnam aliud (dic mihi ſæue pater)
Corpora corporibus, quàm iungere mortua uiuis,
Efferaq; Hetruſci facta nouare ducis?

QVi filiam ſuam homini contagioſo in matrimonium collocat, aptè vocabitur Mezentius, qui vt eſt apud ſummum poëtam, viuos homines mortuis alligabat, & in miſero complexu, fœtore & intolerabili tædio emori ſinebat. Virgilij verba ſunt octauo lib. Æneid. *Mezentij crudelitas.*

Quid memorem infandas cædes, quid facta tyranni

Efferaꝰ Dij capiti ipſius generiq́; reſeruent.
Mortua quinetiam iungebat corpora uiuis,
Componens manibusq́; manus, atq́; oribus ora.
Tormenti genus: & ſanie taboq́; fluentes
Complexu in miſero, longa ſic morte necabat.

Dij meliora. Hemiſtichium eſt Vergilianum ex 3. Georgicon,

Dij meliora pijs, erroremq́; hoſtibus illum.

Verba ſunt puellę deſponſatæ ad patrem, quem figuratè vocat Mezentium (olim Tyrrhenorum regem, deorum omnium, hominúmque contemptorem) cui reſpondet pater, Cur me compellas hoc inſolito nomine?

Gallica ſcabies vnde primùm cœperit.

Gallica quem ſcabies. Gallicam ſcabiem Hiſpani vocant *Buuas*: alij vocant Neapolitanam ſcabiem: alij Italam: quia incertum erat, vnde tantum malum habuiſſet originem. At verò iam liquet ab Indis Occidentalibus primùm hāc peſtem adductam ab Hiſpanis, & Neapoli (vbi tūc agebat Rex Fernandus) eſſe primùm diſſeminatam.

Mentagra. Ex mento & ἀγρεύειν, id eſt, expiſcari, ſeu venari, quòd mentum venetur. Plinius lib. 26. cap. 1. Sic chiragra, & podagra.

ARBORES.

Cupreſſus.

EMBLEMA CXCVIII.

Indicat effigies metæ, nomenq́; Cupreßi
Tractandos parili conditione ſuos.

ALIVD.

Funeſta eſt arbor, procerum monumenta Cupreſſus,
Quale Apium plebis, comere fronde ſolet.

ALIVD.

Pulchra coma eſt, pulchro digeſtaq́; ordine frondes,
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.

TRia proponuntur epigrammata: quia tria poteſt Cupreſſus ſignificare. Primum ex ipſius *Cupreſſus tria poteſt ſignificare.*

ipſius figura & nomine intelligamus eſſe emblema illorum, qui ſuam familiam, & omnes ſuos pari quadam conditione regunt. Nam meta (cuius effigiem reddit cupreſſus) terminus eſt cuiuſcunque rei. Et metaphoricè terminum accipimus pro certo aliquo regimine & fine. Nomen præterea Cupreſsi græcè ſic deducitur κυπαρίσσος, ἀπὸ τοῦ κύειν τοὺς ἀκρεμόνας, id eſt, Cypariſſus, inde nomen accepit, quòd producat ramos æquales.

ALIVD.

Cupreſſus ſymbolum mortis.

Funeſta eſt arbor. Cupreſſus etiam ſymbolum præfert mortis: quia, vt inquit Feſtus Pompeius lib. 3. Cupreſsi mortuorum domibus ponebantur ideo, quia huius generis arbor exciſa nō renaſcitur: ſicut ex mortuo nihil iam eſt ſperandum. Quam & ob cauſam in tutela Ditis patris eſſe putabatur. Hæc Feſtus. De hac Ouidius,

Lugebisq; alios aderisq; dolentibus, inquit.

Et Claudianus lib. 2. de raptu,

— Tumulos tectura cupreſſus.

Cupreſſus diuitū monumēta exornat.

Epigrammatis ſenſus eſt: Cupreſſus diuitum & magnatum monumenta & ſepulchra exornat, quemadmodum & apium plebis monumenta fronde ſua comit & exornat. Vnde Lucanus in 3. dixit,

Et non plebeios luctus teſtata cupreſſus.

Error Alexandri ab Alexand.

Vide adagium, Apio opus eſt. & Alexand. ab Alexand. lib. 2. cap. 7. qui etſi vera dicit de apio, locum tamen Ciceronis nimis putidè interpretatur, cùm Cicero de Appio Pulchro intelligat.

Aliud

ALIVD.

Pulchra coma eſt. Tertiò cupreſſus ſignificat res dictu quidem magnificas ac præclaras, ſed inutiles. Ita Phociô apud Plutarchum Leoſthenis verba cupreſsis ſimilia eſſe dicebat. Nã cupreſsi cùm pulchræ ſint & ſublimes, fructum non habent. Vide adagium, Cypariſsi fructus. Cypariſsi fabulam habes apud Ouid.lib.10.Metam.& apud Caſsium Dionyſium lib.11.de Agricultura cap. 5. Detorqueri etiam poteſt in viros bene formatos, aut mulieres pulchrè comatas, cæterùm nullius frugis.

Quercus.

EMBLEMA CXCIX.

Grata

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruatq; fouetq;
Seruanti ciuem querna corona datur.

A L I V D.

Glande aluit ueteres, ſola nunc proficit umbra.
Sic quoq; ſic arbos officioſa Iouis.

Quercus ſalutis emblema.

QVercus primò ſalutis eſt emblema: quia qui Romanum ciuem in bello ſeruabat, coronam quernam accipiebat, quæ Ciuica vocabatur. Cauſas reddit Plutarchus in problematis: quòd vbique in expeditionibus facile ſit quercum inuenire. Vel quòd Ioui & Iunoni, quos vrbi præſidere putabant, corona conſecrata eſt. Vel mos ab Arcadibus eſt acceptus, quibus eſt quædam cum hac arbore cognatio. Vt enim primi homines ex terra Arcades: ſic quercus prima ex omnibus plantis nata. Hæc Plutarchus. Vide Plinium lib. 16. cap. 3. & 4. Vide adagium, Annoſam arborem tranſplantare. Et Multorum feſtorum Iouis glandes comedit. Quercus Ioui ſacra, in ea enim oracula in Dodona ſylua reddebat. Virgil. 2. Georgic.

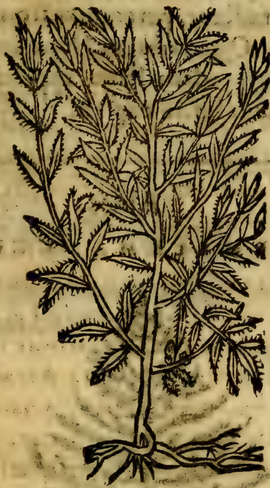
A L I V D.

Glande aluit. Secundò quercus ſymbolũ erit illius, qui multa geſsit præclara facinora. Sed iã nomine tantùm & fama durat, qualis deſcribitur à Lucano Gn. Pompeius in 1. Pharſ. Stat (inquit) magni nominis vmbra, &c.

Salix

Salix.

EMBLEMA CC.

Quòd frugiſperdam ſalicem uocitarit Homerus,
Clitoriis homines moribus adſimilat.

SAlix quia fructum perdit, refert homines puerorum amoribus deditos, qui filios procreare contemnunt. Nam κλειτοριάζειν vulgato conuitio dicebantur ij, qui puerorum amoribus oblectarentur. Vide adagium κλειτοριάζειν. Locus Homeri eſt Odyſſ. 10. in fine ſic, *Salix quid refert.*

Κλήτροις αἴγειροὶ καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι.

Populus & ſalices plantæ fructum perimentes.

Aſſerit Caſsius Dionyſius lib. 11. cap. 13. tritum & in potu acceptum ſalicis fructum homines ſteriles *Salicis fructus.*

ſteriles efficere. Et citat Homeri verſiculum.

Theophraſtus de ſalice. Theophraſtus li.3.cap.2. de hiſtoria plantarum, Salicem, inquit, celeriter fructum (antequam in plenum craſſetur, percoquatúrque) dimittere aſſeuerant. Quamobrem Homerum haud improbè Frugiperdam hanc appellaſſe inquiunt. Vide Plinium lib.16.cap.26.

Abies.

EMBLEMA CCI.

Apta fretis abies in montibus editur altis:
Eſt & in aduerſis maxima commoditas.

Abies

ABies imperitè dicitur Hiſpanè *la haya*. Nam propriè quædam ſpecies pini eſt, quæ Hiſpanè *abeto* dicitur: ex hac olim fabricabantur naues. Vnde etiam pinus pro naui vſurpatur. Symbolum igitur præfert abies commoditatis in rebus aduerſis, ducta ſimilitudine à maris tempeſtate, & ab ipſa naui in qua ſeruamur.

Apta fretis. Verba Claudiani 2. de Rapt.

Apta fretis abies bellis accommoda cornus.

Vergil. 1. Georg.

— *Et caſus abies uiſura marinos.*

Idem,

Populus in fluuiis abies in montibus altis.

Vide Plinium lib. 16. cap. 10.

Picea.

EMBLEMA CCI.

At picea emittat nullos quòd ſtirpe ſtolones:
Illius eſt index, qui ſine prole perit.

VIde adagiũ, Pinus in moré. Scholiaſtes Homeri li.1. Iliad. καὶ γὰρ ἡ πεύκη κοπεῖσα οὐκ ἀνίησι βλαστὸν: καὶ τὸ δάκρυον αὐτῆς ἐστι πικρὸν, ἡ πίσσα. Hoc eſt, picea ſucciſa non remittit ſtolonem:& lachryma eius eſt amara, quæ eſt pix. Vide Plinium lib.16.cap.10. Pinus ex altis montibus in ima flumina, melioris vſus gratia, deturbatur. Leuis enim viſcoſáque eſt, materiáque nauigiis fabricandis aptiſsima. Locum igitur pleriſque mutare expedit,& ab eminentiori ſtatu ad humiliorem deuolui vtilitatis cauſa.

Coton

Cotonea.

EMBLEMA CCIII.

Poma nouis tribui debere Cydonia nuptis
Dicitur antiquus conſtituiſſe Solon.
Grata ori & ſtomacho cùm ſint, ut & halitus illis,
Sic ſuauis, blandus manet & ore lepos.

EX Plutarcho in principio præceptorum connubialium. Cuius hæc ſunt verba: Solon iubebat ſponſam non prius cum ſponſo concubere, quàm malum cotoneum delibaſſet, innuens, vt videtur, primam gratiam, quæ ab ore vocéque ſponſæ dimanat, bene compoſitam & aptã & ſuauem eſſe oportere. Hęc Plutarchus, qui etiam huius rei meminit proble. 65. *Nota.*

Cotonea mala. Cotonea mala & Cydonia mala idem, Hiſpanè *membrillo.* Hæc cor reficiunt & ſuauem halitum ori inſpirant. De Cotoneis Plin. lib. 11. cap. 17.

Hedera.

EMBLEMA CCIIII.

Haudquaquam arceſcens hederæ eſt arbuſcula, Ciſſo
Quæ puero Bacchum dona dediſſe ferunt:
Errabunda, procax auratis fulua corymbis,
Exterius uiridis, cætera pallor habet.
Hinc aptis uates cingunt ſua tempora ſertis:
Palleſcunt ſtudiis, laus diuturna uiret.

Hede

HEdera emblema & ſymbolum poetarum eſt propter cauſas quas hîc Alciatus enumerat: quarum prima eſt, quia ſemper viret: ſecunda, quia munus Bacchi, deinde, quia ſit errabunda & procax, & fulua, id eſt, pulchra & viridis vt fama poetarum: & pallida vt poëtæ ptæ nimio ſtudio pallere ſolent. Hedera græcè κιαϱὸς, adoleſcens antea fuit, & Bacchi Saltator: qui cùm coram Deo tripudiaret, ad terram pro lapſus eſt, & interiit. Terra autem in honorem Bacchi florem produxit adoleſcenti cognominem, & iuuenis germina in plantæ germine con ſeruauit. Quod vbi ex terra progreſſum eſt, vitem amplectitur, eo modo quo adoleſcens Bacchum in tripudiis amplecti, & circumplicare conſueuerat. Hæc ex Caſsio Dionyſio, de agricultura. lib. 11. cap. 130.

Hedera cur ſymbolū poëtarum.

Ludit adhuc, caſuſq; memor uagus arbore Ciſſus,
Mille manus quærit nectere mille pedes.

Vide adagium, Hedera laſciuior. Et Hedera poſt Antiſteria. & Plinium lib. 16. cap. 34. Ouidius 3. Faſto. cauſas reddit, quare ſit hedera Baccho gratiſsima.

Ilex.

EMBLEMA CCV.

Duritie nimia quòd ſeſe rumperet ilex,
Symbola ciuilis ſeditionis habet.

Ilex ſeipſam rũpit. SVmptum eſt ex Ariſtote. li.3 Rhet. ad Theodecten. Cuius verba ſunt, Pericles Bœotios *πρίνοις*, id eſt ilicibus dicebat eſſe ſimiles: nam ilices ſeipſas rumpunt, & Bœotij inter ſe bella gerunt. Ilex Græcè *πρίνος*, Hiſpanè *meſto, o coſcoja.* Vide Plinium lib.16.cap.8.

Mala

Malus medica.

EMBLEMA CCVI.

Aurea ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror
Indicat, eſt Græcis ſic γλυκύπικρος amor.

MEminimus huius emblematis in amoris ſcuto, in illis verbis, Iucundus labor eſt laſciua per otia &c. Confer vtrunque.

Amor ſolet à poëtis vocari γλυκύπικρος, quaſi dulce amarus. Id quod indicat Gale. lib. 3. de ſimpl. medic. facul. cap. 16. Si parem (inquit) abſinthij potionem melli exquiſitè commiſtam linguæ imponas, γλυκύπικρον (quemadmodum poëtæ cognominant amorem) quod ex ambobus miſtum fuerit videbitur. Hæc ille. Muſæus,

Ἤδη καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.

Malus medica.

Malus medica vel Aſſyria. Hiſpanè *cidra*. Ex Theophraſto lib.4.cap.4.ex Plinio lib.12.cap.3. Sed Plinius & Theophraſtus poſſunt emendari ex Athenæo lib. 3. Nam diminuti ſunt in hac parte. De malo hac medica loqui Virgilium (quidquid ganniant Commentatores) clarè docet Athenæus. Carmina Vergil. 2. Georg. ſic ſe habent,

Plinij locus emendatur ex Athenæo.

Media fert triſtes ſuccos tardumq; ſaporem
Fælicis mali, quo non præſentius ullum
(Pocula ſi quando ſæuæ infecère nouercæ,
Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba)
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena &c.

Buxus

Buxus.

EMBLEMA CCVII.

Perpetuò uiridis, criſpoq́; cacumine buxus,
Vnde eſt diſparibus fiſtula facta modis:
Delitiis apta eſt teneris, & amantibus arbor.
Pallor ineſt illi, pallet & omnis amans.

BVxus arbor eſt pallidi coloris: vnde fiunt fiſtulæ & multa ludicra pueris apta, & puellis amatis gratiſsima: quare amantium erit ſymbolum: quia etiam amantes pallent & muſicis & ludicris delectantur. *Buxus.*

Criſposq́; cacumine. Claudianus 2. de Rapt.
— Hinc denſo criſpata cacumine buxus.
Pallet & omnis. Ouid. 1. de Arte,

Palleat omnis amans: color eſt hic aptus amanti.
Vide Plinium lib.16.cap.16.

Amygdalus.

EMBLEMA CCVIII.

Cur properans foliis præmittis amygdale flores?
Odi pupillos præcocis ingenij.

EX prouerbio, Odi puerulos præcoci ſapientia. Vide etiam prouerbium Ante barbam doces ſenes. Et Ergini cani. Illud ingeniorum velut præcox genus (inquit Fabius) non temere vnquam peruenit ad maturitatem. Vide adagium, Feſtina lentè, in fine. Amygdala (inquit Plinius) floret prima omnium menſe Ianuario.

Lib.1.ca.3.

nuario. Vide lib.16.cap.25.& 26. Sunt qui amygdala neutro genere proferunt. A Virgilio dicitur nux plurima, ab aliis nux græca. Hoc emblema præpoſui moro, nec ſequutus ſum ordinem priſtinum.

Morus.

EMBLEMA CCIX.

Serior at Morus nunquam niſi frigore lapſo
Germinat: & ſapiens nomina falſa gerit.

PLinius lib.16.cap.25. Sicuti morus, quæ nouiſsima vrbanarũ germinat: nec niſi exacto frigore, ob id dicta ſapientiſsima arborum.

Et ſapiens. Μῶρος apud Græcos ſtultum ſignificat. Et licet hæc arbor ſtulta nomine dicatur, per antiphraſin tamen ſapiens dicitur. Flores enim fructúſque ab hiemis iniuria præſeruat. Vide adagium Maturior moro. Vide Ouid. lib. 4. Metam. in fabula Pirami.

Laurus.

EMBLEMA CCX.

Præſcia uenturi laurus, fert ſigna ſalutis,
Subdita puluillo ſomnia uera facit.

ALIVD.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis.
Victrices ornant talia ſerta comas.

Laurus

LAurus emblema ſalutis eſt: quoniam domum(vt aiunt) à fulmine ſecuram præſtat. Vnde legimus ſolitum Tiberium Cæſarem lauream coronam geſtaſſe, præcipuè cùm tonabat. Creditur laurus & aduerſus venena remedium habere. Vnde prouerb. Laureum baculũ geſto: de iis qui aliquot inſidias effugerunt. Vide Plinium lib.15.cap.vlt.

Subdita puluillo. Hoc ſumpſit ex Fulgentio in Mythologicis. Ait enim laurũ eſſe ſacram Apollini, propter vim inſitam diuinandi. nam ſi illam ſub ceruicali ponas, ſomnia erunt rata. Fides ſit penes autorem. Item Macrob. Saturnal. 6.ca.4. Laurus græcè δάφνη ἀπὸ τοῦ δα intenſiua particula, & φωνεῖν loqui vel canere. Vnde δαφνήφαγοι dicuntur vaticinantes & poëtæ. Iuuenalis, *Vnde dicatur Laurus*

— Laurúmq; momordit

Præſcia uenturi. Claudianus,

— Venturi præſcia laurus.

A L I V D.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis.

Victrices ornent talia ſerta comas.

Laurum victoriæ inſigne ſemper fuiſſe, notius eſt, quàm vt indicari debeat. Vide Ouid. 1. Metamorph. in transformatione Daphnes.

Popu

Populus alba.

EMBLEMA CCXI.

Herculeos crines bicolor quòd populus ornet,
Temporis alternat, noxq́; diesq́; uices.

Populus tẽporis ſymbolum.

POpulus arbor, temporis ſymbolum. Nam tempus ex diebus & noctibus conſtat, quæ per populi folia ſignificantur: nigricantia enim ſunt, & altera parte albicantia. Et Hercules ipſe tempus eſt: ideo coronam populeam geſtat. Hinc Vergil.

— Populus Alcidæ gratiſſima.

Vide Plinium lib.12.cap.1.

FINIS.

INDEX PRAECIPVORVM, QVÆ HIS COMMENTARIIS habentur.

A

ABdomen quid, & unde dicatur. 287
Abietis emblema. 544
Achilles cur Peleus etiã dicatur, & Aeacides. 4
Achilles cur à Chirone erudiri fingatur. 424
Achiles cur per ſimplex l. ſcribi deberet. ibid.
Achillis educatio. ibidem
Achillis ſepulchrum. 187.
Actæonis fabula. 194
Adoleſcentis eſt multa audire, loqui autem pauca.
Adonidis fabula. 251.252
Adorea quid. 335
Adulatoris & amici diſcrimen. 153.154
Aemulatio impar. 411
Aeſculapij hiſtoria. 429
Aeſculapius quid, & eius draco. 428.429
Aeſculapij autoritas. 429
Aeſculapio anguis dicatus. 431
Aether quid, & unde dicatur. 71
Aethiopem lauare. 209. et unde dicatur. 210
Aëtius dux Romanus. 375
Agamemnon unde dictus. 203
Aiax unde dicatur. 125
Aiacis inſania unde. 481. & ſeq.
Aiacis mors. 482
Alauda pro legione. 114
Alauda & Galerita idem. 319
Alces figura ex Plinio. 20. eius in paſcendo modus. 21
Alciatæ gentis inſignia. 19
Alciati patriæ inſigne. 17

Eiuſdem

Eiuſdem patriæ origo. 17
Alciatus Mediolanenſis. 5
Alciati encomia. 5
Alciati lapſus. 129
Alcyon uel Halcyon ſcribitur. 487
Alcyon quo tempore pariat. 486
Alcyonis nidus, & eius mira ſtructura. 487
Alexandri uetus numiſma. 10
Alexander Pelæus quare ita dictus. 11
Aliquid mali propter uicinum malum. 465
Alius peccat, alius plectitur. 479
Alphonſi Sanctij Balleſtæ laudes. 162
Alter Ianus. prouerbiũ. 86
Ambigatus rex. 17
Amalthea cornua quid. 352. & ſeq.
Amaranthi flos cur ſupra monumenta olim ponebatur. 397. & ſeq.
Amaranthi natura & uirtus. 398
Amicitia etiam poſt mortem durans. 453
Amici quales quærẽdi. ibid.
Amygdali arboris emblema. 554
Amiuimis quoq; timẽdum. 470
Ammos quid. 11
Ἀμνήστια quid. 395
Amor uirtutis Cupidinem ſuperat. 330
Amor an deus ſit. 335. 336
Amor carnalis ex Seneca. 338
Amor labor iucundus. 339
Amor melle & felle eſt fæcundiſsimus. 340
Amor filiorum. 530
Amoris potentiſsimus affectus. 320
Amoris pictura. 337. 338
Amoris & Mortis error. 439. 440
Amoris illecebræ. 343
Amoris antiquitas. 339
Amuletum quid. 257
Anchora quid in inſignibus. 416
Anchoræ orthographia. 417
Ἀνέχου καὶ ἀπέχου. 153
Angerona dea. 57
Anguillam folio ficulneo tenere. 95
Anguillarum natura. 275

Anguillas captare, prouerb. ibid.
Anguifer Dux quis. 192
Animalium inimicitia poſt mortem. 474
animi ſedes ex Cicerone 298
Animum animo uidere. 521
Antequã incipias cõſultò: & ubi conſulueris lentè, maturè facto opus eſt, prouerb. 93
Anteuorta & poſtuorta apud Romanos religioſè cultæ. 86
Antigoni Maced. regis reſponſum de mouendis caſtris. 59
Antiochi bellum in Galatas 365.366 & ſeq.
Antiquiſsima quæq; commentitia. 498
Antonius primus currui leones ſubegit. 128
Antonius peſtis Rom. dictus. 129
Anulorum uſus unde. 313
Apes ſolæ ex brutis regem habere dicuntur. 426
Apum rex an aculeum habeat. 427
Apellis pergula. 362
Apicij guloſitas, & eius mors. 282. Idem de guloſitate libros ſcripſit. 285
Apis & Cupidinis collocatio. 334
Apis in adulteros ſæuitia. 334
Apollinis oraculũ de Oedipo. 517
Apollinis reſponſum. 296
Aquilæ cur cygnos inſequãtur. 503
Aquilæ & ſcarabæi fabula. 470. & 471
Arcades antiquiſsimi. 401
Archilochi maledicentia. 192
Ardelionis deſcriptio. 265
Ardeolarum tria genera. 264
Arduis ex rebus nomẽ perpetuum. 385
Aries uir gregis. 242
Arionis hiſtoria. 277. 278
Ariſtij tumulus. 442
Ariſtomenis laudes ex Plinio. 150. & 151. eius cor hirſutum. ibidem
Ariſtomenis hiſtoria. 140. 141. 142 & ſequ. eius mors. 150

Ariſtotelis locus explanatus. 249
Idem memoria lapſus. ibid.
ars naturam adiuuat. 300
artes ex cerebro Iouis prouenire quid ſit. 13
aruum genitale. 251
arx Athenarum Aſcropolis 66
aſinus portãs myſteria. 40
aſto auis. 221
Ate Iouis nuncia. 382
Ate, calamitas & nocumentum. 384
Ates fabula. 382. & ſeq. unde dicatur. 384
Athenæ ex Mineruæ nomine ſic dictæ. 31
Athenienſes uolatum noctuæ pro uictoriæ ſymbolo habebant. 89
Atheniẽſes αὐτόχθονες cur dicerentur. 399
Attilæ ſeu Atylæ hiſtoria. 375. & ſeq. eius exercitus. ibid.
Attila uictus Italiam inuadit. 376. Eius mors. 377
auaritiæ exemplum. 269. 270
aulicorum ſpeculum & doctrina. 271
aurata ſiue Orata piſcis. 472.
aures in linguam defluere quid ſit. 55
aurum & argentum peſtes Mela uocat. 102
Author horum Commentariorum eſt abſtemius. 100
Αὐτόχθονες qui dicantur. 399. 400
auxilium nunquã deficiens. 456

B

Babylon unde dicta. 38
Baptiſta Pius, Lucretij commentator. 246
D. Baſilij exhortatio ad mutuam coniugum tolerantiam. 526. & ſeq.
Bacchus unde dictus. 100
illius natiuitas & ortus ibid.
Bacchus ui ignis partu expulſus fingitur, & qua ratione. 110
Bacchus cur cornutus. 109 & cur Liber dicatur. 110
Bacchus templum Ioui conſtituit. 11
Bacchus cur Mineruæ iungatur

gatur. 99
Bacchus cur dictus Bromius 104
Bacchus Iouis femori cur inſutus fingatur. 101
Bacchi & Palladis familiaritas. 103
Bacchi ſtatua & de ea elegans dialogiſmus. 105
Battus Rex. 274
Beatus nemo ante obitum. 444. & ſeq.
Bellerophontis etymum 67
Eius hiſtoria. 68. 69.
Bellouesus & Sigoueſus 17
Bellum cur & quando ſuſcipiendum. 484. 485
Bianori epigramma in auaros. 276
Biantis apophthegma. 102
Bis dat, qui citò dat. 401
Biturigum inſigne ueruex. 17
Brontes Gigas 105
Bruti mors. 356. & ſeq.
Bruti numiſma. 432
Burgundiorum rex captus ab Attila. 375
Buxi emblema. 553

C

Cadmi fabula. 508. & ſeq. allegoria. ibidem & ſeq.
Cadmus quot literas attulit. 510
Calceus lunatus, inſigne erat Romanorum nobilium. 400
Caducei Mercurij deſcriptio. 354. & ſeq.
Calchas augurum præſtantiſsimus. 387
Calix aureus Babylonis quid ſit. 37
Campana mentem ad Deũ excitat. 73
Campanæ unde dictæ. 75
Candia quæ nunc dicitur, qualiter olim dicta. 60
Cancri, Hippi dicti, & ueloces. 286
Cancrorum & paraſitorũ comparatio. 286
Canis cur iactum lapidem mordeat. 480
Capra libidinoſa 246
Capra Scyria, adagiũ. 410
Capularis ſenex quid. 440
Caput ſphæricũ ait Plato. 15
Carneadis pulchrũ dictum. 154
Carpaſij lini ellychniũ. 66
Caſus errorem in natura

facit. 60
Caſtor & Pollux Iouis & Ledæ filij. 174 *Dioſcuri dicti.* ibid.
Catulus fidei ſymbolũ. 525
Cecrops cur biformis uocabatur. 30.31
Cecrops ferinã cõmiſtionẽ in Attica abſtulit, & uiris legitimas uxores iunxit. 31
Cecrops primus bouem immolauit. 32. *qui floruit tempore Moſis.* ibid.
Centauri unde nati. 425. & *unde dicti.* ibidem
Cerberi allegoria ex Rodolpho Agricola. 404
Ceres unde dicta. 487
Ceuere quid. 265
Chærephon Socratis diſcipulus, & Veſpertilio dictus. 213
Cham ueneficus & magicus. 87
Chamæleontis natura. 198
Chamæleõta non edere falſo creditum eſt. 198
Charitum numerus, atq; deſcriptio. 458. & *ſeq.*
Charitum, ſeu Gratiarum mater. 461
Charõtis cimba quid. 440
Chimæræ montis deſcriptio. 71
Chimarrus à Bellerophõte occiſus fuit. 70
Chimæra quid ſignificet. 69.70
Chiron Iaſonẽ inſtituit. 257
Chironis deſcriptio. 424
Chiron redibis, Laërtij iocus. 425. & *non Chiron ſed Eurycion.* ibid.
Chœnix quid. 260. 262
Chœnici inſidere. 261
Chriſtus, uerus Pan. 298
Cibos in ſcaphio non ponendos eſſe. 260
Cibum in matellam ne immittas. 262
Cicadæ mutæ ubi. 506. & *quare.* 507
Cicadæ apollini ſacræ. 507
Cicadæ αὐτόχθονες *cur dicantur.* 401
Cicadã ala corripere. 462
Cicadarum ortus & mors unde. 400
Cicadis pleni, quid. 400
Ciconiæ pictura quid apud Aegyptios. 132
Ciceronis hiſtoria. 128. & *eius mors.* 129

Cicero Romani eloquij maximus author. 129
Ciceronis carmina ſuper Calchantis auguria. 386
Ciconiarum pietas. 131. 132
Ciconiæ fabula. 132
Circe Solis filia. 248. uenefica. ibid.
Circe dicta Illuſtris. 249
Cithara quid propriè. 51
Clementiæ Principum exemplar. 426
Cleobi & Bitoni effigies. 446
Clyſter unde dicatur. 273
compedes aureæ quid. 271
concipere preces quid. 43
concordia unde dicta. 164
coniux ſiue coniunx unde dicatur. 527
Chōradius quid apud Germanos. 9
cordum quid. 378
cornicum fidiſſima ſocietas cur dicatur. 160
cornicis dictum ex Suetonio. 179
corona querna ciuica dicta & quare. 542
corona, corolla, & corollarium quid. 329
corona graminea. 112. & quando dabatur, & cui, & à quo. 113
Coronis fabula. 88. 89
cor edere quid ſit. 313
cor magnum habent timida animantia. 195
conſiderare per i, non per y, ſcribendum. 175
cotone. arboris emble. 547
cotonea & cydonia mala idem. 548
Crœſus captus à Cyro 447
Cubus quid. 7
Cubitus quid. 120
cucuphæ auis pictura & pietas in parentes. 132
culina parua duobus ganeonibus non ſufficit. 287
culpa delinquẽtis & ſuaſoris par eſt. 478. & ſeq.
cum laruis nõ luctandum. 437
Cumæi fratres. 27
cuculus deſides ſignificat agricolas. 211. 212
cuculus & coruca. 211
cuculus in nidis minorũ auium oua ſua edit. 212
cuculi natura ex Leoniceno 212
cuculus pro adultero. 212
cuculus æſtatis prænuntius

dicitur. 304
Cupido cur Ἔρως dicatur. 337
Cupreſsi emblema quid denotet. 539
cupreſſus ſymbolũ eſt mortis. 540. Diuitũ monumenta exornat. ibidem.
cyathus quid. 110
cyclopes unde dicti. 476
cygnus cur inſigne poetarum. 500. & ſeq.
cygni fabula. 502
cynomyiæ deſcriptio. 463
Cyri pœnitentia. 448
Cyrus Crœsũ amicũ ex inimico facit & cur. 449
D
Dædalus quo tempore claruerit. 60
Dæmonum mores 297
Danubius & Iſter idẽ. 170
Dares Phrygius ſcriptor belli Troiani. 326
Daulias uel Daulis regio. 235
Delphica litera quid. 520
Delphines hominum amici. 416
Delphini natura. 416
Delphini erga filios charitas. 416
Delphin quid cum anchora deſignet. ibid.
Delphini in terra uis. 467. celeritas. ibidem. & an tacta terra ſtatim moriatur. 468
Delphini humanitas & pietas in Arionem. 277. 278
Delphinus ſignum muſicũ 279
Democriti riſus. 434
Democritus cur ſe obcæcauit. 434
Deſiderare per i, non per y, ſcribendum. 175
Detrectatorum typus. 462
Dextras dandi mos. 163
Dextra quid ſignificet. ibi.
Dextra fidei dicata eſt. 49
Dextræ parti potior uis cordis incumbit. 164
Diogenis apophthegma in muſicos. 51
Diogenis de libidinoſis dictum. 240
Dione pro ipſa Venere apud poetas ſæpe ponitur 49
Dionyſij Heracliæ regis pinguedo & delitiæ. 282
Dioſcoridis de fibris opinio.

nio. 436
Diuites publico malo. 274
Diues indoctus. 523
Doctos doctis obloqui neſas eſt. 488
Dodonæum æs quid. 75
Dogma quid ſit. 83
Dona hoſtium, non dona. 468. & 469
Draco cur Mineruæ ſimulachro apponebatur. 96 97
Ducis conſilium occultum eſſe debet. 59
Dulcia quandoque amara fiunt. 332

E

Effigies ſancti Senatus. 418
Elephantorum impetus in Galatas, & uictoria. 366. 367
Eleuſina in ſacris aſino impoſita deportabatur. 43
Eloquentia fortitudine præſtantior. 490
Emanuelis à Coſta epigramma de Morte & Amore. 440.
Emblematis etymon. 7. & eius diſtinctio. ibid.
Ephyre urbs. 243
Epicharmus diſcipulus Pythagoræ fuit. 79
Epimethei pixis. 179
Equorum aures, animi indices. 217
Equus libertatis inſigne. 154
Erithacus auis. 288
Eros & Antheros quid. 328
Eruca uermis & herba. 239
Erucæ ſalacis natura. 252
Eubuli poetæ epigramma de Baccho. 106
Eurus unde dictus. 375
Euſebius de raptu Ganymedis. 25

F

Fabula Aeſopi de leone, urſo & uulpe. 371
Facere damnum, & dare damnum. 480
Q. Fabius Max. corona graminea datus, & qua re. 113. Idem Cunctator dictus, & cur. 114
Fabula Phrici. 136
Facundia an in ſenecta uigorem habeat. 492
Facundia difficilis. 494
Facundiæ uires. 495
Falco degener. 265

Faunus capripes. 239
Ferdinandus Sanctius frater autoris. 107
Feſtina lentè, prouerbium, quid. 416
Fiber, ſiue Caſtor an ſibi teſticulos amputet. 435 & ſeq.
Ficedula unde dicta. 305
Fidei ſimulachrum. 47. 48
Fides tormenti genus. 66
Fides uxoria. 524
Fides in dextris eſt. 525
Fides nulla eſt ſociis regni. 288
Fiſcus eſt regis crumena. 421
Fiſcus rapit quod non capit Chriſtus. 420
Fiſcus cur lien dictus. 423
Flamines quo pacto ſacra faciebant. 163
Fœcunditas ſibiipſi damnoſa. 528
Fœmina iners animal. 284
Formidoloſorum, etiã poſt mortem, typus. 473
Fortuna errorem in homine parit. 60
Fortunæ figura. 300
Fringilla unde dicta. 304
Fumus & unda quid. 230

G

Gabriæ fabula. 39. 379
Galatæ qui ſint. 367
Galatarum hiſtoria. 365
Galeacij bellum in Florentinos. 391
Galeacij Mediolanenſis Ducis mors. 392
Galerus quid à petaſo differat. 8
Gallicæ ſcabiei origo. 538
Galli fabula ex Luciano. 74. item Ariſtophanis fabula de Gallo. 75
Galli cur turribus præfigantur. 75
Gallus in templis quid deſignet. 73
Ganimedes unde dicatur. 23 eius raptus. 24. 25. locus ubi raptus. 26
Gemmarum origo. 312
Genea quid. 108
Generandi ac pariendi perfectius ſpatium. 108. & genea dicitur. ibid.
Genium defraudare quid. 270
Germanici epigrãma. 391
Geryonis regnum & armenta. 164. 165.
Gigantes qui. 32. unde dicti,

ſti. *ibidem.*
Gigantum audacia. 33
Gigantum fabula. 31.32.33. 34
Gigantum more pugnare. 35
Gigantes quid apud Macrobium. ibid.
Gigantum uaſtitas & praua conſuetudo ex Beroſo Babylonico. 34
Gith ſaporem piperis habet. 514
Gith quid ſignificet. 513
Glauci fabula. 116
Gorgones tres. 433
Gorgus Ariſtomenis filius. 147
Græca fides, & pergræcari 188
Græcorũ denominatio. 452
Gramen cum Marte quid commune habeat. 116
Gramen Saturno ſacrum. 114. & cur uiuax dicitur. ibid.
Graminis uſus. 118
Gratiarum emblema. 458. nomina. 460
Gratiæ cur nudæ. 461
Gruum prudentia. 83.84
Guloſorum exemplar. 279

H

Halieutica quid. 52
Harmodij coniuratio. 64. 65. mors. 66.
Harmonia unde nata. 52
Harmonia Cadmi uxor. 511
Harpocratis ſimulachrum quid deſignabat. 57
Harpyiarũ deſcriptio. 137. & unde dictæ. ibid.
Hector à nonnullis Apolline ſatus dicitur. 470
Hector Achillem occidit. 398
Hederæ emblema, & cur poëtarum ſymbolum ſit. 549
Heduorum inſigne porcula. 17
Heduorum uaria nomina. 18
Heliodora quid ſit. 325
Hemina quid. 111
Henricus Glareanus antiquitatis ſcrutator diligens. 51
Heracliti apophthegma. 80
Heracliti fletus, & mors. 434
Herbã porrigere quid apud antiquos. 113
Herculanus nodus. 354

Hercules unde dictus ſit Alcides. 208
Hercules Ogmius. 490
Hercules ſpurius 406
Herculi oratio à Gallis tributa, non Mercurio. 492
Herculis certamina. 402 & ſequent.
Hermes unde dictus. 301
Heſiodi patria. 339
Hieroglyphicarum lit. myſterium. 8
Hipparchi occaſio. 65
Hyperbole in Turcam. 170
Hippocentaurus ex Claudiano. 30
Hippocomos quid & unde dicatur. 155
Hirci libido & zelotypia. 239
Hirundinem ſub eodem tecto ne habeas. 489
Hiſtoria de Achillis armis. 123
Hiſtricus quid, & unde. 498
Homerus Mæonius dictus. 27
Homerus an Heſiodo antiquior fuerit. 69
Horatij Coclitis magnanimitas. 457
Hoſpes qui recipit, & qui recipitur. 489
Humanæ uitæ lapſus in tribus conſiſtit. 82
Hungaria unde dicta. 375
Hunni qui. 102

I

Iain apud Hæbreos ſonat uinum, à quo Ianus, id eſt, uinifer. 87
Ianus Patulcius & Cluſius. 86
Ianus cur ita dictus. ibid.
Ianus Geminus à Numa rege dicatus. 85
Ianus bifrons quid indicabat. 86. 87
Ianus Rex Italiæ, qui culturam edocuit. 85
Iaſon unde dictus ſit. 257
Ibidis hiſtoria. 272. forma. 273
Ibides bifariæ. 273. cum ſerpentibus pugnantes. ibi.
Icarus mari Icaro nomen dedit. 317
Icari lapſus quid ſignificet. 315. 316
Ignorantia ſubmouēda. 516
Ilicis emblema. 550
Imparilitas. 408

Inanis

Inanis impetus emblema. 464
Indigenæ qui. 401
Inſani gladius. 481
Inſignia libertatis. 432
Intolerantia & incontinentia omnium uitiorũ grauiſsima. 152
Inueſtes pulli. 133
Inuidia unde dicta. 237
Ioannes Ciſchas hæreticus, moriens ex proprio corio iuſsit fieri tympanũ bellicum. 473
Ioan. Mallara Hiſpalenſis, Pylades autoris. 403
Iocaſta cur ſe peremit. 519
Ioui ſummo adeſſe quid ſit. 28
Iouis glans nux. 6
Iudex à muneribus manus abſtinere debet. 134
Iudex cur ſine manibus pingatur. 418.419
Iudicibus munera excæcant oculos, & ſapientibus. 419
Iuuenalis uerſus emendatur. 224
Iſis cur cornua habeat. 41
Iſis pro Cerere. ibid.
Iſis legifera ibid. & 42
Iſter & Danubius idẽ. 170
Iuglans unde dicta. 6
Iupiter deceptus à Prometheo. 309.310
Iupiter unde dicatur. 26.27
Iupiter cur ſit Ammon dictus. 11
Iuſtæ uindictæ emblema. 474
Iyngis auis deſcriptio. 254
Iynge trahor, adaginm. 255

L

Laborum Herculis allegoriæ. 403
Labra & labiæ apud antiquos indifferenter. 56
Labyrinthi periphraſis. 59
Lacerta an ore pariat. 12
Lacteus circulus unde. 407
Lacones puniceis tunicis in bello utebantur. 350
Lætitia propriè quæ ſit. 27.28
Lactucis ueſcentes hebetiores fiunt in Venerem. 250.251
Lactucæ ſtomachi faſtidium auferunt, & cibi appetentiam excitant. 251
Lactuca cur Eunuchion dicatur. 251
Laidis facetum dictum de ſpeculo.

ſpeculo. 244
Laidis monumentum. 242
Laius Oedipum filium exponit. 517
Lampada tradere quid, & unde originem habuit. 310
Laureum baculum geſtare. 557
Lauri emblema. 556
Lauri etymon, & uires. 557
Laurus uictoriæ inſigne, & Apollini ſacra. 557
Laruæ quid ex Plinio. 438
Larus auis. 280. Mercurio dicata. ibid.
Latrones unde dicti. 195
Leænæ elinguis effigies quid deſignabat apud Athenienſes. 63
Leænæ meretricis fortitudo & hiſtoria. 62. & 63
Leocra pictor nobiliſſimus. 26
Leonidæ pugna in Xerxẽ. 378
Leo in templis cuſtodiæ ſignum dicitur. 73. oculis apertis dormire fertur. ibid. & 76
Leo perſpicaciſſimi uiſus eſt. 76
Leonis caput terrorem ſignificat. 203
Leonis cauda cur Alcæa dicta. 218
Leoni mortuo barbam uellere. 438
Leonum cauda index animi. 217
Libertatis emblema. 431
Liene tabeſcente, artus reliqui tabeſcunt. 423
Lignipedes qui ſint. 351
Lipo oculo uti, quid. 412
Lirioeſſam edere quid. 492
Liria quid. 493
Litaniæ unde dictæ. 384
Letaniæ barbarum eſt. ibid.
Litæ quid. 384
Litera occidit, ſpiritus uiuificat. 508
Literæ Cadmi filiæ. 511
Locuſtæ inter animalia mũda computantur in Leuitico. 375
Locuſtæ quibus D. Ioannes ueſcebatur in deſerto. 374
Locus D. Marci cap. 1. de locuſtis. 374 & ſeq.
Locuſtarum incommoda. 374.

374. earundem deſcriptio. ibid.
Lotophagorum fabula. 341
Lotos Nympha & eius trāſformatio. 342
Lucam olim grandem dicebant. 367. & Lucas Boues. 368
Luciani uerba de Hercule. 490. 491. & ſeq.
Lucus quid & unde dictus. 96. & 97
Luna quinta erat inauſpicata apud antiquos. 34
Lunulæ in calceis quid ſignificabant. 400
Lupi ceruarij obliuio. 222
Lupini corij, & ouis, mira. 474. Item in fidibus citharæ, ſi aliqua inſit lupina, reliquæ ſurdeſcunt. ibid.
Luſcinia unde dicta. 234
Lycia regio minoris Aſiæ. 71
Lydia regio minoris Aſiæ. 333

M

Mænades ſcerdotes Bacchi. 256. unde dicti. ibid.
Magnanimi uiri deſcriptio. 419
Mala nomina quid. 216
Malè parta, malè dilabi. 379
Malus medica. 551. eius uires. 552
Mancipare quid. 221
Malluuium quid. 135
Manus artificum quid. 9
Manus dextra eſt cordis potiſſima miniſtra. 164
Mari cur pedes argentei. 398
Martis ortus ex Ouidio. 114. 115
Maturare quid ſit. 93
Mature fruges. ibid.
Maturare fugam quid. 93
Medeæ crudelitas. 200
Mediolanenſe numiſma. 10
Mediolanum unde dicatur, & illius inſigne. 17
Mediolanum ſiue Mediolanium in Gallia Xainctes. 18
Melonis pagina quid. 511
Memoria cur magni uiri laborare dicantur. 24
Mentem non formam plus pollere. 522
Meropum pietas. 131. 132
Mercurij uirga. 352. & ſeq.
Mercurij plures fuerūt. 46

Mercurius unde dictus. ibi. & quare Hermis Græcè. ibid.
Mercurius quali forma pingebatur. 301
Mercurij deſcriptio. 301
Mercurius cur triceps olim pingebatur. 44
Mercurij fabula ex Didymo. 45
Mittere lapidem in aceruũ Mercurij quid. 45. 46
Meros mons Libero patri ſacer. 101
Metelli ſenis præclarũ reſponſum. 59
Methodus unde dicatur. 231
Mezentij crudelitas. 537
Mulieris famam, non formam uulgatam eſſe oportere. 534
Murænæ & lampretæ diſcrimen. 527
Militis etymon. 485
Miluus rapacem locupletem deſignat in hieroglyph. 380
Minerua quid, & unde dicta. 13
Mineruæ clamor in natiuitate quid. 13
Mineruæ ſimulachrum è cælo delapſum. 66
Minotauri effigies cur olim inter inſignia militaria. 58
Myrtilus clypeo enatauit. 457
Myſterium quid. 42
Myſteria duplicia. ibidem
Ante myſteria diſcedere. ibid.
Moly à Mercurio inuenta. 496
Moly herbæ uires. 494. & ſeq.
Moly facundiæ ſymbolum. 495
Momentanea felicitas ex cucurbita. 369
Monſtrum naturæ error dicitur. 60
Mopſus augur. 387
Mori arboris emblema. 555
Mortẽ ſibi conſciſcere, animi eſt timidi. 357
Moſis laudes ex Philone Iudæo. 20
Motacilla auis. 254. unde dicta. 255
Mullei calcei unde. 400
Mulieres fucis comparatæ. 284

Mundus quid. 284
Mundus duos Soles non capit. 288
Muſarum & Sirenum certamen. 345
Muſæ cur palma coronentur. 157
Muſicã diis curæ eſſe. 504
Muſica impudentiæ figura. 462
Muſcas pellere quid. 463
Mus albus quid. 259
Muſmon animal quid ſignificet. 515
Muſtella ore parit. 12
Muſtella inauſpicatũ animal. 373
Mutui auxilij exẽplar. 454 *& ſeq.*
Mutuo an uerbum ſit latinum. 456

N

Narciſsi fabula. 231.232
Narciſſus unde dictus. 231
Narciſſus flos. ibid.
Naxo inſula Baccho ſacrata. 107
Neda fluuius. 147
Nemeſis unde. 120.121
Nemeſis quid. 180.& 331
Neptunus unde dictus. 125
Neſtorea ſenecta. 108
Neſtor cur dicitur tres ætates uixiſſe. 109
Neſtoris ſcyphus. 305
Neſtoris lingua. 492
Nigellæ & gith diſcrimen. 514
Nilotica papyrus. 511
Niobe cur lapidea fingitur. 224
Niobes filiorum uarietas. 225
Niobes fabula ex Pauſania & Palephato. 226
Niobes cur lapidea. 223
Noctua uolat, quid Athenienſibus ſignificabat. 89
Noctuas Athenas quid. 89
Noctua quas beſtias uenetur. 90
Noctuæ & Cornicis ſimultas & quare. 90
Noctuæ cur in nũmis Athenis inſculpebantur. 89
Noctuæ & Vlulæ diſcrimen. 90
Noë dictus Ianus & unde. 87
Noſce teipſum quid Ciceroni. 521
Nox ſopôra. 146
Numa Pompilius templum

Iani primus inſtituit. 85
Numus à nomo, ſimpliciū, debet ſcribi. 137
Numiſma Veſpaſiani. 416
Nupta contagioſo. 537
Nutrire lupos quid. 219

O

Obſcœnus quid. 246
Obſonium quid ſit. 270
Obſtruere luminibus. 137
Occaſio quid. 362
Occaſionis ſtatua in bibliotheca Salmāticenſi. 361
Occaſionis deſcriptio. 359
Oceanus unde dictus. 169. & cur pater dicatur. 170
Ocni funiculus. 284
Ocnos auis. 266
Oculata manus quid. 77. 78.79
Oculis magis habēda fides, quàm auribus. 79
Oedipi hiſtor. 517. & ſeq.
Oedipus Laiū patrem occidit. 517
Oedipus ſibi oculos eruit. 519
Oleum cur Mineruæ donum. 104
Oliuæ & uitis diſsidium. 103
Olympias mater Alexādri. 11
Olympias aperit Alexandro generationis arcana. 12
Onocrotali ingluuies. 281
Onocrotalos fert Gallia. 282
Ophionis ſuperbia. 34
Opulenti hæreditas. 451
Oris durities quid. 226
Orphei hymnus. 295
Oryx canis. 464
Orus Apollo libros Hieroglyphic. literarū ſcripſit. 9
Os unicum cur homini, aures autem duæ. 55
Oſci populi qui. 246
Otus quis, & unde dictus. 220
Otis quid ſit. 221
Othonis hiſtoria. 10
Ouidius rogatus tres uerſus ex ſuis operibus tollere. 61

P

Pæana canere. 367
Pacis emblema. 482

Pacis

Pacis fructus. 485
Pacuuij carmen de fortuna. 301
Pallas & Mineruæ idem ſunt. 13
Pallas belli præſes cur dicatur. 13. & è Iouis cerebro nata fingatur. 14
Palladiæ ſertum quid. 595
Palladis etymon. 15
Palladis natalis. 12. cur armata naſcatur. 14
Palephatus de Actæone. 195
Paleutria quid. 191
Palma aduerſus pondera re ſurgit. 156
Pan magnus interiit, quid ſignificet. 297
Pan: & antiquorum de Pane fabula. 293. 294. & ſeq.
Panathenæa feſta magna. 65
Pandora quid. 310
Panici terrores quid. 362
Pandare quid. 42
Parcarum certus ordo. 450
Parra auis. 515
Paraſitorum pernices pedes. 286
Paraſiti imago. 286
Parmæ deſcriptio. 8
Patellam ſequi quid ſit. 286
Paupertas ſummis ingeniis obeſſe dicitur. 358
Pegaſus genus nauigij celerrimi. 70. unde dictus ſit. 71
Pellex unde dicta. 326
Peliades pro Pleiadibus ſæpe apud Poetas. 306
Peplus ſeu Perplum quid. 37
Pergula quid. 362
Perſicæ arboris tranſlatio. 414.
Perſis minimè noxiam ait Plinius. ibid.
Petaſus quid, & unde dicatur. 8
Phaëthontis fabula. 204. 205
Phalanx quid. 60
Pharſalia quid. 357
Pharos & Pharium. 56
Phaſis & Phaſiani. 257
Phaſiaci doli. 258
Phaſiaca Medea dicta. ibid.
Philautia quid. 231
Philomela lingua caret. 235
Philoxeni uoluptas. 280
Piceæ emblema. 546
Picus Saturni filius. 248

Pietas filiorum in parentes 532
Pileus quibus dabatur, & quid ſignificabat. 432
Pylos oppidum ubi. 108
Pygmæorum minæ in Herculem, ex Philoſtrato, 206. 207
Pindari laudes, & educatio 408. 409
Pinna quid. 362
Pini & cucurbitæ apologus in momentaneam felicitatem. 369. 370
Pythagoras cur carnibus ueſci prohibuit. 83
Pythagoras Samius. 262
Plato ex fabulis aliquid boni elicit. 12. & 13
Poculum Neſtoreum. 308
Poetarum inſignia. 500
Polyphemi & Vlyßis fabula. 475. & ſeq.
Pollucis & Caſtoris numen & cauſa melioris ſpei. 173
Pompeij occiſio. 129
Populus alba. 558
Populus temporis eſt ſymbolum. ibid.
Porphyrionis natura. 184. 185
Poßidippi epigramma de Occaſione. 359
Potentes obſunt potius quã proſint. 466
Præſidibus quæ capere licet. 419
Praxiteles ſtatuarius nobilis. 107
Principum doctores quales eſſe debeant. 425
Proboſcis quid & unde dicatur. 368
Progne cur garrula uocata 233
Promethei ſupplicium. 310
Prometheus Rhetoricem communicauit mortalibus. 310
Promethei fabula & figura quid deſignet. 308. 309
Prometheus unde dicatur. 313
Protei origo. 497. 498
Proteo mutabilior quare dicatur. 499
Proteus rex Aegypti. 499
Proſeleni qui. 400
Pudoris ſtatua. 535
Pulegij uires. 79

Q

Quadrans quid. 110

Quercus ſalutis emblema. 542
Quercus prima ex plantis eſt nata. 542. Ioui cur ſacra.ibid.& 171

R

Rhamnuſia unde dicta. 181
Regum Aegypti mos. 499
Remora unde dicatur. 94
Remora alio nomine Echeneis. 263
Reptare dẽtibus qui dicantur. 286
Reuerentia in matrimonio requiritur. 526
Roberti Imperat. bellum contra Galeacium Mediol. Ducem. 392
Romani à Marte orti. 162

S

Sacerdotes Romani cur capra & cane abſtinerẽt. 246
Salicis emblema. 543. & fructus. ibid.
Salix frugiſperda cur dicatur. 543
Salus ære redimenda. 435
Salutis draco quid. 428. 429
Sannare & ſanna quid. 87
Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deum. 29
Sapientum dicta. 512
Sardi uenales. 514
Sardi qui dicantur. ibidem
Sardinia cur peſtilens eſt. 514.& 515
Sardus eques. 515
Sargus piſcis caprarum amator, & quo modo à piſcatore decipiatur. 245. 246
Satyriæ inſulæ. 238
Satyrorum libido. 239
Scarabæi & aquilæ bellũ. 471
Scomma quid. 287
Scorpij etymon. 478
Scyllæ fabula. 248. 249
Scyphos duplici declinatione flectitur. 307
Sedens columba, quid. 191.
Senatus optimi principis exemplar. 418
Seneſcentes in principum aulis. 271
Sepiæ atramentum. 511
Sermo, intelligentiæ cibus. 260
Serpentes ore parientes in Aſia. 10.& 12
Sexagenarius homo duas uitæ uidetur impleſſe

geneæ. 108
Scilla mythologicè quid ſit. 228
Sibyllini libri. 429
Sidus per i, non per y, ſcribendum. 175
Sigalion dictus Harpocrates. 57
Signum pudoris. 536
Silentij autoritas & ornamentum. 54. 55. 56
Simonidis cantilena quid. 460
Sirenũ fabula. 343. & ſeq. Vnde dictæ. 343. Earum nomina. 345
Siſtrum quid & unde dictum. 110
Sobrius ſis, & nemini confidas. 78
Solonis laudes à Crœſo. 448
Solonis de Crœſo hiſtoria. 444. & ſequent.
Solonis leges Athenienſibus uenerandæ. 444
Sophoclis & puellæ hiſtoria. 347. 348
Speculum dicare quid. 243
Spei encomia. 176. 177
Spei cur cornix coniungebatur. 179
Σπεῦδε βραδέως, Auguſti Cæſaris dictum. 416
sphinx monſtrum triforme 518. Ab Oepido confectum. 520
sphinx pro ignorantia. 521
sphingis hiſtoria. 516
sphingis etymon. 519
Vbi naſcantur sphinges. ibidem
sphongia pro rapace. 420
spongia ſenſum habet. 421
spurij qui & unde dicãtur. 406
spurius inter prima nomina. 406. 407
stellionis nomen in maledictum tranſlatum. 189 & crimen ſtellionatus. ibid.
styx quid, & unde dicta. 478
stultorum eſt, compedes (licet aureas) amare. 271

T

T. litera communis in carmine. 321
Tacitis notis ſcribere. 8
Tantali fabula. 267. 268
Tantalides qui. 482
Taurus quid ſignificet in

Hiero

Hieroglyphick. 152
Techna quid. 61
Telamon unde dictus. 126
Tellus cur beatus à Solone dictus ſit. 445
Tempeſtas maris ab Anneo Seneca. 173
Termini pertinacia. 449
Terminus uitæ humanæ. ibid.
Terminus cur quadratus pingatur. 449
Terminus quid. 444
Teſſera quid ſit. 7
Teſticuli fibrorum adimi ſine animalis morte non poſſunt. 436
Teſtudo cur ſub pedibus Veneris. 8.534
Theocriti de ſpe ratio. 178
Theō Arati interpres. 362
Thetis & Tethys in quo differant. 397
Thetis cur pedes albos dicitur habere. 398
Tydeus magnus bellator. 168
Tympanum quid. 109
Tyranni opulentia, paupertas eſt ſubditorum. 422
Torus quid ſit. 7
Thraſybuli hiſtoria. 393. & ſeq.
Thraſybulus unde dictus. 396
Tritones quid olim. 388
Tritonis deſcriptio. 389
Tritonū hiſtoria. 389.390
Tritonis palus, unde Palladi cognomen. 15
Trois pater Ganymedis. 24
Troia non capta ex Dionis hiſtoria. 398
Trophæum quid, & eius uſus, & unde dicatur. 368
Truculentiæ exemplar ex delphino à ſuis in littus eiecto. 466.467
Tutiſſimum in expeditionibus eſt, facienda neſciri. 59

V

Veneres duæ ex Platone. 328
Veneris amuletum. 250
Verborum quàm rerum cuſtodia melior. 55
Veritas cur nuda. 49
Veſpæ immundæ & carnivoræ, regémque non ha=

bent. 427
Veſpertilionis uaria acceptio. 215
Vlyſſes rex Ithacæ inſulæ. 476
Vlyſſes, Vtis. 475. Cyclopen obcæcauit. 476
Vlyßis ſociorum tranſmutatio quid ſignificet. 248
Vlyßis hiſtoria contra Sirenum cantus. 346
Vlyßis laus. 346
Vlula picas uenatur. 90
Vini etymologia. 411
Vini nimius uſus furorem generat. 111
Vinum uirginibus non dandum. 103
Vinum, lac Veneris. ibid.
Vinum opinionum uanitate mentem opplet. ibid. corpusq; ualidum facit, animum uerò imbecillum. ibid.
Viperæ & murænæ coniugium ex D. Baſilio. 526. & ſeq.
Vis amoris. 323
Vitis & ulmi amicitia. 453 & ſeq.
Vnus uir nullus uir. 167
Voluptas uniuſcuiuſque ſenſus propria eſt. 22. 23
Vrbs æterna quæ ſit. 341. 342
Vrna quid. 243
Vxor formoſa, compedes aureæ. 271

X

Xenia quæ dicantur. 419
Xeniorum mos antiquitus. 182
Xerxes & eius exercitus mirabilis. 377

FINIS.

Errata aliquot in uocabulis & citationibus Græcorum uerſuum admiſſa.

Pagina 20. verſu βαλ. ἄπειρ. 23 ver. ſecut. ὑπηρετῶ. ibid. ver. μόν. Διὶ. 26. ver. verbis. χαίρετε, & in ſeq. ſimiliter. 55. ver. Quam. περὶ τῶν ὑγιεινῶν. 56. ver. ἀῤῥύ. γλώσσῃ, & ſeq. κτεάνων. ver. λάκι. σεσωπαμένον. 71. ver. ὅτι. τραχήλου. 77. ver. ἀπιστ. φρονοῦντα. 79. ver. hanc λειπτουντικὴν. ver. lib. φαδωλοῦ. 81. ver. Πῆ. τί δ' ἔρεξα; ibid. οὐκ ἐτελέσθη; 95. ver. Ex. ἐγχέλεων. 123. ver. αὐτόν σ' ἐκκαλέουσα. 169. ver. οὕτω ἐμπεδα. 186. ver. Θυμ. οὕνεκ' 187. ver. Απλοκ. διὰ κρίσιν. ver. ταχ. ἀκμᾶς. ver. ὁ. σκολιῶν. 193. ver. Μοῦσ. πρῶτος ἔβαψε, ver. ἠρέμ. παράμεψον. 199. ver. Αἶαν. διϊπταμένη. 203. ver. tendat. κατὰ τὴν ἐπ. 209. ver. ὁ δροφερὴν. 248. ver. ἢ ὡς. σύας. ver. τοῦτο αἰνίττεται. 250. ver. σια χρώμενοι. 251. ver. Μυ. γύναι. 254. ver. Ποντ. Πότνια δ' ὠκυτάτων. ver. Ποικί. τετρακνάμον. 256. ver. τετρακ. τετρακνάμονα. 251. ver. ὁποι. ὅπως. 276. ver. ἀνά. λέγει δ' ὁ 'π' Αρίονι. 288. ver. μία. λόχμη. 290. ver. λιφθ. pro τύμβον lege ποιτμὸν. 295. ver. καὶ. τάδε γὰρ μέλη ἐστὶ τὰ Πανός. 306. ver. Πὰρ ἦγ'. 328. ver. Στέμ. φέρεις. ver. Οἶα πανδήμου. ver. εὐμ. εἰσανάγω. ver. ἐδ' ἐκ δ' ἀρ. ver. τάρτρδ'. φέρων. 330. ver. Πταν. ἔπλασ'. ver. Ος. ὥς κε. 331. ver. Δακρ. πικρῶν. ver. ἐς. ἐς ἢ βαθ. 332. ver. Ηγνι. μιλίασας. 334. ver. Δακτ. ὑπένυξεν. ver. Δεὶξ. ὅττι γε τυτθὸν. 421. ver. Μὴ ἴσ' ἄτ. 433. ver. τὸν ἔξως. 437. ver. Βάλλ. Βάλλετε. ver. ὡς. ὀτύσασκε. 453. ver. Ητειρὶν ἡ πρὶν ἐμοῖς θαλέθουσιν ἐν. 457. ver. Σοθεὶς. Σωθεὶς κεκριμένην. 461. ver. ἀχαρ. ἃ χάρις ἃ βραδύπ. 483. ver. ἄσχετ. μυριόπους 501. ver. eſſe. pro Apollinis lege Deli. 502. ver. ὕστερ. ἄεισαν. 505. ver. οὐ γὰρ ἦν γάρ. ver. Αβρον. ἐπιτρύζων. ver. ὡς. ῥυθμῶν. 513. v. ὃς. χόλου.